НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 4 (квітень)

Київ 2026

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник: Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpip@ukr.net.

Аналітичний дайджест є спеціалізованим інформаційним ресурсом, який покликаний надати актуальну та систематизовану інформацію про ключові проблеми інтелектуальної власності, особливо в контексті інтеграції України до Європейського Союзу. У зв'язку з глобалізацією економічних та правових процесів, а також зростанням значення інновацій та креативних індустрій, питання захисту інтелектуальної власності набувають особливої ваги. Основне призначення дайджесту полягає в ознайомленні широкого кола фахівців – юристів, патентних повірених, науковців, викладачів, студентів, а також усіх зацікавлених користувачів – з найновішими інформаційними джерелами, що висвітлюють сучасні тенденції та виклики у сфері інтелектуальної власності.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2026

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном 2

Всесвітня організація інтелектуальної власності.....97

Інтелектуальна власність в Україні 110

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет.....126

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту.....158

Наука у сфері інтелектуальної власності.....195

Законодавство з інтелектуальної власності.....216

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....237

Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....283

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2026

Інтелектуальна власність за кордоном

«Хоча символи Великодня — такі як кролики та яйця — належать до суспільного надбання як частина спільної релігійної та культурної спадщини, підприємства діють у цьому просторі, використовуючи законодавство про інтелектуальну власність (ІВ) для виділення своїх продуктів. Оскільки основні концепції свята є загальнодоступними, компанії не можуть монополізувати самого Великоднього кролика; натомість вони захищають свої унікальні, конкретні втілення цих мотивів, щоб створити «комерційні фірмові знаки»… Ця стратегія дозволяє компаніям перетворювати повсякденні товари на брендові враження, використовуючи патенти для захисту механічних винаходів, авторські права для захисту художніх дизайнів та торговельні марки для забезпечення унікальних елементів брендингу…

Яскравим прикладом такої правової стратегії є «Золотий кролик» (GOLD BUNNY) від Lindt. Завдяки десятиліттям послідовного маркетингу компанія домоглася визнання «набутої розпізнаваності», забезпечивши юридичний захист таких характерних рис, як відтінок золотої фольги, сидяча поза та фірмова стрічка, як торговельних марок, а не як загальних зображень. Суди підтвердили ці права, заборонивши конкурентам продавати схожі товари, які могли б ввести споживачів в оману. Зрештою, це перетин комерції та культури ілюструє, що хоча законодавство про інтелектуальну власність не надає права власності на саме свято, воно надає компаніям необхідні інструменти для забезпечення конкурентної переваги шляхом перетворення культурних символів на впізнавані, ексклюзивні інтелектуальні активи…» ***(Everyday IP: Easter and the economics of commercial distinctiveness // Dennemeyer – The IP Group (https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/everyday-ip-easter-and-the-economics-of-commercial-distinctiveness/). 01.04.2026).***

***

«У періоди політичних та економічних потрясінь патентні стратегії мають ставати більш вибірковими, гнучкими та орієнтованими на економію коштів. Патентна стратегія, як правило, передбачає два основні рішення: визначення того, які технічні ідеї є достатньо патентоспроможними, та їх об’єднання в заявки, а також вибір траєкторії для кожного винаходу — де шукати захист і в якому порядку подавати заявки. Економічна нестабільність впливає на обидва ці аспекти…

По-перше, невизначеність на ринку ускладнює оцінку того, які винаходи залишаться комерційно актуальними, що підштовхує заявників до нових технічних галузей, таких як дрони або засоби зв’язку для літальних об’єктів, хоча деякі з них можуть містити секретні технології, на які патентні відомства не нададуть патентів, змушуючи винахідників працювати з урядами на умовах, що гарантують фінансування, але накладають зобов’язання щодо збереження таємниці. По-друге, зростання витрат та невизначеність щодо фінансування

змушують заявників скорочувати кількість винаходів, над якими вони працюють, та скорочувати описи патентів з метою контролю витрат, що може мати й позитивний ефект: патенти отримуватимуть лише найсильніші ідеї… Ці ж самі чинники впливають і на рішення щодо подання заявок: заявники повинні більш творчо підходити до вибору найбільш важливих юрисдикцій — де продукція буде використовуватися, вироблятися або й те, й інше — та ретельно обирати послідовність подання заявок, наприклад, чи подавати заявку спочатку до Європейського патентного відомства (EPO) чи за процедурою PCT.

Фінансові обмеження також можуть впливати на вибір патентних повірених та загальну структуру процесу реєстрації. Загалом, у нестабільні часи патентні стратегії мають бути адаптовані таким чином, щоб забезпечити максимальну цінність винаходів, водночас враховуючи невизначеність, ризики, пов'язані з конфіденційністю, та обмеженість ресурсів» ***(Raluca Vasilescu. How will patent strategies change in an insecure economic environment? // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g7hsvff2kurvogptm48w/sponsored-content/how-will-patent-strategies-change-in-an-insecure-economic-environment). 07.04.2026).***

***

«Захист географічних зазначень (GI) є важливим правом інтелектуальної власності, яке забезпечує охорону назв товарів, пов'язаних із конкретним регіоном, гарантуючи збереження унікальних якостей та репутації товарів — від сільськогосподарської продукції до виробів народних промислів — та їх захист від несанкціонованого використання. Захист GI — це набагато більше, ніж просто інструмент брендингу. Він є стратегічним активом, що формує довіру споживачів, забезпечує ексклюзивність на ринку та підвищує конкурентоспроможність експорту завдяки гарантії автентичності. У міру розширення бізнесу на міжнародному рівні, особливо на таких конкурентних ринках, як Південно-Східна Азія, забезпечення цих прав стало вирішальним фактором диференціації. Однак орієнтування у глобальному ландшафті захисту GI є досить складним через відсутність універсальної правової бази…

Оскільки вимоги до реєстрації та механізми їхнього забезпечення значно різняться в різних юрисдикціях, компанії стикаються із серйозними труднощами в управлінні документацією, оцінці відповідності вимогам та вирішенні транскордонних спорів. Ці складнощі часто вимагають залучення досвідчених консультантів у сфері інтелектуальної власності для підготовки та подання заявок, узгодження стратегій із регіональними нормами та забезпечення постійного управління портфелем прав. Залучаючи професійну підтримку, підприємства можуть ефективно мінімізувати юридичні ризики та перетворити регіональну ідентичність на стійку глобальну конкурентну перевагу. В економіці, де автентичність дедалі частіше стає головним чинником

вибору споживачів, захист походження продукту є важливим кроком для будь-якого бренду, що прагне довгострокового зростання та диференціації на світовому ринку» ***(Geographical Indication Protection: Safeguarding Regional Value in a Global Market // AMR Partnership (https://amr.co.id/geographical-indication-protection). 09.04.2026).***

***

«…Більшість корпоративних портфелів торговельних марок формуються поступово з плином часу і часто відображають історичні рішення, а не поточний стратегічний стан бізнесу. Це створює типову проблему для внутрішніх юристів: на папері портфель може здаватися «повним», але за ним часто ховаються прогалини, невідповідності та неефективність, які стають перешкодами під час заходів із захисту прав, переговорів щодо ліцензування або проведення юридичного аудиту. Щоб вирішити цю проблему, компанії повинні проводити щорічне «генеральне прибирання» своїх активів у сфері торговельних марок не для досягнення адміністративної досконалості, а для забезпечення відповідності портфеля фактичній господарській діяльності та майбутнім цілям…

Першим кроком у рамках такого перегляду є перевірка того, чи основні торговельні марки й досі використовуються відповідно до реєстрації, а також чи їхні описи товарів і послуг точно відображають поточну діяльність підприємства. Брендинг природно еволюціонує — логотипи оновлюються, а назви продуктів змінюються — тому реєстраційні записи необхідно постійно оновлювати, щоб зберегти можливість захисту прав та правову визначеність. Одночасно юрист повинен раціоналізувати портфель, виявляючи та вилучаючи застарілі знаки або захисні заявки на товари, що виведені з обігу; припинення дії таких знаків зменшує витрати на обслуговування та адміністративне навантаження, водночас гарантуючи, що решта портфеля створює цілісну картину для третіх осіб, таких як інвестори чи аудитори…

Важливою складовою цього процесу є аналіз прогалин, який полягає у виявленні випадків, коли темпи розширення бізнесу випереджають рівень правового захисту. Хоча не кожна прогалина вимагає негайної подачі заявки, розуміння того, де вони існують, дозволяє юрисконсульту надавати бізнесу консультації на випереджувальному рівні. Крім того, необхідно контролювати використання торговельної марки як всередині компанії, так і її партнерами, оскільки непослідовне застосування — наприклад, скорочення знаків або використання назв торговельних марок як дієслів — з часом може послабити їхню розпізнаваність та юридичну силу. Проводячи такий огляд щорічно, головний юрисконсульт може перетворити нагляд за торговельними марками з реактивного адміністративного тягаря на стратегічну функцію. Такий дисциплінований підхід посилює важелі правозастосування, спрощує прийняття рішень на нижчих рівнях та гарантує, що портфель торговельних марок функціонує як живий бізнес-інструмент, що підтримує зростання, а не

просто документує минуле» ***(Richard Rimer. Spring Cleaning Your Trademark Portfolio: A Plain-English Guide for In-House Teams // Offit Kurman, Attorneys At Law. (https://www.offitkurman.com/offit-kurman-blogs/trademark-portfolio-spring-cleaning-in-house-counsel). 13.04.2026).***

***

«Плата за продовження терміну дії патенту, також відома як плата за підтримання чинності або щорічна плата, є фундаментальним аспектом володіння патентом, що вимагає періодичних платежів державним органам для збереження чинності виключних прав у межах певних юрисдикцій. Оскільки патентні права мають територіальний характер і не поновлюються автоматично, несплата цих зборів у встановлені терміни призводить до втрати чинності патенту та припинення його юридичної сили. Для стартапів та компаній, що розширюються, управління цими витратами є критично важливим стратегічним завданням, а не просто адміністративним тягарем. У міру дозрівання портфелів та розширення географічного охоплення збори за поновлення зазвичай зростають; така структура має стратегічне значення, заохочуючи власників патентів до скорочення своїх портфелів шляхом збереження захисту лише для тих винаходів, які продовжують виправдовувати свої поточні витрати завдяки комерційній цінності або оборонному позиціонуванню…

Ефективне управління продовженням патентів передбачає регулярний аналіз портфеля з метою забезпечення спрямування обмежених фінансових ресурсів на ті патенти, які дійсно сприяють реалізації комерційних пріоритетів організації. Добре організований та раціоналізований портфель може позитивно вплинути на оцінку вартості компанії та посилити її позиції під час переговорів щодо ліцензування або придбання. І навпаки, відсутність планування цих періодичних витрат може створити несподіваний тиск на грошові потоки, змусити приймати рішення про відмову від прав або ускладнити готовність до інвестицій. Оскільки багато патентних відомств не надсилають нагадувань про поновлення, організації повинні використовувати спеціальні системи обліку, послуги патентних повірених або спеціалізованих постачальників, щоб забезпечити дотримання термінів та уникнути безповоротної втрати прав…

Хоча в більшості юрисдикцій передбачено шестимісячний пільговий період — зазвичай із необхідністю сплати штрафу за прострочення або додаткової плати — можливості поновлення після закінчення цього терміну є обмеженими і часто залежать від розсуду відповідних органів. З стратегічної точки зору статус поновлення також слугує джерелом конкурентної розвідки: відстежуючи дані про поновлення прав конкурентів, підприємства можуть визначити, у які сфери суперники продовжують інвестувати, де скорочують захист або виходять з певних ринків. Зрештою, організації, які розглядають планування поновлення як основний компонент своєї стратегії інтелектуальної власності — збалансовуючи потребу в географічному захисті з реальністю

зростаючих довгострокових витрат — можуть краще узгодити свої активи інтелектуальної власності зі своїми продуктовими лінійками, що розвиваються, та комерційними цілями» ***(Chris Vindurampulle. Patent renewal fees: Managing costs, risks and growth // Griffith Hack (https://www.griffithhack.com/insights/patent-renewal-fees-managing-costs-risks-and-growth/). 14.04.2026).***

***

«У міру розгортання квантової революції результат гонки за лідерство визначатиметься не лише технологічними проривами, а й тим, хто зможе забезпечити захист інтелектуальної власності (ІВ), що лежить в їхній основі. ІВ — це валюта інновацій, і в квантову еру вона є вирішальним фактором, що перетворює революційні дослідження на цінні активи, які можна захистити. Хоча такі країни, як Велика Британія, роблять значні інвестиції в національні квантові дослідницькі програми, наприклад, у супутник SpeQtre для надзахищеного зв'язку, існує ризик, що вони відстануть від конкурентів у США та Китаї, якщо не зможуть захистити свої інновації. Занадто довго Велика Британія була піонером у досягненні успіхів, не отримуючи економічних вигод, і ця історична закономірність робить створення надійного портфеля ІВ надзвичайно важливим для будь-якого бізнесу, що виходить на квантовий сектор….

Для патентування квантових технологій необхідно дотримуватися тих самих суворих стандартів, що й для будь-якого іншого винаходу: вони мають бути новими, винахідливими та придатними для промислового застосування. Обнадійливим є те, що правові рамки розвиваються, щоб врахувати унікальний характер квантових інновацій. Наприклад, квантові алгоритми можна запатентувати, продемонструвавши конкретний технічний ефект, і навіть розробки в галузі квантової теорії можуть бути захищені, якщо в патентній заявці пояснено, як їх можна реалізувати за допомогою існуючого обладнання. Окрім патентів, інші права інтелектуальної власності, такі як зареєстровані промислові зразки, права на топографію напівпровідників та торговельні марки, мають вирішальне значення для формування всеосяжного портфеля… Проведення аудиту інтелектуальної власності за участю патентного повіреного є важливим кроком для будь-якого квантового стартапу, оскільки дозволяє виявити весь спектр можливостей та ризиків, пов'язаних із комерціалізацією. Зрештою, ефективна стратегія у сфері інтелектуальної власності — це не лише юридичний захист; це важливий інструмент для залучення інвестицій, зміцнення ринкових позицій та забезпечення того, щоб передові наукові відкриття перетворилися на успішну й процвітаючу квантову економіку» (*Mark Saunders.* ***Why patents are so vital for the quantum economy // IOP Publishing (https://physicsworld.com/a/why-patents-are-so-vital-for-the-quantum-economy/). 22.04.2026).***

***

«Економіка сучасної війни зазнала кардинальних змін, що призвело до виникнення асиметричної ситуації з витратами, коли для протидії недорогим загрозам, таким як невеликі дрони, доводиться застосовувати непропорційно дорогі засоби перехоплення. Ця реальність вимагає повного переосмислення підходів, за допомогою яких новатори в галузі оборони захищають свою інтелектуальну власність. Хоча патенти й надалі залишаються незамінною правовою основою для встановлення прав, отримання доходів та запобігання судовим спорам, самі по собі вони є недостатніми, оскільки передбачають публічне оприлюднення інформації, що фактично надає супротивникам креслення для реверс-інжинірингу… Щоб зберегти конкурентну перевагу, інноватори повинні застосовувати багаторівневу стратегію захисту: поєднувати патенти з надійними комерційними таємницями, що стосуються власних виробничих процесів та алгоритмів, а також впроваджувати технічні засоби захисту, такі як шифрування та дистанційні механізми блокування, щоб у разі захоплення апаратного забезпечення зробити його непридатним для використання супротивником…

Ця стратегічна еволюція відбувається паралельно з переходом до децентралізованого, розподіленого виробництва — за зразком масового виробництва дронів в Україні — що дозволяє швидко нарощувати потужності з використанням комерційних компонентів. Хоча ця модель наразі домінує на полі бою, вона несе ризик «дефіциту інновацій», якщо компанії надмірно покладатимуться на дешеве виробництво за рахунок довгострокових досліджень і розробок. Щоб подолати цю прогалину, необхідні значні реформи державної політики. Нинішня бінарна система, яка змушує обирати між закритими патентами (які не можна комерціалізувати) та відкритими патентами (які розкривають конфіденційні технічні характеристики), є застарілою… Нова гібридна система має забезпечити можливість реєстрації секретних патентів, що дозволить контролювати комерціалізацію серед перевірених союзників без публічного розголошення. Крім того, правові реформи повинні скасувати принцип «вичерпання патентних прав» в оборонному секторі, щоб запобігти витоку ланцюгів постачання до супротивників та сприяти створенню спільних пулів ліцензій — за зразком моделі фармацевтичної галузі щодо COVID-19 — для забезпечення екстреного масштабування виробництва при гарантуванні справедливої компенсації та захисту комерційної таємниці. Зрештою, інноватори в галузі оборони, які опанують цей комплексний підхід — поєднуючи правове забезпечення, секретність виробництва, технічний захист та спільне масштабування — визначатимуть майбутнє світової оборони, тоді як ті, хто покладається на одновимірні стратегії, ймовірно, відставатимуть» ***(Ephraim Zachary Heiliczer. When a Multimillion-Dollar Interceptor Fights a $20,000 Drone: Why the Defense Industry Needs a Comprehensive IP Strategy - and Why Patents Alone Are No Longer Enough // Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz (https://www.pearlcohen.com/when-a-multimillion-dollar-interceptor-fights-a-***

20000-drone-why-the-defense-industry-needs-a-comprehensive-ip-strategy-and-why-patents-alone-are-no-longer-enough/). 27.04.2026).

***

«Геополітична нестабільність та пов'язана з нею волатильність на світових енергетичних ринках не лише спричиняють безпосереднє економічне навантаження, а й зумовлюють структурні зміни в інноваційній діяльності та довгостроковій стратегії щодо інтелектуальної власності (ІВ). Історично коливання цін визначали поведінку в сфері патентування: низькі ціни на нафту часто призводили до збільшення кількості судових спорів, а високі ціни викликали неоднозначну реакцію щодо бюджетів на дослідження та розробки. Однак останні дані свідчать про загальне зростання активності в сфері патентування, особливо в секторі зеленої енергетики, де зазвичай спостерігається збільшення обсягу та економічної вартості патентів під час шоків попиту на нафту — хоча традиційні виробники нафти часто, як це не парадоксально, уповільнюють свої зелені інновації саме в ці періоди…

Для економік, що залежать від імпорту енергоносіїв, коливання цін виступають каталізатором диверсифікації джерел енергопостачання, змушуючи переорієнтуватися на відновлювані джерела енергії, системи накопичення енергії та альтернативні види палива. Отже, інноватори в енергетиці повинні адаптувати свої стратегії інтелектуальної власності, щоб відобразити ці мінливі пріоритети в галузі досліджень і розробок. Це передбачає переосмислення географічних стратегій подання заявок — наприклад, використання таких механізмів, як Співпраця з експертизи патентів ASEAN (ASPEC), щоб забезпечити захист на швидко розвиваючихся ринках відновлюваних джерел енергії — та використання правових інструментів, таких як схема відмови від участі в Єдиному патентному суді (UPC), у міру загострення конкуренції в галузі альтернативних енергетичних рішень. Зрештою, оскільки цінові шоки в енергетиці визначають, куди спрямовуються капітал та інноваційні зусилля, вони перекроюють глобальну топографію інтелектуальної власності; тому стійка комерційна стратегія повинна активно враховувати ці структурні зміни, щоб забезпечити довгостроковий успіх у мінливому енергетичному ландшафті…» ***(James Hitchen and Joseph Todd. Fuelling IP: Will Oil and Gas Price Shocks Heat or Cool the Energy IP Landscape? // HGF Ltd (https://www.hgf.com/knowledge-hub/blog-posts/fuelling-ip-will-oil-and-gas-price-shocks-heat-or-cool-the-energy-ip-landscape/). 04.2026).***

***

«Брендинг зазнав значних змін, перетворившись із простого позначення походження на складну функцію, де довіра є головним чинником формування цінності на гіперпідключеному, скептично налаштованому цифровому ринку. У цій «економіці довіри» успіх бренду

досягається вже не за рахунок стилістичних прийомів, а завдяки ретельному формуванню авторитету, що за своєю суттю є юридичним процесом. Оскільки споживачі, регулятори та активісти в режимі реального часу піддають сумніву обіцянки брендів, маркетингові команди повинні інтегрувати юридичну дисципліну у свої творчі процеси, гарантуючи, що широкі заяви щодо сталого розвитку, етики або ефективності точно визначені та підкріплені перевіреними доказами ще до запуску…

Ця вимога щодо прозорості поширюється на сфери штучного інтелекту та гіперперсоналізації, де стратегії, що базуються на даних, вимагають високих стандартів пояснюваності та справедливості. Коли виникають прогалини в персоналізації — або коли алгоритми працюють непрозоро — довіра хитається, що доводить: правові засади прозорості та підзвітності є такими ж важливими, як і сам користувацький досвід. Аналогічно, коли бренди передають частину свого наративу інфлюенсерам та партнерам, вони повинні запровадити надійні правові запобіжні заходи, включаючи чіткі угоди про розкриття інформації та інтелектуальну власність, щоб запобігти фрагментації голосу бренду. Зрештою, довіра — це структурний актив, який необхідно свідомо формувати; вона ґрунтується на чіткості зобов'язань бренду, системі управління, що забезпечує відповідність цих обіцянок діям, та фактах, які підтверджують їхню правдивість. У сучасних умовах, коли шкода репутації від оманливих тверджень може бути миттєвою та серйозною, правова основа бренду є фундаментом, на якому ґрунтується його довгострокова конкурентна цінність…» ***(Ben Travers. From logo to legal asset: Why trust is the new centre of modern branding // Foot Anstey (https://www.footanstey.com/our-insights/articles-news/from-logo-to-legal-asset-why-trust-is-the-new-centre-of-modern-branding/). 28.04.2026).***

***

Аргентинська Республіка

«Аргентина зробила значний крок назад, скасувавши рекомендації щодо патентоспроможності лікарських засобів, які протягом понад десятиліття допомагали запобігати видачі недієвих або надмірно широких патентів, сприяли швидшому виходу на ринок генериків, знижували ціни та покращували доступ до ліків — при цьому повністю відповідаючи Угоді ТРІПС СОТ, яка дозволяє країнам застосовувати стандарти патентоспроможності відповідно до потреб громадського здоров'я. Для організації «Лікарі без кордонів» ці правила не є абстрактними: вони визначають, хто може виробляти медичні препарати, де їх можна виробляти та чи отримають пацієнти своєчасне лікування…

Жорстка конкуренція може суттєво розширити доступ до ліків, як це продемонстрував випадок із генеричними препаратами від гепатиту С, завдяки яким вартість 12-тижневого курсу лікування софосбувіром і даклатасвіром

знизилася зі 147 000 доларів до 120 доларів. Колишні правила Аргентини суворо обмежували патенти на незначні зміни — такі як нові форми, дозування або способи застосування існуючих ліків — та стримували надмірно широкі заявки, стримуючи слабкі заявки, зменшуючи адміністративне навантаження та зберігаючи простір для незалежних виробників, імпорту та вітчизняного виробництва генериків. Ефект був відчутним: лише близько 18 % заявок на патенти на похідні лікарські засоби, виявлених у всьому світі, було подано в цій країні; рівень видачі патентів за цими рекомендаціями знизився з приблизно 9 % до менше ніж 1 %, а загальна ймовірність видачі — з приблизно 70 % до близько 16 %, при цьому судові спори виникали менше ніж в 1 % випадків. Такий підхід заохочував справді нові винаходи, не подовжуючи монополії на незначні модифікації…

Послабивши свої стандарти саме зараз, Аргентина ризикує зіткнутися з появою нових необґрунтованих монополій, затримкою розвитку конкуренції, зростанням цін, концентрацією постачальників, дефіцитом товарів та обмеженням доступу до лікування — саме в той час, коли увага світової спільноти зосереджена на створенні стійких і доступних систем постачання медичних товарів. Тому політикам настійно рекомендується відновити та захистити ці стандарти, перш ніж шкода, завдана доступу до медичних послуг, стане незворотною» ***(Monica Rull & Rachel Soeiro. Argentina Has Revoked Key Patentability Guidelines, Threatening Citizens' Access to Affordable Medicine // Global Policy Reporting Association (https://healthpolicy-watch.news/argentina-has-revoked-key-patentability-guidelines/). 02.04.2026).***

***

«Аргентина вперше визнала молочний продукт із географічним зазначенням, надавши сиру «Queso de Tafí del Valle», що виробляється в Тукумані, офіційний знак походження згідно з Постановою № 31/2026. Сертифікація захищає його назву, підтверджує його зв'язок з територією та дозволяє підкреслити особливості, які йому надають природні, історичні та культурні умови Долин Кальчакі (Valles Calchaquíes), де він виробляється… Окрім оцінки якості — щільна текстура, мінімальний термін дозрівання 30 днів та збалансовані смакові якості —, цей захід має стратегічне значення, оскільки сприяє зміцненню регіональної економіки, створює додану вартість у регіоні походження та покращує міжнародне позиціонування аргентинських харчових продуктів у рамках системи географічних зазначень, що регулюється Законом № 25.380» ***(Argentina logra su primer lácteo con indicación geográfica // Marcasur (https://marcasur.com/noticia/argentina-logra-su-primer-lacteo-con-indicacion-geografica&f=04-2026). 06.04.2026).***

***

«…Розробка стратегії інтелектуальної власності, орієнтованої на швидке зростання, вимагає перенесення акценту з юридичної доктрини на конкретні активи, що забезпечують дохід та лояльність клієнтів. Замість того, щоб розглядати інтелектуальну власність як універсальне завдання, підприємствам слід обирати механізми захисту — патенти чи комерційні таємниці — виходячи з помітності та відтворюваності їхнього ноу-хау. Патенти є оптимальним вибором для виявляних інновацій, які легко піддаються реверс-інжинірингу, таких як механічні конструкції, електронні протоколи чи геометрія інтерфейсів, оскільки вони забезпечують ексклюзивність навіть щодо незалежних розробок і слугують чітким сигналом для інвесторів… Навпаки, комерційна таємниця найкраще підходить для внутрішніх процесів типу «чорного ящика», таких як хімічні рецептури, спеціалізовані набори даних або складні алгоритми, які важко простежити та які мають тривалий комерційний термін експлуатації. Таємниця також є кращим варіантом для інновацій, що швидко вдосконалюються, коли публічне розкриття інформації в патенті передчасно надало б конкурентам цінну інформацію, або у випадках, коли об’єкт не підлягає патентуванню…

Однак комерційна таємниця має юридичну силу лише за умови, що її захист підкріплений ефективними та перевіреними заходами управління. Це вимагає надійної системи, що включає класифікацію інформації, суворі протоколи доступу за принципом «необхідності знати», задокументоване навчання персоналу та суворі договірні заходи захисту — такі як угоди про нерозголошення та положення про заборону реверс-інжинірингу — з працівниками, підрядниками та постачальниками. Хоча патенти пов’язані з високими початковими витратами на подання заявки та підтримку на міжнародному рівні, захист комерційної таємниці передбачає менші безпосередні витрати, але вимагає постійних операційних інвестицій для забезпечення дотримання вимог та фізичної безпеки… З огляду на ці відмінності, успішні високотехнологічні стартапи рідко покладаються на єдиний механізм; натомість вони створюють цілісний «стек інтелектуальної власності», що поєднує патенти на зовнішні функції, комерційні таємниці для внутрішньої логіки та даних, а також авторські права чи торговельні марки для ринкової ідентичності. Систематично оцінюючи активи за допомогою системи прийняття рішень, яка враховує такі фактори, як виявність, можливість відтворення третіми сторонами та терміни розкриття інформації, організації можуть вийти за межі припущень і створити захищений, прибутковий та готовий до залучення інвесторів портфель, який захищає елементи, що створюють їхню цінність» ***(Mathias Karlhuber and Tamara Moll. Patents Or Trade Secrets? 8 Questions To Ask // Cohausz & Florack (https://www.cohausz-florack.de/blog/artikel/patents-or-trade-secrets-8-questions-to-ask/). 02.04.2026).***

***

«На початку 2026 року Відомство Європейського Союзу з інтелектуальної власності (EUIPO) оголосило, що кількість заявок у системі торговельних марок ЄС перевищила 3,2 мільйона, що стало важливою віхою у діяльності EUIPO у 2026 році, яка збігається з 30-річчям існування системи. Засноване в 1996 році в Аліканте як Відомство з гармонізації на внутрішньому ринку (OHIM), відомство стало піонером у створенні єдиної системи прав інтелектуальної власності, що охоплює всі держави-члени ЄС; у 2011 році кількість заявок досягла першого мільйона, до 2019 року подвоїлася до двох мільйонів, а за наступні сім років додалося ще 1,2 мільйона…

Таке прискорення зростання свідчить про вирішальне значення реєстрації торговельних марок для підприємств, які прагнуть здобути конкурентну перевагу на Єдиному європейському ринку, а також про ефективність централізованої процедури подання заявок, яка дозволяє охопити 27 країн за допомогою однієї заявки, зменшуючи адміністративне навантаження та юридичні витрати як для малих і середніх підприємств, так і для транснаціональних корпорацій. Хоча серед лідерів за кількістю поданих заявок — Німеччина, Італія та Іспанія, значне зростання кількості заявок зі Сполучених Штатів та Китаю підтверджує, що торговельна марка ЄС є глобальним інструментом і першим кроком для міжнародних компаній, що виходять на європейський ринок…

Наразі EUIPO щорічно обробляє 170 000–200 000 заявок, забезпечуючи власникам торговельних марок структуроване середовище з юридичною визначеністю, та адаптувалося до реєстрації нетрадиційних знаків — звукових, рухомих та мультимедійних — поряд із традиційними словесними та зображувальними знаками; при цьому понад 2,26 мільйона з 3,2 мільйона поданих заявок надходять в електронному вигляді. Ця цифрова трансформація гарантує, що захист торговельних марок та патентів залишається доступним та ефективним в економіці, що рухається швидкими темпами, зміцнюючи систему торговельних марок ЄС як наріжний камінь економічної стабільності та інновацій на початку її четвертого десятиліття» ***(EUIPO Hits 3.2 Million Milestone: Celebrating 30 Years of the EU Trademark // AnalystIP legal Services Pvt. Ltd. (https://analystip.com/euipo-trademark-milestone-2026-celebrating-30-years/). 06.04.2026).***

***

«Колишній офіцер морської піхоти США Гевін Вест заявляє, що відбив спробу Міністерства оборони Німеччини претендувати на патентні права на глушник для зброї, розроблений його техаським стартапом Aspis Forge Inc. Він описує цей виріб як легший за сучасні моделі та потенційно менш помітний для тепловізійного спостереження. Суперечка виникла після того, як Aspis найняла Аню Глісовіч-Рош — свою технічну директорку, фізичку в оборонному секторі Німеччини та офіцерку німецьких збройних сил, яка була

головним винахідником глушника; після того, як вона повідомила про своє працевлаштування, німецькі чиновники, посилаючись на внутрішнє законодавство, стверджували, що її робота означає, що Бундесвер є власником винаходу і може контролювати його конструкцію…

Вест, який шукав інвестиції для будівництва виробничої лінії в Техасі та заявляє, що компанія Aspis володіє трьома патентами США, а четвертий планується отримати на глушник, висловив свій протест у листах та зверненнях до американських законодавців і співробітників Конгресу, попередивши, що такі претензії можуть створити прецедент, за яким інші країни будуть відстоювати права на інновації, створені їхніми громадянами під час роботи в американських компаніях…

У березні він офіційно звернувся до керівництва німецького оборонного відомства, наголосивши, що робота виконувалася у робочий час та за рахунок компанії Aspis, і представив це питання як важливу політичну проблему, що стосується комітетів США з питань торгівлі та збройних сил. Пізніше Бундесвер змінив свою позицію у листі, визнавши обґрунтованість його заперечень і підтвердивши, що Німеччина не буде претендувати на права на цей винахід, водночас зазначивши, що ескалації конфлікту можна було б уникнути, якби чиновники раніше отримали відповідний лист про наміри» ***(Rowan Scarborough. American war vet Gavin West fought Germany to protect his invention // The Washington Times, LLC. (https://www.washingtontimes.com/news/2026/apr/6/american-war-vet-gavin-west-fought-germany-protect-invention/). 06.04.2026).***

***

«…Експансія американських брендів на європейський та британський ринки вимагає ретельної стратегії у сфері інтелектуальної власності (ІВ), особливо в умовах після Brexit. Вкрай важливо розрізняти UKIPO, яке адмініструє права у Великій Британії, та EUIPO, що охоплює Європейський Союз, оскільки ці системи відтепер є повністю незалежними одна від одної. Особливої уваги потребує ситуація в Ірландії: тоді як Республіка Ірландія підпадає під дію європейського права, Північна Ірландія залежить від британської системи, що вимагає подвійного захисту для покриття всієї території острова, як у питаннях митного контролю, так і щодо складних правил вичерпання прав…

Крім того, стратегія подання заявок має відповідати місцевим вимогам. На відміну від американського USPTO, яке вимагає дуже чіткого визначення назв товарів і послуг, британська та європейська системи забезпечують більшу гнучкість. Тому стратегічно доцільно надавати перевагу більш широким заявкам у Великій Британії або в ЄС, оскільки вони можуть слугувати вигідною основою для міжнародного розширення через систему WIPO… Однак для того, щоб використовувати ці території як базу для міжнародного зберігання, підприємства повинні мати там реальне та діюче виробниче або торговельне

підприємство, оскільки однієї поштової адреси недостатньо. Отже, для забезпечення сталого розвитку американських брендів у Європі необхідне ретельне планування, що враховує ці географічні та юридичні особливості» ***(Megan Baker. Dépôt de marque en Europe : les clés d'une stratégie réussie pour les entreprises américaines en expansion // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/fr/vision/depot-marque-europe-strategie-entreprises-americaines/). 07.04.2026).***

***

«Можна зареєструвати торговельну марку від імені та за дорученням товариства, що перебуває на стадії створення, до його реєстрації, але згодом необхідно провести урегулювання в Національному інституті промислової власності Франції (INPI), щоб товариство офіційно стало правовласником і могло використовувати та захищати торговельну марку в судовому порядку. У первинній заявці слід вказати фізичну особу, яка діє від імені товариства, що перебуває на стадії створення, а також його назву та, за необхідності, передбачувану організаційно-правову форму…

Після створення товариства необхідно перевірити, чи було передбачено або здійснено переоформлення реєстрації, або безпосередньо в статуті, або в період між підписанням статуту та реєстрацією, або шляхом ухвалення рішення про переоформлення пізніше; у разі відсутності такого переоформлення торговельна марка залишається власністю фізичної особи, яка її зареєструвала. Ця процедура є надзвичайно важливою, оскільки без неї позови про оскарження, визнання недійсними або про порушення прав, подані компанією, можуть бути визнані неприйнятними, а торговельна марка не матиме сили щодо третіх осіб, доки вона не буде внесена до Національного реєстру торговельних марок та опублікована в Бюлетені про промислові права (BOPI)… Отже, важливо якнайшвидшого закріплення прав власності на зареєстровані торговельні марки до або під час створення компанії, щоб уникнути юридичних, економічних та майнових ризиків, особливо якщо заявник згодом покине підприємство» ***(Pierre Bougeard. Sécuriser l'avenir : des marques déjà protégées au nom de la société en formation // REGIMBEAU (https://regimbeau.eu/insight/depot-marque-societe-en-cours-de-formation/). 07.04.2026).***

***

«Зростаючий інтерес споживачів до екологічних товарів спричинив значне збільшення кількості заявок на реєстрацію «зелених торговельних марок», проте захист цих активів став складним завданням. Традиційно EUIPO вже відмовляло в реєстрації торговельних марок з такими термінами, як «еко», «зелений» або «екологічний», вважаючи їх описовими, такими, що не мають розпізнавального характеру, або навіть оманливими, якщо вони не відповідають реальності продукту. До цих традиційних правових перешкод

тепер додається новий і суворий регуляторний сценарій: Директива про сприяння екологічному переходу (Директива проти «грінвошингу»), транспонування якої в іспанське законодавство є неминучим…

Ця нова директива переглядає визначення поняття «екологічні твердження», щоб чітко включити до нього торгові назви та торгові марки, які передають екологічне повідомлення, як явно, так і непрямо. Директива забороняє використання загальних екологічних тверджень (таких як «біорозкладний» або «екологічний»), якщо тільки компанія не може довести свою відмінну та визнану екологічну поведінку або не супроводжує таке твердження чіткими та помітними специфікаціями на тому ж носії. Оскільки стандарти, що підтверджують таку бездоганну поведінку, є надзвичайно високими, а після вересня 2026 року не передбачається жодного перехідного періоду, національні органи матимуть право відмовляти у реєстрації або навіть анулювати торговельні марки, які порушують ці норми. Тому компаніям необхідно терміново переглянути свою стратегію брендингу, щоб переконатися, що їхні торговельні марки та упаковка відповідають цим новим вимогам, і таким чином уникнути санкцій або втрати своїх об'єктів промислової власності» ***(Cintia Bernhardt. Marcas verdes, líneas rojas: el peligro del greenwashing // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/es/insights/2026/spain/marcas-verdes-l%C3%ADneas-rojas-el-peligro-del-greenwashing). 08.04.2026).***

***

«У звіті «Митний баланс 2025» французької митниці наголошується, що підробка залишається масштабною, міжгалузевою та постійно еволюціонуючою проблемою. З огляду на понад 20 мільйонів вилучених підроблених товарів у 2025 році — та загалом 60 мільйонів за останні три роки — масштаби незаконної торгівлі є значними. Примітною зміною є те, що підроблені товари все частіше поширюються через невеликі посилки електронної комерції вартістю менше 150 євро, а не через масові перевезення в контейнерах. У цьому домінують такі платформи, як Shein, Temu та AliExpress, причому значна частина цього потоку надходить з Китаю…

Хоча це стосується практично всіх галузей, ігри, іграшки та спортивні товари становлять 65 відсотків усіх вилучених товарів, що, окрім порушення прав на торговельну марку, також несе значні ризики для безпеки споживачів через недостатню простежуваність та невідомий склад матеріалів. Крім того, підробка все частіше пов'язана з більш широкими злочинними структурами, такими як торгівля наркотиками та зброєю, що робить її також питанням безпеки. Франція відіграє ключову роль у цьому як друга країна в ЄС за кількістю запитів на митне втручання, що підкреслює стратегічне значення країни як транзитного та контрольного пункту… У цьому мінливому торговому середовищі власникам торговельних марок вже не достатньо лише реагувати на події. Ефективний захист прав вимагає проактивної та стратегічної співпраці з

митними органами, поєднаної з постійним моніторингом онлайн-каналів дистрибуції та проактивним управлінням ризиками, щоб захистити як права інтелектуальної власності, так і споживачів» ***(Elli Velissaropoulos. Rapport Douanebalans 2025: wat houders van intellectuele eigendomsrechten moeten onthouden // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/nl/visie/douanebalans-2025-franse-douane-namaak-intellectuele-eigendomsrechten/). 10.04.2026).***

***

«Європейська служба допомоги з питань інтелектуальної власності опублікувала новий інформаційний бюлетень, у якому пояснюється, як права інтелектуальної власності та стандартизація взаємодіють як взаємодоповнювальні сили, що формують інновації та сприяють їх поширенню. У той час як права інтелектуальної власності забезпечують ексклюзивність та захищають інвестиції, дозволяючи новаторам контролювати свої технології та отримувати від них прибуток, стандартизація сприяє їх ширшому впровадженню, забезпечуючи сумісність та розширюючи доступ до ринку, що робить збалансований підхід необхідною умовою для успішних інновацій та їх впровадження… У цьому інформаційному бюлетені розглядаються визначення та роль стандартизації, процес розробки нових стандартів, значення патентів, що є необхідними для стандартів (SEP), а також ліцензування на справедливих, розумних і недискримінаційних умовах (FRAND). Крім того, у ньому розглядається, як питання стандартизації вирішуються в рамках спільних проєктів, що фінансуються ЄС, та наводяться практичні рекомендації для малих і середніх підприємств, які працюють у цій складній сфері» ***(Out Now: New Factsheet Explores the Link Between IP and Standardisation // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/out-now-new-factsheet-explores-link-between-ip-and-standardisation-2026-04-11_en). 11.04.2026).***

***

«У новому звіті Відомства Європейського Союзу з інтелектуальної власності (EUIPO) під назвою «Фінансування під заставу інтелектуальної власності в Європі» (IP-backed finance in Europe) наголошується на значному структурному розриві в ЄС: хоча інтелектуальна власність відіграє ключову роль у формуванні вартості сучасного бізнесу, а галузі, що активно використовують інтелектуальну власність, генерують 48 % ВВП ЄС та забезпечують 31 % робочих місць, інтелектуальна власність все ще вкрай недостатньо використовується як застава або інструмент для залучення фінансування. Це обмежує зростання інноваційних компаній, зокрема малих та середніх підприємств і стартапів, через що багато компаній з високим потенціалом переїжджають за межі ЄС у пошуках більш сприятливих умов фінансування… У звіті оцінюється, що щорічний дефіцит кредитування МСП становить до 365 млрд євро, з яких 70–150 млрд євро припадає на компанії, що

володіють значними обсягами інтелектуальної власності. За умови створення ефективної системи фінансування під заставу інтелектуальної власності можна було б залучати від 30 до 120 млрд євро на рік, що потенційно могло б забезпечити додатковий приріст ВВП на суму до 750 млрд євро протягом наступного десятиліття. Однак на даний момент інтелектуальна власність залишається практично непомітною для осіб, які приймають фінансові рішення: лише 13 % компаній, що володіють правами на інтелектуальну власність, коли-небудь намагалися використати їх для отримання фінансування, а більшість з них ніколи не замовляли професійну оцінку… Щоб подолати цю прогалину, у звіті визначено п’ять пріоритетних напрямків: підвищення видимості інтелектуальної власності, визначення її обґрунтованої вартості, створення умов для кредитування, поліпшення якості даних та посилення координації. Загальна мета полягає в тому, щоб розглядати інтелектуальну власність не лише як юридичне право, а й як фінансовий актив, який може допомогти Європі зберегти інновації та економічне зростання в межах ЄС» ***(Intellectual property could unlock billions in financing for European innovators, new EUIPO report finds // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/intellectual-property-could-unlock-billions-in-financing-for-european-innovators-new-euipo-report-finds). 13.04.2026).***

***

«Протягом багатьох років благодійність і традиційні інвестиції розглядалися як окремі сфери діяльності, але це уявлення змінюється, оскільки «інвестиції з соціальним ефектом» набирають популярності як стратегія, спрямована на досягнення вимірюваних соціальних та екологічних вигод поряд із фінансовою віддачею. «Інвестиції з соціальним ефектом», що визначаються конкретними результатами, такими як скорочення викидів, поліпшення умов життя або розширення економічних можливостей, значною мірою залежать від інтелектуальної власності, яка визначає, як здійснюється доступ до інновацій, як вони масштабуються і, зрештою, як створюють суспільну цінність… У новому бюлетені Європейського центру допомоги з питань інтелектуальної власності розглядається взаємозв’язок між інвестиціями, що мають соціальний вплив, та управлінням інтелектуальною власністю. У ньому підкреслюється, як відповідальні практики у сфері інтелектуальної власності — зокрема ліцензування з метою досягнення соціального впливу — можуть перетворити наукові дослідження та інновації на соціальну та економічну цінність. Також у виданні наводяться інтерв’ю з експертами, думки практиків та реальні приклади розвитку екосистем інвестицій, що мають соціальний вплив» ***(New European IP Helpdesk Bulletin Explores Impact Investing and the Role of IP // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/new-european-ip-helpdesk-bulletin-explores-impact-investing-and-role-ip-2026-04-13_en). 13.04.2026).***

***

«Європейське патентне відомство (EPO) вже давно дотримується загального принципу, що забороняє подвійне патентування, — цього правила підтвердила Розширена апеляційна палата у своєму рішенні G 4/19. Історично ця заборона суворо обмежувалася випадками «ідентичності предмета», тобто заборонялися лише суттєво ідентичні формулювання пунктів формули винаходу, тоді як частково перекриваючіся формулювання залишалися цілком допустимими. Ця усталена система надавала заявникам стратегічну гнучкість, дозволяючи їм подавати паралельні заявки з різними формулюваннями формул винаходу для створення міцних патентних портфелів. Однак у березні 2026 року Адміністративна рада Європейської патентної організації затвердила нову «загальну практику» щодо подвійного патентування, яка має на меті гармонізувати підходи між EPO та національними відомствами…

Хоча ця нова загальноприйнята практика підкріплює існуючу заборону, вона вносить потенційно важливий нюанс, передбачаючи, що заперечення щодо подвійного патентування можуть виникати не лише у випадках, коли формули винаходів є явно ідентичними, а й тоді, коли вони «ідентичні за суттю». Для ілюстрації цього в рекомендаціях наводиться приклад взаємозамінного використання хімічного опису (PTFE) та торгової назви (Teflon), що свідчить про те, що суто косметична зміна формулювання більше не буде достатньою для уникнення подвійного патентування… Хоча EPO позиціонує це як уточнення, покликане запобігти обходу правил за допомогою незначних лінгвістичних змін, серед фахівців-практиків це викликало занепокоєння: перехід до порівняння «за змістом» може спонукати експертів оскаржувати формули винаходів, які не є строго ідентичними, але мають спільну основу. Хоча EPO стверджує, що заборона не поширюється на формули винаходів, які частково перетинаються, перехід до тлумачення за змістом вносить новий рівень неоднозначності. Отже, хоча ця зміна не є кардинальним зрушенням у політиці, вона підкреслює, що фахівці повинні переконатися, що їхні паралельні заявки відрізняються за змістом, а не лише за мовою, оскільки косметичні відмінності можуть піддаватися більш ретельному аналізу в рамках конвергентного підходу до експертизи» ***(David Lang. Double patenting at the EPO: settled law, evolving practice? // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mped-double-patenting-at-the-epo-settled-law-evolving-practice/). 14.04.2026).***

***

«Протягом багатьох років Європейське патентне відомство (EPO) дотримувалося унікальної практики, згідно з якою заявники на патент зобов'язані вносити зміни до опису, щоб забезпечити його узгодженість з остаточним набором дозволених формул винаходу, вилучаючи будь-які елементи, які можуть бути витлумачені як ширші за винахід або суперечливі йому. Хоча це було стандартною процедурою, останнім часом

вона зазнала юридичних заперечень через суперечливу судову практику Апеляційної палати: одна лінія на користь обов'язкової адаптації, а інша — на користь того, що вона не є необхідною за умови, що самі формули винаходу є чіткими. Ця розбіжність призвела до передачі справи G1/25 до Розширеної апеляційної палати (EBA) з метою з'ясування, чи дійсно Європейська патентна конвенція (EPC) вимагає такої адаптації…

11 березня 2026 року EBA опублікувала попередню думку, в якій, ймовірно, висловила підтримку збереженню вимоги щодо відповідності опису та формули винаходу. EBA пов'язує цю необхідність зі статтею 84 EPC, яка передбачає, що формула винаходу має ґрунтуватися на описі; судячи з усього, Палата розглядає невідповідності між цими двома елементами як форму порушення вимог. Крім того, EBA зазначає, що її нещодавнє рішення у справі G1/24, в якому підтверджено, що для тлумачення формули винаходу необхідно звертатися до опису, підтверджує думку про те, що адаптація опису є необхідною для забезпечення правової визначеності. У попередньому висновку також роз'яснюється, що ця вимога однаково застосовується як до процедури експертизи, так і до процедури оскарження…

Це звернення викликало бурхливу дискусію, про що свідчать 40 amicus curiae, поданих фахівцями з патентного права та провідними представниками галузі. У більшості цих документів висловлюється заперечення проти обов'язкових поправок, стверджується, що в EPC немає чіткої правової основи для такої вимоги, а також міститься застереження, що така практика створює зайве адміністративне навантаження та ризик порушення статті 123(2) EPC щодо «доданого матеріалу». Однак прихильники стверджують, що неоновлені описи створюють правову невизначеність, оскільки потенційно дозволяють власникам патентів домагатися розширення обсягу формули винаходу під час захисту своїх прав. З огляду на те, що усні слухання призначено на 8 травня 2026 року, а остаточне письмове рішення очікується пізніше цього року, давня та унікальна практика EPO щодо адаптації описів залишається на критичному роздоріжжі, очікуючи остаточного роз'яснення» ***(Daniel Goodman and Noémie Voss. Description amendments: unchanged? // Carpmaels & Ransford LLP (https://www.carpmaels.com/description-amendments-unchanged/). 14.04.2026).***

***

«Фітнес-гаджети стрімко розвиваються, виходячи за межі стандартних показників, таких як частота серцебиття та відновлення сну, і зараз галузь зосереджує свою увагу на відстеженні рівня насичення м'язів киснем (SmO2). Цей технологічний прогрес зумовлений впровадженням датчиків на основі спектроскопії в ближньому інфрачервоному діапазоні (NIRS), які вимірюють насичення киснем та хімічний склад тканин. Нещодавні заявки на реєстрацію інтелектуальної власності підкреслюють цю тенденцію: компанія Garmin подала заявки на реєстрацію торгових марок «Muscle Battery» — алгоритму, розробленого для обробки даних SmO2, та «CIRQA» — браслета

для відстеження відновлення без екрану. Тим часом компанія Whoop отримала патент на оптичний пристрій для носіння, який використовує NIRS для виявлення концентрації гемоглобіну. Хоча оптична архітектура цих пристроїв є здебільшого стандартною, Whoop прагне виділити свою технологію, вбудовуючи датчики тиску та натягу в ремінець пристрою; це дозволяє системі відображати розподіл тиску та попереджати користувача, якщо пристрій занадто туго затягнутий, що може обмежувати кровотік або спотворювати показання датчиків, тим самим забезпечуючи точність даних…

Цінність даних про рівень SmO_2 полягає в їхній здатності забезпечувати безпосереднє вимірювання в режимі реального часу балансу між постачанням і споживанням кисню в м'язах. На відміну від частоти серцевих скорочень, яку легко підвищити під впливом зовнішніх факторів, таких як спека, кофеїн або стрес, насичення м'язів киснем є надійним внутрішнім показником фізіологічного навантаження. Ці дані дозволяють спортсменам і тренерам оптимізувати інтенсивність тренувань шляхом визначення аеробного та анаеробного порогів, точно контролювати інтервали відновлення та запобігати передчасній втомі. Крім того, моніторинг кисню в м'язах слугує неінвазивною та економічно вигідною альтернативою традиційному тестуванню лактату в крові, що є надзвичайно корисним для видів спорту на витривалість, силових тренувань та реабілітації…

Незважаючи на значний потенціал цих даних, попередні спроби комерціалізації носимих пристроїв на основі SmO2 здебільшого зазнали невдачі, насамперед через те, що необроблені дані є складними та важкими для розуміння пересічним спортсменом. Отже, нинішнім викликом для лідерів галузі, таких як Whoop і Garmin, є не лише апаратне забезпечення, а й перетворення технічних біометричних показників на зрозумілу та корисну інформацію. Якщо цим компаніям вдасться успішно подолати виклик інтерпретації даних, можливість моніторингу та реагування на рівні кисню в м'язах може стати наступним значним кроком у розвитку ринку фітнес-пристроїв» ***(Samuel Mailer. What Recent IP Publications Tell us About the Future of Fitness Wearables // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mpov-what-recent-ip-publications-tell-us-about-the-future-of-fitness-wearables/). 15.04.2026).***

***

«Квантові технології переходять від теорії до практичного застосування, трансформуючи галузі та посилюючи глобальну конкуренцію. У відповідь на це Європейська служба допомоги з питань інтелектуальної власності (European IP Helpdesk) опублікувала спеціальний випуск «Інтелектуальна власність та квантові технології». Цей ресурс містить підбірку основних матеріалів, присвячених взаємодії систем інтелектуальної власності з квантовими інноваціями, зокрема навчальний модуль, розроблений спільно з Європейським патентним відомством, щодо захисту інтелектуальної

власності у сфері квантових технологій. У ньому розглядаються проблеми патентоспроможності, галузеві тенденції, а також наводиться приклад з практики, взятий із проєкту FoQaCiA в рамках програми «Горизонт Європа»… У ньому також представлено спільне дослідження EPO–OECD, в якому на основі аналізу різноманітних даних складено карту глобальної квантової екосистеми, а також наведено інтерв'ю з експертами, присвячені тому, як розвиваються патентні системи та політика для вирішення унікальних викликів квантової ери та забезпечення ефективного захисту нових інновацій…» ***(New IP Special: Intellectual Property & Quantum Technologies // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/new-ip-special-intellectual-property-quantum-technologies-2026-04-20_en). 20.04.2026).***

***

«З моменту запуску в червні 2023 року система єдиного патенту (UP) пропонує інноваторам спрощений спосіб забезпечення патентного захисту по всій Європі, надаючи єдине, обов'язкове до виконання право інтелектуальної власності, яке може бути захищене в Єдиному патентному суді (UPC). Замінивши необхідність багаторазового національного затвердження єдиною заявкою та централізованим процесом поновлення, UP пропонує значні переваги, зокрема, за оцінками, 30-відсоткове зниження витрат порівняно з традиційним затвердженням у чотирьох основних країнах ЄС та спрощені вимоги до перекладу. Однак прийняття UP є стратегічним компромісом, що вимагає ретельного аналізу властивих йому ризиків та обмежень…

Найбільш серйозним ризиком є можливість «централізованого скасування», коли успішне оскарження в судовому порядку може призвести до втрати чинності патенту в усіх державах-учасницях, на відміну від традиційної системи, де національні патенти залишаються юридично незалежними та ізольованими один від одного. Крім того, UP не є гнучким; він охоплює фіксовану, неподільну географічну територію, яка на даний момент включає лише 18 держав-членів ЄС. Шість країн, що підписали угоду, ще не ратифікували її, а три залишаються країнами, що не підписали угоду, що призводить до фрагментованого охоплення… Отже, хоча патент Європейського Союзу (UP) є надзвичайно економічно вигідним для тих, хто прагне отримати широке охоплення на території всього ЄС, він може виявитися дорожчим або географічно невідповідним для підприємств, яким потрібен захист лише у кількох конкретних країнах. Зрештою, власники патентів повинні зважити ці адміністративні та фінансові вигоди з огляду на свої конкретні географічні потреби та готовність до ризиків, пов'язаних із централізованими оскарженнями, тому перед початком процедури надзвичайно важливо провести ретельний патентний пошук та розробити продуману стратегію подання заявки» ***(Unitary Patent: pros, cons and key strategic considerations // Murgitroyd***

& Company (https://www.murgitroyd.com/insights/patents/unitary-patent-pros-cons-considerations). 21.04.2026).

***

«Європейський ринок нутрицевтиків, обсяг якого, за прогнозами, до 2030 року перевищить 110 мільярдів доларів, демонструє значне зростання, зумовлене інтересом старіючого населення до профілактичної медицини та значною перевагою споживачів на користь натуральних продуктів із «чистим» складом. Ця швидкозростаюча галузь, що охоплює функціональні продукти харчування, напої та дієтичні добавки, відкриває значні можливості у сфері інтелектуальної власності, зокрема в плані патентного захисту. Відповідно до європейського патентного законодавства, інновації у сфері нутрицевтиків, такі як нові композиції, синергетичні комбінації інгредієнтів та доведені механізми дії, можуть бути запатентовані, особливо якщо вони пропонують переваги, що виходять за межі базового харчування…

Одним із ключових стратегічних аспектів для заявників на патенти є розмежування між терапевтичним та нетерапевтичним застосуванням. Європейське патентне відомство (EPO) допускає формулювання формул винаходу щодо «другого медичного застосування», які забезпечують захист нових терапевтичних застосувань відомих речовин для профілактики або лікування конкретних захворювань. Натомість формули винаходу, спрямовані на загальне поліпшення самопочуття або підвищення працездатності, вважаються нетерапевтичними і повинні бути сформульовані інакше… Для успішного отримання патентів у цій галузі часто необхідна чітка та послідовна формулювання заявки, в якій має бути визначено передбачуване застосування, окреслено конкретні групи пацієнтів та наведено експериментальні дані, що підтверджують заявлений терапевтичний ефект. Отже, ефективна стратегія захисту інтелектуальної власності на європейському ринку нутрицевтиків передбачає ретельне складання патентних заявок, аналіз свободи дій та стратегічне використання процедур оскарження з метою збереження ринкових позицій та отримання вигоди від інновацій» ***(NEmily Flood, Gamze Gezer-Voerknecht. avigating European patent law for nutraceuticals and functional foods // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g9tccxrv31xyzvat55hc/sponsored-content/navigating-european-patent-law-for-nutraceuticals-and-functional-foods). 22.04.2026).***

***

«У міру того як європейський ринок нутрицевтиків стрімко зростає і, за прогнозами, до 2030 року його обсяг перевищить 110 мільярдів доларів, забезпечення захисту інтелектуальної власності (ІВ) за допомогою патентів стало для компаній ефективною стратегією збереження своїх ринкових позицій та захисту інновацій. Європейське патентне відомство (EPO) надає

патентний захист нутрицевтикам — зокрема функціональним продуктам харчування, напоям та дієтичним добавкам — за умови, що їх технічний внесок виходить за межі звичайної харчової цінності. Інновації, пов’язані зі складом, синергетичними комбінаціями інгредієнтів або доведеними механізмами дії, можуть бути запатентовані…

Варто зазначити, що навіть відомі речовини можуть отримати патентний захист на підставі формул «другого медичного застосування», якщо буде виявлено нове терапевтичне застосування для профілактики, лікування або вилікування захворювання, яке підтверджується доказами. Європейське патентне право проводить важливе розмежування між терапевтичними застосуваннями, які підлягають патентуванню як формули медичного застосування, та нетерапевтичними застосуваннями, такими як підвищення загального самопочуття або покращення працездатності, які повинні бути заявлені в інший спосіб… Для заявників успішна стратегія у сфері інтелектуальної власності передбачає складання патентних заявок, у яких чітко й послідовно визначено передбачуване використання з наведенням конкретних даних, а також проведення ретельного аналізу свободи дій для орієнтування в конкурентному середовищі. Такий стратегічний підхід до інтелектуальної власності є надзвичайно важливим для того, щоб скористатися значним зростанням галузі, зумовленим старінням населення, попитом на натуральні продукти та все більшою увагою до профілактичної медицини…» ***(Emily Flood, Gamze Gezer-Voerknecht. Navigating European patent law for nutraceuticals and functional foods // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g9tccxrv31xyzvat55hc/sponsored-content/navigating-european-patent-law-for-nutraceuticals-and-functional-foods). 22.04.2026).***

***

«Цьогорічний Всесвітній день інтелектуальної власності присвячений спорту як наочному прикладу того, як інтелектуальна власність підтримує як культурне життя, так і економічну діяльність, водночас потребуючи надійного захисту для збереження справедливої та інноваційної спортивної екосистеми. Торговельні марки, промислові зразки, авторські права та патенти відіграють важливу роль у спорті, захищаючи назви, логотипи, зовнішній вигляд, трансляції та технологічні інновації, пов’язані зі спортсменами, командами, змаганнями, спорядженням та заходами. Європейське відомство з інтелектуальної власності (EUIPO) наголошує, що вибір легального контенту та оригінальних товарів є частиною чесної гри, оскільки це допомагає підтримувати правовласників та заохочує інновації…

Багато спортсменів стратегічно використовують інтелектуальну власність для створення та захисту своїх особистих брендів — від зірок футболу, таких як Кріштіану Роналду, Ліонель Мессі та Кіліан Мбаппе, до баскетболістів, таких як Леброн Джеймс і Стівен Каррі, тенісистів, таких як Карлос Алькарас і

Серена Вільямс, та інших видатних спортсменів, таких як Мондо Дюплантіс, Тадей Погачар і Макс Ферстаппен. Спортивні клуби та організації також значною мірою покладаються на інтелектуальну власність: великі портфелі належать FIFA, NBA, Міжнародному олімпійському комітету та керівному органу «Formula 1», а такі знакові події, як «Le Tour de France», Ліга чемпіонів UEFA, також захищають свою ідентичність. Окрім назв та логотипів, інтелектуальна власність охоплює талісмани, трофеї, кольори команд, пісні, фрази та дизайн спортивного спорядження та одягу…

Водночас спортивний сектор залишається однією з головних цілей підробників та піратів. Підроблене спортивне спорядження завдає значних збитків у ЄС, які, за оцінками, становлять 851 млн євро на рік, тоді як незаконні прямі трансляції спортивних подій та піратські сервіси IPTV продовжують набирати обертів. Опитування споживачів показують, що до цього ринку долучаються й молоді люди, деякі з яких зізнаються, що купують підроблені спортивні товари або користуються піратським контентом. Ці товари та послуги не лише завдають шкоди законним підприємствам, а й можуть становити загрозу для здоров'я та безпеки…

Європейські органи влади реагують на це шляхом скоординованих заходів з боротьби з порушеннями, таких як операція EMPACT «Fake Star», яка у 2024 році призвела до вилучення понад 8 мільйонів одиниць контрафактної продукції та затримання 264 осіб. EUIPO продовжує відстежувати ці тенденції за допомогою Європейської обсерваторії з питань порушень прав інтелектуальної власності та підтримувати інформаційні кампанії, спрямовані на популяризацію легального контенту та оригінальних товарів» ***(From the pitch to the market: the role of IP in shaping sport // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/from-the-pitch-to-the-market-the-role-of-ip-in-shaping-sport). 23.04.2026).***

***

«На виставці Salone del Mobile в Мілані світова індустрія дизайну презентує нові продукти та спільні проекти, що робить планування у сфері інтелектуальної власності надзвичайно важливим для дизайнерів і брендів… У Великобританії до основних засобів захисту належать: права на незареєстровані промислові зразки, які виникають автоматично і охоплюють або форму та конфігурацію тривимірних виробів, або, у випадку додаткових незареєстрованих зразків, зовнішній вигляд виробів протягом обмеженого періоду після першого оприлюднення; права на зареєстровані промислові зразки, які захищають зовнішній вигляд виробів на строк до 25 років і, як правило, є більш надійними та легшими у застосуванні; авторське право, яке може захищати промисловий зразок, якщо він відповідає критеріям твору художнього ремесла; патенти, які захищають технічні винаходи і, як правило, повинні бути подані до публічного оприлюднення; та торговельні марки, які можуть забезпечити ім'я дизайнера або студії як актив бренду… Співпраця

може створити значну комерційну та творчу цінність, але вона також порушує важливі питання щодо інтелектуальної власності на фонових та основних елементах, права власності, зазначення авторства, ліцензування та розподілу доходів. Щоб отримати максимальну вигоду, дизайнери повинні захищати свій естетичний підхід і забезпечувати справедливу винагороду, тоді як бренди повинні забезпечити собі права на просування та використання результатів співпраці протягом відповідного терміну та на відповідній території. Найуспішнішими є ті партнерства, в яких права власності на інтелектуальну власність та комерційні умови узгоджуються та підписуються до початку роботи, особливо з огляду на те, що замовлені роботи зазвичай належать дизайнеру, якщо інше не передбачено договором…

Тому, рекомендується створювати пакети доказів, ретельно підходити до першого оприлюднення інформації, своєчасно подавати заявки на реєстрацію промислових зразків, розглядати можливість отримання патентів на технічні особливості, оцінювати, чи може авторське право поширювати захист на існуючі зразки, реєструвати характерні форми виробів як торговельні марки, а також надавати пріоритет укладанню угод про співпрацю, щоб виставка Salone стала частиною довгострокової стратегії у сфері інтелектуальної власності, а не лише тимчасовою вітриною» ***(Rob Sandercombe. Salone del Mobile: Protecting the IP in design inspiration // Shoosmiths LLP (https://www.shoosmiths.com/perspectives/stories/articles/salone-del-mobile-protecting-the-ip-in-design-inspiration). 23.04.2026).***

***

«Тема Всесвітнього дня інтелектуальної власності 2026 року …підкреслює, як права інтелектуальної власності трансформують спортивну галузь, надаючи життя та захопливу історію нематеріальним активам. Окрім підвищення якості продукції, права інтелектуальної власності слугують знаком відмінності, який може допомогти скромним спортивним клубам та незалежним творцям конкурувати з глобальними гігантами… Наприклад, італійський футбольний клуб «Venezia» успішно змінив напрямок своєї діяльності, інвестувавши в дизайн, заснований на місцевому фольклорі, і перетворивши просту футбольну форму на дуже популярний глобальний модний товар завдяки розумному брендингу та захисту прав інтелектуальної власності…

Стратегічну силу інтелектуальної власності ще раз ілюструє приклад із м’ячем Ліги чемпіонів UEFA: коли постачальником стане Nike замість Adidas, культовий малюнок «зіркового м’яча» буде замінено, просто тому що права на цей дизайн належать Adidas. Це підкреслює, що інтелектуальна власність є ефективним інструментом для збереження контролю над оригінальними творами. Крім того, спортивна інфраструктура переосмислюється; такі проекти, як Roig Arena у Валенсії, показують, як стадіони еволюціонують від пасивних споруд до активних комерційних активів із власною брендовою

індивідуальністю, що приймають заходи та ведуть бізнес… Зрештою, інтелектуальна власність діє як стратегічний важіль для невеликих асоціацій та митців, дозволяючи їм створювати впізнавані бренди та забезпечувати альтернативні джерела доходу, використовуючи потужні емоції та ідентичності, притаманні світу спорту…» ***(2026 World IP Day: How Intellectual Property rights give life and an attractive narrative to immaterial sport assets // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/how-intellectual-property-rights-give-life-and-attractive-narrative-immaterial-sport-assets-2026-04-24_en). 24.04.2026).***

***

«У зв'язку з різким зростанням світового попиту на акумулятори — частково завдяки електромобілям, кількість відпрацьованих акумуляторів яких, за прогнозами, зросте з 1,2 млн у 2030 році до 14 млн до 2040 року — інновації в технологіях циркулярної економіки акумуляторів, таких як переробка, повторне використання та відновлення матеріалів, стають критично важливими для забезпечення сталого розвитку, безпеки ресурсів та стійкості ланцюгів постачання. Спільний звіт Європейського патентного відомства (EPO) та Міжнародного енергетичного агентства (IEA) показує, що це одна з найдинамічніших галузей інновацій, де патентна активність зростає з 2017 року на 42% щорічно, значно випереджаючи інші технологічні галузі…

Азія, зокрема Китай, є лідером у цій галузі: на її частку припадає більшість заявок на патенти, і вона домінує в таких сферах, як переробка акумуляторів та рафінування критично важливих металів, а ключовими гравцями є такі компанії, як CATL's Brunp, LG та Toyota. Європа, хоча і дещо відстає за часткою на світовому ринку, демонструє значне зростання, особливо у сферах збору, хімічної переробки та передових технологій переробки, за підтримки таких великих компаній, як Umicore та BASF, а також державних науково-дослідних інститутів. У звіті підкреслюється, що масштабування цих інновацій є надзвичайно важливим для Європи з метою зменшення залежності від імпортної сировини, підвищення ефективності та вирішення таких викликів, як фрагментовані потоки відходів та складні конструкції акумуляторів…

Завдяки постійному розвитку політики та ініціатив ЄС, спрямованих на зміцнення промислового потенціалу та циркулярних ланцюгів створення вартості, Європа має всі шанси стати одним із провідних гравців на цьому ринку за умови ефективного поєднання інвестицій та інновацій. Удосконалені інструменти, такі як платформа EPO з питань чистої енергії та Deep Tech Finder, надають додаткову підтримку цій екосистемі, забезпечуючи доступ до патентних даних та інформації про нові стартапи й технології у сфері циркулярності акумуляторних батарей» ***(Inventions for battery reuse and recycling increase more than seven-fold in last decade // European Patent Office (EPO) (https://www.epo.org/en/news-events/news/inventions-battery-reuse-and-recycling-increase-more-seven-fold-last-decade). 29.04.2026).***

Канада

«Ратифікувавши Угоду між Канадою, США та Мексикою (CUSMA), Канада взяла на себе зобов'язання щодо створення стабільної та передбачуваної системи захисту інтелектуальної власності (ІВ) для фармацевтичних інновацій. Однак внутрішня регуляторна практика Канади стосовно «неактивних» ідентифікаційних номерів лікарських засобів (DIN) спричинила значну невизначеність, що призвело до розбіжностей між канадською політикою та її міжнародними торговельними зобов'язаннями. Проблема виникає через те, що Канада пов'язує захист патентного зв'язку з активним маркетинговим статусом окремих форм випуску лікарських засобів — таких як конкретний флакон, шприц або автоін'єктор — а не з регуляторним затвердженням лікарського засобу в цілому… Коли фармацевтичні компанії-новатори модернізують свою продукцію, випускаючи більш безпечні або зручні форми випуску, старі версії можуть стати «неактивними». Оскільки система патентного зв'язку діє на основі окремих номерів DIN, виробники генериків можуть обійти патентний захист, орієнтуючись на ці неактивні номери DIN, навіть якщо компанія-новатор все ще активно реалізує клінічно значущу версію того самого лікарського засобу в Канаді…

Ця регуляторна пастка стримує інновації у фармацевтичній галузі, караючи компанії, які оновлюють свої лінійки продукції, та заохочуючи виробників генериків, які орієнтуються на застарілі препарати, а не конкурують із активними сучасними продуктами. Хоча ця політика ґрунтується на припущенні, що статус комерційних продажів повинен визначати доступність інтелектуальної власності, це суперечить архітектурі CUSMA, яка передбачає, що захист інтелектуальної власності базується на стабільному орієнтирі — регуляторному затвердженні — а не на мінливості поточних ринкових продажів. Оскільки канадські суди відмовилися втручатися, розглядаючи нинішній підхід, орієнтований на конкретні номери DIN, як прийнятний вибір адміністративної політики, вирішення проблеми має бути досягнуто шляхом реформи законодавства або торговельної політики. Збалансованим і прагматичним рішенням було б визначити патентну прив'язку на основі того, чи випускає інноватор на ринок принаймні одну затверджену форму випуску, яка задовольняє ті самі клінічні потреби, що й заявка на генеричний або біосимілярний препарат. Така зміна відновила б передбачуваність і узгодженість нормативно-правової бази, забезпечивши відповідність внутрішніх практик Канади вимогам стабільності та пропорційності, передбаченим її зобов'язаннями за CUSMA» ***(Steven Mason and Daniella Febbraro. Canada's Dormant DIN Problem: How Marketing Status is Undermining Pharmaceutical IP Protections Under CUSMA // McCarthy Tétrault LLP (https://www.mccarthy.ca/en/insights/blogs/techlex/canada-s-dormant-din-problem-how-marketing-status-is-undermining-pharmaceutical-ip-protections-under-cusma). 06.04.2026).***

«Канадський космічний сектор перебуває на вирішальному етапі: значні федеральні інвестиції — такі, як передбачені в Бюджеті на 2025 рік, та ініціативи на кшталт конкурсу «Launch the North» — спрямовані на створення власних можливостей для запусків та зміцнення міжнародних партнерських відносин. З огляду на те, що, за прогнозами, до 2035 року глобальна космічна економіка зросте майже втричі, конкурентна перевага сектору значною мірою залежить від інтелектуальної власності (ІВ). Запатентовані технології, патенти та комерційні таємниці є рушійною силою галузі, що дозволяє канадським компаніям виділятися серед конкурентів, зберігати суверенний контроль над проривними інноваціями, забезпечувати партнерські відносини та орієнтуватися у складних міжнародних нормативних вимогах та вимогах до ланцюгів постачання…

Однак специфіка космічних інновацій, які часто передбачають співпрацю між університетами, урядовими програмами та приватними підприємствами, створює значні ризики щодо чіткості питань власності на інтелектуальну власність. Недавня справа «Concordia University проти Polaris Aerospace Inc.» слугує суворим застереженням, що ілюструє руйнівні наслідки відсутності суворого управління цими правами. У цьому випадку спроба приватної компанії заявити про право власності на технологію, отриману в результаті університетських досліджень, призвела до винесення судом заборони, яка змусила компанію відкликати свою заявку з важливої урядової програми. Це рішення підкреслює, що компанії не можуть просто привласнювати собі право власності на інтелектуальну власність, яку вони використовують; вони повинні це однозначно довести…

Щоб мінімізувати ці ризики та скористатися можливостями для зростання, учасники космічного сектору повинні розглядати управління інтелектуальною власністю як стратегічну необхідність, а не як суто юридичну формальність. Проведення регулярних комплексних аудитів інтелектуальної власності є надзвичайно важливим для підтвердження прав власності, оцінки надійності засобів захисту, перегляду угод про співпрацю та забезпечення «свободи дій» без порушення прав третіх осіб. У той час як Канада реалізує свою найамбітнішу космічну програму за останні десятиліття, здатність систематично фіксувати, захищати та стратегічно управляти активами інтелектуальної власності стане вирішальним фактором у визначенні того, які компанії успішно розширяться та сприятимуть досягненню довгострокових економічних і безпекових цілей країни» ***(James Buchan. Launch and protect: The role of intellectual property in the Canadian space sector // Gowling WLG (https://gowlingwlg.com/fr/insights-resources/articles/2026/intellectual-property-in-the-canadian-space-sector). 07.04.2026).***

***

«У зв'язку з підготовкою Канади до спільного проведення Чемпіонату світу з футболу FIFA 2026 року підприємствам нагадують, що

«маркетинг-засідка» — практика асоціювання себе з великим заходом без офіційного спонсорства — несе значні юридичні ризики відповідно до канадського законодавства про інтелектуальну власність. Хоча в Канаді немає широкої конкретної заборони на «маркетинг-засідку» (за винятком Олімпійських та Паралімпійських ігор), чинне законодавство забезпечує надійний захист прав власників. Закон про торговельні марки захищає зареєстровані знаки, такі як дизайн трофея Чемпіонату світу з футболу FIFA та словесні знаки, дозволяючи застосовувати такі засоби правового захисту, як судові заборони та відшкодування збитків у разі використання, що може спричинити плутанину… Аналогічно, Закон про авторське право захищає логотипи, зображення та звуки від несанкціонованого відтворення. Крім того, Закон про конкуренцію забороняє неправдиві або оманливі твердження, що створюють ілюзію спонсорства, а порушення передбачають значні грошові штрафи… Тому рекламодавці повинні ретельно перевіряти свої рекламні кампанії, щоб уникнути порушення цих прав інтелектуальної власності, тоді як організатори заходів та офіційні спонсори повинні завчасно перевіряти власні портфелі інтелектуальної власності та включати в свої договори суворі положення щодо протидії амбуш-маркетингу, щоб захистити цілісність своїх брендів та інвестиції» ***(Candice Kloes, Any Obando Ospina. Navigating ambush marketing laws in Canada // Borden Ladner Gervais LLP ("BLG") (https://www.blg.com/en/insights/2025/11/navigating-ambush-marketing-laws-in-canada). 17.04.2026).***

***

Китайська Народна Республіка

«Вихід на китайський ринок вимагає від іноземних брендів виходу за межі простого перекладу та врахування юридичних, культурних і стратегічних аспектів, щоб уникнути серйозних помилок. Зазвичай бренди обирають один із трьох підходів до локалізації: транслітерацію (відтворення оригінального звучання), дослівний переклад (передача оригінального змісту) або креативне/гібридне найменування, яке часто є найефективнішим методом для досягнення сильного культурного резонансу. Успішна назва повинна бути ретельно перевірена шляхом глибокого лінгвістичного та культурного аналізу — включаючи перевірку на наявність невідповідних значень у місцевих діалектах або негативних гомофонічних асоціацій — щоб забезпечити збереження преміального іміджу бренду та його привабливість для цільової аудиторії…

З юридичної точки зору, принцип «першості заявки» у Китаї робить попередню реєстрацію торговельних марок обов’язковою, оскільки права надаються першому заявнику незалежно від попереднього міжнародного використання. Щоб створити захисний бар’єр, бренди повинні застосовувати комплексну стратегію формування портфеля, яка передбачає реєстрацію

оригінальної латинської назви, основної версії китайськими ієрогліфами та захисних варіантів для стримування зловмисників, що незаконно використовують торговельні марки. Крім того, надзвичайно важливо узгодити заявки з суворою класифікацією подібних товарів та послуг у Китаї, щоб уникнути прогалин у захисті. Як показано у прикладі «Aura», невдача в поєднанні юридичної перевірки торговельних марок з культурними аспектами може призвести до пошкодження брендового капіталу та тривалих судових суперечок…

Щоб впоратися з цими складнощами, найефективніша стратегія полягає в тому, щоб розпочати процес вибору назви та перевірки за 12–18 місяців до виходу на ринок, а також залучити міжфункціональну команду, до складу якої входять фахівці з питань торговельних марок, експерти з маркетингу та носії мови. Завдяки завчасному виявленню та реєстрації прийнятних варіантів, а також сприйняттю назви бренду як культурного та комерційного активу, а не лише юридичного знака, іноземні бренди можуть забезпечити свою юридичну ідентичність і створити міцну основу для довгострокового успіху на китайському ринку» ***(Jane Cai. Strategies and Pitfalls of Foreign Brands' Trademark Localization in China // Kangxin Partners PC (https://en.kangxin.com/html/2/218/219/220/29637.html). 02.04.2026).***

***

«В економіці знань інтелектуальна власність виступає важливим рушієм корпоративної конкурентоспроможності, а «службові винаходи» — інновації, створені працівниками, — є наріжним каменем сталого розвитку організації. Чітке визначення права власності на ці винаходи має вирішальне значення; за умови правильного визначення воно стимулює інновації та забезпечує захист основних технічних активів компанії. І навпаки, неоднозначність щодо права власності часто призводить до суперечок, втрати технологій та марнування ресурсів. Згідно з китайським патентним законодавством, винахід у рамках трудової діяльності визначається як інновація, створена під час виконання службових обов'язків або переважно з використанням матеріально-технічних умов підприємства. Ця правова база виходить за межі поточного трудового правовідношення та охоплює винаходи, створені протягом одного року після звільнення працівника, за умови, що ці винаходи мають достатній зв'язок з його попередніми основними обов'язками або дорученими завданнями…

Вирішення спорів щодо права власності на винаходи, створені в рамках трудових відносин, вимагає ретельної оцінки фактичного змісту роботи, а не лише посилання на трудові договори. Зазвичай суди оцінюють, чи існує технічна спадкоємність між винаходом та обов'язками працівника, зосереджуючись на технічній галузі та концепції, а не вимагаючи ідентичних технічних рішень. Аналогічно, для визначення того, чи було винахід створено «переважно з використанням» ресурсів компанії, необхідні докази того, що

непублічна інформація, кошти або обладнання підприємства були незамінними та вирішальними для створення винаходу, а не лише випадковими. У випадках, коли винаходи створюються колишніми працівниками, суди зважують захист прав первісного підприємства проти права працівника на пошук нової роботи, вивчаючи конкретну взаємозв'язок між спірною технологією та колишніми обов'язками працівника…

Оскільки обов'язок доведення того, що певний винахід відповідає критеріям службового винаходу, покладається на підприємство, надзвичайно важливе значення має проактивне управління. Компаніям рекомендується інтегрувати заходи захисту інтелектуальної власності безпосередньо в кадрову політику та трудові договори до виникнення суперечок. Крім того, для забезпечення доказової підтримки претензій на право власності необхідно вести ретельну документацію з можливістю відстеження протягом усього процесу досліджень і розробок. Зміцнюючи ці системи управління та формалізуючи структури власності, підприємства можуть ефективно захищати свої інновації, запобігати втраті ключових технологій та забезпечувати свою довгострокову конкурентоспроможність на ринку» ***(Ryan Xu. Services Inventions in Corporate IP Management I: Ownership // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/4027.html). 13.04.2026).***

***

«З моменту офіційного набрання чинності Гаазької угоди в Китаї у травні 2022 року заявники на патенти на промислові зразки мають можливість обирати між централізованою Гаазькою системою міжнародної реєстрації та традиційним шляхом прямої подачі заявки відповідно до Паризької конвенції. Хоча Гаазький шлях забезпечує процедурну зручність, економічну ефективність та можливість призначити кілька країн за допомогою однієї заявки, він несе значні ризики при призначенні Китаю… Китайські правила експертизи є дуже локалізованими та суворими, особливо щодо стандартів креслень, технічного змісту «коротких описів», вимог до єдності та обмежених можливостей внесення змін після подання заявки. Як наслідок, заявки, подані за Гаазькою угодою, часто стикаються з частими офіційними повідомленнями та мають вищу ймовірність остаточної відмови, оскільки їм важко відповідати специфічним внутрішнім стандартам Китаю…

Натомість подання заявки безпосередньо через Паризьку конвенцію дає заявникам можливість з самого початку адаптувати свої матеріали відповідно до суворих вимог китайського патентного законодавства та інструкцій з експертизи. Такий прямий підхід значно підвищує ймовірність отримання патенту, забезпечує більшу гнучкість у структуруванні заявок на кілька промислових зразків і, як правило, прискорює процес експертизи та робить його більш передбачуваним. З огляду на ці фактори, пряма подача заявки залишається рекомендованою стратегією для переважної більшості заявок на патенти на промислові зразки в Китаї, особливо у випадках складних,

часткових або багатокомпонентних проектів… В ідеалі гаазький шлях слід залишати для простих зразків, які вже відповідають суворим формальним вимогам Китаю, або використовувати виключно як допоміжний інструмент для великих портфелів, що охоплюють кілька країн. Зрештою, для підприємств, які надають пріоритет передбачуваності надання прав та довгостроковому забезпеченню їх дотримання на китайському ринку, консервативна стратегія, що базується на Паризькій конвенції, є кращим варіантом, ніж процедурна зручність Гаазької системи» ***(Chris Wang. Comparative Analysis of the Hague Agreement and Paris Convention Routes for Design Patent Applications in China // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/4046.html). 14.04.2026).***

***

«У міру прискорення глобальної експансії китайські підприємства стикаються з дедалі складнішою та вимогливішою ситуацією у сфері інтелектуальної власності (ІВ), де ігнорування ІВ як основної бізнес-стратегії може призвести до значних юридичних, фінансових та репутаційних збитків. На зрілих ринках, таких як США та ЄС, компанії стикаються з усталеними гравцями, що володіють взаємопов'язаними портфелями патентів та витонченими стратегіями ведення судових спорів, а геополітична напруженість додає ще більше складнощів у регуляторній сфері, пов'язаних із передачею технологій та потоками даних… До типових ризиків належать остаточна втрата прав через несвоєчасне подання заявки на захист на цільових ринках, ненавмисне порушення прав інтелектуальної власності інших осіб, що призводить до дорогих судових розглядів, а також недотримання різноманітних і суворих міжнародних нормативних вимог. Конкретні проблеми у сфері інтелектуальної власності також різняться залежно від моделі розширення бізнесу: чи то прямий експорт, що підпадає під розслідування Комісії з міжнародної торгівлі США за розділом 337 за, чи то транскордонна електронна комерція, пов'язана з видаленням контенту з платформ, чи то виробництво за кордоном, де доводиться дотримуватися місцевих законів про винаходи співробітників…

Для орієнтування в цих умовах необхідна проактивна та комплексна система управління інтелектуальною власністю. Ця стратегія має ґрунтуватися на підході «IP-first», за якого комплексне планування портфеля інтелектуальної власності, що включає патенти, торговельні марки та комерційні таємниці, з самого початку узгоджується з ходом науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт та етапами виходу на ринок. Перед виходом на нові ринки компанії повинні проводити ретельні пошуки щодо свободи дій та оцінку ризиків, щоб виявити потенційні ризики порушення прав інтелектуальної власності та розробити обхідні рішення… Коли суперечки неминуче виникають, пасивної позиції недостатньо; підприємства повинні бути готові активно захищати свої права, поєднуючи переговори, стратегічні судові

процеси та використання специфічних норм у сфері інтелектуальної власності цільового ринку, таких як процедури визнання патентів недійсними. Зрештою, китайські компанії, які мають найкращі шанси на сталий глобальний ріст, — це ті, що перестануть розглядати інтелектуальну власність лише як функцію дотримання законодавчих вимог, а інтегрують її як стратегічний інструмент, який охоплює всі аспекти їхнього комерційного планування — від проектування ланцюга постачання до ліцензування технологій та експорту бренду» ***(Wei Zhao. Navigating the IP minefield: risk management strategies for China's global expansion // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g8vppm94tzfkfueyfhfk/sponsored-content/navigating-the-ip-minefield-risk-management-strategies-for-chinas-global-expansion). 16.04.2026).***

***

«…Під час Національного тижня інформування про інтелектуальну власність у Пекіні представники органів інтелектуальної власності та транснаціональних компаній високо оцінили досягнення Китаю у сфері захисту інтелектуальної власності, підкресливши її роль у сприянні сталому інноваційному розвитку, особливо у сфері нових технологій. У своїй промові Ван Біньїн із Всесвітньої організації інтелектуальної власності зазначила, що такі технології, як штучний інтелект, біотехнології та хмарні обчислення, стають ключовими для глобальних інновацій. Вона підкреслила провідну роль Китаю в цій технологічній трансформації, зокрема у створенні міцної екосистеми інтелектуальної власності, яка сприяє високоякісному розвитку…

Китай досяг значного успіху, маючи 5,32 мільйона чинних патентів на винаходи, що перевищує показники інших країн; на його частку припадає понад 60 відсотків світових патентів у сфері штучного інтелекту, а також дві третини світових патентів у галузі робототехніки. Ван також наголосив на активній ролі Китаю у просуванні багатосторонності та вдосконаленні глобального управління інтелектуальною власністю…

Керівники провідних технологічних компаній, таких як Qualcomm та Nike, наголосили на необхідності створення надійної системи захисту патентів для сприяння інноваціям та промисловому зростанню. Вони високо оцінили зусилля китайського уряду, спрямовані на створення стабільного правового середовища та активну взаємодію з бізнесом для задоволення його потреб. Загалом, учасники дійшли згоди, що постійне вдосконалення системи захисту інтелектуальної власності суттєво сприятиме успіху технологічних компаній у Китаї» ***(JIANG CHENGLONG. China lauded for safeguarding intellectual property // China Daily Information Co (CDIC) (https://global.chinadaily.com.cn/a/202604/21/WS69e6d2bda310d6866eb44910.html). 21.04.2026).***

***

«Гонконг активізує зусилля, спрямовані на те, щоб стати регіональним центром торгівлі інтелектуальною власністю (ІВ), впроваджуючи низку стратегічних політичних заходів, покликаних розкрити економічний потенціал інновацій. Виступаючи на заході, присвяченому Всесвітньому дню інтелектуальної власності, міністр фінансів Пол Чан окреслив комплексний підхід, що передбачає зміцнення правової та комерційної бази у сфері ІВ. Ключовою серед цих ініціатив є запровадження податкового режиму «патентного боксу», який передбачатиме пільгову ставку податку в розмірі 5% на доходи від ІВ, що відповідають критеріям, що значно нижче за стандартний податок на прибуток у розмірі 16,5%, з метою стимулювання операцій, пов'язаних з ІВ. Це доповнюється запланованими законодавчими змінами, що дозволять здійснювати податкові відрахування за капітальні витрати на придбання ІВ…

З метою подальшого зміцнення екосистеми уряд займається вирішенням ключових завдань, пов'язаних з оцінкою вартості патентів та їх фінансуванням. Буде запущено нову пілотну програму підтримки оцінки патентів, щоб допомогти малим та середнім підприємствам (МСП) визначити вартість своїх патентних портфелів, а «пілотна зона» з фінансування інтелектуальної власності, започаткована наприкінці 2025 року, досліджує можливості використання патентів як застави, щоб допомогти інноваційним компаніям перетворити свою інтелектуальну власність на оборотний капітал. Розуміючи, що для надійної системи інтелектуальної власності потрібні кваліфіковані фахівці, Гонконг також розширює свою команду патентних експертів і планує до кінця 2026 року створити Академію інтелектуальної власності за підтримки уряду, яка надаватиме практичну підготовку на робочому місці… Ці комплексні заходи — від податкових пільг і підтримки в питаннях оцінки вартості до розвитку кадрового потенціалу — підкреслюють прагнення Гонконгу використати своє унікальне становище в регіоні Великої затоки — де зареєстровано майже 820 000 чинних патентів на винаходи — та зміцнити свою роль як центрального майданчика для торгівлі, управління та фінансування інтелектуальної власності» ***(Hong Kong Advances Intellectual Property Trading And Financing Agenda // OpenGov Asia (https://opengovasia.com/hong-kong-advances-intellectual-property-trading-and-financing-agenda/?c=ua). 21.04.2026).***

***

«Відповідаючи на звинувачення в тому, що Китай «краде» інтелектуальну власність для розвитку своїх технологічних можливостей, речник Міністерства закордонних справ Китаю Го Цзякунь рішуче відкинув ці твердження як «безпідставні вигадки». Напередодні Всесвітнього дня інтелектуальної власності Гуо заявив, що інновації Китаю в таких галузях, як штучний інтелект та квантові технології, є результатом власних невпинних зусиль та взаємовигідної міжнародної співпраці, а не крадіжки. Він наголосив, що «захист прав інтелектуальної власності — це

захист інновацій», та підкреслив перетворення Китаю на одну з провідних світових держав у сфері інтелектуальної власності… На підтвердження цього він зазначив, що Китай постійно посідає провідні позиції за кількістю міжнародних патентних заявок, а також здійснює значні інвестиції у зміцнення захисту інтелектуальної власності через розгалужену мережу, що складається з 81 національного центру захисту, 50 центрів оперативного захисту прав та 99 платформ для вирішення спорів за кордоном. Речник додав, що зростання кількості транснаціональних корпорацій, які відкривають у Китаї науково-дослідні центри, є ще одним свідченням посилення довіри до системи захисту інтелектуальної власності в країні. На завершення він зазначив, що Китай прагне сприяти міжнародній співпраці та домагатися створення більш справедливої та рівноправної глобальної системи управління інтелектуальною власністю» ***(Certain countries' so-called allegation of China 'stealing IP' completely unfounded, says FM spokesperson // Global Times (https://www.globaltimes.cn/page/202604/1359532.shtml). 22.04.2026).***

***

«Опублікований у рамках Всесвітнього дня інтелектуальної власності 2026 року, «Щорічний звіт про боротьбу Китаю з порушеннями прав інтелектуальної власності та підробками за 2025 рік» є важливим показником підсумків реалізації 14-го п'ятирічного плану Китаю. Звіт свідчить про те, що інфраструктура правозастосування в Китаї успішно перейшла від тимчасових мобілізаційних заходів у рамках кампаній до постійної інституціоналізованої системи. Протягом останніх п'яти років органи влади провели розслідування 170 000 кримінальних справ, а суди розглянули 2,77 млн справ, пов'язаних з інтелектуальною власністю, що свідчить про стабільну відданість цій справі, яка підвищила рівень задоволеності громадськості захистом прав інтелектуальної власності… Ці заходи стали значно більш цілеспрямованими та скоординованими; лише у 2025 році органи ринкового регулювання розглянули майже 580 000 справ, прикладом чого є операція «Putian Laila», в результаті якої було ліквідовано мережу порушників прав франчайзингу, що діяла у 28 провінціях. Кримінальне правозастосування залишається настільки ж інтенсивним: кампанія «Kunlun 2025» призвела до 45 000 арештів та зростання кількості винесених вироків на 6,2% у порівнянні з попереднім роком…

Основними пріоритетними напрямками є захист авторських прав в Інтернеті, транскордонна торгівля та електронна комерція, а також нові технології, такі як штучний інтелект; заходи в цих сферах варіюються від видалення понад мільйона посилань, що порушують авторські права, до відхилення заявок на реєстрацію торговельних марок, поданих недобросовісно. Кримінальне переслідування залишається ефективним: щорічно розглядаються десятки тисяч справ і виноситься відповідна кількість вироків. Загалом, звіт свідчить про те, що система захисту прав інтелектуальної власності в Китаї стає

більш структурованою та перспективною, приділяючи все більшу увагу цифровим ризикам, міжнародній торгівлі та передовим технологіям, що спонукає підприємства пристосовувати свої стратегії до цих пріоритетів, що постійно змінюються…» ***(Matt Hou. Behind the Numbers: What China's 2025 Anti-Counterfeiting Report Reveals About the Next Phase of IP Enforcement // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/4060.html). 28.04.2026).***

***

«23 квітня 2026 року китайські урядовці проінформували громадськість про результати діяльності країни у сфері інтелектуальної власності (ІВ) за 2025 рік, що ознаменувало успішне виконання основних завдань 14-го п'ятирічного плану у сфері ІВ. Цей рік відзначився рекордною активністю, оскільки Китай став першою країною, яка має понад 5 мільйонів чинних патентів на винаходи. Показники подачі заявок та реєстрації були значними: було видано 972 000 патентів на винаходи, зареєстровано 4,2 мільйона торговельних марок та 10,6 мільйона об'єктів авторського права. Така висока активність у сфері ІВ мала значний економічний вплив: обсяг технологічних контрактів, пов'язаних із патентами, сягнув 1,18 трлн юанів, а частка галузей, що активно використовують патенти, зросла до понад 13 % ВВП Китаю, що підкреслює роль ІВ у формуванні високоякісної економіки, що базується на інноваціях…

Забезпечення дотримання цих прав перейшло від епізодичних заходів у рамках окремих кампаній до структурної, інституціоналізованої системи. Протягом 2025 року судові та адміністративні органи розглянули понад 540 000 судових справ у сфері інтелектуальної власності та провели сотні тисяч адміністративних заходів із забезпечення дотримання прав, що охоплювали регулювання ринку, митні арешти та кримінальне переслідування. Законодавчий прогрес відповідав цій інтенсивності правозастосування: були ухвалені поправки до Закону про боротьбу з недобросовісною конкуренцією та Положення про захист нових сортів рослин, а перегляд Закону про торговельні марки просувався через законодавчий процес…

З огляду на 2026 рік та початок реалізації 15-го п'ятирічного плану, китайська влада визначила стратегічний пріоритет у зміцненні захисту інтелектуальної власності в таких нових галузях, як штучний інтелект, квантові технології та комунікації 6G. Для підтримки цього CNIPA запровадила чотирирівневу систему захисту та диференційовану систему експертизи патентів, яка забезпечує баланс між швидкістю та глибиною, залежно від потреб технологічного сектору. Пріоритети у сфері правозастосування на наступний рік включають боротьбу з «розрахованими торговельними марками» — тими, що призначені для імітації продуктів та введення споживачів в оману — та посилення регулювання платформ для торгівлі в прямому ефірі та електронної комерції… Крім того, кампанія «Jianwang 2026» і надалі буде

спрямована на боротьбу з порушеннями авторських прав в Інтернеті, а ініціативи у сфері фінансування інтелектуальної власності — зокрема, кредитування під заставу патентів та сек'юритизація — залишатимуться ключовими для підтримки інноваційної діяльності малих та середніх підприємств. На світовій арені інноваційна екосистема Китаю продовжує підніматися, посідаючи зараз 10-те місце в Глобальному індексі інновацій, а кластер Шеньчжень-Гонконг-Гуанчжоу займає перше місце у світі, що свідчить про чіткий намір поглибити реформу та використання інтелектуальної власності як наріжного каменю національної конкурентоспроможності» ***(Aaron Wininger. China Reports Progress on Intellectual Property Development in 2025 at April 2026 Press Conference // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/china-reports-progress-intellectual-property-development-2025-april-2026-press). 26.04.2026).***

***

«Китай стає одним із провідних світових ринків спорту: у 2024 році обсяг його спортивної галузі становитиме приблизно 480 млрд євро, а до 2030 року, за прогнозами, подвоїться завдяки зростанню доходів населення, урбанізації та потужній державній підтримці фітнесу та зростання, що базується на споживанні. Для європейських малих та середніх підприємств це створює значні можливості у сферах обладнання, одягу, послуг на основі даних, тренувальних матеріалів, засобів реабілітації та технологій профілактики травм. Однак для досягнення успіху в цьому конкурентному середовищі необхідна чітка та проактивна стратегія у сфері інтелектуальної власності…

Торговельні марки відіграють ключову роль у формуванні вартості бренду, забезпечуючи можливість реалізації супутніх товарів, ліцензування та довіру споживачів, а також запобігаючи підробкам; малим та середнім підприємствам слід розробити єдину глобальну стратегію щодо торговельних марок, своєчасно зареєструвати їх у Китаї та розглянути можливість використання локалізованих китайських назв брендів, щоб підвищити сприйняття на ринку та запобігти недобросовісним заявкам. Захист промислових зразків є не менш важливим для спортивних товарів, таких як взуття та обладнання, оскільки патенти на промислові зразки забезпечують 15-річний термін захисту в Китаї, де захист 3D-торговельних марок для форм виробів надається вкрай рідко… Інновації в галузі технологій підвищення продуктивності, носимих пристроїв та програмного забезпечення можна захистити за допомогою патентів (зокрема на апаратне забезпечення або технічні рішення) або корисних моделей для поступових вдосконалень, тоді як комерційна таємниця часто є більш стратегічним інструментом для алгоритмів, моделей даних та виробничих процесів, які важко піддаються реверс-інжинірингу. Рекомендується застосовувати подвійний підхід — патентування основних технологій та збереження конфіденційності допоміжного ноу-хау —

підкріплений надійними договорами, угодами про нерозголошення інформації та внутрішніми заходами контролю доступу…

Контент, зокрема навчальні відео, записи спортивних подій та інструменти для взаємодії з уболівальниками, є цінними об'єктами авторського права, право власності на які має бути чітко визначено, на які слід отримати відповідні ліцензії, а їхні права — захищати за допомогою систем повідомлення та видалення контенту на платформах. Загалом, інтелектуальна власність є не лише юридичною гарантією, а й стратегічним бізнес-інструментом, що забезпечує можливості ліцензування, масштабування, оцінки вартості та переговорної сили...» ***(From Performance to Commercial Value: How IP Turns Sports Ideas into Business in China // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/performance-commercial-value-how-ip-turns-sports-ideas-business-china-2026-04-30_en). 30.04.2026).***

***

Китайська Республіка (Тайвань)

«…Патенти на корисну модель на Тайвані є важливим стратегічним інструментом для підприємств, які прагнуть швидко та економічно ефективно захистити інновації в галузі конструкцій та пристроїв. Оскільки Тайванське відомство інтелектуальної власності (TIPO) використовує систему формальної експертизи, яка дозволяє уникнути матеріальної експертизи, необхідної для патентів на винаходи, заявки на корисну модель розглядаються швидко — зазвичай протягом 6–12 місяців. Такі прискорені терміни дозволяють компаніям забезпечити собі 10-річні виключні права на виробництво, продаж та імпорт своїх інновацій, що робить цю систему особливо придатною для галузей із швидким циклом, таких як споживчі товари та електроніка…

Щоб розпочати процедуру, заявники повинні подати документи традиційною китайською мовою, включаючи детальні технічні умови та чіткі, технічно точні креслення, які є вирішальними факторами під час формальної експертизи. Подання заявки може здійснюватися безпосередньо або через механізм Паризької конвенції для отримання пріоритету на підставі попередніх заявок, поданих в інших юрисдикціях. Однак, оскільки ці патенти не проходять експертизу по суті, вони можуть бути оскаржені третіми особами, що вимагає проактивного підходу до управління портфелем інтелектуальної власності…

Щоб забезпечити баланс між необхідністю негайного захисту на ринку та довгостроковою надійністю патенту, підприємствам настійно рекомендується скористатися тайванською системою «подвійної подачі заявок». Це дозволяє заявнику в один і той самий день подати заявки як на корисну модель, так і на патент на винахід щодо одного й того самого об'єкта, отримуючи швидкий короткостроковий захист і водночас гарантуючи собі можливість у майбутньому отримати надійний патент на винахід, що пройшов ґрунтовну

експертизу. Крім того, за певних умов заявники мають можливість перетворити заявки на корисну модель у заявки на винахід… Зрештою, хоча система й розроблена з метою забезпечення ефективності, стабільність та можливість захисту патенту значною мірою залежать від точності документації та чіткості юридичних формулювань; тому координація цих процедур за допомогою професійних експертів є надзвичайно важливою для дотримання специфічних стандартів експертизи Тайваню та забезпечення всебічного захисту інновацій протягом усього циклу» ***(Emma Lin. How to Apply for a Utility Model Patent in Taiwan, China – A Complete Guide // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/3989.html). 07.04.2026).***

***

Королівство Таїланд

«Таїланд посилив заходи щодо захисту прав інтелектуальної власності після виявлення спроб іноземних суб'єктів без дозволу реєструвати таїландські торговельні марки за кордоном. Під керівництвом міністра торгівлі Супаджі Сутумпуна Департамент інтелектуальної власності впроваджує захисні заходи, що відповідають рамкам урядової політики «10 Plus», зокрема ініціативі «SMEs Plus», спрямованій на підвищення глобальної конкурентоспроможності таїландських малих та середніх підприємств шляхом посилення захисту прав інтелектуальної власності як на національному, так і на міжнародному рівнях…

Ключовим елементом цих зусиль є розширений проект «Trademark Monitor», який відстежує заявки на реєстрацію торговельних марок у зарубіжних юрисдикціях — особливо в Китаї та країнах ASEAN — на етапі опублікування, що передує офіційній реєстрації. Такий моніторинг дає змогу власникам торговельних марок у Таїланді своєчасно подавати заперечення, як правило, протягом 60–90 днів, залежно від місцевого законодавства. Ця програма, яка діє вже другий рік і надає безкоштовні послуги з моніторингу понад 100 тайським підприємствам, нещодавно виявила заявку на реєстрацію в'єтнамського товарного знака, що схожа на знак «Tao Bin», який належить компанії Forth Corporation Public Co Ltd. Відділ негайно повідомив про це тайського правовласника та надав юридичні рекомендації щодо проведення процедури оскарження, що є відображенням проактивної стратегії Таїланду, спрямованої на запобігання несанкціонованій реєстрації за кордоном та захист національних брендів на ключових експортних ринках» ***(Thai trademarks overseas to get more protection // Bangkok Post PCL (https://www.bangkokpost.com/thailand/general/3237490/thai-trademarks-overseas-to-get-more-protection). 16.04.2026).***

***

«Таїланд планує підкреслити посилення заходів із захисту прав інтелектуальної власності в рамках майбутніх торговельних переговорів зі Сполученими Штатами, прагнучи поліпшити своє становище в рамках процедури «Розділу 301» США та забезпечити виключення з американського «Списку країн, що перебувають під наглядом у сфері інтелектуальної власності». Віце-прем'єр-міністр та міністр фінансів Екніті Нітітанпрапас повідомив, що за перші шість місяців 2026 фінансового року органи влади розглянули 332 справи — понад 40 на місяць — та вилучили близько 1,36 млн підроблених товарів, збитки від яких оцінюються у понад 2,3 млрд батів… Він зазначив, що ці заходи спрямовані на захист споживачів від потенційно небезпечних підроблених товарів повсякденного вжитку, забезпечення справедливих умов для законних підприємств, а також підтримку інновацій та довгострокової економічної конкурентоспроможності, підкресливши, що посилення захисту інтелектуальної власності є необхідним для зміцнення довіри іноземних інвесторів та дотримання міжнародних стандартів. Ці зусилля реалізуються шляхом скоординованих дій низки відомств, зокрема міністерств фінансів та торгівлі, Департаменту інтелектуальної власності, митної служби, Королівської поліції Таїланду та Департаменту спеціальних розслідувань… Віце-прем'єр-міністр і міністр торгівлі Супаджі Сутумпун заявив, що Міністерство торгівлі представить ці результати на зустрічах у США в рамках інвестиційного саміту SelectUSA 2026 та під час переговорів з Офісом торгового представника США 2 травня, використовуючи підвищені показники затримань і конфіскацій як доказ того, що Таїланд серйозно ставиться до питань правозастосування; обговорення також торкнуться більш загальних торговельних проблем, таких як надлишкові виробничі потужності та примусова праця» ***(Counterfeit crackdown pays off – Thailand eyes US Watch List exit // The Nation (https://www.nationthailand.com/news/general/40065553). 27.04.2026).***

***

Об'єднані Арабські Емірати

«Під час реєстрації торгової марки в ОАЕ точне описування знака є надзвичайно важливим, але часто недооціненим стратегічним кроком, який визначає правові межі та можливість захисту бренду. Хоча на перший погляд опис може здаватися простим візуальним резюме, насправді він визначає обсяг наданих прав. Часто виникають складнощі з логотипами або словесними знаками, які для кращої видимості представлені білим кольором на контрастному чорному тлі; без чіткого пояснення органи влади можуть трактувати фон як невід'ємну частину знака, тим самим ненавмисно звужуючи сферу захисту…

Щоб уникнути цих зайвих обмежень, консультанти з питань інтелектуальної власності наголошують на важливості стратегічного

формулювання заявки, яке дозволяє відокремити основні відмітні елементи від допоміжних ознак. Наприклад, подання заявки у чорно-білому варіанті може забезпечити широкий захист, охоплюючи всі колірні варіації, подібно до стандартного словесного знака, за умови, що в описі чітко зазначено, що чорно-біле зображення має на меті гнучкість, а не обмеження. Важливо включити конкретні заяви, що підтверджують, що колір не є предметом заявки, а будь-які включені елементи фону чи контрасту слугують лише для ілюстрації та не є частиною знака… Завдяки завчасному визначенню цих параметрів у описі власники торговельних марок можуть забезпечити відповідність захисту їхніх прав фактичному комерційному використанню, зберегти гнучкість у різних сферах застосування та значно зміцнити свою правову позицію під час можливих процедур оскарження або захисту прав» ***(Mona Saleh. The Importance of Trade Mark Descriptions in the UAE: Small Details, Big Impact // Rouse International Limited (https://rouse.com/insights/news/2026/the-importance-of-trade-mark-descriptions-in-the-uae-small-details-big-impact). 06.04.2026).***

***

«Протягом останніх трьох десятиліть Об'єднані Арабські Емірати послідовно розвивали досконалу систему патентного права та промислової власності, яка еволюціонувала від базової структури, створеної у 1990-х роках на основі Угоди ТРІПС, Паризької конвенції та Конвенції про патентну співпрацю (РСТ), до більш досконалої та фінансово забезпеченої системи у 2000-х та 2010-х роках, а зараз перейшла у фазу постійного зростання, що характеризується збільшенням кількості заявок на патенти та зміцненням довіри з боку як вітчизняних, так і іноземних інноваторів. Важливою віхою останніх років стала Постанова Кабінету міністрів № 36 від 2025 року, яка офіційно закріпила статус Комітету з розгляду скарг у сфері промислової власності як спеціалізованого квазісудового органу, покликаного ефективно вирішувати патентні спори з використанням технічних знань… Цей комітет, очолюваний суддею та за підтримки експертів з промислової власності, розглядає як апеляції на відмови у видачі патентів, так і оскарження рішень за результатами процедури опротестування; його розгляд є обов'язковим перед тим, як будь-який спір щодо патентів може бути поданий до судів ОАЕ. Ця постанова також встановлює чіткі строки для подання скарг, винесення рішень та повідомлення сторін, усуваючи таким чином відсутність спеціалізованого органу, що раніше створювало ризик неоднакових результатів…

На сучасному етапі реформ патенти розглядаються як стратегічні економічні активи, а не лише як юридичні інструменти, особливо з огляду на систему оподаткування підприємств та правила боротьби з відмиванням грошей в ОАЕ, що робить точну оцінку та аудит патентних портфелів дедалі важливішими для оподаткування, ліцензування, передачі прав та запобігання

незаконним фінансовим потокам. Загалом патентна система ОАЕ позиціонується не лише як засіб захисту інновацій, а й як інструмент активного створення економічної вартості, залучення іноземних інвестицій та підтримки міжнародного зростання підприємств, що базуються в ОАЕ...» ***(Leo Giannotti, Munir Suboh. The Evolution of the Patent Ecosystem of the United Arab Emirates // AIPPI (Association Internationale pour la Protection de la Propriété Intellectuelle) (https://www.aippi.org/news/the-evolution-of-the-patent-ecosystem-of-the-united-arab-emirates/). 27.04.2026).***

***

Південно-Африканська Республіка

«Південна Африка залишається лідером у сфері управління інтелектуальною власністю (ІВ) в Африці, проте ситуація з патентами в країні свідчить про структурний дисбаланс, що характеризується значною залежністю від іноземних інновацій та низьким обсягом внутрішніх заявок. Щоб подолати фінансові та технічні бар'єри, які гальмують місцеві дослідження та розробки, уряд запровадив низку ініціатив, спрямованих на зміцнення внутрішнього інноваційного потенціалу. Серед них — Програма допомоги винахідникам (IAP), яка надає правову допомогу та знижує витрати на подання патентних заявок для осіб та малих і середніх підприємств, що відповідають критеріям, а також різні безповоротні державні гранти, такі як Програма підтримки промислових інновацій (SPII), Інноваційний фонд та Програма технологій і людських ресурсів для промисловості (THRIP)…

Ці ресурси підтримують новаторів на всьому важливому шляху від перевірки концепції та розробки прототипу до комерціалізації, тоді як більш широкі екосистемні платформи — такі як SA Innovation Week — надають додаткові можливості для вдосконалення бізнес-стратегій та налагодження контактів із потенційними інвесторами. Важливо, що, прагнучи отримати таку підтримку, винахідники повинні ставити на перше місце «захист свого генію», суворо дотримуючись конфіденційності своєї роботи. Оскільки публічне розкриття інформації може поставити під загрозу патентні права, винахідникам настійно рекомендується використовувати угоди про нерозголошення інформації під час обміну технічними деталями з інвесторами або зовнішніми партнерами, тим самим зберігаючи комерційну цілісність своїх винаходів доти, доки не буде забезпечено офіційний захист інтелектуальної власності…» ***(Ella Cebisa Linganiso-Dziike. The Inventor's Gateway: Financial Support Systems Shaping South Africa's IP Future // KISCH IP (https://www.kisch-ip.com/Articles/Read/490/The-Inventors-Gateway-Financial-Support-Systems-Shaping-South-Africas-IP-Future). 08.04.2026).***

***

Республіка Еквадор

«…В Еквадорі найменування походження (DO) та географічні зазначення (IG) визнаються важливими інструментами захисту традиційних знань, сприяння територіальному розвитку та створення доданої вартості для місцевої економіки. Однак сучасний аналіз показує, що їхня стійкість залежить не лише від нормативно-правової бази — заснованої на Рішенні № 486 Андського співтовариства та COESCCI (Органічний кодекс соціальної економіки знань, творчості та інновацій) —, а й від впровадження послідовної державної політики, що виходить за межі суто юридичного визнання… Наразі уряд Еквадору, як правило, обмежується лише наданням правового захисту, не приділяючи належної уваги таким важливим аспектам, як сприяння об'єднанню виробників, зміцнення регулюючих рад та визначення чітких стратегій просування та контролю на внутрішніх і міжнародних ринках…

Ця слабкість моделі державного управління призвела до стагнації системи, про що свідчить наявність лише семи місцевих найменувань походження та відсутність нових процедур, що знаходяться на розгляді, незважаючи на очевидний виробничий потенціал країни. Відсутність міцної організаційної структури та поширеність несанкціонованого використання, особливо в таких комерційних секторах, як алкогольні напої, підкреслюють, що нинішній підхід держави є переважно реактивним, покладаючись на адміністративні або судові механізми ex post замість впровадження комплексної превентивної стратегії. Щоб позначення походження (DO) та географічні зазначення (IG) перестали бути суто формальними поняттями і стали справжніми рушіями розвитку, державні органи влади повинні обов'язково впроваджувати активну політику, яка поєднуватиме постійний контроль, фінансування, технічну підготовку та постійну підтримку виробників, забезпечуючи таким чином їхню конкурентоспроможність та довгостроковий соціальний вплив» ***(Sandra Margarita Báez. Denominaciones de Origen e Indicaciones Geográficas en Ecuador // Marcasur (https://marcasur.com/noticia/denominaciones-de-origen-e-indicaciones-geograficas-en-ecuador&f=04-2026). 17.04.2026).***

***

Республіка Індія

«**Географічні зазначення (GI) перетворилися з нішевих культурних маркерів на важливу економічну інфраструктуру, яка сприяє стійкості сільських територій, експортній конкурентоспроможності та інклюзивному зростанню.** На відміну від торговельних марок, які зазвичай ідентифікують окреме комерційне джерело, GI є колективними правами, що захищають сільськогосподарські, природні або промислові товари, які мають

якості, репутацію або характеристики, що по суті пов’язані з конкретним географічним походженням. Забезпечуючи офіційну правову базу для колективної власності, GI дозволяють виробникам захищати традиційні знання та ремісничі навички, водночас надаючи їм можливість встановлювати вищі ціни та утримувати репутаційну цінність, яка в іншому випадку була б втрачена через узагальнення або імітацію…

Успіх географічних зазначень — про що свідчить перетворення чаю «Дарджилінг» на преміальний продукт світового рівня та захист традиційних тканин, таких як «Почампаллі Ікат» і «Чандері» — доводить, що юридична реєстрація є лише першим кроком. Сталий регіональний розвиток вимагає інституційної підтримки, стандартизованого контролю якості та послідовного дотримання законодавства, щоб запобігти розмиванню цих активів. Оскільки GI нерозривно пов’язані з конкретними методами виробництва, вони виступають потужними інструментами децентралізованого економічного планування, утримуючи ремісників та фермерів у своїх регіонах і захищаючи їх від нестабільності, спричиненої масовим виробництвом підробок…

Однак юридичне визнання має супроводжуватися стратегічним позиціонуванням, щоб перетворити походження на комерційний попит, особливо з огляду на те, що сучасні споживачі дедалі більше цінують автентичність та простежуваність. Забезпечення дотримання прав залишається фундаментальною необхідністю; без пильної охорони за допомогою цивільних, кримінальних та прикордонних заходів економічна премія, пов’язана з географічним зазначенням, може швидко зникнути. З огляду на 2026 рік і подальші перспективи, стратегічний потенціал GI залежатиме від спрощення процесів реєстрації, використання цифрових технологій простежуваності для запобігання підробкам та інтеграції заходів захисту, пов’язаних з походженням, у ширшу політику промислового та сільського розвитку. Зрештою, GI є важливим перетином права та економіки, що доводить: на дедалі більш комерціалізованому світовому ринку походження, місце та громада залишаються незмінними джерелами конкурентної переваги» ***(Gautham Balaji. Geographical Indications as a Tool for Sustainable Regional Development // De Penning & De Penning (https://depenning.com/blog/geographical-indications-as-a-tool-for-sustainable-regional-development/). 07.04.2026).***

***

«Процес подання заявки на патент в Індії — це структурована, методична процедура, покликана забезпечити правовий захист винаходу протягом 20 років. Цей шлях починається з ретельної підготовки, найголовнішим етапом якої є проведення патентного пошуку, щоб переконатися, що винахід є новим, неочевидним та придатним для промислового застосування. Винахідники також повинні переконатися, що їхній винахід не підпадає під дію розділів 3 або 4 Закону про патенти, які виключають певні типи винаходів з патентоспроможності. Ретельне ведення

обліку та документації протягом усього процесу розробки є надзвичайно важливим, оскільки це слугує важливим доказом права власності та оригінальності…

Після того як винахід готовий, заявник повинен скласти патентну заявку, що містить кілька технічних компонентів: конкретну назву, короткий опис (не більше 150 слів), детальний опис, формули винаходу, що визначають юридичні межі винаходу, та ілюстративні креслення. Заявники можуть спочатку подати попередній опис, якщо винахід перебуває на початковій стадії, за умови, що вони подадуть повний опис протягом 12 місяців. Заявка подається до Індійського патентного відомства в електронному або паперовому вигляді разом із необхідними формами, такими як Форма 1 (заявка), Форма 2 (опис), Форма 3 (зобов'язання щодо подання заявок за кордоном) та Форма 5 (декларація про авторство винаходу), а також відповідними формами довіреності агента…

Після подання заявка публікується в «Журналі Патентного відомства» — зазвичай через 18 місяців після дати подання або дати пріоритету, хоча заявники можуть подати запит на дострокову публікацію за допомогою форми № 9. Наступний етап експертизи має вирішальне значення; заявник повинен подати запит на проведення експертизи (форма № 18) протягом 48 місяців з дати пріоритету або дати подання. На цьому етапі Патентне відомство перевіряє заявку на відповідність вимогам, новизну та технічну цінність, часто висуваючи заперечення, для вирішення яких потрібні відповіді експертів. Після усунення всіх заперечень Індійське патентне відомство видає патент і публікує його в «Patent Office Journal», надаючи власнику виключні монопольні права. З огляду на складність процедури, суворість нормативних вимог та необхідність високоякісного юридичного оформлення, настійно рекомендується залучити досвідченого патентного повіреного, щоб розібратися в нюансах процесу та максимально збільшити ймовірність успішного отримання патенту» ***(Step-By-Step Guide To Patent Application In India // Maheshwari & Co. (https://www.maheshwariandco.com/blog/step-by-step-guide-to-patent-application-in-india/). 07.04.2026).***

***

«…Реєстрація торговельної марки в Індії — це офіційна юридична процедура, що регулюється Законом про торговельні марки 1999 року та Правилами щодо торговельних марок 2017 року, завдяки якій власник бренду отримує виключні права на використання розпізнавального знака — такого як назва, логотип, слоган, форма, колір або звук — стосовно конкретних товарів або послуг. Після успішної реєстрації власник отримує право подавати позови про порушення прав відповідно до розділу 28 Закону, причому ці права починають діяти з дати первинної подачі заявки, а не з дати видачі свідоцтва… Щоб бути придатним для реєстрації, знак повинен піддаватися графічному зображенню та відрізняти товари чи послуги заявника

від товарів чи послуг інших осіб. Хоча визначення терміна «знак» є широким, законодавство забороняє реєстрацію загальних, суто описових, оманливих або образливих термінів, а також функціональних форм. Реєстрація знака, як правило, залежить від ступеня його розпізнаваності, що варіюється від «вигаданих» слів, які користуються найсильнішим захистом і мають найнижчий ризик відмови під час експертизи, до «загальних» термінів, які не підлягають реєстрації…

Поширеною помилкою є думка, що реєстрація торгової марки надає права, аналогічні до тих, що випливають із реєстрації назви компанії, авторського права або патентів. Реєстрація торгової марки захищає ідентичність бренду, тоді як реєстрація компанії відповідно до Закону про компанії створює юридичну особу, авторське право захищає оригінальні творчі твори, такі як програмне забезпечення чи твори мистецтва, а патенти захищають технічні винаходи. Будь-яка юридична особа, включаючи фізичних осіб, стартапи та вже існуючі компанії, може подати заявку на реєстрацію торгової марки, незалежно від того, чи вже розпочато її комерційне використання, оскільки в Індії дозволяється подавати заявки на основі «пропонованого використання». Державні збори за подання заявки є диференційованими, причому для фізичних осіб, стартапів та малих підприємств передбачені знижені ставки, а Департамент сприяння розвитку промисловості та внутрішньої торгівлі (DPIIT) надає додаткові пільги визнаним стартапам…

На конкурентному ринку Індії важко переоцінити значення реєстрації. Хоча Індія є юрисдикцією, що дотримується принципу «першості використання» — тобто попереднє використання технічно може скасувати пізнішу реєстрацію відповідно до статті 34 — покладатися на незареєстровані права стратегічно ризиковано, оскільки це вимагає обтяжливої та дорогої процедури доведення в суді репутації та пріоритету. І навпаки, зареєстрований товарний знак забезпечує презумптивну, законодавчу основу для захисту прав, виступає цінним нематеріальним активом у балансі компанії та є необхідною передумовою для доступу до сучасних інструментів захисту бренду на основних платформах електронної комерції, таких як Amazon та Flipkart. Крім того, реєстрація в Індії слугує основою для міжнародного захисту відповідно до Мадридського протоколу, що дозволяє власникам брендів поширити свої права на понад 130 країн…

Процес реєстрації передбачає подання форми TM-A до Реєстру торговельних марок. Після подання заявка проходить перевірку на наявність потенційних конфліктів — оцінюється за допомогою тестів на фонетичну, візуальну та концептуальну схожість — перед публікацією в «Журналі торговельних марок». Розгляд заяв, що не викликають заперечень, зазвичай займає від 12 до 18 місяців, тоді як справи, що супроводжуються запереченнями під час експертизи або оскарженнями з боку третіх осіб, можуть тривати значно довше. Після реєстрації торговельна марка діє протягом 10

років і може бути поновлена на необмежений термін… Зрештою, реєстрація торговельної марки в Індії не є обов'язковою, але оскільки вона перетворює бренд із вразливого об'єкта загального права на надійний комерційний актив, що підлягає правовому захисту, підприємствам настійно рекомендується розпочати цей процес одразу після затвердження назви бренду, бажано до його публічного запуску» ***(Trademark Registration in India: Complete Guide // Intepat (https://www.intepat.com/blog/trademark-registration-in-india-complete-guide). 09.04.2026).***

***

«…Реєстрація промислового зразка в Індії забезпечує правовий захист візуальних ознак виробу — таких як його форма, конфігурація, візерунок або колір — які сприймаються і оцінюються виключно зором, на відміну від функціональної корисності. У той час як патенти захищають функціональні принципи винаходу, а авторське право — самостійні художні твори, зареєстрований промисловий зразок виключно захищає конкретне візуальне втілення, застосоване до виробленого предмета. Щоб отримати право на реєстрацію, дизайн повинен бути новим, оригінальним та придатним для промислового виробництва; зокрема, новизна оцінюється у глобальному масштабі, що означає, що будь-яке попереднє публічне розкриття інформації в будь-якій точці світу вважається рівним рівному. Крім того, функціональні особливості, торговельні марки, скандальні матеріали та дизайни, які суттєво не відрізняються від відомого рівня техніки, категорично виключаються з-під захисту…

Процес реєстрації починається з пошуку відомого рівня техніки для підтвердження новизни, після чого відбувається визначення правильного «класу Локарно» — це надзвичайно важливий етап, оскільки неправильна класифікація є найпоширенішою причиною заперечень щодо дотримання формальних вимог. Заявники повинні подати форму 1 та аркуш зображення — найважливіший документ у заявці — який повинен чітко, точно та послідовно зображати дизайн з усіх необхідних ракурсів. Хоча фізичне подання заявки можливе у різних регіональних офісах, вся експертиза по суті централізована у Відділі дизайну в Калькутті. На відміну від патентного процесу, заявки на дизайн проходять автоматичну експертизу без необхідності подання окремого запиту. Якщо виявлено недоліки, заявники зазвичай мають шість місяців, з можливим продовженням на три місяці, для їх усунення…

Після успішної реєстрації власнику надається виключне право на захист терміном на 10 років, яке може бути продовжено ще на п'ять років, що в підсумку дає максимальний термін дії 15 років. Щоб зберегти можливість стягнення збитків у разі порушення прав, власник повинен виконати певні зобов'язання щодо маркування, позначивши товари словами «Registered» або «Regd.». Іноземні заявники можуть подавати заявки безпосередньо без реєстрації в Індії, але повинні вказати адресу для вручення документів на

території Індії, включаючи зареєстровану електронну адресу та номер мобільного телефону… З огляду на те, що переважна більшість заявок стикається з запереченнями щодо дотримання формальних вимог через помилки у формулюванні або неправильну класифікацію, успіх залежить від ретельної підготовки візуальних матеріалів та дотримання Міжнародної Локарнської класифікації. Зрештою, отримавши таку реєстрацію, власник отримує потужний інструмент, що дозволяє запобігти використанню захищеного візуального дизайну конкурентами на будь-яких виробах, тим самим забезпечуючи збереження естетичної ідентичності своєї продукції» ***(Industrial Design Registration in India: A Complete Guide // Intepat (https://www.intepat.com/blog/industrial-design-registration-india). 14.04.2026).***

***

«Протягом понад п'ятдесяти років в Індії діяла абсолютна заборона на патентування винаходів, пов'язаних з атомною енергією, відповідно до розділу 4 Закону про патенти 1970 року. Однак прийняття Закону SHANTI (Закон про стале використання та розвиток ядерної енергії для трансформації Індії), який отримав президентське схвалення 20 грудня 2025 року, кардинально змінило ситуацію, замінивши загальну заборону системою умовного дозволу… Відповідно до нової системи, патентний захист тепер можливий для винаходів, які центральний уряд визнає такими, що призначені для «мирного використання ядерної енергії та радіації», за умови проходження обов'язкової перевірки відповідно до статті 38 Закону. Хоча ця реформа відкриває раніше закритий шлях для інновацій — зокрема в таких галузях, як радіаційна онкологія, ядерна візуалізація, прилади безпеки та компоненти малих модульних реакторів — вона встановлює суворі обмеження. Винаходи, спрямовані на діяльність, що належить виключно до компетенції центрального уряду, такі як збагачення палива, поводження з відпрацьованим паливом або виробництво важкої води, як і раніше, не підлягають патентуванню…

Сам процес перевірки створює значну процедурну невизначеність, оскільки заявки, пов'язані з ядерною енергетикою, мають передаватися до Департаменту атомної енергії (DAE) без встановлених законом строків для прийняття рішення. Якщо винахід вважається чутливим або таким, що має наслідки для національної безпеки, він фактично вважається розробленим центральним урядом і стає таким, що не підлягає патентуванню, позбавляючи винахідника прав власності. Крім того, винахідники стикаються з критичним зобов'язанням щодо «попереднього розкриття» інформації згідно з розділом 38(5), яке вимагає від них повідомляти уряд перед тим, як ділитися інформацією з будь-якою третьою стороною — включаючи інвесторів або комерційних партнерів — якщо винахід стосується ядерної енергетики…

Цей новий режим діє паралельно з існуючими правовими обмеженнями, зокрема з положеннями про конфіденційність (статті 35–42 Закону про патенти), вимогами щодо отримання ліцензії на подання заявки за кордоном

(стаття 39) та повноваженнями уряду щодо викупу (стаття 102). Особливо значним ризиком, що існує на даний момент, є поправка до статті 65, яка надає уряду право в будь-який час скасувати будь-який виданий патент у ядерній сфері, якщо він визначить, що патент не повинен був бути виданий відповідно до нових критеріїв статті 38… З огляду на непрозорість урядової процедури перевірки, відсутність чітко визначених критеріїв щодо «чутливих» винаходів та невизначеність щодо можливих затримок, Закон SHANTI відкриває шлях до патентного захисту, але вимагає від винахідників дотримання надзвичайно обережної стратегії. Фахівцям рекомендується при складанні документів акцентувати увагу на мирному кінцевому призначенні та технічній специфіці, уникати розмитої або завуальованої термінології, а також залучати кваліфікованих юристів для подолання значних комерційних та операційних невизначеностей, притаманних цій новій сфері інтелектуальної власності» ***(Nuclear Patents India: What the SHANTI Act 2025 Changes for Inventors // Intepat (https://www.intepat.com/blog/nuclear-patents-india-shanti-act-2025). 15.04.2026).***

***

«…Коли заявка на реєстрацію торговельної марки в Індії має статус «Objected» («Заперечення») на порталі IP India, важливо розуміти, що це формальна стадія процесу експертизи, а не остаточна відмова. Цей статус означає, що експерт виявив зауваження, які необхідно усунути, перш ніж заявка зможе бути зареєстрована. Ці зауваження детально викладені в звіті про експертизу, який публікується на порталі та надсилається на зареєстровану адресу для вручення. Заявникам або їх уповноваженим агентам необхідно уважно стежити за порталом, оскільки місячний термін для надання відповіді, встановлений Правилом 33(4) Правил щодо торговельних марок, починається з дати вручення, а не з дати отримання будь-яких нагадувальних електронних листів, надісланих Реєстраційною службою…

Заперечення щодо торговельних марок зазвичай поділяються на дві законодавчо визначені категорії: заперечення за розділом 9, які стосуються абсолютних ознак знака (таких як відсутність розпізнавальної здатності, описовий характер або оманливість), та заперечення за розділом 11, які є відносними підставами, що ґрунтуються на конфліктах з існуючими зареєстрованими або заявленими знаками. Для вирішення цих питань потрібна індивідуальна стратегія, оскільки докази та аргументи, необхідні для заперечення на абсолютних підставах згідно з розділом 9, значно відрізняються від тих, що потрібні для подолання заперечення щодо ймовірності виникнення плутанини згідно з розділом 11. Якщо протягом місяця не буде подано відповіді або клопотання про проведення слухання, заявка вважається відкликаною. Зазвичай це остаточний результат; заявник втрачає дату первісної подачі заявки та переваги пріоритету, що вимагає подання повністю нової заявки…

Заявники повинні чітко розрізняти ці «заперечення» з боку Реєстру, які виникають до публікації, та «оскарження» третіх осіб, які є окремими запереченнями, що можуть виникнути після прийняття та публікації знака у «Журналі торговельних марок». Після подання відповіді на звіт про експертизу Реєстр або прийме знак до публікації, або призначить слухання з викладенням підстав, якщо письмова відповідь буде визнана недостатньою, або відхилить заявку. Для ефективного управління цим процесом заявники повинні негайно завантажити повний звіт про експертизу, визначити конкретні заперечення, передбачені законом, та оцінити можливість захисту знака разом із адвокатом з питань торговельних марок. Якщо повну письмову відповідь неможливо підготувати протягом встановленого законом строку, подання запиту на проведення слухання є важливим стратегічним кроком для збереження заявки під час остаточного узгодження правової стратегії…» ***(Trademark Objection in India: Meaning and Next Steps // Intepat (https://www.intepat.com/blog/trademark-objections). 16.04.2026).***

***

«…В Індії термін для вступу в національну фазу заявки за Договором про патентну кооперацію (PCT) становить 31 місяць від найранішої дати пріоритету, що суворо передбачено пунктом 4(i) правила 20 Правил про патенти 2003 року. Цей термін є автоматичним і діє без попереднього повідомлення з боку Патентного відомства; недотримання цього терміну призводить до того, що заявка вважається відкликаною. Індія офіційно скористалася своїм правом відмовитися від механізму відновлення прав, передбаченого Правилом 49.6 PCT, що означає, що в системі PCT не існує механізму відновлення прав у разі пропущення вступу в національну фазу в Індії…

Раніше фахівці намагалися домогтися дискреційного продовження строків для подачі заяв у разі запізнення, посилаючись на Правило 138. Однак після внесення змін у 2016 та 2024 роках уряд Індії прямо виключив строк подачі заяв на національну фазу з сфери застосування Правила 138, позбавивши Контролера будь-яких дискреційних повноважень щодо виправдання таких затримок. Ця обов’язкова заборона була неодноразово підтверджена Вищим судом Делі у таких рішеннях, як Diebold Self Service Systems проти Union of India та Humanity Life Extension LLC проти Union of India, в яких було встановлено, що 31-місячний строк є жорстким і не підлягає пом’якшенню…

Для фахівців у цій галузі надзвичайно важливо розрізняти цей термін та інші процесуальні строки, передбачені індійським патентним законодавством. Хоча суди інколи застосовували юрисдикцію щодо видачі судових наказів, щоб виправдати затримки у наданні відповідей на звіти про першу експертизу (FER) або у поданні заяв про проведення експертизи, ці прецеденти — такі як серія справ «The European Union Represented by the European Commission проти Union of India» — не поширюються на термін вступу у національну фазу. Індійські

суди дотримуються чіткого розмежування між «відмовленими» заявками, які можуть претендувати на судове рішення, та «відкликаними» міжнародними заявками відповідно до Правила 22, щодо яких жоден суд не виносив рішення з моменту внесення поправок у 2016 році… Отже, у разі прострочення 31-місячного терміну на рівні контролера фактично не існує жодних законодавчих чи судових засобів правового захисту. З огляду на таку жорсткість вимог заявники повинні ретельно перевіряти розрахунки дати пріоритету — переконуючись, що вони використовують найранішу дату пріоритету, а не дату міжнародної подачі заявки — та ретельно планувати свої справи, щоб забезпечити своєчасну подачу, оскільки правові наслідки недотримання вимог, як правило, є незворотними» ***(Late PCT National Phase Entry in India: The Statutory Position and Case Law // Intepat (https://www.intepat.com/blog/late-pct-national-phase-entry-india). 17.04.2026).***

***

«У Всесвітній день інтелектуальної власності 2026 року основна увага приділяється взаємозв'язку між інтелектуальною власністю та спортом, оскільки визнається, що права інтелектуальної власності є основою комерційної та творчої екосистеми однієї з найдинамічніших галузей світу. У 2025 році обсяг індійського спортивного сектору вперше перевищив позначку у 2 млрд доларів США, сягнувши приблизно 18 864 крор індійських рупій із річним зростанням на 13,4% та майже подвоївшись за чотири роки завдяки спонсорству, правам на медіа та рекламним контрактам зі спортсменами, причому на крикет припадає близько 89% доходів…

Інтелектуальна власність є невід'ємною складовою цього успіху: патенти (регульовані Законом про патенти 1970 року) захищають технологічні інновації в обладнанні, такому як м'ячі, ракетки, захисне спорядження та боліди «Формули-1»; торгові марки (Закон про торгові марки 1999 року) захищають назви команд, логотипи та брендинг заходів; промислові зразки (Закон про промислові зразки 2000 року) захищають естетичний вигляд спортивного одягу та спорядження; а авторські права та права мовників (Закон про авторське право 1957 року) охоплюють записані трансляції, відеоматеріали, коментарі та аудіовізуальний контент — що є надзвичайно важливим, зважаючи на величезну цінність медіа-угод…

Такі великі події, як Індійська прем'єр-ліга, демонструють сильні сторони Індії у сферах брендингу, прав на медіа-трансляції, цифрового мовлення та міжнародної комерційної діяльності, забезпечуючи доходи за рахунок ліцензій на трансляцію (прикладом чого є спільне підприємство Reliance–Viacom18–Disney, запущене у 2024 році), продажу офіційного одягу та аксесуарів, а також спонсорських угод, що надають брендам можливість привернути увагу та асоціюватися з популярними спортсменами та подіями…

Захист цих активів в Індії є надзвичайно важливим, оскільки висока комерційна привабливість несе з собою такі ризики, як «маркетинг-засідка»,

підробка, незаконне потокове мовлення та несанкціоновані комерційні асоціації; правовласники можуть використовувати процедури видалення контенту, судові позови, програми боротьби з підробками та митну реєстрацію для забезпечення дотримання своїх прав. Оскільки патенти, торговельні марки та промислові зразки мають територіальний характер, іноземні реєстрації не поширюються автоматично на Індію; підприємства повинні подавати заявки в Індії заздалегідь, незважаючи на тривалі терміни реєстрації через великий обсяг заявок, щоб забезпечити ефективний захист, дотримання прав та комерційне використання на швидко зростаючому індійському ринку спорту» ***(Intellectual Property and Sports in India // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/intellectual-property-and-sports-india-2026-04-23_en). 23.04.2026).***

***

«З нагоди Всесвітнього дня інтелектуальної власності 2026 року міністр торгівлі та промисловості Індії Піюш Гоял оголосив про скасування плати за подання заявок на права інтелектуальної власності (ПІВ) у спортивному секторі на три роки. Ця ініціатива, реалізована Управлінням генерального контролера з питань патентів, промислових зразків та торговельних марок (CGPDTM), поширюється на патенти, торговельні марки, авторські права, промислові зразки, традиційні знання та географічні зазначення, пов’язані зі спортом. Головною метою є сприяння інноваціям у спорті та допомога спортивним лігам у захисті їхньої брендової ідентичності, що, у свою чергу, сприятиме кращим переговорам щодо медіаправ та можливостям франчайзингу. Міністр Гоял підкреслив, що, захищаючи свої «основні продукти» за допомогою ІВ, спортивні організації можуть ефективніше монетизувати їхню цінність та покращити свої комерційні результати…

Окрім захисту інтелектуальної власності, уряд також використовує цю ініціативу для стимулювання імпортозаміщення та розширення вітчизняного виробництва спортивних товарів, таких як хокейні ключки, м’ячі та тренажери. Міністр Гоял наголосив на необхідності зменшення залежності від імпорту та закликав до розширення місцевих виробничих кластерів, особливо відзначивши потенціал таких регіонів, як Джамму та Кашмір, у збільшенні обсягів виробництва. Щоб забезпечити доступність, Департамент сприяння промисловості та внутрішній торгівлі (DPIIT) продовжуватиме надавати підтримку, допомагаючи заявникам пройти процес реєстрації. Уряд планує переглянути ефективність цього трирічного звільнення після його завершення, маючи на меті глибше інтегрувати спортивний сектор у національну екосистему інтелектуальної власності Індії, одночасно сприяючи економічній самодостатності у виробництві спортивних товарів» ***(Swati Nair. Sports IPR fee waiver: Piyush Goyal announces three-year zero application fees in India // Greynium Information Technologies Pvt. Ltd.***

(https://www.goodreturns.in/news/india-three-year-ipr-application-fee-waiver-for-sports-sector-011-1505081.html). 28.04.2026).

***

Республіка Індонезія

«…Вихід на ринок Індонезії відкриває значний потенціал для зростання, проте підприємствам доводиться орієнтуватися в умовах конкурентного ринку, де ризики, пов'язані з інтелектуальною власністю (ІВ), є високими, а забезпечення дотримання прав може виявитися складним завданням. Ключовим фактором для будь-якої організації, що виходить на цей ринок, є індонезійська правова система «першозаявника», яка надає права власності стороні, що зареєструвала знак першою, а не тій, яка першою почала його використовувати. Ця система створює нагальну необхідність для компаній якнайшвидше забезпечити свої права на ІВ, щоб запобігти поширеним проблемам, таким як захоплення торговельних марок, підробка та недобросовісна реєстрація третіми сторонами…

Оскільки ситуація у сфері інтелектуальної власності в Індонезії характеризується складними адміністративними процедурами та особливими реаліями правозастосування, що суттєво відрізняються від інших юрисдикцій, підприємства не можуть покладатися лише на загальні юридичні знання. Натомість ефективне управління портфелем вимагає проактивної, структурованої стратегії, яка включає індивідуальні плани подання заявок, регулярні аудити портфеля для виявлення прогалин, постійний моніторинг порушень та своєчасне дотримання місцевих вимог щодо продовження терміну дії прав. Якщо розглядати інтелектуальну власність як стратегічний бізнес-інструмент, а не як пасивне адміністративне завдання, компанії зможуть краще узгодити заходи правового захисту зі своїми конкретними бізнес-цілями… З огляду на необхідність володіння місцевими знаннями для орієнтування в цьому мінливому нормативно-правовому середовищі, співпраця з місцевими експертами має вирішальне значення для оптимізації процесів реєстрації та захисту прав, що дозволяє компаніям мінімізувати операційні труднощі та зосередитися на впевненому розвитку, гарантуючи при цьому повний захист свого бренду та інновацій» ***(Don't Get Intellectual Property Portfolio Management Indonesia Wrong // AMR Partnership (https://amr.co.id/intellectual-property-portfolio-management-indonesia). 14.04.2026).***

***

«Індонезія досягла значних успіхів у вдосконаленні своєї системи інтелектуальної власності (ІВ), змінивши уявлення про ІВ з простого інструменту правового захисту на цінний економічний актив, який можна монетизувати. Ключовим аспектом цієї трансформації є розвиток професії оцінювача ІВ, яка має вирішальне значення для визначення економічної

вартості активів ІВ, включаючи патенти, торговельні марки, авторські права та промислові зразки. Уряд Індонезії визнав та призначив 64 оцінювачів ІВ, підкресливши їхню роль як важливих учасників економічного та фінансового ландшафту…

Це визнання узгоджується з впровадженням національних схем фінансування на основі інтелектуальної власності, загальна вартість яких становить приблизно 10 трлн індонезійських рупій, що надає учасникам креативної економіки інноваційні можливості для отримання фінансування за рахунок нематеріальних активів. Оцінювачі інтелектуальної власності відповідають за визначення вартості цих активів, сприяння укладанню угод на основі інтелектуальної власності та забезпечення достовірності звітів про оцінку, на які можуть покладатися фінансові установи.

Було створено нормативно-правову базу, яка визначає професійні стандарти, критерії кваліфікації та методики оцінки, включаючи витратний, ринковий та дохідний підходи. Ця стандартизована база спрямована на забезпечення прозорості та надійності результатів оцінки…

Посилення ролі оцінювачів інтелектуальної власності має значні наслідки, що призводить до покращення доступу до фінансування на основі інтелектуальної власності, визнання економічного потенціалу інновацій та розширення можливостей комерціалізації. Однак залишаються певні виклики, зокрема обмежена кількість сертифікованих оцінювачів, недостатня обізнаність у фінансовому секторі та складнощі, пов’язані з оцінкою нематеріальних активів.

Співпраця між урядовими органами, фахівцями та фінансовими установами має вирішальне значення для розвитку стійкої екосистеми інтелектуальної власності. Розвиток професії оцінювача інтелектуальної власності, підтриманий ініціативами з фінансування на основі інтелектуальної власності, свідчить про прагнення Індонезії інтегрувати інтелектуальну власність у свою економічну структуру, сприяючи таким чином розвитку економіки, що базується на інноваціях…

Інноваторам та власникам інтелектуальної власності рекомендується застосовувати структуровані стратегії для максимізації вартості своїх активів інтелектуальної власності. Якщо вам потрібна додаткова консультація щодо підвищення вартості вашої інтелектуальної власності, будь ласка, звертайтеся до нашої команди» ***(From Protection to Monetization: The Role of IP Valuators in Indonesia’s Creative Economy // Am Badar & Am Badar (https://ambadar.com/insights/from-protection-to-monetization-the-role-of-ip-valuators-in-indonesias-creative-economy/). 20.04.2026).***

***

Республіка Кенія

«До Всесвітнього дня інтелектуальної власності 2026 року вийшла у світ нова книга «Патенти та не тільки: набуття прав інтелектуальної власності в Кенії», яка містить всебічний аналіз розвитку патентної сфери країни за останні 30 років (1990–2021) і доводить, що активне створення об'єктів інтелектуальної власності є необхідною умовою для індустріалізації та глобальної конкурентоспроможності Кенії. На основі аналізу 4 392 заявок на патенти у книзі розкривається мінлива інноваційна екосистема, в якій, хоча компанії залишаються основними рушіями, спостерігається значне зростання патентної активності з боку університетів та окремих винахідників, особливо після децентралізації Кенії у 2014 році. Дані свідчать, що промисловість (50%), охорона здоров'я (13,5%) та сільське господарство (12,8%) є провідними секторами інновацій, а активність поступово поширюється з Найробі на нові регіональні центри, такі як Уасін-Гішу та Какамега…

Однак аналіз виявляє значні розбіжності у стратегіях подання заявок та представництві. Рівень видачі патентів за заявками, поданими відповідно до Договору про міжнародне співробітництво у сфері патентів (PCT), становить 42,1%, тоді як для національних заявок цей показник становить лише 8,3%, що вказує на необхідність розробки більш ефективних стратегій подання заявок на національному рівні. Крім того, зберігається значний гендерний розрив: на чоловіків припадає 88% усіх заявок на патенти. Незважаючи на зростання науково-дослідницької діяльності, у книзі зазначається, що промисловий потенціал Кенії наразі стримується через непослідовну політику, рівень інвестицій у НДДКР, що залишається нижчим за рекомендовані показники, та слабкі зв'язки між науковими колами та промисловістю… Щоб повною мірою використати можливості, які відкриває регіональна інтеграція, така як Африканська континентальна зона вільної торгівлі (AfCTA), у книзі наголошується на необхідності створення більш передбачуваного нормативно-правового середовища, підвищення кваліфікації у сфері управління інтелектуальною власністю та цілеспрямованої співпраці між науковими організаціями та приватним сектором. Зрештою, у книзі підкреслюється, що, незважаючи на зміцнення основ для інновацій, Кенія повинна усунути системні прогалини в політиці та системі підготовки кадрів, щоб перетворити результати наукових досліджень на сталий економічний розвиток» ***(****Maurice Bolo.* ***Patents & Beyond: Intellectual Property Rights Acquisition Kenya // Science Africa (https://news.scienceafrica.co.ke/patents-beyond-intellectual-property-rights-acquisition-kenya/). 26.04.2026).***

***

Республіка Сінгапур

«У Сінгапурі, незважаючи на надійну нормативно-правову базу, що охоплює торговельні марки, авторські права, патенти та промислові зразки, підприємства часто стикаються з порушеннями прав інтелектуальної власності (ІВ), які — якщо їх ігнорувати або неправильно вирішувати — можуть серйозно підірвати репутацію та доходи. Багато організацій помилково вважають, що надсилання простого попереджувального листа є достатньою реакцією; однак реагування без структурованої стратегії може бути контрпродуктивним, потенційно послаблюючи юридичні претензії, спричиняючи затримки у забезпеченні дотримання прав або навіть провокуючи дорогі зустрічні позови. Щоб успішно протистояти цим загрозам, підприємствам слід застосовувати проактивний, стратегічний підхід, який починається з перевірки дійсності їхньої ІВ та збору вичерпних доказів, таких як скріншоти та записи про транзакції…

Процес забезпечення дотримання прав зазвичай передбачає надсилання офіційного стратегічного листа з вимогою припинити порушення, розгляд можливостей альтернативного врегулювання спорів (АВС) з метою збереження ділових відносин або звернення до Вищого суду Сінгапуру, якщо порушення триває. Це має особливе значення на ринку Південно-Східної Азії, де порушення прав інтелектуальної власності часто мають транскордонний характер, зокрема пов’язані з виробництвом в Індонезії або використанням прогалин у законодавстві на платформах країн ASEAN. Оскільки нефахівцям важко впоратися з цими регіональними складнощами — зокрема, з різними законодавчими нормами та реаліями правозастосування — спеціалізовані компанії відіграють ключову роль у розробці індивідуальних стратегій дотримання законодавства, виявленні вразливих місць та вирішенні транскордонних юридичних проблем. Зрештою, вжиття своєчасних і рішучих заходів є фундаментальним бізнес-рішенням; стратегічно підходячи до вирішення питань порушень та маючи належну юридичну підтримку, організації можуть захистити свій бренд, зберегти довіру ринку та забезпечити свою конкурентоспроможність у дедалі складнішому цифровому середовищі» ***(Taking IP Violations in Singapore Seriously Before They Hurt Your Business // AMR Partnership (https://amr.co.id/taking-ip-violations). 14.04.2026).***

***

«Реєстрація спеціалізованої холдингової компанії з управління інтелектуальною власністю (ІВ) у Сінгапурі є стратегічним кроком, який може забезпечити підприємствам — від стартапів до транснаціональних груп — більш чітку структуру власності, гнучкість у наданні ліцензій та покращене управління ризиками завдяки відокремленню активів ІВ від повсякденної операційної діяльності. Однак така структура не є універсальним рішенням і вимагає ретельного підходу до дотримання

правових, податкових та адміністративних вимог згідно із законодавством Сінгапуру. Щоб заснувати таку організацію, компанії повинні дотримуватися Закону про компанії, зареєструвавшись через ACRA (Управління бухгалтерського обліку та корпоративного регулювання Сінгапуру), що вимагає наявності місцевої зареєстрованої офісної адреси, призначення принаймні одного директора-резидента та найму корпоративного секретаря протягом шести місяців…

З фінансової та податкової точки зору структура повинна ґрунтуватися на реальній комерційній сутності, а не лише на прагненні уникнути оподаткування. Податкова служба Сінгапуру (IRAS) очікує, що підприємства матимуть законну комерційну мету, таку як централізація глобального ліцензування або управління регіональними технологічними правами. Для успішного проходження податкової перевірки вкрай важливо застосовувати принцип «незалежності сторін» при визначенні трансфертних цін для внутрішньогрупових ліцензій та вести ретельну документацію щодо цих оцінок. Нездатність продемонструвати економічну сутність — таку як справжнє прийняття рішень правлінням та операційний нагляд у Сінгапурі — може призвести до значних проблем. Крім того, компанії повинні проводити ретельну перевірку, щоб переконатися, що будь-яка інтелектуальна власність, яка передається, не має попередніх обтяжень або конфліктів із третіми сторонами, а угоди про передачу чітко сформульовані для визначення прав, роялті та умов припинення дії.

Процес реєстрації є складним і передбачає стратегічний аналіз, подання офіційних документів та постійне управління, зокрема ведення передбачених законодавством реєстрів, проведення щорічних загальних зборів акціонерів та забезпечення своєчасного подання податкової звітності. До типових помилок належать недооцінка адміністративних витрат на управління окремою юридичною особою, нехтування внутрішньофірмовою документацією та відсутність узгодження існуючих ліцензій на інтелектуальну власність перед їх передачею. З огляду на ці складнощі, роль корпоративного секретаря є надзвичайно важливою для забезпечення дотримання законодавчих вимог, подання документів через систему BizFile+ ACRA)та координації дій з податковими та юридичними радниками. Зрештою, хоча холдингова компанія з інтелектуальної власності може бути потужним інструментом для монетизації та захисту активів, її створення має відбуватися під керівництвом експертів, щоб забезпечити відповідність нормативним вимогам та оперативну практичність для бізнесу» ***(Incorporating a Company to Hold Intellectual Property in Singapore: Pros and Cons // Raffles Corporate Services (https://rafflescorporateservices.com/incorporating-company-hold-intellectual-property-singapore-pros-cons/). 20.04.2026).***

***

Республіка Уганда

«Інтелектуальна власність (ІВ) є важливою основою сучасної економіки, забезпечуючи юридичне визнання та захист нематеріальних активів, таких як винаходи, художні твори, промислові зразки та символи торговельних марок. Надаючи творцям і підприємствам юридичне право контролювати свої творіння та отримувати від них фінансову вигоду, системи ІВ запобігають несанкціонованому копіюванню та забезпечують конкурентні переваги, необхідні для стимулювання інновацій. Цей захист забезпечується за допомогою кількох спеціалізованих механізмів: авторське право захищає літературні та художні вирази; торговельні марки встановлюють ідентичність бренду та довіру споживачів; патенти заохочують технічний прогрес, винагороджуючи винахідників обмеженою ексклюзивністю в обмін на публічне розкриття інформації; а географічні зазначення зберігають культурну спадщину, пов'язану з конкретними регіонами. Крім того, включення традиційних знань до дискусій про ІВ гарантує захист традиційних практик та інновацій, що базуються на громадах, від експлуатації…

Окрім індивідуальних переваг, ефективні системи інтелектуальної власності виступають каталізатором економічного та соціального прогресу. Забезпечуючи інноваторам можливість окупити свої інвестиції, механізми захисту інтелектуальної власності стимулюють подальші дослідження, залучають венчурний капітал та сприяють створенню сприятливого середовища для підприємництва та створення робочих місць. Крім того, ці системи підвищують якість життя, сприяючи постійному появі нових технологій, творчих культурних творів та інноваційних рішень, що приносять користь суспільству в цілому. Однак ефективність цих заходів захисту залежить від обізнаності громадськості та наявності потужних правоохоронних органів, які забезпечують дотримання законодавства та запобігають порушенням. У глобальній економіці, що дедалі більше стає цифровою та базується на знаннях, підтримка потужної системи ІВ є важливішою ніж будь-коли, оскільки вона продовжує стимулювати прогрес, сприяти здоровій конкуренції та підтримувати сталий розвиток» ***(****Obwana Jordan Luke. Intellectual Property Explained for Business and Innovation // Uganda Living (https://www.ugandaliving.com/3739/intellectual-property-explained-for-business-and-innovation/). 16.04.2026).*

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«Компанія президента Трампа, DTTM Operations LLC, подала заявки на реєстрацію п'яти нових торговельних марок у В'єтнамі в листопаді 2025 року. Це, як видається, є першими заявками на реєстрацію іноземних торговельних марок під час його другого президентського терміну та

продовжує тенденцію придбання іноземних торговельних марок, яка викликала конфлікт інтересів під час його першого президентства. Заявки, подані 27 листопада та опубліковані два місяці по тому, охоплюють Trump International Hung Yen, Trump International Vietnam, Trump Residences Vietnam та Trump International Golf Club Vietnam у різних класах товарів і послуг, включаючи нерухомість, розваги, їжу та напої, спортивне обладнання та одяг… Цей момент є важливим, оскільки «Trump Organization» паралельно реалізує у В'єтнамі проект під брендом «Trump» вартістю 1,5 млрд доларів у співпраці з «Hung Yen Hospitality Group», який включає поле для гольфу, курортний комплекс та житловий масив; у травні 2025 року Ерік Трамп візьме участь у церемонії закладення фундаменту разом із прем'єр-міністром В'єтнаму Фам Мінь Чіном. У рамках цього проекту місцеві органи влади вже виплатили приблизно 2 млн доларів на переселення мешканців. Під час першого терміну Трампа його компанія отримала 72 торговельні марки від 11 іноземних урядів, включаючи Китай, Аргентину та Європейський Союз, незважаючи на його обіцянку уникати нових іноземних угод як президент, при цьому адміністрація, здається, утримувалася від введення мит, поки Аргентина затверджувала заявки Трампа на торговельні марки. Аналогічно, адміністрація Трампа нещодавно уклала угоду з В'єтнамом про зниження митних тарифів на імпортні товари після того, як спочатку встановила тариф у розмірі 46 відсотків; компанія Трампа подала заявки на реєстрацію торговельних марок лише через кілька місяців після досягнення цих нижчих ставок…

Ця закономірність показує, як іноземні уряди можуть завоювати прихильність Трампа та його адміністрації, надаючи його компаніям цінні торговельні марки та інші пільги в обмін на сприятливі політичні рішення…» ***(Rebecca Jacobs. Trump continues conflicts in Vietnam with five new trademark applications // CREW (Citizens for Responsibility and Ethics in Washington) (https://www.citizensforethics.org/reports-investigations/crew-investigations/trump-continues-conflicts-in-vietnam-with-five-new-trademark-applications/). 02.04.2026).***

***

«Митна служба В'єтнаму повідомила, що в період з 15 жовтня 2025 року по 15 березня 2026 року органи влади по всій країні виявили та розглянули 8 879 порушень на суму понад 8 трлн в'єтнамських донгів (304 млн доларів США), у тому числі 83 справи з ознаками кримінального правопорушення та 8 796 адміністративних справ. Митна служба порушила кримінальні справи у 10 випадках, передала 55 справ до інших органів, а ще 18 справ продовжує розслідувати. Чиновники заявили, що контрабанда, торговельне шахрайство та підроблені товари залишаються поширеним явищем, особливо вздовж морських шляхів та сухопутних кордонів, тоді як онлайн-платформи та соціальні мережі, такі як Shopee, Lazada, Facebook, TikTok, Zalo та YouTube, дедалі частіше використовуються для торгівлі

підробленими, неякісними та не відстежуваними товарами через поштові та експрес-служби доставки… Найбільша частка порушень припадала на морські маршрути — 4 956 випадків, за ними йшли наземні маршрути — 2 569 випадків, повітряні маршрути — 423 випадки та поштові/експрес-канали — 703 випадки. Типовими порушеннями були заборонені товари, неправдиві митні декларації, наркотики, феєрверки, алкоголь, сигарети, підроблені брендові товари, а також небезпечні харчові та сільськогосподарські продукти, тоді як у деяких випадках також фігурували порушення прав інтелектуальної власності, такі як порушення прав на торговельні марки, неправдиві декларації щодо промислової власності та порушення вимог до маркування та технічних стандартів» ***(Customs uncover nearly 8,900 violations in six months, online smuggling on the rise // Viet Nam News (https://vietnamnews.vn/economy/1778920/customs-uncover-nearly-8-900-violations-in-six-months-online-smuggling-on-the-rise.html). 07.04.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Інтелектуальна власність (ІВ) є фундаментальним активом бізнесу, що впливає на інновації, формування бренду та довгострокову комерційну цінність, проте її часто неправильно управляють через реактивне та розрізнене прийняття рішень. Щоб максимізувати прибуток від нематеріальних активів, компанії повинні розглядати ІВ як інтегровану, адаптивну систему, а не як пасивну юридичну функцію. Це вимагає координації чотирьох взаємозалежних аспектів: формування портфеля, оцінки вартості, стратегії ліцензування та комплексної перевірки угод…

Ефективне формування портфеля виходить за межі технічної новизни; воно вимагає узгодження рішень щодо реєстрації з комерційною значущістю, архітектурою бренду та майбутнім розширенням ринку. Високоцінні портфелі є результатом глибокої міжфункціональної інтеграції, де стратегія інтелектуальної власності вбудована у розробку та маркетинг продукції, що дозволяє уникнути вразливостей, спричинених невідповідністю ієрархій брендів або прогалинами у географічному покритті. Крім того, оскільки стандартні практики бухгалтерського обліку часто не дозволяють відобразити справжню вартість інтелектуальної власності, створеної всередині компанії, підприємства повинні оцінювати її самостійно, аналізуючи такі фактори, як конкурентні переваги, цінова влада та можливість захисту прав…

Ця внутрішня чіткість має вирішальне значення для отримання вигоди від ліцензування. Міцний портфель надає перевагу в переговорах, але лише за умови чіткості угод; неоднозначні визначення обсягу прав, неправильно розраховані структури роялті та слабкий контроль якості можуть знизити цінність і спричинити суперечки. Ці підготовчі заходи в кінцевому підсумку

проходять випробування під час фінансових операцій, коли інвестори та покупці ретельно перевіряють портфелі на предмет узгодженості, історії дотримання прав та стратегічної стійкості… Зрештою, організації, які розглядають інтелектуальну власність як гнучкий важіль — постійно перевіряючи на наявність слабких місць, пристосовуючись до реалій ринку та пильно захищаючи права — мають найкращі можливості для перетворення нематеріальних активів на стійкі конкурентні переваги» ***(Jonathan Hewett. Unlocking IP value: A strategic guide to commercialisation across the full IP lifecycle // Lewis Silkin LLP (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/04/02/unlocking-ip-value-a-strategic-guide-to-commercialisation-across-the-full-ip-lifecycle). 02.04.2026).***

***

«…Видані під час Першої світової війни з метою дистанціювання британської монархії від її німецьких коренів, патентні листи короля Георга V від 1917 року офіційно змінили назву королівської династії на Віндзорську та суворо обмежили використання королівських титулів. Згідно з цими новими правилами, титули Його або Її Королівської Високості (HRH) та принца або принцеси були обмежені дітьми монарха та онуками по чоловічій лінії, тоді як онуки по жіночій лінії отримували нижчі титули своїх батьків…

Саме цей указ безпосередньо визначив перший титул покійної королеви Єлизавети II після її народження в 1926 році. Як дочка другого сина Георга V, герцога Йоркського, вона вважалася онукою по чоловічій лінії і тому отримала титул HRH принцеси Єлизавети Йоркської. Хоча вона була третьою в черзі на престол і спочатку очікувала, що проживе життя у відносній невідомості як представниця другорядної королівської гілки, несподівана зречення її дядька, Едварда VIII, призвело до того, що її батько став королем Георгом VI. В результаті молода дівчина, яка отримала свій початковий княжий статус завдяки патентним грамотам свого діда 1917 року, зрештою зійшла на престол у 1952 році, ставши монархом з правом видавати власні патентні грамоти» ***(Lydia Starbuck. The Letters Patent of King George V ensured a very popular royal baby had a royal title // Royal Central (https://royalcentral.co.uk/features/letters-patent-royal-217231/). 03.04.2026).***

***

«Самосприйняття Великої Британії як нації ідей ставиться під сумнів через різке скорочення кількості патентів, незважаючи на наявність університетів світового рівня та провідні показники за кількістю Нобелівських премій у галузі STEM: щорічна кількість заявок на патенти знизилася з приблизно 29 000 у 1990-х роках до 22 000 у 2010-х і приблизно 19 500 у 2020-х, що робить Великобританію єдиною країною G7, де кількість патентів вітчизняних винахідників нижча за рівень 1980-х років (зниження на

43%)… Кількість заявок на душу населення знизилася з 727 на мільйон осіб у 2000 році до 677 сьогодні, тоді як Китай подає приблизно на 90% більше заявок на душу населення, ніж Велика Британія, Сінгапур — на 150% більше, Японія — на 400% більше, а Південна Корея — на 745% більше…

Ця проблема особливо гостро стоїть у передових галузях — напівпровідниках, передовому виробництві, фармацевтиці та навіть штучному інтелекті — де науковий потенціал не перетворюється на промислові можливості. Проблема полягає не стільки у витратах, скільки в тому, де відбуваються інновації: лише 69% науково-дослідних робіт у Великій Британії виконується бізнесом, проти приблизно 80% у США, Південній Кореї та Китаї, і на кожен долар університетських досліджень провідні компанії генерують 7–9 доларів бізнес-досліджень, порівняно з менш ніж 3 доларами у Великій Британії. Компанії наводять такі причини, як високі витрати на енергію, повільне планування, недоліки інфраструктури та непередбачуване регулювання; компанії AstraZeneca та Merck скоротили свої лабораторії у Великій Британії через податкову невизначеність, затримки з боку регуляторних органів та повільний хід клінічних випробувань. Навіть регіони Оксфорда та Кембриджа демонструють низькі результати як інноваційні кластери, обмежені проблемами планування, посідаючи 77-ме та 69-те місця у світовому рейтингу. Результатом є втрата вартості: близько 6% британських стартапів емігрують, багато спін-офів виходять на біржу за кордоном (зокрема на Nasdaq), лише 36% компаній повідомили про будь-яку інноваційну діяльність у 2020–2022 роках, жодна британська організація не увійшла до списку 100 найкращих світових інноваторів 2025 року, а Велика Британія більше не входить до десятки провідних країн-виробників. Незважаючи на значну державну підтримку науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у бізнес-секторі та активні стратегії, інвестиції з боку бізнесу відстають; без конкурентних цін на енергоносії, прискорення процесу планування, надійної інфраструктури, передбачуваного регулювання та довгострокової податкової політики, сприятливої для інвестицій, Велика Британія й надалі проводитиме дослідження світового рівня, тоді як інші країни будуватимуть провідні світові галузі» ***(Ayushma Maharjan. Declining patent filings show Britain has stopped innovating // City AM Limited (https://www.cityam.com/declining-patent-filings-show-britain-has-stopped-innovating/). 03.04.2025).***

***

«У міру стрімкого розширення світового ринку безпілотних надводних суден (USV) у цій галузі спостерігається сплеск інновацій, що робить інтелектуальну власність (ІВ) надзвичайно важливим комерційним активом. Оскільки багато конструкцій на сучасному ринку виглядають схожими, здатність ідентифікувати, захищати та документувати ІВ є надзвичайно важливою для збереження конкурентної переваги, комерційної

цінності та управління ризиками. Незважаючи на це, ІВ часто недооцінюють, що призводить до таких вразливостей, як ненавмисна передача ноу-хау, суперечки щодо права власності та втрачені можливості захисту. Щоб досягти успіху, як конструктори, так і інвестори повинні застосовувати проактивну багаторівневу стратегію, яка з самого початку розглядає ІВ як основний компонент бізнесу…

Основа надійної стратегії у сфері інтелектуальної власності починається з офіційного процесу ідентифікації та регулярних аудитів, що дозволяють підприємствам відстежувати свої активи, а інвесторам — оцінювати рівень зрілості компанії. Не менш важливим є дотримання конфіденційності: підприємства повинні неухильно дотримуватися угод про нерозголошення інформації (NDA) під час будь-якої зовнішньої співпраці, щоб запобігти витоку технічних ноу-хау. Недотримання цих вимог може призвести до дорогих судових процесів, як це видно з юридичних прецедентів, де недостатній захист конфіденційності призвів до значних збитків. Крім того, компанії повинні бути обережними і подавати заявки на патенти до будь-якого публічного розкриття інформації — чи то на виставках, у маркетингових матеріалах, чи під час морських випробувань — оскільки таке розкриття може позбавити можливості отримати патентний захист…

Захист прав власності та стратегічне ліцензування також мають фундаментальне значення. Підприємства повинні забезпечити, щоб усі права інтелектуальної власності, створені в ході реалізації проєкту, були юридично передані компанії, особливо під час співпраці з підрядниками, щоб уникнути ситуації, коли права залишаються «за межами» підприємства. Належним чином узгоджені ліцензійні угоди дозволяють контролювати використання дизайнів без відмови від прав власності. Крім того, хоча патенти можуть надавати потужні монопольні права, вони вимагають ретельного управління; компанії повинні проводити пошук «свободи дій», щоб уникнути порушення патентів третіх осіб, що може призвести до руйнівних судових заборон та фінансових втрат. Застосовуючи багаторівневий підхід — поєднуючи авторські права, патенти, права на дизайн, комерційні таємниці та торговельні марки — підприємства USV можуть створити надійний захист для своїх інновацій, гарантуючи, що вони залишатимуться в вигідному становищі для інвестицій, сталого зростання та захисту від порушень у швидкозмінному та конкурентному середовищі» ***(Joshua Cunnington and Cathal Leigh-Doyle. Building the moat: Why IP is mission-critical for USV designers and investors // Stephenson Harwood LLP (https://www.stephensonharwood.com/insights/building-the-moat-why-ip-is-mission-critical-for-usv-designers-and-investors/). 07.04.2026).***

***

«Сектор FemTech, що спеціалізується на цифрових продуктах та послугах, спрямованих на охорону здоров'я та добробут жінок, переживає стрімке зростання: лише у Великій Британії, за оцінками, працює близько

770 компаній. У міру розширення цих підприємств забезпечення надійного захисту інтелектуальної власності (ІВ) стало критично важливим для стимулювання інновацій та залучення інвестицій. Для технологій, що варіюються від хірургічних інструментів до носимих пристроїв, патентний захист є життєво важливим, за умови, що винахід відповідає стандартним вимогам щодо новизни, винахідницького рівня та промислової застосовності. Однак новатори повинні ретельно орієнтуватися у законодавчих винятках, особливо щодо методів медичного лікування або діагностики, що застосовуються до людського тіла. Щоб уникнути цих перешкод, компаніям рекомендується формулювати свої патентні формули щодо медичних пристроїв або діагностичного обладнання, або зосередитися на методах in vitro, а не на клінічних процедурах…

Інтеграція штучного інтелекту в сферу FemTech ще більше ускладнила ситуацію з інтелектуальною власністю, проте останні зміни в законодавстві визначили більш чіткий шлях уперед. Після рішення Верховного суду Великої Британії у справі Emotional Perception AI Ltd у країні було запроваджено підхід «будь-яке апаратне забезпечення» щодо патентів на штучний інтелект. Ця система розглядає штучні нейронні мережі як об'єкти, що підлягають патентуванню, оскільки вони реалізуються на комп'ютерному апаратному забезпеченні, що спрощує процес патентування інновацій у сфері FemTech на основі штучного інтелекту за умови, що вони сприяють технічному характеру винаходу. Крім того, інноватори повинні задовольнити вимогу щодо «промислового застосування», вписуючи свою технологію в професійний або виробничий контекст, а не заявляючи про методи, що діють виключно в особистій або приватній сфері, які можуть бути відхилені…

Законодавство про торговельні марки є не менш важливим для захисту ідентичності бренду. Компанії FemTech повинні надавати пріоритет розпізнаваності, уникаючи описових або загальновживаних хвалебних термінів, які навряд чи відповідатимуть вимогам для реєстрації. Щоб мінімізувати ризик порушення прав, надзвичайно важливо провести ретельний пошук на наявність аналогів перед затвердженням назви бренду; юридичні прецеденти, такі як суперечка між VAGISIL і VAGISAN, свідчать про те, що використання описових префіксів може призвести до дорогих конфліктів щодо бренду. У міру розвитку галузі, що підтримується такими ініціативами, як інвестиційна програма ЮНІСЕФ, стратегічний та проактивний підхід до інтелектуальної власності — поєднання патентного захисту власних технологій з відмітним та перевіреним брендингом — залишається важливою основою для процвітання, розширення та досягнення значних успіхів у сфері жіночого здоров'я компаніями FemTech» ***(Hannah Potter and Rebecca Lawrence. Intellectual Property in FemTech: Protecting Innovation in Women's Health // DLA Piper (https://www.dlapiper.com/en/insights/publications/2026/04/intellectual-property-in-femtech-protecting-innovation-in-womens-health). 10.04.2026).***

***

«Інтелектуальна власність (ІВ) є важливим, але часто недооціненим нематеріальним активом, який дає благодійним організаціям змогу реалізовувати свої амбіції та отримувати доходи. Хоча багато благодійних організацій не займаються активним управлінням своєю ІВ, доки не виникають юридичні проблеми, розгляд ІВ як стратегічного активу може забезпечити значну цінність та конкурентну безпеку. Сфера ІВ, що стосується благодійного сектору, є різноманітною: торговельні марки є необхідними для захисту основного брендингу та слоганів з метою забезпечення пожертв; авторське право автоматично захищає оригінальні літературні, художні та цифрові твори; а права на дизайн захищають естетичний вигляд товарів та упаковки… Крім того, благодійні організації, що займаються науковою діяльністю, можуть покладатися на патенти для захисту нових розробок, тоді як права на бази даних та комерційні таємниці забезпечують захист конфіденційної інформації та комерційних знань, що зазвичай регулюється договірними заходами. За відсутності зареєстрованих прав, таких як торговельні марки, благодійні організації можуть покладатися на передбачене загальним правом право на захист від неправомірного використання торговельної марки для захисту ділової репутації свого бренду…

Однак благодійні організації стикаються з особливими перешкодами в ефективному управлінні інтелектуальною власністю, зокрема з поширеною необізнаністю щодо прав власності, обмеженими ресурсами, що ускладнюють визначення пріоритетів, та складними суперечками, що виникають у результаті співпраці з волонтерами, консультантами або зовнішніми партнерами. Подолання цих викликів є надзвичайно важливим, оскільки довірені особи несуть фідуціарний обов’язок діяти в найкращих інтересах благодійної організації, що включає юридичну відповідальність за виявлення, захист та максимізацію вартості всіх активів, зокрема інтелектуальної власності. Нездатність забезпечити належний контроль над цими правами — або допущення їх втрати через неправильне використання чи нечіткі структури власності — може становити порушення обов’язків та потенційно призвести до особистої відповідальності довірених осіб…

Щоб виконати це зобов’язання, довірені особи повинні забезпечити чітке визначення прав власності на інтелектуальну власність, особливо у випадках, коли благодійні організації діють у рамках групової структури, а також укласти надійні письмові ліцензійні угоди у випадках, коли треті сторони або дочірні компанії використовують інтелектуальні активи благодійної організації. Зрештою, перестaвши ставитися до інтелектуальної власності як до чогось другорядного та активно залучаючись до роботи з системою інтелектуальної власності, благодійні організації можуть зменшити юридичні ризики, захистити свою репутацію та стратегічно використовувати ці активи для досягнення своїх благодійних цілей і забезпечення довгострокової фінансової стійкості» ***(Charlene Nelson. Intellectual property for charities - Overview, key rights and considerations // Foot Anstey LLP (https://www.footanstey.com/our-***

insights/articles-news/intellectual-property-for-charities-overview-key-rights-and-considerations/). 13.04.2026).

***

«Стратегія Великої Британії щодо сталого авіаційного палива перебуває на вирішальному етапі. Хоча вимога щодо використання сталого авіаційного палива (SAF) вже діє, саме від того, як буде розроблено механізм гарантування доходів, залежатиме, чи надасть Велика Британія пріоритет вітчизняному виробництву, чи покладатиметься на імпорт. Попри те, що аргументи на користь будівництва великих вітчизняних заводів з виробництва SAF, пов'язані з витратами, викидами та створенням робочих місць, є відносно слабкими, енергетична безпека та питання інтелектуальної власності дають набагато переконливіші підстави для підтримки вітчизняного виробництва. З точки зору енергетичної безпеки, менші, географічно розподілені об'єкти, що використовують сировину британського походження, забезпечують справжню стійкість, особливо для військових потреб, оскільки їх важче атакувати і вони менш вразливі до порушень у глобальному ланцюгу постачання, ніж імпортне паливо…

Що стосується інтелектуальної власності, справжня економічна сила Великої Британії полягає не у виробництві сировинних товарів, а в інноваціях. Тому механізм гарантування доходів повинен бути спрямований не стільки на підвищення конкурентоспроможності Великої Британії у сфері великомасштабного виробництва палива, скільки на підтримку технологій, розроблених британськими компаніями та університетами, невеликих проектів та британської інтелектуальної власності. Один патент, що належить Великобританії та суттєво знижує глобальну вартість SAF, може мати набагато більший економічний та екологічний вплив, ніж лише субсидування внутрішнього виробництва, перетворюючи британську інтелектуальну власність на цінний експортний товар та зміцнюючи позиції Великобританії на новому глобальному ринку SAF… Цю модель вже демонструє аерокосмічний сектор, чий річний оборот у розмірі 35 мільярдів фунтів стерлінгів значною мірою забезпечується високотехнологічними та інженерними рішеннями, а не виробництвом сировинних товарів...» ***(Andrew Symes. Britain's clean aviation future depends on IP, not subsidised production // The Financial Times Limited (https://www.sustainableviews.com/britains-clean-aviation-future-depends-on-ip-not-subsidised-production-bf820601/). 16.04.2026).***

***

«Ліцензійна угода щодо інтелектуальної власності (ІВ) — це базовий договір, який дозволяє підприємству надавати третім особам дозвіл на використання своїх творчих активів, таких як авторські права, торговельні марки, промислові зразки або комерційні таємниці, без передачі повного права власності. Для малих та середніх підприємств (МСП)

у Великій Британії добре складений ліцензійний договір є необхідним для отримання доходу, розширення партнерських відносин та збереження контролю над основними активами бізнесу. Завдяки встановленню чітких меж ці договори допомагають підприємствам монетизувати свою ІВ, одночасно зменшуючи ризик несанкціонованого використання, шкоди репутації або дорогих судових спорів…

Щоб угода була ефективною, вона повинна чітко визначати сферу дії ліцензії, зокрема, які саме об'єкти інтелектуальної власності охоплюються, чи є використання ексклюзивним чи не ексклюзивним, географічну територію та строк дії ліцензії. Угода також має містити чіткі умови оплати, такі як роялті або абонентська плата, а також права на проведення аудиту для забезпечення дотримання умов. Важливим компонентом є пункт про «право власності на вдосконалення», який гарантує, що первісний власник зберігає право власності на інтелектуальну власність, включаючи будь-які похідні роботи або оновлення, створені протягом терміну дії ліцензії. Крім того, для ліцензування торговельних марок необхідні положення щодо контролю якості для захисту репутації бренду, тоді як пункти про конфіденційність та захист даних (у відповідності до британського GDPR) є життєво важливими, коли йдеться про чутливі процеси або особисту інформацію…

Малі підприємства часто стикаються із серйозними проблемами, покладаючись на загальні шаблони або неформальні угоди, укладені «за рукостисканням». До типових помилок належать ліцензування інтелектуальної власності, яка не належить підприємству повністю (наприклад, роботи, створені підрядниками без письмової угоди про передачу прав), або надання надто широких прав, що ненавмисно дозволяє ліцензіату конкурувати або зловживати активом. Додаткові ризики виникають, коли угоди не регулюють питання підтримки, обслуговування або зобов'язань після припинення дії договору, що часто позбавляє ліцензіара можливості відстояти свої права або припинити несанкціоноване використання після закінчення відносин…

Щоб подолати ці виклики, власники бізнесу повинні підходити до питань ліцензування зі стратегічною позиції. Перед укладенням угоди вони повинні визначити свої комерційні цілі, провести внутрішній аудит для підтвердження права власності на інтелектуальну власність та переконатися, що ліцензія відповідає їхнім ширшим правовим рамкам, таким як трудові договори та договори з постачальниками. Оскільки інтелектуальна власність часто є найціннішим активом, яким володіє бізнес, використання індивідуально розроблених юридичних документів замість неоднозначної кореспонденції або «готових» шаблонів є проактивною інвестицією, яка захищає довгострокову конкурентну перевагу та операційну цілісність бізнесу» ***(Alex Solo. IP Licence Agreement: Key Clauses And Common Business Pitfalls // Sprintlaw (https://sprintlaw.co.uk/articles/ip-licence-agreement-key-clauses-and-common-business-pitfalls/). 17.04.2026).***

***

«Для багатьох стартапів та малих і середніх підприємств інтелектуальна власність (ІВ) є надзвичайно важливим бізнес-активом, який часто залишається поза увагою в гонитві за зростанням. ІВ — це далеко не просто модне юридичне словосполучення: вона охоплює ідентифікаційні елементи бренду, творчі твори, програмний код, дизайн продукції та конфіденційне ноу-хау, які вирізняють бізнес, забезпечують дохід та підвищують загальну вартість компанії. Оскільки малі підприємства часто покладаються на неформальну співпрацю, динамічну роботу та аутсорсинг, вони особливо вразливі до таких ризиків, як копіювання бренду, суперечки щодо права власності або втрата комерційних таємниць. Ефективне управління ІВ є стратегічною необхідністю, оскільки інвестори часто вимагають чітких доказів права власності перед фінансуванням, а чітка документація допомагає зменшити ризики при роботі зі співзасновниками, персоналом або підрядниками…

Управління інтелектуальною власністю вимагає комплексного підходу, який починається з регулярного аудиту ІВ для виявлення всіх активів — включаючи торговельні марки, авторські права, патенти та комерційні таємниці — та визначення чітких письмових прав власності на кожен з них. У Великій Британії, хоча захист авторських прав настає автоматично з моменту створення оригінального твору, підприємствам слід бути обережними: оплата послуги не надає покупцеві автоматично права власності на отриману інтелектуальну власність. Отже, компанії повинні переконатися, що всі результати роботи охоплені надійними письмовими угодами, зокрема використовуючи положення про передачу прав інтелектуальної власності у договорах із фрілансерами, агентствами та партнерами, щоб уникнути прогалин у правах власності. Аналогічно, засновники повинні чітко визначити права власності через офіційні угоди з самого початку, щоб уникнути майбутніх суперечок під час змін у складі команди, виходу з бізнесу або раундів інвестицій…

Захист ідентичності бренду шляхом реєстрації торговельної марки є настільки ж важливим для запобігання порушенням прав, як і використання угод про нерозголошення (NDA) для захисту власного ноу-хау перед обміном інформацією із зовнішніми партнерами. Компаніям також слід використовувати індивідуальні ліцензійні угоди на продукцію та програмне забезпечення, щоб чітко визначити права на використання та не допустити, щоб клієнти привласнювали собі права, які їм ніколи не надавалися. Надаючи пріоритет цим фундаментальним крокам — таким як проведення пошуку торговельних марок перед присвоєнням назви бренду, ведення ретельної документації та обробка конфіденційної інформації з дотриманням суворих внутрішніх контролів — стартапи можуть захистити свою конкурентну перевагу, підвищити довіру інвесторів та уникнути дорогих юридичних ускладнень, які зазвичай виникають, коли підприємства починають розширюватися. Зрештою, ставлення до інтелектуальної власності як до основи бізнесу, а не як до другорядного адміністративного завдання, є одним із найефективніших способів для малих та

середніх підприємств забезпечити своє майбутнє та створити довгострокову цінність» ***(Alex Solo. Intellectual Property in the UK: What Startups and SMEs Need to Know // Sprintlaw (https://sprintlaw.co.uk/articles/intellectual-property-in-the-uk-what-startups-and-smes-need-to-know/). 20.04.2026).***

***

«У Великій Британії спостерігається зростання кількості спорів щодо інтелектуальної власності: у 2025 році суди з питань бізнесу та власності зареєстрували 446 нових справ, що на 14,9 % більше, ніж 388 справ у попередньому році. За словами Сахіла Верми, керівника практики в компанії LegalVision, підприємства, які стикаються з підозрою на крадіжку ідей, повинні вжити п'яти практичних заходів для ефективного захисту своїх прав інтелектуальної власності…

По-перше, перш ніж реагувати, зберіть і задокументуйте всі докази, зокрема електронні листи, презентаційні матеріали, ескізи, договори та графіки, що підтверджують, коли і як була розроблена ідея, оскільки імпульсивна конфронтація може підірвати майбутні юридичні претензії. По-друге, з'ясуйте, чи підпадає ця ідея під правовий захист у рамках конкретних категорій, таких як торговельні марки, авторське право, патенти або права на промислові зразки, оскільки самі по собі ідеї не захищаються, а реєстрація у Відомстві інтелектуальної власності значно посилює можливості їхнього правового захисту… По-третє, оцініть комерційний збиток, визначивши, яку вигоду отримав порушник, що допоможе обґрунтувати обґрунтовані вимоги про відшкодування збитків. По-четверте, зверніться за професійною юридичною консультацією та розгляньте можливість надіслання ретельно складеного листа з вимогою припинити порушення, щоб офіційно вимагати від іншої сторони припинити порушення, продемонструвавши добросовісність і часто вирішуючи питання без судового розгляду. Нарешті, посильте захист у майбутньому за допомогою проактивного управління інтелектуальною власністю, включаючи реєстрацію, чіткі угоди про право власності та превентивні заходи, оскільки багатьох спорів можна уникнути за допомогою кращих попередніх запобіжних заходів... Такий структурований підхід допомагає підприємствам захищати свої інтелектуальні активи в умовах зростаючої конкуренції та технологічної простоти збору контенту» ***(Tim Sandle. 'They stole my idea!' Business law expert provides steps to protect intellectual property // DIGITAL JOURNAL INC. (https://www.digitaljournal.com/business/they-stole-my-idea-business-law-expert-provides-steps-to-protect-intellectual-property/article). 21.04.2026).***

***

«…У 2025 році кількість заявок на європейські патенти від компаній, що базуються у Великій Британії, дещо знизилася — на 3,3 % — до 5 875 заявок, що стало першим щорічним спадом з 2021 року; однак це відбулося після значного зростання на 13,5 % з 2016 року, що свідчить про стійку

довгострокову тенденцію до зростання… Згідно з даними Технологічного дашборду Європейського патентного відомства (EPO), Велика Британія продовжує демонструвати інноваційну потужність у конкретних секторах, зокрема в галузі комп'ютерних технологій, де кількість заявок у підгалузях, пов'язаних зі штучним інтелектом, зросла на 29% — це найвищий показник у Європі — а кількість заявок у галузі квантових технологій зросла більш ніж удвічі порівняно з попереднім роком… Велика Британія також посіла друге місце у сфері споживчих товарів і продемонструвала 10-відсоткове зростання кількості заявок у галузі медичних технологій, що свідчить про значні інвестиції в інновації, підтримані урядовими ініціативами, такими як «Сучасна промислова стратегія», та цільове фінансування квантових технологій… Серед провідних заявників з Великої Британії були Unilever, British American Tobacco та BAE Systems, а Оксфордський та Кембриджський університети також посіли високі місця серед європейських академічних установ. Ці результати зміцнюють позиції Великої Британії як ключового гравця на світовій арені інтелектуальної власності, де у 2025 році EPO отримало рекордну кількість заявок — загалом 201 974…» ***(John Hunter. UK patent filings dip, but 'innovation is still happening' // Machinery Market (https://www.machinery-market.co.uk/news/42283/UK-patent-filings-dip-but-innovation-is-still-happening). 21.04.2026).***

***

«Британське відомство з інтелектуальної власності опублікувало список найбільш знакових торговельних марок за версією громадськості з нагоди 150-річчя реєстрації торговельних марок у Великій Британії… У рейтингу перше місце посіла компанія Rolls-Royce, випередивши Radio Caroline, Twinings, Cadbury, Bass, Burberry, логотип Transport for London, Calpol, Mini та BBC. Ці бренди, обрані громадськістю, представляють зріз британського життя та ідентичності — від інженерної досконалості та культурного бунту до затишку дитинства, щоденних ритуалів та національних інституцій…

Червоний трикутник компанії «Bass & Co» став першим зареєстрованим товарним знаком 1 січня 1876 року, у день запуску системи, і понад 400 знаків вікторіанської епохи залишаються чинними й донині, серед них — «Bovril», «Kodak», «Lyle's Golden Syrup», «Andrew's Liver Salt», «Anusol» та інші, які існують вже понад століття…

Реєстр торговельних марок Великої Британії зараз захищає понад 2,5 мільйона марок, причому лише за останній рік було отримано близько 200 000 нових заявок, що відображає незмінну та зростаючу важливість торговельних марок у захисті ідентичності, репутації та комерційної цінності протягом поколінь британських інновацій та повсякденного життя…» ***(Poll reveals public's most iconic trade marks as register turns 150 // GOV.UK***

(https://www.gov.uk/government/news/poll-reveals-publics-most-iconic-trade-marks-as-register-turns-150). 22.04.2026).

***

«Меган Маркл і принц Гаррі знову опинилися в центрі уваги після того, як з'явилися повідомлення про те, що вони зареєстрували імена своїх дітей — принца Арчі та принцеси Лілібет — як торгові марки. Цей крок, судячи з усього, безпосередньо пов'язаний із новим брендом Меган Маркл «As Ever», що спеціалізується на товарах для здорового способу життя… Бренд випускає колекцію до Дня матері, до якої входять товари, явно пов'язані з дітьми, наприклад свічки з номерами, що відповідають датам їхнього народження, а також використовує у рекламних матеріалах зображення Арчі та Лілібет, на яких обличчя дітей частково приховані…

Хоча раніше подружжя погодилося припинити використовувати свої титули «Його Королівська Високість» з метою отримання комерційної вигоди, цей нещодавній крок щодо реєстрації торговельних марок, а також відповідних доменних імен та акаунтів у соціальних мережах, джерело з палацу назвало «обурливим використанням їхніх титулів». Один із експертів галузі зазначив, що хоча бажання захистити імена дітей є цілком зрозумілим, головне занепокоєння викликає намір, що стоїть за реєстрацією торгової марки, який наводить на думку про плани щодо її комерційного використання в майбутньому, поки діти ще є неповнолітніми. Цей випадок підкреслює складне й часто суперечливе переплетення інтересів знаменитостей, королівських родин та комерціалізації особистої ідентичності через інтелектуальну власність...» ***(Khushali Srivastava. Meghan Markle & Husband File to Trademark Kids' Names — Report // Evolve Media Holdings, LLC. (https://www.realitytea.com/2026/04/22/meghan-markle-prince-harry-trademark-kids-names-candles-report/). 22.04.2026).***

***

«Компанія Delta Gold Technologies PLC (Aquis: DGQ), що вийшла на біржу Aquis Exchange у грудні 2025 року з ціною акцій 10 пенсів, не маючи при цьому ні доходів, ні виробничих активів, ні безпосереднього грошового потоку, за кілька місяців продемонструвала зростання вартості своїх акцій майже вдесятеро — до близько 122 пенсів. Це було зумовлено ентузіазмом ринку щодо її позиціонування у сфері квантових обчислень, а не традиційного видобутку золота… Незважаючи на те, що компанія все ще перебуває на етапі досліджень, вона привернула значний інтерес інвесторів, зосередившись на розробці інтелектуальної власності у сфері нанорозмірного золота та його потенційних застосувань для вирішення ключових викликів у квантових системах, зокрема стабільності та масштабованості кубітів.

Завдяки ексклюзивним ліцензійним угодам з провідними університетами, такими як Торонтський та Пенсильванський державний, Delta Gold фінансує

наукові дослідження в обмін на глобальні права на будь-яку інтелектуальну власність, що з'являється в результаті, фактично виступаючи механізмом створення та комерціалізації інтелектуальної власності, а не виробником чи оператором. Ця модель дозволяє компанії досягати проривів у галузі, в яку навіть великі технологічні гіганти інвестують мільярди, при цьому зберігаючи відносно компактну структуру. Інвестиційна модель є за своєю суттю бінарною та довгостроковою: успіх залежить від того, чи дасть дослідження обґрунтовану, комерційно значущу інтелектуальну власність у галузі, яка все ще бореться з фундаментальними технічними бар'єрами…

Хоча стрімке зростання курсу акцій свідчить про привабливість інвестиційної історії компанії, дефіцит котируваних на біржі активів у сфері квантових технологій та початковий імпульс, ризики залишаються значними. До них належать наукова невизначеність, тривалі терміни до отримання прибутку, залежність від сторонніх академічних партнерів та потенційне розмивання акцій у результаті майбутнього фінансування. Для інвесторів Delta Gold є спекулятивною інвестицією з потенціалом у сфері глибоких технологій в одній із найбільш стратегічно важливих галузей нових технологій, де вартість базується на можливості створення фундаментальної інтелектуальної власності, а не на короткострокових фінансових результатах» ***(Delta Gold Technologies: Speculation or Early Entry Into Quantum IP // Share Talk (https://www.share-talk.com/delta-gold-technologies-speculation-or-early-entry-into-quantum-ip/). 22.04.2025).***

***

«Інтелектуальна власність (ІВ) є тихим, але потужним двигуном спортивної індустрії, перетворюючи індивідуальний талант та історію команд на цінні комерційні активи. Хоча такі активи, як назви, логотипи, інновації та знакові моменти, часто є нематеріальними, вони зазвичай мають більшу довгострокову цінність, ніж матеріальні активи, і слугують основою для спонсорства, продажу сувенірної продукції та доходів від ЗМІ. Щоб досягти успіху на сучасному глобалізованому ринку, спортивні організації та спортсмени повинні розглядати ІВ як основну комерційну стратегію, а не як просту юридичну формальність, оскільки відсутність проактивних дій часто призводить до втрати контролю над цими життєво важливими активами…

Ця стратегічна концепція базується на кількох різних формах захисту. Торгові марки відіграють ключову роль у комерціалізації ідентичності; вони захищають назви команд, емблеми, а також характерні підписи, зображення облич або фірмові жести таких спортсменів, як Усейн Болт, Люк Літтлер і Коул Палмер. Ці права дозволяють монетизувати спортивну спадщину, допомагаючи водночас управляти складними правами на зображення — наприклад, запобігаючи несанкціонованому використанню брендингу, пов'язаного з клубом, після переходу гравця до нової команди. Доповнюють їх права на дизайн, які захищають візуальний вигляд продуктів — від спортивного одягу та

взуття до архітектури стадіонів — допомагаючи брендам зберігати свою унікальність на переповненому ринку…

Водночас авторське право забезпечує захист цифрового та телевізійного контенту, який визначає сучасний досвід вболівальників, зокрема записів матчів, найкращих моментів та мобільних додатків. Це надзвичайно важлива сфера для монетизації, проте вона постійно перебуває під загрозою через поширене цифрове піратство та незаконну трансляцію, що щорічно завдає збитків на мільярди фунтів. Технічні інновації додатково захищаються патентами, які охороняють функціональні вдосконалення, що забезпечують справедливість та ефективність, такі як системи суддівства з відстеженням м'яча, спеціалізоване спортивне харчування та передові матеріалознавчі розробки в галузі одягу.

Управління цією сферою інтелектуальної власності пов'язане зі значними труднощами. Власники прав змушені боротися з поширеним піратством, яке щорічно завдає галузі збитків на суму майже мільярд євро, а також шукати компроміс між індивідуальними контрактами на рекламу та спонсорськими зобов'язаннями на рівні клубів. Крім того, стрімкий розвиток цифрових технологій постійно ставить під загрозу медіаправа, а організації мусять постійно зважувати необхідність захисту своїх прав та ризик втратити прихильність вболівальників. Зрештою, майбутнє спортивної галузі залежить від проактивного, виваженого підходу до управління інтелектуальною власністю — такого, що забезпечує баланс між агресивним захистом цінності бренду та доступністю, необхідною для збереження культурного та змагального значення спорту» ***(Charlene Nelson, Matteo Hassan. Intellectual Property in Sport // Foot Anstey (https://www.footanstey.com/our-insights/articles-news/intellectual-property-in-sport/). 24.04.2026).***

***

Сполучені Штати Америки

«…У той час як підприємства в Лос-Анджелесі та Оклахома-Сіті готуються скористатися перевагами проведення Олімпійських ігор 2028 року, надзвичайно важливо розібратися у складному правовому полі, що стосується олімпійських торговельних марок та інтелектуальної власності (ІВ). Олімпійський та паралімпійський комітет США (USOPC), який покладається на приватне фінансування та доходи від ліцензування для підтримки збірної США, суворо дотримується своїх виключних прав на такі знакові активи, як переплетені кільця, слово «Olympic» та брендинг конкретних подій, наприклад «LA28». Відповідно до федерального законодавства про торговельні марки та Закону Теда Стівенса про олімпійський та аматорський спорт, несанкціоноване комерційне використання цих знаків, яке створює помилкове враження про зв'язок або спонсорство, може мати серйозні наслідки, включаючи судові заборони та грошові компенсації…

Окрім прямого порушення прав на торговельну марку, підприємствам слід уникати «маркетингової засідки», коли компанії, що не є спонсорами, використовують олімпійську символіку, зображення спортсменів або спеціальні хештеги, щоб створити ілюзію офіційної приналежності. Такі дії не лише загрожують судовими позовами, а й підривають багатомільярдні інвестиції офіційних спонсорів. Крім того, окремі спортсмени мають права на «ім'я, зображення та подобу» (NIL) на рівні штату, що робить незаконним використання їхньої особистості для отримання комерційної вигоди без дозволу. Хоча підприємства заохочуються виявляти ентузіазм щодо Ігор, вони повинні робити це законно, використовуючи зображення з публічного домену та патріотичну символіку, таку як американський прапор та червоно-біло-синю кольорову гаму, а не порушуючи суворо захищену інтелектуальну власність, яка підтримує олімпійський рух» ***(Allison Garrett, Liz Isaac. Never Too Early: Olympic Games 2028 Preparation. Part I: Intellectual Property Issues // Spencer Fane (https://www.spencerfane.com/insight/never-too-early-olympic-games-2028-preparation-part-i-intellectual-property-issues/). 03.04.2026).***

***

«Скандальний патент Nintendo на ігровий механізм зазнав серйозної невдачі у США, де експерт з патентів виніс попереднє рішення про відмову, поставивши під сумнів дійсність усіх 26 пунктів формули винаходу. Ця подія стала наслідком судового позову Nintendo проти компанії Pocketpair, розробників гри Palworld, який стосувався механізмів виклику другорядних персонажів, що діють автономно або під прямим контролем. Після широкої критики з боку ігрової спільноти та юридичних експертів щодо повсюдності таких механік у різних жанрах керівництво Відомства патентів і торгових марок США наказало провести повторну експертизу патенту…

Згодом Центральний відділ повторної експертизи відхилив усі претензії, що ґрунтувалися на відомому рівні техніки, посилаючись на раніше опубліковані заявки на патенти від таких конкурентів, як Bandai Namco та Konami, а також на попередні заявки Nintendo, а не на існуючі відеоігри. Експерт дійшов висновку, що поєднання цих елементів було б очевидним для типового розробника ігор…

Хоча це відхилення не призводить до негайного анулювання патенту, воно запускає процес, який може призвести до його скасування, надаючи компанії Nintendo обмежений проміжок часу для оскарження тлумачення експертом рівня техніки та припущень щодо поєднання ідей. Потенційний результат залишається невизначеним, але за цією справою уважно стежать, оскільки вона може змінити підхід до захисту ігрової механіки та визначити межі інновацій та прав власності в сучасному ігровому дизайні» ***(Grace Black. Nintendo's Controversial Pokémon Patents Have Been Revoked // VICE Digital Publishing, LLC (https://www.vice.com/en/article/nintendos-controversial-pokemon-patents-have-been-revoked/). 04.04.2026).***

«Наприкінці січня Міністерство оборони США запустило ініціативу «Defense Patent Holiday», в рамках якої компаніям надаються безкоштовні ліцензії на патенти з метою прискорення впровадження військових технологій у комерційну сферу та на полі бою. Зважаючи на те, що щорічні інвестиції в дослідження на суму 3,5 млрд доларів приносять менше 20 млн доларів доходу від патентів, Пентагон розробив цю програму не для залучення коштів, а для підвищення впізнаваності та ефективного використання своєї інтелектуальної власності…

Незважаючи на початкові адміністративні труднощі з пошуком відповідних патентів у різних сервісних лабораторіях та науково-дослідних центрах, що фінансуються з федерального бюджету, департамент успішно склав перелік доступних патентів, зосереджених на таких критично важливих технологічних галузях, як штучний інтелект, біовиробництво, квантові технології, гіперзвукова техніка, керована енергія та критично важливі мінерали. У рамках цієї програми компанії можуть безкоштовно оцінювати ці патенти протягом року, а в разі їхньої комерціалізації — використовувати їх без сплати роялті ще протягом двох років…

Програма швидко викликала значний інтерес у галузі: за перші два місяці було отримано 35 запитів та розпочато кілька переговорів, а також укладено дві безкоштовні угоди щодо архітектури безпілотних літальних апаратів та технології морських акумуляторів. Усунувши фінансові перешкоди для комерційної оцінки, представники оборонного відомства сподіваються досягти такої ж швидкості, як у приватному секторі, максимально збільшивши цінність досліджень, що фінансуються за рахунок платників податків, та сприяючи швидкому технологічному прогресу як для військових, так і для споживачів» **(Josh Luckenbaugh. Pentagon Finds Success with Patent Holiday Program // National Defense Industrial Association (https://www.nationaldefensemagazine.org/articles/2026/4/6/pentagon-finds-success-with-patent-holiday-program). 06.04.2026).**

***

«Американські збройні сили все частіше стикаються з труднощами при ремонті власного обладнання, оскільки сучасні системи — від транспортних засобів до засобів зв'язку — часто залежать від пропрієтарного програмного забезпечення, зашифрованої діагностики, запасних частин з обмеженим доступом та інструментів, що перебувають під контролем підрядників… Хоча Пентагон купує апаратне забезпечення, оборонні компанії часто зберігають за собою інтелектуальну власність та технічні дані, необхідні для діагностики несправностей або модифікації систем, що означає, що польові підрозділи можуть бути не в змозі відремонтувати обладнання, критично важливе для виконання місій, без підтримки виробника, що створює затримки, які можуть підірвати боєготовність, коли підрядники не можуть швидко дістатися до віддалених або контрольованих супротивником

територій. Це стало поштовхом до активізації руху за «право на ремонт» у Конгресі та в збройних силах, зокрема до прийняття Закону про право військовослужбовців на ремонт 2024 року, який зобов'язував би підрядників надавати Міністерству оборони доступ до технічних даних, діагностичних інструментів та інформації про ремонт; станом на початок 2026 року цей закон ще не набув чинності… Подібні положення були коротко включені до Закону про національну оборону 2026 року, але були вилучені після тиску з боку промисловості, хоча армія заявляє, що працює з законодавцями над повторним внесенням більш вузької версії…

Окрім операційних ризиків, ця дискусія має серйозні фінансові наслідки, оскільки Міністерство оборони витрачає мільярди на контракти з технічного обслуговування, а надання підрядникам ексклюзивних прав може обмежити конкуренцію та збільшити витрати на технічне забезпечення. Підрядники стверджують, що ширший доступ може збільшити ризики для безпеки через неналежний ремонт та викрити конфіденційні технології, тому пропозиції, як правило, спрямовані на контрольовані, структуровані можливості ремонту — стандартизовані посібники, затверджені інструменти та навчання — а не на необмежений доступ, і результат, ймовірно, визначить, як у майбутньому будуть розроблятися оборонні контракти та системи для забезпечення балансу між інтелектуальною власністю, безпекою та ремонтопридатністю на полі бою» ***(Philip Uwaoma. A Tank Breaks Down in the Field — The Soldier Can't Fix It: Congress Debates Whether Troops Should Be Allowed to Repair Their Own Gear // yahoo!news (https://www.yahoo.com/news/articles/tank-breaks-down-field-soldier-140039832.html). 06.04.2026).***

***

«Наукова фантастика вже давно слугує джерелом натхнення для реальних винаходів, що породжує теоретичне питання: чи можуть такі літературні твори виступати «відомим рівнем техніки» під час патентної експертизи. Хоча Хьюго Гернсбек, автор наукової фантастики та власник патентів, висловив відому думку, що наукова фантастика діє як оприлюднення патенту, юридична реальність є більш складною. Згідно з 35 U.S.C. § 102, наукова фантастика може кваліфікуватися як рівень техніки, якщо вона є «реалізаційною», тобто надає достатніх, практичних технічних деталей, щоб фахівець у цій галузі міг реалізувати винахід. Оскільки в багатьох творах наукової фантастики опущені необхідні технічні характеристики або вони спираються на фантастичні елементи, вони часто не відповідають цій вимозі, хоча є й помітні винятки, такі як відмова у видачі патенту на водяне ліжко на підставі опису в романі Роберта Гайнлайна…

Навіть якщо посилання на наукову фантастику не є достатньо конкретними для застосування § 102, вони можуть бути релевантними відповідно до 35 U.S.C. § 103. Під час аналізу очевидності експерт може поєднати посилання на наукову фантастику з реальними, конкретними

технічними вказівками, щоб продемонструвати, що винахід був би очевидним для фахівця у відповідній галузі. Однак фахівці, які стикаються з такими відмовами, мають надійні юридичні інструменти для захисту своїх заявок. Вони можуть спростувати відмови на підставі § 102, продемонструвавши відсутність реалізації, вказавши на використання нефункціональних, вигаданих компонентів. У відповідь на відмови на підставі § 103 фахівці можуть стверджувати, що наукова фантастика є «неаналогічним рівнем техніки», оскільки малоймовірно, що фахівець середньої кваліфікації звертатиметься до художньої літератури розважального характеру для вирішення технічних проблем…

Крім того, оскільки наукова фантастика часто описує бажаний кінцевий результат без детального опису проміжних технічних етапів, фахівці можуть оскаржувати відмови як «реконструкцію з позиції ретроспективи», стверджуючи, що експерт неналежним чином використовує заявлений винахід як шаблон для складання розрізнених елементів мистецтва. Хоча судових прецедентів з цього питання поки що небагато, зростання популярності художньої літератури, створеної штучним інтелектом, яка може генерувати дедалі детальніші та технічно правдоподібні описи, свідчить про те, що перетин наукової фантастики та патентного права може стати більш значущим питанням для фахівців у майбутньому» ***(Kyle Morse. Science Fiction as Prior Art? // Baker & Hostetler LLP (https://www.ipintelligencereport.com/blogs/science-fiction-as-prior-art/). 06.04.2026).***

***

«Округ Палм-Біч досі веде переговори з компаніями, пов’язаними з Дональдом Трампом, щодо перейменування Міжнародного аеропорту Палм-Біч на Міжнародний аеропорт імені Дональда Дж. Трампа; ця зміна залежить від укладення угоди про ліцензування торговельної марки, яка надасть округу «безстрокове та необмежене право» на використання імені Трампа. Губернатор Рон ДеСантіс підписав закон, що пов’язує перейменування з цією угодою, але кілька заходів захисту, яких спочатку домагалися співробітники округу, не увійшли до остаточного тексту закону, зокрема положення, що зобов’язують компанії Трампа відшкодовувати округу та штату збитки у разі судових позовів, а також дозволяють округу надавати субліцензії на використання назви аеропорту іншим підприємствам…

Представники округу заявили, що перейменування не відбудеться, якщо угода не передбачатиме належних заходів щодо захисту інтересів громадськості, а адміністратор округу Джозеф Абруццо зазначив, що проект призупинено до досягнення згоди. Згідно з документами, округ також висловив занепокоєння щодо фінансових, безпекових та юридичних аспектів, аргументуючи це тим, що зміна назви надає Трампу та його компаніям комерційну вигоду, може коштувати близько 5,5 мільйонів доларів, може відвернути ресурси від важливих проектів аеропорту та поставити під загрозу

безпеку, а також створити додаткові ризики для безпеки, викликавши протести та інші акції, пов'язані з Першою поправкою, а також збільшивши ризик більш серйозних інцидентів. Чиновники також висловили побоювання, що цей закон може наразити округ на ризик майбутніх витрат, пов'язаних із зміною політичного іміджу, і заявили, що початковий термін, встановлений штатом на 1 липня 2026 року, був нереалістичним. Згодом округ погодився на скорочену версію запропонованих змін, зокрема на відкритий графік замість конкретної дати завершення у 2028 році, і зараз чиновники заявляють, що більшість занепокоєнь вирішено за умови, що штат надасть повне фінансування» ***(Claire Heddles. How closed-door negotiations could make or break naming PBI airport after Trump // McClatchy Company, LLC (https://www.miamiherald.com/news/politics-government/article315247976.html). 07.04.2026).***

***

«Напередодні 250-ї річниці США, яка відзначатиметься 4 липня 2026 року, компанія «Trump Organization» розпочала реалізацію безпрецедентної стратегії щодо торговельних марок, яка ставить особистий бренд президента в центр загальнонаціональних урочистостей. Через свою структуру з управління інтелектуальною власністю, DTTM Operations LLC, організація подала низку заявок на реєстрацію торговельних марок — зокрема, термін «TRUMP 250» та логотипи з зображенням літаків — з метою сприяння продажу товарів, таких як одяг, посуд та м'які для гольфу. Цей крок є безпрецедентним як з юридичної, так і з політичної точки зору; хоча попередні президенти були свідками важливих національних віх, жоден з них не намагався комерціалізувати ці події через приватну компанію…

Ця стратегія, яку реалізують Дональд Трамп-молодший та Ерік Трамп, тоді як Дональд-старший виконує обов'язки головнокомандувача, відображає усталену звичку президента використовувати своє прізвище в різноманітних комерційних проектах — від елітної нерухомості та гольф-курортів до найрізноманітніших споживчих товарів, таких як кросівки, Біблії та електрогітари. Вплив бренду ще більше розширюється завдяки почесному перейменуванню державних установ, таких як Центр виконавських мистецтв імені Джона Ф. Кеннеді, а також завдяки запропонованому випуску пам'ятних монет та військових кораблів під брендом «Trump». Ці заявки викликали бурхливу дискусію серед фахівців у галузі торговельних марок, порушивши серйозні питання щодо етики та законності стирання меж між державними посадами та приватною комерційною вигодою. Напередодні річниці світове співтовариство фахівців з торговельних марок пильно стежить за тим, як Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) розгляне ці заявки, оскільки вони становлять видатний приклад взаємодії політичної влади високого рівня та особистого брендингу» ***(Manisha Bugwandeen-Doorasamy. Donald Trump:Trade marks and America's 250th birthday commemoration //***

ENSafrica (https://www.ensafrica.com/news/detail/11590/donald-trumptrade-marks-and-americas-250th-bi). 07.04.2026).

***

«Міністерство оборони (DoD) дедалі частіше відходить від традиційних методів укладення контрактів на користь співпраці з приватним сектором, щоб прискорити впровадження технологій подвійного призначення, таких як штучний інтелект, дрони та супутникові групи. Для стартапів, що виходять на цей ринок, пов'язаний з оборонною галуззю, така зміна відкриває значні можливості, але для успішної діяльності необхідна продумана стратегія щодо інтелектуальної власності (ІВ), яка б забезпечувала баланс між співпрацею з оборонним сектором та цілями комерційного ринку…

Одним із основних механізмів такого співробітництва є дворічна програма Міністерства оборони США «патентні канікули», яка передбачає надання безкоштовних, невиключних ліцензій на комерційну оцінку (CEL) для сотень патентів, що належать уряду. Ці ліцензії дозволяють компаніям проводити внутрішні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи протягом двох років без початкових витрат, що знижує бар'єр для компаній на початковому етапі розвитку в оцінці технічної здійсненності. Компанії, зацікавлені в цих технологіях, повинні подати заявки на отримання цих ліцензій до 22 липня 2026 року…

Водночас стартапи повинні орієнтуватися в правових реаліях захисту патентних прав у оборонному секторі, зокрема в положеннях розділу 28 Кодексу законів США, § 1498. Згідно з цим законом, коли уряд надає дозвіл на використання запатентованого винаходу, єдиним засобом правового захисту власника патенту у разі порушення є позов проти уряду, а не проти приватного підрядника. Хоча це забезпечує потенційну позитивну захист для підрядників, це також обмежує важелі впливу, якими володіють власники патентів у традиційних судових процесах щодо порушення прав, оскільки заборонні заходи, як правило, недоступні. Сфера застосування цього захисту залишається предметом триваючих судових розглядів, як це видно з недавньої справи Arbutus проти Moderna, яка підкреслила складність визначення того, які дії кваліфікуються як такі, що здійснюються «для уряду».

Для стартапів, які шукають фінансування, не відмовляючись від контролю над своєю інтелектуальною власністю, програми «Дослідження та інновації для малого бізнесу» (SBIR) та «Передача технологій для малого бізнесу» (STTR) залишаються важливими точками входу на ринок. Ці ініціативи забезпечують малим підприємствам фінансування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що не призводить до розмивання акцій, для розробки технологій, які можуть застосовуватися на федеральному рівні, при цьому чітко дозволяючи компаніям зберігати право власності на свою інтелектуальну власність, за винятком певних прав уряду на її використання. Ці

програми є особливо привабливими для компаній, які прагнуть досліджувати можливості застосування у оборонному секторі, зберігаючи при цьому гнучкість для обслуговування комерційних ринків…

Зрештою, стартапам не слід розглядати роботу в оборонній сфері як ізольовану діяльність, а скоріше як складову більш широкої довгострокової стратегії комерціалізації. Використовуючи державні програми фінансування та ліцензування, підприємства можуть отримати доступ до важливих ресурсів та підтвердження ефективності своїх розробок. Однак успіх залежить від проактивного юридичного планування, а саме від забезпечення захисту основної інтелектуальної власності та збереження можливості компанії одночасно впроваджувати та монетизувати свої технології як в оборонному, так і в приватному секторах» ***(Joshua D. Schmid. Patents, Defense, and Startups: What Dual-Use Startups Need to Know About Patents in 2026 // Volpe and Koenig (https://www.vklaw.com/ImagineThatIPLawBlog/patents-defense-and-startups-what-dual-use-startups-need-to-know-about-patents-in-2026). 08.04.2026).***

***

«Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) повідомило, що досягло значного прогресу у скороченні обсягу накопичених та незавершених патентних справ, не погіршивши при цьому їхню якість, та зазначило, що вперше за майже десятиліття сукупний річний обсяг виданих патентів перевищив сукупну кількість поданих заявок. Станом на 6 квітня кількість нерозглянутих патентних заявок знизилася до 776 995, що є найнижчим рівнем за останні два роки, порівняно з піковим показником у 837 928 у січні 2025 року, і відомство очікує, що кількість заяв продовжуватиме зменшуватися протягом решти фінансового року…

Водночас USPTO заявило, що виконало або перевиконало всі встановлені законом показники якості патентів і майже повністю ліквідувало більшість заяв, які перебували на розгляді понад 36 місяців. Директор Джон А. Сквайрс зазначив, що відомство досягло переломного моменту на користь заявників, віддавши належне експертам, новим рекомендаціям, останнім змінам у законодавстві та новим програмам з покращення роботи, а також вказавши на впровадження інструментів штучного інтелекту та постійні зусилля з найму персоналу в рамках ініціативи відомства щодо подальшого скорочення термінів очікування» ***(USPTO turns the corner on unexamined patent application backlog reduction // USPTO (https://content.govdelivery.com/accounts/USPTO/bulletins/41233f4). 10.04.2026).***

***

«Для брендів одягу ризики, пов'язані з торговельною маркою, слід оцінювати з двох окремих точок зору: чи буде дизайн або слоган виконувати функцію торговельної марки, а не просто слугувати прикрасою, та чи може готовий одяг створити помилкове враження про

приналежність до іншої особи. В USPTO питання полягає в тому, чи сприйматимуть покупці знак як елемент брендингу, виходячи з того, як він виглядає на товарах, тоді як у суді розглядається питання, чи може продукт у цілому ввести споживачів в оману щодо походження, спонсорства або схвалення… Великі малюнки на передній частині сорочки є особливо ризикованими, оскільки їх часто сприймають як декоративні елементи, як це проілюстрував випадок Lululemon, хоча великі малюнки все ж можуть бути ефективними, якщо їх послідовно використовувати як ідентифікатори бренду на етикетках на комірі, ярликах, упаковці та сторінках продуктів… Слогани ще частіше розглядаються як рекламний текст, якщо вони не розміщуються в місцях, де зазвичай з'являються торговельні марки, і не підкріплені доказами того, що споживачі вже сприймають їх як ознаки походження. Існуюче впізнавання може допомогти, як у випадку з назвами університетів або відомими брендами, але це має бути доведено реєстраціями, ліцензіями та маркетинговими доказами, а не лише припущеннями. Водночас перевірка на відсутність конфліктів повинна враховувати весь одяг, оскільки навіть декоративний дизайн може порушувати права, якщо він занадто нагадує назву, кольори, талісман або інші ідентифікаційні ознаки іншої компанії, як показали справи, пов'язані з одягом на шкільну тематику… Головний висновок полягає в тому, що виробники одягу повинні з самого початку планувати використання торговельних марок, ретельно документувати це та окремо перевіряти готову продукцію на предмет ризику асоціації, оскільки дизайн, який є надто декоративним для реєстрації, все одно може спричинити юридичні проблеми на ринку» ***(Anton Hopen. Apparel Brands Must Consider Trademark Use in Launch From Day One // Bloomberg Industry Group, Inc. (https://news.bloomberglaw.com/us-law-week/apparel-brands-must-consider-trademark-use-in-launch-from-day-one). 10.04.2026).***

***

«У сфері державних закупівель ефективне управління «історією інтелектуальної власності» (ІВ) — технологіями або даними, розробленими поза межами конкретного державного контракту — є стратегічною необхідністю, а не просто адміністративним завданням. Оскільки права держави відповідно до таких нормативних документів, як FAR та DFARS (Defense Federal Acquisition Regulation Supplement — це набір правил та доповнень до Федерального регламенту закупівель (FAR), що регулює закупівлі Міністерства оборони США (DoD), визначаються часом розробки та конкретним джерелом фінансування, підрядники наражаються на значні ризики, якщо не ведуть точну та своєчасну документацію. Без дисциплінованого внутрішнього відстеження організації ризикують ненавмисно надати уряду ширші права, ніж це необхідно, втратити захист комерційної таємниці або не змогти захистити свої власні активи у разі спорів щодо права власності…

Щоб захистити свої джерела доходу та конкурентні переваги, підрядники повинні вийти за межі теоретичного осмислення фонової інтелектуальної власності та замість цього впровадити конкретні, піддавані перевірці процеси. Дисциплінований підхід починається з централізованого реєстру інтелектуальної власності, який пов'язує кожен актив з історією його розробки, джерелом фінансування та відповідними положеннями контракту. Це має підкріплюватися «контрольними точками життєвого циклу», де контрольні точки ІВ вбудовуються у робочі процеси НДР, підготовки пропозицій та виконання робіт, щоб гарантувати, що всі результати робіт точно позначені стандартизованими легендами. Оскільки уряд має право оскаржувати або скасовувати невідповідні позначення — перекладаючи тягар доказування на підрядника — надзвичайно важливо вести чітку та обґрунтовану документацію щодо цих тверджень…

Крім того, оскільки рівні прав DFARS (такі як необмежені права, права для державних цілей або обмежені/рестриктовані права) тісно пов'язані з фінансуванням, надзвичайно важливо вести ретельний облік витрат, який пов'язує діяльність з розробки з конкретними джерелами фінансування. Ці записи слугують доказовою базою для будь-якого підтвердження прав. Окрім документації, організації повинні забезпечувати сувору фізичну та цифрову безпеку комерційних таємниць, включаючи контроль доступу на основі ролей та надійні угоди про нерозголошення, оскільки правовий захист цих таємниць залежить від доказів докладання розумних зусиль для збереження конфіденційності.

Зрештою, успішне управління інтелектуальною власністю вимагає формування в компанії культури дотримання нормативних вимог, підкріпленої затвердженими керівництвом політиками, постійним навчанням персоналу та регулярними внутрішніми аудитами. Завдяки стандартизації цих процедур — від робочих процесів щодо розкриття інформації про винаходи до контролю за субпідрядниками — підрядники захищають себе від дорогих судових спорів на кшталт «один сказав — інший сказав», що є характерною рисою суперечок щодо інтелектуальної власності, які розглядаються в Апеляційній комісії з питань контрактів Збройних сил. У складному регуляторному середовищі ті, хто веде дисциплінований і своєчасний облік, мають набагато кращі можливості для збереження вартості своєї базової інтелектуальної власності та успішного виконання контрактів і подолання потенційних майбутніх викликів» ***(Leah R. McCoy. Don't Put Your Background IP into It: Protecting What's Yours // McCarter & English, LLP (https://www.governmentcontractslaw.com/2026/04/dont-put-your-background-ip-into-it-protecting-whats-yours/). 10.04.2026).***

***

«У світі нових технологій, де на кону стоять великі інтереси, стартапи часто активно формують широкі патентні портфелі, щоб

підвищити свою оцінку та привабити інвесторів. Однак, з огляду на високий рівень провалів серед стартапів, багато з цих активів інтелектуальної власності — деякі з яких мають фундаментальне значення — залишаються без догляду, коли компанії зникають з ринку. Ці «покинуті» патенти створюють потужний вторинний ринок, де їх часто купують за частку від початкових витрат на їх реєстрацію приватні інвестиційні компанії, спеціалізовані інвестиційні фонди та організації з захисту патентних прав (PAE). Ці організації придбавають активи не для того, щоб використовувати технологію, а щоб монетизувати їх через судові позови або ліцензування, коли технологія дозріє та стане загальноприйнятою…

Націлюючись на успішні компанії, що приносять прибуток, та надсилаючи їм листи з вимогами, вартість врегулювання яких є нижчою, ніж вартість судового розгляду, PAE фактично вводять «податок на інновації», що карає за комерційний успіх, часто використовуючи патенти, які абсолютно не пов'язані з фактичним процесом розробки відповідача. Іронія особливо гостра, коли успішні компанії стають мішенню через технології, які вони, можливо, розробили самостійно, або через застосування базових стандартів, що стали повсюдними…

Щоб мінімізувати цю загрозу, компанії, що продовжують свою діяльність, повинні вийти за межі реактивного правового захисту та впровадити проактивні довгострокові стратегії щодо інтелектуальної власності. Пильний моніторинг патентної діяльності конкурентів — включаючи подачу нових заявок та передачу прав власності навіть через тривалий час після припинення комерційної діяльності стартапом — є надзвичайно важливим для раннього попередження. Компанії також повинні укладати угоди про перехресне ліцензування на ранніх етапах розвитку технології або проактивно купувати проблемні портфелі інтелектуальної власності, перш ніж вони потраплять до рук органів, що займаються патентним затвердженням, оскільки вартість придбання набагато нижча, ніж мільйони, необхідні для захисту від судового позову…

Крім того, ретельна підготовка до судових спорів, зокрема ведення скрупульозного обліку незалежних розробок та використання процедур після видачі патенту, таких як перегляд у суперечці між сторонами, може стати важливим важелем впливу. Зрештою, оскільки економічні стимули для захисту патентних прав залишаються значними, компанії повинні розглядати стратегію у сфері інтелектуальної власності як безперервний, проактивний процес — передбачаючи потенційні судові спори за кілька років наперед — щоб уберегтися від покарання за той самий успіх, який підтвердив ефективність технологій, що вони застосовують» ***(Terry J. Wikberg. Today's Emerging Technology Is Tomorrow's IP Battlefront // Holland & Knight LLP (https://www.hklaw.com/en/insights/publications/2026/04/todays-emerging-technology-is-tomorrows-ip-battlefront). 14.04.2026).***

***

«Місія «Артеміда-2» є історичною віхою в історії пілотованих космічних польотів, виступаючи як першопрохідницька експедиція, так і важливим полігоном для випробування систем життєзабезпечення, призначених для тривалого перебування в глибокому космосі… За цим досягненням стоїть масштабна спільна робота світових лідерів аерокосмічної галузі, таких як Boeing, Northrop Grumman, Lockheed Martin та Airbus, які разом володіють мільйонами патентів, що забезпечують функціонування складних апаратів та систем місії. Ці компанії захищають свою інтелектуальну власність з двох основних стратегічних причин: потенціал прибуткових побічних продуктів для використання на Землі — таких як сучасні датчики, пінопласт з ефектом пам'яті або технології медичної фільтрації — та необхідність захисту патентних прав від конкурентів. Оскільки виробництво, зберігання та передстартове складання космічної техніки відбуваються на Землі, компанії можуть ефективно використовувати свої патентні портфелі для контролю над ланцюгами постачання та захисту своїх прав у межах наземних юрисдикцій, навіть якщо захищені методи передбачають етапи, що виконуються в космосі…

Однак у міру того, як космічна галузь переходить від державних місій до комерційної екосистеми, що характеризується приватною конкуренцією, складанням апаратів у космосі та позаземним виробництвом, існуючі правові рамки стають дедалі менш достатніми. Наразі не існує спеціального міжнародного законодавства, що регулює питання інтелектуальної власності в космосі. Хоча Договір про космічний простір 1966 року забезпечує базові рамки, забороняючи територіальні претензії та гарантуючи використання космосу на благо всього людства, він не містить положень щодо захисту прав інтелектуальної власності… Конвенція про реєстрацію 1975 року, яка пов'язує космічні об'єкти з «державою запуску», пропонує потенційну юрисдикційну основу для орбітальних апаратів, але ця модель залишається неоднозначною, коли її застосовують до постійних науково-дослідних або виробничих об'єктів, розташованих на Місяці чи Марсі. У міру того як людство рухається до сталого позаземного присутності, відсутність чітко визначених меж суверенного повітряного простору та відсутність чіткого правового консенсусу щодо космічної юрисдикції становлять значні виклики… Зрештою, хоча наземне забезпечення дотримання патентних прав наразі залишається надійним, стрімке прискорення космічних досліджень та конкуренції вимагає нової правової еволюції для уточнення того, як права інтелектуальної власності будуть визначатися, захищатися та забезпечуватися на новій межі» ***(Paul Bettridge. Artemis II And the Surprisingly Earth-bound Problem of IP // Carpmaels & Ransford LLP (https://www.carpmaels.com/artemis-ii-and-the-surprisingly-earth-bound-problem-of-ip/). 14.04.2026).***

***

«Патентне відомство США запровадило новий важливий фактор, пов'язаний з вітчизняною промисловістю, який враховується при

прийнятті рішення про порушення процедури міжстороннього перегляду (IPR) або перегляду після видачі патенту (PGR). Це свідчить про більш широкий зсув у політиці в бік захисту американського виробництва, економічної безпеки та технологічного лідерства в рамках процедур, пов'язаних з інтелектуальною власністю…

Відповідно до меморандуму від березня 2026 року, опублікованого директором Джоном А. Сквайрсом, при прийнятті рішень щодо порушення прав на патенти тепер необхідно враховувати: (1) чи виробляє відповідач, якому висунуто звинувачення у порушенні прав, відповідну продукцію на території США або чи має він значні інвестиції у вітчизняне виробництво; (2) чи виробляє власник патенту на території країни продукцію, яка конкурує з продукцією, щодо якої висунуто звинувачення; та (3) чи подавав власник патенту позов проти малого підприємства за порушення прав на даний патент. Ця зміна сприяла різкому зниженню рівня порушення проваджень — з 66–68 % у 2022–2024 фінансових роках до лише 37 % у 2026 фінансовому році з початку року — причому багато заяв зараз відхиляються на дискреційних підставах… Ця політика відповідає намірам Конгресу використовувати патентну систему для сприяння інноваціям та конкурентоспроможності США, зокрема у протистоянні іноземним конкурентам, і перегукується з попередніми меморандумами, в яких наголошувалося на прозорості та розкритті інформації про справжніх зацікавлених осіб. Як наслідок, перегляд у порядку ex parte набуває нового значення як альтернативний шлях для заявників, які стикаються з ризиком дискреційної відмови, пропонуючи можливість оскаржувати патенти на підставі відомого рівня техніки навіть у випадках, коли перспективи IPR або PGR є невизначеними… Практикуючі фахівці повинні тепер переглянути стратегії після видачі патенту, щоб врахувати ці економічні та виробничі міркування, а не зосереджуватися виключно на попередньому рівні техніки та патентоспроможності» ***(Stephen Yang, Kevin Greenleaf, Bryan Wein, Grace A. Rawlins. A Narrowing Path to Institution: Domestic Industry Enters the Patent Office // Dentons (https://www.dentons.com/en/insights/alerts/2026/april/15/a-narrowing-path-to-institution). 15.04.2026).***

***

«…Закон «Про винаходи в Америці» (AIA), прийнятий у 2011 році, кардинально змінив патентну систему США, створивши нову ситуацію з ризиками та можливостями, яка й досі впливає на те, як компанії захищають та комерціалізують свої інновації. Перейшовши від системи «перший винахідник» до системи «перший винахідник, який подав заявку», AIA зробив швидкість критично важливим компонентом стратегії інтелектуальної власності; компанії більше не чекають, поки продукт буде готовий до виходу на ринок, а подають попередні заявки на ранній стадії циклу розробки, щоб забезпечити собі дату пріоритету. Ця зміна перетворила подання

патентних заявок з остаточного юридичного кроку на невід'ємну частину комерційної стратегії на ранній стадії…

Не менш важливо, що закон AIA запровадив нові процедури оскарження після видачі патенту, такі як «Inter Partes Review», які дають змогу третім особам оскаржувати чинність патенту на підставі відомого рівня техніки. Як наслідок, виданий патент більше не є фінішною прямою, а лише початком нового етапу, на якому успішні продукти стають об'єктом ретельного аналізу. Це змусило фахівців з ліцензування змінити підхід до роботи: тепер вони повинні оцінювати не лише наявність патенту, а й його міцність та захищеність від можливих оскаржень з боку опонентів… Найефективнішими патентними портфелями вже не є найбільші, а ті, що створені з чіткою метою — на основі ретельного аналізу рівня техніки та ретельно структурованих формул винаходу, розроблених так, щоб витримати ретельну перевірку. В епоху прискорених технологічних інновацій, коли штучний інтелект може як прискорити розробку продукту, так і виявити рівень техніки, різниця між перспективною ідеєю та надійним комерційним активом тепер залежить від того, чи було забезпечено захист інтелектуальної власності на ранньому етапі та чи є він достатньо міцним, щоб витримати випробування в найважливіший момент» ***(Simran Bhatia. AIA Patents in Practice: How the America Invents Act Changed Strategy // Licensing International (https://licensinginternational.org/news/aia-patents-in-practice-how-the-america-invents-act-changed-strategy/). 16.04.2026).***

***

«Компанії з мінімальними активами змінюють ландшафт ринку приватного кредитування, оскільки кредитори все частіше приймають інтелектуальну власність (ІВ) як заставу, незважаючи на постійні проблеми, пов'язані з оцінкою вартості, юридичними ризиками та прискореним зносом, спричиненим розвитком штучного інтелекту. На відміну від традиційних позичальників, які надають у заставу фізичні активи, такі як запаси, обладнання або нерухомість, ці компанії покладаються на нематеріальні активи, такі як набори даних, власне програмне забезпечення, патенти та торгові марки, які часто є неліквідними та важко оцінити за допомогою таких методів, як аналіз дисконтованих грошових потоків, порівнянні транзакції або оцінка вартості заміщення… Оскільки прогнозується, що активи приватного кредитування під управлінням перевищать 2 трлн доларів цього року та наблизяться до 4 трлн доларів до 2030 року, стратегії фінансування на основі активів (ABF) набирають обертів і зрештою можуть перевершити традиційне корпоративне кредитування. Однак кредитори залишаються обережними щодо позичальників, які виводять високоцінну ІВ — «коронну перлину» — з пулу застави, як це було у випадку з J. Crew Maneuver та більш пізніми варіаціями, такими як переведення заставлених активів Xerox у спільне підприємство. Це спонукало до запровадження більш жорстких умов

кредитних угод, зокрема «J. Crew Blockers», щоб запобігти подібним маніпуляціям…

Європа відстає від Північної Америки приблизно на п’ять років через правила ЄС щодо власності на авторські права на програмне забезпечення та обмеження на плаваючі застави, що змушує більшість європейських кредиторів зосередитися на зареєстрованій інтелектуальній власності, такій як патенти та торговельні марки, тоді як ЄС розробляє дорожню карту фінансування інтелектуальної власності, щоб подолати дефіцит фінансування для стартапів та МСП…

Штучний інтелект ще більше ускладнює ситуацію, скорочуючи цикли морального зносу програмного забезпечення та знижуючи бар’єри для входу на ринок, що вимагає більш частої переоцінки застави. Незважаючи на ці перешкоди, інтерес кредиторів до нематеріальних активів значно зріс за останні п’ять-десять років, що відображає ширше визнання фінансування під заставу інтелектуальної власності в економіці, яка дедалі більше орієнтується на використання активів…» (***Rob Daly. Private Credit’s Next Bet: Intellectual Property // Global Finance Magazine (https://gfmag.com/private-credit/private-credit-next-bet-intellectual-property/). 21.04.2026).***

***

«…Патенти мають подвійний характер, що ускладнює оцінку їхнього впливу на бізнес, оскільки вони виконують функцію як майнових прав, що підлягають примусовому виконанню, так і рівня техніки, що впливає на майбутні інновації. Як об’єкт власності, патент надає його власнику «негативне право» забороняти іншим виготовляти, використовувати або продавати винахід, визначений його формулою, але не гарантує власнику свободу використання власного винаходу, особливо за наявності патентів, що перетинаються. Це означає, що підприємства повинні проводити аналіз свободи дій, щоб визначити, чи існує ризик порушення їхніми продуктами існуючих патентів…

Водночас патенти виступають у ролі рівня техніки, тобто розкрита в них інформація може використовуватися для оскарження новизни чи винахідницького рівня нових патентних заявок незалежно від їхнього правового статусу. Відповідно, пошук за рівнем техніки є надзвичайно важливим для оцінки ймовірності отримання патентного захисту та формування стратегій щодо формулювання пунктів формули винаходу. Загалом, розуміння обох аспектів патентів — прав на їхнє застосування та їхньої ролі в обмеженні майбутніх патентів — має вирішальне значення для управління юридичними ризиками, стимулювання інновацій та прийняття обґрунтованих бізнес-рішень…» ***(Brian Landry, Ian Mahany-Horton. Patentability vs. Freedom-to-Operate: How Another Party’s Patent May Affect Your Business // Saul Ewing LLP***

(https://www.saul.com/insights/alert/patentability-vs-freedom-operate-how-another-partys-patent-may-affect-your-business). 22.04.2026).

***

«Патенти стали стратегічним наріжним каменем сучасної спортивної індустрії, слугуючи необхідною основою для збереження технологічних переваг в епоху, коли саме незначні переваги визначають успіх на полі та на ринку. Патенти — це не просто юридичні інструменти, а життєво важливі активи, що забезпечують ексклюзивність, залучають необхідні інвестиції та формують конкурентну динаміку, захищаючи широкий спектр інновацій, зокрема носимі датчики, аналітику на основі штучного інтелекту, сучасне обладнання для підвищення результативності та системи безпеки. Щоб досягти патентоспроможності — особливо у дедалі складніших галузях штучного інтелекту та спортивних технологій на базі програмного забезпечення — новатори повинні ґрунтувати свої заявки на конкретних технічних вдосконаленнях, таких як підвищення точності датчиків або зменшення затримки передачі даних, щоб задовольнити юридичну перевірку щодо абстрактних ідей та забезпечити практичне застосування своїх винаходів…

Сфера патентування у сфері спорту є широкою та надзвичайно конкурентною. Стратегії у галузі технологій для носіння часто вимагають захисту цілих екосистем даних та апаратного забезпечення, тоді як інновації в області обладнання зазвичай базуються на підході подвійної реєстрації, що поєднує патенти на корисну модель для забезпечення функціональних характеристик із патентами на промисловий зразок для захисту візуальної естетики продукту. Технології безпеки, такі як розумні шоломи та датчики удару, є особливо важливою сферою зростання, хоча вони функціонують у складному регуляторному середовищі, де розкриття інформації про патенти може одночасно слугувати доказом лідерства в інноваціях та потенційним ризиком у судових спорах щодо відповідальності. Оскільки інновації у сфері спорту за своєю суттю є колективним процесом, у якому беруть участь клуби, ліги, постачальники та спортсмени, питання власності на патенти рідко бувають однозначними. Без ретельного договірного планування та чітких угод про передачу прав на винаходи інтереси цих різноманітних зацікавлених сторін можуть призвести до суперечок щодо власності, що підриває цінність інакше потужного портфеля патентів…

Загалом, патенти є ключовим інструментом у сучасному спорті, але їхня ефективність залежить від поєднання правових, технічних та комерційних стратегій, спрямованих на підтримку інновацій та створення довгострокової цінності…» ***(Manita Rawat, Jacob Gold, Nicholas Lo. Powered by Patents: The Tech Revolution in Sports // Morgan, Lewis & Bockius LLP (https://www.morganlewis.com/pubs/2026/04/powered-by-patents-the-tech-revolution-in-sports). 24.04.2026).***

***

«Після багатьох років, протягом яких процедура перегляду патентів ex parte перебувала в тіні процедур перегляду між сторонами (IPR) та перегляду після видачі патенту (PGR), вона знову стала одним із основних стратегічних інструментів у патентних спорах у США. Таке відродження зумовлене зростаючою процедурною непередбачуваністю діяльності Комісії з розгляду патентних спорів та апеляцій (PTAB), де дискреційні відмови зробили процедуру порушення IPR менш передбачуваною. На відміну від цього, перегляд ex parte, як і раніше, регулюється більш стабільним стандартом «істотного нового питання патентоспроможності» і значною мірою захищений від дискреційних обмежень, які наразі стримують подання заяв на IPR…

Окрім передбачуваності, повторний розгляд надає сторонам у судовому процесі значні практичні переваги. Він є значно економічнішим, ніж процедура IPR, оскільки це процедура, схожа на експертизу, яка дозволяє уникнути високих витрат, пов'язаних із збором доказів, наданням свідчень та усними слуханнями. Крім того, повторний розгляд не несе ризиків, пов'язаних із правовою презумпцією, що існують у процедурі IPR, тобто оскаржувач може перевірити дійсність патенту в USPTO, не втрачаючи можливості подавати заперечення щодо недійсності в окружному суді. Ця процедура також забезпечує тактичну гнучкість, оскільки її можна ініціювати конфіденційно та в будь-який момент протягом терміну дії патенту — навіть після початку судового розгляду — що робить її ефективним засобом для забезпечення зупинення провадження в окружному суді…

Хоча процедура повторного розгляду не має суперечливого характеру, притаманного процедурам оскарження IPR, вона часто призводить до внесення змін до формули винаходу, що звужують або уточнюють обсяг патенту, надаючи значну користь сторонам, які оскаржують патент, та відкриваючи корисні можливості для зміцнення позицій власників патентів. У відповідь на зростання кількості таких запитів Відомства з патентів і торгових марок США (USPTO) впорядкувало процедуру та запровадило «попередній документ», який дозволяє власникам патентів оскаржувати запити на повторний розгляд, що ще більше закріплює роль повторного розгляду як послідовної та надійної процедури. Отже, сучасна стратегія після видачі патенту зміщується в бік збалансованого, комплексного підходу. Оскільки перегляд рішень здійснюється за ініціативою експертів і найкраще доручати його фірмам, що спеціалізуються на патентних процедурах, тоді як процедури перегляду IPR вимагають експертизи у сфері судових спорів, організації все частіше звертаються до юристів, здатних поєднати обидві ці практики, щоб визначити, чи є процедура IPR, перегляд рішення ex parte або скоординоване використання обох підходів оптимальним рішенням для їхніх конкретних потреб у судових спорах» ***(Constantine Marantidis, Kyle W. Kellar. Why Patent Reexaminations Are Experiencing a Resurgence // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/why-patent-reexaminations-are-experiencing-resurgence). 27.04.2026).***

«22 квітня 2026 року Комітет Сенату США з питань судочинства провів слухання під назвою «Приховане викрадення: триваюче викрадення китайською стороною американських інновацій» з метою вивчення системної загрози, яку Китай становить для технологічного та економічного домінування США. На слуханнях, які проводив сенатор Тілліс, було наведено оцінку, згідно з якою крадіжка китайською стороною інтелектуальної власності (ІВ) щорічно коштує США від 400 до 600 мільярдів доларів, і це було охарактеризовано як цілеспрямовані зусилля з підриву лідерства США, а не як звичайна ринкова конкуренція. Експерти-свідки, серед яких Марк Коен, Том Лайонс та Гелен Тонер, заявили, що американські компанії фактично конкурують із величезним державним розвідувальним апаратом, який прагне знищити конкурентоспроможність США…

Зокрема, Гелен Тонер наголосила на стратегічній «невідповідності» між великим значенням технологій штучного інтелекту та нинішнім рівнем залучення уряду до їхнього розвитку. Щоб проілюструвати реальні наслідки цієї крадіжки, сенатор Тед Круз продемонстрував фотографічні докази, на яких порівнювалися передові військові платформи США, такі як винищувач F-35 та безпілотник Predator, з їхніми майже ідентичними китайськими аналогами — J-35 та GJ-2…

Свідки підтвердили, що ці подібності є результатом шпигунства, що здійснюється за підтримки держави — наводячи приклади на кшталт справи Су Біна, якого засудили за крадіжку технічних даних про F-35, — а не випадкової еволюції дизайну. Зрештою, комітет дійшов висновку, що значна частина технологічного прогресу Китаю в таких критично важливих секторах, як аерокосмічна галузь, енергетика та телекомунікації, базується на крадіжках, порушенні патентних прав та недобросовісних торговельних практиках, що спонукало до термінових закликів до США вжити більш пильних заходів безпеки для захисту своїх запатентованих технологій та інтелектуальної власності, пов’язаної з обороною…» ***(Dave Patterson. Technology Theft: How American Tech Keeps Showing Up In China – OpEd // Eurasia Review (https://www.eurasiareview.com/28042026-technology-theft-how-american-tech-keeps-showing-up-in-china-oped/). 28.04.2026).***

***

«Інвестування в біотехнологічні стартапи на ранніх етапах розвитку — це, перш за все, інвестиція в їхню інтелектуальну власність, оскільки цінність таких компаній часто визначається ексклюзивністю та конкурентними перевагами, що забезпечуються їхніми активами інтелектуальної власності, а не поточними доходами. Отже, інвестори повинні проводити ретельну перевірку, починаючи з чіткого розуміння того, що саме компанія фактично захищає. Патенти відіграють у цьому ключову роль; інвестори повинні перевірити патентний портфель, щоб оцінити обсяг захисту — розрізняючи заявки на продукт, метод або вторинні заявки на

«подовження терміну дії» — та оцінити статус патентів, щоб з'ясувати, чи вони видані чи знаходяться на розгляді, чи є чинними та чи можна їх захистити від оскаржень щодо їхньої дійсності… Крім того, строк дії патенту та географічний охоплення повинні відповідати комерційній стратегії компанії з урахуванням можливих продовжень, таких як додаткові сертифікати захисту або продовження строку дії патенту, що компенсують затримки, пов'язані з регуляторними процедурами. Окрім патентів, інвестори повинні виявляти цінні комерційні таємниці, такі як протоколи виробництва, клітинні лінії або алгоритми, та переконатися, що компанія має внутрішні політики для управління їх конфіденційністю. Не менш важливим є перевірка чистоти права власності, що передбачає відстеження походження винаходу для ідентифікації всіх винахідників та підтвердження того, що всі права були законно передані компанії, особливо якщо у роботі брали участь університети, попередні роботодавці або сторонні співпрацівники…

Важливо зазначити, що право власності не означає право на комерціалізацію; інвестори повинні переконатися, що компанія провела аналіз свободи дій (FTO), щоб гарантувати, що її технологія не порушує патентів третіх осіб. Без чіткої позиції щодо FTO компанія може зіткнутися з дороговартісними перешкодами у ліцензуванні або судовими спорами. Зрештою, перед укладенням угоди про інвестиції інвесторам доцільно вимагати повний пакет документації, включаючи повний перелік патентного портфеля, договори про передачу прав, що підтверджують чітку власність, висновок щодо FTO, а також резюме всіх відповідних ліцензійних угод та вторинних активів інтелектуальної власності, таких як торговельні марки та комерційні таємниці» ***(Pocket guide to IP due diligence // Venner Shipley (https://www.vennershipley.com/insights-events/pocket-guide-to-ip-due-diligence/). 22.04.2026).***

***

Султанат Оман

«У Всесвітній день інтелектуальної власності 2026 року Султанат Оман присвятив цей день темі «IP and sports: Ready, set, innovate», підкресливши важливу роль інтелектуальної власності у перетворенні спортивного сектору країни на стійку галузь, що розвивається за рахунок інвестицій. Відповідно до цілей «Oman Vision 2040», посадовці Міністерства торгівлі, промисловості та сприяння інвестиціям, Національного відомства інтелектуальної власності та Міністерства культури, спорту та молоді наголосили, що надійний захист інтелектуальної власності є необхідним для підвищення ефективності спортивних установ та сприяння довгостроковому економічному зростанню…

Наразі частка спортивного сектору у ВВП Оману становить лише 0,9 %, а частка зайнятості в ньому — 0,5 %, що значно нижче за середні показники в

регіоні та світі. Щоб подолати цей розрив, Оман надає пріоритет стратегіям, спрямованим на залучення міжнародних спортивних організацій, розширення спортивного туризму та розвиток ринку кіберспорту. Інтелектуальна власність є наріжним каменем цієї трансформації, забезпечуючи захист торговельних марок, національної ідентичності та прав на трансляцію, а також борючись з підробками та комерційним шахрайством для створення професійного середовища, сприятливого для інвестицій… Захищаючи права спортсменів та технічного персоналу й цінуючи творче самовираження — про що свідчить, зокрема, фотовиставка, присвячена культурній спадщині, представлена на цьому заході, — Оман прагне використовувати інтелектуальну власність як стратегічний інструмент для диверсифікації джерел доходів та зміцнення своєї національної спортивної ідентичності, а в кінцевому підсумку — для професіоналізації цієї галузі з метою досягнення більш широких цілей економічного розвитку» ***(Afrah Al Balushi. Intellectual property can drive sustainable sports economy in Oman // Zawya (https://www.zawya.com/en/economy/gcc/intellectual-property-can-drive-sustainable-sports-economy-in-oman-lbcl7f48). 28.04.2026).***

***

Турецька Республіка

«Тема цьогорічного Всесвітнього дня інтелектуальної власності «IP and Sports: Ready, Set, Innovate» підкреслює зростаючу роль інтелектуальної власності у спорті, яка виходить за межі технологічних інновацій і поширюється на брендинг, залучення вболівальників та комерціалізацію іміджу спортсменів. Спортсмени дедалі частіше захищають свої імена, зображення, голоси та навіть характерні жести як цінні нематеріальні активи. Серед відомих прикладів — французький футболіст Кіліан Мбаппе, який зареєстрував у EUIPO свій жест «схрещені руки» як торговельну марку, та англійський гравець Коул Палмер, який у 2025 році отримав захист торговельної марки як для свого жесту «Cold Palmer» (як знака руху), так і для самого словесного знака в багатьох юрисдикціях. Ці випадки ілюструють, як спортсмени перетворюються з виконавців на активних власників брендів та творців контенту…

Водночас дедалі більший перетин між спортом і популярною культурою породжує складні правові питання. Нещодавні повідомлення в Туреччині про те, що компанія Warner Bros. подала позов проти футболіста «Фенербахче» Керема Актюркоглу за використання прізвиська «Гаррі Поттер» та святкування голу, нібито натхненне всесвітом Дж. К. Роулінг, знову привернули увагу до меж захисту авторських прав та прав на торговельні марки. Хоча франшиза «Гаррі Поттер» користується широким захистом авторських прав та торговельних марок — що охоплює не лише твори в цілому, а й характерні персонажі, вирази та знаки — простий жест або прізвисько, використані на

футбольному полі, навряд чи становитимуть порушення авторських прав згідно з турецьким законом № 5846. Такі миттєві дії, як правило, не відтворюють захищені елементи оригінального твору та не створюють ймовірності введення споживачів в оману…

Ці зміни відображають загальну тенденцію, на яку звертає увагу цьогорічна тема Всесвітнього дня інтелектуальної власності: інтелектуальна власність відіграє сьогодні ключову роль у створенні та захисті економічної цінності у спорті — як на полі, так і поза ним. У міру того, як спортсмени стають творцями контенту та власниками брендів, а спорт дедалі тісніше переплітається зі світовою індустрією розваг та цифровою культурою, законодавство у сфері інтелектуальної власності має й надалі дотримуватися делікатного балансу між захистом виключних прав та збереженням простору для інновацій, творчого самовираження та культурного обміну» ***(Hande Hançar, Elif Melis Özsoy. From Goal Celebrations to Global Brands: Intellectual Property at the Intersection of Sports and Popular Culture // Gün + Partners Avukatlık Bürosu (https://gun.av.tr/insights/updates/from-goal-celebrations-to-global-brands-intellectual-property-at-the-intersection-of-sports-and-popular-culture). 23.04.2026).***

***

«У 2025 році сфера інтелектуальної власності в Туреччині не зазнала істотних законодавчих змін, але стала більш передбачуваною, головним чином завдяки кращому розумінню судами законодавства про інтелектуальну власність. Попередні судові заборони, особливо у спорах щодо торговельних марок, застосовувалися ефективніше та видавалися з меншими затримками за наявності переконливих доказів, хоча між судами все ще спостерігається певна неоднорідність у застосуванні стандартів. Затримки з проведенням експертиз зберігалися, особливо в Стамбулі через велике навантаження, тоді як суди в Анкарі та Ізмірі розглядали звіти ефективніше. Проблеми зберігаються у справах про відшкодування збитків, оскільки відповідачі часто приховують фінансові дані, що ускладнює розрахунок компенсації; більша опора на орієнтири щодо роялті та прецеденти ліцензування могла б покращити послідовність… Підхід до розгляду заявок на реєстрацію торговельних марок, поданих недобросовісно, на сьогодні є добре налагодженим: органи влади застосовують чіткі критерії, такі як терміни, схожість та комерційні відносини, що забезпечує Туреччині відносно сильні позиції на міжнародному рівні. Аналогічно, процедури скасування реєстрації за невикористанням стали більш усталеними з моменту їх запровадження у 2024 році, завдяки чіткішим стандартам оцінки справжнього комерційного використання. Однак боротьба з контрафакцією, як і раніше, гальмується затримками у кримінальних провадженнях та на етапах виконання судових рішень. Загалом, 2025 рік ознаменувався періодом зростаючої стабільності та ясності у турецькій практиці у сфері інтелектуальної власності, зокрема у

питаннях судових заборон, оцінки недобросовісності та проваджень щодо невикористання, тоді як процеси відшкодування збитків та правозастосування все ще потребують вдосконалення…» ***(Intellectual Property Practice in Türkiye: Impressions for 2025 // Gün + Partners Avukatlık Bürosu (https://gun.av.tr/insights/updates/intellectual-property-practice-in-turkiye-impressions-for-2025). 27.04.2026).***

***

Федеративна Демократична Республіка Непал

«Підроблений одяг є поширеною і дуже помітною проблемою на основних ринках Непалу, особливо в туристичних районах, таких як Тамель, де швейні копії з підробленими етикетками всесвітньо відомих брендів, таких як The North Face та Patagonia, продаються за ціною, що становить лише частку від вартості оригінальних товарів, приносячи щоденний оборот у сотні тисяч рупій. Ці підроблені товари часто імпортуються з Китаю та Індії або виготовляються на місці з використанням дешевих матеріалів та скопійованих дизайнів, що спричиняє численні негативні наслідки: споживачі стикаються з безпосередніми ризиками, пов'язаними з неякісними тканинами, поганим пошиттям та неякісними барвниками, що викликають подразнення шкіри та швидкий знос, тоді як вітчизняна економіка страждає від порушення прав на торговельні марки, що шкодить міжнародному іміджу Непалу…

Однак торгівля підробками також забезпечує роботою тисячі людей і пропонує доступний одяг для населення Непалу, яке переважно належить до нижчого середнього класу. Законодавча база Непалу регулює питання підробки через Закон про патенти, промислові зразки та торговельні марки 2022 року, який забороняє копіювання або використання зареєстрованих прав без дозволу та передбачає штрафи й конфіскацію за порушення — зокрема штрафи у розмірі 50 000 рупій за порушення прав на промисловий зразок та 100 000 рупій за порушення прав на торговельну марку — а також через Закон про захист прав споживачів 2075 року, який захищає права споживачів на інформацію, якість та справедливе ставлення, передбачаючи покарання за оманливі практики у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до шести місяців. 100 000 рупій за порушення прав на промислові зразки, а також через Закон про захист прав споживачів 2075 року, який захищає права споживачів на інформацію, якість та справедливе ставлення, передбачаючи покарання за оманливі практики у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до шести місяців та штрафи у розмірі від 100 000 до 300 000 рупій.

За дотриманням цих законів стежать два регуляторні органи: Міністерство промисловості, яке виконує функції як реєстратора, так і квазісудового органу з питань торговельних марок і яке минулого року зареєструвало 356 справ та розглянуло 483 справи, а також Міністерство

торгівлі, постачання та захисту прав споживачів, яке забезпечує дотримання законодавства на рівні ринку шляхом проведення перевірок, моніторингу та накладення штрафів. Незважаючи на ці правові та регуляторні механізми, контроль за дотриманням законодавства залишається слабким, головним чином через відсутність у суспільстві культури обізнаності та принципу «caveat emptor» — «покупець несе відповідальність за якість товару»…

Зрештою, боротьба з цією неформальною торгівлею вимагає скоординованих зусиль уряду, бізнесу та споживачів, щоб забезпечити чесну конкуренцію та гарантію якості, водночас враховуючи як інновації, так і потреби місцевої економіки» ***(Ravi Kumar Sah, Rohan Patel. The counterfeit paradox amidst trademark infringement and enforcement challenges // https://english.onlinekhabar.com/counterfeit-trademark-infringement.html (https://english.onlinekhabar.com/counterfeit-trademark-infringement.html). 04.04.2026).***

***

Федеративна Республіка Бразилія

«...Бразильська законодавча база створює унікальне структурне обмеження для ринку елітної парфумерії: вона не визнає аромати об'єктами інтелектуальної власності, що підлягають безпосередньому захисту. Згідно із бразильським Законом про промислову власність, щоб вважатися торговою маркою, розпізнавальний знак повинен бути візуально сприйнятним, що категорично виключає запахові знаки. Крім того, застосування законодавства про авторське право до ароматів залишається надзвичайно складним через проблеми з класифікацією запахів як художніх виразів та їх фіксацією на матеріальних носіях — така позиція відповідає обережним міжнародним прецедентам…

За відсутності прямого офіційного захисту самого «ароматичного підпису» бренди класу «люкс» змушені покладатися на фрагментарну, комплексну правову модель. Основним механізмом є захист комерційної таємниці та ноу-хау, що забезпечує збереження конфіденційних рецептур та виробничих процесів. Однак це не заважає конкурентам самостійно розробляти подібні аромати шляхом реверсивного інжинірингу, що призводить до поширення парфумів «натхнених» оригіналом або їхніх «копій». Оскільки бразильське законодавство дозволяє вільну конкуренцію та створення доступних за ціною альтернатив, правовий захист повинен стратегічно зосередитися на другорядних елементах — таких як флакон, упаковка, назва та загальна візуальна ідентичність (зовнішній вигляд товару). Позови про недобросовісну конкуренцію є обґрунтованими лише тоді, коли маркетинг або упаковка конкурента створюють ймовірність введення споживачів в оману або паразитують на репутації бренду. Отже, для досягнення успіху на бразильському ринку парфумерії потрібна комплексна стратегія, яка поєднує

дотримання нормативних вимог із надійним управлінням комерційною таємницею, ідентичністю бренду та угодами про конфіденційність для збереження ексклюзивності та ринкової вартості» ***(Thiago Porto Ribeiro and Mateus Lino Ferreira. Perfumes in Brazil: legal protection beyond scent // The Global Legal Post (https://www.globallegalpost.com/news/perfumes-in-brazil-legal-protection-beyond-scent-407531139). 03.04.2026).***

***

Федеративна Республіка Нігерія

«Організація «Media Rights Agenda» (MRA) — нігерійська організація, що займається питаннями свободи слова, — закликає до комплексної реформи системи інтелектуальної власності (ІВ) країни, називаючи чинну систему роздробленою, застарілою та такою, що обмежує як творчість, так і доступ громадськості. У заяві, присвяченій Всесвітньому дню інтелектуальної власності, програмний координатор MRA Айоміде Еведже зазначив, що хоча захист творців є надзвичайно важливим, правову систему необхідно модернізувати, щоб досягти справедливого балансу між винагородою за інновації та захистом права громадськості на знання. MRA закликає уряд консолідувати існуючі закони та запровадити чіткі, перспективні положення для вирішення складних питань, пов'язаних із цифровими активами, контентом, створеним штучним інтелектом, та іншими новими технологіями, що створюють невизначеність для інвесторів та творців контенту…

Центральним елементом пропозиції MRA є розширення гарантій для діяльності в інтересах суспільства, зокрема заклик до уточнення винятків для освіти, наукових досліджень, бібліотек та журналістики. Організація попередила, що без надійних заходів захисту для цих секторів обмежувальні режими інтелектуальної власності можуть перешкоджати журналістським розслідуванням та громадянській активності. Однією з головних проблем, на яку звертає увагу MRA, є часте зловживання державними установами авторським правом та вимогами щодо конфіденційності з метою відхилення законних запитів відповідно до Закону Нігерії про свободу інформації (FOI); MRA наполягає на тому, що рамки інтелектуальної власності повинні бути чітко узгоджені із Законом про свободу інформації, щоб уникнути їх використання як прикриття для блокування розкриття інформації, що служить суспільним інтересам…

Крім того, MRA виступила за політику «відкритого доступу» щодо досліджень, що фінансуються урядом, зазначивши, що знання, отримані за рахунок державних коштів, повинні бути широко доступними завдяки відкритим ліцензіям та публічним репозитаріям. Щодо цифрової сфери, організація закликала до створення збалансованих систем «повідомлення та видалення» для онлайн-платформ, які зможуть ефективно запобігати порушенням прав, не призводячи при цьому до свавільної цензури чи

придушення публічного дискурсу. Зрештою, MRA стверджує, що в епоху швидкої цифрової трансформації політика Нігерії у сфері інтелектуальної власності повинна бути інклюзивною та надавати пріоритет ширшим суспільним інтересам, гарантуючи, що правові заходи захисту сприяють створенню динамічної інноваційної екосистеми, а не стають перешкодою для освіти, свободи ЗМІ та поширення знань» ***(MRA calls for reform of Intellectual Property Laws in Nigeria to make them Rights-Respecting // African Press Agency (https://apanews.net/mra-calls-for-reform-of-intellectual-property-laws-in-nigeria-to-make-them-rights-respecting/). 26.04.2026).***

***

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«5 березня 2026 року Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) оприлюднила свої прогнози на 2025 рік, які свідчать про неоднакову динаміку за видами об'єктів промислової власності. Кількість міжнародних заявок на патенти через систему PCT зросла на 0,7 %, що є другим роком поспіль зростання, зумовленого постійними інвестиціями в штучний інтелект, зокрема в секторах цифрових комунікацій та напівпровідників. Хоча Китай підтверджує своє лідерство серед країн походження заявників, США, Японія та Німеччина демонструють незначне зниження… Натомість Мадридська система реєстрації торговельних марок зазнала спаду на 1,5 %, при цьому США зберегли перше місце у рейтингу заявок, який, як і раніше, очолюють великі корпорації, такі як L'Oréal, що є найбільшим заявником п'ятий рік поспіль. Водночас Гаазька система реєстрації промислових зразків продемонструвала значне зростання на 9,4 %, а Китай, як і раніше, посідає перше місце. Нарешті, Центр арбітражу та медіації ВОІВ зазнав значного зростання своєї діяльності, що, з огляду на всі ці дані, підтверджує визначальну роль цифрових технологій у глобальному ландшафті інновацій та захисту інтелектуальної власності» ***(Matthieu Boulard. Brevets, marques et dessins & modèles : évolution contrastée en 2025 // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/fr/vision/blog-brevets-marques-et-dessins-modeles-evolution-contrastee-en-2025/). 02.04.2026).***

***

«…Злиття компаній Showa Denko та Showa Denko Materials у компанію Resonac у 2023 році ілюструє, як об'єднання підрозділів з інтелектуальної власності (ІВ) може сприяти зміцненню інноваційної та бізнес-стратегії у хімічній промисловості, де ІВ відіграє ключову роль у забезпеченні конкурентоспроможності. До злиття обидві компанії застосовували різні підходи: Showa Denko зосередилася на оборонній патентній

стратегії для захисту своїх вихідних матеріалів, тоді як Showa Denko Materials дотримувалася наступальної стратегії, спрямованої на створення широких патентних портфелів у сфері продуктів, пов'язаних із напівпровідниками… Завдяки ранньому співробітництву, структурованій інтеграції та спільним робочим групам об'єднані команди з інтелектуальної власності розробили єдину багаторівневу стратегію, яка поєднує обидва підходи. Ключовим інструментом стало картографування ландшафту інтелектуальної власності, яке виявило технології, що перетинаються, але доповнюють одна одну, що дозволило забезпечити спільне створення по всьому ланцюжку створення вартості та підтримало стратегічні рішення й довіру інвесторів. З моменту злиття компанія Resonac значно розширила свою глобальну присутність у сфері інтелектуальної власності, подавши близько 1 600 заявок за процедурою PCT у період з 2022 по 2025 рік… Компанія також сприяє внутрішнім інноваціям завдяки міжвідомчій співпраці, семінарам з генерування ідей та творчим ініціативам, що дають поштовх новим ідеям, придатним для патентування, та можливостям комерціалізації. Узгоджуючи стратегію у сфері інтелектуальної власності з бізнес-цілями, покращуючи комунікацію та заохочуючи культуру творчості, компанія Resonac створила згуртовану та ініціативну службу з питань інтелектуальної власності, яка підтримує технологічний розвиток, зокрема в таких сферах, як технологічні процеси на завершальному етапі виробництва напівпровідників, а також забезпечує компанії можливість чинити більш широкий вплив на суспільство завдяки сталим інноваціям» ***(IP Takes Center Stage at Chemical Manufacturer Resonac // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/ip-advantage/w/stories/resonac-japan). 07.04.2026).***

***

«…Китайська соціальна мережа «Rednote» (Xiaohongshu), запущена у 2013 році компанією Xingyin Information Technology, перетворилася на одну з провідних світових платформ у сфері лайфстайлу та електронної комерції з понад 350 мільйонами користувачів щомісяця, поєднуючи соціальні мережі, контент, створений користувачами, та персоналізовані рекомендації для впливу на споживчу поведінку. У міру зростання її міжнародної популярності, особливо у 2025 році, компанія надала пріоритет глобальному захисту торговельних марок і звернулася до Мадридської системи BOIB для управління своїм брендом, що розширюється… Ця система дозволила компанії rednote подати єдину міжнародну заявку, що охоплює понад 100 країн, що значно зменшило витрати, адміністративну складність та час порівняно з окремими національними заявками. Вона також забезпечила гнучке розширення на нові ринки, централізоване управління портфелем та можливість заявити пріоритет на основі первинної національної реєстрації, що допомогло запобігти порушенням прав та спекулятивним заявкам у період стрімкого зростання… Сьогодні rednote володіє численними міжнародними реєстраціями торговельних марок, що забезпечує захист її бренду в ключових

регіонах світу та підтримує її подальше розширення, демонструючи, як Мадридська система може бути ефективним і стратегічним інструментом для міжнародного масштабування цифрових платформ…» ***(“Rednote”: A Chinese Social Media App that Gets the World Talking // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/ip-advantage/w/stories/rednote-a-chinese-social-media-app-that-gets-the-world-talking). 10.04.2026).***

***

«Світова спортивна індустрія, присвячена темі Всесвітнього дня інтелектуальної власності 2026 року «ІВ і спорт: створюй, захищай, перемагай**» (IP & Sports: Ready, Set, Innovate), ґрунтується на складній системі прав інтелектуальної власності, яка перетворює спортивні змагання на багатомільярдний комерційний бізнес.** Поза межами спортивного майданчика запекла «гра поза полем» у вигляді реєстрації торговельних марок, ліцензійних угод та заходів щодо забезпечення дотримання прав лежить в основі всього: від брендингу команд та спонсорства до інноваційного обладнання. Низка нещодавніх гучних суперечок за участю таких великих спортивних брендів, як Adidas та Nike, дає важливі уроки з управління інтелектуальною власністю…

У «війні за смужки» у жовтні 2025 року Апеляційний суд Великої Британії визнав недійсними шість культових торговельних марок Adidas із «трьома смужками» через неточні та суперечливі описи, підкресливши, що навіть найвідоміші знаки можуть бути вразливими, якщо їхні реєстрації не є достатньо чіткими. Тим часом суперечка Nike з Total90 LLC демонструє небезпеку відмови від торгової марки; дозволивши закінчитися терміну реєстрації «Total90», Nike опинилася в юридичній суперечці за повернення назви від меншої компанії, яка спритно її зареєструвала — це випадок «арбітражу торгових марок», що підкреслює необхідність ретельного обслуговування портфеля… Юридична команда Nike також активно діяла у цифровій сфері, подавши позов проти StockX за створення без дозволу NFT, пов’язаних із її кросівками — цей спір було врегульовано на умовах конфіденційності в серпні 2025 року, залишивши без юридичного вирішення ключове питання про те, чи потребує токенізація фізичних брендових товарів отримання ліцензії. Крім того, позов Nike проти кастомайзера «The Shoe Surgeon» провів чітку межу між законною творчою модифікацією та тим, що Nike вважала «незаконною імперією», побудованою на її торгових марках, що призвело до угоди, яка суворо обмежує кастомізацію особистим, некомерційним використанням із чіткими застереженнями. У сукупності ці випадки ілюструють, що точна реєстрація, послідовне підтримання та стратегічне забезпечення дотримання прав є фундаментальними стовпами успішного захисту бренду у світі спорту, де ставки високі» ***(Aparna Watal. World IP Day: Why even Nike and Adidas are struggling to win the trademark war***

// Retailbiz (https://www.retailbiz.com.au/contributor/world-ip-day-why-even-nike-and-adidas-are-struggling-to-win-the-trademark-war/). 17.04.2026).

***

«Haitian» — китайський бренд соєвого соусу з понад 400-річною історією — перетворився з традиційних майстерень у Фошані на одну з найбільших у світі компаній з виробництва приправ, поєднуючи традиційні методи ферментації з сучасним виробництвом, що базується на аналізі даних. У 1990-х роках, розширюючись на глобальному ринку, компанія зіткнулася з ризиками, пов'язаними з незаконним використанням торговельних марок та підробкою, що зробило міжнародний захист торговельних марок необхідним для збереження її репутації… Приєднавшись до Мадридської системи ВОІВ у 1997 році, Haitian змогла ефективно захистити свій бренд на багатьох ринках за допомогою однієї заявки, що дозволило знизити витрати, спростити процедури та забезпечити централізоване управління своїм портфелем торговельних марок…

На сьогодні компанія Haitian має численні міжнародні реєстрації, що охоплюють ринки по всьому світу, що сприяє її постійному глобальному зростанню та зміцнює довіру споживачів. Її досвід демонструє, як бренди з багаторічною історією можуть успішно розширювати свою діяльність на міжнародному рівні, поєднуючи традиції та інновації з потужною, перспективною стратегією у сфері інтелектуальної власності, що забезпечує довгострокову конкурентоспроможність та захист бренду на світових ринках…» ***(Foshan Haitian, China: Protecting a Time-Honored Chinese Brand Through WIPO's Madrid System // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/ip-advantage/w/stories/foshan-haitian-china-protecting-a-time-honored-chinese-brand-through-wipos-madrid-system). 17.04.2025).***

***

«Глобальна спортивна екосистема — це складна комерційна мережа, побудована на основі взаємопов'язаних прав інтелектуальної власності (ІВ), де вартість створюється, розподіляється та монетизується через розгалужену мережу договірних угод. Тема цьогорічного Всесвітнього дня інтелектуальної власності «ІВ і спорт: створюй, захищай, перемагай» (IP & Sports: Ready, Set, Innovate) надає чудову нагоду проаналізувати, як права інтелектуальної власності пронизують усі рівні цієї галузі. Від самого стадіону, де права на назву, архітектурні проекти та запатентовані технології захищені торговими марками, авторськими правами та патентами, до подій на полі, де права на трансляцію та стратегії проти несанкціонованого маркетингу мають першочергове значення, ІВ відіграє центральну роль у комерціалізації…

Якщо розглянути ситуацію детальніше, то окремі спортсмени стали самостійними власниками інтелектуальної власності, використовуючи свої права на ім'я, зображення та схожість (NIL) для створення розгалужених

портфелів брендів за допомогою рекламних контрактів та ліцензійних угод, що вимагає ретельного узгодження з зобов'язаннями щодо спонсорства команд та ліг. Навіть спортивне спорядження є джерелом інтелектуальної власності: патенти захищають інновації в матеріалах та технологіях підвищення продуктивності, а вбудовані датчики порушують складні питання щодо власності та комерціалізації біометричних даних. Зрештою, бізнес у сфері спорту полягає не лише в ізольованому захисті інтелектуальної власності, а й у стратегічному структуруванні, втіленні в життя та монетизації цих прав через багатосторонні угоди, що визначають відносини між лігами, командами, спортсменами, спонсорами та мовниками в умовах постійно розширюваного та технологічно розвиненого середовища» ***(Dana S. Gross, Doneld G. Shelkey. Zooming In: The IP Infrastructure Behind the Business of Sports // Morgan, Lewis & Bockius LLP. (https://www.morganlewis.com/pubs/2026/04/zooming-in-the-ip-infrastructure-behind-the-business-of-sports). 20.04.2026).***

***

«Дарен Танг, громадянин Сінгапуру, призначений на другий шестирічний термін на посаді Генерального директора Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), який триватиме з 1 жовтня 2026 року до 30 вересня 2032 року. Призначення було здійснено Генеральною асамблеєю ВОІВ після висунення його кандидатури Координаційним комітетом... У своїй заяві Тан висловив вдячність за довіру, яку йому надали, та підтвердив своє прагнення перетворити інтелектуальну власність з суто технічного питання на потужний економічний актив, що стимулює інновації, інвестиції та розвиток у всьому світі. Упродовж другого терміну він планує продовжувати цю роботу, зосередившись на забезпеченні ефективності систем інтелектуальної власності ВОІВ, оновленні глобальних стандартів для вирішення викликів світу, що рухається штучним інтелектом, та допомозі всім країнам у використанні потенціалу інтелектуальної власності для сприяння зростанню та процвітанню…» **(Daren Tang Appointed for Second Term as WIPO Director General // WIPO (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2026/article_0007.html). 21.04.2026).**

***

«Паралімпійські ігри виступають потужним глобальним двигуном інновацій, стимулюючи технологічні прориви, які виходять далеко за межі елітних змагань і приносять користь понад 2,5 мільярдам людей у всьому світі, які потребують допоміжних технологій. 14-ті зимові Паралімпійські ігри в Мілано-Кортіні (2026) продемонстрували цю динаміку, зібравши рекордну кількість учасників — 600 спортсменів — та величезну аудиторію онлайн-глядачів. Це зростання нерозривно пов'язане з технологічними вдосконаленнями — від сидячих лиж 1980-х років до сучасних легких монолиж

із вуглецевого волокна та системи відстеження в режимі реального часу для лижників із вадами зору — які знизили бар'єри для участі у зимових видах спорту…

Вплив цих досягнень є значним для глобального здоров'я та економіки. Такі ініціативи, як кампанія «Equipped for Equity» (Оснащені для рівності), що проводиться Всесвітньою організацією охорони здоров'я та Міжнародним паралімпійським комітетом, підкреслюють, що доступ до перевірених на якість та доступних за ціною допоміжних технологій є питанням рівності, яке зменшує довгострокові витрати на соціальне забезпечення та стимулює економічне зростання завдяки формуванню більш інклюзивної робочої сили. Інтелектуальна власність (ІВ) відіграє життєво важливу роль у цій екосистемі; патенти дають винахідникам можливість комерціалізувати свої розробки та фінансувати подальші дослідження. За даними ВОІВ, інновації у параспорті йдуть унікальним «наукомістким» шляхом: 26% відповідних патентів походять з академічних установ, що значно перевищує середній показник у 17% у загальній спортивній технології. Серед значних проривів, здійснених університетами, — модульні спортивні інвалідні візки, асиметричні комплекти коліс для метальних видів спорту та навіть звукові хокейні шайби, що надають інформацію про траєкторію руху гравцям із вадами зору…

Хоча наукові дослідження відіграють провідну роль, комерційні компанії, такі як Ottobock, та стартапи, засновані спортсменами, наприклад BioDapt Inc., мають вирішальне значення для виведення на ринок високотехнологічних протезів. З огляду на Олімпійські ігри 2028 та 2030 років, штучний інтелект має всі шанси стати наступним значним проривом. Окрім того, що ШІ виконує роль віртуального тренера або «психолога» для спортсменів, його зараз використовують для розробки додатків для об'єктивної класифікації. Завдяки комп'ютерному зору ці інструменти можуть забезпечити рівні умови для змагань та покращити доступ для спортсменів із сільських районів або країн, що розвиваються, гарантуючи, що дух інновацій і надалі сприятиме ширшому розвитку суспільства» ***(James Nurton. The technology and patents behind the Paralympic Winter Games // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/wipo-magazine/articles/the-technology-and-patents-behind-the-paralympic-winter-games-92187). 23.04.2026).***

***

«Такі великі спортивні події, як Чемпіонат світу з футболу 2026 року, відкривають безпрецедентні можливості для просування світових брендів, але водночас посилюють ризики, пов'язані з інтелектуальною власністю (ІВ), що робить вкрай важливими стратегії активного захисту, забезпечення дотримання прав та комерціалізації. Як підкреслюється у темі Всесвітнього дня інтелектуальної власності 2026 року «ІВ і спорт: створюй, захищай, перемагай» (IP & Sports: Ready, Set, Innovate), інтелектуальна власність лежить в основі всієї спортивної індустрії — від брендингу команд і

спонсорства до інноваційних технологій, таких як VAR (відеоасистент арбітра) та одяг із функцією відстеження результатів. Для компаній, що працюють у цій сфері, комплексна стратегія щодо інтелектуальної власності починається з визначення та реєстрації основних елементів брендингу — таких як назви, логотипи та слогани — як торговельних марок у всіх країнах-господарях, до яких у рамках майбутнього чемпіонату світу входять США, Канада та Мексика. Аналогічно, необхідно заздалегідь, ще до початку турніру, забезпечити патентним захистом інноваційне обладнання та технології, щоб запобігти їхньому несанкціонованому використанню конкурентами, спортсменами або телерадіокомпаніями…

Окрім реєстрації, для боротьби з неминучим зростанням кількості порушень — як у фізичному вигляді через підроблену продукцію, так і в Інтернеті через несанкціоновані кампанії в соціальних мережах та «маркетинг-засідку» — надзвичайно важливою є надійна стратегія забезпечення дотримання прав. Це вимагає скоординованого підходу, що поєднує групи швидкого реагування на місцях із сучасним онлайн-моніторингом для збору доказів та оперативного вжиття заходів. Однак заходи з забезпечення дотримання прав повинні бути збалансованими та пропорційними; надто агресивна позиція може спричинити негативний розголос, тому часто ефективнішим є виважений підхід, що передбачає спочатку «м’якші» попередження, перш ніж переходити до офіційних юридичних дій…

З точки зору комерціалізації успіх залежить від ретельного планування договірних відносин у складній системі спонсорських, мерчендайзингових та телевізійних угод. Бренди повинні ретельно визначати обсяг своїх прав, приділяючи особливу увагу ексклюзивності категорій, обмеженням активації в «чистих зонах» та суворому контролю за використанням відеоматеріалів з подій або зображень гравців у динамічному світі цифрових та соціальних медіа. З огляду на складність нормативно-правових та договірних питань, раннє комплексне юридичне планування, що узгоджує стратегію інтелектуальної власності, комерційні договори та оперативну реалізацію, має вирішальне значення для максимізації впливу та захисту довгострокової цінності бренду на найбільшій спортивній арені світу» ***(Tom Nener, Scott Oxley. World IP Day: How to maximise intellectual property on the global sporting stage // Pinsent Masons LLP (https://www.pinsentmasons.com/out-law/analysis/world-ip-day-intellectual-property-global-sport). 23.04.2026).***

***

«…Приклад компанії REP Fitness демонструє, як навіть на перший погляд просте тренажерне обладнання може становити цінну інтелектуальну власність, оскільки такі конструктивні особливості, як геометрія ручок, можливість регулювання та форма конструкції, безпосередньо впливають на ефективність, безпеку та враження користувачів. Відображаючи загальні тенденції галузі — де кількість заявок на

промислові зразки у сфері спорту стрімко зростає — компанія REP зробила дизайн центральним елементом своєї діяльності, розробляючи обладнання, що поєднує ергономіку, ефективність та довговічність, і водночас формуючи цілісний візуальний стиль… Захистивши ці візуальні та функціональні елементи дизайну шляхом міжнародної реєстрації в рамках Гаазької системи ВОІВ, компанія може забезпечити захист таких інновацій, як компактні регульовані гантелі Pepin та багатофункціональне сидіння Pegasus, які поєднують в собі переваги у функціональності та характерні форми, що підлягають захисту. Такі заходи захисту мають вирішальне значення на динамічному ринку, де успішні дизайнерські рішення швидко копіюються, що дозволяє компанії REP захищати свої права та сприяти глобальній експансії… Підхід компанії підкреслює, що промисловий дизайн — це не лише естетичний аспект, а й основний рушій інновацій, формування брендової ідентичності та конкурентної переваги у фітнес-секторі, де навіть незначні відмінності в дизайні можуть суттєво вплинути на ефективність та комерційний успіх…» ***(Louis Meunier. How fitness equipment design shapes performance // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/wipo-magazine/articles/how-fitness-equipment-design-shapes-performance-92174). 23.04.2026).***

***

«Спорт часто вважають найяскравішим втіленням людської майстерності та рішучості, проте за кожним знаковим моментом стоїть складна, невидима основа інтелектуальної власності (ІВ). У день відзначення Всесвітнього дня інтелектуальної власності стає очевидним, що сучасний спорт — від місцевого баскетбольного майданчика до світової арени Чемпіонату світу з футболу FIFA — є екосистемою, яка створюється, просувається та транслюється завдяки захисту прав інтелектуальної власності. Те, що часто починається як проста локальна гра, швидко перетворюється на глобальне явище вартістю в мільярди доларів завдяки постійним технологічним інноваціям, як це видно на прикладі переходу баскетболу від кошиків для персиків до високоточного обладнання та інтеграції високотехнологічних датчиків, акселерометрів і систем відстеження в сучасному футболі…

Однак ця інновація стосується не лише результативності; не менш важливим є й імідж. Торгові марки захищають логотипи, назви та кольори команд, перетворюючи місцеві колективи на культові бренди, які приносять значні доходи завдяки ліцензованій сувенірній продукції та зміцнюють емоційний зв’язок між уболівальниками та командами по всьому світу. Водночас авторське право є важливою гарантією збереження самого спортивного видовища, захищаючи телетрансляції, уривки з матчів та коментарі, тим самим стимулюючи масштабні інвестиції, необхідні для надання високоякісного контенту мільярдам глядачів…

Крім того, майбутнє легкої атлетики стає дедалі більш «розумним» та «підключеним»: запатентовані технології лежать в основі носимих пристроїв,

засобів аналізу даних та інструментів відновлення, які розширюють межі людських можливостей. Хоча вболівальники можуть бачити лише те, що відбувається на полі, саме ці невидимі аспекти інтелектуальної власності — захист винаходів, ідентичності та розповсюдження медіа — дають змогу спортивній галузі процвітати. Зрештою, Всесвітній день інтелектуальної власності слугує важливим нагадуванням про те, що рішучість, яку ми спостерігаємо на полі, стає можливою лише завдяки глибокому джерелу людської творчості, оригінальних винаходів та правового захисту, що працюють у гармонії» ***(Everyday IP: How Intellectual Property powers the world of sports // Dennemeyer – The IP Group (https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/everyday-ip-how-intellectual-property-powers-the-world-of-sports/). 24.06.2026).***

***

«Всесвітній день інтелектуальної власності 2026 року підкреслює важливий взаємозв'язок спорту та інтелектуальної власності, позиціонуючи ІВ як основний двигун інновацій, зростання доходів та управління репутацією в сучасній спортивній індустрії. Для таких світових лідерів, як PUMA, ефективна стратегія в галузі ІВ вимагає «глобальної узгодженості та врахування місцевих особливостей», що зумовлює необхідність створення узгодженої глобальної архітектури торговельних марок, підкріпленої ретельним виконанням на місцевому рівні, оскільки права на торговельні марки залишаються суто територіальними. Ефективне управління цими портфелями вимагає не лише послуг з подання заявок, а й стратегічних радників, які можуть орієнтуватися у транскордонних складнощах, виявляти прогалини в даних успадкованих портфелів та заповнювати розрив між законодавчими змінами та комерційними термінами…

Захист інновацій у сфері функціональних характеристик — чи то в матеріалах, чи то в дизайні — вимагає оперативності, що зумовлює необхідність подання заявок на патенти та промислові зразки задовго до публічного оприлюднення, аби уникнути ризиків, пов'язаних із передчасним розкриттям інформації. Цікаво, що такі юрисдикції, як Кайманові острови та Британські Віргінські острови, слугують стратегічними центрами управління інтелектуальною власністю, пропонуючи ефективні системи подання заявок, які допомагають запобігати недобросовісним заявкам та захищати глобальні активи. Ризики слабкої стратегії інтелектуальної власності є значними: від розмивання бренду та поширення контрафактних товарів до втрачених можливостей ліцензування та шкоди репутації, особливо з огляду на те, що митні органи значною мірою покладаються на дійсні реєстрації для блокування незаконних товарів…

Оскільки галузь стикається з новими викликами, пов'язаними зі створенням контенту на основі штучного інтелекту, екологічними маркуваннями, орієнтованими на сталий розвиток, та зростанням цифрової

підробки, потреба в комплексному, перспективному захисті ніколи не була такою гострою. Штучний інтелект, виступаючи основоположним рушієм спортивної діяльності, створює нові ризики щодо неправомірного використання торговельних марок у цифровому контенті та зображеннях. Водночас зростання популярності екологічно свідомих лінійок продукції вимагає захисту нових програм сталого розвитку та високотехнологічних матеріалів. Зрештою, для успішної діяльності у сучасній спортивній галузі необхідна стратегія інтелектуальної власності, яка поєднує глобальний підхід із розумінням місцевої культури, забезпечуючи захист брендів від дедалі витонченіших загроз у швидкозмінному цифровому середовищі» ***(Sophie Peat. Protecting performance: IP strategy inside a global sports brand // Ogier (https://www.ogier.com/news-and-insights/insights/protecting-performance-ip-strategy-inside-a-global-sports-brand/). 24.04.2026).***

***

«Всесвітній день інтелектуальної власності 2026 року, присвячений взаємодії інтелектуальної власності та спортивної індустрії, підкреслює, як інтелектуальна власність стала наріжним каменем комерційного успіху як для окремих спортсменів, так і для спортивних клубів. У міру того як спортсмени перетворюються на глобальні бренди, їхні імена, зображення та прізвиська перетворилися з простих ідентифікаторів на надзвичайно цінні активи, що приносять дохід. Права інтелектуальної власності забезпечують необхідну правову базу для захисту цієї цінності, дозволяючи спортсменам контролювати рекламні контракти та спонсорство, а клубам — керувати логотипами, назвами команд та маркетинговими матеріалами…

Сучасні спортсмени дедалі активніше формують свої стратегії щодо інтелектуальної власності, часто прагнучи комерціалізувати свої особисті бренди вже на початку кар'єри. Серед помітних тенденцій — те, що молоді зірки, такі як Коул Палмер і Люк Літтлер, забезпечують захист своїх прізвиськ, підписів та святкувань у вигляді торговельних марок. Цей перехід до структурованого управління інтелектуальною власністю є особливо важливим у таких юрисдикціях, як Англія та Уельс, де конкретні закони про «права на зображення» менш розвинені, ніж у США, що вимагає творчого використання законодавства про торговельні марки для збереження контролю. Ці зусилля також підкреслюють важливість чіткого визначення права власності, оскільки застережливі приклади, такі як суперечка в родині Бекхемів, ілюструють, як нечітка реєстрація торговельних марок може створювати внутрішні конфлікти, що перешкоджають спортсмену вести комерційну діяльність…

І навпаки, слабка або погано спланована стратегія щодо інтелектуальної власності наражає бренди та спортсменів на значні комерційні ризики та загрози репутації. Без належного захисту бренди страждають від розмивання, коли несанкціоноване використання знижує їхню впізнаваність та підриває довіру споживачів. Крім того, офіційні джерела доходу часто опиняються під

загрозою через несанкціоновану продукцію та маркетингові кампанії, які відволікають доходи від законних власників. Окрім фінансових втрат, слабкий контроль над інтелектуальною власністю може призвести до шкоди репутації, спричиненої несанкціонованими асоціаціями з брендами низької якості або такими, що не відповідають іміджу, — ризик, який посилюється в динамічному цифровому середовищі соціальних медіа. Зрештою, захист та активне управління правами інтелектуальної власності стали важливим чинником успіху, що гарантує спортивним організаціям збереження контролю, необхідного для зміцнення та підтримки вартості їхнього бренду» ***(Sarah Williams and Matthew Lingard. Make IP part of your starting line-up: Strategies for success on and off the field of play // Walker Morris LLP (https://www.walkermorris.co.uk/comment-opinion/make-ip-part-of-your-starting-line-up-strategies-for-success-on-and-off-the-field-of-play/). 24.04.2026).***

***

«У Всесвітній день інтелектуальної власності ініціатива WIPO GREEN підкреслює, як інновації та інтелектуальна власність сприяють сталому розвитку у спортивному секторі, підтримуючи більш широкі екологічні цілі та Цілі сталого розвитку. Завдяки своїй глобальній базі даних, що налічує понад 140 000 технологій, WIPO GREEN демонструє рішення, які поєднують високу ефективність з екологічною відповідальністю, такі як енергоефективні системи, наприклад Radi·Ace, що зменшують викиди на спортивних об’єктах, а також інновації у сфері переробки відходів, наприклад Renewaball, та запатентовані технології від таких компаній, як Nike та Adidas, спрямовані на зменшення відходів у спортивному обладнанні… Ця платформа не тільки забезпечує доступ до екологічно стійких технологій, а й сприяє співпраці, налагодженню партнерських відносин та створенню можливостей для ліцензування між інноваторами, підприємствами та політиками. Ці зміни свідчать про все більший перехід до циркулярних та кліматично свідомих практик у спорті, демонструючи, як інновації, захищені правами інтелектуальної власності, та глобальна співпраця можуть прискорити перехід до більш стійкої та екологічно відповідальної спортивної екосистеми…» ***(Play Green: World IP Day, Sports and Sustainable Technologies in Action // WIPO (https://www3.wipo.int/wipogreen/en/news/2026/news_0003.html). 24.04.2026).***

***

«…У новому звіті ВОІВ «WIPO Technology SPARK», опублікованому до Всесвітнього дня інтелектуальної власності 2026 року, підкреслюється зростаюча роль інтелектуальної власності у стимулюванні інновацій у спортивній галузі, причому гольф, плавання та ракетні види спорту визначені як сфери з найвищим рівнем патентової активності. У період з 2016 по 2025 рік було зареєстровано понад 65 700 винаходів, пов’язаних зі спортом, 1,25 мільйона торговельних марок та 70 000 промислових зразків,

причому темпи зростання перевищували середні світові показники у всіх категоріях інтелектуальної власності…

Азія лідирує за кількістю патентів і промислових зразків, тоді як Європа домінує у сфері торговельних марок, що свідчить про її потужну екосистему спортивного брендингу. Такі великі компанії, як Nike, Adidas, Titleist і PING, є ключовими гравцями на ринку патентів, а глобальні бренди, зокрема Disney, Apple та Amazon, входять до числа найбільших власників торговельних марок, що ілюструє широку комерційну привабливість спорту. Інновації стимулюються досягненнями в галузі обладнання, матеріалів, пристроїв для носіння, аналізу даних та інтелектуальних технологій, що покращують результати, справедливість та залучення вболівальників, а також приносять додаткові переваги для ринків охорони здоров'я та споживчих товарів… Хоча кількість заявок у країнах, що розвиваються, залишається нижчою, стрімке зростання свідчить про те, що спорт є доступною сферою для впровадження інновацій. ВОІВ розширює підтримку за допомогою спеціального напряму роботи з питань інтелектуальної власності та спорту, зокрема в сфері кіберспорту…

Публікація звіту збіглася з оголошенням переможців відеоконкурсу до Всесвітнього дня інтелектуальної власності 2026 року, який продемонстрував, як інтелектуальна власність сприяє інклюзивним інноваціям, творчості та захисту як сучасних, так і традиційних видів спорту» ***(World Intellectual Property Day 2026: New WIPO Data Show IP Use Booming in Sports Industry // WIPO (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2026/article_0008.html). 25.04.2026).***

***

«Цифрові технології в галузі охорони здоров'я — від біометричних трекерів, що носяться на тілі, до додатків для моніторингу струсів мозку — стали незамінними інструментами для контролю результативності та добробуту спортсменів у елітному спорті. Хоча базове обладнання та програмне забезпечення, як правило, захищені традиційними правами інтелектуальної власності, такими як патенти та авторські права, величезні обсяги даних про результати та стан здоров'я, що генеруються цими системами, часто не мають чіткого права власності на інтелектуальну власність. Оскільки ці дані є надзвичайно цінним комерційним активом, контроль над ними наразі визначається скоріше складними договірними домовленостями, ніж законодавством про інтелектуальну власність, що створює значну правову невизначеність…

Часто виникають суперечки через те, що в угодах про надання послуг зазвичай не проводиться чіткого розмежування між правом власності на цифрову платформу, генерованими необробленими даними про спортсменів та похідними або агрегованими наборами даних, отриманими в результаті аналітики. Постачальники часто використовують широко сформульовані

ліцензії, які дозволяють їм обробляти дані для вторинних цілей — таких як навчання алгоритмів, історичні дослідження або обмін аналітичними висновками з третіми сторонами — без явного дозволу від клубів або спортсменів, яких стосуються ці дані. Це особливо ускладнюється в середовищах з високими ставками, таких як елітний футбол, де конфлікт інтересів гравців, агентів, клубів та постачальників технологій створює потребу в надійному управлінні даними…

Окрім нечіткості договірних умов, ці набори даних часто містять особисту інформацію, що змушує спортивні організації лавірувати між нормами комерційного договірного права, законодавством про захист даних та транскордонними регуляторними вимогами. У міру того, як галузь рухається в напрямку аналітики на основі штучного інтелекту та біометричного моніторингу, правове поле, ймовірно, зазнає змін; очікується, що клуби та гравці будуть посилювати контроль над доступом до даних та їх вторинним використанням за допомогою більш детальних договорів та суворішого управління даними. Зрештою, хоча законодавство про інтелектуальну власність сприяє початковій комерціалізації спортивних технологій, стале та етичне використання цифрових даних про здоров'я в елітному спорті залежатиме від чітких договірних зобов'язань, проактивного дотримання вимог щодо захисту даних та суворих етичних стандартів» ***(Katie Panteli, Euan Dover. World IP Day: Rights in Digital Health Products // Morton Fraser MacRoberts LLP (https://www.mfmac.com/insights/healthcare-lifesciences/world-ip-day-rights-in-digital-health-products/). 26.04.2026).***

***

«Всесвітній день інтелектуальної власності 2026 року, присвячений темі «IP and Sports: Ready, Set, Innovate», підкреслює ключову роль, яку інтелектуальна власність (ІП) відіграє у глобальній спортивній екосистемі — від захисту технологічних проривів і впізнаваного брендингу до забезпечення медіаправ. WIPO обрала цю тему, щоб підкреслити, як права інтелектуальної власності стимулюють інновації та історії, що надихають спортсменів і об'єднують уболівальників, особливо під час масштабних світових подій, таких як Чемпіонат світу з футболу FIFA. У цьому секторі ІВ є основним джерелом доходів, приносячи мільярди завдяки спонсорським угодам, продажу сувенірної продукції та трансляції великих змагань…

Спортивна індустрія спирається на багаторівневу систему інтелектуальної власності: патенти забезпечують захист передових досягнень у галузі матеріалів та тренувальних технологій; права на промислові зразки захищають естетичну привабливість культового взуття та одягу; а торговельні марки забезпечують захист цінних назв, логотипів та особистих брендів команд і спортсменів. Крім того, авторське право відіграє вирішальну роль у виробництві прямих трансляцій, які визнаються творчими творами завдяки використанню спеціалізованих прийомів зйомки та коментарів…

Це особливо актуально для Латинської Америки, де ринок прямих трансляцій спортивних подій зростає на 13 % щорічно, але водночас стикається із серйозними фінансовими загрозами через піратство. Для вирішення цих проблем необхідна більш тісна регіональна гармонізація законодавства про авторське право, щоб ефективно боротися з несанкціонованими трансляціями та забезпечити, щоб значна комерційна цінність спортивного сектору й надалі сприяла інноваціям та економічному зростанню» ***(Ibo Puig Olivares. IP and Sports in Latin America (World IP Day 2026) // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/ip-and-sports-latin-america-world-ip-day-2026-2026-04-27_en). 27.04.2026).***

***

«…Компанія Bandai, що є ключовою частиною групи Bandai Namco, побудувала свій глобальний бізнес у сфері іграшок та розваг на основі «стратегії IP-Axis», використовуючи інтелектуальну власність для стимулювання циклу інновацій, отримання доходів та залучення шанувальників у рамках тисяч продуктів, що випускаються щороку… У міру розширення компанії на такі великі ринки, як Китай та Північна Америка, надійний захист торговельних марок став необхідним, що призвело до стратегічного переходу близько 2010 року до широкого використання Мадридської системи ВОІВ для міжнародної реєстрації. Ця система дозволила Bandai забезпечити ранню дату подання заявок, зменшити витрати та адміністративне навантаження, централізувати управління портфелем та гнучко розширювати захист відповідно до швидкозмінних тенденцій у сфері розваг…

Це виявилося особливо цінним у галузі, де глобальний попит може швидко змінюватися, що дозволило компанії узгодити захист бренду з розширенням бізнесу та уникнути затримок. Крім того, компанія Bandai об’єднала численні національні реєстрації в єдині міжнародні заявки з метою підвищення ефективності та зниження довгострокових витрат, використовуючи для цього цифрові інструменти, що спрощують подання заявок та управління ними. Сьогодні, маючи близько 280 активних міжнародних торговельних марок, Мадридська система забезпечує Bandai можливість глобального розширення, захисту своїх брендів та зосередження уваги на наданні нового контенту та продуктів шанувальникам у всьому світі…» (***Scaling Entertainment Brands Globally: Bandai’s Trademark Playbook // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/ip-advantage/w/stories/scaling-entertainment-brands-globally-bandai-s-trademark-playbook). 28.04.2026).***

***

Інтелектуальна власність в Україні

«Отримання судового рішення саме по собі не гарантує відновлення порушеного права, оскільки ключовим етапом є його фактичне

виконання. У виконавчому провадженні стягнення зазвичай здійснюється за рахунок коштів або матеріального майна боржника, однак у багатьох випадках такі активи відсутні. У цій ситуації важливим ресурсом для задоволення вимог кредитора можуть виступати об'єкти інтелектуальної власності — торговельні марки, патенти, авторські права, вебсайти та інші нематеріальні активи, які мають економічну вартість і можуть бути реалізовані в примусовому порядку…

Закон України «Про виконавче провадження» прямо передбачає можливість звернення стягнення не лише на традиційне майно, а й на майнові права, включно з правами інтелектуальної власності. Це означає, що торговельні марки, патенти, доменні імена та інші нематеріальні активи можуть бути арештовані, оцінені та продані для погашення боргу нарівні з іншими видами майна. Практика підтверджує реальність такого механізму: зокрема, у судово-виконавчій практиці вже реалізовувалися кейси продажу торговельних марок через електронні аукціони з подальшим спрямуванням отриманих коштів на задоволення вимог стягувачів.

Торговельні марки та інші об'єкти інтелектуальної власності відповідно до Цивільного кодексу України є майном, оскільки включають майнові права — право використання, дозвіл або заборону використання, а також можливість цивільного обігу. Вони можуть бути відчужені, передані або продані, що робить їх повноцінним активом у виконавчому провадженні. Для їх реалізації виконавець має право накласти арешт, після чого здійснюється процедура оцінки майна…

Оцінка таких активів є складним процесом, оскільки вони належать до нематеріальних активів і не мають очевидної ринкової ціни. Законодавство передбачає три основні підходи до оцінки: витратний (визначення вартості створення або заміщення активу), дохідний (оцінка потенційного доходу від його використання) та порівняльний (аналіз ринкових аналогів). На практиці найчастіше застосовується витратний підхід або залучається професійний оцінювач, особливо коли інформація про доходи від активу відсутня.

Після визначення вартості майнові права реалізуються через електронні торги, які організовує державне підприємство «СЕТАМ». Продаж підтверджується актом аукціону, а отримані кошти спрямовуються на погашення заборгованості боржника. Таким чином, інтелектуальна власність фактично виконує функцію ліквідного активу, який може бути використаний для виконання судових рішень…

Окрему категорію становлять вебсайти та доменні імена, які також визнаються об'єктами цивільних прав і можуть включати комплекс майнових прав: на домен, програмне забезпечення, дизайн, контент, хостинг і можливість передачі чи ліцензування. Такі права також підлягають оцінці та можуть бути предметом стягнення...

Практика показує, що використання об'єктів інтелектуальної власності у виконавчому провадженні є ефективним інструментом забезпечення виконання рішень суду, особливо у випадках, коли у боржника відсутні традиційні активи.

Це підтверджує, що інтелектуальна власність є повноцінною складовою майнової бази особи і може відігравати ключову роль у реальному відновленні порушених прав кредитора» ***(Віта Приходько. Інтелектуальна власність як актив боржника: арешт і продаж торговельних марок у виконавчому провадженні // ТОВ «Юридична газета» (https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/intelektualna-vlasnist-yak-aktiv-borzhnika-aresht-i-prodazh-torgovelnih-marok-u-vikonavchomu-provadz.html). 01.04.2026).***

***

«Реєстрація торговельної марки є одним із ключових інструментів правового захисту бренду та його комерційної ідентичності на ринку. Торговельною маркою можуть бути слова, власні імена, літери, цифри, слогани, зображення, кольори, форма пакування та інші позначення, які дозволяють відрізняти товари або послуги одного виробника від інших. Власником торговельної марки може бути як фізична, так і юридична особа, а також кілька осіб спільно…

Зареєстрована ТМ (позначається символом ®) надає її власнику виключне право використання, включно з можливістю забороняти іншим особам застосовувати ідентичні або схожі позначення для однорідних товарів і послуг. Крім того, реєстрація відкриває можливості для комерціалізації бренду через ліцензування та франчайзинг, а також є обов'язковою умовою для реєстрації доменного імені в зоні .UA…

Реєстрація торговельної марки здійснюється за Міжнародною класифікацією товарів і послуг (МКТП), яка включає 45 класів. Заявник може обрати один або декілька класів залежно від сфери діяльності, однак кількість класів безпосередньо впливає на вартість реєстрації. Після подання заявки сплачуються державні збори, зокрема за подання заявки, видачу свідоцтва та публікацію відомостей.

Процедура реєстрації передбачає кілька етапів. Спочатку обираються відповідні класи МКТП та проводиться попередня перевірка унікальності позначення через офіційні бази даних, зокрема ресурси національного офісу інтелектуальної власності та міжнародні реєстри. Далі готується і подається заявка, яка має містити дані про заявника, зображення позначення, опис, перелік класів та підтвердження сплати зборів. Подати документи можна особисто, поштою або в електронній формі через відповідні державні системи…

Після подання заявка проходить формальну та кваліфікаційну експертизу, під час якої перевіряється відповідність позначення вимогам законодавства та наявність підстав для надання правової охорони. У разі позитивного рішення заявник сплачує остаточні платежі та отримує свідоцтво про реєстрацію торговельної марки.

Загальний строк процедури може становити близько 18–24 місяців, тому рекомендується розпочинати процес завчасно — ще до активного виходу на ринок і значних інвестицій у просування бренду.

Практика також свідчить, що своєчасна реєстрація торговельної марки є стратегічно важливою, оскільки дозволяє не лише захистити бренд від недобросовісного використання, але й запобігти ситуаціям, коли позначення вже зайняте третіми особами, включно з кіберсквотингом або реєстрацією доменних імен конкурентами. З цієї причини великі компанії часто реєструють одразу кілька варіантів торговельних марок і доменів у різних юрисдикціях як превентивний захід захисту бренду» ***(Анастасія Безейко. Власний бренд, домен і франшиза: як зареєструвати торгову марку в Україні // ПрАТ «Телерадіокомпанія "Люкс"» (https://24tv.ua/business/torgova-marka-yak-zareyestruvati-tm-ukrayini-tsina-umovi-termini_n3041319). 04.04.2026).***

***

«Зростання прагнення українських підприємців підкреслити національне походження своїх товарів і послуг зумовило популярність торговельних марок, що містять позначення «Україна», «Ukraine» або «UA». Водночас така практика супроводжується підвищеними правовими вимогами, оскільки використання офіційної назви держави у складі бренду підпадає під спеціальне регулювання. Відповідно до Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», правова охорона надається лише тим позначенням, які не суперечать публічному порядку та принципам моралі, а включення державної назви можливе виключно за умови отримання дозволу від спеціально уповноваженої Комісії. Без такого дозволу УКРНОІВІ відмовляє у реєстрації незалежно від інших характеристик знака.

Такий підхід узгоджується з міжнародними стандартами, зокрема зі ст. 6ter Паризька конвенція про охорону промислової власності, яка зобов’язує держави відмовляти у реєстрації позначень, що можуть вводити споживачів в оману щодо державного походження товарів, а також із положеннями Угода TRIPS та Угоди про асоціацію з ЄС. У міжнародній практиці підходи до таких позначень різняться: у США вони зазвичай визнаються описовими та не підлягають охороні, у деяких країнах допускається їх використання з відмовою від виключних прав на саму назву держави, тоді як в Україні застосовується модель попереднього дозволу компетентного органу.

Процедура отримання такого дозволу є специфічною: заявник спочатку подає заявку на реєстрацію торговельної марки, після чого, у разі відповідного зауваження експертизи, звертається до Комісії з клопотанням. Надання дозволу залежить від наявності обґрунтованого зв’язку між діяльністю заявника та використанням державної назви. Серед критеріїв — суспільна або економічна цінність товарів чи послуг, активна благодійна діяльність, значна ринкова позиція або тривалий досвід роботи.

Окрему увагу приділяють змісту позначення. Такі торговельні марки проходять більш сувору перевірку на відповідність моральним і етичним стандартам, а також на відсутність ризику дискредитації держави. Крім того, назва «Україна» або «UA» включається до складу знака без надання виключних прав на цей елемент (дискламація), тобто правова охорона поширюється на знак у цілому або на його інші оригінальні складові. Важливо також уникати двозначних або потенційно негативних асоціацій, які можуть стати підставою для відмови.

Практика свідчить, що успішна реєстрація таких торговельних марок потребує ретельної підготовки: попереднього правового аналізу, перевірки унікальності позначення, формування переконливого пакета документів для Комісії та врахування додаткових фінансових витрат. Загалом, реєстрація бренду з використанням назви держави є можливою, але значно складнішою процедурою, ніж стандартна, і вимагає системного підходу та професійного юридичного супроводу» ***(Назар Костенко. Особливості реєстрації торговельної марки, що містить позначення «Україна», «Ukraine» або «UA» // ТОВ «Юридична газета» (https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/osoblivosti-reestraciyi-torgovelnoyi-marki-shcho-mistit-poznachennya-ukrayina-ukraine-abo-ua.html). 09.04.2026).***

***

«В умовах повномасштабної війни українські підприємства активно розробляють критично важливі технології, зокрема безпілотні літальні апарати, засоби радіоелектронної боротьби, системи зв'язку та навігації, значна частина яких може містити службові винаходи або корисні моделі, що нерідко мають ознаки державної таємниці. У зв'язку з цим постає комплексна правова проблема: ризик втрати роботодавцем прав на державну реєстрацію таких об'єктів інтелектуальної власності, а також загроза порушення режиму секретності. Винахід або корисна модель визнається службовим, якщо його створено працівником у межах виконання службових обов'язків чи за дорученням роботодавця або з використанням ресурсів підприємства — як матеріальних, так і нематеріальних (знань, досвіду, комерційних таємниць). При цьому достатньо наявності хоча б однієї з цих умов, а доведення використання нематеріальних ресурсів зазвичай здійснюється через сукупність непрямих доказів, зокрема посадові документи, доступ до внутрішньої інформації та участь працівника у відповідних проєктах…

За загальним правилом право на подання заявки на реєстрацію службового винаходу належить роботодавцю, однак воно може перейти до працівника у разі недотримання встановлених процедур. Працівник зобов'язаний письмово повідомити роботодавця про створення винаходу, після чого останній має протягом чотирьох місяців подати заявку, передати це право іншій особі або прийняти рішення про збереження винаходу як конфіденційної

інформації та укласти договір про винагороду. Пропуск цього строку автоматично призводить до переходу права на реєстрацію до винахідника. Додатково, якщо винахід зберігається як конфіденційний, але не використовується протягом чотирьох років, право на патент також переходить до працівника…

З метою мінімізації таких ризиків підприємствам необхідно належно оформлювати внутрішню документацію, зокрема трудові договори, угоди про правовий режим службових винаходів, процедури повідомлення та оцінки таких об'єктів. Важливо чітко визначати обов'язки працівників щодо створення інновацій, закріплювати належність майнових прав роботодавцю та передбачати механізми винагороди. Окрему роль відіграють цивільно-правові договори, які дозволяють обмежити можливість залучення третіх осіб, несанкціонованого подання заявок або реєстрації винаходів в інших юрисдикціях, а також встановлюють відповідальність за порушення.

Особливої уваги потребують секретні винаходи, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, адже вони регулюються спеціальним правовим режимом. Їх реєстрація здійснюється через режимно-секретні органи із застосуванням спеціального діловодства, а подання заявок до іноземних патентних відомств без відповідного дозволу заборонено. Крім того, технології військового або подвійного призначення підпадають під систему державного експортного контролю. У цілому ефективне управління службовими та секретними винаходами вимагає від підприємств системного підходу, своєчасного реагування на дії працівників і належного юридичного супроводу, що є критично важливим як для збереження прав інтелектуальної власності, так і для забезпечення національної безпеки…» ***(Володимир Коноваленко. Службовий винахід (корисна модель): як роботодавцю не втратити права на патент // ТОВ «Юридична газета» (https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/sluzhboviy-vinahid-korisna-model-yak-robotodavcyu-ne-vtratiti-prava-na-patent.html). 13.04.2026).***

***

«Проблема захисту технологій як складової національної безпеки, яка ще у 1980-х роках розглядалася як один із ключових викликів для західного світу, залишається не менш актуальною і сьогодні. В умовах руйнування післявоєнного світового порядку, зростання геополітичної напруженості та ігнорування міжнародного права агресивними державами роль технологій у забезпеченні безпеки суттєво зросла. Досвід війни в Україні демонструє, що сучасні конфлікти дедалі більше залежать від інновацій — зокрема штучного інтелекту, автономних систем і цифрових рішень, які стають вирішальним фактором у протистоянні…

У цьому контексті інтелектуальна власність відіграє стратегічну роль, оскільки саме вона стимулює створення новітніх оборонних технологій,

забезпечує їхній правовий захист і унеможливлює використання противником. Попри це, питання ІВ тривалий час залишалися недостатньо інтегрованими у політику національної безпеки. Сьогодні ж, на тлі активного розвитку технологій подвійного призначення, таких як ШІ, дрони та системи обробки даних, потреба в ефективному регулюванні, стимулюванні інновацій і водночас їх захисті значно посилилася. Це підтверджується і зростанням кількості патентів у сфері оборони, зокрема секретних заявок, а також переглядом умов управління ІВ у військових контрактах у провідних країнах…

Ключовими інструментами контролю за технологіями, що мають значення для національної безпеки, є механізми секретних патентів, експортного контролю та регулювання іноземних інвестицій. Секретні патенти дозволяють обмежити розкриття чутливої інформації, запобігаючи її потраплянню до потенційного противника, однак водночас потребують чіткого врегулювання, зокрема щодо компенсації винахідникам і правил міжнародного патентування. В Україні існує необхідність удосконалення відповідного законодавства, включаючи питання відповідальності за несанкціоноване розкриття чи подання заявок за кордон, а також розширення режиму секретності на інші об’єкти ІВ, зокрема ті, що пов’язані з технологіями штучного інтелекту.

Не менш важливим є експортний контроль, який поширюється не лише на матеріальні об’єкти, а й на нематеріальні активи, включаючи програмне забезпечення, алгоритми, технічну документацію та навіть передачу знань у цифровій формі. У сучасних умовах це означає, що навіть передання моделей штучного інтелекту чи їхніх компонентів може розглядатися як експорт контрольованих технологій. Відповідно, ефективне регулювання у цій сфері має враховувати новітні форми технологій і способи їх передачі…

Додатковим рівнем захисту виступає контроль іноземних інвестицій, спрямований на недопущення переходу критично важливих технологій або даних під контроль іноземних суб’єктів. Світова практика, зокрема в Європейському Союзі, свідчить про посилення уваги до цього інструменту, включаючи розширення його дії на нематеріальні активи, такі як алгоритми, бази даних і комерційні таємниці. В Україні також відбувається рух у цьому напрямі, зокрема через розробку законодавства щодо скринінгу іноземних інвестицій…

Загалом, сучасні виклики вимагають комплексного переосмислення ролі інтелектуальної власності у сфері національної безпеки. Для України, яка стала одним із центрів військових інновацій в умовах війни, особливо важливо забезпечити баланс між стимулюванням технологічного розвитку та їх надійним захистом. Це потребує оновлення законодавчої бази, впровадження нових механізмів контролю та інтеграції ІВ у стратегічну політику безпеки як одного з ключових ресурсів держави» ***(Ольга Гургула. ІВ у сфері національної безпеки та оборони: контроль трансферу технологій // Юридична***

практика (https://pravo.ua/iv-u-sferi-natsionalnoi-bezpeky-i-oborony-kontrol-transferu-tekhnolohii/). 16.04.2026).

***

«Підприємства, які планують відчужити права на торговельну марку на користь фізичних осіб, мають враховувати як особливості бухгалтерського обліку, так і суттєві податкові ризики, особливо якщо ціна продажу є нижчою за балансову вартість об'єкта. Порядок відображення такої операції залежить від походження торговельної марки: якщо вона створена самим підприємством, то не визнається нематеріальним активом і витрати на її створення списуються у періоді виникнення, тоді як придбана торговельна марка обліковується як актив і при продажу має бути переведена до складу необоротних активів, утримуваних для продажу… Для платників податку з доходом понад 40 млн грн законодавством також передбачено коригування фінансового результату на суму амортизації та залишкової вартості такого об'єкта. Оскільки передача прав на ТМ означає їх відчуження у власність або розпорядження, така операція не розглядається як виплата роялті і оподатковується ПДВ на загальних підставах. Додатковий податковий ризик виникає у випадку продажу ТМ фізичній особі за ціною нижчою за ринкову, адже контролюючі органи можуть розцінити різницю як додаткове благо, з якого у покупця виникає обов'язок сплатити ПДФО та військовий збір. Щоб мінімізувати фіскальні ризики, бізнесу важливо належним чином документувати формування ціни та уникати ознак індивідуальних преференцій для покупця» ***(Продаж торгової марки фізособі: податкові пастки // ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА" (https://ips.ligazakon.net/lawnews/doc/NZ261608-prodazh-torhovoyi-marky-fizosobi-podatkovi-pastky). 22.04.2026).***

***

«…У сучасному бізнесі дедалі більшу частку вартості компанії формують нематеріальні активи, а не матеріальні ресурси, тому бренд, торговельна марка, програмне забезпечення, бази даних, домени чи ноу-хау потребують окремої оцінки та належного правового оформлення. Передусім важливо чітко визначити, що саме оцінюється, адже, наприклад, торговельна марка і бренд є різними за природою об'єктами: ТМ має насамперед правовий статус, тоді як бренд відображає ринкову силу, репутацію та впізнаваність. Аналогічно з програмним забезпеченням: оцінюватися може як майнове право на нього, так і сам код, архітектура чи програмний продукт загалом… Потреба в оцінці нематеріальних активів виникає найчастіше під час продажу бізнесу, залучення інвестора, ліцензування, податкових перевірок або судових спорів, коли потрібно не просто назвати ціну, а обґрунтувати її даними. Вартість таких активів залежить від їхньої здатності генерувати дохід, масштабу й стабільності використання, ринкової позиції, строку корисного

використання, рівня правового захисту та ризиків, пов’язаних із їхнім використанням. Для оцінки нематеріальних активів застосовують дохідний, порівняльний і витратний підходи: перший найкраще підходить для брендів, ТМ і ПЗ, що приносять дохід; другий — для зіставлення з аналогічними ринковими угодами; третій — для внутрішніх розробок або активів, які ще не монетизуються… Коректність оцінки значною мірою залежить від якості вихідних даних, чіткості правового статусу активу, наявності документів, що підтверджують права та використання, а також правильно сформульованої мети оцінки. Після цього актив можна ефективно монетизувати через ліцензування, франчайзинг, роялті, продаж або відчуження прав, причому модель монетизації залежить від типу активу та бізнес-цілей. Отже, нематеріальні активи варто розглядати не як формальність, а як стратегічний ресурс, що за умови правильної оцінки та структурування може суттєво підвищити капіталізацію компанії, посилити її позиції в переговорах та забезпечити стабільне джерело доходу» ***(Оцінка нематеріальних активів: як визначити вартість бренду, ТМ та програмного забезпечення і монетизувати їх // ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА" (https://ips.ligazakon.net/lawnews/doc/EN260730?type=ep). 22.04.2026).***

***

«Більшість компаній замислюються про захист своєї торговельної марки лише тоді, коли стикаються з прямими збитками від контрафакту, втрачаючи прибуток та контроль над репутацією. Проте боротьба з наслідками, коли підробки вже потрапили на ринок, є значно складнішою та дорожчою за превентивні заходи. Найефективнішим інструментом захисту на випередження є внесення торговельної марки до Митного реєстру об’єктів права інтелектуальної власності. Це дозволяє митним органам зупиняти оформлення підозрілих вантажів ще на кордоні, надаючи правовласнику можливість втрутитися в ситуацію до того, як фальсифікат опиниться на полицях магазинів…

Практичний досвід підтверджує, що такий механізм успішно працює в різних товарних категоріях. Наприклад, на Закарпатті митники зупинили партію з 17 тисяч підроблених іграшок бренду LABUBU, а в іншому випадку заблокували ввезення фальсифікованих джойстиків PlayStation, що надсилалися міжнародною поштою. Важливо, що захист поширюється не лише на пряме копіювання логотипа, а й на імітацію дизайну чи окремих елементів. Судова практика щодо навушників, які копіювали зовнішній вигляд продукції Apple, та конструкторів, що відтворювали фігурки LEGO, свідчить: навіть без використання чужої назви товар може бути визнаний піратським, якщо він створює у споживача «загальне враження» оригінального продукту…

У всіх цих випадках вирішальним фактором стало саме залучення правовласника на етапі митного контролю. Завдяки експертизам та швидкому реагуванню підробки були конфісковані, а імпортери притягнуті до

відповідальності у вигляді штрафів. Таким чином, Митний реєстр трансформує захист бренду з пасивної боротьби з порушеннями у дієву систему безпеки, яка дозволяє бізнесу уникати репутаційних ризиків, демпінгу та втрати довіри споживачів ще до виникнення реальної проблеми…» ***(Контрафакт на кордоні: як митний реєстр працює на випередження // IPSTYLE (https://ipstyle.ua/kontrafakt-na-kordoni-iak-mytnyj-reiestr-pratsiuie-na-vyperedzhennia/). 22.04.2026).***

***

«…В умовах війни приватизаційні процеси в Україні стали стратегічним джерелом наповнення оборонного бюджету, що актуалізувало питання захисту нематеріальних активів державних підприємств. Відповідно до законодавства, підприємство розглядається як єдиний майновий комплекс (ЄМК), куди, крім матеріальних цінностей, входять і права інтелектуальної власності, зокрема торговельні марки (ТМ). ТМ відіграє подвійну роль: вона є юридичним інструментом ідентифікації продукту та цінним економічним активом, який акумулює репутацію та довіру споживачів. Проте ефективне управління цим ресурсом потребує не лише правової охорони (отримання свідоцтва), а й належного відображення в бухгалтерському обліку на субрахунку 123, що неможливо без первинних документів…

Сьогодні державний сектор стикається з низкою критичних проблем у цій сфері. Головною з них є нормативна фрагментарність та «облікова невидимість» активів: через добровільність реєстрації та відсутність ТМ на балансах багатьох підприємств, держава фактично втрачає контроль над своїм інтелектуальним капіталом. Це особливо небезпечно в контексті масштабної реорганізації держсектору, пов’язаної з втратою чинності Господарського кодексу у 2025 році. Відсутність чіткої інвентаризації створює ризики «тихої приватизації» брендів, коли під час продажу ЄМК символічний капітал держави переходить у приватні руки за безцінь або через управлінську пасивність (наприклад, невикористання марки протягом 5 років або несплату зборів)…

Крім того, розпорядження торговельними марками у держсекторі містить значні корупційні ризики. Навмисне заниження вартості ТМ, видача непрозорих ліцензій або свідома відмова від реєстрації прав можуть бути інструментами приватної вигоди керівництва. Для запобігання цим загрозам необхідно інтегрувати управління інтелектуальною власністю в антикорупційну політику, забезпечивши прозорість оцінки та колегіальність ухвалення рішень щодо ліцензування. Керівники державних установ, згідно із законом, зобов’язані впорядкувати бухгалтерський облік, адже достовірна звітність є базовою умовою для залучення інвестицій…

Для подолання кризової ситуації пропонується впровадити системний підхід: запровадити обов’язкову інвентаризацію та професійну оцінку ТМ перед приватизацією чи орендою, створити єдиний електронний реєстр

державних марок та запровадити обов'язкову реєстрацію стратегічно важливих активів. Важливим кроком має стати закріплення персональної відповідальності керівників підприємств за збереження та капіталізацію інтелектуального капіталу в їхніх контрактах (KPI). Лише через комплексний IP-аудит та посилення контролю з боку профільних міністерств держава зможе зберегти свої нематеріальні активи як ресурс для майбутнього економічного розвитку та інновацій…» ***(Тетяна Прилуцька, Андрій Цевух. Правові механізми захисту торговельних марок від знецінення та корупційних ризиків // Юридична практика (https://pravo.ua/pravovi-mekhanizmy-zakhystu-torhovelnykh-marok-vid-znetsinennia-ta-koruptsiinykh-ryzykiv/). 22.04.2026).***

***

«У Києві в межах IP WEEK 2026 під час SPORT & IP Forum, організованого УКРНОІВІ за підтримки Мінекономіки та Асоціації правників України, відбулася сесія «Спорт як бізнес: комерціалізація інтелектуальної власності», присвячена ролі IP у сучасній спортивній індустрії… Учасники обговорили, як інтелектуальна власність впливає на монетизацію спорту, чому світовий спорт заробляє мільярди саме на брендах, медіаправах, мерчі та рекламі, а не лише на продажі квитків, і чому в Україні цей потенціал поки що використовується лише частково. Було наголошено, що спортивні проєкти, які виходять на рівень продукту, мають бути впізнаваними, юридично оформленими та належно захищеними, адже саме бренд, візуальна комунікація, мерч і спонсорські можливості формують основу для подальшої комерціалізації. На прикладі державних і громадських ініціатив учасники підкреслили, що результати діяльності в цій сфері мають бути закріплені як активи відповідних організацій, щоб зберігати їхню цінність у майбутньому. Окрему увагу приділили персональному бренду спортсмена як важливому нематеріальному активу: було відзначено, що ім'я, репутація, логотип, автограф, зображення, образ і навіть голос можуть ставати джерелами доходу, але для довгострокового успіху необхідні не лише впізнаваність, а й якісний продукт та грамотне контрактне оформлення… У дискусії також акцентували на специфіці кіберспорту, де вся екосистема фактично залежить від правовласника гри, а отже комерційна стійкість будується насамперед навколо власних IP-активів команд і гравців... Порушувалося й питання творчої природи спортивного коментаря та перспектив його правового захисту. Завершуючи обговорення, спікери наголосили, що ефективна комерціалізація спорту неможлива без юридичної грамотності самих спортсменів: уже на етапі підписання договорів потрібно уважно прописувати юрисдикцію, відповідальність сторін, порядок вирішення спорів та арбітражні застереження, адже саме якісний юридичний супровід на старті дозволяє уникнути значно більших витрат і проблем у разі конфлікту в майбутньому…» ***(Спорт як бізнес: головні інсайти SPORT & IP Forum про комерціалізацію інтелектуальної власності // Український національний офіс***

інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/ipw2026-sesiia1/). 23.04.2026).

***

«Третя сесія SPORT & IP Forum була присвячена темі технологій відновлення та інновацій, що повертають у спорт, і зосередилася на зв'язку між інтелектуальною власністю, реабілітацією, доступністю технологій та якістю життя, особливо в українських умовах війни. Учасники обговорили правові механізми забезпечення доступу ветеранів до реабілітаційних технологій, роль патентів та інженерних рішень у розвитку спорту, а також значення медичних інновацій для паралімпійського руху... Директорка УКРНОІВІ Олена Орлюк наголосила, що в Україні спорт і інновації сьогодні неможливо розглядати поза контекстом війни, реабілітації та потреби у доступних і функціональних протезах, а інтелектуальна власність має працювати як інструмент захисту автора, розробника й споживача. Вона також звернула увагу на те, що в країні вже є патентна активність у спортивній сфері, але потенціал досі використовується недостатньо… Тренер збірної України зі скелетону Михайло Гераскевич підкреслив, що сучасний спорт дедалі більше залежить від технологій і Україні потрібна власна науково-виробнича база для розробки спорядження. Юрій Зозуля та ветеран Михайло Бакалюк наголосили, що реабілітація має будуватися не навколо окремого пристрою, а навколо цілісної екосистеми доступності, інклюзії та індивідуальних рішень, а кожен протез має оцінюватися не за ціною, а за тим, наскільки він відповідає реальним потребам людини… Олена Цимбалюк відзначила, що в Україні вже сформувалася сильна експертиза у сфері протезування, а держава забезпечує широкий спектр рішень за бюджетні кошти, хоча для спеціалізованих спортивних пристроїв потрібні окремі інституційні підходи. Ольга Гургула у своєму виступі зосередилася на юридичних інструментах доступу до критично важливих технологій, зокрема на примусовому ліцензуванні та безпекових виключеннях, які можуть застосовуватися державою в умовах національної надзвичайної ситуації. Завершуючи сесію, Олена Орлюк презентувала новий портал УКРНОІВІ, покликаний ширше інформувати суспільство про можливості інтелектуальної власності та її практичну роль у розвитку спорту, реабілітації та інновацій…» ***(Інновації, що повертають у спорт: підсумки сесії SPORT & IP Forum про технології відновлення // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/ipw2026-sesiia3/). 24.04.2026).***

***

«Під час SPORT & IP Forum у межах IP WEEK 2026 учасники обговорили особливості захисту прав інтелектуальної власності у спортивних трансляціях та дієві механізми протидії цифровому піратству. Було наголошено, що спортивний контент є не лише елементом індустрії

розваг, а й важливим економічним активом, цінність якого особливо залежить від часу показу, тому незаконні ретрансляції, стримінги через неавторизовані платформи та поширення контенту в соцмережах потребують максимально швидкого реагування. У центрі дискусії були питання, кому належать права на спортивні трансляції, фото- й відеоматеріали, які інструменти оперативного блокування доступні під час live-подій, а також як вибудовується співпраця між правовласниками, мовниками, цифровими платформами та правоохоронними органами…

Представники індустрії зазначили, що в Україні правовий режим спортивних трансляцій зазнав змін у 2022 році, коли до Закону «Про фізичну культуру і спорт» було внесено норми, за якими права на трансляцію належать безпосередньо спортивному клубу як організатору конкретного матчу, а не змагання загалом. Це дало клубам можливість самостійно розпоряджатися своїми правами та продавати їх різним мовникам. Водночас наголошувалося, що українське законодавство поки що не забезпечує достатньо швидких механізмів протидії незаконним ретрансляціям, адже в умовах live-події правовласник має фактично лише кілька годин, щоб зупинити порушення, а технологічно пірати постійно змінюють способи обходу блокувань. Учасники також обговорили міжнародний досвід, зокрема практики динамічного блокування піратського контенту, та необхідність вдосконалення процесуальних інструментів…

Окремо підкреслювалося, що спортивний контент є одним із найдорожчих медіапродуктів у світі, а витрати мовників на його придбання постійно зростають. Представники мовників пояснили, що при закупівлі прав враховуються умови дистрибуції — де саме матеріал може бути показаний, чи дозволено його використовувати на безкоштовному ТБ, платформах цифрового мовлення або в соцмережах. Практики боротьби з піратством також продемонстрували, що універсального рішення не існує: потрібна постійна координація між правовласниками, Антипіратською асамблеєю, провайдерами, платформами та кіберполіцією. У підсумку учасники погодилися, що захист спортивних трансляцій потребує одночасно правових, технічних і організаційних рішень, а також оперативної взаємодії всіх стейкхолдерів для збереження економічної цінності спортивного контенту» ***(Fair Play by SPORT & IP Forum: захист IP прав у спортивних трансляціях // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/ipw2026-sesiia4/). 24.04.2026).***

***

«Бюро економічної безпеки (БЕБ) України наразі чинить системний тиск на бізнес, намагаючись оподатковувати операції з лізингу транспортних засобів, зокрема повітряних суден, як роялті. Попри норми національного та міжнародного права, слідчі бюро прагнуть кваліфікувати цивільні літаки та вертольоти не як транспорт, а як об’єкти інтелектуальної

власності. Проте усталена судова практика, включаючи рішення апеляційних судів за 2022–2025 роки, послідовно спростовує таку позицію. Судді наголошують, що роялті може виникати виключно при використанні прав інтелектуальної власності, тоді як пасажирські чи вантажні судна, аналогічно до залізничних вагонів чи сільгосптехніки, є серійним транспортом і засобом здійснення господарських операцій, а не об'єктом авторського чи патентного права.

Окрім ігнорування судових прецедентів, дії БЕБ суперечать міжнародним конвенціям про уникнення подвійного оподаткування. Згідно з цими документами, доходи від оренди мають оподатковуватися в країні резидентства орендодавця, проте українські правоохоронці намагаються повторно оподаткувати ці ж платежі в Україні, перекваліфікувавши їх у роялті. Від такого підходу вже постраждали щонайменше п'ять великих українських авіаперевізників, серед яких МАУ, «Константа», «Ургa», «НЗОПЕРЕЙШІНС» та «Скайлайн». В умовах війни, коли діяльність авіакомпаній і так обмежена і зосереджена за кордоном, подібні спроби донарахування податків та ініціювання кримінальних проваджень створюють критичне навантаження на галузь. Зрештою, така практика БЕБ не лише порушує принципи податкового законодавства, а й підриває інвестиційний клімат України та її міжнародні зобов'язання» ***(БЕБ ігнорує судову практику, намагаючись оподатковувати операції з лізингу транспорту як роялті // daily.com.ua (https://daily.com.ua/partners-news/beb-ignoruie-sudovu-praktyku-namagayuchys-opodatkovuvaty-operacii-z-lizyngu-transportu-yak-royalti/). 27.04.2026).***

***

«В Україні порушення прав інтелектуальної власності в Інтернеті залишається серйозною проблемою, зокрема це стосується несанкціонованого використання торговельних марок, порушень авторських прав та використання неліцензійного програмного забезпечення. Правова база покликана захищати правовласників за допомогою законів про авторське право, винаходи, торговельні марки та промислові зразки, тоді як міжнародні зобов'язання України, зокрема Угода ТРІПС, вимагають забезпечення ефективного захисту у цифровій сфері. Авторське право виникає автоматично з моменту створення твору, проте торговельні марки та технології необхідно зареєструвати в УКРНОІВІ для отримання правового захисту…

Найпоширенішим порушенням у мережі є неправомірне використання торговельних марок, на яке у 2024 році припадала найбільша частка спорів щодо інтелектуальної власності. Українське законодавство оцінює схожість торговельних марок за фонетичними, графічними та семантичними критеріями, а суди часто покладаються на експертизу для визначення того, чи є знаки схожими до ступеня змішування. Верховний Суд наголосив, що візуальна схожість може переважати фонетичну, особливо у випадку комбінованих

знаків, і що висновки експертів є необхідними, коли змішування не є очевидним. Для зменшення ризику підприємствам рекомендується проводити попередні пошуки схожості та моніторити реєстри на предмет конфліктних заявок.

Порушення авторських прав є другою за значимістю категорією, яка часто пов'язана з несанкціонованим використанням творів без ліцензії чи інших правових підстав. Захист залежить від оригінальності, і суди вимагають доказів авторства та об'єктивної форми твору. Правовласники можуть вимагати або компенсації у встановленому законом розмірі, або відшкодування фактичних збитків, упущеної вигоди, незаконного збагачення та, у відповідних випадках, моральної шкоди. Вибір засобу правового захисту залежить від наявних доказів, а також від швидкості розгляду справи чи її складності…

Оскільки докази мають вирішальне значення, правовласникам рекомендується ретельно фіксувати порушення за допомогою експертних висновків, скріншотів та аудіо- чи відеозаписів, офіційних запитів до хостинг-провайдерів, тестових покупок, публікацій у ЗМІ, митної інформації та інших електронних доказів. Українські суди оцінюють такі докази з огляду на їхню релевантність, допустимість та достовірність, а метадані або дати створення файлів можуть мати вирішальне значення для підтвердження авторства чи пріоритету…

Перш ніж звертатися до суду, сторонам рекомендується спробувати застосувати досудові заходи щодо забезпечення дотримання прав, такі як офіційні скарги, запити на видалення контенту з платформ та повідомлення провайдерам хостингу або адміністраторам доменів. Ефективні повідомлення повинні містити дані про правовласника, опис твору чи знака, що підлягають захисту, докази права власності та повноважень, вказати URL-адресу чи місце розташування, де відбувається порушення, а також чітко вимагати видалення або блокування контенту. Офіційне повідомлення від адвоката часто є найефективнішим першим кроком, оскільки воно свідчить про серйозність намірів і може сприяти швидкому вирішенню спору…

У разі необхідності судового розгляду у позові слід звернутися до суду з проханням припинити порушення, вилучити товари або контент з обігу, заблокувати веб-сайти, визнати недійсними договори, що порушують права, у відповідних випадках, а також присудити грошову компенсацію, включаючи відшкодування збитків та судові витрати. Правовласники також можуть подавати скарги до правоохоронних органів або Антимонопольного комітету, особливо у випадках недобросовісної конкуренції, пов'язаних із копіюванням брендингу або упаковки. Загалом, ефективний захист в Україні залежить від своєчасного збору доказів, стратегічного використання досудових інструментів, якісного юридичного оформлення документів та досвідченого юриста з питань інтелектуальної власності» ***(Sergiy Barbashyn. How is the Fight Against Intellectual Property Rights Infringement Carried Out in Ukraine? // AIPPI (Association Internationale pour la Protection de la Propriété Intellectuelle)***

(https://www.aippi.org/news/how-is-the-fight-against-intellectual-property-rights-infringements-carried-out-in-ukraine/). 27.04.2026).

***

«Спадкування об'єктів інтелектуальної власності є критично важливим, проте часто ігнорованим аспектом планування спадщини. На відміну від матеріальних активів, права на торговельні марки, винаходи та авторські твори нерідко залишаються поза увагою, що створює ризики втрати прав, виникнення конфліктів між спадкоємцями або навіть паралізації бізнесу. Згідно із законом, у спадок переходять лише майнові права — можливість використовувати об'єкт, отримувати дохід та передавати права іншим особам, тоді як особисті немайнові права, як-от право авторства, залишаються невідчужуваними, хоча й підлягають правовій охороні…

Процес спадкування інтелектуальної власності має свої специфічні виклики: він вимагає чіткої ідентифікації об'єктів, перевірки їхнього реєстраційного статусу та суворого дотримання строків чинності патентів чи свідоцтв, що потребують регулярної сплати зборів. Без належної підготовки спадкоємці можуть отримати права, якими фактично не зможуть скористатися через юридичні прогалини або заборгованості. Особливо гостро це питання постає в корпоративному секторі, де торговельна марка чи технологія є ключовими для діяльності компанії, а відсутність чітко оформленого спадкування може призвести до втрати контролю над брендом…

Для мінімізації цих ризиків експерти рекомендують завчасно проводити юридичний аудит портфеля прав, грамотно структурувати активи та готувати заповіт. Комплексний професійний супровід дозволяє не лише визначити юридичний статус об'єктів, а й забезпечити внесення необхідних змін до державних реєстрів та взаємодію з патентними відомствами. У підсумку, ставлення до інтелектуальної власності як до повноцінного активу, що потребує такої ж уваги, як нерухомість чи корпоративні права, є запорукою стабільності бізнесу та добробуту майбутніх поколінь…» ***(Макаренко Ольга. Спадкування інтелектуальної власності: як уникнути втрати прав і конфліктів // ТОВ "ВіКонсалт про" (https://www.viconsult.com/ua/publikatsii/spadkuvannya-intelektualnoyi-vlasnosti-yak-unyknuty-vtraty-prav-i-konfliktiv/). 28.04.2026).***

***

«У сучасній економіці знань та інновацій частка нематеріальних активів у вартості компаній стрімко зростає, а для технологічних стартапів інтелектуальна власність часто стає єдиним реальним активом. Оскільки традиційне патентування стає дедалі дорожчим, складнішим та тривалішим процесом, бізнес усе частіше обирає комерційну таємницю (trade secrets) як гнучку та економічно ефективну альтернативу. На відміну від патентів, які мають обмежений термін дії (20 років) і вимагають публічного розкриття технології, режим комерційної таємниці дозволяє зберігати конфіденційність

необмежений час, не потребує сплати державних зборів і охоплює широке коло об’єктів — від алгоритмів ШІ та баз даних до бізнес-метрик і рецептур…

Міжнародні стандарти охорони комерційної таємниці закладені в Паризькій конвенції та Угоді TRIPS, а в Європейському Союзі вони гармонізовані Директивою (ЄС) 2016/943. Значний вплив на глобальну практику має законодавство США (DTSA), яке встановлює суворі критерії відповідальності за незаконне привласнення інформації. В Україні правове регулювання наразі залишається фрагментарним, оскільки норми розпорошені між різними кодексами та законами. Проте підготовка спеціального закону «Про захист комерційних таємниць» свідчить про перехід до системного формування захисного режиму, що відповідає вимогам ЄС...

В Україні правове регулювання залишається фрагментарним і базується переважно на Цивільному кодексі, проте вже розпочато роботу над спеціальним законом, тоді як вітчизняний бізнес часто недооцінює цей інструмент або обмежується його декларативним застосуванням без реальних заходів захисту. Серед головних переваг комерційної таємниці — необмежений строк дії, відсутність необхідності розкривати суть технології та витрат на реєстрацію. Проте цей режим супроводжується серйозними ризиками, зокрема витоками інформації через звільнених працівників, викликами віддаленої роботи, загрозами випадкового розголошення через використання штучного інтелекту та складністю захисту в різних юрисдикціях... Щоб комерційна таємниця стала реальним активом, компанія має забезпечити секретність, комерційну цінність, документування переліку секретів, обмеження доступу за принципом «need-to-know», технічний та організаційний захист, а також внутрішній контроль. Це досягається через впровадження угод про конфіденційність (NDA), економічне обґрунтування цінності інформації, фізичний та цифровий захист, регулярне навчання персоналу та внутрішні аудити. Зрештою, комерційна таємниця не протиставляється патентам, а є невід’ємним елементом багаторівневої стратегії управління інтелектуальною власністю, поєднання з яким забезпечує бізнесу стійкість та довгострокову конкурентну перевагу на ринку…» ***(Сергій Заянчуковський. Комерційна таємниця: нові виклики для бізнесу // Інформаційне агенство "ЛІГА:ЗАКОН" (https://biz.ligazakon.net/analitycs/243744_komertsyna-tamnitsya-nov-vikliki-dlya-bznesu). 30.04.2026).***

***

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«Система управління авторськими правами YouTube знову стала об’єктом критики після того, як трейлер, присвячений презентації технології DLSS 5 від NVIDIA, опублікований на офіційному каналі

виробника графічних процесорів, отримав попередження про порушення авторських прав від La7 — італійського місцевого телеканалу, який лише показав сюжет про анонс NVIDIA, використовуючи ті самі відеоматеріали. У повідомленні про порушення стверджувалося, що La7 володіє авторськими правами, незважаючи на те, що контент є власним матеріалом NVIDIA, що підкреслює, як система авторських прав платформи, здається, працює з високим рівнем автоматизації та мінімальним людським втручанням. Хоча розмір компанії NVIDIA та її перевірений статус, ймовірно, дозволили швидко вирішити проблему, цей інцидент викликає серйозні занепокоєння щодо того, як тисячі менших творців, чиє життя залежить від доброї волі YouTube, впораються в подібних обставинах…

Попередження про порушення авторських прав мають серйозні наслідки, зокрема можливі санкції щодо каналу, демонетизацію або видалення, а ризик безпідставного видалення контенту може змусити авторів повністю покинути платформу. Основна проблема полягає в тому, що система YouTube, розроблена для задоволення вимог правовласників, діє настільки широко, що потрапляють у її сітку й законні автори, що потенційно шкодить саме тій спільноті, яка робить платформу цінною. Можливо, знадобляться ще кілька гучних промахів, подібних до того, що стався з NVIDIA, щоб підштовхнути YouTube до впровадження більш збалансованого підходу, який захищатиме справжні авторські права, одночасно запобігаючи зловживанню системою з боку недобросовісних заявників» ***(Alan Velasco. YouTube's Copyright System Is So Bad It Took Down NVIDIA's Own DLSS 5 Video // Hot Hardware Inc, Inc (https://hothardware.com/news/youtubes-copyright-system-took-down-nvidias-dlss-5). 06.04.2026).***

***

«Компанія Temu приєдналася до Міжнародної коаліції з боротьби з підробками (IACC) — глобальної мережі, що налічує понад 250 організацій, які займаються боротьбою з підробками та піратством, — що стало черговим кроком у зміцненні її зусиль із захисту інтелектуальної власності. Як звичайний член, Temu планує співпрацювати з брендами, галузевими групами та правоохоронними органами, беручи участь у спільних ініціативах та обмінюючись передовим досвідом для підвищення безпеки споживачів в Інтернеті. Цей крок ґрунтується на існуючому партнерстві компанії з IACC та участі в її Консультативній раді з питань торговельних майданчиків. З моменту запуску у 2022 році компанія Temu розробила комплексну систему захисту прав інтелектуальної власності, яка включає перевірку продавців, перевірку товарів перед розміщенням та постійний моніторинг з використанням великої бази даних брендів, зображень і ключових слів. Платформа повідомляє, що швидко вирішує понад 99,9 % запитів на видалення, часто протягом одного дня, та підтримує захист брендів за допомогою ініціативи Brand Guardian, яка безпосередньо співпрацює з понад 1 500 брендами. Загалом, членство

відображає зусилля Temu щодо підвищення довіри та відповідальності на своєму ринку за допомогою посиленого захисту інтелектуальної власності та співпраці в галузі…» ***(Temu Strengthens Intellectual Property Protection with IACC Membership and Industry Partnerships // The Manila Times (https://www.manilatimes.net/2026/04/14/tmt-newswire/pr-newswire/temu-strengthens-intellectual-property-protection-with-iacc-membership-and-industry-partnerships/2320055). 14.04.2026).***

***

«Хоча компанії активно використовують програмне забезпечення з відкритим кодом (OSS) для прискорення розробки та зниження витрат, поширене неправильне розуміння його правових засад часто призводить до значних договірних та операційних ризиків. Поширеною помилкою є думка, що «безкоштовне» програмне забезпечення не має обмежень, тоді як насправді OSS — це ліцензоване програмне забезпечення, яке часто накладає умови щодо зазначення авторства, розкриття вихідного коду та поширення. Невиконання цих зобов'язань може призвести до порушення авторських прав, примусового розкриття власницького вихідного коду, затримок у угодах злиття та поглинання, а також шкоди репутації. Щоб зменшити ці ризики, організації повинні перестати розглядати управління OSS як суто технічне завдання та інтегрувати його в офіційну систему управління юридичними ризиками…

Захисні заходи, передбачені договорами, мають бути суворими та конкретними. Організації повинні вимагати від сторонніх постачальників надання повного та точного переліку всіх компонентів та ліцензій на OSS, зазвичай у формі «специфікації програмного забезпечення» (SBOM), а також відповідних запевнень щодо використання всього OSS у відповідності до умов відповідних ліцензій. Особливо небезпечною є сфера «копілефту» або взаємних ліцензій, які можуть спричинити вимогу розкриття вихідного коду похідних творів або змусити ліцензувати пропрієтарні компоненти на умовах відкритого коду. Контракти повинні містити чіткі положення, що вимагають попередньої письмової згоди на використання таких ліцензій, а також передбачати чіткі гарантії відшкодування збитків, що покривають претензії щодо інтелектуальної власності, які виникають у разі недотримання вимог. Крім того, компанії повинні бути обережними щодо стандартних гарантій відшкодування збитків, пов'язаних з інтелектуальною власністю, які містять широкі «виключення щодо OSS», що може залишити компанію беззахисною, якщо постачальник використовує код, що не відповідає вимогам; натомість ці виключення повинні бути вузько адаптовані, щоб охоплювати лише код, модифікований або об'єднаний самою компанією…

Поява платформ для розробки на основі штучного інтелекту додає новий рівень складності, оскільки багато моделей ШІ випускаються за ліцензіями з відкритим кодом, які часто містять нестандартні обмеження щодо сфери використання або вказівки авторства. Організації повинні ретельно розрізняти

ліцензії з відкритим кодом, затверджені OSI (Ініціатива «Відкрите програмне забезпечення»), та ці більш обмежувальні умови, гарантуючи, що угоди з кінцевими споживачами відповідають зобов'язанням перед попередніми розробниками. Зрештою, ефективне використання OSS вимагає надійного внутрішнього управління, включаючи використання інструментів автоматизованого сканування, офіційних програм дотримання вимог та прав на аудит у рамках угод з постачальниками. Забезпечуючи, щоб використання програмного забезпечення з відкритим кодом було обдуманим, задокументованим та обґрунтованим, компанії можуть використовувати його переваги, зберігаючи при цьому свою інтелектуальну власність та комерційну гнучкість» ***(Armand J. (A.J.) Zottola. What Companies Get Wrong About Open-Source Software Licensing: Legal Risk and Contract Fixes // Venable LLP (https://www.venable.com/insights/publications/ip-quick-bytes/what-companies-get-wrong-about-open-source). 16.04.2026).***

***

«…У березні 2026 року відома платформа з піратського розповсюдження манги та манхви TuMangaOnline (TMO), також відома як ZonaTMO, була закрита в результаті транскордонної правової кампанії. Сайт, який обслуговував мільйони іспаномовних шанувальників і, за оцінками, наприкінці 2024 року налічував мільярд переглядів, після кількамісячного розслідування був заблокований. Асоціація з просування авторських прав за кордоном (COA) — корейська група, що представляє таких великих видавців, як Kakao та Webtoon, — пізніше підтвердила, що організувала ці заходи у співпраці з антипіратською фірмою IP House та іспанською юридичною фірмою Santiago Mediano Abogados…

Ця розслідування завершилося операцією іспанської поліції в Альмерії, в результаті якої було закрито мережу взаємопов'язаних веб-сайтів, зокрема Visortmo. Хоча історичні дані сайту вказували на його зв'язок з іспанською компанією Nakamas Web SL, правоохоронні органи поки що не встановили конкретних підозрюваних і не повідомили про затримання, зазначивши, що розслідування триває… Закриття TMO є значною перемогою для правовласників, які роками стежили за діяльністю цієї платформи, і є частиною більш широкої та рішучої хвилі боротьби з піратством манги та аніме у всьому світі. Як свідчать нещодавні закриття інших великих платформ, таких як HiAnime та Bato.to, об'єднання правовласників дедалі частіше координують юридичні дії в різних юрисдикціях, а COA прямо заявляє, що готує подальші скоординовані заходи щодо боротьби з іншими піратськими операторами по всьому світу…» ***(Ernesto Van der Sar. Korean Rights Holders Behind Takedown of Manga Piracy Giant TuMangaOnline // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/korean-rights-holders-behind-takedown-of-manga-piracy-giant-tumangaonline/). 17.04.2026).***

***

«Багатокористувацька гра «Pickmos» була видалена зі Steam після численних звинувачень у плагіаті та можливому порушенні авторських прав. Спочатку гра мала назву «Pickmon» і викликала бурхливу критику з боку громадськості через дизайн істот, що дуже нагадував культових персонажів «Покемона», таких як Pikachu та Charizard, а також через схожість із грою «Palworld» та незалежними фанатськими творами. Незважаючи на спробу ребрендингу — перейменування гри на «Pickmos» з метою підкреслити її нову ідентичність — основний дизайн монстрів та ігрова термінологія залишилися практично незмінними, що не дозволило розвіяти побоювання щодо порушення прав інтелектуальної власності…

У відповідь на негативну реакцію видавництво NetworkGo втрутилося у процес розробки проєкту, оголосивши, що буде контролювати роботу студії з метою врахування відгуків гравців та підвищення якості. Це втручання призвело до видалення сторінки гри у магазині Steam, і, як очікується, значні зміни в ігрових ресурсах та візуальній ідентичності будуть необхідні, щоб уникнути можливих судових позовів з боку правовласників, таких як Nintendo або The Pokémon Company. Цей інцидент підкреслює зростаючу пильність галузі щодо захисту авторських прав у жанрі колекціонування монстрів та висвітлює зростаючі юридичні та репутаційні ризики, пов’язані з похідним або недостатньо оригінальним дизайном ігор» ***(Pokémon-Style Title Pickmos Delisted from Steam Amid Plagiarism Backlash // Yugen Media Inc. (https://www.enduins.com/news/pokemon-style-title-pickmos-delisted-from-steam-amid-plagiarism-backlash). 19.04.2026).***

***

«…Десятки популярних піратських стрімінгових сайтів — зокрема такі відомі «зомбі-бренди», як Sflix, Watchseries, HDtoday та Fmovies — раптово стали недоступними, і всі вони видають помилку Cloudflare 521. Ця конкретна помилка вказує на те, що сервери-джерела, на яких розміщені ці сайти, перестали відповідати на запити, що свідчить про значні порушення в роботі їхньої інфраструктури, а не про проблему з самою Cloudflare. Хоча жодна антипіратська організація офіційно не взяла на себе відповідальність за це відключення, масовий збій явно вказує на збій у роботі спільного бекенду «Piracy-as-a-Service» (PaaS)… Ці піратські сайти зазвичай працюють як інтерфейси, що використовують централізовані сервери медіаресурсів — такі як MegaCloud, VidCloud або RapidCloud — для передачі відеопотоків та розміщення веб-контенту. Ця модель, яку Асоціація кінокомпаній (MPA) визначила як пріоритетну загрозу через величезний обсяг трафіку, який вона генерує (лише одна мережа зафіксувала понад 622 мільйони відвідувань у серпні 2025 року), по суті створює єдину точку відмови для численних платформ, що залежать від неї… Хоча причина збою залишається непідтвердженою і невідомо, чи відновлять роботу ці сайти, цей збій є одним із найсерйозніших потенційних ударів по сфері піратського стримінгу з часу

ліквідації аналогічної серверної інфраструктури у 2023 році…» ***(Ernesto Van der Sar. Sflix, Myflixerz, HDtoday, and other Pirate Sites Go Dark as Backend Infrastructure Fails // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/sflix-myflixerz-hdtoday-and-other-pirate-sites-go-dark-as-backend-infrastructure-fails/). 23.04.2026).***

***

Україна

«Особистий бренд блогера сьогодні виступає повноцінним нематеріальним активом, який має не лише репутаційну, а й комерційну цінність. Дослідження EUIPO демонструє, що інфлюенсери, які реєструють права інтелектуальної власності, значно активніше розвивають власний бізнес: серед них удвічі більше тих, хто створює власні бренди та продає товари онлайн. Центральним інструментом такого захисту є торговельна марка, яка дозволяє закріпити за блогером виключне право на використання свого імені, логотипа чи іншого позначення, формуючи довіру аудиторії та забезпечуючи можливість монетизації.

Торговельна марка виконує не лише захисну, а й економічну функцію: вона може ліцензуватися, передаватися у франшизу або виступати активом у переговорах з партнерами та інвесторами. Водночас відсутність реєстрації позбавляє блогера можливості ефективно протидіяти копіюванню бренду, блокувати недобросовісних конкурентів чи захищати свою репутацію в цифровому середовищі, де зростання аудиторії автоматично підвищує ризики порушень…

Вибір юрисдикції для реєстрації торговельної марки залежить насамперед від географії аудиторії та ринків, на яких блогер здійснює або планує здійснювати діяльність. Найпростішим варіантом є локальна реєстрація в межах однієї країни. Для тих, хто орієнтується на європейський ринок, ефективним рішенням є подання заявки через EUIPO, що забезпечує охорону одразу в усіх країнах ЄС. Для глобальних стратегій використовується WIPO через Мадридську систему, яка дозволяє отримати захист у кількох країнах одночасно, хоча й потребує більших ресурсів і ретельного планування…

Важливим елементом реєстрації є визначення класів товарів і послуг відповідно до Nice Classification, оскільки правова охорона поширюється лише на обрані категорії. Для блогерів найбільш релевантними є класи, пов’язані з освітніми послугами, рекламою, мерчем, друкованою продукцією та цифровими сервісами. Неправильний або занадто вузький вибір класів може суттєво обмежити можливості розвитку бренду в майбутньому.

Процедура реєстрації торговельної марки передбачає кілька послідовних етапів: перевірку унікальності позначення, визначення форми марки (словесна, зображувальна або комбінована), вибір класів, підготовку документів та подання заявки з подальшим супроводом під час експертизи. Особливу увагу

слід приділяти попередньому пошуку, оскільки принцип пріоритету (“хто перший подав заявку”) може призвести до втрати права на використання навіть власного бренду…

Серед типових помилок блогерів — запізніла реєстрація, вибір лише одного класу, ігнорування міжнародних ринків, а також використання описових позначень, які не мають розрізняльної здатності і тому не підлягають правовій охороні. Усі ці помилки об’єднує сприйняття реєстрації як формальності, тоді як насправді це стратегічне рішення, що визначає рівень захищеності бренду в довгостроковій перспективі.

Таким чином, торговельна марка є ключовим інструментом правового забезпечення діяльності блогера, який дозволяє не лише захистити власну ідентичність, а й створити основу для масштабування бізнесу. Своєчасна та продумана реєстрація значно знижує ризики порушень і відкриває додаткові можливості для комерціалізації особистого бренду» ***(Дарія Сівченко. Торговельна марка для блогера: як зареєструвати правильно? // Legal IT Group (https://legalitgroup.com/torgovelna-marka-dlya-blogera-yak-zareyestruvaty-pravylno/). 06.04.2026).***

***

«…Кіберсквотинг — це поширене явище цифрового ринку, яке полягає у недобросовісній реєстрації або використанні доменних імен, що збігаються або схожі з назвами торговельних марок, компаній чи відомих брендів, з метою їх перепродажу або паразитування на діловій репутації. Воно може проявлятися у формі реєстрації точних назв брендів (брендовий кіберсквотинг), навмисних помилок у написанні доменів для перехоплення трафіку (тайпосквотинг), захоплення доменів після завершення їх реєстрації або використання імен публічних осіб. Це явище має глобальний характер і стосується як великих міжнародних компаній, так і малого бізнесу…

В Україні кіберсквотинг не має окремого законодавчого визначення, однак ефективно регулюється через норми про захист прав інтелектуальної власності та законодавство про недобросовісну конкуренцію. Суди зазвичай розглядають такі спори як порушення прав на торговельну марку або як недобросовісне використання ділової репутації. Основними правовими інструментами захисту є Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» та Закон «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Захист доменного імені можливий кількома шляхами. Міжнародна процедура UDRP дозволяє вирішувати спори щодо доменів у загальних доменних зонах через арбітражні центри ВОІВ, якщо доведено схожість із торговельною маркою, відсутність прав у реєстранта та недобросовісність використання. В Україні також можливе звернення до Антимонопольного комітету у випадках, коли бренд не зареєстрований як торговельна марка, але має ринкову впізнаваність. Найбільш універсальним інструментом залишається

судовий позов, який дозволяє не лише припинити порушення, а й передати домен, стягнути збитки та застосувати забезпечувальні заходи…

Успішний захист зазвичай починається з оперативної фіксації порушення (скриншоти, дані WHOIS), збору доказів прав на бренд, досудової претензії та залучення фахівців з інтелектуальної власності. Водночас ключову роль відіграє превенція: реєстрація торговельної марки, яка є основою для захисту домену, своєчасне оформлення доменів у різних зонах (.UA, .COM, .NET тощо), моніторинг нових реєстрацій і контроль строків продовження…

Отже, кіберсквотинг є системним ризиком цифрової економіки, але не безконтрольним явищем. Українське та міжнародне право надають дієві механізми захисту, однак найбільш ефективною стратегією залишається превентивна реєстрація прав та активне управління цифровими активами бренду» ***(Богдан Кузьмович. Конкурент зайняв ваш домен. Що робити? // ТОВ «Юридична газета» (https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/konkurent-zaynyav-vash-domen-shcho-robiti.html). 10.04.2026).***

***

«У 2026 році захист інтелектуальної власності в інтернеті перетворився на одну з ключових умов стабільного функціонування брендів, виробників та e-commerce-бізнесу. У цифровому середовищі, де інформація поширюється миттєво, порушення прав — такі як незаконне використання торгових марок, продаж контрафактної продукції, демпінг під чужим брендом, копіювання контенту чи підробки на маркетплейсах — мають швидкий і масштабний вплив на репутацію компанії, її продажі та юридичні позиції. Водночас значна частина бізнесів виявляє такі порушення із запізненням, коли вже спостерігається падіння цін, втрата контролю над ринком або поява підробок у видачі онлайн-платформ. У цих умовах разові перевірки чи ручний пошук стають неефективними, а натомість виникає потреба у системному моніторингу інтернет-простору та формуванні належної доказової бази…

Інтелектуальна власність як правова категорія охоплює результати творчої діяльності людини та засоби індивідуалізації, що охороняються законом і можуть приносити прибуток протягом тривалого часу. Її ключовими характеристиками є нематеріальність, можливість одночасного використання необмеженою кількістю осіб за згодою правовласника, абсолютний характер прав та необхідність законодавчого закріплення. Об’єкти інтелектуальної власності включають авторські та суміжні права, патентні рішення, нетрадиційні об’єкти, а також засоби індивідуалізації, серед яких особливе місце займають торговельні марки.

Торговельна марка є важливим інструментом ідентифікації товарів і послуг, а також ключовим елементом брендингу. Вона дозволяє відрізнити продукцію компанії від конкурентів і формує довіру споживачів. Водночас

використання торгового знака без дозволу правовласника є порушенням, навіть якщо йдеться про позначення, схожі «до ступеня змішування». У цифровому середовищі такі порушення набувають особливої поширеності: бренди використовуються в доменних іменах, описах товарів, рекламі та на сторінках інтернет-магазинів для просування підробок або недобросовісної конкуренції…

Ефективний захист прав на торговельну марку в інтернеті передбачає насамперед виявлення порушень і належний збір доказів. До них належать фіксація веб-сторінок, скріншоти, нотаріальне засвідчення матеріалів, а також контрольні закупівлі товарів. Важливо встановити наявність трьох ключових ознак порушення: подібність позначення, однорідність товарів чи послуг та факт отримання прибутку порушником. Після збору доказів правовласник може ініціювати досудове врегулювання шляхом направлення претензії, яка повинна містити обґрунтування прав, опис порушення та вимоги щодо його припинення. У разі відмови можливе звернення до суду або державних органів, зокрема правоохоронних структур чи антимонопольних інституцій.

Суттєвою проблемою у сфері захисту інтелектуальної власності є складність доказування порушень в онлайн-середовищі. Контент може швидко змінюватися або видалятися, а дані про власників ресурсів — приховуватися. Особливо це стосується доменних імен, які формально не завжди визнаються об’єктами інтелектуальної власності, але фактично виконують функції індивідуалізації та можуть вводити споживачів в оману. Саме тому важливим інструментом захисту стає реєстрація доменного імені як торговельної марки…

Окрему загрозу становить контрафактна продукція, яка підриває як економічні показники компаній, так і їхню репутацію. Поява підробок зазвичай відбувається після досягнення брендом популярності, коли недобросовісні продавці починають пропонувати дешевші аналоги. Це призводить до зниження продажів оригінальної продукції, втрати довіри споживачів і падіння трафіку на офіційних ресурсах. Боротися з контрафактом можна як у досудовому порядку — шляхом звернень до продавців або хостинг-провайдерів, — так і через судові механізми.

Загалом захист інтелектуальних прав в інтернеті включає поєднання неюрисдикційних і юрисдикційних заходів. Перші передбачають самостійні дії правовласника, другі — звернення до судів або державних органів. Важливою умовою ефективного захисту є наявність належно оформлених правовстановлюючих документів, зокрема свідоцтв на торговельні марки чи патентів. Крім того, сучасні технологічні рішення, такі як системи моніторингу ринку та автоматизованого збору даних, значно підвищують ефективність виявлення порушень і формування доказової бази…

Таким чином, захист інтелектуальної власності в інтернеті є комплексним і безперервним процесом, що вимагає поєднання правових, технічних та аналітичних інструментів. У сучасних умовах саме своєчасне реагування, системний моніторинг та стратегічний підхід дозволяють мінімізувати ризики, пов’язані з незаконним використанням бренду, та забезпечити стабільний

розвиток бізнесу в цифровому середовищі» ***(Захист інтелектуальної власності в інтернеті // PriceControl® (https://pricecontrol.biz/uk/zakhyst-intelektualnoi-vlasnosti-u-merezhi-internet/). 10.04.2026).***

***

«В Україні у 2026 році було обмежено доступ до двох інтернет-майданчиків «Книгоманія» після виявлення фактів розповсюдження контрафактної книжкової продукції. Рішення ухвалено на підставі матеріалів Служби безпеки України, яка під час перевірки встановила систематичний продаж підроблених видань відомих авторів, зокрема таких, як Стівен Кінг, Герман Гессе, Станіслав Лем та Коллін Гувер. При цьому один із сайтів спеціалізувався переважно на контрафактній продукції, тоді як інший, попри наявність оригінальних книг, також містив окремі випадки нелегальних передруків без дозволу правовласників…

Рішення про блокування було прийнято Національним центром управління при Адміністрації Держспецзв'язку, який видав відповідне розпорядження 10 квітня 2026 року. Згідно з ним, домени knygomania.com.ua та knigomania.kiev.ua підлягають тимчасовому обмеженню доступу на період дії воєнного стану. Підставою для таких заходів стало порушення авторських прав, оскільки контрафактні видання виготовляються без згоди правовласників, копіюють оформлення оригіналів, але зазвичай мають значно гіршу якість друку, палітурки та верстки.

Розповсюдження підробленої книжкової продукції завдає суттєвої економічної шкоди авторам і видавцям, знижує їхні доходи та підриває репутацію, а також вводить споживачів в оману щодо якості та походження товару. У зв'язку з цим правоохоронні органи та компетентні державні установи продовжують вживати заходів реагування для протидії порушенням у сфері інтелектуальної власності, забезпечення добросовісної конкуренції та захисту прав споживачів в онлайн-середовищі» ***(Ткаченко Володимир. В Україні заблокували сайти Книгоманія через продаж контрафактних книжок // Резонанс (https://resonance.ua/v-ukraini-zablokuvali-sayti-knigoman/). 16.04.2026).***

***

«У сучасних умовах розвитку українського ІТ-сектору ефективна стратегія захисту інтелектуальної власності перетворюється з формальної юридичної процедури на ключовий інвестиційний актив, що безпосередньо впливає на масштабування бізнесу, залучення венчурного капіталу та успішність угод злиття і поглинання. В економіці знань саме нематеріальні активи — програмний код, алгоритми, бази даних, торговельні марки — формують до 80–90% вартості інноваційних компаній, тому інвестори під час due diligence приділяють особливу увагу структурованості, юридичній чистоті та комерційному потенціалу IP-портфеля. Наявність чітко визначених прав на

технології знижує ризики, підвищує довіру та дозволяє компаніям отримувати вищі оцінки і вигідніші умови угод…

Водночас відсутність системного підходу до управління інтелектуальною власністю може суттєво обмежити вихід на міжнародні ринки та знизити конкурентоспроможність. Саме тому управління IP стає критично важливою функцією, співставною з фінансовим менеджментом. Одним із ключових стратегічних рішень для IT-компаній є вибір між патентуванням і збереженням розробок як комерційної таємниці. Патенти забезпечують виключні права на обмежений термін, але потребують розкриття інформації, тоді як комерційна таємниця дозволяє зберігати конфіденційність, але вимагає ефективних внутрішніх механізмів захисту, таких як NDA та політики безпеки. Для швидко еволюціонуючих технологій, зокрема у сфері штучного інтелекту чи обробки даних, другий підхід часто є більш доцільним…

Важливим елементом захисту є також реєстрація авторських прав на програмне забезпечення. Хоча право виникає з моменту створення, офіційна реєстрація значно спрощує доведення авторства у разі спорів і підвищує довіру інвесторів та партнерів, особливо на міжнародних ринках. Разом із цим, для глобального масштабування необхідна комплексна міжнародна стратегія захисту, що включає використання механізмів міжнародного патентування, реєстрацію торгових марок у ключових юрисдикціях та забезпечення правового захисту авторських прав за кордоном. Такий підхід мінімізує ризики копіювання технологій, втрати ринкових позицій і судових конфліктів…

IP-стратегія відіграє вирішальну роль і в інвестиційних процесах. Під час венчурних угод або M&A інвестори оцінюють не лише наявність патентів чи торгових марок, але й внутрішні політики управління інтелектуальною власністю, угоди про конфіденційність та рівень захищеності ключових технологій. Сильний IP-портфель підвищує капіталізацію компанії, зміцнює її переговорні позиції та виступає індикатором зрілості бізнесу. Таким чином, для українських IT-компаній інтелектуальна власність є не просто юридичним інструментом, а стратегічним ресурсом, що забезпечує довгострокову стійкість, інноваційний розвиток і успішну інтеграцію у глобальний цифровий ринок» ***(Інтелектуальна власність IT України: захист як інвестиційний актив // Software Ukraine (https://ua.software/blog/intelektualna-vlasnist-it-ukrayina/). 19.04.2027).***

***

Європейський Союз

«Європейська комісія підписала угоду з Відомством Європейського Союзу з інтелектуальної власності (EUIPO) з метою сприяння забезпеченню дотримання Закону про цифрові послуги в частині прав інтелектуальної власності.

Угода набирає чинності негайно і спрямована на посилення можливостей Комісії щодо забезпечення дотримання законодавства.

Співпраця буде зосереджена на системних ризиках, пов'язаних із дуже великими онлайн-платформами та пошуковими системами, зокрема на поширенні контенту, що порушує права інтелектуальної власності. До таких ризиків належать підроблені товари та онлайн-піратство, які підпадають під сферу нагляду Закону про цифрові послуги.

Очікується, що EUIPO розширить свою діяльність для підтримки судових та правоохоронних органів, а також онлайн-посередників, які не класифікуються як дуже великі платформи. Власники прав інтелектуальної власності також включені до більш широких зусиль щодо усунення ризиків порушення прав…» ***(EU strengthens IP enforcement under Digital Services Act // Geneva Internet Platform (https://dig.watch/updates/eu-ip-enforcement-under-digital-services-act). 03.04.2026).***

***

«Через п'ять років після імплементації Директиви (ЄС) 2019/790 в Іспанії згідно зі статтею 73 Королівського декрету-закону 24/2021 цифрова реальність спростувала катастрофічні прогнози, які передбачали кінець свободи слова в Інтернеті. Досвід показує, що рішення полягає не в посиленні законодавства аж до технічно нездійсненного та конституційно сумнівного попереднього фільтрування, а в моделі співпраці, що базується на ліцензуванні, посиленій ретельності та діалозі між правовласниками та платформами…

Ця нова правова база замінила традиційну парадигму «безпечної гавані» на режим відповідальності для постачальників послуг з обміну контентом в Інтернеті (OCSSP). За цією системою платформи несуть відповідальність за дії з публічного поширення, якщо вони не доведуть, що доклали «максимальних зусиль» для отримання ліцензій, забезпечення недоступності виявлених творів та оперативного реагування на обґрунтовані повідомлення. Це модель, яка вимагає пропорційності та явно виключає дрібних посередників, некомерційні платформи або хмарні сервіси B2B, зосереджуючи увагу на великих прибуткових сервісах обміну контентом…

Одним із фундаментальних стовпів цієї системи є конституційна рівновага, яка гарантується за допомогою запобіжних заходів, що захищають законні види використання, такі як пародія, критика чи пастиш. Суд Європейського Союзу визнав ці норми правомірними саме тому, що вони виключають заходи, які передбачають масове фільтрування законного контенту. У випадку Іспанії транспозиція вносить суттєві особливості: вона вимагає добросовісності та прозорості в переговорах, встановлює оперативні терміни для управління контентом у режимі реального часу та, що найважливіше, зобов'язує до людської перевірки — без втручання роботів — при вирішенні скарг користувачів.

На закінчення слід зазначити, що, хоча це законодавство дозволило змістити акцент відповідальності з простого технічного надання доступу на проактивні заходи та систему ліцензування, все ще зберігається певна юридична невизначеність через наявність у законі нечітких понять. Сталий баланс між захистом інтелектуальної власності та свободою цифрового самовираження, зрештою, залежатиме від здатності сторін підтримувати діалог, заснований на пропорційності та повазі до основних прав» ***(Carolina Pina Sánchez. Ni el apocalipsis ni el nirvana: la responsabilidad de las plataformas en la protección de la propiedad intelectual // J&A Garrigues, SLP (https://blogip.garrigues.com/propiedad-intelectual/ni-el-apocalipsis-ni-el-nirvana-la-responsabilidad-de-las-plataformas-en-la-proteccion-de-la-propiedad-intelectual). 07.04.2026).***

***

«Відомство з інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) опублікувало новий «Перелік термінів, що використовуються в цифровому середовищі», розроблений у рамках спільної роботи в Мережі інтелектуальної власності ЄС за проектом європейської співпраці ECP1 «Віртуальна спільнота з експертизи інтелектуальної власності»… Цей перелік, який регулярно оновлюється, пояснює нові терміни цифрового словника, такі як «Data Drift» та «Liquid Staking», спираючись на терміни, що використовуються в соціальних мережах та таких секторах, як фінанси, маркетинг, ігри, комунікації та інформаційні технології. Роз'яснюючи значення нових тенденцій та сфери їхнього застосування, цей ресурс допомагає юристам, стартапам, малим та середнім підприємствам і менеджерам брендів краще орієнтуватися у процесах подання та експертизи торговельних марок, а також підтримує стратегії захисту та використання торговельних марок у цифровому просторі…» ***(ECP1 terms list defines trending digital terminology to navigate trade mark processes // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipn.org/en/news-and-events/news/ecp1-terms-list-defines-trending-digital-terminology-to-navigate-trade-mark-processes). 10.04.2026).***

***

«…У нещодавньому звіті Центру європейських політичних досліджень (CEPS), підготовленому за фінансової підтримки Nord Security, міститься критична оцінка законодавства щодо блокування веб-сайтів у 27 державах-членах ЄС. У звіті зроблено висновок, що такі заходи часто мають суттєві недоліки щодо ефективності, пропорційності та відповідності законодавству ЄС. У дослідженні стверджується, що блокування веб-сайтів еволюціонувало від базових обмежень на рівні інтернет-провайдерів до надмірної практики, спрямованої на сторонні DNS-резолвери та VPN-сервіси, що часто призводить до значних «супутніх збитків». Основною проблемою, визначеною у звіті, є структурний дисбаланс у поточній системі: оскільки

правовласники не несуть ані витрат на впровадження, ані відповідальності за надмірне блокування, вони мають стимул домагатися агресивних, широкомасштабних наказів про блокування, не зважаючи на шкоду для ширшої цифрової екосистеми…

У звіті наводяться конкретні приклади, коли ці заходи заважали законній діяльності, наприклад, італійська програма «Piracy Shield», що призвела до випадкового блокування законних сайтів, або блокування LaLiga в Іспанії за рішенням суду, яке ненавмисно вплинуло на понад 3 300 законних сервісів, що використовують ту саму IP-інфраструктуру. Аналогічно, у Бельгії агресивні розпорядження, спрямовані проти DNS-резолверів, змусили OpenDNS тимчасово піти з ринку. Окрім побічної шкоди, у звіті ставиться під сумнів ефективність блокування як довгострокового засобу запобігання піратству, зазначаючи, що хоча блокування може обмежити доступ до конкретних сервісів, наукові дослідження свідчать, що зменшення піратства точніше пов’язати з більшою доступністю та прийнятністю цін на легальний контент, а не з заходами правозастосування…

З метою вирішення цих проблем у звіті викладено дванадцять офіційних рекомендацій, серед яких особливо виділяється заклик до повної заборони блокування за IP-адресами через властиву цій практиці схильність до перехоплення законного трафіку; натомість пропонується застосовувати більш цілеспрямовані механізми на рівні DNS або URL. Крім того, CEPS рекомендує зобов’язати правовласників брати участь у покритті витрат на виконання розпоряджень про блокування та нести відповідальність за збитки, спричинені надмірним блокуванням… У звіті також наголошується на необхідності того, щоб розпорядження про блокування підлягали суворому судовому контролю, мали часові обмеження та чітко визначену географічну сферу дії. Посилаючись на Вищий суд Великої Британії як на зразок «найкращої практики», у звіті обґрунтовується необхідність створення системи, яка вимагатиме технічних доказів того, що законний контент не зазнає впливу. Хоча аналітичний центр визнає, що дослідження фінансувала компанія Nord Security, він стверджує, що його висновки є незалежними, і пропонує точку зору, яка підкреслює постійну напругу між захистом авторських прав та збереженням відкритого, стабільного Інтернету» ***(Ernesto Van der Sar. EU Pirate Site-Blocking Is Broken: Report Calls for IP Blocking Ban and Rightsholder Liability // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/eu-pirate-site-blocking-is-broken-report-calls-for-ip-blocking-ban-and-rightsholder-liability/). 14.04.2026).***

***

«…Власники прав на трансляцію спортивних подій дедалі частіше відходять від традиційного телемовлення на користь партнерства з інфлюенсерами та авторами контенту, щоб охопити нову аудиторію, що робить надійне договірне регулювання інтелектуальної власності (ІВ) надзвичайно важливим комерційним завданням. Залучаючи творців,

організації повинні спочатку чітко визначити право власності на контент: якщо організація має намір володіти ІВ, контракти повинні містити положення про негайну передачу прав — як на існуючі, так і на майбутні твори — а також відмову творця від моральних прав. І навпаки, якщо інфлюенсер зберігає право власності, організація повинна забезпечити собі широку безстрокову ліцензію на використання контенту за потреби… Угода також має регулювати використання інфлюенсером існуючої інтелектуальної власності організації, такої як логотипи чи торговельні марки, на підставі ліцензії, яка встановлює чіткі параметри використання та суворе дотримання брендбуку. Щоб мінімізувати ризик порушення прав третіх осіб, організації повинні включати в свої договори права на затвердження, конкретні гарантії та положення про відшкодування збитків, забезпечуючи таким чином захист від будь-якого несанкціонованого використання інтелектуальної власності третіх осіб з боку автора контенту… Крім того, оскільки у творчий процес дедалі частіше залучаються нові технології, у договорах слід передбачити обмежувальні заходи щодо використання інфлюенсерами штучного інтелекту, зокрема вимоги щодо повідомлення або процедури узгодження. Запровадивши такі договірні запобіжні заходи — поряд із чіткими зобов'язаннями щодо розкриття рекламної інформації — спортивні організації зможуть максимально збільшити ефективність своїх інвестицій у співпрацю з інфлюенсерами, водночас ефективно мінімізувавши ризик виникнення суперечок щодо інтелектуальної власності та репутаційних ризиків» ***(Callum Granger, Georgie Twigg. Influencer marketing: a growing trend in the sports industry // Bird & Bird (https://mediawrites.twobirds.com/post/102mr00/influencer-marketing-a-growing-trend-in-the-sports-industry). 28.04.2026).***

***

«Громадяни по всій Європі тепер мають простіший доступ до легального онлайн-контенту, оскільки сервіс Agorateka досяг повного охоплення всіх 27 держав-членів ЄС, завершивши десятирічну роботу з орієнтації користувачів на надійні цифрові джерела. Ця важлива віха була досягнута з приєднанням Люксембургу в квітні 2026 року та запуском його національного порталу MyAgorateka.lu, який пропонує доступ до музики, фільмів, серіалів, аудіовізуальних творів та електронних книг. Створена для того, щоб допомогти користувачам орієнтуватися у дедалі складнішому цифровому середовищі, Agorateka розвивалася завдяки співпраці між державами-членами ЄС з метою об'єднання національних порталів та покращення доступу до легального контенту… Тепер, коли до мережі долучилися всі країни, вона вступає в новий етап як ключова ініціатива ЄС, спрямована на підвищення видимості легальних пропозицій, сприяння усвідомленому вибору користувачів та створення більш прозорого, доступного й надійного онлайн-середовища. Це досягнення також сприяє реалізації Стратегічного плану EUIPO до 2030 року шляхом підвищення обізнаності та

освіти в галузі інтелектуальної власності, поліпшення доступу до системи інтелектуальної власності та зміцнення довіри й поваги до інтелектуальної власності» ***(Agorateka network now covers all 27 EU Member States // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/agorateka-network-now-covers-all-27-eu-member-states). 30.04.2026).***

***

Китайська Народна Республіка

«У відповідь на зростання кількості витончених випадків кіберсквоттингу та порушень авторських прав Китай значно посилив систему захисту інтелектуальної власності (ІВ), створивши більш надійне правове та регуляторне середовище для власників брендів. Переглянутий Закон про боротьбу з недобросовісною конкуренцією, який набрав чинності в жовтні 2025 року, тепер прямо забороняє несанкціоноване використання не лише доменних імен, а й сучасних цифрових ідентифікаторів, таких як назви веб-сайтів, акаунти в соціальних мережах та іконки додатків, спрощуючи процедуру судового розгляду та адміністративного примусу… Одночасно нові нормативні акти закріпили відповідальність платформ електронної комерції та контенту, зобов'язавши їх активно запобігати порушенням ІВ шляхом впровадження таких заходів, як зручні канали подання скарг, своєчасне видалення контенту та співпраця з правоохоронними органами під час розслідувань…

Судова практика також зазнала змін: Верховний народний суд уточнив критерії захисту доменних імен як «попередніх цивільних прав» та поклав на онлайн-платформи підвищені обов'язки щодо дотримання обережності у випадках, коли їхні алгоритми чи технічні процеси сприяють порушенню авторських прав. Цей перехід до більш суворої відповідальності платформ надає правовласникам ефективніші засоби для обмеження поширення контенту, що порушує авторські права, та стягнення збитків…

Щоб орієнтуватися в цих умовах, підприємствам рекомендується впровадити комплексну багаторівневу стратегію захисту інтелектуальної власності. Це передбачає багаторівневий підхід до реєстрації доменних імен та міжплатформовий моніторинг для боротьби з кіберсквотингом, а також дворівневу систему управління авторськими правами, яка поєднує офіційну реєстрацію з криміналістичним аналізом блокчейну в режимі реального часу для ефективного підтвердження прав… У разі порушення прав підприємства тепер можуть використовувати різноманітний набір засобів правового захисту — від оперативного подання скарг на платформах та адміністративних повідомлень до більш рішучих цивільних або кримінальних судових процесів — для захисту своїх цифрових активів та цінності бренду в дедалі складнішій онлайн-екосистемі» ***(Jie He, Mingzhao Yang. Internet IP protection in China:***

legislative evolution, judicial practice, and enforcement strategies // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g8vikkom95y6uv10dxq8/sponsored-content/internet-ip-protection-in-china-legislative-evolution-judicial-practice-and-enforcement-strategies). 16.04.2026).

***

«…З метою боротьби зі зростаючою складністю порушень авторських прав в епоху штучного інтелекту Народна прокуратура Пекіна та Китайський центр захисту авторських прав запустили одну з перших у країні моделей «блокчейн + судове переслідування за порушення авторських прав». Ця нова платформа покликана оптимізувати роботу прокуратури завдяки використанню захищеної від фальсифікації технології блокчейн для вирішення типових проблем у справах про порушення авторських прав, таких як перевірка автентичності прав власності, відстеження джерела прав та розплутування складних ланцюжків авторизації. Система створює замкнутий цикл подання, порівняння та зворотного зв'язку, що дозволяє прокурорам швидко виявляти неправдиву інформацію та відтворювати весь життєвий цикл зареєстрованого твору від створення до передачі… Ця ініціатива з'явилася на тлі значного зростання кількості судових спорів щодо інтелектуальної власності в Пекіні: у 2025 році прокуратури розглянули 1 195 справ, що на 10,34 % більше, ніж у попередньому році. Такий обсяг справ свідчить про зростання кількості спорів у нових галузях, таких як штучний інтелект та обробка даних, а також про незмінну актуальність справ щодо авторського права у кіно-, анімаційній та ігровій індустріях, поряд із помітним зростанням кількості спорів щодо інтелектуальної власності, пов'язаних із іноземними суб'єктами…» ***(Yang Zekun. Beijing launches blockchain-based copyright prosecution model // China Daily Information Co (CDIC) (https://www.chinadaily.com.cn/a/202604/21/WS69e7495fa310d6866eb44aed.html) . 21.04.2026).***

***

Республіка Індія

«Розвиток соціальних мереж відкрив перед авторами контенту величезні можливості для його монетизації на міжнародному рівні, але водночас поставив правовласників перед проблемою масового несанкціонованого поширення та реміксів. В Індії правова база, що регулює цей цифровий простір, ґрунтується на Законі про інформаційні технології (IT), який надає посередникам «умовний захист» від відповідальності за умови, що вони не змінюють контент і діють оперативно — зазвичай протягом 36–48 годин — після отримання повідомлення про порушення. Важливо, що цей захист не є абсолютним, оскільки власники інтелектуальної власності

зберігають право застосовувати правові засоби захисту безпосередньо відповідно до законів про авторське право та торговельні марки, а суди роз'яснили, що ці заходи захисту не звільняють платформи від обов'язку реагувати на підтверджені порушення…

Хоча платформи, як правило, не зобов'язані активно контролювати всі завантажувані матеріали, судова влада дедалі частіше очікує від них «докладання максимальних зусиль» для запобігання повторним порушенням. Недавня судова практика Індії демонструє виважений підхід до цього балансу. У таких справах, як «Karl Edward Rice проти VidBrew», суди застосовували авторське право та особисті права для винесення розпоряджень про негайне видалення контенту, а у справі «Living Media India (Aaj Tak)» — динамічні судові заборони на повторне розміщення контенту для запобігання порушенню прав на торговельну марку… Однак суди як і раніше ставляться з обережністю до надання широких повноважень на необмежений контроль над майбутнім контентом, про що свідчить справа «ANI Media проти Dynamite News», в якій суд відмовив у видачі широкого динамічного судового наказу, продемонструвавши, що віддає перевагу конкретним заходам на основі попередження перед загальною цензурою, яка може обмежити свободу слова…

У цих умовах ефективний захист прав інтелектуальної власності вимагає поєднання інструментів на рівні платформ — таких як «Content ID», ідентифікація за цифровими відбитками та панелі управління правами — з надійною юридичною стратегією. Хоча ці технічні інструменти є необхідними для управління масштабами діяльності, вони не є законодавчими вимогами і не замінюють необхідності комплексного юридичного планування. Практикам та творцям рекомендується захищати та документувати свою інтелектуальну власність, узгоджувати багатоплатформні угоди щодо контенту для чіткого визначення прав власності та використання, а також застосовувати багаторівневу стратегію захисту, яка передбачає судові позови лише у випадках порушень, що мають значний вплив. Зрештою, індійські суди продовжують балансувати між захистом добросовісних творців від системного піратства та підтримкою відкритої цифрової сфери, що уникне надмірного контролю» ***(Akshi Seem. The legal framework: laws governing copyright and intermediaries // Maheshwari & Co. (https://www.maheshwariandco.com/blog/ip-infringement-on-social-media-india/). 04.04.2026).***

***

«Інцидент із поширенням фейкового відео за участю актриси Рашміки Мандании став суворим сигналом тривоги, який продемонстрував, що особистість людини перетворилася на сировину, вразливу до зловживань з боку штучного інтелекту. Хоча індійські суди все частіше намагаються захищати особисті права за відсутності конкретного законодавства, нинішня правова система залишається розрізненою мозаїкою, яка часто залишає пересічного громадянина без захисту, оскільки ефективний

правовий захист залишається привілеєм, доступним переважно лише тим, хто має ресурси для ведення судових справ… З конституційної точки зору, знакове рішення у справі «K.S. Puttaswamy проти Union of India» (2017) створює фундаментальну «опору» для прав особистості, визнаючи право на конфіденційність інформації як одне з основних прав відповідно до статті 21, проте конкретних законодавчих заходів захисту від «діпфейків», створених за допомогою штучного інтелекту, вкрай не вистачає…

Чинні правові рамки у сфері інтелектуальної власності пропонують обмежені рішення. Закон про авторське право 1957 року є здебільшого неефективним, оскільки обличчя, голос або образ особи не вважаються «твором» у розумінні закону, а права виконавців, як правило, обмежуються конкретними, фіксованими виступами, а не загальним правом на власну ідентичність. Аналогічно, хоча Закон про торговельні марки та делікт «видавання себе за іншу особу» за загальним правом надають ефективні інструменти проти комерційного зловживання — наприклад, підробки реклами за участю знаменитостей — вони вимагають складного судового розгляду, що залишає пересічну жертву без засобів правового захисту. Інші законодавчі акти передбачають обмежені можливості для захисту прав: стаття 66E Закону про інформаційні технології кваліфікує як кримінальний злочин зйомку інтимних зображень без згоди особи, а Закон про захист цифрових персональних даних 2023 року класифікує біометричні дані обличчя як конфіденційну інформацію, однак це реактивні заходи, які не вирішують проблему більш широкої шкоди репутації та ідентичності, спричиненої синтетичними медіа. Крім того, рекомендації виконавчої влади від Міністерства електроніки та інформаційних технологій щодо видалення контенту не є обов'язковими до виконання, оскільки не мають сили, властивої законодавчим зобов'язанням…

Зрештою, тягар захисту наразі лежить на «судовій інновації», зокрема на Вищому суді Делі, який сміливо застосовує існуючі правові доктрини до сучасних цифрових загроз. Однак судове втручання за своєю суттю є реактивним, ситуативним і недоступним для широкої громадськості, особливо для вразливих груп населення, таких як жінки, які непропорційно часто стають жертвами поширення «діпфейків» без їхньої згоди. Для ефективного захисту гідності та ідентичності автор виступає за комплексні законодавчі заходи, зокрема за кодифікований, самостійний «Закон про право на публічність», який надає всім особам відчужувальні та успадковувані майнові права на своє зображення та голос… Це має супроводжуватися внесенням змін до Закону про авторське право з метою розширення прав виконавців, посиленням відповідальності платформ шляхом запровадження обов'язкових вимог щодо видалення контенту та його маркування, а також налагодженням тісної міжнародної співпраці для протидії безмежному характеру цифрових зловживань. Без таких системних змін право на власну красу та особистість залишається скоріше теоретичною гарантією, ніж практичною реальністю» ***(Aditi Ladha. Deepfakes and Personality Rights: the IP Law Gap in India //***

Khurana & Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/deepfakes-and-personality-rights-the-ip-law-gap-in-india). 08.04.2026).

***

«Географічні зазначення (GI) Індії — такі як сарі «Banarasi», чай «Darjeeling» та сарі «Pochampally Ikat» — є набагато більшим, ніж просто товарами; вони є важливими носіями ідентичності спільноти, традиційних знань та майстерності, що передається з покоління в покоління. Маючи понад 400 зареєстрованих GI, Індія є світовим лідером у визначенні та захисті продуктів, якість і репутація яких фундаментально пов'язані з їхнім географічним походженням. Однак розвиток цифрових торговельних майданчиків та соціальної комерції створив парадокс, за якого ремісники отримують розширений доступ до ринку, але їхня праця стикається із системною експлуатацією. Алгоритми електронної комерції, анонімність продавців та транскордонні транзакції уможливили поширене зловживання, коли синтетичні або немісцеві товари продаються з використанням термінології GI, часто супроводжувані оманливими застереженнями на кшталт «стиль» або «натхненний», що суттєво розмиває економічну та культурну цінність цих традиційних продуктів…

Чинне законодавство передбачає низку механізмів захисту, зокрема Закон про географічні зазначення товарів 1999 року, Закон про торговельні марки, Закон про захист прав споживачів та Закон про інформаційні технології. Проте забезпечення дотримання цих законів залишається надзвичайно складним завданням. Хоча посередники користуються захистом «безпечної гавані» відповідно до Закону про інформаційні технології — який часто вимагає фактичного знання про порушення, перш ніж вони зобов'язані вживати заходів — основна проблема полягає в інституційній невідповідності, коли Реєстр географічних зазначень виконує переважно адміністративні обов'язки та не має спеціальних повноважень щодо забезпечення дотримання законодавства. Крім того, судове забезпечення дотримання законодавства стикається зі значними перешкодами, пов'язаними з доказами та юрисдикцією; фізична перевірка товарів, що продаються в Інтернеті, є складною, а традиційні виробничі спільноти часто не мають фінансових або технологічних ресурсів для ведення тривалих судових процесів проти анонімних або міжнародних продавців…

Щоб забезпечити майбутнє екосистеми GI в Індії, необхідні комплексні політичні заходи. Чинна нормативно-правова база, спочатку розроблена для фізичних ринків, потребує цілеспрямованих змін, щоб врахувати особливості цифрової торгівлі та чітко визначити відповідальність платформ. Пропоновані реформи передбачають створення спеціальних підрозділів з контролю за дотриманням прав на GI, інтеграцію реєстру GI з платформами електронної комерції на основі API для перевірки в режимі реального часу, а також впровадження технологій блокчейну або QR-кодів для покращення простежуваності. Окрім технологій, існує нагальна потреба у стандартизованих

нормах маркування GI, розбудові потенціалу ремісничих спільнот та активних кампаніях з підвищення обізнаності споживачів. Зрештою, досягнення балансу між збереженням культури та цифровими інноваціями є надзвичайно важливим, оскільки подальше виживання цих традиційних галузей залежить від захисту їх від маргіналізації через масштаби та анонімність сучасної цифрової економіки» ***(Himanshu Deora. Geographical Indications and Digital Infringement // King Stubb & Kasiva (https://ksandk.com/intellectual-property-rights/geographical-indications-and-digital-infringement/). 09.04.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«У Великій Британії право на базу даних є унікальним, самостійним правом інтелектуальної власності, покликаним захищати значні інвестиції — у вигляді часу, коштів та зусиль — вкладені у збір, перевірку або представлення вмісту бази даних. На відміну від авторського права, яке захищає оригінальне творче вираження та компонування, право на базу даних зосереджується на комерційних та операційних зусиллях, необхідних для формування структурованих наборів даних, таких як CRM-системи, каталоги товарів або довідники постачальників. Воно не захищає самі факти, що лежать в основі, а скоріше інвестиції, необхідні для їх компіляції та підтримки, що означає, що конкуренти все ще можуть самостійно зібрати ті самі факти. Право на базу даних виникає автоматично для будь-якої структурованої колекції незалежних матеріалів і діє протягом 15 років, хоча цей термін може бути поновлений, якщо для оновлення бази даних будуть зроблені значні нові інвестиції…

Право власності на ці права зазвичай належить «творцю» — суб'єкту, який виявляє ініціативу та несе фінансовий ризик, пов'язаний зі створенням бази даних. Однак питання власності може стати серйозним предметом суперечок, особливо коли до проектів залучені зовнішні розробники, підрядники або фрілансери. Щоб уникнути суперечок, підприємства повинні забезпечити, щоб у договорах право власності на базу даних було чітко закріплено за компанією, оскільки вважати, що право власності переходить автоматично лише завдяки оплаті розробки, є поширеною та дорогою помилкою. При придбанні бізнесу або набору даних не менш важливо провести комплексну перевірку, щоб переконатися, що продавець має чисте право власності на ці права і що на них не поширюються жодні обмеження з боку третіх осіб…

Порушення права на базу даних має місце, коли неавторизована сторона витягує або повторно використовує «істотну частину» бази даних, або навіть неістотні частини, витягнуті неодноразово таким чином, що фактично відтворюють базу даних. Оскільки це право може бути важко захистити окремо,

підприємствам слід застосовувати багаторівневу стратегію захисту. Це починається з «нудних, але необхідних» адміністративних завдань, таких як документування процесу інвестування — ведення проектних планів, рахунків-фактур та журналів забезпечення якості — для підтвердження права власності у разі спору. Захист слід додатково підкріпити чіткими договірними умовами, включаючи положення про передачу прав для розробників та суворі «умови використання» для передплатників, які прямо забороняють скрейпінг, масове завантаження або перепродаж…

Нарешті, організації повинні доповнити ці правові заходи оперативними та технічними заходами, такими як контроль доступу, журнали аудиту та угоди про конфіденційність, щоб захистити конфіденційні дані як від зовнішніх скрейперів, так і від внутрішніх витоків. Підприємства також повинні пам'ятати про норми щодо захисту даних, такі як британський GDPR, оскільки багато баз даних містять особисту інформацію, яка вимагає окремої системи забезпечення відповідності вимогам. Поєднуючи чіткі договори про право власності, задокументовані докази інвестицій та надійний контроль доступу, компанії можуть перетворити свої набори даних на безпечні, захищені юридично активи, які протистоять несанкціонованому використанню та забезпечують довгострокову конкурентну перевагу» ***(Alex Solo. Database Right In The UK: Ownership And Protecting Business Data // Sprintlaw (https://sprintlaw.co.uk/articles/database-right-in-the-uk-ownership-and-protecting-business-data/). 15.04.2026).***

***

«…Для невеликих студій та засновників стартапів інтелектуальна власність (ІВ) є надзвичайно важливим бізнес-активом, що слугує основою для масштабування, інвестиційної привабливості та довгострокової вартості. У Великій Британії ІВ у сфері ігор не є єдиним універсальним правом, а являє собою сукупність окремих засобів захисту — зокрема, авторських прав на код, графіку, аудіо та сюжет; торговельних марок для назв брендів, логотипів та слоганів; а також комерційної таємниці для конфіденційного ноу-хау — які захищають різні аспекти гри. Основна відмінність, яку повинні усвідомити творці, полягає в тому, що законодавство Великої Британії захищає «вираження» ідеї, а не саму ідею; хоча код та графічні елементи конкретного симулятора фермерства захищені, загальна концепція гри про фермерство — ні…

Важливо усвідомлювати, що хоча захист авторських прав на оригінальні твори у Великій Британії виникає автоматично, право власності не набувається автоматично. Оплата послуг підрядника чи фрілансера за створення ресурсів не гарантує, що студія є їх власником; без чітких письмових угод, що містять положення про передачу прав інтелектуальної власності, компанія може мати лише передбачувану або обмежену ліцензію, що створює значні ризики, якщо студія згодом вирішить перенести гру на іншу платформу, випустити DLC або

залучити фінансування. Щоб уникнути цього, студії повинні забезпечити, щоб усі учасники — включаючи співробітників, співзасновників та зовнішні агентства — підписували контракти, які чітко визначають право власності, результати роботи та зобов'язання щодо конфіденційності. Аналогічно, студії повинні ретельно контролювати використання активів третіх сторін, бібліотек з відкритим кодом та інструментів штучного інтелекту, оскільки обмежувальні умови ліцензії можуть ненавмисно підірвати комерційну свободу студії або призвести до дорогої переробки…

Окрім внутрішнього права власності, захист бренду за допомогою торговельних марок є важливим засобом захисту від ринкових копій та плутанини серед споживачів, і його слід поєднувати з активним забезпеченням відповідних доменів та імен у соціальних мережах. Під час переговорів з видавцями чи дистриб'юторами надзвичайно важливо розуміти різницю між передачею права власності на інтелектуальну власність та наданням ліцензії, оскільки саме це розмежування визначає довгостроковий контроль студії над сиквелами, супутньою продукцією та кросплатформовими портами. Оскільки в робочі процеси розробки все частіше впроваджується штучний інтелект, студії також повинні встановити внутрішні політики для управління пов'язаними з цим складнощами щодо власності та дотримання вимог. Зрештою, захист інтелектуальної власності на ігри не завжди вимагає судових розглядів; студії можуть бути дуже ефективними, ретельно ведучи облік творчості, використовуючи інструменти звітності на платформах для боротьби з клонуванням та надсилаючи офіційні юридичні повідомлення, коли це необхідно. Встановлюючи ці правові основи на ранньому етапі, засновники захищають свої творчі результати та забезпечують, щоб їхній бізнес залишався масштабованим, привабливим для інвесторів та безпечним» ***(Alex Solo. UK Video Game IP: Protecting Ideas, Code, Art & Brand // Sprintlaw (https://sprintlaw.co.uk/articles/uk-video-game-ip-protecting-ideas-code-art-brand/). 19.04.2026).***

***

«…Amazon відкриває значний комерційний потенціал, але його величезні масштаби створюють середовище з високими ризиками для управління інтелектуальною власністю (ІВ), що вимагає від підприємств готовності як до захисту своїх прав, так і до захисту від необґрунтованих скарг. У разі порушення прав підприємствам слід насамперед визначити та задокументувати свою зареєстровану ІВ — таку як торговельні марки, промислові зразки чи патенти — та зібрати чіткі, датовані докази щодо оголошення, що порушує права. Підготовка повідомлення про видалення вимагає точності; оскільки системи Amazon віддають перевагу стислим, добре структурованим аргументам, рекомендується залучити адвоката з питань ІВ, щоб забезпечити дотримання всіх вимог та уникнути юридичних ризиків, таких як висловлення необґрунтованих погроз згідно із законодавством Великої

Британії. Якщо видалення є успішним, необхідна постійна пильність, оскільки товари, що порушують права, часто повторно виставляються на продаж, що може вимагати офіційних юридичних дій…

І навпаки, підприємства, чиї товари були вилучені з продажу через скарги щодо порушення прав інтелектуальної власності, повинні негайно вжити заходів для вивчення повідомлення, уникаючи при цьому передчасного повторного виставлення товарів на продаж. Відповідь через портал продавців Amazon вимагає фактичного, юридично обґрунтованого оскарження, підкріпленого доказами права власності, дійсними ліцензіями або висновками про відсутність порушення прав. Оскільки Amazon часто використовує автоматизовані системи, які можуть не врахувати нюанси складного випадку, підприємства повинні бути готові до ескалації питань, вимагати відкликання скарг від заявників або домагатися офіційних заяв про відсутність порушення прав… Щоб мінімізувати ці ризики, компаніям слід застосовувати проактивну стратегію захисту інтелектуальної власності: своєчасно реєструвати торговельні марки та промислові зразки на кожній цільовій території, створювати повністю оригінальний маркетинговий контент, щоб уникнути порушення авторських прав, а також використовувати спеціальні інструменти захисту на платформах, такі як Amazon Brand Registry. Зрештою, оскільки законодавство про інтелектуальну власність є складним, а наслідки втрати доступу до торговельних майданчиків можуть бути серйозними, консультація з досвідченим юристом у сфері інтелектуальної власності є найнадійнішим способом захисту активів та репутації бізнесу в сфері електронної комерції» ***(Wendy Crosby and Kyle Sandilands. A guide for brands and businesses on Amazon facing IP-related issues // Murgitroyd & Company (https://www.murgitroyd.com/insights/patents/a-guide-for-brands-and-businesses-on-amazon-facing-ip-related-issues). 27.04.2026).***

***

Сполучені Штати Америки

«Патент на програмне забезпечення захищає програмну програму або алгоритм, реалізований у комп'ютері чи такий, що використовує його, і його отримання може бути доцільним, коли продукт або послуга залежать від програмного забезпечення, функціональні аспекти якого ви хочете унеможливити використання іншими особами, навіть якщо вони самостійно розробляють подібний код. Хоча авторське право може захищати вихідний код від копіювання, а законодавство про комерційну таємницю — конфіденційну структуру чи методи, жодне з них не перешкоджає самостійній розробці, тоді як патент може охоплювати нові, корисні та неочевидні винаходи у сфері програмного забезпечення… Головною проблемою є патентоспроможність: програмне забезпечення, швидше за все, буде патентоспроможним, якщо воно створює технічний ефект або покращує

функціональність комп'ютера, наприклад, створює нові структури пам'яті, нову архітектуру баз даних або забезпечує вимірюване підвищення продуктивності системи, а не просто автоматизує завдання, які людина могла б виконати за допомогою ручки та паперу…

Згідно з останніми рекомендаціями USPTO, формули винаходів, пов'язані зі штучним інтелектом, можуть бути патентоспроможними, якщо їх неможливо практично реалізувати за допомогою людського розуму, а також якщо додаткові елементи забезпечують технологічне вдосконалення, а не є лише загальними комп'ютерними компонентами. Щоб оцінити патентоспроможність програмного забезпечення, найкраще звернутися до досвідченого патентного повіреного та визначити найважливіші й технічно найскладніші особливості програмного забезпечення, оскільки саме ці деталі допоможуть встановити, чи є винахід достатньо сильним для подання заявки на патент… Якщо ви вирішите продовжити, наступним кроком буде співпраця з юристом для підготовки та подання заявки» ***(What's patentable about software? // DLA Piper US (https://www.dlapiper.com/en-us/insights/publications/accelerate/intellectual-property-data-protection/whats-patentable-about-software). 06.04.2026).***

***

«Захист авторських прав настає автоматично в той момент, коли оригінальний твір — наприклад, літературний твір, музичний твір, твір образотворчого мистецтва або програмний код — зафіксовано у матеріальній формі; при цьому захищається саме конкретне втілення ідей, а не факти, концепції чи короткі фрази, що лежать в їхній основі. Оскільки захист зазвичай триває протягом усього життя автора плюс 70 років, або до 120 років для корпоративних творів, підприємства повинні орієнтуватися в правовому полі, обираючи один із чотирьох шляхів: використання матеріалів, що належать до публічного домену або федерального уряду, використання творів з відкритою ліцензією, посилання на захист на підставі справедливого використання або отримання офіційного дозволу. Твори, опубліковані в США у 1930 році або раніше, є суспільним надбанням, як і матеріали федерального уряду, тоді як ліцензії Creative Commons забезпечують гнучку основу для повторного використання за умови суворого дотримання конкретних умов, таких як вимоги щодо зазначення авторства або некомерційного використання…

Натомість «добросовісне використання» — це непередбачуваний правовий захист, що розглядається в кожному конкретному випадку та вимагає зважування чотирьох факторів: мети та характеру використання, характеру оригінального твору, обсягу використаного матеріалу та впливу на ринок оригіналу. Оскільки добросовісне використання не гарантується, комерційним суб'єктам слід надавати перевагу отриманню чітких письмових ліцензій, щоб уникнути неоднозначностей. Штучний інтелект додає ще більшої складності; контент, повністю згенерований ШІ, не має людського авторства і, отже, не

може бути захищений авторським правом, проте він все одно може порушувати права на існуючі захищені твори, якщо результат є істотно схожим на матеріал, створений людиною.

Для власників авторських прав реєстрація в Бюро з авторських прав США є надзвичайно важливою, оскільки вона є необхідною умовою для подання позовів про порушення авторських прав на федеральному рівні та дає змогу стягнути передбачені законом компенсації та витрати на юридичні послуги. Питання порушення авторських прав в Інтернеті регулюються Законом про авторські права в цифрову епоху (DMCA), який надає захист у вигляді «безпечної гавані» платформам, що оперативно реагують на повідомлення про видалення контенту. Однак фінансові наслідки порушення авторських прав є серйозними: від фактичних збитків до передбачених законом відшкодувань у розмірі до 150 000 доларів за кожну роботу у разі умисних порушень, а в особливо тяжких випадках піратства — навіть кримінального покарання. Зрештою, найнадійнішою стратегією для підприємств є впровадження проактивних заходів, таких як навчання співробітників, розробка внутрішніх політик щодо використання контенту та зосередження уваги на створенні оригінальних робіт, що дозволяє мінімізувати юридичні ризики та забезпечити належний захист і законне використання інтелектуальної власності організації» ***(How to Use Content Without Copyright Infringement // LegalClarity (https://legalclarity.org/how-to-use-content-without-copyright-infringement/). 07.04.2026).***

***

«13 березня 2026 року Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) опублікувало додаткові рекомендації, в яких підтверджується, що сучасні комп'ютерні інтерфейси, зокрема проекти проекційних, віртуальних та доповнених реальностей, можуть претендувати на охорону патентом на промисловий зразок. Ці рекомендації також спрощують складання назв та формул винаходу для заявок на графічні інтерфейси користувача (GUI) та іконки, дозволяючи використовувати формулювання «для», наприклад «іконка для екрану комп'ютера» або «проектований інтерфейс для комп'ютерної системи», а також усувають необхідність зображення дисплейної панелі на кресленнях, якщо назва та формула винаходу чітко ідентифікують виріб… Ці зміни особливо важливі для таких галузей, як медичне обладнання, автомобільні технології та відеоігри, де цінність інновацій дедалі частіше полягає в імерсивних або проекційних інтерфейсах користувача, а не в традиційних екранах… Щодо нових заявок заявникам рекомендується використовувати чітку формулювання пунктів формули винаходу з використанням слова «для», стратегічно вирішувати, чи включати ілюстративну панель, фіксувати дизайни PHVAR (проекційні, голографічні, VR- та AR-інтерфейси) у повторюваній формі, а також розглядати можливість подання декількох або часткових заявок на дизайн для складних інтерфейсів.

Щодо заявок, які перебувають на розгляді, заявники можуть скористатися цими рекомендаціями лише в тому випадку, якщо зміни підтверджуються первинним розкриттям інформації, тому їм, можливо, доведеться ретельно виправити назви або формули винаходів, переглянути креслення лише там, де це дозволено, та використовувати нові рекомендації для спростування заперечень експертів щодо того, що такі інтерфейси є надто «тимчасовими» або «безтілесними», щоб відповідати критеріям патентоспроможності» ***(Reid Barber, Cory Schug. Beyond the Display: New USPTO Guidance Opens Design Patent Coverage for Virtual, AR, and Projected GUIs // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/beyond-display-new-uspto-guidance-opens-design-patent-coverage-virtual-ar-and). 08.04.2026).***

***

«Дотримання корпоративних авторських прав часто підривають «затишні міфи» — неформальні правила та міські легенди, які видають себе за закон, але не забезпечують жодного захисту від судових позовів на федеральному рівні. Організації часто покладаються на ці хибні уявлення, оскільки це зручно з оперативної точки зору: це дозволяє командам уникнути складнощів, пов'язаних із переговорами щодо ліцензування або юридичним аналізом, але така залежність наражає їх на значні штрафні санкції, витрати на юридичні послуги та шкоду репутації…

Одним із найнебезпечніших міфів є переконання, що контент, знайдений в Інтернеті, належить до суспільної власності й є вільним для використання. Насправді захист авторських прав настає автоматично з моменту створення та фіксації оригінального твору, а це означає, що майже все в Інтернеті захищене, незалежно від того, чи міститься там символ ©. Публічна доступність не є синонімом суспільної власності; клацання правою кнопкою миші та завантаження контенту є актом порушення авторських прав, який не можна виправдати зручністю. Так само організації часто помилково вважають, що зазначення авторства — наприклад, у вигляді рядка з посиланням на автора — узаконює використання творчих робіт третіх осіб. Хоча зазначення авторства є етичною практикою, воно не забезпечує юридичного захисту від позовів про порушення авторських прав; воно лише підтверджує, що організація знає про автора, використовуючи його роботу без дозволу…

Крім того, компанії часто стають жертвами уявлення, що імітація або незначна модифікація змісту є допустимою. «Правило 30%» — уявлення про те, що зміна певного відсотка твору робить його юридично відмінним — є суто юридичною фікцією, яка не має підстав ані в Законі про авторське право, ані у федеральній судовій практиці. Суди оцінюють порушення авторських прав якісно, визначаючи, чи запозичила організація «серцевину» або найціннішу частину твору, а не за допомогою калькулятора для перевірки відсотків. Крім того, компанії часто виправдовують копіювання дизайнів конкурентів як «галузеву практику», не розрізняючи натхнення від ідеї, що загалом є

допустимим, та копіювання творчого вираження, що підлягає захисту, що є недопустимим…

Нарешті, багато організацій розглядають «добросовісне використання» як надійну політику дотримання вимог, а не те, чим воно є насправді: залежним від контексту та вкрай непевним аргументом на захист, який застосовується лише після того, як судовий процес уже розпочався. Оскільки комерційні суб'єкти, як правило, оцінюються менш прихильно під час аналізу добросовісного використання, підрозділи компаній ніколи не повинні приймати односторонні рішення щодо добросовісного використання без нагляду юридичного радника. Щоб подолати ці міфи, організації повинні встановити чітку та надійну політику придбання контенту, яка надає пріоритет ліцензуванню з авторитетних платформ, вимагає письмових дозволів та регулярних аудитів внутрішніх сховищ контенту. Замінивши зручні для операційної діяльності міські легенди точними правовими стандартами та проактивними робочими процесами щодо дотримання вимог, підприємства можуть уникнути дорогих помилок та забезпечити, щоб їхня творча діяльність ґрунтувалася на міцному та захищеному фундаменті» ***(Di'Venanci K. Lucas, Michael D. Hobbs, Jr. Debunking Myths Every Copyright Defendant Has Told Themselves // Troutman Pepper Locke (https://www.troutman.com/insights/debunking-myths-every-copyright-defendant-has-told-themselves/). 14.04.2026).***

***

«У сучасній економіці, що базується на штучному інтелекті, справжня конкурентна перевага підприємства полягає в його інтегрованій системі, що складається з вихідного коду, власних наборів даних, операційного ноу-хау та логіки робочих процесів. Нещодавній інцидент із компанією Anthropic, коли через технічну помилку було випадково оприлюднено понад 500 000 рядків внутрішнього вихідного коду, підкреслює вразливість цих активів та серйозні юридичні, регуляторні та репутаційні ризики, які може спричинити навіть одна помилка під час оприлюднення. Щоб захистити ці активи, компанії повинні спочатку зрозуміти правові основи своєї інтелектуальної власності: авторське право захищає висловлювання, створені людиною, але, як правило, виключає результати, згенеровані виключно штучним інтелектом, тоді як захист комерційної таємниці — згідно із Законом про захист комерційних таємниць — є дійсним лише в тому випадку, якщо власник демонструє «розумні заходи» для збереження таємниці. Недотримання вимоги щодо поводження з внутрішнім кодом та логікою як із секретними активами послаблює здатність компанії домагатися статусу комерційної таємниці в суді…

Отже, організації повинні впровадити дисципліновану операційну модель, яка надає пріоритет управлінню над ситуативними заходами. Це починається з ведення детального реєстру комерційних таємниць, що містять

найцінніші активи, обмеження доступу виключно до тих, кому це необхідно, та інтеграції перевірок безпеки в процес підготовки релізів, щоб запобігти розкриттю карт вихідного коду, символів налагодження та маніфестів збірки. Крім того, компанії повинні проактивно відокремлювати секрети від коду, негайно змінювати відкриті облікові дані та проводити спеціалізоване навчання, присвячене унікальним ризикам розробки з використанням штучного інтелекту, таким як обробка запитів та небезпека витоку даних. Управління також має поширюватися на сторонніх постачальників та платформи, використовуючи суворі договірні заходи захисту та стратегії відстеження походження, такі як підписання коду та маркування класифікації, щоб спростити майбутнє забезпечення дотримання вимог на платформі…

У разі витоку інтелектуальної власності організаціям слід дотримуватися стратегії «спочатку локалізація», а не поспішати з коментарями. Це передбачає визначення конкретного характеру втрачених матеріалів — чи йдеться про об'єкти авторського права, комерційну таємницю, конфіденційні облікові дані чи персональні дані — для застосування відповідних правових та технічних заходів реагування. Юридичні команди повинні зосередитися на точних повідомленнях про видалення, що стосуються конкретних URL-адрес, зберігаючи при цьому криміналістичні докази для потенційних судових розглядів відповідно до законів про комерційну таємницю або авторське право. Зрештою, втрату інтелектуальної власності слід розглядати як системний бізнес-ризик, а не як окремий IT-інцидент. Зосередившись на структурних заходах з усунення недоліків — навчаючись на помилках для посилення контролю — та забезпечуючи, щоб власні знання були як корисними, так і захищеними, компанії можуть зберегти свою конкурентну перевагу в умовах дедалі більш автоматизованого та взаємопов'язаного середовища загроз» ***(Justin E. Pierce, Heather West, Brandon Phemester. When Proprietary Code Escapes: How Companies Should Prevent IP Leakage—and What to Do the Moment It Happens // Venable LLP (https://www.venable.com/insights/publications/2026/04/when-proprietary-code-escapes-how-companies). 15.04.2026).***

***

«…Веб-сайт National Today, який нібито спеціалізується на відстеженні щоденних свят, нещодавно перетворився на величезну фабрику контенту, яка систематично плагіатує оригінальні матеріали як з відомих національних видань, так і з місцевих редакцій. Використовуючи штучний інтелект для збору та переписання журналістських матеріалів без вказівки джерела, посилань або оригінального контексту, сайт випускає потік матеріалів — іноді досягаючи сотень статей щодня — які часто страждають від значних «галюцинацій» штучного інтелекту, таких як вигадування імен на кшталт «Jane Doe», неправильне цитування публічних осіб та фабрикування фактів. Ця операція, яка використовує оманливу мережу локалізованих

сторінок для імітації регіональних ЗМІ, є проектом TOP Agency, брендингової та PR-фірми, яка, як стверджується, використовує сайт для створення «вірусних моментів» для своїх клієнтів…

Масове плагіатство на цьому сайті викликало різке засудження з боку журналістів, які зазначають, що це знецінює працю репортерів, не додаючи при цьому жодної цінності. У відповідь на запити щодо цих практик Google вилучив більшу частину National Today зі своїх результатів пошуку та новин, посилаючись на порушення політик, що забороняють масове створення контенту з метою маніпулювання рейтингами пошуку. Незважаючи на те, що їх звинуватили у відвертому плагіаті — іронія, яка стає ще гострішою через те, що сайт вніс «День запобігання плагіату» до свого календаря свят — TOP Agency та National Today не відповіли на запити про коментарі…» ***(Maggie Harrison Dupré. A Prominent PR Firm Is Running a Fake News Site That's Plagiarizing Original Journalism at Incredible Scale // Recurrent (https://futurism.com/artificial-intelligence/national-today-ai-plagiarizing). 17.04.2026).***

***

«…У звіті GitHub про прозорість за 2025 рік відзначається значне зростання активності у сфері захисту авторських прав, що характеризується рекордними показниками як стандартних запитів на видалення за законом DMCA, так і заяв про обхід захисту. Платформа опрацювала 2 661 повідомлення про видалення, що призвело до видалення 47 228 репозиторіїв — це на 51,6 % більше, ніж у 2024 році. Цей сплеск видалень, який особливо зосередився у серпні та листопаді, здається, пов'язаний із масовими скаргами, спрямованими на проекти з великою кількістю форків, а не є загальною тенденцією в галузі… Водночас GitHub повідомив про 645 «скарг щодо обходу захисту» — запитів на видалення контенту, що обходить засоби захисту від копіювання, — що на 41 % більше, ніж у попередньому році, і більш ніж удесятеро більше, ніж у 2020 році. Зростання кількості цих складних заяв частково пов'язане з оновленою формою подання GitHub, яка тепер чітко класифікує обхід як опцію повідомлення. Оскільки ці заяви вимагають ретельного розгляду юридичними та технічними експертами, GitHub дотримується політики «розробник понад усе», віддаючи перевагу збереженню контенту в мережі, коли його дійсність є невизначеною, та надаючи підтримку постраждалим користувачам через свій Фонд захисту розробників у розмірі 1 мільйона доларів…

Окрім цих показників, GitHub назвав рішення Верховного суду США у справі «Cox проти Sony» «історичною перемогою» для відкритого Інтернету. Рішення суду підтвердило, що постачальники послуг не несуть автоматичної відповідальності за порушення авторських прав користувачами за відсутності доказів наміру заохочувати або суттєво сприяти такій діяльності. Хоча GitHub має намір дотримуватися існуючої політики щодо DMCA, це рішення надає

платформі більшу правову визначеність та більше можливостей захищати своїх розробників у разі отримання агресивних або сумнівних повідомлень про видалення контенту…» ***(Ernesto Van der Sar. GitHub Reports DMCA Takedown Record and Surging Anti-Circumvention Claims // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/github-reports-dmca-takedown-record-and-surging-anti-circumvention-claims/). 19.04.2026).***

***

«…У мінливому, децентралізованому соціальному просторі оператори таких платформ, як Mastodon і Bluesky, стикаються зі значними ризиками відповідальності за порушення авторських прав, коли користувачі завантажують контент, що порушує ці права. Щоб зменшити ці ризики відповідно до законодавства США, вони можуть скористатися захистом у рамках положення про «безпечну гавань» Закону про авторські права у цифрову епоху (DMCA), яке звільняє операторів серверів від відповідальності за «зберігання за вказівкою користувача». Однак для отримання такого захисту необхідно суворо дотримуватися кількох ключових вимог…

По-перше, оператори повинні офіційно призначити представника для прийому повідомлень про порушення авторських прав, розмістивши його контактні дані як на своєму веб-сайті, так і в офіційному довіднику Бюро з авторських прав США, що вимагає сплати невеликого збору та поновлення кожні три роки. По-друге, вони повинні встановити чітку процедуру «повідомлення та видалення», оперативно видаляючи контент, що нібито порушує авторські права, після отримання дійсного повідомлення від правовласника. DMCA також передбачає процедуру «повідомлення та відновлення», що дозволяє користувачам подавати зустрічне повідомлення для відновлення їхнього контенту після періоду очікування, якщо вони вважають, що видалення було помилковим… По-третє, оператори повинні запровадити та неухильно дотримуватися обґрунтованої політики щодо закриття облікових записів «повторних порушників». Нарешті, положення про «безпечну гавань» вимагає від операторів вживати заходів у разі отримання фактичних відомостей про порушення та утримуватися від активного заохочення чи сприяння діяльності, що порушує авторські права, на їхній платформі. Хоча ці заходи є надзвичайно важливими, рекомендується проконсультуватися з юристом, щоб забезпечити повну відповідність технічним вимогам DMCA…» ***(Mitch Stoltz. Copyright and DMCA Best Practices for Fediverse Operators // The Electronic Frontier Foundation (https://www.eff.org/deeplinks/2026/04/copyright-and-dmca-best-practices-fediverse-operators). 21.04.2026).***

***

«У 2026 році підприємства та видавці стикаються з серйозною загрозою для інтелектуальної власності, оскільки Закон про авторське право в цифрову епоху (DMCA) використовується як зброя для видалення

законних веб-сайтів із пошукової системи Google без будь-якої перевірки чи попередження… Процедура «повідомлення та видалення» (notice-and-takedown) згідно з DMCA дозволяє будь-якій фізичній або юридичній особі подати скаргу щодо порушення авторських прав стосовно URL-адреси, яку Google зазвичай видаляє зі свого пошукового індексу протягом кількох годин, не перевіривши справжність заяви. Це створює потужну лазівку для зловмисників, які можуть вилучити з індексу контент конкурентів у критичні моменти, наприклад під час запуску продукту або після виходу важливої новини… Вилучення з індексу в березні 2026 року оригінальних розслідувальних статей з Press Gazette та Search Engine Land продемонструвало, що навіть авторитетні ЗМІ вразливі до таких сфабрикованих скарг, які в цьому випадку були подані анонімною особою з посиланням на джерело, що не має до справи жодного стосунку…

Ці системні зловживання стають можливими через фундаментальну асиметрію в процедурі DMCA: скаржники можуть залишатися анонімними, тоді як власники сайтів, які прагнуть відновити доступ до контенту, мусять надавати свої особисті дані та проходити процедуру подання зустрічного повідомлення, вирішення якої займає тижні. Проблема ускладнюється промисловими масштабами зловживань, як це видно з позову, поданого Google проти двох осіб, які подали сотні тисяч шахрайських запитів на видалення, а також з діяльності компаній з управління репутацією, таких як Eliminalia, які, за повідомленнями, створювали статті з датами, що передували їхній публікації, щоб неправдиво заявити про авторські права на оригінальні журналістські розслідування... Оскільки у 2025 році Google обробляє понад п’ять мільярдів запитів на видалення — це майже 10 000 на хвилину — більшість заяв обробляють автоматизовані системи, що робить ручну перевірку майже неможливою. Хоча пропозиції щодо реформ, такі як встановлення обмежень на кількість поданих скарг, обов’язкове розкриття особи скаржника та вимога підтвердження права власності, обговорюються вже протягом багатьох років, у США досі не було вжито жодних суттєвих законодавчих заходів. Доки цей дисбаланс зберігається, будь-яке підприємство, яке покладається на пошукову систему Google, залишається під загрозою повного зникнення своєї присутності в Інтернеті без можливості оскарження, що підкреслює нагальну необхідність реформування процедур» ***(Thurgood Mashiane. How a Copyright Protection Tool Is Creating Search Visibility Problems for Businesses // TFS Media (https://techfinancials.co.za/2026/04/21/how-a-copyright-protection-tool-is-creating-search-visibility-problems-for-businesses/). 21.04.2026).***

***

Федеративна Республіка Нігерія

«…Несанкціоноване поширення 289 вичерпаних видань із серії «Африканські письменники», здійснене нігерійським архівістом, знову

розпалило запеклі суперечки щодо літературного піратства, висвітливши суперечність між правами інтелектуальної власності та доступом до літератури в країнах, що розвиваються. Хоча критики засуджують такі дії як «піратство у великому масштабі», що порушує права авторів і може стримати майбутні інвестиції у видавничу справу в Нігерії, захисники стверджують, що це необхідна форма «позитивної анархії», яка зберігає культурну спадщину та бореться з «інтелектуальним голодом». Цей голод зумовлений недоступністю та високою вартістю, оскільки права на ці класичні африканські тексти здебільшого залишаються у Заходу, що робить легальні копії надто дорогими або недоступними для місцевих читачів, зокрема для маргіналізованих груп, таких як люди з вадами зору…

Опитування показують, що, хоча більшість нігерійських читачів прагнуть отримати доступ до класичної африканської літератури та воліють купувати її легально, економічні обмеження часто змушують їх вдаватися до піратства на рівні кінцевих споживачів (наприклад, обмін файлами або завантаження з «тіньових бібліотек»). Цікаво, що провідні африканські видавці визнають, що така форма піратства може ненавмисно слугувати маркетинговим інструментом, підвищуючи впізнаваність і, зрештою, стимулюючи продажі серед тих, хто може собі дозволити придбати книгу… Замість того, щоб покладатися на моральне засудження, лідери галузі стверджують, що найефективнішим способом боротьби з піратством є забезпечення більш зручного та доступного легального доступу — подібно до того, як стрімінгові сервіси зменшили масштаби піратства в музичній та кіноіндустрії. У відповідь видавці запускають недорогі цифрові платформи та додатки, хоча експерти вважають, що для ефективної боротьби з легкістю незаконного обміну файлами та забезпечення сталого майбутнього африканської літератури зрештою знадобиться об'єднаний єдиний ринок» ***(Esohe Iyare. Op-Ed: Piracy and African Literature: The Blurred Lines Between Ethics and Access // OkayAfrica (https://www.okayafrica.com/op-ed-piracy-and-african-literature-the-blurred-lines-between-ethics-and-access/1426827). 06.04.2026).***

***

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту

«Стрімке поширення штучного інтелекту спричинило хвилю судових позовів у всьому світі з боку авторів та видавців проти великих технологічних компаній — таких як Anthropic, Meta та OpenAI — за несанкціоноване використання матеріалів, захищених авторським правом, для навчання базових моделей. Хоча нещодавно було укладено історичну угоду на суму 1,5 млрд доларів, за якою було виплачено компенсацію кількох всесвітньо визнаним африканським авторам, чиї твори були включені до

піратських баз даних, таких як Books3, в Африці зберігається значна регуляторна тиша щодо експлуатації місцевих творців. Оскільки багато нових африканських письменників не зареєстрували свої твори в Бюро авторських прав США, вони були виключені з цієї компенсації, що викрило критичні вразливості в територіальних законах про авторське право, які не захищають африканську інтелектуальну власність (ІВ) від іноземних порушень…

Наразі на Африку припадає менше 1 % світових доходів від авторських прав, а недосконалі правові рамки ще більше поглибили втрати доходів у таких важливих секторах, як «Ноллівуд». Хоча такі країни, як Нігерія, Кенія та Гана, оновили свої закони про авторське право з метою боротьби з цифровим піратством та захисту прав авторів у суперечках з інтернет-провайдерами, у цих законах відсутні чіткі положення щодо даних для навчання штучного інтелекту, порушень прав на похідні твори та правового статусу контенту, створеного штучним інтелектом. Південна Африка є піонером у внесенні поправок для приведення законодавства у відповідність до міжнародних стандартів, проте залишаються побоювання, що широкі положення про «добросовісне використання» можуть ненавмисно легалізувати саме ту експлуатацію з боку технологічних гігантів, яку місцеві творці прагнуть запобігти…

Ця прогалина в законодавстві посилюється поведінкою великих технологічних компаній, які часто стверджують, що юридично не зареєстровані в Африці, аби уникнути місцевого контролю, незважаючи на те, що виплачують величезні компенсації за подібні порушення у США та ЄС. Щоб боротися з цими нерівними умовами — та прогнозованою 20-відсотковою втратою доходів у музичному та аудіовізуальному секторах через ШІ — африканські регулятори повинні комплексно переглянути законодавство про авторське право, щоб чітко врегулювати питання творів, створених ШІ, авторства людини та стандартів власності. Крім того, створення спеціалізованих регіональних судів з питань технологій, розбудова інституційної спроможності виявляти порушення прав інтелектуальної власності та проведення кампаній з підвищення обізнаності громадськості є важливими кроками для забезпечення того, щоб африканські творчі працівники могли ефективно захищати та монетизувати свою інтелектуальну власність в епоху ШІ» ***(Kofi Yeboah. How African creators are currently being exploited in the AI boom // openDemocracy (https://www.opendemocracy.net/en/5050/how-african-creators-are-currently-being-exploited-in-the-ai-boom/). 01.04.2026).***

***

«…Компанія Anthropic, що спеціалізується на штучному інтелекті та вже давно позиціонує себе як етичну альтернативу в галузі, наразі перебуває під пильною увагою через, як видається, лицемірне використання законодавства про авторське право для захисту своєї моделі Claude Code, яка потрапила у відкритий доступ. Після випадкового витоку файлу вихідної карти в пакеті npm 2.1.88 — що Anthropic пояснює виключно

«людською помилкою», незважаючи на часті хвастощі щодо своїх інструментів кодування ШІ — тисячі копій базової цифрової інфраструктури та технік кодування моделі були завантажені на GitHub. Хоча дані клієнтів та внутрішні математичні ваги не були оприлюднені, Anthropic швидко подала масовий запит на видалення з міркувань авторського права, спрямований на понад 8 000 копій, пізніше звузивши його до 96, щоб стримати витік… Така агресивна захист своєї інтелектуальної власності різко контрастує з традиційною практикою компанії щодо використання навчальних даних. На початку свого розвитку Anthropic значною мірою покладалася на піратські цифрові книги з «тіньових бібліотек», таких як LibGen та «Pirate Library Mirror», що й було прямо зазначено в назві; ця практика нещодавно завершилася укладенням угоди на суму 1,5 мільярда доларів після того, як суддя визнав її незаконною. Крім того, оприлюднений внутрішній документ 2024 року розкрив таємний «Project Panama» Anthropic, в рамках якого мільйони фізичних книг було відсканована та знищено для навчання моделей, що свідчить про чітке усвідомлення негативного сприйняття своїх методів. Зрештою, поспіх Anthropic із застосуванням законодавства про авторське право для захисту свого власного коду підкреслює гірку іронію для галузі, яка часто ігнорує ці самі закони під час вилучення творчих робіт, необхідних для створення своїх продуктів» ***(Frank Landymore. Anthropic Suddenly Cares Intensely About Intellectual Property After Realizing With Horror That It Accidentally Leaked Claude's Source Code // Recurrent (https://futurism.com/artificial-intelligence/anthropic-suddenly-cares-about-intellectual-property-claude-leak). 03.04.2026).***

***

«Хоча музичну індустрію часто розглядають крізь призму технологій — стрімінгових платформ та штучного інтелекту — зараз відбувається глибша трансформація, що створює «людську премію», за якої цінність переорієнтовується з самої пісні на справжнього виконавця, який її створив. Автор стверджує, що, оскільки генеративний штучний інтелект наповнює ринок нескінченною, технічно «досконалою» музикою, цінність будь-якого окремого аудіозапису падає через надлишок і втрату довіри. Ця «інфляція контенту» означає, що новим економічним захистом є не інтелектуальна власність на пісню, а «підтверджена людськість» та нерозривний зв'язок між музикою та живою, дихаючою людиною, яка її виконує…

Ця зміна пояснює, чому доходи від живих виступів стрімко зростають, тоді як зростання стримінгових сервісів сповільнюється; шанувальники готові платити більше за «доказ існування» — справжній, непідробний досвід, який штучний інтелект не може відтворити. Штучний інтелект може створити пісню про розставання, але він не може пережити розставання, і слухачі дедалі частіше платять за контекст та переконання, що артист справді пережив ті емоції, які передає. Отже, музичний бізнес не вмирає, а поляризується. ШІ,

ймовірно, поглине низькобюджетний ринок функціональної фонової музики, але високобюджетний ринок — побудований на ідентичності, гастролях, спільноті та глибоких стосунках із шанувальниками — різко розшириться. Тому майбутнє музики полягає не в гонитві за черговим вірусним моментом, керованим алгоритмами, а у сприянні «людським рухам», що ґрунтуються на справжньому зв'язку між артистами та їхньою аудиторією» ***(Logan Mulvey. The future of music is human-generated // Mansueto Ventures, LLC (https://www.fastcompany.com/91521779/the-future-of-music-is-human-generated). 07.04.2026).***

***

«Питання взаємодії штучного інтелекту та інтелектуальної власності залишається юридично невирішеним і характеризується скоріше розбіжностями на міжнародному рівні, ніж глобальним консенсусом. Хоча в таких юрисдикціях, як Велика Британія, нещодавно було розширено патентоспроможність інструментів ШІ після рішення у справі «Emotional Perception AI» від лютого 2026 року — що більш тісно узгоджується зі стандартами Європейського патентного відомства — статус ШІ як винахідника послідовно відхиляється. У США, ЄС та Великій Британії ШІ розглядається як інструмент, а не як суб'єкт, здатний до винахідництва; значний творчий або технічний внесок людини залишається обов'язковою передумовою для захисту інтелектуальної власності… Навчання великих мовних моделей (LLM) на захищених даних залишається предметом суперечок; США наразі вирішують це питання через судові спори щодо «добросовісного використання», тоді як Велика Британія відмовилася від широких винятків щодо аналізу текстів та даних (TDM), продемонструвавши тим самим перевагу моделі, що ставить на перше місце ліцензування. Крім того, захист авторських прав на результати, створені виключно штучним інтелектом, у цих регіонах загалом відсутній, а уряд Великої Британії запропонував скасувати свою давню, унікальну систему захисту «творів, створених комп'ютером», щоб підкреслити антропоцентричний характер авторського права…

Водночас посилюється тиск з метою вирішення проблеми несанкціонованого копіювання цифрових образів, хоча у Великобританії та ЄС наразі відсутні спеціальні «права на особистість», що змушує правовласників покладатися на розрізнені правові підстави, такі як незаконне використання чужої торгової марки, порушення права на приватність та законодавство про торговельні марки. З огляду на таку роздробленість юрисдикцій, універсальна стратегія у сфері інтелектуальної власності є нежиттєздатною. Підприємства повинні застосовувати проактивний підхід, орієнтований на конкретну юрисдикцію, ретельно документуючи внесок людей у винаходи, використовуючи договірні та технічні заходи захисту для захисту цифрових ідентичностей та уважно стежачи за розвитком судової практики — наприклад, за поточними колективними позовами у США — щоб орієнтуватися у швидко

мінливому регуляторному середовищі. Зрештою, компанії повинні розглядати свої портфелі інтелектуальної власності, пов'язані з штучним інтелектом, як конкурентні переваги, що вимагають витонченого управління, яке розвивається разом із розвитком правових стандартів» ***(Pramode Chiruvolu, Deborah J. Kirk, Donald L. Vieira and Alistair Ho. Whose AI Is It Anyway? Key Developments in the Evolving Relationship Between AI and IP // Skadden Arps Slate Meagher & Flom LLP (https://www.skadden.com/insights/publications/2026/04/insights-april-2026/whose-ai-is-it-anyway). 08.04.2026).***

***

«Орієнтування у глобальному ландшафті патентування штучного інтелекту вимагає від новаторів вирішення суперечностей між технологіями, що не знають кордонів, та законодавством, яке залежить від конкретного місця, особливо у Сполучених Штатах, Європі та Китаї… У Сполучених Штатах, хоча суди й надалі виявляють обережність, Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) дедалі прихильніше ставиться до винаходів у сфері штучного інтелекту, що демонструють технологічні вдосконалення. Успішні стратегії в цьому випадку передбачають представлення штучного інтелекту не як загальної обробки даних, а як конкретних технічних рішень, часто підкріплених фактичними доказами технологічного вдосконалення… На відміну від цього, у Китаї відповідність критеріям оцінюється на основі «конкретної технічної взаємозалежності», що вимагає, щоб алгоритм ШІ або підвищував обчислювальну ефективність апаратного забезпечення, або обробляв визначені технічні дані. Важливим і унікальним фактором у Китаї є дотримання вимог щодо конфіденційності; винаходи у сфері ШІ, що порушують закони про захист персональних даних, можуть бути повністю позбавлені патентоспроможності відповідно до статті 5 Китайського патентного закону. Європа застосовує тест із «двома перешкодами»: першу перешкоду — «технічний характер» — зазвичай долають шляхом впровадження ШІ на комп'ютерному обладнанні, але друга перешкода — «винахідницький рівень» — є суворою і вимагає від заявника довести, що саме технічні особливості (а не абстрактні математичні чи бізнес-особливості) забезпечують винахідницький внесок…

Оцінка винахідницького рівня також відбувається за різними підходами... У Китаї вимагається «функціональна інтеграція», тобто функції штучного інтелекту повинні взаємодоповнювати технічні особливості, а це означає, що простого застосування відомої моделі до нової галузі без технічної адаптації недостатньо. Європа використовує доктрину COMVIK (T 641/00), яка систематично відфільтровує нетехнічні особливості, такі як абстрактні математичні моделі або бізнес-орієнтовані цілі, і оцінює винахідливість лише за технічними відмінними ознаками. Отже, вдосконалення, пов'язані лише з архітектурою моделі або якістю прогнозування в нетехнічній галузі, як правило, є недостатніми для підтвердження винахідницького рівня в Європі…

Що стосується розкриття інформації, то всі три регіони вимагають достатньої деталізації, щоб фахівець у відповідній галузі міг відтворити винахід, проте стратегічний акцент у них різний. Хоча в США вимоги до можливості реалізації, як правило, менш суворі, розкриття технічних ефектів є надзвичайно важливим для обґрунтування формули винаходу. Китай вимагає прозорості щодо архітектури моделей та модифікації параметрів, особливо для винаходів, що покращують навчання або генерацію. Європа застосовує найвищий поріг розкриття інформації відповідно до статті 83 EPC, вимагаючи конкретного технічного вчення, яке дозволяє фахівцю відтворити заявлений технічний ефект без надмірного навантаження… У цих юрисдикціях найефективніша глобальна патентна стратегія базується на «технічному сторітеллінгу» — подачі винаходу як рішення технічної проблеми, а не як бізнес-цілі — у поєднанні з багаторівневими формулами винаходу, що включають неочевидні технічні ознаки. Збалансувавши необхідність достатнього розкриття інформації з захистом власного ноу-хау та надавши пріоритет дизайну, що враховує вимоги конфіденційності, новатори можуть успішно узгодити ці розбіжні вимоги різних юрисдикцій у єдину та стійку патентну стратегію» ***(Lin Li, Ed Walsh, Nancy Song, Holger Veenhuis. A Comparative Overview of Patenting AI Inventions // Wolf, Greenfield & Sacks, P.C. (https://wolfgreenfield.com/articles/a-comparative-overview-of-patenting-ai-inventions). 16.04.2026).***

***

«…Знамените «мавпяче селфі» 2011 року — знімок, зроблений макакою, яка підібрала залишену без нагляду камеру фотографа, — є важливим юридичним прецедентом для вирішення складних питань інтелектуальної власності, пов'язаних із сучасним контентом, створеним штучним інтелектом. Після тривалої судової тяганини суди зрештою постановили, що фотограф Девід Слейтер не володіє авторським правом на цю фотографію, оскільки він не є її людським творцем. Цей принцип — що для захисту авторських прав необхідний людський автор — тепер безпосередньо застосовується до штучного інтелекту… Наприклад, Верховний суд США нещодавно залишив у силі рішення суду нижчої інстанції, яким було відмовлено у наданні авторського права на зображення, створене штучним інтелектом. Так само, як саме мавпа, а не фотограф, натиснула на кнопку затвора, сучасні системи штучного інтелекту, а не їхні людські користувачі, створюють кінцевий творчий результат. Ця правова база, встановлена випадковим фотографом-приматом, має глибокі наслідки для майбутнього творчих галузей, оскільки неможливість забезпечити авторське право на твори, створені виключно штучним інтелектом, може стимулювати подальшу перевагу контенту, створеному людьми» ***(Daniel Gala. Monkey selfie from 15 years ago accidentally sets precedent for AI copyright dispute // The Cool Down***

(https://www.thecooldown.com/green-business/monkey-selfie-copyright-implications-modern-technology/). 17.04.2026).

***

«Опитування Artsy 2026 року, в якому взяли участь понад 300 фахівців галерей, виявляє явну розбіжність на ринку мистецтва між практичним впровадженням штучного інтелекту та його культурним визнанням як легітимного художнього засобу, що викликає серйозні занепокоєння щодо інтелектуальної власності. Хоча галереї все частіше використовують ШІ для виконання таких адміністративних функцій, як підготовка повідомлень, дослідження, управління даними та планування виставок, зацікавлені сторони залишаються обережними щодо творів, створених за допомогою ШІ або з його підтримкою, головним чином через невирішені питання щодо авторства, власності та оцінки вартості…

Відсутність єдиного визначення поняття «мистецтво, створене штучним інтелектом» створює ризики, пов'язані з класифікацією та розкриттям інформації, особливо коли штучний інтелект має істотне значення для автентичності або ринкової вартості. Залишаються невирішеними етичні та правові питання щодо навчання моделей штучного інтелекту на творах мистецтва, захищених авторським правом, без відповідної згоди, а поточні судові спори вказують на потенційне порушення авторських прав. Крім того, використання сторонніх інструментів штучного інтелекту може передбачати обробку конфіденційних або закритих зображень, що викликає занепокоєння щодо конфіденційності та комерційної таємниці, тоді як платформи, що мають доступ до великих наборів даних, можуть здобути непропорційний вплив на ринкову видимість…

Бюро з авторських прав США та судові прецеденти підтверджують, що твори, створені виключно за допомогою штучного інтелекту, не мають людського авторства і не підлягають захисту авторським правом, хоча твори, що містять людський внесок, можуть бути зареєстровані з застереженням щодо частин, створених штучним інтелектом. Для управління цими ризиками організаціям рекомендується проводити внутрішні аудити використання ШІ, розробляти чіткі визначення та політики щодо мистецтва ШІ, переглядати контракти з метою врегулювання питань авторства, прав інтелектуальної власності та зобов'язань щодо розкриття інформації, оцінювати практики щодо конфіденційності даних під час завантаження матеріалів на платформи ШІ, уникати спонукання ШІ до відтворення відомих творів або реальних осіб (щоб запобігти порушенням авторських прав та права на публічність), стежити за розвитком правової ситуації та брати активну участь у галузевому діалозі з метою формування найкращих практик... У міру того, як ШІ стає невід'ємною частиною операційної структури ринку мистецтва, все більшого значення набувають проактивне управління інтелектуальною власністю та управління ризиками» ***(Neda M. Shaheen, Cindy A. Gierhart. Artificial Intelligence in the Art***

Market // Holland & Knight LLP (https://www.hklaw.com/en/insights/publications/2026/04/artificial-intelligence-in-the-art-market). 20.04.2026).

***

«Системи генеративного штучного інтелекту сьогодні створюють тексти, музику, зображення та інші творчі продукти у великих обсягах, навчаючись на величезних масивах даних творів, створених людьми, часто без явного згоди правовласників. Такий розвиток подій ставить під сумнів економічні та правові засади авторського права, яке існує насамперед для вирішення класичної проблеми «безбілетників»: створення творчих творів є дорогим, але їхнє відтворення — недорогим, тому без виключних прав творцям було б важко окупити свої інвестиції. Авторське право надає авторам обмежену монополію на відтворення та розповсюдження, щоб гарантувати їм можливість отримувати економічний прибуток, тим самим стимулюючи подальше культурне виробництво…

Окрім економічних міркувань, авторське право також обґрунтовується моральними правами та теоріями природної власності, які розглядають творчі твори як продовження особистості автора. Генеративний ШІ порушує цю систему, оскільки вона використовує матеріали, захищені авторським правом, як вхідні дані для навчання, одночасно створюючи замінні твори, які можуть конкурувати з оригінальними авторами. Значно знижуючи граничні витрати на творчу діяльність, ШІ збільшує пропозицію контенту та може знизити ринкову вартість окремих творів, що потенційно послаблює мотивацію художників, письменників і музикантів до створення нового контенту… Ця динаміка породжує «парадокс творчості ШІ»: системи ШІ потребують постійного надходження свіжого матеріалу, створеного людьми, для збереження якості та різноманітності, однак якщо замінники, згенеровані ШІ, знижують економічну віддачу для творців, пропозиція високоякісного контенту, створеного людьми, може зменшитися. З часом моделі, які все більше навчаються на синтетичних або перероблених даних, згенерованих ШІ, ризикують зазнати «колапсу моделі», коли різноманітність та оригінальність погіршуються. Тому політичним викликом є знаходження балансу між доступом до інновацій у сфері ШІ та збереженням стимулів для людської творчості…

Надто ліберальний режим, що дозволяє без обмежень навчати ШІ на творах, захищених авторським правом, може підірвати культурне виробництво, тоді як надто жорсткі обмеження можуть гальмувати розвиток ШІ. Гібридні рішення, такі як системи колективного ліцензування, законодавчі схеми винагороди та зобов’язання щодо прозорості стосовно навчальних наборів даних, пропонуються як способи, що дозволяють розробникам ШІ отримувати доступ до великих наборів даних, водночас гарантуючи творцям справедливе визнання та винагороду. Зрештою, законодавство про авторське право в епоху ШІ має еволюціонувати, щоб підтримувати як культурне виробництво людей,

так і постійний розвиток штучного інтелекту» ***(Basu Chandola. The AI Dilemma: Copyright, Incentives, and the Future of Creativity // ORF (https://www.orfonline.org/expert-speak/the-ai-dilemma-copyright-incentives-and-the-future-of-creativity). 20.04.2026).***

***

«Системи штучного інтелекту, зокрема великі мовні моделі, навчаються на величезних масивах даних, які часто містять твори, захищені авторським правом, що створює конфлікт між сприянням технологічному прогресу та захистом прав і економічних інтересів правовласників. Різні юрисдикції застосовують різні підходи до вирішення цієї проблеми, що відображає відмінності в національному законодавстві та пріоритетах державної політики…

Сполучені Штати покладаються на гнучку доктрину «добросовісного використання» відповідно до розділу 107 Кодексу про авторське право, що дозволяє судам оцінювати позови в кожному конкретному випадку, використовуючи тест із чотирма факторами, який враховує мету, характер та обсяг використання, а також вплив на ринок, з акцентом на тому, чи є використання «трансформативним». Однак відсутність конкретного винятку щодо аналізу текстів та даних створює правову неоднозначність і призводить до суперечливих рішень у різних судах. Бюро з авторських прав США висловило перевагу добровільним та колективним ліцензійним угодам над втручанням держави, хоча нещодавня судова практика свідчить про суперечливість: одні суди, як-от у справі «Bartz проти Anthropic», розрізняють законно та незаконно отримані джерела, тоді як інші, як-от у справі «Kadrey проти Meta», визнають дозвіл на справедливе використання навіть у випадках, коли йдеться про піратські твори…

Натомість Європейський Союз обрав структурований підхід, заснований на законодавстві, через Директиву про цифровий єдиний ринок (DSM) та Закон про штучний інтелект (AI Act), передбачивши чіткі законодавчі винятки для аналізу текстів та даних: стаття 3 дозволяє аналіз текстів та даних (TDM) для наукових досліджень, а стаття 4 — для комерційного використання, якщо доступ до контенту отримано законним шляхом і правовласники не відмовилися від такого використання за допомогою засобів, придатних для машинного зчитування. Закон про ШІ ще більше інтегрує дотримання авторських прав у управління ШІ, вимагаючи від постачальників моделей загального призначення впроваджувати політику дотримання вимог, дотримуватися механізмів відмови та оприлюднювати зведені дані про навчальні набори…

Китай дотримується підходу, орієнтованого на державу та дотримання нормативних вимог, який надає пріоритет правовому нагляду та зобов’язує постачальників послуг штучного інтелекту використовувати дані, отримані законним шляхом, та уникати порушень прав інтелектуальної власності, хоча

його суди застосовують гнучке тлумачення поняття «розумного використання», беручи до уваги мету, характер, обсяг та вплив на ринок…

Правове поле в Індії залишається значною мірою невизначеним, оскільки Закон про авторське право не передбачає конкретних винятків для навчання великих мовних моделей (LLM), а винятки щодо «добросовісного використання» обмежуються дослідженнями, критикою, репортажами та оглядами, що залишає значну невизначеність щодо того, чи підпадає під ці винятки комерційне навчання ШІ. Верховний суд Делі наразі розглядає питання, чи є навчання на основі новинного контенту, захищеного авторським правом, порушенням у справі ANI проти OpenAI. Уряд Індії запропонував систему «Одна нація, одна ліцензія, одна оплата», що передбачає колективне ліцензування, за яким розробники ШІ могли б законно отримувати доступ до великих наборів даних, а роялті виплачувалися б після комерціалізації за ставками, визначеними органами, призначеними урядом… Індія могла б реалізувати цей гібридний підхід, уточнивши межі справедливого використання в контексті навчання моделей великого обсягу даних (LLM), запровадивши систему колективного ліцензування з надійними гарантіями, зокрема справедливим ціноутворенням та рівноправним розподілом, а також передбачивши зобов'язання щодо прозорості та механізми аудиту…

Світовий досвід показує, що єдиного універсального рішення не існує, а є цілий спектр підходів, що забезпечують баланс між інноваціями та захистом авторських прав, пропонуючи Індії моделі для адаптації з урахуванням її власних правових та політичних реалій» ***(Debajyoti Chakravarty. Training AI on Copyrighted Works: Comparative Legal Frameworks // ORF (https://www.orfonline.org/expert-speak/training-ai-on-copyrighted-works-comparative-legal-frameworks). 21.04.2026).***

***

«У міру того як корпоративні інвестиції в штучний інтелект у всьому світі набирають обертів, патентні відомства вдосконалюють свої нормативні рамки для визначення критеріїв патентоспроможності винаходів у сфері штучного інтелекту та винаходів, реалізованих за допомогою комп'ютера. У Канаді Канадське відомство інтелектуальної власності (CIPO) 24 березня 2026 року опублікувало нове практичне повідомлення, яке замінює рекомендації 2020 року та відповідає нещодавній судовій практиці Федерального суду, зокрема у справі «Dusome проти Канади». Ця нова система зберігає «вимогу фізичності» — яка передбачає, що формули винаходів повинні демонструвати помітний фізичний ефект або зміну — але відходить від попередніх рекомендацій, відмовляючись від концепції «фактичного винаходу». CIPO тепер зосереджується на «цільовій інтерпретації» формул винаходів у цілому… Щодо винаходів, реалізованих за допомогою комп'ютера, CIPO застосовує «критерій Шлумберже», який полягає у визначенні того, чи можна відрізнити винахід від математичного обчислення.

Якщо алгоритм не покращує функціонування самого комп'ютера — наприклад, шляхом зменшення енергоспоживання, затримки або використання пам'яті — він залишається непридатним для патентування. Важливо, що нові приклади CIPO пояснюють, що навіть дуже складні нейронні мережі розглядаються як абстрактні алгоритми, якщо вони не вирішують конкретну обчислювальну проблему; поліпшення на рівні галузі, такі як підвищення врожайності, вважаються «порадами», а не предметом, що підлягає патентуванню, якщо вони не пов'язані з фізичною реалізацією…

Натомість Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) зайняло більш активну позицію, щоб спростити патентування штучного інтелекту в рамках двоступеневого тесту на відповідність критеріям «Alice/Mayo». Через серію меморандумів, опублікованих наприкінці 2025 та на початку 2026 року, USPTO знизило бар'єри для заявників у сфері ШІ, надавши вказівки експертам, що формули винаходів, які покращують функціонування технології або технічної галузі — а не лише самого комп'ютера — відповідають критеріям для отримання захисту… Відтепер USPTO покладає на експертів обов'язок довести відсутність права на патентування на основі «переваги доказів», надаючи заявникам перевагу сумніву у випадках, що викликають сумніви. Ключові події, такі як рішення у справі Ex parte Desjardins та запровадження декларацій про придатність предмета (SMED), дозволяють заявникам подавати фактичні докази технічних вдосконалень для подолання перешкод щодо придатності. Крім того, USPTO уточнило, що ШІ слід розглядати як інструмент у процесі винахідництва, стверджуючи, що фізична особа все одно повинна робити значний внесок у розробку концепції…

Хоча обидві юрисдикції мають спільну мету — запобігати патентуванню абстрактних ідей, — їхні підходи до застосування цих норм розходяться: Канада дотримується більш суворих вимог, вимагаючи доказів поліпшення функціональності на рівні комп'ютера для виконання вимоги щодо фізичної сутності, тоді як Сполучені Штати розширили сферу застосування, включивши до неї вдосконалення в будь-якій технічній галузі… Зрештою, обидві системи дають зрозуміти, що для винахідників у сфері штучного інтелекту успіх полягає в тому, щоб задокументувати конкретні технологічні чи фізичні вдосконалення, які забезпечують їхні моделі, а не покладатися виключно на складність самого алгоритму. Тепер винахідники повинні ретельно адаптувати свої патентні стратегії, щоб задовольнити ці специфічні регіональні вимоги, гарантуючи, що в їхніх заявках чітко викладено, як інтеграція штучного інтелекту виходить за межі абстрактних обчислень і забезпечує конкретний технічний прогрес» ***(Kimberly Ren, Hailey Min, Brayden Secord. Can you patent your AI? New guidance in Canada and the US for software and AI inventors // Smart & Biggar (https://www.smartbiggar.ca/insights/publication/can-you-patent-your-ai--new-guidance-in-canada-and-the-us-for-software-and-ai-inventors). 22.04.2026).***

***

«Звіт Questel «IP Outlook 2026» підтверджує, що штучний інтелект кардинально змінює сферу інтелектуальної власності: 73% опитаних фахівців погоджуються, що ці зміни є необоротними. У прагненні заощадити час і кошти 83% респондентів звертаються до ШІ, а 82% планують ще більше розширити його використання у 2026 році. Цей технологічний зсув кардинально змінив повсякденні робочі процеси: 88% фахівців у сфері інтелектуальної власності зараз витрачають до половини свого часу на контроль роботи, виконаної ШІ, стажерами або зовнішніми постачальниками, а не на створення контенту з нуля. Відповідно, цінність людського досвіду еволюціонувала, і такі ключові навички, як стратегічне комерційне мислення, юридичне консультування та складання складних документів, залишаються найціннішими активами у цій галузі…

Інтерес до впровадження штучного інтелекту (ШІ) залишається високим: 85 % корпоративних юристів віддають перевагу постачальникам юридичних послуг, які використовують ШІ-рішення. У сфері патентного права ШІ застосовується переважно для пошуку та узагальнення інформації, хоча в аналізі конкурентів спостерігається значне зростання популярності цієї технології — на 21 %. Водночас фахівці з торговельних марок використовують цю технологію для управління відповідями на офіційні повідомлення, пошуку та складання звітів. Незважаючи на широке використання цих інструментів, значний «пробіл у навчанні» залишається серйозною перешкодою для галузі. Хоча 59% респондентів планують збільшити витрати на технології у сфері інтелектуальної власності у 2026 році, лише 26% повністю освоїли доступні їм інструменти. Багато фірм продовжують стикатися з проблемами неефективної співпраці через електронну пошту, а майже половина повідомляє про труднощі з наймом персоналу, компетентного у роботі з існуючими системами управління інтелектуальною власністю…

Ця затримка у впровадженні значною мірою пояснюється фрагментацією платформ та відсутністю взаємодії між ними. Щоб вирішити ці проблеми, генеральний директор Questel Фредерік Бейльє передбачає перехід до «єдиної екосистеми інтелектуальної власності», в якій якісні дані, робочі процеси на основі штучного інтелекту та людський досвід будуть органічно поєднані. Усунувши ізольованість даних, програмного забезпечення та послуг, галузь прагне замінити нинішню складність на прозорість. Зрештою, майбутнє професії в галузі інтелектуальної власності полягає у розробці безпечних, орієнтованих на людину рішень на основі штучного інтелекту, які дадуть можливість фахівцям вийти за межі обтяжливих адміністративних процесів і зосередитися на створенні стратегічної цінності високого рівня» ***(Questel Releases 2026 IP Outlook Results – 73% of Respondents Agree AI Will Forever Transform IP Roles // Business Wire, Inc. (https://www.businesswire.com/news/home/20260428413000/en/Questel-Releases-2026-IP-Outlook-Results-73-of-Respondents-Agree-AI-Will-Forever-Transform-IP-Roles). 29.04.2026).***

Україна

«Всесвітній день книги та авторського права нині переживає складний період через стрімкий розвиток штучного інтелекту, здатного створювати тексти, зображення та імітувати авторські стилі, що ставить під сумнів традиційне розуміння авторства. З юридичної точки зору об'єктом захисту може бути лише результат людської думки, тому контент, повністю згенерований ШІ, формально не отримує охорони авторських прав... Проте межа між людським творцем та машинним інструментом стає дедалі розмитішою, особливо коли ШІ використовується як помічник, а чинне законодавство не встигає за технологічними змінами. Нині цю прогалину намагаються заповнити судовою практикою, тоді як законодавці лише обговорюють можливі зміни. Окрім того, генеративні системи створюють нові ризики неправомірного використання наявних творів, ускладнюючи відокремлення справжнього людського внеску від алгоритмічно згенерованого чи перепакованого контенту… В умовах, коли процес створення контенту частково автоматизується, видавці, письменники та суспільство загалом продовжують шукати чіткі критерії для розмежування інструмента й творця, щоб зберегти книгу як повноцінний і захищений об'єкт авторського права…» ***(Tatyana Hurynovich. Книги та авторське право в епоху штучного інтелекту // Gaya One (https://gayaone.com/uk/the-world-today/forecasts/knigi-i-avtorskoe-pravo-v-epohu-iskusstvennogo-intellekta). 26.04.2026).***

***

Австралійський Союз

«Художники, журналісти та працівники сфери культури з числа корінного населення Австралії розпочали кампанію «Stop AI Theft» («Зупиніть крадіжки ШІ»), стверджуючи, що стрімке поширення генеративного ШІ призводить до експлуатації та підриву творчої праці через несанкціоноване вилучення даних, клонування та плагіат. Хоча використання ШІ зараз широко поширене — за даними, 84% австралійців, які працюють в офісах, використовують його — і прогнози вказують, що до 2030 року це може додати економіці до 115 млрд австралійських доларів щорічно та створити 200 000 робочих місць, творчі люди кажуть, що ці вигоди досягаються за їхній рахунок, оскільки основні моделі ШІ навчаються на онлайн-роботах без дозволу і іноді відтворюють майже ідентичні результати. Прихильники кампанії наводять приклади акторів озвучування, чиї виступи були клоновані; журналістів, чиї репортажі були опубліковані на новинних сайтах, створених ШІ, і втратили позиції в результатах пошуку ШІ; а також корінних спільнот, які стикаються з продажем підробленого «корінного» мистецтва, створеного ШІ…

Кампанія, яку частково очолює Альянс медіа, розваг та мистецтв, позиціонує це як крадіжку голосів, облич, музики, історій та мистецтва,

попереджаючи про втрату робочих місць, підривання інтелектуальної власності та погіршення інформаційного середовища; вона популяризувала хештег #PayUp та наполягала на праві відмови, обов'язковій компенсації та прозорості щодо навчальних даних. Активісти також розповсюдили відкритий лист до провідних технологічних компаній із вимогою виплати компенсації та відшкодування, провели переговори з технологічними компаніями у серпні 2025 року та привітали рішення федерального уряду від жовтня 2025 року — яке згодом було підкріплене Національним планом щодо штучного інтелекту від грудня 2025 року — щодо збереження захисту авторських прав та відхилення винятку щодо аналізу тексту та даних, що, на думку учасників кампанії, є ключовою перемогою у боротьбі проти спроб надати компаніям, що працюють у сфері штучного інтелекту, вільний доступ до австралійських творчих творів» ***(Mong Palatino. Australian creatives push back against 'AI theft' // Stichting Global Voices (https://globalvoices.org/2026/04/09/australian-creatives-push-back-against-ai-theft/). 09.04.2026).***

***

«Австралія стрімко стає юрисдикцією, де обов'язково слід реєструвати права інтелектуальної власності (ІВ), особливо у сфері штучного інтелекту (ШІ), оскільки країна перетворюється на глобальний центр інфраструктури ШІ. Ця тенденція зумовлена унікальним поєднанням наявності земельних ділянок, доступу до відновлюваних джерел енергії та стабільного нормативно-правового середовища, що робить Австралію ідеальним місцем з низьким рівнем ризику для гіпермасштабних центрів обробки даних. З геополітичної точки зору статус Австралії як партнера альянсу «Five Eyes» забезпечує захист від експортного контролю та тиску, що впливають на інші регіони, а її близькість до бурхливо розвиваючої цифрової економіки Південно-Східної Азії надає стратегічний доступ до зв'язку з низькою затримкою та регіональних послуг…

Провідні світові гравці вже оцінили ці переваги: компанія Amazon Web Services оголосила про інвестиції в розмірі 20 мільярдів доларів у місцеву інфраструктуру центрів обробки даних, а OpenAI уклала багатомільярдну угоду з австралійським оператором NextDC. За повідомленнями, навіть компанія Anthropic розглядає можливість майбутніх інвестицій у цю країну. Така концентрація обчислювальних потужностей означає, що системи штучного інтелекту дедалі частіше будуть впроваджуватися, експлуатуватися та комерціалізуватися на території Австралії, що підвищить цінність місцевих патентів із «приємного доповнення» до критично важливого комерційного інструменту. Для досвідчених команд з інтелектуальної власності Австралія зараз є важливим майданчиком для захисту винаходів у сфері штучного інтелекту там, де вони фактично впроваджуються, що зміцнює її позиції в центрі глобального планування хмарної інфраструктури та інфраструктури штучного інтелекту» ***(Madeleine Kelly. From 'nice to have' to 'must file': IP and***

Australia's AI infrastructure boom // FB Rice (https://www.fbrice.com.au/ip-news-insights/from-nice-to-have-to-must-file-ip-an-australias-ai-infrastructure-boom). 22.04.2026).

***

Європейський Союз

«Швидке впровадження штучного інтелекту (ШІ) у розробку програмного забезпечення — від простого автозавершення коду до повністю автономного кодування, коли ШІ самостійно пише цілі програми — викликає серйозні занепокоєння щодо інтелектуальної власності, зокрема стосовно можливості захисту авторських прав. Згідно із законодавством як ЄС, так і США, для захисту авторських прав твір має бути «власним інтелектуальним творінням автора», що відображає вільний і творчий вибір людини… По мірі того, як ШІ відіграє дедалі більшу роль у визначенні структурних та виразних елементів коду, внесок людини, необхідний для встановлення авторства, зменшується. Недавня європейська судова практика, така як рішення Окружного суду Мюнхена, що відмовило в наданні авторських прав на логотипи, створені ШІ, навіть після їх доопрацювання шляхом ітеративних підказок, та справа у Франкфурті, де участь ШІ була використана як захист проти порушення авторських прав, підкреслює зростаючу складність доведення авторства людини у творах, створених за допомогою ШІ. Аналогічно, Бюро з авторських прав США та суди підтвердили, що матеріали, створені виключно ШІ, не підлягають захисту авторським правом…

Щоб знайти баланс між значним підвищенням продуктивності завдяки інструментам кодування на основі ШІ та ризиком втрати захисту авторських прав, компанії повинні впровадити стратегічні механізми управління. Юридичні підрозділи повинні класифікувати програмне забезпечення залежно від його комерційної цінності та ступеня відкритості — наприклад, внутрішній код може бути належним чином захищений як комерційна таємниця незалежно від статусу авторських прав, тоді як основне програмне забезпечення, призначене для клієнтів, може вимагати суворих обмежень щодо використання ШІ для забезпечення надійного захисту авторських прав. Крім того, компанії повинні ретельно документувати творчий внесок людей — такий як брифінги щодо дизайну, нотатки щодо архітектури та записи про зміни, внесені людьми до результатів роботи ШІ — щоб захиститися від майбутніх суперечок щодо авторства та забезпечити, щоб їхні найцінніші цифрові активи залишалися юридично захищеними» ***(Toby Bond, Simon Hembt, Fred Cascarini. AI Coding: can you protect what your agents create? // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/en/insights/2026/belgium/ai-coding-can-you-protect-what-your-agents-create). 02.04.2026).***

***

«Дебати 2025 року, що розгорілися через позицію видавництва Carlsen Verlag щодо мемів, створених за допомогою штучного інтелекту, в яких фігурував його персонаж Conni (Конні), продемонстрували, що мем-маркетинг діє в складних правових рамках, особливо в комерційному контексті, де правовласники виявляють меншу терпимість, ніж у випадку приватного використання. Бренди та агентства, які використовують меми для розширення аудиторії, мусять одночасно орієнтуватися в багатьох правових сферах. Згідно із законом про авторське право, більшість шаблонів мемів базуються на матеріалах, що підлягають захисту, і хоча §51a UrhG допускає винятки для пародії, карикатури та пастишу, рішення ЄС 2026 року (C-590/23) уточнило, що законний пастиш повинен демонструвати помітні відмінності та справжній творчий діалог з оригіналом — чого не вдається досягти багатьом маркетинговим мемам, особливо коли вони використовуються виключно для реклами…

Навіть якщо вдається уникнути проблем, пов'язаних з авторським правом, можуть бути порушені особисті права, коли зображення конкретних осіб — особливо знаменитостей — використовуються без їхньої згоди, що створює ризик позовів щодо несанкціонованого комерційного використання або неправдивої реклами. Законодавство про торговельні марки та норми щодо недобросовісної конкуренції (UWG) додатково обмежують використання мемів, у яких логотипи, брендинг або зображення конкурентів застосовуються з метою зловживання або підриву репутації чи введення споживачів в оману… Поява мемів, створених за допомогою штучного інтелекту, додає ще один аспект: хоча такий контент може не мати власного захисту авторських прав, він все одно піддається ризику порушення прав, якщо в ньому відтворюються захищені елементи, а штучний інтелект не відповідає законодавчим вимогам щодо творчої трансформації. Загалом, мем-маркетинг не є гумором, на який поширюється юридичне виняткове право, а є сферою з високим рівнем ризику, що лежить на перетині законодавства про інтелектуальну власність та рекламного права; підприємства повинні проводити базову перевірку прав, уникати неліцензійного використання впізнаваного контенту або зображень людей та забезпечувати справжню творчу трансформацію, щоб зменшити юридичні ризики» ***(Maximilian König. Kann man Humor abmahnen? Die rechtlichen Fallstricke des Meme-Marketings // SKW Schwarz (https://www.skwschwarz.de/news/kann-man-humor-abmahnen). 23.04.2026).***

***

«Штучний інтелект став ключовим стратегічним активом у елітному спорті, кардинально змінивши підходи до аналізу результатів, суддівства, взаємодії з уболівальниками та комерційної монетизації. На полі системи відстеження на базі ШІ обробляють мільйони даних у режимі реального часу, контролюючи позиціонування гравців, їхні рухи, навантаження та біомеханіку, що дозволяє приймати тактичні рішення на основі даних та розробляти

індивідуальні програми тренувань. Ці ж технології живлять моделі оцінки ризику травмування, які виявляють втому та біомеханічне навантаження, захищаючи вигідні контракти гравців завдяки скороченню періодів вимушеної перерви у кар'єрі. Генеративний ШІ додатково перетворює складні аналітичні дані на доступні тренерські звіти та візуалізації… Поза межами футбольного поля штучний інтелект сприяє залученню вболівальників завдяки автоматизованим підбіркам найкращих моментів, персоналізованому контенту, коментарям із використанням штучного інтелекту та інтерактивній графіці; за останній рік 81 % спортивних ЗМІ почали активніше застосовувати ці технології. Чемпіонат світу з футболу 2026 року є прикладом такої конвергенції: напівавтоматизована технологія визначення офсайду, що використовує штучний інтелект, відстеження м'яча та спеціальні камери, скоротила час перегляду повторів приблизно на 30 секунд, а високодеталізовані 3D-моделі гравців, створені за допомогою швидкого сканування тіла, обіцяють більшу точність суддівства та покращену візуалізацію трансляцій…

У міру того, як у ці системи надходять значні інвестиції в дослідження та розробки, патентний захист стає дедалі важливішим. Хоча патенти вже давно охоплюють технології суддівства — наприклад, європейський патент EP1944067B1 щодо виявлення офсайду, який став причиною судового розгляду в Єдиному патентному суді — питання патентоспроможності винаходів у сфері штучного інтелекту залишається складним. Європейське патентне відомство виключає математичні методи та просте представлення інформації, проте винаходи можуть відповідати критеріям патентоспроможності, якщо вони забезпечують технічний ефект у конкретному контексті, наприклад, покращене комп'ютерне бачення, синхронізацію даних у реальному часі, об'єднання даних з датчиків або зменшення затримки. Спорт сам по собі не є технічною галуззю, але технічні вдосконалення у сфері зондування, моделювання або обробки даних все ж можуть бути захищені…

Зрештою, у міру того як штучний інтелект перетворюється з допоміжного інструменту на незамінну інфраструктуру для забезпечення результативності, трансляцій та вражень уболівальників, своєчасне впровадження стратегії щодо інтелектуальної власності — зокрема ретельна підготовка патентних заявок та перевірка на відсутність конфліктів прав — стане надзвичайно важливим для захисту інновацій, обґрунтування інвестицій та забезпечення конкурентних переваг як на полі, так і поза ним» ***(Nikesh Patel. AI and patents in sport: Ready, set, innovate // Venner Shipley (https://www.vennershipley.com/insights-events/ai-and-patents-in-sport-ready-set-innovate/). 24.04.2026).***

***

Китайська Народна Республіка

«Національне управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) опублікувало попередження про серйозні ризики, пов'язані з

використанням інструментів на основі штучного інтелекту, таких як OpenClaw, для складання документів патентних заявок. Головний регулятор у сфері інтелектуальної власності попередив, що ці інструменти часто мають вразливі стандартні налаштування безпеки, що наражає користувачів на такі ризики, як надання надмірних прав доступу, уразливості в системі безпеки та «отруєння» плагінів. Отже, використання цих інтелектуальних агентів може призвести до катастрофічного витоку ключової технічної інформації, що може зруйнувати новизну патенту, дозволити конкурентам подати заявку раніше та наразити агентства на відповідальність за порушення умов договору. Крім того, галюцинації штучного інтелекту можуть призвести до логічно суперечливих або нечітких технічних описів, що зробить заявку непридатною для захисту…

Окрім технічних збоїв, CNIPA чітко визначила використання штучного інтелекту для фальсифікації, випадкового генерування або компіляції змісту патентів як «недобросовісну поведінку при поданні патентних заявок». Особи та агентства, які займаються такою діяльністю, стикаються з серйозними наслідками, включаючи адміністративні попередження, штрафи, анулювання ліцензій на здійснення діяльності, скасування сертифікатів кваліфікації та внесення до списку серйозно ненадійних суб'єктів. Щоб зменшити ці загрози, адміністрація настійно закликає заявників підвищити свою обізнаність щодо ризиків, ретельно перевіряти відповідність послуг патентних агентств вимогам та підтверджувати, чи використовують їхні представники штучний інтелект для агентської діяльності. У разі, якщо агентство застосовує ці інструменти без дозволу та спричиняє витік інформації або подання заяв у недобросовісних цілях, заявникам рекомендується подавати офіційні скарги та вимагати компенсації...» ***(China's National Intellectual Property Administration warns of hidden risks of using agentic AI tools to draft patent applications // Global Times (https://www.globaltimes.cn/page/202604/1358009.shtml). 01.04.2026).***

***

«В останні роки інтеграція агентів штучного інтелекту в корпоративні робочі процеси створила нові серйозні ризики для захисту комерційної таємниці, які виходять далеко за межі добре відомого сценарію, коли співробітники вручну вводять дані в генеративні системи штучного інтелекту, такі як ChatGPT… На відміну від традиційних систем штучного інтелекту, агенти штучного інтелекту можуть самостійно отримувати інформацію, виконувати багатоетапні завдання та отримувати доступ до внутрішніх систем, таких як CRM та інструменти управління проектами. Як наслідок, коли співробітники інтегрують ці агенти у свою повсякденну діяльність, захисний кордон навколо комерційної таємниці компанії зміщується до зовнішньої системи, часто не залишаючи традиційних цифрових слідів ручної обробки файлів. З 2026 року основні платформи агентів ШІ демонструють вразливості — такі як введення підказки та підробка запитів на

стороні сервера (SSRF) — які дозволяють зловмисникам систематично збирати та реструктурувати конфіденційні дані на різних платформах. Це приховане вилучення не тільки обходить традиційний моніторинг, але й затуманює ланцюжок відповідальності, ускладнюючи судові процеси, які покладаються на порівняння слів за словами для доведення факту незаконного привласнення...

У відповідь на ці зростаючі загрози китайські регуляторні органи, зокрема Міністерство промисловості та інформаційних технологій (MIIT) і CNCERT, у березні 2026 року опублікували цільове попередження про ризики безпеки, наголосивши на нагальній необхідності дотримання компаніями відповідних вимог. Щоб мінімізувати ці ризики та продемонструвати «розумні» заходи щодо забезпечення конфіденційності в разі потенційних суперечок, компанії повинні проактивно перебудувати свої системи класифікації інформації, запровадивши чіткі рівні, що визначають, які дані можуть взаємодіяти зі штучним інтелектом. Крім того, юридичні команди повинні впровадити суворі перевірки під час впровадження інструментів ШІ для оцінки використання даних для навчання, дозволів на підключення та можливостей ведення журналів, замість того, щоб за замовчуванням надавати відкритий доступ. Також критично важливо переглянути положення про конфіденційність у трудових договорах та контрактах з постачальниками, щоб чітко заборонити несанкціоноване введення даних у ШІ, та встановити комплексні протоколи збору доказів на попередньому етапі — такі як журнали доступу та аудити при звільненні — оскільки відновлення даних після інциденту у фрагментованому, багатовузловому середовищі агентів ШІ є майже неможливим» ***(Steve Zhao, Simon Du. Relearning trade secret protection in the age of AI agents // Law.asia Limited (https://law.asia/relearning-trade-secret-protection-ai-agents-age/). 07.04.2026).***

***

«Протягом десятиліть боротьба з підробками характеризувалася виснажливим і ресурсомістким циклом дрібних правозастосовних заходів з обмеженим стримуючим ефектом, особливо в таких складних умовах, як Китай. Однак штучний інтелект зараз сприяє значним змінам, розширюючи масштаби та підвищуючи ефективність захисту брендів. ШІ чудово справляється з виявленням цифрових слідів фальсифікаторів, об’єднуючи розрізнені фрагменти даних від виробництва до доставки, щоб виявити приховані виробничі кластери та пов’язані з ними організації. Це дозволяє реалізувати більш ефективну стратегію боротьби з фальсифікацією «онлайн-офлайн», надаючи слідчим практичні зачіпки, які можна перевірити за допомогою рейдів та судових позовів…

Крім того, штучний інтелект змінює підхід брендів до обробки даних онлайн-моніторингу. Замість окремих випадків видалення контенту, штучний інтелект доповнює дані про пропозиції глобальними цифровими ідентифікаторами — такими як маршрути доставки та адміністративні записи

— щоб виявити приховані мережі та закономірності. Таке визначення пріоритетів на основі даних значно скорочує час і витрати, пов'язані з розслідуваннями, замінюючи вибір цілей на основі інтуїції на списки потенційних об'єктів з високим рівнем ризику… Нарешті, ШІ має потенціал для сприяння безпрецедентній співпраці між брендами шляхом створення спільних інформаційних просторів, де порушення прав декількох брендів фіксуються в режимі реального часу. Залучаючись до боротьби зі спільними цілями за допомогою об'єднаних ресурсів, бренди можуть розділити фінансовий тягар правозастосування та ефективніше розподіляти свої бюджети на захист, переходячи від ізольованої оборони до більш колективного та потужного засобу стримування глобального підроблення» ***(Paolo Beconcini. From Whack-a-Mole to Intelligence: How AI can Rewrite Anti-Counterfeiting // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/whack-mole-intelligence-how-ai-can-rewrite-anti-counterfeiting-2026-04-30_en). 30.04.2026).***

***

Південно-Африканська Республіка

«Розвиток штучного інтелекту кардинально змінює економіку інфлюенсерів, даючи змогу створювати надзвичайно точні цифрові клони — включаючи голоси, обличчя та манери поведінки — на основі лише кількох секунд вихідного матеріалу. Для південноафриканських підприємств ця зміна несе значні комерційні та юридичні ризики, оскільки ШІ дозволяє створювати несанкціоновані рекламні матеріали з використанням бренду, фейкові промо-ролики та голосові клони. Головна юридична проблема полягає в тому, що цифрові подоби перебувають у складній сірій зоні; традиційні рамки інтелектуальної власності (ІВ), такі як авторське право, зазвичай захищають конкретні твори, а не особистість людини. Хоча особистість, приватність та договірні права надають певні можливості для захисту, ці рамки не були розроблені для ери ШІ, що робить їх застосування дорогим та невизначеним…

Бренди не захищені від цих загроз; компанії, які ненавмисно використовують або отримують вигоду від контенту, створеного штучним інтелектом, що імітує реальних осіб, стикаються з серйозними наслідками, зокрема з підривом репутації, позовами про введення в оману та перевірками з боку регуляторних органів щодо оманливої реклами. У швидко зростаючій економіці контент-творців Південної Африки, де договірні та нормативні рамки ще не встигли повністю адаптуватися до цих технологічних досягнень, цифрова ідентичність має розглядатися як надзвичайно важливий комерційний актив. Щоб мінімізувати ці ризики, підприємствам і творцям слід застосовувати стратегію проактивного управління… Це передбачає включення до договорів з інфлюенсерами чітких обмежень щодо використання штучного інтелекту та гарантій автентичності контенту, активний моніторинг випадків підробки

цифрової ідентичності, а також реєстрацію торговельних марок для назв брендів і слоганів. Зрештою, оскільки цифрова ідентичність стає основною валютою у сфері інфлюенсер-маркетингу, південноафриканські підприємства повинні вийти за межі традиційних моделей захисту інтелектуальної власності, щоб убезпечитися від нових загроз, пов'язаних із підробкою ідентичності за допомогою штучного інтелекту» ***(Amani Patel. AI Clones and Digital Identity: A New IP Risk for Influencers and Brands // Spoor & Fisher (https://spoor.com/ai-clones/). 09.04.2026).***

***

Республіка Еквадор

«Поширення «діпфейків» або синтезованих зображень, створених за допомогою штучного інтелекту, ставить перед Еквадором серйозний правовий виклик щодо права на власний образ. Цей підхід ґрунтується на тому, що конституційний та законодавчий захист цього права охоплює візуальну ідентичність як невід'ємний елемент людської особистості, а отже, її несанкціоноване використання є незаконним втручанням, незалежно від того, чи є зображення реальним, чи створеним штучно. Підставою для такого захисту є стаття 66 Конституції та судова практика Конституційного суду, які визнають право на зображення як самостійне, невід'ємне та невід'ємне від людської гідності право, що означає, що лише власник має законне право вирішувати щодо його використання…

Головним критерієм для правового захисту є не технічний засіб чи носій, а можливість ідентифікації суб'єкта. У цифрову епоху штучність походження зображення не затьмарює юридичної реальності, що таке зображення відображає ідентичність особи; отже, будь-який аудіовізуальний контент, у якому можна впізнати когось, підлягає контролю з боку цієї особи. Таким чином, створення та поширення діпфейків без згоди — чи то з комерційною метою, чи для імітації дій, яких не було, чи для публікації в соціальних мережах — порушує автономію особи щодо власного зображення…

Крім того, це питання регулюється Органічним законом про захист персональних даних, який класифікує біометричні ознаки як конфіденційні дані, посилюючи захист від навчання моделей штучного інтелекту з використанням зображень осіб без їхнього дозволу. У цій ситуації цивільне законодавство Еквадору надає інструменти для всебічного відшкодування, дозволяючи жертвам вимагати припинення втручання, видалення контенту та відшкодування моральної або матеріальної шкоди. Підсумовуючи, конституційна та судова практика Еквадору забезпечує міцну основу для захисту людської гідності в умовах розвитку нових технологій, встановлюючи, що візуальна ідентичність є фундаментальним правом, яке має поважатися незалежно від методів, що використовуються для її відтворення» ***(Santiago Mosquera-Alcocer. Deepfakes y derecho a la propia imagen en el ordenamiento***

ecuatoriano // Marcasur (https://marcasur.com/noticia/deepfakes-y-derecho-a-la-propia-imagen-en-el-ordenamiento-ecuatoriano-7012&f=04-2026). 14.04.2026).

***

Республіка Філіппіни

«Штучний інтелект кардинально змінює підходи до створення та володіння цінностями, ставлячи під сумнів рамки інтелектуальної власності (ІВ), які спочатку були розроблені для світу, де єдиними творцями були люди. У міру того як Філіппіни беруть на себе лідерську роль в ASEAN., перед країною постає надзвичайно важливе завдання — створити систему ІВ, яка захищатиме творців, не гальмуючи при цьому технологічний прогрес. Цей перехід вимагає рішучого, багаторівневого підходу: уряд повинен прискорити розробку адаптивних рекомендацій щодо творів, створених за допомогою штучного інтелекту, інвестувати в інструменти правозастосування на основі штучного інтелекту для виявлення порушень у великих масштабах та очолити регіональні зусилля з гармонізації стандартів ІВ у всій ASEAN…

Водночас приватний сектор повинен перетворитися з пасивних учасників на співтворців цих рішень: технологічні компанії мають вбудовувати засоби захисту інтелектуальної власності — такі як прозорість даних та механізми зазначення авторства — безпосередньо у свої розробки штучного інтелекту, а менші підприємства — активно управляти своїми цифровими активами. Майбутнє інтелектуальної власності в кінцевому підсумку буде забезпечено в аудиторіях та студіях, де студенти та професіонали повинні розвивати як технічну грамотність, так і прихильність до етичних стандартів, що цінують оригінальний внесок. Сприяючи розвитку культури, в якій ШІ використовується для розширення, а не для експлуатації людської винахідливості, Філіппіни мають можливість стати лідером у створенні системи, де інновації та захист інтелектуальної власності функціонують не як протилежні сили, а як партнери у прогресі» ***(Protect intellectual property; let AI flourish responsibly // Manila Bulletin (https://mb.com.ph/2026/04/29/luneta-cannot-be-the-only-one). 26.04.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«…У відповідь на нинішній вичікуючий підхід уряду Великої Британії до політики у сфері штучного інтелекту та авторського права, який покладає тягар захисту на зацікавлені сторони, правовласники та компанії, що працюють у сфері ШІ, повинні вживати активних заходів для захисту своїх інтересів. Для правовласників головним ризиком є можливе запровадження широкого винятку щодо аналізу текстів та даних, що дозволить

використовувати їхні загальнодоступні твори для навчання ШІ без отримання ліцензії. Щоб зменшити цей ризик, вони можуть впровадити структурні засоби захисту, такі як портали для входу та платні стіни, які ефективно приховують цінний контент від неавторизованих ШІ-сканерів, тим самим відкриваючи можливості для комерціалізації наборів даних. Крім того, оновлення умов використання веб-сайту з метою явного заборони нетимчасового використання ШІ — наприклад, для розробки ваг моделей — забезпечує важливий договірний захист та потенційне джерело доходу…

Якщо комерційна доцільність унеможливлює використання платних доступу, правовласники можуть скористатися Протоколом виключення роботів (robots.txt), щоб вказати на своє небажання надавати доступ пошуковим роботам, хоча це залишається добровільним технічним бар'єром. Щоб захистити контент після його завантаження або поширення, впровадження цифрових водяних знаків та стандартів, таких як специфікація C2PA або Протокол ЄС щодо застережень стосовно аналізу текстів та даних, дозволяє авторам вбудовувати інформацію про походження та права безпосередньо в цифровий ресурс…

І навпаки, компанії, що працюють у сфері ШІ, та їхні користувачі повинні покладатися на надійні договірні та ліцензійні механізми захисту, щоб орієнтуватися в цій невизначеній ситуації. Користувачам слід вимагати гарантій та зобов'язань щодо відшкодування збитків, які б забезпечували, що використання ними інструментів ШІ не порушує авторських прав третіх осіб. Постачальники ШІ, особливо на рівні додатків, повинні ретельно розробляти умови використання, щоб чітко визначити відповідальність, зокрема щодо даних, що вводяться користувачами. Зрештою, поєднання цих договірних стратегій з технічними заходами — такими як контроль доступу, який захищений від обходу згідно із Законом про авторські права, промислові зразки та патенти 1988 року — створює значний юридичний ризик щодо несанкціонованого скрейпінгу, тим самим спонукаючи розробників до укладення взаємовигідних ліцензійних угод» ***(Jonathan Bywater. AI and copyright in the UK: how to protect your interests // Veale Wasbrough Vizards LLP (https://www.vwv.co.uk/insights/articles/ai-and-copyright-in-the-uk-how-to-protect-your-interests/). 02.04.2026).***

***

«Звільнення авторитетного британського літературного критика Алекса Престона з «The New York Times» після того, як він скористався інструментом штучного інтелекту, який скопіював твір іншого автора, висвітлило зростаючу невизначеність щодо штучного інтелекту в ЗМІ та креативних галузях. Престон вибачився за «повну помилку в судженнях» після того, як велика мовна модель, яку він використовував для розширення свого чернетки рецензії на роман, ненавмисно скопіювала рядки з попередньої рецензії в Guardian, що викликало широку дискусію серед його колег, які в

основному розглядають такі інструменти штучного інтелекту як «машини для плагіату»… Хоча Престон стверджував, що просто неправильно зрозумів принцип роботи технології, експерти попереджають, що подібні випадки ставатимуть дедалі частішими, оскільки в галузі відсутні єдині стандарти використання штучного інтелекту. Наразі думки ЗМІ щодо цього питання глибоко розділилися: одні заохочують використання ШІ для підвищення ефективності, інші ж категорично забороняють його, щоб захистити автентичний голос та авторитет автора. У відповідь на цю зростаючу технологічну тривогу Британське товариство авторів запустило програму «human authored», яка дозволяє письменникам офіційно засвідчувати справжність та нештучне походження своїх творів» ***(Andrew Anthony. What happened when the literary critic asked AI for help? He got sacked // Tortoise Media (https://observer.co.uk/news/national/article/what-happened-when-the-literary-critic-asked-ai-for-help-he-got-sacked). 04.04.2026).***

***

«Компанія OpenAI призупинила реалізацію свого проекту Stargate UK — партнерської ініціативи з Nvidia та британським хмарним провайдером Nscale, спрямованої на створення суверенної інфраструктури штучного інтелекту, про яку було оголошено у вересні 2025 року з метою будівництва центрів обробки даних на північному сході Англії. Проект мав на меті забезпечити можливість роботи моделей OpenAI на місцевих обчислювальних потужностях для таких чутливих секторів, як державні послуги та фінанси, але його було зупинено через дві основні перешкоди: надмірно високі витрати на енергію та регуляторну невизначеність щодо законодавства про авторські права на штучний інтелект…

Першою серйозною проблемою є вартість та доступність енергії. Ціни на промислову електроенергію у Великій Британії є одними з найвищих у розвиненому світі — вони у понад чотири рази вищі, ніж у США чи країнах Північної Європи, що робить економіку виконання енергоємних завдань штучного інтелекту структурно невигідною. Крім того, навіть якби вартість була прийнятною, проект стикається з величезним вузьким місцем у забезпеченні підключення до електромережі: час очікування становить від трьох до восьми років, що значно перевищує 18–24-місячний термін будівництва самих центрів обробки даних…

Другою перешкодою є невизначеність у підході Великої Британії до питань авторського права в сфері штучного інтелекту. Оскільки законодавці не можуть дійти згоди щодо правил навчання моделей на матеріалах, захищених авторським правом, компанія OpenAI стикається із суттєвим бізнес-ризиком. Експлуатація центру обробки даних у Великій Британії створила б юридичну юрисдикцію, що потенційно може призвести до значної відповідальності або витрат на дотримання нормативних вимог, якщо у Великій Британії буде прийнято більш суворі норми авторського права, ніж у США. Призупинення

проекту дає OpenAI можливість дочекатися ясності в регуляторних питаннях, перш ніж вкладати капітал…» ***(Ana Maria Constantin. OpenAI pauses Stargate UK as energy costs and copyright rules block the path // Cogneve, INC (https://thenextweb.com/news/openai-pauses-stargate-uk-energy-costs-regulation). 09.04.2026).***

***

«Довгоочікуваний звіт уряду Великої Британії про авторське право та штучний інтелект, підготовлений на основі понад 11 500 відповідей, отриманих у ході консультацій, відображає глибокий розрив між творчими галузями, які прагнуть посилення захисту авторських прав, та технологічними компаніями, що виступають за більш ліберальні правила навчання штучного інтелекту. Замість того, щоб пропонувати негайну правову реформу, уряд вирішив зробити паузу, зібрати більше доказів і спостерігати як за судовими справами, такими як Getty Images проти Stability AI, так і за розвитком подій за кордоном… Найбільшим відступом є відмова від раніше висловленої підтримки широкого винятку щодо текстового та даних-майнінгу з можливістю відмови, моделі, якій рішуче протистояли митці та видавці і яку фактично замінив більш ймовірний підхід «ліцензування перш за все» у поєднанні з більшою прозорістю…

У звіті висловлюється широка підтримка щодо оприлюднення даних для навчання та чіткішого маркування результатів, створених ШІ, але зазначається, що будь-які зобов'язання мають бути пропорційними, особливо для дрібних розробників. У ньому також висловлюється думка, що незвичайний у Великобританії режим захисту творів, створених за допомогою комп'ютера, може незабаром втратити чинність, оскільки уряд, судячи з усього, визнає, що авторське право має насамперед винагороджувати людську творчість. Інші питання, зокрема щодо забезпечення дотримання прав, технічних стандартів та цифрових реплік, створених ШІ, залишаються на розгляд у майбутньому, що ставить Велику Британію в стан невизначеності, який знижує правову впевненість як для правовласників, так і для підприємств, що працюють у сфері ШІ, та затримує досягнення чіткого врегулювання щодо того, як ШІ та авторське право повинні співіснувати» ***(Ally Burr, Struan Nelson and Alison Bryce. Copyright and AI: UK Government Climbs the Fence - Then Sits Back Down // Brodies LLP (https://brodies.com/insights/ip-technology-and-data/copyright-and-ai-uk-government-climbs-the-fence-then-sits-back-down/). 14.04.2026).***

***

«…У лютому 2026 року близько 40 незалежних видавців, об'єднаних під егідою Гільдії незалежних видавців, надіслали листи з претензіями провідним розробникам штучного інтелекту, стверджуючи, що книги, журнали та літературні твори, захищені авторським правом,

використовувалися без дозволу для навчання великих мовних моделей. Ця подія стала першим скоординованим судовим процесом у Великій Британії, ініційованим незалежними видавцями, та свідчить про значне посилення глобальної тенденції, коли власники авторських прав подають позови проти компаній, що розробляють штучний інтелект. Ця акція відбувається в умовах глибокої правової невизначеності щодо того, чи є використання неліцензованого контенту, захищеного авторським правом, для навчання ШІ порушенням авторських прав…

Очікувалося, що найгучніша на сьогодні справа у Великій Британії — «Getty Images проти Stability AI» — прояснить межі законодавства про авторське право в контексті навчання штучного інтелекту, проте вона залишила головне питання без відповіді: компанія Getty відмовилася від своїх основних позовів про порушення авторських прав, визнавши відсутність доказів того, що навчання відбувалося в межах юрисдикції Великої Британії, а суд відхилив другорядні позови про порушення, постановивши, що модель Stability AI не зберігала й не відтворювала зображення Getty, захищені авторським правом, а отже, не могла становити «копії, що порушують авторські права». Це судове рішення, яке наразі оскаржується, не дає правовласникам жодної впевненості та не створює обов'язкового прецеденту. Ця судова невизначеність посилюється тим, що у березні 2026 року уряд Великої Британії відмовився від свого попереднього підходу до політики: уряд офіційно відмовився від пропозиції щодо винятку для аналізу текстів та даних із механізмом відмови, підтвердивши, що більше не має пріоритетного варіанту, і не залишаючи на горизонті жодних перспектив законодавчої реформи. За відсутності остаточних відповідей від судів або парламенту ліцензування стало прагматичною альтернативою, прикладом чого є коаліція SPUR між BBC, Sky News, Financial Times, Guardian та Daily Telegraph, яка має на меті встановити спільні технічні стандарти та відповідальні рамки ліцензування між розробниками штучного інтелекту та видавцями…

Однак правова невизначеність, як не парадоксально, може гальмувати розвиток ринку ліцензування: звіт Асоціації видавців від березня 2026 року про ринок видавничої діяльності та ліцензування штучного інтелекту у Великій Британії свідчить про сформований, зрілий ринок, що «значно перевищує попередні оцінки», причому очікується, що кількість видавців-учасників майже подвоїться до кінця 2026 року, а всі провідні британські академічні видавництва братимуть участь в угодах на суму в кілька мільйонів фунтів, що демонструє наявність значних комерційних можливостей, які, однак, залишаються під загрозою через триваючу невизначеність…

Для правовласників у Великій Британії шлях уперед залишається неясним: судові спори можуть зрештою встановити юридичні принципи, які терміново потрібні, але тим часом ліцензійні механізми пропонують найближчу перспективу прогресу та реалізації комерційної цінності» ***(Adam Glass, Daniel Smith. Copyright owners v AI developers: the emerging trends // Lewis Silkin LLP***

(https://www.lewissilkin.com/insights/2026/04/15/copyright-owners-v-ai-developers-the-emerging-trends). 15.04.2026).

***

«Штучний інтелект революціонізує галузь маркетингу: завдяки прогнозному та генеративному ШІ (genAI) бренди отримують можливість аналізувати тенденції та створювати різноманітний контент у безпрецедентних масштабах. Однак таке стрімке впровадження несе значні юридичні ризики та ризики, пов'язані з інтелектуальною власністю (ІВ). Маркетологи стикаються з потенційною відповідальністю за порушення авторських прав та прав на торговельні марки третіх осіб, якщо результати роботи genAI відтворюють істотні частини захищених творів або впізнавані елементи брендингу. Крім того, використання створених ШІ зображень відомих осіб може спричинити позови щодо «видавання себе за іншу особу» або порушення прав особистості — сфера, яка наразі перебуває на розгляді законодавців у Великій Британії. Оскільки genAI дозволяє швидко створювати величезні обсяги контенту, часто поза традиційними робочими процесами затвердження, «площа» ризику значно розширилася…

Щоб мінімізувати ці ризики, організації повинні запровадити проактивні процеси управління та затвердження. Це передбачає проведення комплексної перевірки постачальників ШІ, аналіз їхніх умов щодо гарантій інтелектуальної власності та відшкодування збитків, а також впровадження внутрішніх правил, що забороняють використання підказок із посиланнями на неліцензовану інтелектуальну власність третіх осіб. Ведення ретельного обліку творчого процесу — такого як підказки, історія версій та зміни, внесені людьми — є необхідним для захисту від позовів про порушення прав та підтвердження незалежності творчого процесу. Крім того, глобальні норми щодо прозорості, такі як Закон ЄС про ШІ (який набере чинності у серпні 2026 року), вимагають чіткого маркування «діпфейк»-контенту, створеного ШІ, шляхом використання видимих піктограм або звукових застережень у маркетингових матеріалах, щоб уникнути введення споживачів в оману…

Захист інтелектуальної власності на самі маркетингові матеріали залишається складним завданням, оскільки на сьогоднішній день не визначено, який рівень оригінальності, створеної людиною, є необхідним для отримання авторського права. Недавня європейська судова практика вказує на високі вимоги до творчого вкладу людини, часто характеризуючи детальні підказки ШІ як суто технічні інструкції, а не оригінальні твори. Щоб максимально збільшити шанси на отримання авторського права, бренди повинні забезпечити істотну участь людини в доопрацюванні та доповненні результатів роботи ШІ. Зрештою, в цьому мінливому регуляторному середовищі успіх залежить від того, чи будете ви в курсі нових законів, чи ведете ретельний облік створення контенту та чи гарантуєте, що контракти з розробниками ШІ чітко передають будь-які отримані права інтелектуальної власності бренду» ***(Nick Aries, Robert***

Milligan and Quinn Liang. When Marketing Meets GenAI: The IP Questions You Can't Ignore // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/en/insights/2026/when-marketing-meets-genai-the-ip-questions-you-cant-ignore). 21.04.2026).

***

Сполучені Штати Америки

«Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) оголосило про впровадження нового інструменту на основі агентного штучного інтелекту під назвою MATTHEW (McConaughey Agentic Tasking Technology Helping Examiner Workload), покликаного допомагати експертам у визначенні патентоспроможності відповідно до статті 35 U.S.C. §101. Наслідуючи попередні ініціативи у сфері штучного інтелекту, такі як «ASAP!» та «Class ACT», система призначена для розрізнення абстрактних ідей та винаходів, що відповідають критеріям патентоспроможності. Директор USPTO Джон А. Сквайрс заявив, що висновки інструменту матимуть пріоритет над існуючими юридичними прецедентами, включаючи справи Desjardins, Alice та Mayo, стверджуючи, що рішення штучного інтелекту є остаточним і фактично призупиняє дію відповідного прецедентного права... Сквайрс пояснив, що на користь MATTHEW було зроблено вибір замість конкуруючого інструменту під назвою «BEETLEJUICE» після того, як під час тестування виникли складнощі, пов'язані з повторенням назви. У відповідь на запити щодо ліцензування прав на ім'я, зображення та подобу Меттью Макконегі, Сквайрс процитував пропозицію актора «зареєструвати себе як торгову марку», а потім відповів незрозумілими гортанними звуками та ритмічними жестами, що супроводжувалися ударами по грудях, що символізувало нетрадиційний запуск нової технології» ***(Eileen McDermott. USPTO Solves U.S. Patent Eligibility Problems // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2026/04/01/uspto-solves-u-s-patent-eligibility-problems/). 01.04.2026).***

***

«Штучний інтелект глибоко інтегрувався в індустрії моди, одягу та краси (FAB), сприяючи таким інноваціям, як віртуальна примірка, персоналізований стиль та створення синтетичних моделей. Хоча ці інструменти забезпечують брендам значну економію коштів та швидку локалізацію контенту, вони також несуть серйозні юридичні та етичні ризики, особливо щодо несанкціонованого використання зображень, голосів та творчих робіт реальних людей. Оскільки у США немає комплексного федерального закону про ШІ, бренди змушені орієнтуватися у складному лабіринті законів окремих штатів. Зокрема, Нью-Йорк став піонером у запровадженні суворих нормативних актів, зокрема Закону про працівників індустрії моди та Закону про цифрові репліки, які вимагають конкретної, усвідомленої згоди на створення реплік за допомогою штучного інтелекту та визнають недійсними

нечіткі договори, що передбачають «захоплення прав»… Інші штати, такі як Теннессі та Арканзас, аналогічно розширили закони про право на публічність, щоб охопити зображення, створені за допомогою штучного інтелекту, тоді як федеральні пропозиції, такі як Закон NO FAKES, мають на меті встановити загальнонаціональні заходи захисту…

Для моделей та авторів контенту головною загрозою є несанкціоноване використання їхнього зображення за межами окремої рекламної кампанії, оскільки традиційні контракти часто не регулюють питання використання синтетичних медіа або цифрових реплік. Ця неоднозначність може послабити ексклюзивність моделі та пов'язати її з несанкціонованими продуктами, що може призвести до потенційних позовів щодо порушення права на публічність, порушення умов контракту або неправдивої реклами… Щоб зменшити ці ризики, таланти повинні проактивно домовлятися про контракти, які чітко забороняють похідні, створені за допомогою ШІ, без окремої згоди та компенсації, одночасно забезпечуючи собі права на затвердження та аудит. І навпаки, бренди повинні впровадити суворі внутрішні запобіжні заходи, включаючи міжфункціональні комітети з питань ШІ та суворе управління постачальниками, щоб забезпечити прозорість, отримати належну згоду (особливо щодо біометричних даних) та дотримуватися нових законів про захист прав споживачів та авторське право… Зрештою, для досягнення балансу між комерційною ефективністю ШІ та повагою до творчої власності людини потрібні чіткі, перспективні договірні угоди та пильний юридичний нагляд» ***(Mackenna Dunn, Laura Ganoza, Arianna Benitez Colon. How AI, digital doubles and new laws are rewriting fashion and beauty // The Global Legal Post (https://www.globallegalpost.com/news/how-ai-digital-doubles-and-new-laws-are-rewriting-fashion-and-beauty-1113297119). 01.04.2026).***

***

«…Дослідники з Корнельського університету опублікували дослідження, яке показує, що моделі штучного інтелекту, за умови точного налаштування, можуть реконструювати до 90% книг, захищених авторським правом.

Дослідники протестували широкий спектр моделей, включаючи ChatGPT, Gemini та DeepSeek. Вони виявили, що моделі можуть дослівно відтворювати уривки понад 30 авторів, навіть якщо вони не були спеціально налаштовані на цей контент...

Дослідження порушує ширші питання авторського права на моделі штучного інтелекту та їхню здатність запам'ятовувати контент, захищений авторським правом. Це відбувається на тлі десятків позовів проти компаній, що займаються штучним інтелектом, щодо використання ними творів, захищених авторським правом, для навчання систем штучного інтелекту…» ***(Om Gupta. Cornell study reveals AI can regenerate famous books with amazing accuracy, sparks copyright concerns // Living Media India Limited***

(https://www.indiatoday.in/technology/news/story/cornell-study-reveals-ai-can-regenerate-famous-books-with-amazing-accuracy-sparks-copyright-concerns-2890715-2026-04-02). 02.04.2026).

***

«Стрімкий розвиток штучного інтелекту значною мірою випередив правові та політичні рамки, що викликає серйозні побоювання щодо впливу великих компаній у сфері ШІ на останні спроби регулювання… Нещодавно опублікована адміністрацією Трампа «Національна політична рамка щодо штучного інтелекту» містить деякі позитивні заходи захисту споживачів — такі як захист осіб від комерційних фейкових відео, захист цифрового середовища дітей та боротьба з шахрайством за допомогою ШІ — але документ значною мірою сприяє фінансовим амбіціям розробників ШІ. Найбільше занепокоєння викликає те, що ця рамка становить серйозну загрозу для законодавства про авторське право, стверджуючи, що навчання моделей ШІ на матеріалах, захищених авторським правом, не є порушенням, а лише підпадає під «добросовісне використання»…

Таке тлумачення кардинально спотворює суть доктрини добросовісного використання, яка призначена для обмежених випадків, таких як пародія чи коментар, а не для масового використання цілих рукописів, новинних статей та пісень без виплати винагороди чи зазначення авторства. Такий підхід відображає імперіалістичну позицію великих технологічних компаній, які заробляють на копіткій праці творців контенту, не надаючи їм справедливої винагороди… Важливий прецедент був створений минулого року у справі Thomson Reuters Enterprise Centre GMBH проти Ross Intelligence Inc., де федеральний суддя виніс рішення проти компанії, що займається штучним інтелектом, яка використовувала власні юридичні дані Westlaw для навчання своєї конкуруючої пошукової системи, підкресливши необхідність захисту інтелектуальної власності. Закликаючи Конгрес утриматися від прийняття законів з цього питання та залишивши його на розсуд судів, концепція адміністрації загрожує підірвати фінансову життєздатність творців та журналістів, потенційно знищивши саму «золоту гуску» — контент, створений людьми, на якому базується функціонування штучного інтелекту» ***(Tony Quesada. AI's Trump-backed assault on copyrights threatens all of us // Hearst Newspapers, LLC (https://www.expressnews.com/opinion/commentary/article/ai-fair-use-copyright-22184433.php). 03.04.2026).***

***

«Фолк-музикантка з Північної Кароліни Мерфі Кемпбелл опинилася в центрі складного інциденту, пов'язаного з клонуванням голосу за допомогою штучного інтелекту, претензіями щодо авторських прав на пісні, що існують вже століттями і зараз перебувають у суспільному надбанні, а також суперечками щодо відповідальності між платформами та

дистриб'юторами… У січні 2026 року Кемпбелл виявила, що на її профіль у Spotify без згоди були завантажені кавери її пісень, створені за допомогою штучного інтелекту, які, судячи з усього, були створені шляхом зчитування її виступів на YouTube та обробки їх за допомогою інструментів клонування голосу.

Потім, наприкінці березня, після публікації статті в журналі «Rolling Stone» про її ситуацію, хтось під ніком «Murphy Rider» завантажив відео через систему Content ID сервісу Vydia і використав їх для подання претензій на авторські права щодо законних відео Кемпбелл на YouTube, що містять традиційні народні пісні Аппалачів. Самі композиції — зокрема «In the Pines» (що датується 1870-ми роками) — є у публічному домені, але конкретні виконання та записи Кемпбелл підлягають авторському праву як звукозаписи, що означає, що третя сторона заявила про право власності на те, що мало б бути її авторським правом…

Засновник Vydia Рой ЛаМанна підтвердив, що претензії були подані, а користувача заблоковано, але захистив платформу, стверджуючи, що штучний інтелект не відігравав жодної ролі в самому процесі подання претензій щодо авторських прав, оскільки система Content ID вимагає точного цифрового збігу, а «інтерполяція за допомогою штучного інтелекту не може стати підставою для подання претензії». ЛаМанна припустив, що хтось скористався прогалиною в базах даних розпізнавання аудіоконтенту, помітивши, що пісні Кемпбелл там не індексовані, що дозволило їм першими подати претензії. Цей інцидент викликав значний резонанс і посилив занепокоєння галузі щодо того, як контент, створений штучним інтелектом, та вразливості платформ використовуються для обману артистів, що нагадує подібні нещодавні інциденти, зокрема видалення Sony понад 135 000 діпфейків та видалення Spotify 75 мільйонів треків у 2024 році» ***(Tim Ingham. A folk musician had her voice cloned by AI – and her recordings claimed by a copyright troll. Welcome to 2026 // Music Business Worldwide (https://www.musicbusinessworldwide.com/a-folk-musician-had-her-voice-cloned-by-ai-and-her-recordings-claimed-by-a-copyright-troll-welcome-to-2026/). 05.04.2026).***

***

«Компанії, що займаються штучним інтелектом, стикаються з юридичними наслідками, оскільки їхній підхід на кшталт «Дикого Заходу» — навчання моделей на творах, захищених авторським правом, без дозволу — суперечить законодавству про авторське право. Нещодавній колективний позов проти компанії Anthropic, який завершився укладенням угоди на суму 1,5 млрд доларів за незаконне використання мільйонів піратських книг, підкреслює величезні фінансові та юридичні ризики такої стратегії. Ця справа продемонструвала, що суди будуть притягати компанії, що займаються штучним інтелектом, до відповідальності за початковий акт копіювання, незалежно від подальших заяв про справедливе використання з

метою навчання. Цей юридичний тиск не має на меті зупинити розвиток штучного інтелекту, а змусити компанії сісти за стіл переговорів для укладення ліцензійних угод…

Компанія Disney демонструє більш стійкий шлях розвитку завдяки своїй стратегії «ліцензія або судовий позов». Компанія подала позов проти розробника зображень Midjourney за створення на замовлення ідеальних зображень її персонажів, захищених авторським правом, таких як Дарт Вейдер та Ельза, стверджуючи, що Midjourney свідомо отримує прибуток від порушення авторських прав. З іншого боку, Disney уклала ліцензійну угоду з OpenAI на використання своїх персонажів у платформі для створення відео Sora, продемонструвавши, що партнерство є можливим і вигідним. Захищаючи свої права через судові позови та одночасно займаючись законним ліцензуванням, Disney показує галузі «шлях» до відповідальних інновацій, забезпечуючи винагороду творцям та сприяючи стабільному розвитку штучного інтелекту, заснованому на співпраці, а не на незаконному використанні…» ***(Devlin Hartline. Disney Deal Shows the Way for Responsible AI Development // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2026/04/07/disney-deal-shows-way-responsible-ai-development/). 07.04.2026).***

***

«Індустрія розваг наразі стикається з тим, що багато хто називає «моментом Напстера», оскільки технології генеративного штучного інтелекту дозволяють дедалі доступніше та точніше відтворювати голосові схожості. Цей технологічний зсув, що дає змогу створювати синтетичні аудіоклони на основі лише кількох секунд зразків даних, спричинив сплеск несанкціонованих «каверів, створених ШІ», та контенту з клонованими голосами. Гучні інциденти — такі як вірусна пісня, згенерована ШІ, що імітує Дрейка та The Weeknd, суперечка Скарлетт Йоганссон з OpenAI щодо голосового асистента зі схожим голосом та несанкціоноване копіювання виступів незалежних артистів — підкреслюють фундаментальну напругу між швидко розвиваючимися можливостями ШІ та застарілою правовою базою, яка не в змозі захистити індивідуальну голосову ідентичність…

Наразі правовий статус клонування голосу за допомогою штучного інтелекту в США залишається спірною «сірою зоною». Закон про авторське право 1976 року, який був прийнятий до появи сучасного ШІ, не забезпечує явного захисту «голосових патернів» або загального стилістичного наслідування; він охоплює лише конкретні, матеріальні звукозаписи. Крім того, згідно з судовим рішенням 2025 року у справі Thaler v. Perlmutter, контент, повністю створений ШІ, не має захисту авторського права, що залишає тих, хто створює та публікує музику за допомогою ШІ, у стані правової невизначеності щодо їхніх власних претензій на інтелектуальну власність… Як наслідок, адвокати змушені покладатися на сукупність існуючих правових механізмів, насамперед на закони про «право на публічність». Ці закони захищають осіб від

несанкціонованого комерційного використання їхнього образу, проте порядок їхнього застосування значно відрізняється залежно від штату. Хоча в деяких юрисдикціях, таких як штат Теннессі з його ELVIS Act, було прямо посилено захист від несанкціонованих імітацій за допомогою штучного інтелекту, ці права часто підпадають під захист на підставі «добросовісного використання», наприклад, у вигляді пародії та сатири, які захищаються Першою поправкою.

У міру розвитку ситуації законодавці намагаються не відставати від технологій. На федеральному рівні двопартійні ініціативи, такі як закон NO FAKES Act, спрямовані на встановлення єдиного стандарту щодо цифрових реплік, хоча пошук балансу між індивідуальними правами та більш широкими гарантіями свободи слова залишається серйозною законодавчою перешкодою. Оскільки не існує універсальної федеральної заборони на клонування голосу, законність будь-якого конкретного випадку контенту, створеного за допомогою штучного інтелекту, залишається індивідуальною і залежить від законодавства штату, комерційних намірів та характеру використовуваного аудіоматеріалу. З огляду на цю складність, експерти радять артистам, подкастерам та підприємствам, які прагнуть захистити свою цифрову ідентичність або отримати ліцензію на синтезовані голоси, консультуватися з кваліфікованими юристами з питань інтелектуальної власності, щоб орієнтуватися в цьому мінливому та багатогранному нормативно-правовому середовищі» ***(Michael D. Maicher, Miles Pride. Can AI Copy My Voice? Navigating Identity, Music, and Intellectual Property // Volpe and Koenig (https://www.vklaw.com/ImagineThatIPLawBlog/can-ai-copy-my-voice-navigating-identity-music-and-intellectual-property). 10.04.2026).***

***

«Гільдія авторів виступила з рішучим засудженням дій фахівців видавничої галузі — зокрема редакторів та агентів — за завантаження рукописів авторів, захищених авторським правом, та їхніх особистих даних у моделі штучного інтелекту, призначені для широкого загалу, такі як ChatGPT, без явного письмового дозволу. У своїй заяві Гільдія наголошує, що таке несанкціоноване використання становить потенційне порушення авторських прав та права на приватність авторів, забезпечує моделі штучного інтелекту додатковим матеріалом, що порушує авторські права, та ставить інтелектуальну власність під значну загрозу… Звертаючи увагу на нещодавні повідомлення про те, що редактори використовують штучний інтелект для дотримання термінів, Гільдія наполягає, що будь-яке застосування штучного інтелекту у видавничому процесі, особливо в редакційній роботі, має регулюватися договірними умовами, які передбачають використання «ізольованих моделей із захисними бар'єрами», щоб запобігти використанню даних для навчання… Крім того, Гільдія категорично заявила, що видавці ні за яких обставин не повинні використовувати штучний інтелект для редагування рукописів, за винятком базової перевірки орфографії та граматики…» ***(Sam***

Spratford. Authors Guild Addresses Publishers' AI Use // PWxyz, LLC. (https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/digital/copyright/article/100211-authors-guild-speaks-out-on-publisher-ai-use.html). 21.04.2026).

***

«У міру того, як генеративна штучна інтелігенція інтегрується у творчі робочі процеси, вона підважує давно усталені доктрини авторського права на персонажів. Суди вже давно поширюють незалежний захист авторських прав на достатньо самобутні персонажів — таких як Роккі, Годзілла та Джеймс Бонд — якщо вони володіють як фізичними, так і концептуальними якостями, демонструють послідовні, впізнавані риси у різних проявах та містять унікальні елементи вираження. Однак не кожен персонаж відповідає цим критеріям, як показано у рішенні Дев'ятого окружного апеляційного суду 2025 року у справі Carroll Shelby Licensing проти Halicki, яке відмовило у захисті автомобілю Shelby GT-500 Mustang «Eleanor» з фільмів Gone in 60 Seconds (Викрасти за 60 секунд) (та ще двох фільмів), оскільки автомобіль не мав антропоморфних рис, волі, особистості та візуальної послідовності, що робило його «не справжнім персонажем»…

Поява генеративної штучної інтелектуальної системи створює значну невизначеність. Персонажі, повністю створені машиною, не підлягають авторському праву через відсутність людського авторства. Більш складні питання залишаються невирішеними: чи введення добре відомого, захищеного персонажа у твори, створені ШІ, ризикує розмити його авторське право через введення непослідовних варіацій, що підривають критерій «послідовного окреслення»; чи може твір, модифікований ШІ, що містить персонажа, який підлягає захисту, бути зареєстрований, коли загальний результат не має достатнього творчого контролю з боку людини, як постановило Бюро з авторських прав США у справі про закінчення терміну дії авторських прав на The Starry Night (Зоряна ніч) у 2023 році; та чи можуть підказки людини або подальші доповнення, створені людиною (такі як нові дизайни, риси характеру та історії), зрештою надати авторсько-правовий захист персонажу, спочатку створеному ШІ…

Наразі правовласникам та творцям рекомендується дотримуватися обережності: розглядати результати роботи ШІ як попередні або допоміжні інструменти, а не як кінцеві твори, забезпечувати істотний творчий внесок людини шляхом редагування, перемальовування або розробки характерних рис, а також ретельно вести документацію. У міру того, як генеративний ШІ стає невід'ємною частиною процесів створення контенту, як суди, так і Бюро з авторських прав повинні надати чіткіші рекомендації щодо взаємодії цих технологій із традиційними доктринами захисту персонажів. До того часу існуючі персонажі можуть залишатися захищеними в теорії, але займатимуть дедалі більш невизначене правове становище, коли з'являтимуться у контенті, створеному ШІ» ***(Adrian F. Vallens. The Character Without an Author: Character***

Copyright Protection in the Age of Generative AI // Davis Wright Tremaine LLP (https://www.dwt.com/insights/2026/04/character-copyright-protection-generative-ai). 22.04.2026).

***

«…Штучний інтелект (ШІ) глибоко інтегрувався у практику роботи з торговельними марками, завдяки чому такі завдання, як попередній аналіз, виявлення конфліктів та моніторинг, виконуються швидше та ґрунтуються на даних. Хоча це дозволило стандартизувати початковий етап виявлення потенційних ризиків — часто забезпечуючи схожі результати в різних інструментах — справжнє завдання тепер полягає в інтерпретації та розробці стратегії. Визначення ймовірності виникнення плутанини залишається тонким, залежним від контексту судженням, яке не можна звести до алгоритмічної оцінки, оскільки необхідно враховувати такі фактори, як ринковий контекст, сила існуючих знаків та канали збуту…

Аналогічно, рішення щодо забезпечення дотримання прав, наприклад, щодо того, чи надсилати листи з вимогою припинити порушення та як це робити, ґрунтуються на діловому судженні та стратегічному позиціонуванні, а не на суто технічному аналізі. Процедура реєстрації торговельних марок також продовжує покладатися на людський досвід для аналізу рішень експертів та формування переконливих аргументів. Загалом, хоча штучний інтелект змінив підхід до виявлення ризиків, успіх у практиці реєстрації торговельних марок тепер залежить від того, як ці ризики оцінюються та управляються, що підкреслює незмінну важливість людського судження» ***(Daniel J. Holmander and Cheryl A. Clarkin. AI and Trademark Prosecution: Why Identifying Risk Is No Longer the Advantage // Adler Pollock & Sheehan P.C. (https://www.apslaw.com/its-your-business/2026/04/22/ai-and-trademark-prosecution-why-identifying-risk-is-no-longer-the-advantage/). 22.04.2026).***

***

«Державний департамент США розпочав глобальну дипломатичну ініціативу, щоб попередити іноземних союзників про те, що він характеризує як широкомасштабне викрадення інтелектуальної власності китайськими компаніями, що працюють у сфері штучного інтелекту, яке спрямовано, зокрема, на запатентовані американські технології. Згідно з нещодавньою дипломатичною депешею, уряд США стверджує, що такі компанії, як DeepSeek, Moonshot AI та MiniMax, застосовують техніку, відому як «дистиляція», — використовують результати роботи більших запатентованих американських моделей штучного інтелекту для навчання своїх власних, дешевших версій… У телеграмі міститься попередження, що така практика дозволяє китайським суб’єктам розробляти продукти, які імітують продуктивність американських моделей, одночасно позбавляючи їх критично важливих протоколів безпеки, механізмів захисту та «ідеологічно нейтральних»

запобіжних заходів… Хоча посольство Китаю у Вашингтоні відкинуло ці звинувачення як «безпідставні» та наголосило на прихильності Пекіна до захисту інтелектуальної власності, кампанія уряду США, як видається, є прямим посиленням занепокоєння, яке раніше висловлювали лідери галузі, такі як OpenAI. Цей дипломатичний тиск, що відбувся лише за кілька тижнів до запланованого саміту між президентом Дональдом Трампом і президентом Сі Цзіньпіном, загрожує поновити напруженість у тривалій технологічній війні між двома наддержавами, ускладнюючи нещодавній період розрядки» ***(Raphael Satter. US issues global warning over allegations China is stealing intellectual property from American AI labs // Seven West Media Limited (https://thenightly.com.au/world/us-issues-global-warning-over-allegations-china-is-stealing-intellectual-property-from-american-ai-labs-c-22190984). 25.04.2026).***

***

«Штучний інтелект прискорює процес відкриття нових лікарських засобів, але його інтеграція в процеси розробки порушує складні питання щодо авторства винаходів та патентоспроможності. Оскільки чинне патентне законодавство США вимагає, щоб винахідниками були фізичні особи, Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) розглядає системи штучного інтелекту як складні дослідницькі інструменти, а не як винахідників як таких. Отже, юридичним критерієм авторства винаходу залишається «концепція», яка визначається як формування чіткої та стійкої ідеї щодо повного та дієвого винаходу в свідомості винахідника-людини. Хоча цей критерій є загальноприйнятим для співпраці між людьми, його застосування до відкриття лікарських засобів за допомогою ШІ вимагає розрізнення між типами залучених моделей ШІ…

Прогностична ШІ, яка прогнозує властивості або визначає цілі, часто генерує інформацію, що є «результатом, якого слід досягти», а не «засобом його досягнення». У таких випадках експерт з ШІ може не відповідати критеріям Панну щодо співавторства, якщо він не зробить істотного внеску у розробку концепції або практичну реалізацію конкретного сполучення. Натомість генеративні хімічні моделі, які створюють нові молекулярні структури з нуля, вимагають більш тісної співпраці. Якщо вчений та експерт з ШІ внесуть свій внесок як у конкретну хімічну структуру, так і в оперативний метод її виготовлення, вони можуть обидва кваліфікуватися як співавтори винаходу. Незалежно від використовуваної моделі ШІ, юридична концепція хімічної сполуки є повною лише тоді, коли винахідник володіє як структурою, так і методом синтезу; просте пропонування мети ШІ або перевірка його результатів не є винаходом…

З огляду на ітеративний та колективний характер сучасного процесу розробки лікарських засобів, компанії повинні адаптувати свою систему управління інтелектуальною власністю відповідно до цих правових реалій. Вкрай важливо вести детальний облік, який підтверджує участь людини в

процесі, точно фіксуючи, як саме та які саме наукові фахівці або експерти з штучного інтелекту зробили свій внесок у створення винаходу. Компанії повинні відстежувати вхідні параметри, робочі процеси та конкретний інтелектуальний внесок кожного учасника-людини, щоб виконати вимоги щодо спільного авторства винаходу… Без надійної документації цих розумових процесів, що здійснюються людьми — які часто не фіксуються у стандартних лабораторних журналах — компанії ризикують перетворити потенційно цінні комерційні активи на результати досліджень, які неможливо захистити юридично. Зрештою, у міру все більшої інтеграції інструментів штучного інтелекту компанії повинні розглядати розробку лікарських препаратів за допомогою ШІ як стратегічний захід з управління інтелектуальною власністю, гарантуючи, що всі патентні заявки містять чіткий та обґрунтований запис про людську концепцію, здатний витримати перевірку на належну ретельність та потенційні судові спори» ***(Ben Bourke, Daniel Kremer, Susan Krumplitsch. How Do You Characterize AI's Contributions in Drug Discovery? // Bloomberg Industry Group, Inc. (https://news.bloomberglaw.com/privacy-and-data-security/how-do-you-characterize-ais-contributions-in-drug-discovery). 28.04.2026).***

***

«24 квітня 2026 року Тейлор Свіфт зробила важливий крок у напрямку захисту своєї цифрової ідентичності, подавши через свою компанію TAS Rights Management три заявки на реєстрацію торговельних марок до Відомства з патентів і торговельних марок США. Ці заявки включають дві звукові торговельні марки, що охоплюють її характерні голосові вступні фрази — «Hey, it's Taylor Swift» та «Hey, it's Taylor», — а також одну візуальну торговельну марку із зображенням культової фотографії Свіфт з її туру «Eras Tour». Ця ініціатива служить проактивним захистом від поширення несанкціонованого контенту, створеного штучним інтелектом, такого як музика, створена за допомогою технології deepfake, оманливі політичні заяви та відверті зображення без згоди, які переслідували співачку протягом останніх років. Зареєструвавши конкретні аудіофрази та впізнавані зображення як торгові марки, Свіфт прагне створити юридичні бар'єри, які дозволять їй притягнути до відповідальності платформи або творців, які без дозволу копіюють її голос та зображення…

Ці заявки відображають загальну тенденцію в індустрії розваг, оскільки такі відомі зірки, як Меттью Макконегі, також прагнуть забезпечити собі права інтелектуальної власності на свої публічні образи, перш ніж технології штучного інтелекту стануть ще досконалішими. Юридичні експерти зазначають, що хоча звукові торговельні марки важко отримати, їх успішна реєстрація стане потужною довгостроковою зброєю проти підробки ШІ в правовому полі, де наразі відсутнє комплексне федеральне законодавство щодо діпфейків. Цей крок відповідає історії Свіфт, яка завжди рішуче захищала свої художні та комерційні інтереси, як-от її відоме рішення перезаписати свій

музичний каталог, щоб повернути собі права власності…» ***(Jason Taylor. 10 Key Facts: Taylor Swift Files Trademarks for Voice and Image to Combat AI Deepfakes // IBTimes AU (https://www.ibtimes.com.au/10-key-facts-taylor-swift-files-trademarks-voice-image-combat-ai-deepfakes-1867702). 29.04.2026).***

***

Японська Держава

«…Велика японська асоціація засобів масової інформації попередила, що функція Google «AI Overviews» несе значний ризик порушення авторських прав та «безкоштовного використання» журналістського контенту, закликавши до негайного вдосконалення. Японська асоціація видавців і редакторів газет стверджує, що новинні організації фактично змушені дозволяти використання свого контенту в резюме, згенерованих штучним інтелектом, оскільки Google використовує ті самі сканери як для функцій штучного інтелекту, так і для стандартного пошуку. Це означає, що відмова від збору даних штучним інтелектом створює ризик виключення їхніх статей із звичайних результатів пошуку, що, на думку асоціації, може становити «зловживання переважною позицією в переговорах» відповідно до японського антимонопольного законодавства…

Головною проблемою є так звана «проблема нульового кліка», коли користувачі задовольняються резюме, згенерованим штучним інтелектом, і більше не відвідують оригінальні новинні сайти, що підриває економічні основи видавців. Посилаючись на 26-відсоткове падіння трафіку на американських новинних сайтах після впровадження AI Overviews, асоціація закликає уряд Японії створити систему, яка вимагатиме явного дозволу від власників авторських прав на таке використання. Цей спір відображає ширший міжнародний конфлікт щодо штучного інтелекту та інтелектуальної власності, і регуляторні органи у Великій Британії та Японії зараз розслідують антиконкурентні наслідки цих нових пошукових технологій» ***(Daisuke Igarashi, Shomei Nagatsuma, Ryuta Sometaya. Japanese news group warns Google over copyright issues // The Asahi Shimbun Company (https://www.asahi.com/ajw/articles/16514085). 21.04.2026).***

***

Наука в сфері інтелектуальної власності

«…Третій глобальний саміт з питань «діамантового» відкритого доступу, що відбувся в лютому 2026 року в Бенгалуру (Індія), зібрав різноманітну міжнародну спільноту науковців, спонсорів, бібліотекарів та експертів з питань політики з метою просування моделі «діамантового відкритого доступу» (Diamond OA) — системи наукових публікацій, яка функціонує без фінансових бар'єрів як для авторів, так і для читачів. Цей

захід став форумом для обговорення внутрішніх суперечностей руху, зокрема напруги між етичною перевагою моделі та її системною нестабільністю… Учасники визнали, що, хоча «діамантовий» відкритий доступ є найбільш справедливим підходом до публікації, його все ще важко підтримувати, оскільки багато журналів, що видаються науковцями, виживають за рахунок нестабільного фінансування, пожертв та матеріальної підтримки, а не завдяки гарантованим доходам від плати за обробку статей (APC).

Під час обговорень на саміті «діамантовий відкритий доступ» розглядався не лише як модель публікації; для багатьох це питання управління та політичного суверенітету. Доповідачі стверджували, що, оскільки наука є суспільним благом, національні уряди повинні розглядати «діамантовий відкритий доступ» як структурний пріоритет, використовуючи державні кошти для створення стабільної, суверенної інфраструктури, а не покладаючись на ринкові структури. Ця концепція передбачає «епістемічну децентралізацію», метою якої є перерозподіл влади та ресурсів у глобальному масштабі, при цьому на перше місце ставляться різноманітні мови, формати та регіональні підходи до пізнання, а не централізовані критерії оцінки, характерні для країн Північної півкулі. Для досягнення цієї мети учасники наголосили на необхідності створення сумісної інфраструктури, що належить спільнотам, — зокрема програмного забезпечення з відкритим кодом, систем метаданих та постійних ідентифікаторів, — яка дозволить зробити різноманітні результати досліджень видимими та доступними для пошуку…

Постійною темою обговорення була екзистенційна загроза, яку становлять нинішні норми оцінки наукової діяльності. Експерти попередили, що «діамантова модель приречена», якщо академічна система не відмовиться від винагородження престижу та показників «високого впливу», які наразі замикають молодих науковців у циклі публікацій у комерційних виданнях з високим рейтингом. Учасники саміту наголосили, що без структурних реформ у підході до оцінки наукових досліджень виданням, що працюють за моделлю «відкритого доступу» (OA) за принципом «Diamond», буде важко досягти необхідної видимості, щоб конкурувати з традиційними престижними виданнями. Крім того, наукова спільнота обговорила необхідність розробки стандартів та розбудови потенціалу, виступивши за гнучкий підхід до питань якості та метаданих, який дозволить уникнути виключення з платформ робіт, що відображають культурне розмаїття або місцевий контекст.

Зрештою, учасники саміту дійшли висновку, що майбутнє Diamond OA полягає не в єдиному шаблоні, а в багатосторонності, плюралізмі та різноманітності. Шлях спільноти вперед вимагає відмови від універсальних рішень на користь моделі, яка прислухається до своїх складових частин і протистоїть захопленню ринку. Надаючи пріоритет суспільній взаємодії та рівноправному участі над економічною оптимізацією, глобальна спільнота Diamond OA прагне побудувати взаємопов’язану, інклюзивну наукову систему, яка розглядає знання людства як спільну відповідальність…» ***(Malavika Legge.***

The ABCs of Diamond OA // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2026/abcs-of-diamond-oa-third-global-summit). 02.04.2026).

***

«У новій публікації Робочої групи «Підтримка інфраструктур» в рамках Барселонської декларації розглядається, як забезпечити довгострокову підтримку відкритих наукових інфраструктур та який внесок у ці зусилля роблять різні учасники наукової екосистеми… На основі зустрічей із зацікавленими сторонами, що мають стосунок до відкритих інфраструктур, таких як OpenAlex, OpenCitations та OpenAIRE, а також пов'язаних ініціатив із забезпечення сталого розвитку, зокрема Invest in Open Infrastructure, SCOSS та TSOSI, у звіті розглядаються питання управління, фінансування, координації та колективної підтримки, необхідні для забезпечення життєздатності спільних систем наукової інформації. У ній висвітлюються такі постійні теми, як необхідність прозорості у питаннях фінансування, посилення координації між установами та ініціативами, а також усвідомлення того, що довгострокова стійкість залежить від спільної відповідальності всіх учасників екосистеми. У публікації також окреслено наступні кроки робочої групи, зокрема створення бази даних реальних прикладів інфраструктурних проектів, документування процесу їх реалізації, визначення ключових етапів прийняття інституційних рішень та сприяння навчанню спільноти» ***(Exploring sustainability of open research infrastructures - report from Barcelona Declaration Working Group 'Sustaining Infrastructures // Barcelona Declaration on Open Research Information (https://barcelona-declaration.org/news/20260402_working_group_sustaining_infrastructures_report/). 02.04.2026).***

***

«**Група дослідників, до складу якої входить спеціалістка з аналізу даних Елль О'Браєн, нещодавно викрила складну схему фальсифікації цитувань, пов'язану з підробленими науковими статтями, створеними за допомогою штучного інтелекту та розміщеними на різних серверах препринтів**. Фальшиві статті створювалися шляхом переробки справжніх наукових робіт за допомогою інструментів штучного інтелекту, після чого їх публікували під іменами неіснуючих авторів із зазначенням реальних наукових установ. Головною метою цих підроблених препринтів було штучне завищення кількості цитувань конкретних науковців шляхом наповнення списків літератури цитатами, що не мають до них жодного стосунку… Розслідування виявило, що такі дослідники, як Юзе Хао та Цзямін Пей, отримали численні нереальні цитування з цих фейкових публікацій. Однак і Хао, і Пей категорично заперечують будь-яку причетність до цього, стверджуючи, що стали жертвами підробки особи або зловмисних атак, спрямованих на підрив

їхньої професійної репутації, і обидва запевняють, що самостійно звернулися до таких платформ, як SSRN, з проханням видалити фальшиві препринти. З того часу SSRN відкликав виявлені фейкові статті через підтверджений плагіат…
Поки експерти з питань наукової доброчесності продовжують розслідувати справу, яка, як видається, є частиною більш масштабної схеми «фабрики цитувань», вчені, які виявили цю схему, застерігають, що такі автоматизовані методи можуть навіть використовуватися як зброя для наклепу та дискредитації невинних колег. Зрештою, цей інцидент викриває серйозні недоліки використання кількості цитувань для оцінки наукових досягнень, що спонукає наукову спільноту відмовитися від цих показників, які легко піддаються маніпуляціям» ***(Fake Authors, Real Citations: Scientists Discovered a Preprint Plagiarism Network // The Scientist (https://www.the-scientist.com/fake-authors-real-citations-scientists-discovered-a-preprint-plagiarism-network-74318). 06.04.2026).***

***

«Щорічний аналіз компанії Delta Think, який охоплює понад 20 000 назв наукових журналів, показує, що у 2026 році плата за публікацію статей (APC) продовжує зростати, хоча це зростання загалом відповідає довгостроковим тенденціям. Ціни на APC для журналів з повністю відкритим доступом зросли приблизно на 6,8% у порівнянні з минулим роком, тоді як ціни на гібридні APC зросли на 5,3%, при цьому максимальні ціни залишаються на рівні 8 900 доларів для журналів з повністю відкритим доступом та 12 850 доларів для гібридних журналів. Гібридні видання залишаються більшістю на ринку, хоча їхня частка повільно зменшується, а журнали з повністю відкритим доступом все ще в середньому коштують приблизно 67% від гібридних APC…

У звіті також зазначається, що близько 24 % журналів з повним відкритим доступом (OA) у вибірці взагалі не стягують авторських зборів (APC), а зміни цін залежать від наукової дисципліни. Поза загальними середніми показниками, важливішим є те, як змінюється цінова політика у портфелях видавців: журналів з вищими цінами стає все більше, розкид цін збільшується, що призводить до зростання фактичних витрат авторів та установ…

У висновках аналізу зазначається, що самі лише середні показники можуть вводити в оману, оскільки розподіл цін, склад журналів та зростаюча кількість видань без APC впливають на реальні витрати на публікацію, що робить детальні дані про APC дедалі важливішими для бібліотек, консорціумів та видавців, які планують стратегії сталого відкритого доступу…» ***(Dan Pollock, Heather Staines. Open Access Charges – When "On Trend" Still Means Higher Spend // Delta Think, Inc. (https://www.deltathink.com/news-views-open-access-charges-when-on-trend-still-means-higher-spend). 07.04.2026).***

***

«Організація DEAL Open Access Services (DEAS) разом із групою міжнародних бібліотечних та наукових партнерів запустила ініціативу «OA Forward» — глобальну координаційну ініціативу, що базується на попередніх рухах OA2020 та ESAC і покликана сприяти розвитку відкритого наукового спілкування та покращенню переговорного процесу з видавцями. За підтримки організацій з п'яти континентів ініціатива «OA Forward» має на меті посилити колективну переговорну силу, сприяти прозорості, знизити витрати авторів на публікацію та домогтися більш широких реформ у сферах справедливості, підзвітності, якості та контролю над науковим доробком… Керівники DEAS, Німецького фонду досліджень та партнерських установ зазначили, що ця ініціатива відображає новий етап розвитку відкритого доступу, на якому установи мають кращу організацію для формування видавничих угод та спрямування ресурсів на відкрите поширення інформації. Програма OA Forward буде реалізовуватися під егідою DEAS gGmbH та керуватися міжнародним координаційним комітетом; найближчим часом буде запущено спеціальний веб-сайт, а до того часу матеріали OA2020 та ESAC залишатимуться доступними» ***(International partners launch OA Forward to strengthen Open Access negotiations and advance open scholarly communication // DEAL Open Access Services gGmbH (https://oa2020.org/2026/04/08/international-partners-launch-oa-forward-to-strengthen-open-access-negotiations-and-advance-open-scholarly-communication/). 08.04.2026).***

***

«Проєкт PALOMERA (Policy Alignment of Open Access Monographs in the European Research Area) пропонує стратегічну основу для інтеграції наукових книг у політику відкритого доступу (OA). Хоча ці рекомендації були сформульовані в європейському контексті, аналіз, проведений у США, виявляє значні виклики та можливості щодо приведення американської екосистеми наукової комунікації у відповідність до цих цілей. Історично склалося так, що інституційні політики відкритого доступу в США явно виключали книги — часто слідуючи гарвардському посібнику «Good Practices» — з метою уникнути опору з боку викладачів, пов'язаного з уявними втратами роялті та технічними труднощами розміщення великих за обсягом рукописів у репозитаріях. Однак дані свідчать про те, що гонорари за наукові монографії, як правило, є невисокими, а головним мотивом для авторів є не стільки безпосередній прибуток, скільки кар'єрне зростання. Крім того, дослідження, подібні до тих, що проводила компанія Ithaka S+R, вказують на те, що відкритий доступ може існувати поряд із значними доходами від друкованих видань, що дозволяє припустити: «бар'єр гонорарів» є скоріше питанням сприйняття, ніж фінансової реальності.

Щоб подолати ці перешкоди, у рекомендаціях PALOMERA наголошується на використанні простої мови та широкій просвітницькій роботі. У США науковці-гуманітарії часто вважають технічні «відтінки» відкритого

доступу (такі як «золотий», «зелений» або «діамантовий») заплутаними або нерелевантними. Тому пропагандистська діяльність має переорієнтуватися з технічних аспектів на очевидні переваги відкритої науки, такі як зростання кількості цитувань та розширення аудиторії. Поінформованість про ці переваги значно зросла завдяки пандемії COVID-19 та поширенню відкритих освітніх ресурсів (OER), що продемонструвало надзвичайну важливість доступних навчальних програм та досліджень під час глобальних криз. Щоб зберегти цей імпульс, престижні ініціативи, такі як премії ACLS Open Access Book Prizes та дослідження використання Мічиганського університету, є життєво важливими для розвінчання міфів щодо суворості та впливу публікацій у відкритому доступі.

Фінансова стійкість залишається головним питанням, і у звіті PALOMERA рішуче відстоюється необхідність механізмів фінансування, що виходять за межі несправедливих зборів за обробку книг (BPC). Наразі у США випробовуються кілька експериментальних моделей — від інституційних субсидій, таких як ініціатива TOME, до моделей колективного фінансування бібліотек, наприклад, «Direct to Open» від MIT Press та пілотного проекту «Path to Open» під егідою JSTOR. Інші успішні стратегії включають програми перетворення старих видань, такі як проект Big Ten Open Books, які продемонстрували, що навіть старі монографії отримують нове життя, коли стають доступними в цифровому форматі. Незважаючи на різноманітність цих пілотних проектів, жоден з них ще не досяг остаточного масштабу, що підкреслює необхідність більш тісної співпраці між видавцями, бібліотеками та спонсорами для створення більш стійких і менш обтяжливих фінансових каналів…

Зрештою, успішна реалізація політики відкритого доступу до книг у США вимагає культурних змін, що базуються на міжгалузевій співпраці. Хоча такі організації, як Коаліція установ з питань політики відкритого доступу (COAPI) та SPARC, закладають основу для цього, саме державні та приватні спонсори мають найбільший вплив на стимулювання цих змін. Впровадження Національним фондом гуманітарних наук (NEH) політики відкритого доступу до статей наприкінці 2025 року є багатообіцяючим сигналом, який потенційно прокладає шлях для подібних вимог щодо повноформатних публікацій. Як зазначають Стерн і PALOMERA, чітка політика є найефективнішим рушієм поширення відкритого доступу; тому наукова спільнота США повинна вже зараз розпочати чесний, заснований на фактах діалог, щоб забезпечити подальшу життєздатність та актуальність гуманітарних досліджень у світі, що дедалі більше переходить у цифровий формат» ***(Sarah McKee and Kate McCready. Charting the US Landscape for Open Access Books // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2026/charting-the-us-landscape-for-open-access-books). 15.04.2026).***

***

«Обіцянка відкритого доступу — що наукові дослідження, профінансовані з державних коштів, мають бути доступними для вільного читання — була зведена нанівець видавничою індустрією, яка просто змінила свою бізнес-модель: замість стягнення плати з читачів вона почала стягувати її з науковців… Замість платних підписок науковці тепер стикаються з непомірно високими платами за публікацію статей (APC), причому престижні видання, такі як журнали видавництва Springer Nature, вимагають до 12 690 доларів за одну статтю…

Ця система «плати за публікацію» фактично є схемою здирництва, яка унеможливлює участь науковців із менш заможних країн та виснажує життєво необхідне фінансування наукових досліджень, при цьому приносячи видавцям колосальні прибутки. У 2024 році чотири найбільші видавничі компанії отримали понад 7,1 мільярда доларів доходу з рентабельністю, що перевищувала 30% — це бізнес-модель, побудована на дослідженнях, які вони не фінансували, статтях, які вони не писали, та рецензіях, за які вони не платили…

У міру посилення негативної реакції — коли такі установи, як Китайська академія наук, забороняють сплату APC, а Національний інститут охорони здоров'я (NIH) розглядає можливість встановлення обмежень на відшкодування витрат — стає очевидним, що без регулювання цін або переходу до некомерційних моделей відкритий доступ і надалі означатиме, що державні кошти йтимуть на фінансування приватних прибутків, а не на забезпечення справжньої безкоштовності знань» ***(Olivia Lutz. Access open, costs hidden // The Hawk (https://sjuhawknews.com/40331/opinions/access-open-costs-hidden/). 22.04.2026).***

***

Україна

«…Боротьба з академічним плагіатом в Україні виходить на новий законодавчий рівень, проте залишається заручником системної корупції та технологічних викликів. Останні рішення Міністерства освіти і науки (МОН) про позбавлення наукових ступенів Юлії Коваленко та Наталії Волошинович через масштабні запозичення (понад 70% тексту) свідчать про продовження курсу на очищення науки. Цьому має сприяти закон «Про академічну доброчесність», що набуває чинності 31 липня. Документ чітко визначає такі порушення, як плагіат, самоплагіат, фабрикація результатів та написання робіт на замовлення. Примітно, що очільник профільного парламентського комітету Сергій Бабак, який працював над законом, сам став фігурантом плагіатного скандалу й згодом відмовився від ступеня, скориставшись новою нормою про добровільну відмову, запровадженою урядом у 2023 році після аналогічного інциденту з міністром Оксеном Лісовим…

За словами координаторки антиплагіатної ініціативи «Дисергейт» Світлани Благодєтєлєвої-Вовк, попит на «фейкові» наукові ступені серед політиків, чиновників та представників інших професій (наприклад, суддів) зумовлений трьома основними мотивами: грошовими надбавками, суспільним авторитетом та створенням «запасного аеродрому» для викладацької кар'єри після завершення публічної служби. Лише надбавки до зарплат суддів за науковий ступінь коштують бюджету сотні мільйонів гривень на рік. Оскільки чинне законодавство не передбачає повернення отриманих доплат у разі викриття плагіату, наукова спільнота вбачає єдиним радикальним рішенням повне скасування фінансових привілеїв за ступені для осіб поза академічною сферою, що миттєво знецінить мотивацію до крадіжки інтелектуальної власності…

Проте викриття плагіату стикається з опором самої системи, де сформувалися цілі мережі недоброчесних науковців, які забезпечують потік захистів «порожніх» дисертацій. За оцінками активістів, близько 60 українських ректорів є плагіаторами, а суди дедалі частіше виносять рішення, що забороняють НАЗЯВО перевіряти дисертації впливових осіб. Додатковим викликом став стрімкий розвиток штучного інтелекту, який дозволяє маскувати запозичення через глибоке перефразування, роблячи традиційне порівняння текстів неефективним. У цій ситуації «Дисергейт» пропонує змістити фокус на ретроспективну перевірку близько 150 тисяч дисертацій, захищених за останні 30 років, та виявлення цілих мереж фальсифікаторів, аби відновити репутацію української науки…» ***(Рустем Халілов. Плагіатори в чащі Петрі. Як в Україні будують академічні кар'єри на чужих текстах // ТОВ "УП Медіа Плюс" (https://www.pravda.com.ua/articles/2026/04/05/8028767/). 05.04.2026).***

***

Австралійський Союз

«Плагіат є поширеним явищем у суспільстві, але в академічному середовищі це серйозне порушення етичних норм, яке, як часто вважають, набуває все більшого поширення з розвитком генеративної штучної інтелекту — причому такі твердження здебільшого ґрунтуються на окремих випадках або несумісних опитуваннях. Рідкісне 20-річне дослідження, проведене в Університеті Західного Сіднея (WSU), в рамках якого з 2004 року кожні п'ять років проводилося одне й те саме опитування студентів (а в 2024 році для порівняння було додано ще п'ять австралійських університетів, що дало понад 2 100 респондентів, переважно студентів бакалаврату), малює іншу картину: частка студентів, які визнають, що хоча б раз вдавалися до будь-якої форми плагіату, стабільно знижувалася з понад 80% у 2004 році до 57% у 2024 році… Це зниження пов'язане з більш широким використанням інструментів для перевірки тексту на схожість та покращенням підготовки у сфері цитування, що сприяє зменшенню кількості ненавмисних

порушень. ШІ не перетворив більшість студентів на плагіаторів: у 2024 році 14% повідомили, що копіювали текст, згенерований ШІ, без посилання на джерело, але лише 2% зазначили, що це була їхня єдина форма плагіату, а у WSU 88% тих, хто це робив, знали, що це плагіат — що свідчить про те, що сьогодні недобросовісна поведінка частіше є свідомою, ніж випадковою. Детектори ШІ у двох університетах не забезпечили нижчих показників плагіату за допомогою ШІ, ніж у чотирьох університетах, де їх не було… З оптимістичної точки зору, здається, що рівень плагіату знижується; з песимістичної — більше половини студентів все ще вдаються до плагіату в той чи інший момент, а дані, отримані на основі самооцінки, ймовірно, занижують реальні показники. Ці висновки підкреслюють необхідність постійної просвіти та послідовного дотримання правил, а також розробки виваженої політики щодо ролі штучного інтелекту в академічній роботі» ***(Guy Curtis. Does AI mean more university students are plagiarizing their work? // Science X Network (https://phys.org/news/2026-04-ai-university-students-plagiarizing.html). 05.04.2026).***

***

«Університетські спін-аути — це стартапи, створені з метою комерціалізації інтелектуальної власності, розробленої в результаті наукових досліджень; зазвичай їх засновують науковці, які провели відповідні дослідження, за підтримки університетських структур, що займаються комерціалізацією. Юридичний процес зазвичай розпочинається з укладення попередньої угоди (non-binding term sheet), в якій викладено основні комерційні та юридичні умови діяльності спін-ауту; цю угоду слід ретельно перевірити юрисконсультом, оскільки вона є основою для подальших документів, що мають юридичну силу. Спін-аути часто передбачають як початкову ліцензію на інтелектуальну власність, за якою університет зберігає право власності, але надає спін-ауту виключні права на використання інтелектуальної власності, так і остаточну передачу прав на інтелектуальну власність, що передбачає перехід права власності після досягнення певних етапів, таких як забезпечення фінансування або демонстрація комерційного потенціалу…

Засновники повинні забезпечити, щоб спін-аут отримав усі необхідні права, зокрема ліцензії на базову інтелектуальну власність університету, а також узгодити будь-які обмеження щодо субліцензування, щоб уникнути перешкод у комерціалізації. Питання власності на вдосконалення ліцензованої інтелектуальної власності має бути чітко узгоджене, при цьому університети зазвичай вимагають зворотної ліцензії для використання в наукових та освітніх цілях… Компенсація для університету зазвичай включає частку в капіталі спін-аут-компанії, авансові платежі, платежі за досягнення певних етапів, роялті, плату за субліцензування та відшкодування витрат, пов’язаних з патентами. Якщо університет отримує частку в капіталі, він повинен стати стороною

акціонерної угоди, причому основні умови слід узгодити на ранньому етапі разом із попередніми умовами угоди. Команди, що складаються з декількох засновників, повинні узгодити умови акціонерної угоди перед початком переговорів з університетом. Чітка та вичерпна юридична документація є необхідною для успішної комерціалізації інтелектуальної власності спін-ауту та захисту інтересів як самого спін-ауту, так і університету…» ***(Rebecca Dooley and Marcella Cavallaro. University spin-outs - some key legal considerations for founders // Addisons (https://addisons.com/article/university-spin-outs-some-key-legal-considerations-for-founders/). 21.04.2026).***

***

«Австралійські університети щорічно витрачають мільйони на угоди з комерційними видавництвами, які забезпечують доступ до журналів та покривають витрати на публікацію у форматі відкритого доступу, проте паралельна система публікацій у форматі «діамантового відкритого доступу» (diamond open access) функціонує за значно меншої інституційної підтримки. Журнали з «діамантовим відкритим доступом» не стягують плати ні з читачів, ні з авторів і функціонують переважно як суспільне благо, часто керуючись університетами, науковими товариствами або академічними спільнотами. Тоді як «золотий відкритий доступ» зазвичай покладається на плату за обробку статей, що фінансується через інституційні угоди «читати та публікувати», а «зелений відкритий доступ» передбачає розміщення авторами своїх робіт у репозитаріях, журнали з «діамантовим відкритим доступом» залежать переважно від добровільної академічної праці, мінімальних грантів та обмеженої інституційної підтримки… Дослідження 650 австралійських наукових журналів показує, що приблизно третина з них уже працює за «діамантовою» моделлю, особливо в галузі гуманітарних та соціальних наук, і часто порушує теми, що мають ключове значення для австралійської політики та суспільного життя. Ці журнали часто цитуються в програмних документах австралійського уряду, що свідчить про їхній місцевий вплив. Однак багато редакторів не отримують жодної винагороди, а в деяких випадках — навіть визнання обсягу виконаної роботи, що викликає занепокоєння щодо стабільності ситуації, оскільки установи не надають пріоритету редакційній роботі, а системи оцінки досліджень віддають перевагу високорейтинговим міжнародним журналам над місцевими виданнями…

Міжнародні приклади демонструють альтернативні підходи: Канада фінансує «діамантові» журнали через національні програми, пов’язані зі стандартами якості; Норвегія підтримує журналы норвезькою мовою в різних дисциплінах; а ініціативи у США, Великій Британії, Латинській Америці та Франції розглядають «діамантове» видавництво як наукову інфраструктуру, що потребує скоординованої фінансової та технічної підтримки…

Австралія могла б зміцнити свою інтелектуальну та наукову видавничу екосистему шляхом офіційного визнання редакційної праці, запровадження

прямої фінансової підтримки через національні органи, такі як Австралійська рада з досліджень, реформування показників оцінки досліджень з метою оцінки місцевого впливу та заохочення скоординованої підтримки бібліотек. Без таких інвестицій та визнання журналів «діамантового» типу — хоча й є цінними платформами інтелектуальної власності для поширення досліджень, що фінансуються з державного бюджету — ризикують закриттям, незважаючи на десятиліття розвитку, що підкреслює необхідність розглядати некомерційне видавництво з відкритим доступом як важливу інфраструктуру знань» ***(Hamid R. Jamali, Edward Luca, Simon Wakeling. So much research is already free to read in Australia – but it's not getting the support it needs // The Conversation Media Group Ltd (https://theconversation.com/so-much-research-is-already-free-to-read-in-australia-but-its-not-getting-the-support-it-needs-280044). 22.04.2026).***

***

«Рада бібліотекарів австралійських університетів (CAUL) досягла важливої віхи, сприявши публікації 100-тисячної статті у відкритому доступі (OA) в рамках угод свого консорціуму, що стало значним кроком уперед для публікацій у відкритому доступі в Австралії та Аотеароа (Нова Зеландія). З моменту укладення перших угод з двома невеликими видавництвами у 2020 році портфель CAUL розширився і наразі включає 26 видавництв — від видавництв наукових товариств до великих академічних платформ…

Завдяки використанню фінансових ресурсів та експертних знань бібліотек консорціум не тільки змінив структуру фінансування наукових публікацій, а й допоміг університетам та науковцям заощадити понад 500 мільйонів доларів на платах за публікацію статей. Це досягнення, яке є свідченням загальногалузевої співпраці, підкреслює відданість CAUL створенню більш справедливої, стійкої та доступної системи наукової комунікації, оскільки організація продовжує реалізовувати свої стратегічні цілі на 2026–2028 роки» *(CAUL marks 100,000 open access articles across Australasia // RI Media Ltd (https://www.researchinformation.info/news/caul-marks-100000-open-access-articles-across-australasia/). 22.04.2026).*

***

Європейський Союз

«…Наукова монографія переживає тривалу «кризу монографії», що характеризується скороченням бюджетів бібліотек, падінням комерційних продажів та системою академічного заохочення, яка непропорційно віддає перевагу коротким і динамічним публікаціям на противагу розгорнутим науковим працям. У таких умовах монографія — наріжний камінь досліджень у галузі гуманітарних та соціальних наук — залишається символічно важливою, але матеріально вразливою. Diamond Open Access (OA), що усуває витрати як

для авторів, так і для читачів, дедалі частіше розглядається як потенційний рятувальний круг для цього формату, пропонуючи шлях до демократизації доступу та підтримки нішевих досліджень, які в іншому випадку могли б вважатися комерційно невигідними…

Однак дослідження, проведене у 2025 році в Нідерландах, виявляє значний парадокс: хоча науковці часто підтримують принцип Diamond OA, їхні фактичні вибори щодо публікацій залишаються прив'язаними до традиційних моделей. При виборі місця публікації науковці продовжують надавати пріоритет уявній престижності, кар'єрному зростанню та видимості, часто розглядаючи «діамантовий» відкритий доступ як ризиковану альтернативу, а не як легітимний стандарт. Основними перешкодами для ширшого впровадження є недостатня обізнаність — особливо серед молодих науковців — занепокоєння щодо виявлення та індексації, а також система винагородження за кар'єрні досягнення, яка надає значні привілеї відомим комерційним видавництвам…

Щоб перетворити Diamond OA з нішевої альтернативи на надійну опору для монографій, академічна спільнота повинна вийти за межі суто емоційного ставлення дослідників. Успіх цієї моделі залежить від системних змін, зокрема від активної підтримки з боку провідних науковців, вдосконалення інфраструктури пошуку та метаданих, а також еволюції системи оцінювання наукової діяльності, яка б гідно винагороджувала публікації у виданнях, що керуються науковцями. Хоча поодинокі приклади стійких моделей, що базуються на ініціативі наукової спільноти, вже існують у різних куточках світу, їхнє поширення вимагає скоординованих інвестицій та підтримки з боку університетів, бібліотек і спонсорів. Зрештою, Diamond OA пропонує надійний шлях до забезпечення майбутнього монографії, але її життєздатність як основної наукової форми залежить від готовності академічної спільноти переглянути систему стимулів та взяти на себе зобов'язання щодо створення спільної некомерційної інфраструктури» (***Benedetta Siviero, Lena Ryzhova. Diamond Open Access: A Lifeline for the Monograph? // The Scholarly Kitchen (https://scholarlykitchen.sspnet.org/2026/04/02/guest-post-diamond-open-access-a-lifeline-for-the-monograph/). 02.04.2026).***

***

«З моменту офіційного запуску в Берліні в жовтні 2024 року вузол ЄС «Європейської хмари відкритої науки» (EOSC) став важливим центром транскордонної науково-дослідної співпраці, перетворивши концепцію «відкритої науки» з політичної мети на функціональну оперативну реальність… Ця платформа, що перебуває під управлінням Європейської комісії, є першим оперативним вузлом Федерації EOSC і забезпечує єдину точку доступу, де дослідники можуть знаходити та використовувати десятки мільйонів наукових публікацій, а також потужні обчислювальні ресурси, такі як віртуальні машини, сховища даних та робочі простори для спільної роботи. Ці послуги є можливими для пошуку, доступними, сумісними та придатними для

повторного використання (FAIR) і доступні безкоштовно в місці використання через спеціалізовану систему віртуальних кредитів…

Платформа постійно розвивалася завдяки орієнтованому на користувача підходу, результатом чого стала оновлена панель управління, яка об'єднує функції управління проектами та розподілу ресурсів, що дозволяє спростити процес адаптації нових користувачів. З метою підтримки більш амбітних досліджень вузол EOSC в ЄС майже подвоїв обсяг виділених кредитів для всіх користувачів та запровадив спеціальні гранти в розмірі до 40 000 кредитів для проектів, що фінансуються ЄС, що дає командам можливість інтегрувати інструменти відкритої науки на більш ранніх етапах їхнього життєвого циклу. Доступність додатково підтримується розгалуженою навчальною платформою, що містить структуровані курси та навчальні посібники, розроблені для того, щоб допомогти дослідникам з будь-яким рівнем технічної підготовки впровадити ці інструменти у свої щоденні робочі процеси…

Окрім своєї безпосередньої користі, вузол EOSC EU виступає важливою еталонною моделлю для майбутніх національних та тематичних вузлів у рамках ширшої Федерації EOSC. Демонструючи високу ефективність роботи та випробовуючи механізми взаємодії, він забезпечує стабільну основу для розподіленої європейської дослідницької екосистеми. Продовжуючи інтегрувати сторонні сервіси та взаємодіяти з ширшими дослідницькими спільнотами, вузол EOSC EU залишається ключовим елементом у сприянні інноваціям та перетворенні «відкритої науки» на повсякденну робочу реальність у всьому європейському дослідницькому середовищі» ***(Alane Brunschweiger, Maja Dolinar and Fay Meimaraki. The EOSC EU Node: An Evolving Gateway to Open Science in Europe // ERCIM News (https://ercim-news.ercim.eu/en144/special/the-eosc-eu-node-an-evolving-gateway-to-open-science-in-europe). 09.04.2026).***

***

«Оскільки бібліотеки та консорціуми все частіше інвестують у трансформаційні угоди, дослідники часто стикаються з розрізненою інформаційною картиною, намагаючись з'ясувати, які журнали дозволяють їм публікувати статті у відкритому доступі (OA) без сплати індивідуальної плати за обробку статті (APC). Щоб подолати цю проблему, компанія SciFree, заснована у Швеції Абені Вікхем, у 2020 році запустила інструмент пошуку журналів (Journal Search Tool, JST). Це програмне забезпечення надає брендований, загальнодоступний портал та віджет з функцією пошуку, який установи можуть вбудувати безпосередньо у свої веб-сайти. За допомогою цього інтерфейсу дослідники можуть знаходити видання, що входять до бази даних, шукаючи за назвами журналів, ISSN, видавцями або темами, з можливістю фільтрувати результати за конкретними типами ліцензій Creative Commons, моделями публікації та варіантами оплати…

На серверній стороні JST пропонує адміністративну панель, де співробітники бібліотеки можуть керувати своїм портфелем угод, завантажувати списки назв у форматі Excel та налаштовувати портал, додаючи фірмове оформлення та контактну інформацію установи. Однією з головних переваг цього інструменту є потужна аналітика використання; адміністратори можуть відстежувати кліки та пошукові запити, включаючи ті, що не дали результатів, що надає цінну ринкову інформацію про те, якими видавцями або виданнями цікавляться дослідники, але які ще не охоплені чинними угодами. Щоб забезпечити широку зручність використання та захист даних, інтерфейс пошуку відповідає стандартам доступності WCAG 2.2 рівня AA та дотримується Загального регламенту про захист даних (GDPR) Європейського Союзу…

Хоча JST забезпечує простий та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, йому доводиться конкурувати з такими продуктами, як Open Journal Finder від ConsortiaManager та Journal Guide від ChronosHub, які пропонують більш автоматизоване оновлення списків та детальніші дані, такі як кількість цитувань та вимоги до архівування, що висуваються конкретними спонсорами. Важливою проблемою для користувачів JST є адміністративне навантаження, пов’язане з управлінням списками видань, оскільки співробітники змушені вручну перевіряти дані видавців, у яких часто відсутні стандартизовані предметні рубрики. Крім того, модель ціноутворення — яка передбачає плату за підключення та щорічну плату, розмір якої залежить від кількості активних угод — може виявитися досить дорогою для установ із великими та різноманітними фондами. Незважаючи на ці вимоги щодо обслуговування, JST залишається надзвичайно ефективним і зручним у користуванні рішенням для бібліотек, які прагнуть спростити пошук можливостей публікації у відкритому доступі для своїх науковців…» ***(Jessica Harris. This Tool Cuts Through the Confusion of Transformative Agreements // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/resource-reviews/2026/tool-cuts-through-confusion-transformative-agreements). 14.04.2026).***

***

«Модульна освітня програма з інтелектуальної власності (MIPEF) Європейського патентного відомства (EPO), започаткована у 2023 році, покликана інтегрувати практичну освіту в галузі інтелектуальної власності в університетські навчальні програми, зокрема для студентів, які вивчають природничі, технічні та інженерні дисципліни (STEM). Лише за три роки програма охопила понад 6 500 студентів, видала більше ніж 2 500 сертифікатів та розширилася до мережі з понад 100 університетів-партнерів у 31 країні Європейської патентної конвенції (EPC), що свідчить про широке впровадження програми по всій Європі. Розроблена спільно з експертами з інтелектуальної власності, MIPEF пропонує гнучкі, готові до використання курси, які дозволяють університетам інтегрувати структуроване навчання з

питань інтелектуальної власності без додаткової інфраструктури, сприяючи модернізації освіти та усуненню прогалин у технічних дисциплінах… Програма передбачає як базові, так і поглиблені курси; студенти, які успішно її завершать, отримають сертифікати EPO та, можливо, кредити ECTS. Водночас програма сприяє розширенню доступу до знань у сфері інтелектуальної власності, а також стимулює інновації, підприємництво та поглиблення розуміння патентних систем серед молодого покоління» ***(Modular IP Education Framework marks three years of growing impact // European Patent Office (EPO) (https://www.epo.org/en/news-events/news/modular-ip-education-framework-marks-three-years-growing-impact). 21.04.2026).***

***

«У Румунії академічний плагіат став глибоко вкоріненою проблемою, особливо серед політичної еліти країни, де його використовували як інструмент кар'єрного зростання в умовах клептократичної посткомуністичної системи. Ця давня проблема тепер торкнулася й нинішнього проєвропейського уряду прем'єр-міністра Іліє Болояна, ставлячи під загрозу його стабільність. З'явилися звинувачення, що міністр юстиції Раду Марінеску, член коаліційного партнера – Соціал-демократів, скопіював свою докторську дисертацію… Незважаючи на ці звинувачення, які Марінеску заперечує, Болоян відмовився вживати заходів, заявивши, що оцінює міністрів за результатами їхньої роботи. На тлі наростання нової політичної кризи цей інцидент підкреслює поширеність академічного шахрайства в політичних та безпекових колах Румунії, де воно історично слугувало шляхом до влади та впливу» ***(Marian Zulean. In Romania, Plagiarism is the Achilles' Heel of the Political Elite // Balkan Investigative Reporting Network (https://balkaninsight.com/2026/04/23/in-romania-plagiarism-is-the-achilles-heel-of-the-political-elite/bi/). 23.04.2026).***

***

Республіка Індія

«Екосистема наукових досліджень у сфері вищої освіти Індії все частіше впроваджує структуровані механізми боротьби з плагіатом для забезпечення академічної доброчесності, спираючись переважно на централізовані інструменти, такі як вітчизняні DrillBit та Turnitin, у рамках ініціативи UGC (User-Generated Content, користувацький контент) «ShodhShuddhi». Хоча Комісія з університетських грантів вимагає, щоб індекс схожості не перевищував 10% — із майже нульовою толерантністю до основних результатів досліджень — система стикається з серйозними випробуваннями через стрімке поширення чат-ботів на основі генеративної штучної інтелекту. Наприклад, на початку 2026 року понад 95% докторських дисертацій, поданих до Університету Лакнау, були позначені як такі, що

містять значний плагіат, часто в діапазоні від 20% до 50%, що підкреслює, як технологічно підкріплене витончене перефразування часто випереджає сучасні засоби виявлення… Експерти зазначають, що, хоча ці засоби виявлення успішно обмежили традиційні порушення у вигляді «копіювання-вставлення», підвищили прозорість та зміцнили глобальну авторитетність індійських наукових досліджень, поширена культура «публікуйся або зникни» та мовні бар'єри часто штовхають студентів до використання штучного інтелекту як «швидкого рішення», що створює ризик інтелектуального розмивання, а не лише простого плагіату. Для боротьби з цією системною проблемою провідні науковці наголошують, що технічного нагляду вже недостатньо. Натомість навчальні заклади повинні надати пріоритет нагляду з боку викладачів, надійному академічному наставництву та обов'язковому навчанню з етики — наприклад, рекомендованому UGC двокредитному курсу з етики наукових досліджень — щоб гарантувати, що технології підтримують, а не замінюють справжні наукові зусилля та оригінальне мислення. (Rajlakshmi Ghosh. Software solutions reduce research plagiarism and foster a culture of compliance // Bennett Coleman & Co. Ltd.» ***(https://www.educationtimes.com/article/campus-beat-college-life/99741389/software-solutions-reduce-research-plagiarism-and-foster-a-culture-of-compliance). 02.04.2026).***

***

«Фонд вищої освіти ICFAI (IFHE), що входить до складу ICFAI Group (ICFAI, Інститут дипломованих фінансових аналітиків Індії) в Хайдарабаді, уклав своє перше велике партнерство у сфері відкритого доступу з видавництвом Taylor & Francis, що надає його дослідникам можливість публікуватися у понад 2 400 журналах з портфелів Taylor & Francis та Routledge, включаючи видання з повністю відкритим доступом та гібридні видання. Очікується, що ця угода підвищить глобальну видимість, доступність та вплив досліджень IFHE у таких галузях, як бізнес, фінанси, право, архітектура, наука та технології, одночасно підтримуючи ширшу мету ICFAI Group щодо побудови соціально відповідальної, орієнтованої на знання академічної екосистеми…

Керівництво IFHE заявило, що це партнерство сприятиме зміцненню наукової культури, стимулюватиме міждисциплінарні дослідження та підвищення якості наукової роботи, а також допоможе викладачам і науковцям охопити ширшу міжнародну аудиторію. У свою чергу, видавництво Taylor & Francis висловило радість від можливості сприяти тому, щоб діяльність IFHE приносила користь громадам та організаціям у всьому світі…» ***(IFHE strikes first open access deal with Taylor & Francis // RI Media Ltd (https://www.researchinformation.info/news/ifhe-strikes-first-open-access-deal-with-taylor-francis/). 09.04.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Організація Cancer Research UK (CRUK) оголосила, що припинить застосовувати нинішню практику фінансування витрат на публікації у відкритому доступі (OA), завдяки чому протягом наступних трьох років 5,2 мільйона фунтів стерлінгів, зібраних від благодійників, буде спрямовано на безпосередні дослідження раку. Хоча такі ініціативи з відкритого доступу, як «Plan S», спочатку обіцяли зруйнувати монополістичну структуру академічного видавничого сектору, CRUK стверджує, що великі видавництва, навпаки, використали ці зусилля для власної фінансової вигоди… Використовуючи гібридні журнали та запроваджуючи надмірно високі збори за обробку статей (APC), видавці фактично отримують подвійний прибуток — змушуючи науковців платити за публікацію своїх робіт і водночас стягуючи з наукових установ плату за доступ до матеріалів, захищених платним доступом, тим самим підтримуючи рівень корпоративної рентабельності на рівні до 40 відсотків. Хоча CRUK, як і раніше, принципово відданий ідеї глобального відкритого поширення наукових знань, організація вважає цю експлуататорську модель «плати за публікацію» неприйнятною практикою, що виснажує благодійні фонди… Щоб допомогти подолати укорінену культуру «публікуйся або зникни», яка надає перевагу цим видавцям, благодійна організація також розширює підходи до оцінки вчених, впроваджуючи принципи DORA та використовуючи описові резюме замість того, щоб покладатися виключно на імпакт-фактори журналів. Зрештою, припинивши цю фінансову підтримку, CRUK сподівається змусити видавничу галузь розробити більш справедливу модель єдиної оплати, яка буде фінансово стійкою, прискорюватиме науковий прогрес і ставитиме результати лікування пацієнтів вище корпоративних прибутків» ***(Why we won't be funding open access publishing any more // Cancer Research UK (https://news.cancerresearchuk.org/2026/04/01/why-we-wont-be-funding-open-access-publishing-any-more/). 01.04.2026).***

***

«Видавництво JMIR Publications (Journal of Medical Internet Research) та Jisc (Joint Information Systems Committee) продовжили угоду про публікацію за фіксованою фіксованою платою з необмеженим відкритим доступом на 2026–2027 роки, продовжуючи модель, яка дозволяє відповідним науковцям із британських установ-учасниць публікуватися в журналах JMIR без сплати індивідуальних зборів за обробку статей. З моменту початку партнерства у 2022 році воно вже дозволило скасувати APC (плата за обробку статті) для багатьох британських дослідників: понад половина статей з Великої Британії, опублікованих у журналах JMIR у 2025 році, вийшла за моделлю без APC, а загалом за угодою на сьогодні опубліковано понад 700 статей. Поновлення охоплює понад 30 журналів із

«золотим» відкритим доступом, зокрема Journal of Medical Internet Research, і поширюється на статті, прийняті до публікації в період з 1 квітня 2026 року по 31 березня 2027 року. Обидві організації зазначають, що така домовленість зменшує адміністративне навантаження та витрати, водночас сприяючи розширенню доступу до відкритих публікацій та створенню більш стійкої моделі фінансування відкритої науки» ***(JMIR Publications and Jisc renew flat-fee open access agreement // RI Media Ltd (https://www.researchinformation.info/news/jmir-publications-and-jisc-renew-flat-fee-open-access-agreement/). 02.04.2026).***

***

«У Великій Британії права інтелектуальної власності (ІВ), створеної співробітниками університетів, зазвичай належать навчальному закладу, а управлінням захистом та комерціалізацією цих активів займаються відділи трансферу технологій (ТТО) через такі канали, як спін-оф компанії або ліцензійні угоди. Оскільки навчальні заклади відчувають дедалі більший тиск щодо демонстрації комерційної віддачі, ТТО стали більш вибагливими і часто вимагають чітких доказів ринкового потенціалу та комерційної життєздатності, перш ніж інвестувати кошти у витрати, пов’язані з патентним захистом… Для дослідників та засновників бізнесу надзвичайно важливо на ранньому етапі з’ясувати питання власності, особливо якщо у роботі беруть участь студенти або зовнішні партнери, чиї права на ІВ можуть не переходити автоматично до університету, оскільки інвестори вимагатимуть доказів чітких прав на використання та комерціалізацію основної технології…

Ключовим викликом у цьому процесі є вибір часу: компанії повинні встигнути скористатися вузьким проміжком між накопиченням достатніх експериментальних даних для обґрунтування патенту та ризиком втрати прав через публічне оприлюднення в наукових журналах або під час презентацій на конференціях... Відповідно, подання патентних заявок має бути стратегічно узгоджене з графіками наукових публікацій. Однак успішне підприємство вимагає більш широкого підходу, ніж лише патентний захист. Засновникам слід повною мірою використовувати весь арсенал засобів захисту інтелектуальної власності, включаючи комерційну таємницю та ноу-хау для запатентованих технологічних процесів, зареєстровані промислові зразки для естетичних елементів, а також торговельні марки для формування впізнаваності бренду. Поєднуючи ці різноманітні заходи захисту та узгоджуючи результати попередніх досліджень із реалістичними стратегіями виходу на ринок, засновники можуть ефективно перенести технологію з лабораторії у комерційний сектор, дотримуючись при цьому суворих стандартів комплексної перевірки, яких очікують інвестори…» ***(Robbie Gauld. Turning Research into Reality: How IP Shapes Successful Spinouts // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mnjc-turning-research-into-reality-how-ip-shapes-successful-spinouts/). 07.04.2026).***

«Видавництво Oxford University Press (OUP) та видавництво University of Pennsylvania Press (Penn Press) оголосили про укладення дворічної угоди, яка надає студентам та науковцям Пенсильванського університету відкритий доступ до сотень журналів OUP. Це партнерство не лише забезпечує доступ до матеріалів, а й дозволяє авторам, пов'язаним з Пенсильванським університетом, публікуватися в гібридних та повністю відкритих журналах OUP без сплати плати за обробку статей…

Ця угода без обмежень на «читання та публікацію», яка вже допомогла зробити приблизно 60 % наукових праць Пенсильванського університету вільно доступними, відповідає загальній тенденції в академічному видавництві, де такі установи, як Оксфордський університет, укладають подібні угоди з видавцями, щоб покривати витрати від імені своїх дослідників, тим самим збільшуючи читацьку аудиторію, доступність та реальний вплив наукових праць. Ця співпраця також сприяє розвитку таких платформ, як Oxford Academic, яка об'єднує понад 50 000 книг та 500 журналів і адаптується до мінливого академічного середовища за допомогою нових функцій, таких як AI Discovery Assistant» ***(Daniela Braw-Smith. Oxford University Press and University of Pennsylvania Press announce open access agreement // Oxford Student Publications Limited (https://cherwell.org/2026/04/20/oup-and-uni-of-penn-press-announce-open-access-agreement/). 20.04.2026).***

***

«Springer Nature та Jisc продовжили свою угоду про трансформаційний відкритий доступ (OA) на 2026–2028 роки, спираючись на десятирічне партнерство, яке значно сприяло розвитку публікацій у відкритому доступі для досліджень, що проводяться у Великій Британії. З моменту укладення їхньої першої угоди у 2016 році рівень використання відкритого доступу серед авторів, пов'язаних із Великою Британією, досяг майже 80%, що призвело до відкритої публікації понад 46 000 статей та понад 231 мільйона завантажень у всьому світі…

Продовжена угода й надалі забезпечує понад 120 британським установам необмежені можливості публікації у відкритому доступі в понад 2 000 гібридних журналах Springer Nature та 41 виданні портфоліо Nature, а також зберігає доступ до читання величезної колекції наукових матеріалів з високим імпакт-фактором. Завдяки централізації фінансування та спрощенню робочих процесів ця співпраця не тільки зменшує фінансове та адміністративне навантаження на дослідників та установи, а й гарантує, що дослідження, які фінансуються Великобританією, отримають якомога ширше поширення та глобальний вплив» ***(Springer Nature : and Jisc renew UK Open Access agreement increasing access for UK researchers // Surperformance SAS (https://www.marketscreener.com/news/springer-nature-and-jisc-renew-uk-open-access-agreement-increasing-access-for-uk-researchers-ce7f59d9df8bf221). 23.04.2026).***

«Організації Authors Alliance та SPARC опублікували новий інформаційний документ, покликаний допомогти науковим установам та авторам розібратися у юридичних тонкощах дотримання вимог Меморандуму Офісу з питань науки та політики (OSTP) від 2022 року, який передбачає негайний відкритий доступ до результатів досліджень, профінансованих за рахунок федеральних грантів. Ця вимога часто суперечить традиційним видавничим угодам, які зобов'язують авторів передавати свої авторські права видавцям. У документі роз'яснюється, що попередня письмова невиключна ліцензія, надана автором своїй установі, зберігає юридичну силу навіть у тому випадку, якщо автор згодом передає авторські права видавцеві…

У документі проводиться розмежування між різними версіями рукопису, такими як «оригінальний рукопис автора» (AOM), «прийнятий рукопис автора» (AAM) та «остаточна версія» (VoR), а також аналізується статус авторських прав щодо внесків редакторів та рецензентів. Основний висновок полягає в тому, що більшість цих внесків третіх осіб не підлягають авторському праву, оскільки складаються з ідей, фактів або суто функціональних елементів. Щодо вузької категорії редакційних коментарів, які підлягають авторському праву, зазвичай існує імпліцитна ліцензія, оскільки рецензенти надають коментарі з чітким наміром, щоб вони були використані для поліпшення рукопису з метою публічного поширення. Якщо інші елементи, внесені журналом, такі як логотипи або верстка, залишаються об'єктами авторського права, у статті пропонується, щоб установи депонували «очищену» VoR, з якої видалено ці конкретні елементи…

Хоча у документі наведено план дій щодо забезпечення відкритого доступу в рамках існуючої системи, у ньому визнається, що подолання цих договірних перешкод створює значне навантаження на авторів та установи. Отже, на завершення у документі висловлюється підтримка некомерційних моделей публікації, що базуються на ініціативах спільноти, з метою оптимізації поширення знань. Ця біла книга є завершальною частиною більш масштабного проєкту Authors Alliance та SPARC, в рамках якого раніше досліджувалися такі теми, як ліцензії федерального призначення, правові засади політики відкритого доступу та управління інтелектуальною власністю в установах» ***(Yuanxiao Xu. New White Paper on Institutional Copyright Policies and Article Versions // Authors Alliance (https://www.authorsalliance.org/2026/04/02/new-white-paper-on-institutional-copyright-policies-and-article-versions/). 02.04.2026).***

***

«Вищі навчальні заклади стикаються із серйозним ризиком втрати або розмивання важливих патентних прав через несподівані ділові домовленості, прогалини в системі управління та неформальну співпрацю.

Три типові сценарії ілюструють ці небезпеки та підкреслюють необхідність налагодження надійних внутрішніх процесів…

Перший випадок, так званий «сценарій суперечливих договорів», виникає, коли науковець підписує суперечливі угоди, за якими права на винаходи передаються як університету, так і сторонній організації. У одному з реальних випадків було встановлено, що «гостьова угода» науковця, який працював за контрактом, з біотехнологічною компанією мала переважну силу над його трудовим договором з університетом, надаючи компанії право співвласності на цінні патенти, пов'язані з ВІЛ, та обмежуючи можливості університету щодо їхнього захисту…

Другий випадок, так званий «сценарій «сліпої зони», виникає тоді, коли організації не передбачають інновацій з боку осіб, які не виконують винахідницьких функцій. Один університет найняв дослідника виключно для проведення випробувань, але не забезпечив передачу прав на патент; коли той несподівано запропонував ключовий винахідницький метод, він згодом успішно подав позов про визнання його співвинахідником, що знову призвело до того, що права на патент розділив зовнішній співвласник…

Нарешті, «сценарій непомітного зсуву» може реалізуватися, коли початкові переговори про співпрацю розвиваються, розмиваючи межі власності на майбутні вдосконалення. Науковець університету, який розробив сонячну технологію, мудро звернувся до свого технологічного відділу, коли потенційна угода про спонсоровані дослідження перетворилася на багатосторонній план «спільного вдосконалення» винаходу, що спонукало університет проактивно домовитися про нову угоду для уточнення майбутньої власності на патент…

Головний урок, який можна винести з усіх цих сценаріїв, полягає в тому, що процес має таке ж значення, як і прогрес; університети повинні впровадити надійні внутрішні захисні механізми та системи комунікації, щоб захистити свою інтелектуальну власність до виникнення суперечок» ***(Stephen C. Hall. Anticipate the Unexpected: How Effective Processes Avoid Patent Ownership Disputes // Bricker Graydon Wyatt LLP (https://www.bricker.com/insights/publications/anticipate-the-unexpected-how-effective-processes-avoid-patent-ownership-disputes). 07.04.2026).***

***

«…Після успішного запуску моделі «Subscribe to Open» (S2O) у 2025 році Американське товариство мікробіології (ASM) досягло своєї мети щодо забезпечення стабільності на 2026 передплатний рік, гарантуючи, що шість основних наукових журналів товариства залишаться повністю відкритими для доступу. Цей важливий крок, здійснений завдяки потужній фінансовій підтримці з боку бібліотек усього світу, інституційних партнерів та членів ASM, дозволяє авторам з усього світу публікувати свої роботи у відкритому доступі та виконувати вимоги спонсорів без необхідності сплачувати публікаційні внески, незалежно від статусу передплати їхніх

власних установ… Усуваючи ці фінансові бар'єри, ініціатива ASM S2O безпосередньо підтримує науковців, які тільки починають свою кар'єру та мають обмежені ресурси, що в кінцевому підсумку сприяє ширшій участі, більшій доступності та активізації спільних інновацій у світовій спільноті мікробіологів» ***(ASM secures open access for six journals through S2O success // RI Media Ltd (https://www.researchinformation.info/news/asm-secures-open-access-for-six-journals-through-s2o-success/). 07.04.2026).***

***

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«Кабінет Міністрів України схвалив Національну програму адаптації законодавства України до права Європейського Союзу, яка є ключовим стратегічним документом у межах переговорного процесу щодо вступу до ЄС. Програма формує правову та інституційну основу для системної гармонізації українського законодавства з acquis ЄС, містить 1875 завдань щодо імплементації понад 1600 актів права ЄС, встановлює чіткі строки та відповідальних виконавців і передбачає завершення адаптації до 2027 року з урахуванням можливих перехідних періодів…

У розділі 7 «Право інтелектуальної власності» Національна програма визначає 29 цілей, з яких 24 мають транспозиційний характер і передбачають повне впровадження 32 актів права ЄС, а 5 спрямовані на посилення інституційної спроможності та правозастосування. Серед ключових пріоритетів — цифрова трансформація процедур експертизи та реєстрації об'єктів ІВ, зміцнення технічної спроможності УКРНОІВІ, розвиток міжвідомчої координації, забезпечення функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності, а також подальше наближення патентної системи України до європейських стандартів і підготовка до приєднання до Європейської патентної конвенції…» ***(Уряд схвалив Національну програму адаптації законодавства України до права ЄС: визначено пріоритети в IP сфері // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/nats-prohrama-adaptatsii-zakonodavstva-es/). 06.04.2026).***

***

«Уряд затвердив політику управління інтелектуальною власністю в оборонно-промисловому комплексі України, яка встановлює єдині підходи до захисту прав на оборонні технології та їх ефективного використання у виробництві для потреб Сил оборони. Документ передбачає захист прав на

розробки, створені в державному секторі або закуплені за державні кошти, визначає чіткі правила для державних замовників і підприємств щодо управління інтелектуальною власністю, а також створює умови для масштабування вже наявних рішень у виробництві… Для приватного сектору політика залишає можливість адаптувати ці підходи до власних операційних потреб. Запровадження таких правил формує прозору систему для всіх учасників оборонного ринку, сприяє швидшому впровадженню технологій, посиленню довіри з міжнародними партнерами та розвитку спільних оборонних проєктів, що є важливим кроком до технологічної самостійності України й ефективного масштабування найкращих рішень для фронту…» ***(Впроваджено єдині правила управління інтелектуальною власністю в ОПК // Міністерство оборони України (https://mod.gov.ua/news/vprovadzheno-yedini-pravila-upravlinnya-intelektualnoyu-vlasnistyu-v-opk). 13.04.2026).***

***

«22 квітня 2026 року набрав чинності Порядок ведення Державного реєстру України географічних зазначень, затверджений наказом Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України від 3 лютого 2026 року № 1748... Документ розроблено з метою приведення Державного реєстру України географічних зазначень у відповідність до законодавства про публічні електронні реєстри та з урахуванням оновлених норм у сфері правової охорони географічних зазначень…

Новий порядок визначає процедуру ведення Реєстру, склад відомостей, що в ньому містяться, правила подання та розгляду заяв, внесення відомостей про осіб, які мають право використовувати зареєстроване географічне зазначення, порядок виправлення помилок і внесення змін до специфікації товару, а також механізми надання виписок і витягів із Реєстру та порядок комунікації між УКРНОІВІ, заявниками та іншими заінтересованими особами. Важливою новелою стало впровадження електронної форми ведення Реєстру шляхом перетворення його на повноцінну електронну інформаційно-комунікаційну систему та запровадження електронного діловодства за відповідними заявами…» ***(В Україні запроваджено новий Порядок ведення Реєстру географічних зазначень: переваги для виробників та споживачів // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/novi-pravyla-roboty-reiestru-hz/). 23.04.2026).***

***

«12 березня 2026 року Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України наказом № 4035 «Про затвердження Переліку традиційних зазначень та Порядку їх використання» вперше встановило вичерпний нормативний перелік традиційних зазначень для продуктів виноробства, яким виробники та учасники ринку тепер

зобов'язані користуватися без відступів від затверджених форм. Перелік охоплює п'ятнадцять позначень, об'єднаних у дві групи: перша включає «Вино КНП» (Controlled Name of Origin) та «Вино України / Українське вино» (Wine of Ukraine / Ukrainian Wine), які замінюють на етикетці географічні реквізити та підтверджують, що всі етапи виробництва здійснені на території України або в межах відповідного географічного району; друга група містить тринадцять зазначень, що описують якісні та технологічні характеристики вина, зокрема категорії витримки («Вино Резерв», «Вино Витримане», «Вино Марочне», «Вино Колекційне»), технологічні способи виробництва («Класичний метод», «Пет-Нат», «Амфора», «Оранж вайн») та спеціальні категорії («Кагор», «Крижане вино / Айсвайн», «Молоде вино»). Наказ також запроваджує жорстку заборону імітації: використання будь-якого затвердженого зазначення або його перекладу, транслітерації, транскрипції чи словесного аналога зі словами «стиль», «тип», «спосіб» або «подібний» вважається порушенням. У практичному вимірі це означає необхідність суворої відповідності маркування визначенням Переліку, документального підтвердження дотримання технологічних параметрів, особливо для вин із тривалим строком витримки, а також ризик перемаркування для імпортованої продукції, якщо її позначення відтворює будь-яке із затверджених найменувань» ***(Маркування вина в Україні отримало нові правила – що тепер можна писати на етикетці // ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА" (https://ips.ligazakon.net/lawnews/doc/EN260760-markuvannya-vyna-v-ukrayini-otrymalo-novi-pravyla-shcho-teper-mozhna-pysaty-na-etykettsi). 28.04.2026).***

***

Австралійський Союз

«Австралія запровадила реформи в галузі авторського права, що стосуються «сирітських творів» — творчих, історичних та освітніх матеріалів, власники авторських прав на які невідомі або їх неможливо встановити, — шляхом внесення поправок до Закону про авторське право 1968 року. Новий закон розширює доступ громадськості до цих раніше недоступних матеріалів, що зберігаються в архівах культурних установ, водночас встановлюючи процедури та заходи захисту для власників авторських прав, які можуть згодом заявити свої претензії. Реформи дозволяють будь-кому використовувати «сирітські твори», а також дають можливість освітянам використовувати невідомі твори для навчальних цілей за 30 доларів на одного учня на рік, передбачаючи механізм подання претензій власниками авторських прав, якщо вони впізнають свої твори…

Законодавство було схвально сприйняте провідними організаціями творців, зокрема Австралійською асоціацією видавців, Австралійським товариством авторів та Агентством з авторських прав, які опублікували спільну заяву, в якій зазначили, що реформи є результатом багаторічних консультацій із

групами творців. Однак ці ж організації висловили серйозну стурбованість щодо нерегульованого використання творчих творів компаніями, що займаються штучним інтелектом, попередивши, що ті самі сили, які лобіюють послаблення захисту авторських прав у контексті штучного інтелекту, зараз наполягають на внесенні поправок, які б звільняли процес навчання штучного інтелекту від дотримання авторських прав. Групи творців наголосили, що уряд Австралії заявив, що розробка штучного інтелекту з використанням чужого контенту має відповідати чинному законодавству про авторське право як у комерційній, так і в некомерційній діяльності, та застерегли, що будь-яке виключення повністю позбавить творців оплати, фактично підриваючи мету захисту авторських прав в епоху штучного інтелекту» ***(Sonia Chien. Australia introduces new "orphan works" copyright legislation // Music Ally (https://musically.com/2026/04/02/australia-introduces-new-orphan-works-copyright-legislation/). 02.04.2026).***

***

Європейський Союз

«З 31 грудня 2025 року до Кодексу соціального страхування Франції було додано нове положення (стаття L. 138-10-1), яке передбачає стягнення податку з фармацевтичних компаній, які «необґрунтовано затримують» вихід на ринок генеричних лікарських засобів на строк, що перевищує один рік після закінчення терміну дії оригінального патенту або додаткового сертифіката захисту. Податок спрямований на дві конкретні дії, що вважаються «необґрунтованими»: подання вторинних патентів — таких як патенти на дозування або комбінації — що не мають «клінічної доданої вартості», та використання «явно затяжних» юридичних або адміністративних дій для перешкоджання видачі дозволів на генеричні еквіваленти…

Компанії, викриті у таких діях, обкладаються податком у розмірі 3 % від їхнього обороту до оподаткування, отриманого у Франції від реалізації відповідного продукту; у разі повторного порушення протягом п'яти років ставка податку підвищується до 5 %, а всі надходження спрямовуються до Національного фонду медичного страхування. Прихильники цього законодавства стверджують, що стратегії «evergreening» щорічно коштують французькій системі соціального забезпечення понад 500 мільйонів євро через штучне підтримання завищених витрат на відшкодування витрат…

Незважаючи на прийняття, цей захід викликав значну критику. Противники, серед яких фармацевтичні торгові асоціації та Комісія з соціальних питань Національної асамблеї, стверджують, що чинне законодавство про конкуренцію вже передбачає адекватні механізми для санкціонування зловмисної поведінки на ринку. Критики також заперечують, що критерії є проблематичними, зазначаючи, що «клінічна додана вартість» є показником відшкодування, який не пов'язаний з «винахідницьким»

характером патенту, і що оцінка того, чи є юридичні дії «затягувальними», має бути судовим, а не адміністративним процесом. Галузеві групи також попередили, що закон може потенційно порушувати основні права власності. У той час як податкова адміністрація готується до застосування цих нових правил, конкретна методологія оцінки залишається нечіткою, а положення залишається вразливим до майбутніх конституційних оскаржень» ***(Anne-Charlotte Le Bihan, Marylis Clerc and Audrey Naturel. France to impose new tax on pharmaceutical companies "unduly delaying" generic entry through patent filing and litigation strategies // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/en/insights/2026/france/france-to-impose-new-tax-on-pharmaceutical-companies-unduly-delaying-generic-entry-through-patent-fi). 02.04.2026).***

***

«Закон ЄС про промислові зразки, реформи за яким будуть впроваджуватися в період з травня 2025 року по липень 2026 року, суттєво модернізує та спрощує систему промислових зразків ЄС, щоб краще узгодити її з правилами щодо торговельних марок та адаптувати до епохи цифрових технологій. Ця реформа є значним зрушенням у сфері правового захисту, офіційно визнаючи нематеріальні об'єкти та графічні інтерфейси користувача (GUI) як промислові зразки, що підлягають захисту. Ця зміна є особливо корисною для галузі побутової електроніки, де ідентичність бренду та споживчий досвід дедалі більше визначаються екранними функціями, анімацією, переходами та динамічними ефектами, такими як «режим коливання» головного екрану, розмиття фону або індикатори завантаження на основі руху. Окрім екранного контенту, Закон також зміцнює захист естетики фізичних продуктів, включаючи скульптурні контури та динамічні світлові підписи…

З метою оптимізації процесу охорони Закон дозволяє об'єднувати в одну заявку на реєстрацію промислового зразка в ЄС кілька елементів дизайну — таких як корпус смарт-годинника, цифрові циферблати та ефекти переходу між екранами — замість попередньої вимоги щодо подання окремих заявок. Хоча реформа забезпечує значну гнучкість, вона зберігає суворі обмеження: елементи, що визначаються виключно технічними функціями, «програмне забезпечення як таке» та невидимі елементи, як і раніше, не підлягають охороні як промислові зразки. До липня 2026 року технічні стандарти для динамічних та анімованих зображень, включаючи відеоформати, такі як MP4, будуть повністю доопрацьовані для підтримки цих нових заявок…

Щоб орієнтуватися в цьому оновленому режимі, компаніям рекомендується негайно скоригувати свої стратегії у сфері інтелектуальної власності. Команди з розробки продуктів та юридичні відділи повинні бути проінформовані про нові можливості захисту динамічних функцій, а компанії повинні якомога раніше подавати заявки на реєстрацію дизайну ключових

візуальних елементів, що визначають їхні продукти. Крім того, власники брендів тепер можуть використовувати новий символ реєстрації ЄС (□) для стримування потенційних копіювальників та сигналізації про захищений статус своїх дизайнів, що допоможе забезпечити конкурентну перевагу на глобальному ринку, де користувацький досвід та динамічна взаємодія з інтерфейсом дедалі більше визначають економічну цінність» ***(Etienne Barjol. EU Design Act: Designing the future - why the EU Design Act matters for consumer electronics // Hogan Lovells (https://www.hoganlovells.com/en/publications/eu-design-act-designing-the-future-why-the-eu-design-act-matters-for-consumer-electronics). 13.04.2026).***

***

«16 квітня 2026 року Європейська комісія ухвалила новий Регламент про групове звільнення у сфері передачі технологій (TTBER) та супровідні до нього Керівні принципи, які набудуть чинності 1 травня. Ця оновлена нормативна база вносить низку важливих змін у сферу ліцензування технологій, зокрема уточнює порогові значення частки ринку та встановлює трирічний пільговий період для угод, які перевищують ці порогові значення. Важливим доповненням є спеціальні рекомендації щодо ліцензування даних, які уточнюють, що принципи TTBER застосовуються, коли дані кваліфікуються як право на технологію або право на базу даних, забезпечуючи сумісність зі статтею 101 Договору про функціонування Європейського Союзу (TFEU)…

Нові правила також посилюють нагляд за технологічними пулами, вимагаючи більш чіткого розкриття інформації про індивідуальні права та методики оцінки необхідності, а також прямо забороняючи «подвійні виплати» у ланцюжку створення вартості. Вперше Комісія надала рекомендації щодо груп з переговорів про ліцензування (LNG), розмежувавши законні, прозорі групи від антиконкурентних картелів покупців. Це включає підтвердження того, що правовласники можуть вимагати від членів LNG дотримання узгоджених умов ліцензування, а також того, що LNG не можуть використовувати колективну затримку як захист проти судових заборон з боку власників технологій, необхідних для дотримання стандартів. Крім того, в оновленому TTBER визначення активних та пасивних продажів приведено у відповідність до чинних правил щодо вертикальних угод, а визначення потенційних конкурентів та угод про врегулювання переглянуто з урахуванням останніх прецедентів. Ці комплексні оновлення мають на меті модернізувати систему регулювання передачі технологій в ЄС, вирішуючи нові проблеми у цифровій сфері та водночас зміцнюючи конкуренцію й інновації» ***(Pauline Kuipers, Dr. Stephan Waldheim. EU Newsflash: European Commission adopts revised Technology Transfer regulatory package // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/en/insights/2026/eu-newsflash-european-commission-adopts-revised-technology-transfer-regulatory-package). 21.04.2026).***

***

«10 березня 2026 року Європейський парламент 460 голосами «за» ухвалив резолюцію A10-0019/2026, в якій закликав Європейську комісію запровадити законодавство, яке поширюватиме дію законодавства ЄС про авторське право на всі системи генеративного штучного інтелекту, що функціонують на території ЄС, незалежно від того, де вони були розроблені чи навчені... У резолюції пропонується два ключові заходи: по-перше, зобов'язання щодо прозорості, яке вимагає від постачальників ШІ оприлюднювати детальні переліки всіх творів, захищених авторським правом, що використовуються під час навчання, включаючи процеси після навчання та діяльність зі збору даних; і, по-друге, спростовна презумпція порушення, що означає: якщо постачальники не дотримуються цих вимог щодо прозорості, можна припустити, що вони використовували захищені твори без дозволу, і від них можуть вимагати сплати судових витрат та справедливої винагороди…

Спираючись на статтю 4 Директиви про цифровий єдиний ринок (DSM), яка дозволяє правовласникам відмовитися від використання текстового та даних-майнінгу, пропозиція перекладає обов'язок доведення наявності дозволу на розробників штучного інтелекту, замість того, щоб покладатися на відсутність відмови. Хоча резолюція не має сили закону, вона вказує на політичний курс Європейського парламенту і може стати основою для майбутнього законодавства, при цьому Європейська комісія ще не визначилася з подальшими кроками. Для креативних галузей це підкреслює важливість проактивного управління авторським правом, зокрема використання машиночитаних відмов для захисту своїх творів» ***(Heritage trade marks and AI copyright: CJEU rules on deceptive founding dates and the EU Parliament adopts resolution on generative AI // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/heritage-trade-marks-and-ai-copyright-cjeu-rules-deceptive-founding-dates-and-eu-parliament-adopts-2026-04-23_en). 23.04.2026).***

***

Китайська Народна Республіка

«30 березня 2026 року Державне управління з регулювання ринку Китаю (SAMR) опублікувало нове Повідомлення щодо введення в дію переглянутого Закону про боротьбу з недобросовісною конкуренцією (AUCL), що ознаменувало перехід від законодавчої реформи до суворого та повномасштабного правозастосування. Ця зміна має значні наслідки для захисту інтелектуальної власності (ІВ), насамперед завдяки офіційному закріпленню екстериторіального застосування. Тепер китайські органи влади можуть притягати до відповідальності закордонні суб'єкти за недобросовісну конкуренцію — таку як неправдива реклама, незаконне привласнення комерційної таємниці або комерційна дифамація — яка порушує роботу внутрішнього ринку або завдає шкоди місцевим правовласникам. Це фактично

усуває давні прогалини в законодавстві, якими користувалися закордонні фіктивні компанії, що використовували схожі до ступеня змішування назви торговельних марок для виходу на китайський ринок…

Водночас регуляторна база для онлайн-економіки стає все більш ґрунтовною, оскільки SAMR готується до розробки офіційного «Положення про заборону недобросовісної конкуренції в Інтернеті», яке замінить чинне тимчасове регулювання. Цей крок, поряд із посиленням нагляду за правами на дані, розширює можливості захисту для підприємств, що інтенсивно використовують дані та базуються на штучному інтелекті. Захист комерційної таємниці також еволюціонує від реактивного підходу, що застосовується в кожному конкретному випадку, до систематичної моделі управління. Впровадження державних сертифікатів з управління комерційною таємницею дозволить встановити кількісні стандарти «розумних заходів конфіденційності», які, як очікується, впливатимуть на результати судових розглядів, право на участь у державних закупівлях та комерційну перевірку…

Крім того, AUCL дедалі частіше виконує роль основного інструменту захисту прав інтелектуальної власності, надаючи практичні рекомендації щодо боротьби з незаконним використанням ключових слів, «сприянням» виникненню плутанини та відповідальністю дистриб'юторів, тим самим доповнюючи традиційне законодавство про патенти та торговельні марки. Нарешті, Повідомлення спрямовано проти конкуренції «типу інволюції», забороняючи примусовий продаж нижче собівартості в таких ключових секторах, як платформна економіка, транспортні засоби на нових видах енергії та літієві батареї. Хоча це в першу чергу регулювання цін, воно служить інтересам власників брендів, стримуючи пов'язану з цим підробку упаковки та маніпулювання відгуками, що часто є наслідком агресивних цінових воєн. Зрештою, AUCL вийшов за межі своєї ролі допоміжного законодавчого акту, ставши фундаментальним інструментом, який вимагає від підприємств інтегрувати стратегії боротьби з недобросовісною конкуренцією безпосередньо в їхнє більш широке управління інтелектуальною власністю для забезпечення стійкої конкурентної переваги в Китаї» ***(Tracy Shen. China's Anti-Unfair Competition Law Enters Full Implementation: Five Regulatory Signals and What They Mean for IP Protection // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/3990.html). 09.04.2026).***

***

«…У відповідь на хвилю скарг від акторів та інфлюенсерів щодо крадіжки їхніх зображень для використання у короткометражних драматичних серіалах, створених за допомогою штучного інтелекту, Адміністрація кіберпростору Китаю опублікувала проект нормативних актів, спрямованих на боротьбу з порушеннями авторських прав у сфері штучного інтелекту. Нові правила вимагатимуть від компаній, що працюють з штучним інтелектом, отримувати згоду перед використанням зображення

особи, видаляти дані у разі відкликання згоди та поважати їхні юридичні права та права на репутацію. Цей крок є наслідком рішучої заяви національного комітету акторів Китаю, який засудив несанкціоноване використання штучного інтелекту для заміни обличчя та клонування голосу, оголосивши це порушенням законних прав незалежно від позначки «некомерційне»…

Ця проблема набула особливої актуальності після того, як популярні додатки з короткометражними серіалами, такі як Hongguo, що належить компанії ByteDance, були змушені видалити сотні відео, створених із використанням вкрадених образів, згенерованих штучним інтелектом. Один інфлюенсер виявив, що його опубліковані фотографії були використані для створення персонажа в серіалі, який набрав понад 41 мільйон переглядів, перш ніж його видалили, і студії великих зірок зараз розпочинають судові процеси. Хоча проект нормативних актів спрямований на обмеження цієї практики, експерти у сфері технологій зазначають, що довести порушення, особливо у випадку клонування голосу, може бути складно і дорого, і часто це є «питанням відсотків», а не однозначним визначенням» ***(Chen Yiru. China Issues Draft Regulations on AI Copyright Infringement // Sixth Tone (https://www.sixthtone.com/news/1018405). 10.04.2026).***

***

«Останній проект змін до Закону Китаю про торговельні марки, опублікований 26 грудня 2025 року для громадського обговорення, має на меті посилити захист від подання заявок на реєстрацію торговельних марок та їх використання недобросовісно, одночасно розширивши сферу застосування прав на торговельні марки та покращивши механізми їхнього забезпечення... На основі перегляду 2019 року, який ввів статтю 4, що забороняє реєстрацію, подану «недобросовісно без наміру використання», новий проект більш прямо розглядає захисні заявки на торговельні марки у статті 18 та вводить санкції (штрафи до 100 000 юанів) за недобросовісні заявки. Він також посилює відповідальність платформ та адміністративних органів, дозволяє скасування реєстрації за власною ініціативою у разі загального використання або невикористання, додає «рухливі знаки» до переліку торговельних марок, що підлягають захисту, та посилює міжкласовий захист добре відомих марок…

Однак, на жаль, у ньому не враховано попередні пропозиції щодо понять розмивання, дискредитації та отримання неправомірного прибутку, а також досі відсутні положення про відшкодування збитків у певних випадках введення в оману. Особливо важливим питанням залишається фундаментальне визначення Китаєм права на торговельну марку як «виключного права на використання», а не як негативного права на заборону використання знака іншими особами — концепція, яка створює практичні труднощі щодо попередніх прав, процедур визнання недійсними та вимог про відшкодування збитків, а також відхиляється від міжнародних стандартів у рамках Угоди ТРІПС…

З метою підвищення чіткості та ефективності експерти рекомендують уточнити формулювання щодо захисних торговельних марок, вилучити з процедури призупинення експертизи неоднозначні терміни, такі як «загалом», надати судам можливість враховувати зміни обставин під час розгляду апеляцій, додати повноваження щодо знищення товарів, що порушують права, а також чітко перейти на термінологію «право на торговельну марку», одночасно посиливши захист попередніх законних прав. Загалом, хоча багато змін є позитивними, подальше вдосконалення дозволило б краще узгодити законодавство з потребами цифрової економіки та найкращими міжнародними практиками…» ***(Paul Ranjard, Huang Hui, Zhu Zhigang. Putting the draft revision of China's Trademark Law under the spotlight // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g8vr82ntedn7suwbuhog/sponsored-content/putting-the-draft-revision-of-chinas-trademark-law-under-the-spotlight). 16.04.2026).***

***

«Китай кардинально модернізував свою систему захисту комерційної таємниці завдяки прийняттю Державною адміністрацією з регулювання ринку (SAMR) Положення про захист комерційної таємниці 2026 року. Ця реформа, яка набере чинності 1 червня 2026 року, є найзначнішим оновленням за останні три десятиліття і прямо адаптує законодавство до вимог цифрової економіки. Головною інновацією є розширення визначення комерційної таємниці, яке тепер включає цифрові активи, такі як дані, алгоритми та код, а також ділову інформацію, наприклад, звички щодо транзакцій та наміри щодо покупок. Крім того, Положення тепер захищає «негативні знання», такі як дані про невдалі дослідження, що є надзвичайно важливим для галузей, які інтенсивно використовують дослідження, таких як фармацевтика та напівпровідники…

Нові правила значно знижують поріг для порушення адміністративного провадження та запроваджують ефективний механізм перенесення тягаря доказування. Якщо правовласник може довести, що його комерційна таємниця є істотно ідентичною інформації, яку використовував конкурент, що мав до неї доступ, то обов'язок довести законність джерела інформації покладається на ймовірного порушника. Для забезпечення цього ринковим регуляторним органам надано широкі повноваження з проведення розслідувань, включаючи можливість проводити обшуки приміщень, вилучати активи та перевіряти банківські рахунки. Санкції за порушення також були суттєво посилені: штрафи за серйозні випадки досягають 5 мільйонів юанів, а регламент тепер передбачає екстериторіальне застосування у випадках транскордонних порушень, що завдають шкоди китайським правовласникам…

Для бізнесу ця реформа створює чітку необхідність посилення внутрішнього контролю за дотриманням вимог. Компанії повинні систематично виявляти та класифікувати свої комерційні таємниці, впроваджувати надійні

технічні засоби контролю доступу — особливо в умовах дистанційної роботи — та посилювати договірні гарантії у відносинах із працівниками та партнерами. У сфері злиттів та поглинань Положення встановлює підвищені вимоги щодо проведення комплексної перевірки (due diligence) з метою уникнення відповідальності за незаконне привласнення комерційної таємниці третіми особами. Хоча ефективність цих заходів залежатиме від компетентності місцевих правоохоронних органів, Положення 2026 року свідчить про намір Китаю розглядати захист комерційної таємниці як стратегічний стовп своєї національної політики в галузі інновацій та конкуренції, приводячи свої стандарти у більшу відповідність до стандартів західних правових систем…» ***(Daniel Albrecht. The Protection of Trade Secrets in China: A Comprehensive Analysis of the New Legal Framework with Special Consideration of the 2026 Reform // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/protection-trade-secrets-china-comprehensive-analysis-new-legal-framework-special-consideration-2026-2026-04-28_en). 28.04.2026).***

***

Нова Зеландія

«Парламент Нової Зеландії обговорив і прийняв у першому читанні законопроект, покликаний забезпечити правовий захист пародії та сатири в рамках законодавства країни про авторське право. Законопроект про внесення змін до закону про авторське право (пародія та сатира), поданий депутатом від Партії зелених Кахурангі Картером, має на меті внести поправки до Закону про авторське право 1994 року, щоб уточнити, що використання твору для пародії або сатири є «добросовісним використанням» і, отже, не порушує авторське право, приводячи законодавство Нової Зеландії у відповідність до законодавства таких країн, як Австралія…

Під час дебатів Картер стверджував, що сатира є наріжним каменем демократії, який забезпечує підзвітність влади. Законопроект отримав рідкісну, широку міжпартійну підтримку: депутати від обох провідних партій визнали, що бути об’єктом глузувань («taking the mickey») є важливою складовою здорового публічного дискурсу та політичної культури Нової Зеландії. Однак «New Zealand First» була єдиною партією, яка на цьому етапі виступила проти законопроекту, а депутатка Дженні Маркрофт висловила занепокоєння тим, що законопроект «не згадує про моральні права» і не вирішує таких питань, як зазначення авторства та захист репутації оригінальних творців. Зараз законопроект направляється до Спеціального комітету з соціальних послуг та громади, де він буде відкритий для громадських коментарів» ***(Louis Collins. The House: Members Of Parliament Debate Ability To Take Mickey // Scoop Media (https://www.scoop.co.nz/stories/PO2604/S00023/the-house-members-of-parliament-debate-ability-to-take-mickey.htm). 05.04.2026).***

***

Республіка Корея

«Президентська рада Південної Кореї включила до свого 98-пунктного національного плану дій у сфері штучного інтелекту суперечливе виключення з авторського права, покликане дозволити несанкціоноване використання онлайн-творів, захищених авторським правом, для збору та аналізу даних штучного інтелекту. Ця пропозиція, спрямована на зменшення юридичних ризиків для розробників ШІ, які використовують текстовий та даних-майнінг, викликала бурхливий спротив з боку шістнадцяти груп авторів та правовласників, що представляють величезні сектори культурного експорту країни, зокрема музику, кіно та телебачення. Критики стверджують, що цей захід істотно підриває права приватної власності та перекладає тягар розвитку ШІ на творців, тоді як прихильники заявляють, що існуючі положення про справедливе використання є недостатніми для забезпечення необхідної правової визначеності для швидкозростаючої галузі ШІ, яка дедалі більше підживлюється багатомільйонними інвестиціями…

Ця дискусія ставить Південну Корею в центр регіонального розколу в політиці щодо балансу між підтримкою вітчизняних інновацій у сфері штучного інтелекту та захистом прав авторів. У той час як Японія прийняла обмежене виключення щодо текстового та даних-майнінгу, яке обмежує отримання комерційної вигоди від зібраного контенту, такі країни, як Австралія та Індія, взагалі відмовилися від подібних положень. Противники південнокорейської пропозиції виступають за модель ліцензування, за якою студії та видавці укладають комерційні угоди щодо доступу до високоякісних регіональних даних, аргументуючи це тим, що такий підхід зберігає потоки платежів та захист праці для митців без застосування законодавчих винятків. З огляду на провідну роль Південної Кореї у світовій індустрії розваг, її остаточне рішення щодо того, чи надавати пріоритет технологічному доступу над культурною компенсацією, може суттєво вплинути на те, як уряди інших країн світу реагуватимуть на вимоги сектору штучного інтелекту» ***(Sofiah Nichole Salivio. South Korea AI copyright plan sparks creator backlash // TechDay (https://itbrief.asia/story/south-korea-ai-copyright-plan-sparks-creator-backlash). 07.04.2026).***

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«З 1 квітня 2026 року у В'єтнамі набудуть чинності значні зміни до системи інтелектуальної власності (ІВ) відповідно до переглянутого Закону про інтелектуальну власність (Закон № 131/2025/QH15). Ця реформа спрямована на підвищення адміністративної ефективності, правової визначеності та приведення законодавства у відповідність до міжнародних стандартів шляхом уточнення порядку встановлення прав інтелектуальної

власності у трьох основних категоріях: авторське право та суміжні права, права промислової власності та права на сорти рослин. Зокрема, закон надає уряду повноваження визначати права ІВ на твори, створені штучним інтелектом, та підтверджує, що авторські права виникають автоматично після матеріального закріплення, тоді як права промислової власності — такі як патенти, торговельні марки та промислові зразки — переважно вимагають офіційної реєстрації або визнання відповідно до міжнародних договорів…

Ці зміни також модернізують процедури подання заявок, дозволяючи подавати їх як у паперовому, так і в електронному вигляді, а також встановлюють більш суворі вимоги до заяв. Заявки повинні бути складені в'єтнамською мовою, як правило, стосуватися одного об'єкта інтелектуальної власності (за винятком окремих випадків, що стосуються об'єднаних понять), а повна відповідальність за достовірність інформації покладається на заявника, причому подання неправдивих відомостей може призвести до анулювання права. Мабуть, найбільший вплив на бізнес має те, що переглянутий закон стандартизує та значно скорочує терміни розгляду; наприклад, термін розгляду патентів скорочується з 18 місяців до фіксованих 12 місяців, а для торговельних марок та промислових зразків — з 9 та 7 місяців відповідно до 5 місяців. Зрештою, ці реформи знижують процедурні бар'єри та зміцнюють довіру інвесторів, створюючи більш передбачуване та надійне середовище захисту інтелектуальної власності у В'єтнамі» ***(Vu Nguyen Hanh. Vietnam Tightens Intellectual Property Registration Framework from April 1, 2026 // Dezan Shira & Associates (https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-tightens-intellectual-property-registration-framework-from-april-1-2026.html/). 01.04.2026).***

***

«Міністерство громадської безпеки В'єтнаму оприлюднило проект постанови, що замінить Постанову № 25/2014/ND-CP, створюючи більш широку базу для боротьби з кіберзлочинністю та злочинами у сфері високих технологій, а також посилюючи заходи щодо протидії порушенням прав інтелектуальної власності в Інтернеті. У статті 9 проєкту наведено детальні приклади порушень авторських прав, суміжних прав та прав промислової власності в цифровому середовищі, зокрема несанкціоноване завантаження або пряма трансляція захищених творів, поширення посилань на незаконний контент, обхід технічних засобів захисту, використання штучного інтелекту для імітації творів інших осіб без значної оригінальності або вказівки авторства, а також продаж або реклама в Інтернеті підроблених товарів або товарів, що порушують патентні права. Він також спрямований проти співучасті, такої як невидалення контенту, що порушує авторські права, після отримання відповідного повідомлення, надання рекламних або платіжних послуг сайтам, що порушують авторські права, експлуатація платформ, що сприяють порушенню авторських прав, отримання прибутку від діяльності, що порушує авторські права, або приховування походження товарів та контенту,

що порушують авторські права… Відмінною рисою цього проекту є те, що він розширює повноваження поліції щодо забезпечення дотримання прав у таких сферах, як патенти, промислові зразки та доменні імена, вводить формулювання щодо авторського права у контексті штучного інтелекту та створює нові терміни у сфері промислової власності, що може вплинути на практику забезпечення дотримання прав. Хоча деякі положення залишаються досить загальними і можуть потребувати уточнення, цей проект знаменує собою значний зсув у політиці у бік посилення заходів із забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності у цифровій сфері у В'єтнамі та може збільшити ризики для платформ, посередників та інших постачальників онлайн-послуг» ***(Linh Duy Mai and Giang Hoang Bach. Draft Decree Has New Measures to Address Online IP Infringement in Vietnam // Tilleke & Gibbins International Ltd. (https://www.tilleke.com/insights/draft-decree-has-new-measures-to-address-online-ip-infringement-in-vietnam/). 03.04.2026).***

***

«В'єтнам удосконалив свою законодавчу базу у сфері інтелектуальної власності завдяки Указу № 100/2026/ND-CP, виданому 31 березня 2026 року та чинному з 1 квітня 2026 року. Цей указ покращує управління інтелектуальною власністю, забезпечення дотримання прав та комерціалізацію, вимагаючи від правовласників вести детальні переліки незареєстрованих активів інтелектуальної власності — із зазначенням правового статусу, строків захисту, витрат, використання, доходів та оціночної вартості — для забезпечення кращого внутрішнього управління, оцінки вартості, ліцензування, проведення комплексної перевірки та вирішення спорів. Він встановлює чітку правову основу для технологічно орієнтованого забезпечення дотримання прав, зокрема в Інтернеті, дозволяючи автоматизований моніторинг, аналіз даних, запити на видалення контенту, призупинення облікових записів та транскордонну координацію, що все це підтримується новими централізованими базами даних про інформацію щодо промислової власності, результати забезпечення дотримання прав та ціни транзакцій з ІВ…

Очікується, що ці бази даних сприятимуть підвищенню прозорості, покращенню оцінки ризиків та порівняльному аналізу ринку. Декрет також запроваджує збалансований механізм вирішення конфліктів між правами інтелектуальної власності, що перетинаються, дозволяючи пропорційні обмеження пізніших прав, якщо вони суттєво шкодять економічній цінності, створюють плутанину серед споживачів, перешкоджають нормальному використанню або порушують моральні права попередніх об'єктів захисту. Крім того, він уточнює критерії порушення прав на промисловий зразок — охоплюючи цілі вироби, компоненти, комплекти та навіть нематеріальні об'єкти — при цьому зосереджуючись на спільних основних візуальних ознаках та виключаючи суто функціональні або невидимі елементи… Правила щодо розпорядження товарами, що порушують права інтелектуальної

власності, були посилені, і тепер знищення є стандартним заходом, якщо не дотримано всіх суворих умов для некомерційного поширення (таких як усунення елементів, що порушують права, відсутність шкоди для навколишнього середовища та економічна експлуатація). Загалом, Указ № 100 свідчить про більш проактивний, технологічно орієнтований та комерційно спрямований підхід до інтелектуальної власності у В'єтнамі. Власники прав повинні переглянути свої внутрішні реєстри активів, оновити стратегії захисту прав в Інтернеті, переоцінити спори щодо перекриття прав та інтегрувати ці зміни у ширші стратегії ліцензування, оцінки, фінансування та управління портфелем» ***(Hoa Tran, Thi Ngoc Dung Pham, Son Tuan Do, Thi Nguyet Le. Vietnam: IP Enforcement Update - Online Enforcement, Data, Portfolio Value // Baker McKenzie (https://www.bakermckenzie.com/en/insight/publications/2026/04/vietnam-ip-enforcement-update-online-enforcement-data-portfolio-value). 23.04.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«**Прем'єр-ліга виступила з критикою запропонованих урядом Великої Британії реформ у сфері авторського права, пов'язаних зі штучним інтелектом, попередивши, що послаблення захисту авторських прав може завдати шкоди системі інтелектуальної власності, на якій ґрунтується її глобальна модель телетрансляцій та креативна економіка в цілому.** Документи, оприлюднені на підставі запиту про доступ до інформації, свідчать, що ліга стверджує, що сильне авторське право було фундаментальним для її успіху, та підкреслює його економічний вплив — забезпечення майже 100 000 робочих місць та створення близько 8 млрд фунтів стерлінгів на рік у валовій доданій вартості Великобританії — водночас ставлячи під сумнів, чи було належним чином враховано внесок спортивного сектору…

Хоча уряд згодом відмовився від планів, які дозволили б компаніям, що працюють у сфері штучного інтелекту, використовувати контент, захищений авторським правом, без дозволу, Прем'єр-ліга заявила, що такі зміни можуть поставити під загрозу важливий національний актив, сукупна вартість глобальних медіаправ якого, за прогнозами, до кінця поточного циклу перевищить 12 мільярдів фунтів стерлінгів. Уряд відповів, що після консультацій він більше не має пріоритетного підходу і надалі зосередиться на таких питаннях, як цифрові копії, маркування контенту, створеного ШІ, контроль і прозорість творців, а також допомога невеликим творчим колективам у ліцензуванні їхніх робіт» ***(Matt Hardy. Premier League criticise government over proposed AI copyright reform // City AM Limited (https://www.cityam.com/premier-league-criticise-government-over-proposed-ai-copyright-reform/). 07.04.2026).***

Сполучені Штати Америки

«Нещодавнє рішення Верховного суду у справі «Cox Communications» змінило ситуацію з онлайн-піратством та надало нового імпульсу розробці законодавства щодо блокування веб-сайтів у Конгресі США. Це рішення скасувало вирок на суму в мільярд доларів проти компанії Cox, що значно ускладнило правовласникам притягнення інтернет-провайдерів (ISP) до відповідальності за піратство їхніх абонентів, якщо вони не сприяють порушенню авторських прав…

У відповідь на цю невдачу для правовласників, за повідомленнями, триває двопалатна та двопартійна ініціатива під керівництвом сенатора Тома Тілліса та представниці Зої Лофгрен, спрямована на об'єднання їхніх окремих пропозицій в єдиний законопроект про блокування веб-сайтів. Очікується, що цей законопроект зобов'яже як інтернет-провайдерів, так і великих постачальників послуг DNS, таких як Google та Cloudflare, блокувати доступ до іноземних піратських сайтів на підставі судового рішення. Включення DNS-резолверів є значним і відносно новим підходом. Примітно, що представниця Лофгрен, яка була затятою противницею суперечливого законопроекту SOPA у 2012 році, тепер стверджує, що її пропозиція є більш «вузьким і цілеспрямованим підходом» до боротьби з піратством…

Окрему, паралельну ініціативу розробляє член Палати представників Даррелл Ісса, яка передбачає інший процедурний підхід і містить положення про компенсацію у разі, якщо сайт третьої сторони буде помилково «надмірно заблоковано». Хоча терміни розгляду законопроекту Тілліса-Лофгрена невідомі, на нього накладається жорсткий кінцевий термін, оскільки повноваження сенатора Тілліса закінчуються в січні 2027 року, що робить цю законодавчу ініціативу надзвичайно важливою для правовласників у правовому середовищі після скасування рішення у справі «Cox». ***(Ernesto Van der Sar. U.S. Lawmakers Work on Unified Site-Blocking Bill to Counter Online Piracy // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/u-s-lawmakers-work-on-unified-site-blocking-bill-to-counter-online-piracy/). 05.04.2026).***

***

«Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) оголосило про запуск нової пілотної програми «Запит на експертизу з урахуванням PCT» (PIER), яка застосовуватиметься до окремих заявок на національному етапі в США і вимагатиме від заявників підтвердження їхнього наміру продовжувати процедуру до призначення експерта. Рішення про те, які заявки будуть включені до програми, прийматиме USPTO, а не заявник. Після отримання «Запиту на інформацію» заявники матимуть два місяці на відповідь, обираючи між продовженням розгляду, відтермінуванням розгляду на 12 місяців або повним відкликанням заявки. Хоча метою USPTO є скорочення обсягу незавершених розглядів та підвищення ефективності,

програма викликає значні побоювання щодо відтермінування розгляду, збільшення витрат та негативного впливу на коригування терміну дії патенту (PTA)…

Основним недоліком є вплив програми на PTA. USPTO класифікує свій початковий «Запит на надання інформації» як «офіційне повідомлення», що зупиняє 14-місячний відлік PTA, який зазвичай діє на користь заявника доти, доки експерт не видасть офіційне повідомлення. Це, ймовірно, призведе до того, що заявники втратять PTA, який інакше був би їм наданий за цю початкову затримку. Крім того, якщо заявник обере варіант 12-місячної затримки, весь цей період буде зараховано як «затримку заявника», що ще більше зменшить його PTA… Ще однією важливою проблемою є те, що заявники, які вирішать відмовитися від своєї заявки, не отримають повернення сплачених зборів за пошук та експертизу. Ця програма залишає без відповіді низку ключових питань, зокрема щодо критеріїв відбору заявок, правових підстав для визнання такого запиту «офіційним повідомленням», а також відсутності стимулів для заявників відмовлятися від своїх вимог без повернення зборів…» ***(Courtenay C. Brinckerhoff. USPTO to Take a Piercing Look at National Stage Applications // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/uspto-take-piercing-look-national-stage-applications). 09.04.2026).***

***

«…16 березня 2026 року штат Вашингтон прийняв Законопроект Сенату № 5886, який вносить зміни до Закону штату про особисті права з метою протидії поширенню оманливих аудіо- та відеоматеріалів, створених за допомогою штучного інтелекту. З 11 червня 2026 року законодавство розширює існуючі заходи захисту, включивши до них «підроблені цифрові зображення», які визначаються як візуальні або аудіозаписи, що не відрізняються від ідентифікованої особи, спотворюють її висловлювання або поведінку та можуть ввести в оману розсудливу людину. Ці права поширюються як на живих, так і на деяких померлих осіб, що свідчить про значне посилення захисту цифрової ідентичності на рівні штату відповідно до більш широкої національної тенденції, що спостерігається в таких штатах, як Каліфорнія, Нью-Йорк і Теннессі…

Ця поправка запроваджує нові жорсткі заходи для стримування порушників, зокрема подвоєння розміру цивільного штрафу за порушення до 3 000 доларів — або до суми фактичних збитків та прибутків, що можна віднести на рахунок порушення, залежно від того, яка з цих сум є більшою — а також надає можливість стягнення компенсації за неекономічні збитки, такі як моральні страждання та шкода репутації, зокрема у випадках, пов’язаних із використанням «діпфейків». З огляду на ці підвищені ризики, підприємствам та творцям контенту рекомендується негайно переглянути свої робочі процеси щодо контенту, створеного за допомогою штучного інтелекту, оновити

договори з талантами та рамки згоди, щоб забезпечити врахування зображень, створених за допомогою штучного інтелекту, а також ретельно оцінити свою відповідальність. Хоча закон забезпечує нову правову базу, залишаються невизначені моменти, зокрема щодо того, як суди будуть тлумачити стандарт «ймовірності введення в оману» та як закон буде в кінцевому підсумку узгоджений із захистом сатири, пародії та коментарів, передбаченим Першою поправкою» ***(Washington State Expands Personality Rights Law to Cover AI-Generated Deepfakes // Cooley LLP (https://www.cooley.com/news/insight/2026/2026-04-06-washington-state-expands-personality-rights-law-to-cover-ai-generated-deepfakes). 09.04.2026).***

***

«Двопартійний законопроект штату Колорадо про створення нового виду господарського товариства під назвою «Artist Corporation» (A-Corp) одноголосно пройшов перше слухання в комітеті сенату штату. Пропонований «Закон про товариства митців штату Колорадо», ініціатором якого виступив співзасновник Kickstarter Янсі Стріклер, має на меті створити правову базу, спеціально призначену для митців, яка буде простішою у використанні, ніж традиційна форма ТОВ…

Основне положення закону про A-Corp гарантує, що митці зберігають принаймні 51% контрольного пакету прав на свої твори. Автор законопроекту, сенатор-демократ Джефф Бріджес, зазначив, що за такої структури «якби Тейлор Свіфт мала A-Corp, вона б не втратила контроль над альбомом «1989»». Прихильники, серед яких республіканець, автор законопроекту сенатор Марк Катлін, та артисти, які давали свідчення, стверджують, що A-Corp заповнює прогалину між комерційними підприємствами та некомерційними організаціями, що мають обтяжливе адміністративне навантаження. Стріклер також стверджує, що це створить колективну силу для артистів, яка дозволить їм домовлятися про такі пільги, як групове медичне страхування. Законопроект був натхненний зростаючою креативною економікою Колорадо, яка у 2024 році принесла місцевій економіці понад 3 мільярди доларів.

Лише одна особа — адвокат, який виступав від імені Асоціації адвокатів штату Колорадо, — виступила проти законопроекту, назвавши його «абсолютно непотрібним» та «жахливо сформульованим» і стверджуючи, що його положення вже можна реалізувати за допомогою стандартного товариства з обмеженою відповідальністю (LLC). Зараз законопроект передано до Комітету Сенату з питань асигнувань. У разі його ухвалення Колорадо стане першим штатом, який запровадить A-Corps — структуру, якою потенційно зможуть користуватися митці як на національному, так і на міжнародному рівні» ***(Sandy Battulga. Bill to help Colorado artists protect their intellectual property clears first hurdle at State Senate // Colorado Public Radio (https://www.cpr.org/2026/04/10/colorado-artists-protect-intellectual-property-bill/). 10.04.2026).***

«2 квітня 2026 року Комісія з ядерного регулювання (NRC) запропонувала нове правило, покликане прискорити впровадження цивільної ядерної енергетики шляхом спрощення процедури видачі комерційних ліцензій на проекти реакторів, які вже отримали дозвіл від Міністерства енергетики (DOE) або Міністерства оборони (DOD). Хоча ця ініціатива покликана підвищити ефективність розгляду та зменшити дублювання, вона створює значні ризики щодо інтелектуальної власності (ІВ), які розробники повинні враховувати під час подання документів до регуляторних органів… Згідно з пропонованим правилом, заявники повинні оприлюднити конкретні технічні деталі щодо функцій безпеки своїх конструкцій та того, як вони відрізняються від раніше затверджених версій. Оскільки ця інформація стає загальнодоступною, вона може вважатися «рівнем техніки» відповідно до статті 35 U.S.C. 102, що може призвести до визнання недійсними майбутніх патентних заявок на ті самі інновації; отже, розробникам рекомендується проконсультуватися з юристом з питань інтелектуальної власності, щоб переконатися, що всі патентні заявки подано до того, як вони подадуть свої конструкції до NRC…

Крім того, адаптація затвердженого урядом проекту для комерційних цілей породжує складні питання щодо авторства винаходу та права власності. Якщо в процесі комерційної адаптації задіяна інша команда, ніж та, що відповідала за розробку оригінального проекту для DOE або DOD, або якщо інновації розробляються спільно співробітниками компанії та сторонніми особами, існує значний ризик неправильного визначення винахідників — що може призвести до неможливості захисту подальших патентів — або до фрагментації прав власності. З метою захисту своїх активів розробники повинні встановити чіткі внутрішні протоколи для відстеження внесків як до оригінальних, так і до модифікованих проектів, а також забезпечити оформлення відповідних документів про передачу прав. Оскільки термін громадського обговорення цього правила триває до 4 травня 2026 року, розробникам ядерних реакторів рекомендується ретельно узгодити свої регуляторні стратегії та стратегії щодо інтелектуальної власності, щоб захистити свої інновації під час цього спрощеного процесу ліцензування…» ***(Josue A. Villalta. IP Implications of NRC's Proposed New Fast Lane for Licensing Reactor Designs Previously Approved by DOE or DOD // Knobbe Martens (https://www.knobbe.com/blog/ip-implications-of-nrcs-proposed-new-fast-lane-for-licensing-reactor-designs-previously-approved-by-doe-or-dod/). 15.04.2026).***

***

Сполучені Штати Мексики

«Мексика офіційно опублікувала суттєві поправки до Федерального закону про охорону промислової власності (FLPIP), запровадивши значні

зміни з метою модернізації патентної системи та підвищення гнучкості для заявників. Ключовим серед реформ є запровадження попередніх патентних заявок, що дозволяє заявникам забезпечити ранню дату подання з мінімальними вимогами перед поданням повної заявки протягом 12 місяців. Нові правила також створюють важливі запобіжні заходи, включаючи механізм відновлення прав пріоритету протягом двомісячного пільгового періоду після пропущення строку та процедуру відновлення процесуальних прав, втрачених через пропущення строків для таких дій, як відповідь на офіційні повідомлення…

Сам процес розгляду заяв стане більш ефективним: встановлено новий максимальний термін у один рік для винесення остаточного рішення після початку експертизи по суті, а також скорочено кількість повідомлень від відомства щодо експертизи по суті з чотирьох до двох. Хоча реформа надає нову гнучкість, вона також встановлює жорсткі терміни; наприклад, Мексиканське патентне відомство (IMPI) тепер може надавати п'ятиденний робочий термін для подання відсутніх документів про пріоритет. Крім того, сфера застосування зауважень третіх осіб була розширена з патентів до корисних моделей та промислових зразків. Ці зміни, які застосовуються до нових заявок, приводять патентну систему Мексики у більшу відповідність до міжнародної практики та забезпечують як більшу гнучкість, так і необхідність ретельного стратегічного планування…» ***(Sergio L. Olivares, Daniel Sánchez, Rommy Morales. Amendments to Mexico's Intellectual Property Law: Principal Aspects for Patent Practice // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/amendments-mexicos-intellectual-property-law-principal-aspects-patent-practice). 07.04.2026).***

***

«Мексиканське законодавство про інтелектуальну власність має низку унікальних рис, що забезпечують високий рівень захисту та відрізняють його від європейських стандартів, зокрема в сфері регулювання авторського права та торговельних марок. Однією з найпомітніших відмінностей є строк дії авторського права; у Мексиці майнові права тривають протягом усього життя автора плюс додаткові 100 років, що значно перевищує стандартний мінімум, встановлений Бернською конвенцією. Крім того, Мексика використовує систему «застереження прав» sui generis, що дозволяє здійснювати окрему реєстрацію назв, вигаданих персонажів та рекламних елементів у рамках законодавства про авторське право…

У сфері патентів Мексика пропонує гнучкий 12-місячний пільговий період щодо публічного розкриття інформації, а нещодавно запровадила процедуру подання попередніх патентних заявок — механізм, подібний до того, що діє у Сполучених Штатах, який дозволяє винахідникам забезпечити ранню дату подання заявки з мінімальними формальностями. Що стосується фармацевтичної галузі, то мексиканський орган з регулювання у сфері охорони здоров'я COFEPRIS відомий своїми надзвичайно швидкими термінами

розгляду, що часто сприяє швидшому виходу на ринок порівняно з європейськими аналогами…

Мексиканське законодавство про торговельні марки також має свої особливості, зокрема вимогу щодо подання заявки лише на один клас та систему, за якою Інститут промислової власності (IMPI) може відхиляти заявки на підставі попередніх реєстрацій без повідомлення власника попередньої торговельної марки. Водночас Мексика є світовим лідером у сфері визнання нетрадиційних торговельних марок; вона стала піонером у реєстрації ольфакторних марок, таких як аромат пластиліну Play-Doh, а також розширила свій перелік, включивши до нього марки руху, положення та мультимедійні марки. Закон також передбачає спеціальні заходи захисту «торгових назв» місцевих закладів та «торгових повідомлень» для рекламних слоганів. Варто зазначити, що у 2020 році Мексика вилучила з законодавства про торговельні марки заборони, пов'язані з мораллю та «добрими звичаями», зосередившись натомість виключно на громадському порядку. Під впливом міжнародних угод та нещодавніх реформ сфера інтелектуальної власності Мексики стрімко еволюціонує від бюрократичної необхідності до стратегічного інструменту національного економічного розвитку…» ***(Karla Loranca. Copyright Reservations, Trade Notices, and other curiosities of Mexican IP // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/copyright-reservations-trade-notices-and-other-curiosities-mexican-ip-2026-04-15_en). 15.04.2026).***

***

Японська Держава

«У грудні 2025 року Кабінет міністрів Японії представив проект «Кодексу принципів щодо захисту інтелектуальної власності та прозорості для належного використання генеративного штучного інтелекту», покликаного вирішити проблему зростаючої напруженості між технологічними інноваціями та правами творців контенту. Кодекс, який, як очікується, буде остаточно затверджений найближчим часом, відображає прихильність Японії до гнучкого регулювання на основі «м'якого права», що дозволяє уникнути обов'язкових санкцій на користь принципу «дотримуйся або поясни». Заохочуючи прозорість у всьому ланцюжку створення вартості ШІ — включаючи розробників, постачальників послуг та підприємства технічної підтримки — уряд прагне створити середовище «спільного творення», яке сприятиме довірі між суб'єктами ШІ, правовласниками та користувачами, не гальмуючи при цьому зростання жорстким законодавством…

Законопроект базується на трьох основних принципах: зобов'язання постачальників послуг штучного інтелекту оприлюднювати доступну інформацію про свої моделі, навчальні дані та структури управління; обов'язкове надання відповідей на запити правовласників щодо можливого

порушення прав інтелектуальної власності; а також врахування занепокоєнь користувачів стосовно джерел даних, на яких ґрунтується згенерований контент. Хоча цей підхід був схвально сприйнятий організаціями креативної індустрії як необхідний крок для захисту прав інтелектуальної власності, він викликав бурхливі дискусії в технологічному секторі… Бізнес-асоціації побоюються, що такі вимоги щодо прозорості можуть змусити розкривати комерційні таємниці, підірвати конкурентні переваги та створити операційні перешкоди, які поставлять компанії, що дотримуються вимог, у невигідне становище порівняно з тими, хто їх не дотримується. Поки Кабінет міністрів аналізує коментарі громадськості, остаточний варіант кодексу стане орієнтиром для політики Японії у сфері штучного інтелекту, даючи учасникам ринку зрозуміти, що прозорість та відповідальне управління даними стають дедалі важливішими складовими управління ризиками, пов'язаними зі штучним інтелектом» ***(Tsugihiro Okada and Fumiya Igarashi. Japan's draft "Principle Code" for generative AI: transparency, IP protection and challenges ahead // Connect On Tech (https://connectontech.bakermckenzie.com/japans-draft-principle-code-for-generative-ai-transparency-ip-protection-and-challenges-ahead/). 01.04.2026).***

***

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«Детективи БЕБ у Київській області спільно з кіберполіцією викрили та припинили діяльність двох організованих груп, які налагодили незаконне виробництво й збут контрафактних засобів захисту рослин під виглядом продукції відомих світових виробників агрохімікатів… За даними слідства, учасники схем, маючи досвід у сільському господарстві, організували повний цикл виготовлення фальсифікату, використовуючи хімічні речовини невідомого походження, харчові інгредієнти та навіть будівельні суміші, після чого фасували готову продукцію у підроблену тару й маркували її фірмовою символікою. Контрафакт збували агропідприємствам по всій Україні через інтернет, месенджери та поштові сервіси… Під час 16 санкціонованих обшуків у Черкаській та Миколаївській областях вилучено значні обсяги підробленої продукції, понад 4 тисячі одиниць пакувальної тари, обладнання, сировину та готівку, що свідчить про підготовку до нових партій фальсифікату. Наразі встановлені збитки правовласнику перевищують 2 млн гривень, а також з'ясовуються масштаби шкоди офіційним дистриб'юторам і можливі наслідки для фермерських господарств, які могли постраждати від використання контрафактних агрохімікатів. Шістьом учасникам груп повідомлено про

підозру за ч. 3 ст. 229 КК України, оперативний супровід здійснювала кіберполіція, а процесуальне керівництво — прокурори Спеціалізованої екологічної прокуратури Офісу Генерального прокурора; водночас відповідно до Конституції України всі зазначені особи вважаються невинуватими, доки їхню вину не буде доведено в суді…» ***(БЕБ ліквідувало схему виробництва та збуту контрафактних агрохімікатів під виглядом продукції відомих брендів // Бюро економічної безпеки України (https://esbu.gov.ua/news/beb-likviduvalo-skhemu-vyrobnytstva-ta-zbutu-kontrafaktnykh-ahrokhimikativ-pid-vyhliadom-produktsii-vidomykh-brendiv). 07.04.2026).***

***

«…Головним викликом у сфері захисту прав інтелектуальної власності в Україні залишається відсутність спеціалізованого Вищого суду з питань ІВ, створення якого планувалося ще під час реформи 2016 року. За словами судді Верховного Суду Ігоря Бенедисюка, попри наявність профільної палати у Касаційному господарському суді, розгляд частини таких спорів неспеціалізованими цивільними судами призводить до юрисдикційних конфліктів та ускладнює формування єдиної судової практики… Оскільки більшість об'єктів інтелектуальної власності створюється для комерційного використання, логічним є зосередження таких справ саме в господарській юрисдикції. Водночас нагальною є потреба системного оновлення процесуального законодавства, адже чинний ГПК України не повною мірою враховує специфіку забезпечення позовів та роботи з доказами у цій категорії справ. У Верховному Суді наголошують, що до повноцінного запуску спецсуду якість правосуддя можна підвищити шляхом запровадження вузької спеціалізації суддів у господарських судах. Крім того, судова система сьогодні стикається з новими викликами: необхідністю адаптації правозастосування до стрімкого розвитку технологій (зокрема штучного інтелекту) та складністю доведення розміру збитків у справах про порушення прав ІВ. Ефективним рішенням останньої проблеми може стати ширше застосування механізму фіксованих законодавством компенсацій, який уже успішно працює у сфері авторського права…» ***(В Україні досі немає спеціалізованого суду з інтелектуальної власності, а справи розпорошені між юрисдикціями // Судово-юридична газета (https://sud.ua/uk/news/ukraine/359351-v-ukraine-do-sikh-por-net-spetsializirovannogo-suda-po-intellektualnoy-sobstvennosti-a-dela-rassredotocheny-mezhdu-yurisdiktsiyami). 24.04.2026).***

***

«За матеріалами детективів Бюро економічної безпеки в Одеській області суд визнав винними трьох одеситок, які організували незаконний продаж підробленого спортивного взуття відомих світових брендів через інтернет і спеціалізовані магазини. До БЕБ звернувся представник компанії-правовласника торговельної марки, після чого під час досудового

розслідування було встановлено, що фігурантки налагодили збут контрафакту, завдаючи правовласнику матеріальної шкоди в особливо великому розмірі… Під час санкціонованих обшуків детективи виявили підпільний цех для маркування товару логотипами відомих брендів, а також склад із контрафактною продукцією; було вилучено підроблене взуття, банківські картки, чорнові записи, копії установчих документів і поштові накладні. За результатами експертиз збитки правовласнику перевищили 1,2 млн грн. Суд визнав трьох жінок винними за ч. 2 ст. 229 Кримінального кодексу України та призначив кожній покарання у вигляді штрафу, а процесуальне керівництво у справі здійснювала Одеська обласна прокуратура…» ***(Фейкові кросівки під логотипами світових брендів: одеситок оштрафували за незаконний бізнес // Бюро економічної безпеки України (https://esbu.gov.ua/news/feikovi-krosivky-pid-lohotypamy-svitovykh-brendiv-odesytok-oshtrafuvaly-za-nezakonnyi-biznes). 28.04.2026).***

***

«…Судова справа між HBO та Людмилою Ігнатенко, яка вважає, що її ім'я та ім'я її загиблого чоловіка були використані без дозволу в серіалі «Чорнобиль», отримала подальший розвиток після того, як Верховний Суд України підтвердив порушення її прав і зобов'язав компанію виплатити 500 тисяч гривень моральної компенсації… Попри це, гроші досі не були сплачені, а представники HBO, за словами адвоката позивачки, почали затягувати виконання рішення. Оскільки в компанії немає майна чи офісів в Україні, приватний виконавець наклав арешт на єдиний доступний актив — зареєстровані торговельні марки HBO. У разі невиконання рішення ці марки можуть бути виставлені на торги, що теоретично дає можливість новому власнику отримати права на бренд HBO в Україні та вимагати змін у його використанні на українському ринку…» ***(Валерія Шипуля. Скандал навколо серіалу "Чорнобиль" на пів мільйона: в Україні заарештували торговельні марки HBO // Люкс ФМ (https://kino.lux.fm/skandal-navkolo-serialu-chornobil-na-piv-miljona-v-ukrayini-zaareshtuvali-torgovelni-marki-hbo_n222596). 29.04.2026).***

***

«У Тернопільському міськрайонному суді заплановане на 30 квітня засідання у резонансній справі щодо авторських прав 89-річного художника Івана Марчука було перенесено на 6 травня через неявку одного з фігурантів… Суть спору полягає у намаганні митця визнати недійсним ліцензійний договір, укладений у 2020 році, який, на його думку, був підписаний під впливом обману та передбачає передачу прав на тисячі його творів на тривалий строк за символічну плату. Іван Марчук розцінює це як шахрайську схему та спробу незаконного заволодіння його творчим доробком, тоді як інший учасник справи Михайло Апостол категорично відкидає ці

звинувачення, називаючи їх безпідставними… Наразі суд призначив почеркознавчу експертизу для перевірки автентичності підписів на документі, і це рішення було залишено в силі апеляційною інстанцією, а на наступному засіданні 6 травня очікується продовження розгляду справи по суті» ***(У Тернополі відклали слухання у резонансній справі Івана Марчука // ПОГЛЯД (https://poglyad.te.ua/polityka/u-ternopoli-vidklaly-sluhannya-u-rezonansnij-spravi-ivana-marchuka.html). 30.04.2026).***

***

Австралійський Союз

«Судовий спір між виробником кави паном Річардсом та компанією «Black Star Pastry» щодо порушення прав на торговельну марку став серйозним попередженням для підприємців про суворі вимоги до реєстрації торговельних марок. Справа стосувалася торговельної марки «BLACKSTAR», яку пан Річардс зареєстрував виключно на своє ім'я. Однак суд встановив, що насправді марка перебувала у спільній власності пана Річардса та його дружини, пані Ендрюс, хоча її ім'я ніколи не було вказано серед заявників. Відповідно до Закону Австралії про торговельні марки 1995 року, суд постановив, що коли кілька сторін мають інтерес у торговельній марці, вони повинні подавати заявку на реєстрацію спільно. Суд визнав, що подання заявки лише одним із двох спільних власників створює недієздатну правову ситуацію, оскільки надає виключні статутні права одній особі, виключаючи іншу…

Відповідно, Федеральний суд постановив скасувати реєстрацію торговельної марки, що фактично позбавило пана Річардса можливості подати позов про порушення прав. У рішенні встановлено, що невказання всіх відповідних співвласників під час подання заявки є фатальною, невиправною помилкою, яка позбавляє реєстрацію чинності та унеможливлює будь-яке майбутнє застосування прав щодо третіх осіб. Ця справа підкреслює, що підприємства повинні забезпечити, щоб інформація про право власності — яка визначається авторством, попереднім використанням та наміром використовувати — була точно та достовірно відображена в будь-якій новій заявці, оскільки ці фундаментальні помилки не можна виправити ретроспективно» ***(Rebecca Currey and Cassandra Wong. When Your Trade Mark Registration Is A Flop: What Black Star Pastry Tells Us About Joint Trade Mark Ownership // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/en/insights/2026/australia/when-your-trade-mark-registration-is-a-flop-what-black-star-pastry-tells-us-about-joint-trade-mark-o). 10.04.2026).***

***

«У справі «The NOCO Company проти Brown and Watson International Pty Ltd» [2026] FCAFC 44 Повний федеральний суд Австралії встановив

важливий прецедент у патентній практиці, підтвердивши, що заявники, які подають заявки на відокремлені патенти, зобов'язані розкривати «найкращий спосіб», відомий їм на момент подання відокремленої заявки, а не на дату подання первісної батьківської (PCT) заявки. Це рішення є особливо важливим, оскільки Австралія дотримується суворих вимог щодо розкриття інформації про «найкращий метод» відповідно до Закону про патенти 1990 року — положення, яке відрізняється від стандартних вимог щодо достатності розкриття інформації та може призвести до постійного анулювання патенту у разі порушення. Оскільки такі недоліки не можна виправити шляхом внесення поправок, ця вимога щодо розкриття інформації є потужним захисним інструментом для осіб, яких звинувачують у порушенні патентних прав…

Суперечка виникла, коли компанія NOCO подала позов проти Brown and Watson за порушення патентів на похідні заявки, поданих через кілька років після первісної основної заявки. За цей проміжний період компанія NOCO доопрацювала свій комерційний продукт, внесла в нього технічні вдосконалення, які не були розкриті в заявках на похідні патенти. Хоча суддя першої інстанції спочатку постановив, що дата подання основної заявки є відповідним орієнтиром для оцінки «найкращого способу», Федеральний суд у повному складі скасував це рішення… Судді апеляційної інстанції аргументували, що обов'язки щодо розкриття інформації стосуються саме опису патенту, що розглядається — самої відокремленої заявки — та зазначили, що заявник відокремленої заявки може відрізнятися від заявника вихідної заявки. Відповідно, вони дійшли висновку, що «найкращий спосіб» має оцінюватися виходячи з знань заявника станом на дату подання відокремленої заявки.

Це рішення має серйозні наслідки для стратегії подання патентних заявок та ведення судових спорів в Австралії. Відтепер заявники повинні переконатися, що описи відгалужених патентів оновлено відповідно до найновішої версії їхнього найкращого методу, включаючи будь-які оптимізації чи зміни конструкції, внесені до комерційних варіантів реалізації з моменту подання основної заявки. Приховування такої інформації — чи то навмисно як комерційної таємниці, чи то через неуважність — тепер створює високий ризик визнання патенту недійсним… Однак це рішення має й стратегічний позитивний аспект: заявники, які не розкрили свій найкращий спосіб у базовій заявці, можуть виправити цю помилку в побічній заявці, за умови, що вони готові повністю розкрити свої найновіші знання. Зрештою, заявники на патенти повинні діяти з особливою обережністю, вирішуючи, чи відмовитися від винаходів або обмежити їх у базових заявках, щоб продовжити їх розгляд у побічних заявках, оскільки перехід до використання дати подання побічної заявки як орієнтира створює значне й постійне навантаження на підтримку чинності патенту» ***(Matthew Overett. Best method disclosure for divisional patent applications // Phillips Ormonde Fitzpatrick (https://www.pof.com.au/insights/best-method-disclosure-for-divisional-patent-applications/). 13.04.2026).***

«У справі «Bodum AG проти H.A.G Import Corpn (Australia) Pty Ltd (HAG)» [2026] FCA 238 Федеральний суд Австралії постановив, що копіювання дизайну товару конкурента не є автоматично оманливою поведінкою або підробкою товару відповідно до австралійського законодавства. Компанія Bodum стверджувала, що HAG незаконно скопіювала форму її двостінних склянок, але суд встановив, що Bodum не мала зареєстрованих прав інтелектуальної власності, таких як промислові зразки або торговельні марки, і не змогла довести, що споживачі асоціювали форму продукту саме з її брендом (вторинна репутація)… Хоча компанія HAG визнала факт навмисного копіювання, суд постановив, що цього недостатньо для встановлення факту введення в оману, зокрема через те, що HAG використовувала чіткий брендинг для розрізнення своїх товарів. Це рішення підтверджує, що копіювання елементів дизайну може бути законним за відсутності зареєстрованих прав інтелектуальної власності, а намір скопіювати є лише одним із факторів при оцінці поведінки, що вводить в оману. Загалом ця справа підкреслює важливість офіційного захисту прав інтелектуальної власності та демонструє, що без нього підприємства можуть мати обмежені можливості захисту навіть у разі навмисної імітації…» ***(Kate Hay, Cate Nagy, Jacob Flynn, Bianca Terlato. Bad intentions: Can you copy elements of a competitor's design? // Mallesons (https://pulse.mallesons.com/ip-whiteboard/bad-intentions-can-you-copy-elements-of-a-competitors-design/). 27.04.2026).***

***

«У справі «McCallum проти Projector Films Pty Ltd» [2026] FCA 173 Федеральний суд Австралії постановив, що Стівен Маккаллум (Stephen McCallum) був єдиним головним режисером документального фільму і що його авторські права були порушені через неправильне зазначення авторства у титрах фільму та рекламних матеріалах. Ця справа має важливе значення, оскільки вона роз'яснює, що поняття «головний режисер» визначається фактичною роллю та внеском у творчий процес, а не договірними формулюваннями. Суд також визнав, що спроби широко відмовитися від моральних прав через договір є недійсними, підкресливши, що будь-яка згода на використання повинна бути конкретною та належним чином оформленою відповідно до Закону про авторське право… Було встановлено, що введення в оману щодо зазначення авторства — наприклад, представлення іншої особи як головного режисера — порушує як моральні права, так і австралійське законодавство про захист прав споживачів, що підкреслює: форма, формулювання та розміщення титрів можуть мати юридичне значення. Крім того, суд виявив порушення договірних зобов'язань, пов'язаних із зазначенням авторства, затвердженням та оплатою. Загалом, це рішення підкреслює важливість точного зазначення авторства, ретельного складання договорів та дотримання як законів про авторське право, так і законів про захист прав споживачів, що має ширші наслідки для того, як творчі внески зазначаються в

різних галузях» ***(Kate Hay, Luke Hawthorne, Jacob Flynn, Ellie Nigro. McCallum v Projector Films: moral rights, principal director, and why credits counted // Mallesons (https://pulse.mallesons.com/ip-whiteboard/mccallum-v-projector-films-moral-rights-principal-director-and-why-credits-counted/). 28.04.2026).***

***

Європейський Союз

«У березні 2026 року Європейський суд (CJEU) у справі «Fauré Le Page проти Goyard» постановив, що торговельна марка може вводити в оману, якщо дата, вказана в знаку, наприклад «1717», створює враження багатовікового майстерності, спадщини та престижу, які насправді не підтверджуються історією бренду. Суд постановив, що таке оманливе враження може бути підставою для відмови у реєстрації або визнання недійсним відповідно до законодавства ЄС про торговельні марки, та підтвердив, що «якість» у цьому контексті включає не лише фізичні характеристики, а й ауру та репутацію, пов'язані з предметами розкоші. Те, чи є знак оманливим, залежить від того, як його сприймає відповідна аудиторія в контексті, включаючи супровідні слова, такі як «Париж», та загальну ринкову ситуацію, і намір ввести в оману не є необхідною умовою, якщо має місце фактичне введення в оману або існує серйозний ризик такого введення… Це рішення має особливе значення для брендів класу «люкс», оскільки воно свідчить про те, що придбання або відновлення старої назви не дає компанії автоматичного права претендувати на спадщину та ноу-хау значно старшого підприємства. Тому власникам брендів рекомендується переглянути дати заснування, що використовуються в їхніх торговельних марках, зберігати докази справжньої історичної спадкоємності та майстерності, а також, за необхідності, використовувати дати в маркетингових матеріалах, а не вказувати їх безпосередньо в самій торговельній марці» ***(Marianne Schaffner, Mathilde Grammont and Marie Legros. "Since 1717" when heritage becomes misleading in trademark law // Gowling WLG (https://loupedin.blog/2026/04/since-1717-when-heritage-becomes-misleading-in-trademark-law/). 02.04.2025).***

***

«11 березня 2026 року Загальний суд ЄС виніс рішення у справі T326/25, яким підтвердив відмову у реєстрації словесного знака «IMPRESS» для використання стосовно косметичних засобів, інструментів для манікюру та інструментів для педикюру. Відомство інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) спочатку відмовило в реєстрації на тій підставі, що термін не має розпізнавального характеру, і це рішення згодом було підтримане Апеляційною радою. Рішення Загального суду підкріплює суворі вимоги до розпізнавального характеру, особливо щодо знаків, що мають

«похвальний» характер, — тих, що виконують функцію рекламних повідомлень, а не вказують на комерційне походження…

Щоб бути придатним для реєстрації, товарний знак повинен ідентифікувати комерційне походження товару, дозволяючи споживачам розрізняти товари на ринку. Хоча хвалебні слогани чи рекламні повідомлення можуть бути зареєстровані, Суд наголосив, що вони повинні мати певний рівень оригінальності або резонансу, який викликає у споживача когнітивний процес. У даному випадку Суд визначив, що термін «IMPRESS» — який визначається як створення сильного, тривалого або сприятливого ефекту — слугує «банальним і самоочевидним» повідомленням, коли застосовується до косметичних засобів, призначених для поліпшення зовнішнього вигляду… Англомовна широка громадськість сприйматиме цей знак не як назву торгової марки, а як звичайну рекламну обіцянку щодо результатів використання товару. Суд роз'яснив, що навіть нечіткі рекламні повідомлення не вважаються автоматично розпізнавальними; знак повинен не просто підкреслювати бажані якості або призначення товарів, а й мати додаткові ознаки…

Заявник також стверджував, що відмова порушує принципи правової визначеності та рівного ставлення, посилаючись на попередню реєстрацію того самого знака для аналогічних товарів у 2011 році. Загальний суд відхилив цей аргумент, чітко зазначивши, що законність рішень щодо торговельних марок має оцінюватися виключно на підставі Регламенту ЄС про торговельні марки, а не на основі попередньої практики. Суд зазначив, що заявники не можуть посилатися на минулі, потенційно суперечливі рішення, щоб домогтися аналогічного результату щодо поточної заявки. Зрештою, це рішення ілюструє дедалі суворішу оцінку EUIPO щодо похвальних знаків, слугуючи суворим нагадуванням про те, що попередні реєстрації не гарантують успіху в майбутньому і що власники брендів повинні забезпечити, щоб їхні знаки мали достатню властиву їм розпізнаваність для виконання основної функції торговельної марки» ***(Armelle Blachier. EU General Court confirms IMPRESS is a laudatory trademark // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/en/insights/eu-general-court-confirms-impress-is-a-laudatory-trademark/). 08.04.2026).***

***

«Єдиний патентний суд (UPC) докорінно змінив систему розгляду патентних спорів у Європі, перетворивши її з розрізненої сукупності національних судових процесів на єдиний форум, де вирішуються питання великої ваги. Ключовою особливістю цієї нової системи є підхід до тлумачення формули винаходу, закріплений у статті 69 Європейської патентної конвенції. UPC вимагає послідовного тлумачення: те саме тлумачення, яке використовується для доведення порушення, має одночасно застосовуватися при оцінці дійсності. Це фактично усуває стратегічну лазівку, яка раніше дозволяла патентовласникам домагатися широкого тлумачення для викриття порушників, одночасно відстоюючи вузьке тлумачення, щоб уникнути

визнання патенту недійсним на підставі рівня техніки. Відповідно, фахівці більше не можуть розглядати тлумачення формули винаходу як гнучкий інструмент судового розгляду, оскільки широке тлумачення тепер несе підвищений ризик визнання патенту недійсним…

Ця зміна вимагає від фахівців у галузі патентного права більшої дисципліни на етапах складання та супроводу заявки. Опис винаходу має бути ретельно сформульований таким чином, щоб забезпечити комерційно корисний обсяг захисту, не визначаючи при цьому окремий варіант реалізації як «винахід», а власники патентів повинні використовувати залежні пункти формули винаходу для встановлення критично важливих запасних позицій. Крім того, оскільки заяви, зроблені під час розгляду заявки в Європейському патентному відомстві (EPO), можуть обмежити обсяг формули винаходу в подальших провадженнях в UPC, фахівці повинні управляти своїми портфелями з урахуванням можливих судових спорів у майбутньому…

Вибір між приєднанням до UPC — через систему єдиного патенту — та використанням традиційних європейських патентів вимагає ретельної стратегічної оцінки. UPC надає очевидні переваги для надійних, комерційно значущих патентів, пропонуючи централізоване забезпечення дотримання прав, спрощені засоби правового захисту та економічну ефективність у 18 державах ЄС. Однак ця «універсальна» ефективність є двосічним мечем, оскільки вона також наражає патент на ризик централізованого скасування, коли одна поразка може призвести до визнання патенту недійсним на всій території UPC. Отже, «чисті» та міцні патенти є ідеальними кандидатами для розгляду в UPC, тоді як слабкіші або малозначущі патенти у перенасичених технологічних галузях часто потребують більш обережного, традиційного підходу, що може передбачати використання механізму «відмови від участі». Зрештою, UPC не слід розглядати лише як варіант вирішення спорів після видачі патенту, а як систему, що вимагає проактивного планування протягом усього життєвого циклу патенту з метою максимізації його вартості та мінімізації ризиків» ***(Tim Laurens. UPC Claim Construction: What South African Practitioners and Clients Should Know // KISCH IP (https://www.kisch-ip.com/Articles/Read/491/UPC-Claim-Construction-What-South-African-Practitioners-and-Clients-Should-Know). 10.04.2026).***

***

«…Після майже шести років розслідування, яке розпочалося у 2020 році після загальноєвропейської поліцейської операції проти піратської мережі IPTV, що налічувала близько двох мільйонів абонентів, ймовірний ватажок Amir Z. — відомий як «Dash the Iranian» — визнав свою провину в Національному суді Іспанії разом із чотирма співвідповідачами. Спочатку прокуратура вимагала для нього 22,5 років ув’язнення та штраф у розмірі до 70 мільйонів євро за відмивання грошей, але в результаті угоди про визнання вини його покарання було скорочено до трохи більше двох років, а штраф — до 8

мільйонів євро, при цьому було також призначено виплату 12 мільйонів євро відшкодування правовласникам та конфіскацію активів…

У цій справі йшлося про звинувачення, пов'язані зі злочинами у сфері інтелектуальної власності, порушеннями ринкового законодавства та відмиванням грошей. Прокурори стверджували, що група відмила близько 25,1 млн євро через платіжні системи, криптобіржі, фіктивні компанії та підроблені рахунки-фактури, зокрема витрачаючи кошти на нерухомість у Барселоні, будівлю в Ірані та розкішні автомобілі. До справи приєдналися великі власники прав на розваги та спорт, зокрема Warner Bros, Netflix, Amazon, Disney та LaLiga, а рішення суду фактично припиняє судове переслідування, оскільки угода про визнання вини не підлягає оскарженню…» ***(Ernesto Van der Sar. RapidIPTV Kingpin 'Dash the Iranian' Gets Two Years Prison Under Spanish Plea Deal // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/rapidiptv-kingpin-dash-the-iranian-gets-two-years-prison-under-spanish-plea-deal/). 11.04.2026).***

***

«Апеляційний суд Єдиного патентного суду (UPC) у своєму рішенні UPC_CoA_8/2026 підтвердив, що європейський патент може набути унітарної дії лише в тому випадку, якщо він охоплює всі держави-учасниці з однаковим набором формул винаходу. Це рішення було ухвалено в результаті спору, в якому власник патенту прагнув отримати унітарний захист для патенту, що виключав Мальту — ситуація, що виникла через те, що первинна заявка на патент була подана у 2005 році, до того, як Мальта приєдналася до Європейської патентної конвенції… Власник стверджував, що ця територіальна розбіжність не залежала від нього, і просив про гнучкість у застосуванні умов єдиного захисту. Суд рішуче відхилив цей аргумент, застосувавши суворе, буквальне тлумачення статті 3(1) Регламенту (ЄС) № 1257/2012, яка вимагає однакового набору заяв у всіх державах-учасницях…

Визнавши, що єдиний патент є неподільним, самостійним правом, а не адміністративним об'єднанням національних прав, Суд встановив принцип «все або нічого»: будь-яка розбіжність у територіальному охопленні, незалежно від історичних обставин, унеможливлює доступ до єдиної системи. Це рішення забезпечує значну ясність та передбачуваність правової бази, гарантуючи цілісність єдиної системи…

Однак це також має серйозні практичні наслідки для власників патентів, особливо у фармацевтичному та біотехнологічному секторах, оскільки багато старих патентних портфелів, а також ті, що утворилися в результаті подачі подільних заявок до 1 березня 2007 року, тепер фактично виключені з єдиної системи захисту. Відповідно, власники цих патентів змушені покладатися на традиційні національні процедури визнання, втрачаючи тим самим очікувані економічні та адміністративні переваги єдиної системи. Зрештою, це рішення є попередженням про те, що будь-яка держава, яка пізно приєднається до європейської патентної системи, може мимоволі стати «відсутньою ланкою»,

яка заважатиме існуючим європейським патентам набути унітарної дії» ***(Lise Luciani. UPC ruling defines the limits of unitary patent protection // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/en/insights/upc-ruling-defines-the-limits-of-unitary-patent-protection/). 13.04.2026).***

***

«У справі, що стосувалася 54 фотографій Оріани Фаллачі, зроблених у 1991 році, італійський суд постановив, що ці зображення кваліфікуються як повноцінні фотографічні твори, захищені авторським правом, оскільки вони демонструють достатній рівень творчості у способі побудови візуального наративу, що пов'язує Фаллачі з Нью-Йорком, а не є лише механічним відтворенням реальності. Потім суд визнав Meta відповідальною як пасивного хостинг-провайдера лише з того моменту, коли вона отримала «кваліфіковану інформацію» про конкретний контент, що порушує авторські права, постановивши, що попередні скарги були неефективними, оскільки вони були надіслані не тій організації та не містили точних URL-адрес, тоді як пізніша повістка, в якій було вказано правильного адресата та перелічено понад 1 000 URL-адрес, була дійсним повідомленням…

Хоча компанія Meta видалила зображення після отримання повідомлення, суд визнав, що 37-денна затримка була занадто тривалою з огляду на попереднє попередження, і зарахував цей період до строку порушення. Щодо відшкодування збитків, суд відхилив простий підхід, заснований на роялті, і замість цього використав експертні бухгалтерські докази та тарифи SIAE, щоб присудити близько 72 000 євро грошового відшкодування, а також моральну компенсацію за порушення моральних прав, що в сумі склало понад 126 000 євро. Він також видав судову заборону, що зобов'язує Meta блокувати майбутні репости виявлених зображень, відповідно до прецедентного права ЄС, яке дозволяє цілеспрямоване запобігання повторним порушенням без накладення загального обов'язку моніторингу…

Це рішення узгоджується з європейськими нормами щодо відповідальності платформ, які постійно розвиваються, зокрема з нещодавньою судовою практикою Європейського суду та Законом про цифрові послуги, і на нього може вплинути рішення Верховного суду Італії, в якому зазначається, що обґрунтована обізнаність може випливати з достатньо детальних заяв правовласника навіть без офіційного повідомлення» ***(Julia Holden, Federico Casadei. Platform Liability and Copyright Protection for Photographs in the Digital Environment in Italy // Trevisan & Cuonzo (https://www.trevisancuonzo.com/en/2026/04/platform-liability-and-copyright-protection-for-photographs-in-the-digital-environment-in-italy/). 13.04.2026).***

***

«…Паризький кримінальний суд видав низку постанов про блокування веб-сайтів, спрямованих проти 35 доменів, що займаються

піратською трансляцією спортивних подій, та зобов'язав французьких інтернет-провайдерів, DNS-сервери, CDN-мережі та провайдерів VPN заблокувати доступ до них. Однак початкові клопотання іспанської футбольної ліги LaLiga були відхилені, оскільки суд визнав, що LaLiga не має правової легітимності за французьким законодавством як іноземна ліга, що не має необхідного французького представництва. Тоді французький ліцензіат LaLiga, beIN Sports France, втрутився у всі сім справ і успішно домігся видачі наказів від свого імені, довівши, що володіє ексклюзивними правами на трансляцію у Франції та зазнав збитків від піратства…

Ці постанови, які діятимуть до червня 2026 року та мають динамічний характер, що дозволяє згодом додавати нові домени, поширюються на таких основних посередників, як Orange, SFR, Free, Bouygues, Google, Cloudflare, Quad9 та низку VPN-сервісів, причому постанова щодо Cloudflare охоплює її сервіси DNS, CDN, проксі та WARP. Це рішення є знаковим, оскільки розширює сферу застосування французьких заходів боротьби з піратством на весь технічний стек, незважаючи на заперечення деяких відповідачів щодо суперечності цих заходів законодавству ЄС…» ***(Ernesto Van der Sar. Paris Court Issued Simultaneous Site Blocking Orders Against ISPs, DNS Resolvers and VPNs // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/paris-court-issued-simultaneous-site-blocking-orders-against-isps-dns-resolvers-and-vpns/). 13.04.2026).***

***

«Нещодавно кримінальний суд Брюсселя визнав колишнього співробітника компанії Barry Callebaut винним у зловживанні довірою після того, як він, за твердженнями, отримав доступ до хмарної системи свого колишнього роботодавця та завантажив конфіденційні файли, зокрема рецептури та маркетингові стратегії, після переходу на роботу до конкурента. Його засудили до шести місяців позбавлення волі, наклали штраф у розмірі 2 000 євро та зобов'язали виплатити компенсацію, що підкреслює зростаючу роль Бельгії як сприятливого юрисдикційного центру для захисту комерційних таємниць та конфіденційної інформації…

Ця справа підкреслює, що правовласники в Бельгії можуть подавати або цивільні позови, розгляд яких зазвичай відбувається швидше, або порушувати кримінальні справи, що можуть передбачати розслідування під керівництвом прокуратури та стосуватися таких правопорушень, як розголошення комерційної таємниці або злочини у сфері інформаційних технологій, але розгляд яких може тривати роками. Вона також відображає загальну тенденцію до посилення судового контролю у спорах щодо комерційної таємниці, що підкріплюється нещодавнім рішенням Верховного суду Бельгії, яке спростило правовласникам процедуру отримання доказів незаконного привласнення. Це рішення нагадує про те, що компанії повинні зберігати пильність, особливо під час найму співробітників з компаній-конкурентів, та проводити ретельну перевірку, щоб запобігти зловживанню конфіденційною інформацією» ***(Domien***

Op de Beeck, Narmeen Al Ganim. The Dark Side of Chocolate: Former Callebaut Employee Sentenced to Jail // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/en/insights/2026/belgium/the-dark-side-of-chocolate-former-callebaut-employee-sentenced-to-jail). 15.04.2026).

***

«Згідно з грецьким патентним законодавством, власники патентів можуть вимагати компенсації не тільки за фінансові збитки, а й за моральну шкоду, заподіяну порушенням прав, хоча раніше суди зазвичай присуджували відносно невеликі суми, які рідко перевищували 40 000 євро. Нещодавнє рішення Суду першої інстанції Афін у повному складі є значним відхиленням від цього консервативного підходу. У справі про порушення патентних прав, що стосувалася популярного фармацевтичного препарату, суд присудив 100 000 євро моральної шкоди інноваційній фармацевтичній компанії, чий дійсний патент був порушений виробником генериків, який випустив свій продукт «на ризик»… Генеричний препарат продавався за значно нижчими цінами, що спонукало пацієнтів відмовитися від патентованого референтного препарату та спричинило несподіване збільшення суми доплати з боку пацієнтів у період дії патенту. Суд дійшов висновку, що така поведінка негативно вплинула на репутацію патентовласника серед медичних працівників та пацієнтів, знизила економічну цінність патенту та створила враження, нібито патентований винахід не є унікальним або не має комерційного успіху, а також що патентовласник не здатний ефективно захищати свої права. Відхиливши аргумент відповідача про те, що конкретна шкода не була доведена, суд дійшов висновку, що моральна шкода була заподіяна незалежно від матеріальних збитків, і визнав обґрунтованим присудження компенсації з огляду на тривалі та значні витрати, понесені власником патенту на розробку. Це рішення, ймовірно, стане важливим прецедентом у грецькій патентній судовій практиці, зокрема щодо визнання та кількісної оцінки моральної шкоди у справах про порушення прав інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі» ***(Constantinos Kilimiris. Greek court awards 'exceptional' €100,000 as moral prejudice damages for patent infringement // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g9ippx4ryoxujsgmoglc/sponsored-content/greek-court-awards-exceptional-100-000-as-moral-prejudice-damages-for-patent-infringement). 20.04.2026).***

***

«…Португальський суд з питань інтелектуальної власності підтвердив часткову реєстрацію торговельної марки «Viva a Vida» компанією Lisboa Editora, S.A., незважаючи на заперечення з боку Frida Kahlo Corporation, власника попередньої торговельної марки «Viva la Vida», яка широко відома завдяки культовій останній картині Фріди Кало (Frida Kahlo). Суд визнав високий ступінь схожості між знаками, зазначивши,

що незначна лінгвістична відмінність («la» проти «a») є недостатньою для усунення фонетичної та концептуальної близькості…

Однак суд не встановив ймовірності виникнення плутанини, оскільки оскаржуваний знак стосувався виключно послуг класу 41 (освіта, навчання та культурна діяльність), які були визнані достатньо відмінними від товарів, охоплених попереднім знаком класу 16 (книги, друковані матеріали та канцелярські товари). Згідно з португальським законодавством, ймовірність виникнення плутанини вимагає сукупної наявності схожості знаків та схожості товарів/послуг, що оцінюється комплексно на основі їхнього характеру, призначення, способу використання, каналів збуту та відповідної аудиторії…

Це рішення відображає традиційний та формалістичний підхід, який надає пріоритет об'єктивним відмінностям між матеріальними товарами та нематеріальними послугами, тим самим обмежуючи сферу захисту попереднього знака. Хоча це рішення сприяє збалансуванню конкуруючих прав та дозволяє уникнути надмірного розширення захисту торговельної марки, воно зазнало критики за те, що, ймовірно, недооцінює функціональну взаємодоповнюваність та ризик асоціативної плутанини, особливо з огляду на значну схожість знаків та культурне значення фрази «Viva la Vida». Загалом, ця справа підкреслює важливість точного формулювання специфікації та виклики, пов'язані із захистом добре відомих знаків у різних класах у португальській системі торговельних марок» ***(Diogo Antunes. Frida Kahlo's Viva la Vida and affinity limits in Portuguese case law // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g9h8eitciowriexk8ao0/sponsored-content/frida-kahlos-viva-la-vida-and-affinity-limits-in-portuguese-case-law). 20.04.2026).***

***

«У важливому рішенні, що має далекосяжні наслідки для сфери музичного семплінгу, Суд Європейського Союзу (CJEU) уточнив межі винятку щодо «пастишу» відповідно до Директиви ЄС про авторське право, що потенційно може змінити результат багаторічної судової суперечки між німецькими піонерами електронної музики Kraftwerk та продюсером Мозесом Пелхемом (Moses Pelham**).** Суперечка, що розпочалася у 1999 році, стосується несанкціонованого використання Пелхемом двосекундного семплу ударних з пісні Kraftwerk «Metall auf Metall» 1977 року у синглі 1997 року…

Після багаторічних розглядів у німецьких та європейських судах вирішальним у справі стало питання, чи можна семплінг Пелхема вважати «пастишем». Тепер CJEU визначив пастиш як творчий твір, що нагадує існуючий твір, але при цьому помітно відрізняється від нього, утворюючи «художній або творчий діалог». Хоча CJEU не виніс рішення щодо конкретної справи Kraftwerk, а повернув її до Федерального суду Німеччини для остаточного вирішення, це широке тлумачення зміцнює правову позицію

Пелхема та «відкриває двері» для інших митців щодо використання семплів без попереднього дозволу, за умови, що таке використання становить впізнаване художнє посилання на оригінальний твір» ***(Matt Mullen. Kraftwerk copyright battle rages on as CJEU delivers landmark ruling in sampling case // Future Publishing Limited Quay House (https://www.musicradar.com/artists/kraftwerk-copyright-battle-rages-on-as-court-of-justice-of-the-eu-delivers-landmark-ruling). 21.04.2026).***

***

«Апеляційний суд Турина залишив у силі рішення про відхилення позовів щодо порушення авторських прав та недобросовісної конкуренції проти футбольного клубу «Juventus» у спорі стосовно його онлайн-вікторини «JOFC», формат якої, як стверджували розробники футбольного додатка-вікторини «J-Game», був скопійований. Застосовуючи принципи, розроблені для телевізійних форматів, до онлайн-форматів, суд постановив, що для захисту авторських прав формат повинен містити конкретні оригінальні елементи — зокрема назву, базову структуру оповіді, сценічний апарат та повторюваних персонажів — які створюють повторювану пояснювальну структуру… У даному випадку суд дійшов висновку, що багато функцій додатка вже були поширені в існуючих відеоіграх і не мали необхідної специфічності та оригінальності, являючи собою лише незначні варіації вже існуючих конкурсів прогнозів. Він також визначив істотні відмінності між цими двома форматами: додаток був програмою для смартфонів, відкритою для широкої аудиторії та монетизованою за рахунок реклами, тоді як «JOFC» був інтегрований в офіційний веб-сайт «Juventus», доступний лише зареєстрованим членам фан-клубу, містив подвійні рейтинги та пропонував ексклюзивні призи у вигляді сувенірної продукції…

Це рішення відповідає усталеній італійській судовій практиці щодо критеріїв оригінальності форматів і нагадує про те, що для підкріплення будь-яких майбутніх судових позовів необхідно заздалегідь, зокрема під час переговорів, зібрати переконливі докази як щодо можливості захисту, так і щодо факту порушення. Загалом це рішення ще раз підкреслює, що не кожна творча ідея чи незначна варіація підпадає під захист авторського права згідно з італійським законодавством» ***(Andrea Vantini. When a Football App Fails to Score in Court // Bird & Bird (https://mediawrites.twobirds.com/post/102mqku/when-a-football-app-fails-to-score-in-court). 22.04.2026).***

***

«…20 квітня 2026 року Загальний суд Європейського Союзу відхилив позов організації «Незалежні фермери Ірландії» (Independent Farmers of Ireland, IFOI) проти Європейської комісії щодо реєстрації захищеного географічного зазначення «Irish Grass Fed Beef», яке тепер поширюється

на яловичину, вироблену на всій території острова Ірландія, включаючи Північну Ірландію. Ця позначка була розширена після того, як An Bord Bia, ірландське агентство з просування продуктів харчування та напоїв, запропонувало внести поправку до специфікації продукту, а Комісія зареєструвала змінену версію у 2023 році…

IFOI стверджувала, що розширення сфери застосування географічного зазначення (PGI) є істотною зміною, яка мала б вимагати проведення нової національної процедури оскарження, і що Комісія мала б самостійно перевірити, чи ця процедура була проведена належним чином. Суд відхилив ці аргументи, постановивши, що Комісія може покладатися на підтвердження держави-члена про те, що необхідна національна процедура була завершена, і не зобов'язана самостійно перевіряти виконання внутрішніх процедурних кроків.

У результаті IFOI було зобов'язано відшкодувати судові витрати Комісії, при цьому організація має право подати апеляцію до Суду ЄС протягом двох місяців. Це рішення підкреслює, що оскарження національної стадії реєстрації географічного зазначення слід подавати до відповідного національного органу чи суду, а після того, як держава-член підтвердить відповідність вимогам, процедурні заперечення проти рішення Комісії про реєстрацію буде важко обґрунтувати» ***(United Kingdom opts for an opt-out model on copyright and AI - General Court dismisses challenge to Irish Grass Fed Beef geographical indication // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/united-kingdom-opts-opt-out-model-copyright-and-ai-general-court-dismisses-challenge-irish-grass-fed-2026-04-30_en). 30.04.2026).***

***

Канада

«У справі «ProSlide Technology Inc. проти WhiteWater West Industries, Ltd.» (2026 FCA 59) Федеральний апеляційний суд Канади (FCA) надав важливі роз'яснення щодо недійсності патентів у зв'язку з надмірною широтою охоплення та практичною значущістю. Скасувавши рішення суду нижчої інстанції про те, що патенти ProSlide на «Water Ride» є недійсними через надмірну широту охоплення, FCA підтвердив, що, хоча патент не може юридично претендувати на більше, ніж було фактично винайдено — що ґрунтується на «теорії угоди» патентного права — суддя першої інстанції помилився, покладаючись на свідчення винахідника та експертні докази для визначення суттєвих ознак винаходу. Натомість FCA постановив, що саме опис патенту є найнадійнішим показником того, що мав на увазі винахідник. Оскільки в описі чітко описано варіації та альтернативи нібито відсутніх основних ознак (таких як конкретні комбінації кутів крену та нахилу), формула винаходу не була надмірно широкою…

Розглядаючи зустрічну апеляцію щодо корисності, FCA підтримав рішення суду першої інстанції про дійсність формули винаходу, підтвердивши низький правовий поріг у вигляді «навіть найменшої ознаки» корисності. Суд відхилив аргумент компанії WhiteWater про те, що для виконання вимоги щодо розкриття інформації, необхідної для обґрунтованого прогнозування корисності, необхідні фізичні випробування. Натомість він визнав, що патентні специфікації, які розкривали комп'ютерні симуляції траєкторій руху, надавали достатню фактичну основу та обґрунтовану аргументацію для демонстрації того, що заявлені характеристики гірки були працездатними, а не спекулятивними. Для фахівців у галузі патентів це рішення підкреслює необхідність складання специфікацій, які чітко окреслюють варіації та альтернативи, щоб запобігти визнанню вимог надмірно широкими, одночасно забезпечуючи, щоб розкриття інформації відображало обґрунтовану конструкцію для задоволення помірних вимог щодо обґрунтованого прогнозу корисності» ***(Mitchell Leibovitch, Paul Jorgensen, Brian Chau. Appeal court rules on patent invalidity: Overbreadth and utility in ProSlide v WhiteWater // Norton Rose Fulbright Canada LLP (https://www.nortonrosefulbright.com/en-ca/knowledge/publications/2cde05f1/appeal-court-rules-on-patent-invalidity). 02.04.2026).***

***

«Роботодавцям не слід покладатися виключно на передбачену законом презумпцію права власності на авторські права згідно зі статтею 13(3) Закону про авторське право, про що свідчить нещодавнє рішення Апеляційного суду Онтаріо у справі «Nexus Solutions Inc. проти Krougly». У цій справі суд відхилив позов роботодавця щодо права власності на авторські права на конкурентний програмний продукт, таємно розроблений старшим інженером-програмістом. Суд підтвердив, що для того, щоб роботодавець мав авторські права відповідно до Закону, твір повинен бути створений «у процесі» роботи — умова, що визначається фактичними обов’язками працівника, а не його потенційними обов’язками. Оскільки роль інженера в компанії Nexus була суворо обмежена підтримкою існуючого програмного забезпечення і не включала створення нових продуктів, конкурентне програмне забезпечення виходило за межі його трудових обов’язків, що позбавило роботодавця права на захист відповідно до законодавства про авторське право…

Це рішення підкреслює вразливість роботодавців, які не мають чітких письмових трудових договорів. Апеляційний суд наголосив, що право власності, передбачене законом, не гарантується навіть для керівників або працівників із тривалим стажем роботи, особливо за відсутності письмового договору. Щоб зменшити ці ризики, ця справа містить кілька важливих уроків для роботодавців... По-перше, підприємства повинні укладати вичерпні письмові трудові договори, що містять чіткі положення про передачу прав інтелектуальної власності, які для набуття юридичної сили мають бути

підписані в письмовій формі. По-друге, роботодавцям слід уникати припущень, що ґрунтуються на минулому досвіді чи стажі роботи; довіра та лояльність не замінюють необхідності офіційного документального підтвердження. По-третє, оскільки законодавство про авторське право забезпечує лише обмежений захист від конкурентних дій співробітників, компанії повинні застосовувати більш широкий набір обмежувальних положень, включаючи положення про заборону конкуренції та заборону переманювання клієнтів, а також договірні зобов'язання, що вимагають від співробітників присвячувати роботодавцю «весь свій час і увагу». Нарешті, у міру зміни обов'язків організації повинні регулярно переглядати посадові інструкції та угоди про інтелектуальну власність, щоб гарантувати, що ці заходи захисту залишаються надійними, ефективними та відповідають поточним обов'язкам співробітника» ***(Meredith Bacal and Meaghen Russell. Working for or against you: Copyright ownership and the "course of employment" // Dentons (https://www.dentons.com/en/insights/newsletters/2026/april/9/dentons-intellectual-property-hub/working-for-or-against-you-copyright-ownership-and-the). 09.04.2026).***

***

«…У Канаді Федеральний суд є найкращим місцем розгляду судових спорів щодо фармацевтичних патентів завдяки своїй загальнонаціональній юрисдикції, спеціалізованим знанням та ефективним процедурам. На відміну від провінційних судів, він може вирішувати питання щодо порушення прав та дійсності патентів на території всієї країни в рамках однієї справи, що робить його більш доцільним для спорів, які стосуються національних ринків…

Суд накопичив значний досвід у вирішенні складних патентних справ, спираючись на роботу спеціалізованих патентних палат та досвідчених суддів, обізнаних у наукових і технічних питаннях. Він також забезпечує ефективне управління справами, вимоги щодо раннього розкриття інформації, надійні процедури розкриття доказів, захист конфіденційності та своєчасне ухвалення рішень — фактори, що мають особливе значення у фармацевтичних спорах, де час відіграє вирішальну роль і які регулюються нормативно-правовими рамками. Його обширна база прецедентів забезпечує сторонам у судовому процесі послідовність і передбачуваність…

У перспективі серед основних правових змін у 2026 році слід відзначити еволюцію тлумачень таких понять, як об'єкти, що підлягають патентуванню, попереднє оприлюднення, надмірна широта формули винаходу та відшкодування збитків, пов'язаних із затримкою виходу на ринок. Загалом Федеральний суд залишається центральним та стратегічно вигідним майданчиком для вирішення спорів щодо фармацевтичних патентів у Канаді…» ***(****Benjamin Reingold, Melissa Dimilta, Lorelei Graham, Stephen Burns.* ***Canada's Federal Court as a Venue for Pharmaceutical Patent Litigation // Bennett Jones***

LLP (https://www.bennettjones.com/Insights/Blogs/Northern-Advantage-Canadas-Federal-Court-as-a-Venue-for-Pharmaceutical-Patent-Litigation). 23.04.2026).

***

Китайська Народна Республіка

«У сучасній комерційній практиці підприємства, яким загрожує порушення патентних прав, часто стикаються зі стратегічною дилемою: поступка вимогам патентовласника несе ризик втрати частки ринку та інвестицій, тоді як пасивність створює шкідливу правову невизначеність. Китайське законодавство передбачає активний правовий інструмент для вирішення цієї проблеми: декларативне рішення про відсутність порушення (або позов про визнання відсутності порушення). Цей позитивний засіб правового захисту дозволяє ймовірному порушнику звернутися до суду з проханням про винесення обов'язкового рішення щодо того, чи становлять його дії порушення, що ефективно усуває правову неоднозначність та запобігає подальшим утискам…

Для порушення такого позову необхідно дотриматися певних процесуальних вимог: власник патенту повинен офіційно заявити про порушення, адресат повинен відповісти письмовою вимогою до власника патенту або відкликати попередження, або порушити судову справу, а власник патенту повинен не вжити заходів у встановлений законом строк — протягом одного місяця з моменту отримання вимоги або двох місяців з дати її відправлення. Суди суворо вимагають дотримання цих умов. Судова практика Верховного народного суду підтверджує, що право на подачу такого позову не обмежується безпосереднім одержувачем повідомлення про порушення; суб'єкти, комерційні інтереси яких зазнали шкоди, — такі як дистриб'ютори або інвестори — також кваліфікуються як «зацікавлені сторони»…

Однак компаніям слід пам'ятати, що судові витрати, зокрема гонорари адвокатів, зазвичай не підлягають відшкодуванню в рамках позовів про визнання права, оскільки суди розглядають основну мету таких позовів у вирішенні правової невизначеності, а не у присудження компенсації. Якщо дії патентовласника становлять зловживання правами або недобросовісну конкуренцію, для стягнення збитків необхідно буде подати окремий позов. Крім того, нещодавно прийняті 2025 політик Національного управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) запровадили адміністративний механізм, що дозволяє сторонам звертатися за консультативною думкою щодо порушення прав, що може слугувати швидшою, хоча й менш прецедентною, альтернативою судовому розгляду. Зрештою, компаніям, які стикаються з необґрунтованими звинуваченнями у порушенні патентних прав, рекомендується зберігати всю кореспонденцію, надсилати офіційні письмові вимоги та ініціювати позов про визнання права, якщо власник патенту не домагається своїх вимог, забезпечуючи тим самим можливість продовження

законної господарської діяльності в умовах верховенства права» ***(Against Allegations of Patent Infringement: A Legal Remedy for Proactive Resolution // AFD China Intellectual Property Law Office (https://www.afdip.com/insights/Articles/Patent/2026/0413/2238.html). 09.04.2026).***

***

«…У ході місячної операції з боротьби з піратством під кодовою назвою «Magpie» митна служба Гонконгу заарештувала сімох осіб та вилучила обладнання на суму близько 500 000 гонконгських доларів за підозрою у порушенні Закону про авторське право. Заходи, що тривали з 16 березня по 15 квітня, були спрямовані проти клубів, барів та інтернет-продавців, які займалися неліцензійним використанням та продажем караоке-систем із завантаженими піратськими піснями та ігрових консолей із піратськими відеоіграми… Завдяки аналізу великих даних та інформації, наданій правовласниками, співробітники провели рейди в 14 комерційних приміщеннях та двох житлових приміщеннях у різних районах міста, в результаті чого було вилучено 28 караоке-систем та інше аудіо- та відеообладнання, що порушувало авторські права. Згідно із законодавством Гонконгу, володіння копіями творів, захищених авторським правом, з комерційною метою є кримінальним правопорушенням, яке карається штрафом у розмірі до 50 000 гонконгських доларів за кожну незаконну копію та позбавленням волі на строк до чотирьох років, що підкреслює рішучість митної служби щодо суворого дотримання прав інтелектуальної власності» ***(Seven arrested in customs' crackdown on karaoke copyright infringement // The Standard (https://www.thestandard.com.hk/news/article/329622/Seven-arrested-in-customs-crackdown-on-karaoke-copyright-infringement). 17.04.2025).***

***

«Верховний народний суд Китаю (SPC) прискорює розробку судових рекомендацій, спрямованих на вдосконалення розгляду спорів, пов'язаних зі штучним інтелектом, у рамках більш широких заходів щодо посилення захисту інтелектуальної власності у високотехнологічних галузях. У 2025 році китайські суди розглянули 552 600 нових справ про інтелектуальну власність і завершили 539 600, у тому числі 64 000 цивільних справ першої інстанції, пов'язаних із технологічними спорами щодо інтелектуальної власності в таких галузях, як інтегральні схеми, промислові верстати, високотехнологічні прилади, базове програмне забезпечення, сучасні матеріали та біовиробництво…

Суди також розглянули 908 справ, пов'язаних із правом власності на дані та операціями з даними, що на 25,6 % більше, ніж у попередньому році, приділивши особливу увагу цивільним справам щодо контенту, створеного штучним інтелектом, та параметрів моделей штучного інтелекту. Віце-президент SPC Тао Кайюань підкреслив, що нові рекомендації мають на меті

спрямувати розвиток ШІ на досягнення «корисних, безпечних та справедливих» результатів шляхом уточнення правил щодо прав на дані та їхньої власності, забезпечення балансу між захистом законних прав власників ресурсів даних, обробників, користувачів та операторів продуктів, а також сприяння інтеграції цифрової та реальної економік…

Посилення захисту прав інтелектуальної власності вважається ключовим чинником технологічних інновацій, що збільшує стимули для підприємств інвестувати в науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи у високовитратних та високоризикових галузях і сприяє зміцненню стійкості ключових промислових ланцюгів. Це відповідає пріоритетам національної політики, зокрема наголосу Центральної економічної робочої конференції на посиленні науково-технічних інновацій, що ініціюються підприємствами, та покращенні захисту інтелектуальної власності у нових галузях, а також пропозиціям 15-го п'ятирічного плану щодо вдосконалення систем інтелектуальної власності у нових секторах, покращення державних послуг у сфері інтелектуальної власності та розвитку платформ для технологічних транзакцій і пілотних проектів зі стандартизації» ***(Zhang Weilan. China's top court moves to draft guidelines to tackle AI-related disputes // Global Times (https://www.globaltimes.cn/page/202604/1359360.shtml). 20.04.2026).***

***

«Верховний народний суд Китаю (SPC) надав принципові роз'яснення щодо захисту авторських прав на програмне забезпечення у своєму нещодавньому рішенні, яким було скасовано рішення суду нижчої інстанції та присуджено компенсацію у розмірі 22,5 млн юанів. Це рішення свідчить про фундаментальний зсув у бік більш суттєвого та витонченого захисту для розробників програмного забезпечення. Ключовим моментом є уточнення тягаря доказування; SPC постановив, що після того, як правовласник надає очевидні докази, такі як реєстраційні свідоцтва та архіви вихідного коду, на нього не слід несправедливо покладати тягар доведення «негативних фактів», таких як відсутність модифікації програмного забезпечення. Цей більш збалансований підхід доповнюється витонченим багатовимірним методом визначення «істотної схожості», який тепер виходить за межі простого порівняння коду та включає структури баз даних, ідентичні дефекти програмного забезпечення та навіть навмисно приховані елементи, що використовуються для уникнення виявлення…

Це рішення також підкреслює прихильність Китаю до рішучого правозастосування та запобіжних заходів. При визначенні значного розміру відшкодування збитків суд проаналізував ринкові дані, рівень рентабельності галузі та масштаби порушення. Крім того, Верховний народний суд продемонстрував підхід до відповідальності, що охоплює «весь ланцюжок», визнавши спільну відповідальність кількох пов'язаних юридичних осіб та колишніх співробітників, проаналізувавши корпоративні структури з метою

виявлення скоординованих дій з незаконного привласнення та комерціалізації. Для встановлення технічних фактів за відсутності повного вихідного коду суд успішно використав реверс-інжиніринг та аналіз баз даних, зберігаючи при цьому суворий контроль над односторонніми експертними висновками. У перспективі ця справа вказує на еволюцію судової практики, де стандарти доказування стають більш сприятливими для правовласників, на витончені порушення реагують більш суворими запобіжними заходами, а механізми технічного судочинства стають дедалі професійнішими та точнішими, що надає інноваційним підприємствам більшої впевненості у системі інтелектуальної власності Китаю» ***(Tracy Shen. Judicial Trends in Software Copyright Protection in China: Insights from a Landmark Supreme People's Court Case // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/4050.html). 20.05.2026).***

***

«Пекінський суд з питань інтелектуальної власності виділив 10 знакових справ, щоб продемонструвати свою відданість підтримці передових технологій за допомогою вдосконалених правових механізмів та посиленого захисту інтелектуальної власності. У 2025 році суд розглянув майже 29 000 спорів щодо інтелектуальної власності, зміцнивши заходи захисту ключових технологій у стратегічних та нових галузях промисловості, а також надавши судові рекомендації щодо нових викликів. Спеціалізовані команди зосереджуються на справах, що стосуються медицини, даних, насіння, штучного інтелекту, біомедицини, платформної економіки, культурної творчості та антимонопольних питань…

За словами віце-президента Сун Юшуя, ці справи допомагають усунути прогалини в законодавстві, уточнити межі прав, регулювати ринкову поведінку, поліпшити бізнес-середовище у сфері інтелектуальної власності та сприяти економічному відкриттю на високому рівні. Особливо варто відзначити одне з перших у Китаї судових рішень щодо захисту структур і параметрів моделей штучного інтелекту, в якому конкурентна перевага, створена завдяки інтенсивному навчанню та вдосконаленню, визнана об'єктом, що підлягає захисту, який не може бути незаконно скопійований або використаний без дозволу. Це рішення заповнило існуючу раніше правову прогалину в сфері захисту основних досягнень у галузі штучного інтелекту, створило структуровану систему захисту та сприяло стандартизованому й інноваційному розвитку галузі штучного інтелекту» ***(Cao Yin. Beijing intellectual property court highlights landmark cases to bolster tech innovation // China Daily Information Co (CDIC)(https://www.chinadaily.com.cn/a/202604/21/WS69e730fba310d6866eb44a96.html). 21.04.2026).***

***

«У квітні 2025 року Верховний народний суд та Верховна народна прокуратура Китаю опублікували нове роз'яснення, в якому уточнюється,

як суди та прокуратура повинні застосовувати кримінальне законодавство у справах про порушення прав інтелектуальної власності, що значно посилює кримінальний захист прав інтелектуальної власності (ПІВ). Це роз'яснення знижує поріг для винесення обвинувального вироку за низку правопорушень у сфері ПІВ, зокрема за незаконне виготовлення або продаж підроблених знаків зареєстрованих торговельних марок, підробку патентів та продаж контрафактних копій… Наприклад, у справах про порушення прав на знаки товарів та послуг поріг щодо кількості був знижений з 20 000 до 10 000 одиниць, щодо незаконного прибутку — з 30 000 до 20 000 юанів, а щодо обороту підприємства — з 50 000 до 30 000 юанів. Також запроваджено нові критерії визнання винним, такі як підрахунок обсягів продажів, вартості запасів та кількості контрафактних репродукцій, а також знижено пороги для притягнення до відповідальності на 30–50% для рецидивістів протягом двох років після попереднього покарання…

Ця роз'яснювальна записка передбачає посилення покарання у випадках професійної діяльності, пов'язаної з порушенням прав, порушення прав під час надзвичайних ситуацій або відмови від здачі незаконно отриманих доходів, а також підвищує верхню межу штрафів з одного до п'ятикратного розміру незаконно отриманих доходів до одного до десятикратного розміру, що посилює запобіжний ефект. Крім того, у ній уточнюється порядок визначення понять «ідентичні товари або послуги» та «ідентичні торговельні марки» у кримінальних справах. Суди повинні оцінювати товари на основі таких факторів, як функція, призначення, матеріали, споживачі та канали збуту, посилаючись на класифікації CNIPA... Поняття «практично ідентичних» торговельних марок має вузьке тлумачення, яке обмежується випадками, що містять лише незначні, нехарактерні відмінності, а кримінальні суди повинні застосовувати більш суворий стандарт порівняння «пліч-о-пліч», а не метод ізольованого розгляду, що використовується в цивільному праві. Загалом, це тлумачення створює більш уніфіковану та сувору систему кримінального правозастосування для захисту інтелектуальної власності в Китаї, посилюючи запобіжний ефект та зміцнюючи правове середовище для інновацій та креативних галузей» ***(Ling Zhao. Cracking down: China's tougher approach to IP crimes // World IP Review (WIPR) (https://www.worldipreview.com/jurisdiction-reports/cracking-down-chinas-tougher-approach-to-ip-crimes). 22.04.2026).***

***

Китайська Республіка (Тайвань)

«У грудні 2025 року Верховний суд Тайваню виніс цивільне рішення у справі «AFA Micro Co. проти Jian et al.», яке роз'яснило обов'язки працівників щодо повернення даних компанії під час звільнення. У справі йшлося про двох інженерів, які, як стверджувалося, видалили або відформатували робочі файли, пов'язані з MEMS, з ноутбуків та настільних

комп’ютерів компанії перед їх поверненням, позбавивши роботодавця важливих технічних матеріалів. Хоча суди нижчих інстанцій відхилили позови про делікт як такі, що втратили силу через закінчення строку позовної давності, суперечка точилася навколо того, чи порушувала така поведінка умови договору, чи порушувала післядоговірні зобов’язання згідно з Цивільним кодексом, та які збитки можна було відшкодувати…

Вищий суд не встановив порушення угоди про нерозголошення інформації, аргументуючи це тим, що, оскільки файли було видалено, ризик розголошення інформації більше не існував, однак Верховний суд відхилив такий підхід і наголосив, що суди не можуть ігнорувати чіткі формулювання договору на користь більш широкого тлумачення, орієнтованого на мету договору. Водночас Верховний суд погодився з думкою суду нижчої інстанції, що видалення файлів може порушувати післядоговірні обов’язки, засновані на принципах добросовісності та комерційної практики, оскільки від співробітників, які звільняються, все ще може вимагатися повернення майна компанії та захист майнових інтересів роботодавця навіть після припинення трудових відносин…

Суд також уточнив, що відшкодування збитків має бути спрямовано на відновлення позиції потерпілої сторони, яка мала б існувати, а не лише на повернення її до початкового стану, і що ринкова вартість втрачених матеріалів повинна оцінюватися на момент настання строку виконання зобов’язання; отже, він вказав, що витрати на відновлення не повинні виключатися автоматично. Це рішення підкреслює важливість включення чітких зобов’язань щодо повернення та знищення інформації до трудових договорів та процедур звільнення, а не покладатися виключно на формулювання угоди про нерозголошення інформації» ***(Tony Tung-Yang Chang. Supreme Court Decision on Employee Obligations in Offboarding // Saint Island International Patent & Law Offices (https://www.saint-island.com.tw/EN/Knowledge/Knowledge_Info.aspx?IT=Know_1_3&ID=143439&CID=20826). 04.2026).***

***

Республіка Індія

«Взаємовідносини між правами на промислові зразки та захистом торговельних марок в Індії характеризуються постійною суперечністю: Закон про промислові зразки надає обмежений у часі захист, орієнтований на естетичні аспекти (15 років), тоді як Закон про торговельні марки передбачає потенційно безстроковий захист ідентифікаторів походження. Конфлікт часто виникає, коли правовласники намагаються «продовжити» свої монополії, перетворюючи реєстрацію промислового зразка, термін дії якої закінчився, на заявку на торговельну марку… Хоча суди визнають, що захист торговельних марок не обмежується суто назвами чи логотипами і може

поширюватися на форми виробів, вони залишаються дуже скептичними щодо спроб відновити права на промислові зразки, термін дії яких закінчився, під приводом захисту торговельних марок або «зовнішнього вигляду товару»…

Індійська судова практика щодо цього перетину розвивалася на основі кількох ключових справ. У справі «Mohan Lal проти Sona Paint & Hardwares» спочатку було встановлено, що порушення прав на промисловий зразок та неправомірне використання торговельної марки не можуть бути об'єднані в одному позові; ця точка зору була оскаржена у справі «Carlsberg Breweries проти Som Distilleries», в якій було дозволено подавати комплексні позови та роз'яснено, що хоча промисловий зразок сам по собі не може бути торговельною маркою, його елементи можуть становити частину більш широкого зовнішнього вигляду товару. Рішення у справі «Crocs проти Bata» ще більше закріпило «неправомірне використання» як «цінне право», яке зберігається навіть у разі, якщо порушення прав на дизайн не встановлено… Нещодавно у справі «Godrej проти Reckitt» («Harpic») Вищий суд Калькутти відмовився надати захист формі пляшки Harpic як торговельній марці після закінчення терміну дії реєстрації її промислового зразка. Суд дійшов висновку, що форма мала переважно функціональне призначення, що заявка на реєстрацію торговельної марки була «доданою згодом», а також що захист таких форм створив би неприпустиму безстрокову монополію…

Зрештою, згідно з чинним законодавством, хоча елемент дизайну може перейти під захист як товарний знак, він повинен відповідати високим вимогам: він має бути нефункціональним, концептуально відрізнятися від оригінального зареєстрованого дизайну та набути «вторинного значення» у свідомості споживачів, виконуючи виключно функцію ідентифікатора комерційного походження, а не лише естетичної особливості. Щоб збалансувати права інтелектуальної власності та чесну конкуренцію, експерти пропонують зробити законодавство більш чітким, можливо, шляхом встановлення періодів очікування між закінченням терміну дії прав на дизайн та поданням заяв на реєстрацію торговельної марки, а також шляхом проведення більш ретельних оцінок з боку антимонопольних органів. Доки такі законодавчі або політичні уточнення не будуть внесені, на правовласниках лежить тягар доведення того, що форма їхнього продукту слугує ідентифікатором джерела, а не просто залишком монополії на дизайн, термін дії якої закінчився» ***(Daisy Banakhede, Abharika Choudhuri. Evergreening of IP Rights Vis-À-Vis Harpic Bottles // Khurana & Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/evergreening-of-ip-rights-vis-%C3%A0-vis-harpic-bottles). 03.04.2026).***

***

«У справі «Bombay Metal Works (P) Limited проти Tara Singh Prop. R.S. Industries (Regd)» суд підтвердив основоположний принцип інтелектуальної власності, згідно з яким оригінальність є необхідною умовою для захисту авторських прав, особливо в контексті дизайну

упаковки та художніх творів. Позивач, який володів зареєстрованими авторськими правами на дизайн упаковки для велосипедних деталей, домігся скасування подальших реєстрацій авторських прав відповідача, аргументуючи це тим, що вони були лише імітаціями…

Суд, застосовуючи критерій загального враження, а не порівнюючи дрібні деталі, дійшов висновку, що упаковка відповідача була істотно схожою на попередні твори позивача, копіюючи такі ключові елементи, як колірна гама, компонування та розміщення логотипу. Суд визнав, що таке істотне відтворення свідчить про відсутність оригінальності, що є основною вимогою Закону про авторське право, і тому постановив, що реєстрація авторських прав відповідача була надана неправомірно і повинна бути скасована з Реєстру авторських прав… Це рішення підкреслює, що авторське право не може використовуватися для захисту творів, які є лише імітацією існуючих дизайнів» ***(Kalyan Kankanala. Copy Paste Creativity Fails the Originality Test // Intellepedia (https://www.bananaip.com/intellepedia/copy-paste-creativity-originality-test/). 17.04.2026).***

***

«…Нещодавнє рішення Вищого суду Делі поставило під сумнів дедалі агресивнішу політику блокування веб-сайтів в Індії, визнавши, що суди не можуть продовжувати розширювати остаточний наказ про блокування після винесення судового рішення. Протягом багатьох років індійські суди використовували динамічні судові заборони — а згодом і їхні варіанти «Dynamic++» — щоб зобов'язати інтернет-провайдерів, реєстраторів і навіть пошукові системи блокувати не лише піратські домени, зазначені в початковому списку, а й пізніші дзеркальні, клоновані або перенаправні сайти, часто без повторного звернення до суду… Однак у новій справі суддя Тушар Рао Гедела відхилив прохання компанії Mahindra дозволити судовому чиновнику продовжувати додавати нововиявлені домени до вже закритого наказу про блокування торговельних марок, аргументуючи це тим, що після того, як рішення є остаточним, повноваження суду щодо цієї справи закінчуються, за винятком незначних виправлень, і не можуть використовуватися для додавання нових сторін або розширення заходів правового захисту…

Це рішення означає, що тепер правовласникам, ймовірно, доведеться розпочинати нові судові процеси або виконавчі провадження, щоб заблокувати нові домени, що порушують авторські права, після закриття справи, що спричиняє розбіжності в позиціях Вищого суду Делі, оскільки попередні рішення дозволяли ширше розширення заходів після винесення судового рішення. Тому суддя Гедела закликав парламент вжити термінових заходів і створити чітку правову основу для таких розпоряджень про блокування, оскільки чинна система змушує правовласників та такі галузі, як кіноіндустрія, стрімінгові сервіси та спорт, нести все більші часові та фінансові витрати

щоразу, коли з'являється новий домен, що порушує авторські права…» ***(Ernesto Van der Sar. India's Expanding Site Blocking Orders Hit Legal Wall at Delhi High Court // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/indias-expanding-site-blocking-orders-hit-legal-wall-at-delhi-high-court/). 20.04.2026).***

***

«У справі «Gurbaaz Pratap Singh Mann проти Kunwar Raghav Bhandari and Ors.» Вищий суд Делі надав важливе роз'яснення щодо обсягу захисту авторських прав на формати та правила ігор, підкресливши фундаментальний принцип, згідно з яким авторське право захищає форму вираження, а не ідеї. Позивач, який створив модифікований формат гри в гольф під назвою «Shot Squad League» та зареєстрував авторське право на літературний твір, що описує його правила, стверджував, що конкурентна гра відповідачів порушила це авторське право, скопіювавши структуру та механіку гри…

Однак суд відхилив клопотання про застосування тимчасового судового заборони, постановивши, що формати, правила та методи гри є ідеями, які не підлягають правовій охороні та належать до суспільної власності. Хоча письмовий опис гри, наданий позивачем, охоронявся як літературний твір, ця охорона не поширювалася на саму концепцію гри, що лежить в її основі… Суд також посилався на доктрину злиття, зазначивши, що у випадках, коли ідея може бути виражена лише обмеженою кількістю способів — як це часто буває з правилами гри — ідея та її вираження є нерозривними, і надання авторського права фактично створило б неприпустиму монополію на саму ідею. Порівнявши обидва твори, суд не виявив істотної схожості в захищеному вираженні; у кращому разі відповідачі запозичили загальні концепції та розвинули їх у власному, самобутному стилі, що не є порушенням авторського права» ***(Kalyan Kankanala. No Copyright in a Golf Swing of Ideas // Intellepedia (https://www.bananaip.com/intellepedia/no-copyright-golf-format-ideas/). 22.04.2026).***

***

Республіка Корея

«Нещодавнє рішення південнокорейського суду прояснило правові межі між порушенням авторських прав та недобросовісною конкуренцією в ігровій індустрії, що свідчить про можливий відхід від давно усталеної культури «копіювання». У справі, порушеній розробником 111 Percent проти NewNormalSoft, Центральний районний суд Сеула визнав, що хоча копіювання окремих ігрових систем — таких як дизайн поля бою та механіка юнітів — не порушує закон про авторське право, оскільки такі елементи часто є загальнодоступними, відтворення загальної структури та поєднання цих елементів може становити недобросовісну конкуренцію…

Суд зобов'язав компанію NewNormalSoft виплатити близько 400 000 доларів США в якості відшкодування збитків за незаконне запозичення характерної системи гри «Lucky Defense» від 111 Percent, а також за використання майже ідентичної механіки ймовірності та оманливих маркетингових матеріалів. Це рішення, яке є продовженням аналогічного рішення 2023 року щодо компаній NCSoft та Webzen, підкреслює, що хоча окремі ігрові механізми можуть не підлягати захисту авторським правом, надмірне копіювання загальної структури гри конкурента все ж може призвести до серйозних юридичних наслідків за порушення економічних інтересів та правил чесної конкуренції» ***(Court Draws Line on Game Copying, Citing Unfair Competition Over Copyright // Kobiz Media Co., Ltd. (http://koreabizwire.com/court-draws-line-on-game-copying-citing-unfair-competition-over-copyright/348594?ckattempt=1). 17.04.2026).***

***

Республіка Перу

«Indecopi, орган з питань інтелектуальної власності в Перу, наклав санкції на три імпортні компанії за реалізацію товарів, що відтворювали персонажів, захищених авторським правом, таких як Hello Kitty, Kuromi та My Melody, без належного дозволу їхнього правовласника — японської компанії Sanrio Company, Ltd. Після того, як було встановлено, що товари — серед яких були лампи, прикраси та одяг — імітували характерні елементи цих персонажів, Спеціалізована палата з питань інтелектуальної власності у другій інстанції підтвердила штрафи на загальну суму 35,38 UIT (приблизно 50 000 доларів США)… Орган встановив, що візуальне відтворення персонажів саме по собі є порушенням, незалежно від того, чи використовувалися їхні імена, і, оскільки підприємства не змогли підтвердити наявність дійсних ліцензій, крім грошових санкцій, їх було внесено до Реєстру порушників законодавства про авторське право. Цей випадок є частиною загальнонаціональної тенденції до посилення контролю за інтелектуальною власністю в Перу, тому Indecopi закликав імпортерів та торговців перевіряти законність та походження своїх товарів перед їх виведенням на ринок» ***(Perú: sancionan importación de productos no autorizados de Hello Kitty y otros personajes // Marcasur (https://marcasur.com/noticia/peru-sancionan-importacion-de-productos-no-autorizados-de-hello-kitty-y-otros-personajes&f=04-2026). 06.04.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«У справі «Banham Patent Locks Limited проти Mr Rogers» Патентний суд розглянув складну взаємодію між патентним захистом та

законодавством про торговельні марки, уточнивши межі захисту на підставі «добросовісної комерційної практики» відповідно до пункту 11(2)(c) Закону про торговельні марки 1994 року. У справі брали участь компанія Banham, постачальник замків підвищеної безпеки, та J Rogers & Sons, підприємство з виготовлення замків, яке виготовляло запасні ключі до запатентованих замків «Mark III» компанії Banham, незважаючи на попередні юридичні зобов'язання не робити цього. Суд відхилив аргументи відповідача про те, що він лише відтворював старі, незапатентовані ключі, зазначивши, що специфічні технічні вимоги до ключів Mark III — які мають дві пари виїмок — чітко відрізняють їх від попередніх моделей…

Суперечка також стосувалася порушення прав на торговельну марку, зокрема рекламного плаката, розміщеного відповідачем, на якому було зображено ключ Mark III поруч із написом «BANHAMS COPIED». Хоча відповідач стверджував, що його використання торговельної марки «BANHAM» захищене аргументом «добросовісної комерційної практики» — який зазвичай дозволяє використовувати торговельну марку для позначення призначення запасних частин або послуг — суд виніс рішення не на його користь. Суддя Бекон дійшла висновку, що оскільки реклама просувала послуги, які включали несанкціоноване та незаконне виготовлення запасних ключів, таке використання не можна вважати добросовісним…

Це рішення є важливим прецедентом для власників торговельних марок та торговців, оскільки воно демонструє, що аргумент про «добросовісну комерційну практику» не є загальним захистом у випадках посилання на торговельні марки третіх осіб. У рішенні підтверджується, що якщо рекламовані послуги пов'язані з порушеннями прав інтелектуальної власності, такими як порушення патентних прав, аргумент щодо торговельної марки не буде прийнятий. Зрештою, ця справа підкреслює важливість надійних, багатогранних стратегій захисту прав для власників брендів і слугує попередженням для торговців, що будь-яка реклама, яка посилається на знаки третіх осіб, повинна суворо обмежуватися дійсно законною діяльністю, щоб залишатися під захистом закону» ***(Ella Skinner, Scott Foster. On your MARKs: Defence of honest commercial practices is inapplicable where trade marks are used to advertise patent-infringing services // Lewis Silkin LLP (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/04/14/on-your-marks-defence-of-honest-commercial-practices-is-inapplicable-where-trade-102mpkj). 14.04.2026).***

***

«Спроба знаменитого шеф-кухаря Джеймса Мартіна (James Martin) зареєструвати назви «James Martin» та «James Martin's» для широкого асортименту алкогольних та безалкогольних напоїв була заблокована компанією Macdonald & Muir — виробником алкогольних напоїв, що володіє брендами Glenmorangie, Ardbeg та давнім брендом віскі «James Martin's», зареєстрованим ще у 1998 році та постійно використовуваним у

комерційних цілях. Британське відомство з інтелектуальної власності підтримало заперечення на підставі ймовірності виникнення плутанини, посилаючись на ідентичні знаки, перекривання товарів у секторі напоїв та детальні докази фактичного використання, включаючи виробництво та продаж понад 11 000 пляшок у період з 2017 по 2022 рік…

У рішенні було підтверджено, що невеликі обсяги виробництва, характерні для віскі, не послаблюють права на торговельну марку, доки марка залишається чинною та впізнаваною на ринку. Занадто широка специфікація Мартіна зрештою зіграла проти нього, оскільки навіть часткового збігу з віскі було достатньо для відмови у реєстрації... Ця справа нагадує, що імена осіб не звільняють від дотримання раніше зареєстрованих прав, що традиційні бренди зберігають міцний правовий захист навіть за умови відносно невеликих обсягів виробництва, а також що надмірно широкі заявки на реєстрацію торговельних марок можуть створювати зайвий ризик. Підприємствам, що розширюють свою діяльність на суміжні категорії, рекомендується проводити ретельні пошуки на предмет наявності прав та складати точні описи, щоб уникнути конфліктів, яких можна уникнути» *(Laura Trapnell. What's in a Name? Identity, Ownership and Trade Mark Reality // Trethowans LLP (https://www.trethowans.com/insights/whats-in-a-name-identity-ownership-and-trade-mark-reality/). 20.01.2026).*

***

«…Спадкоємці колишніх учасників гурту «Jimi Hendrix Experience» Ноеля Реддінга та Мітча Мітчелла програли судову справу у Високому суді проти компанії «Sony Music Entertainment UK» (SMEUK) щодо авторських прав та прав на публічне виконання культових студійних записів гурту 1960-х років. Домагаючись частки у власності та розслідування щодо можливих невиплачених гонорарів, спадкоємці стверджували, що музиканти померли у відносній бідності, незважаючи на те, що ці записи залишаються прибутковим джерелом доходу в цифрову епоху. SMEUK захищала свої позиції, посилаючись на оригінальний контракт гурту про запис 1966 року та наступні угоди, підписані Реддінгом і Мітчеллом, в яких підтверджувалося повне врегулювання всіх претензій…

У своєму рішенні суддя Едвін Джонсон відхилив позов спадкоємців, визначивши, що угода 1966 року була «чіткою та однозначною» щодо передачі виробникам авторських прав у всьому світі без територіальних чи часових обмежень. Крім того, суддя встановив, що документи про врегулювання, раніше підписані музикантами, унеможливлювали подання ними цих позовів. Хоча суддя визнав можливість того, що початкові умови контракту могли бути несправедливими і що сучасні цифрові методи поширення, такі як стрімінг, були повністю непередбачуваними на момент укладення угоди, він зазначив, що юридично зобов'язаний тлумачити контракт так, як він був спочатку написаний. Відповідно, Sony Music зберігає права на приблизно 40 студійних

записів, що є предметом спору» ***(Jess Glass. Jimi Hendrix bandmates' estates lose High Court copyright battle // The Independent (https://www.the-independent.com/arts-entertainment/music/news/jimi-hendrix-high-court-copyright-b2966526.html). 28.04.2026).***

***

Сполучені Штати Америки

«У рішенні від березня 2026 року у справі «Oppenheimer проти DCB & Assocs., LLC» суддя Еллісон Берроуз з окружного суду штату Массачусетс дозволила продовжити розгляд позову фотографа про порушення авторських прав, одночасно відхиливши зустрічний позов відповідачів на підставі Розділу 93A. Суперечка виникла після того, як відповідачі без дозволу використали захищене авторським правом аерофотознімок Бостона, що спонукало їх стверджувати, що позивач є «авторським тролем», який застосовує оманливі та провокаційні тактики з метою отримання необґрунтованих збитків, порушуючи положення Розділу 93A та судовий процес…

Суддя Берроуз відхилив твердження відповідачів про те, що «тролінг у сфері авторського права» є за своєю суттю незаконним, зазначивши, що цей аргумент носить узагальнений характер і не має під собою чіткої правової основи в законодавстві або загальному праві. Крім того, суд підкреслив, що федеральне законодавство про авторське право захищає право власника авторських прав подавати позови про порушення, що залишається законним правом незалежно від стилю захисту прав позивачем. Щодо твердження про безпідставний судовий процес, суд визнав, що відповідачі не змогли довести, що позов був «безпідставним» або мотивованим «зловмисною метою»… Суд зазначив, що відповідачі надто покладалися на історію судових спорів позивача в інших справах, замість того щоб навести конкретні факти щодо поведінки, яка має відношення до цієї конкретної справи. Зрештою, у рішенні підкреслюється, що агресивне або опортуністичне застосування права саме по собі не є порушенням розділу 93A; щоб виграти справу, відповідачі повинні надати конкретні докази недобросовісної або оманливої поведінки, а не покладатися на загальні звинувачення щодо більш широкої практики позивача у сфері захисту своїх прав» ***(David G. Thomas, Angela C. Bunnell and Abby Druhot. No 'Trolling' Shortcut: Federal Court Rejects Chapter 93A Counterclaim in Boston Copyright Fight // Greenberg Traurig, LLP. (https://www.masschapter93ainsights.com/2026/04/no-trolling-shortcut-federal-court-rejects-chapter-93a-counterclaim-in-boston-copyright-fight/). 02.04.2026).***

***

«Точне визначення авторства винаходу має вирішальне значення: якщо помилитися, патент може втратити силу, іноді безповоротно. Рішення

Федерального апеляційного суду у справі Fortress Iron, LP проти Digger Specialties, Inc. (№ 2024-2313, 2 квітня 2026 р.) підтвердило недійсність двох патентів після того, як пропущеного співавтора не вдалося додати відповідно до 35 U.S.C. § 256. Компанія Fortress розробила попередньо зібрані панелі кабельних огорож за участю постачальника; двоє сторонніх інженерів розробили виправлення, що мають значення для формули винаходу, щодо обертання кабелю, але не були вказані в патенті… Під час судового розгляду одного з авторів не вдалося розшукати. Оскільки стаття 256 вимагає повідомлення всіх «зацікавлених сторін» незалежно від права власності чи попередніх переуступлень, виправити помилку було неможливо, і патенти втратили чинність. Суд також відхилив аргументи про те, що Закон «America Invents Act» пом'якшив наслідки неправильного зазначення авторства винаходу, підкресливши, що зазначення авторства залишається законодавчою вимогою, а помилки, які неможливо виправити, як і раніше, становлять загрозу для дійсності патенту…

Для компаній — особливо тих, що здійснюють спільну розробку з закордонними виробниками, постачальниками, консультантами або підрядниками — найбезпечнішим варіантом є дисциплінований, комплексний процес визначення авторства винаходу. Вчасно визначайте потенційних винахідників, документуйте, хто зробив внесок у концепції на рівні формули винаходу, укладайте угоди щодо передачі прав та співпраці, а також зберігайте актуальні контактні дані всіх учасників. Перед сплатою збору за видачу патенту ще раз підтвердьте авторство винаходу відповідно до дозволених пунктів формули винаходу, переоцініть ситуацію після будь-яких змін у формулі винаходу, переконайтеся, що з кожним винахідником можна зв'язатися, і не вважайте, що передача прав усуває недоліки щодо авторства винаходу. Якщо виправлення є необхідним, а винахідника не вдається знайти попри докладені в добросовісній манері зусилля, виходом із ситуації може стати подання заявки на переоформлення патенту (наприклад, заміна заяв або присяги, складені правонаступником, у певних обмежених випадках). Оскільки суперечки щодо авторства винаходу часто виникають лише після подання позову — коли варіанти дій звужуються, а знайти відповідних осіб стає найважче — проведення ретельної перевірки на початковому етапі обходиться значно дешевше, ніж спроби виправити помилки згодом; виправлення, яке неможливо здійснити, може означати повну втрату патентного захисту» ***(Karthika Perumal, Jeffrey S. Whittle. Inventorship Errors Can Undermine Patent Value: Practical Steps to Reduce Risk // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/inventorship-errors-can-undermine-patent-value-practical-steps-reduce-risk). 04.04.2026).***

***

«…177-сторінкове рішення про винесення судового рішення без розгляду справи по суті у справі «LEGO A/S проти ZURU Inc.» значною

мірою вирішило тривалий спір щодо авторських прав та торговельних марок між знаменитим датським виробником іграшок та компанією ZURU з Гонконгу стосовно мініатюрних фігурок. У цій справі, яка розпочалася у 2018 році, компанія LEGO стверджувала, що лінійка фігурок MAX від ZURU порушує численні авторські права, торговельні марки та патенти LEGO. Хоча у 2019 році окружний суд виніс заборону, компанія ZURU продовжувала випускати нові серії фігурок, незважаючи на заборону, що призвело до численних висновків про неповагу до суду та апеляцій, які в кінцевому підсумку підтвердили заборону…

Щодо суті справи, суд виніс рішення на користь LEGO за всіма федеральними позовами… Щодо авторського права, суд підтвердив чинність авторських прав компанії LEGO на її мініфігурки, відхиливши аргументи компанії ZURU про те, що повідомлення про авторське право було неналежним або що доктрина «корисних предметів» унеможливлює захист, підкресливши, що іграшки, призначені для гри та розвитку уяви, не є «корисними предметами» в розумінні авторського права. Суд також встановив, що компанія ZURU скопіювала твори LEGO — існували прямі докази того, що ZURU використовувала справжні фігурки LEGO як відправну точку — і що продукти були істотно схожими, коли захищені елементи були відокремлені від функціональних…

Щодо торговельної марки, суд підтвердив дійсність торговельного оформлення компанії LEGO у вигляді характерної тривимірної конфігурації її мініфігурок, відхиливши твердження про відсутність розпізнавальних ознак у цих знаках або про їхню функціональність; крім того, суд встановив, що, незважаючи на відмінності у кольорах та оздобленні в межах лінійки, реєстрація в USPTO поширюється на ці варіації…

Зрештою, застосувавши критерії Другого окружного апеляційного суду щодо ризику введення споживачів в оману — сильну торговельну марку LEGO, високу схожість, конкуренцію на ринку, навмисне копіювання з боку ZURU та необізнаність споживачів — суд визнав наявність ризику введення в оману. На розгляд присяжних залишається лише позов на підставі законодавства штату, поданий відповідно до Закону штату Коннектикут про недобросовісну торговельну практику» ***(Matthew Hersh. Mini figures, major victory—LEGO prevails over ZURU at summary judgment // CCH Incorporated (https://www.vitallaw.com/news/copyright-d-conn-mini-figures-major-victory-lego-prevails-over-zuru-at-summary-judgment/ipm01da6f916aeb5644b58c224edb99b93e34). 06.04.2026).***

***

«**Нещодавно технологічна галузь здобула значну перемогу, коли Верховний суд одноголосно скасував рішення про стягнення 1 мільярда доларів за порушення авторських прав з інтернет-провайдера Cox Communications; це рішення, як не дивно, ще більше закріпило**

основоположний прецедент у справі «Sony проти Universal» 1984 року. У цій справі компанія Sony Music Entertainment успішно довела в суді, що Cox несе співвідповідальність за широкомасштабне піратство, яке здійснювали її клієнти широкосмугового доступу, оскільки Cox не змогла ефективно впровадити свою політику боротьби з піратством та відключити рецидивістів, тим самим втративши захист «безпечної гавані» Закону про авторські права в цифрову епоху (DMCA). Однак Верховний суд скасував це рішення, пояснивши, що для встановлення співвідповідальності необхідно, щоб відповідач мав намір або активно пристосовував свої послуги для порушення авторських прав, спираючись як на рішення у справі Sony, так і на рішення у справі Grokster 2005 року…

Суд категорично відхилив аргумент компанії Sony про те, що неможливість скористатися «безпечною гаванню» DMCA автоматично означає співвідповідальність, зазначивши, що Конгрес створив цю «безпечну гавань» як законодавчий запобіжний захід проти розширення відповідальності, встановленого судами, а не як схвалення такого розширення. Це рішення є важливою гарантією для інновацій у цифрову епоху, особливо для технологій подвійного призначення, які можуть використовуватися як у законних, так і в незаконних цілях. Воно встановлює, що посередники, які підтримують постійні відносини з користувачами, такі як провайдери широкосмугового доступу та, потенційно, розробники генеративної штучної інтелекту, не будуть нести відповідальність за значні збитки, спричинені самостійними діями своїх користувачів, що порушують авторські права, за умови, що інструменти не продавалися та не розроблялися з цією незаконною метою. Зрештою, це рішення відстоює принцип інновацій без дозволу, гарантуючи, що відповідальність лежить переважно на кінцевих користувачах, які безпосередньо завдають шкоди, а не гальмує розвиток універсальних технологій через побоювання щодо їхнього зловживання» ***(Daniel Lyons. Sony Loss Strengthens Sony Standard in Cox ISP Copyright Decision // American Enterprise Institute (https://www.aei.org/technology-and-innovation/sony-loss-strengthens-sony-standard-in-cox-isp-copyright-decision/). 06.04.2026).***

***

«Торгові марки третіх осіб часто з'являються у фільмах та на телебаченні як частина декорацій, реквізиту, костюмів або навіть титрів, і протягом багатьох років таке використання, як правило, захищалося на підставі критерію «Rogers проти Grimaldi», встановленого Другим окружним апеляційним судом (1989), який дозволяв експресивне використання знаків, якщо вони не були позбавлені художньої значущості або явно не вводили споживачів в оману. Рішення Верховного суду у справі «Jack Daniel's» 2023 року звузило цю захист, постановивши, що критерій «Rogers» не застосовується, коли знак використовується як ідентифікатор джерела для власних товарів порушника, що змусило студії та продюсерів стати

більш обережними… Проте більшість випадків використання торговельних марок у творчих творах все одно має захищатися, якщо вони слугують виражальним засобом, а не вказують на джерело походження. Це питання було розглянуто у справі «Pepperdine University проти Netflix», де університет Pepperdine подав позов щодо серіалу «Running Point» — вигаданої команди «Los Angeles Waves», яка протягом усього серіалу та в рекламних матеріалах у соціальних мережах використовувала логотип і кольори, схожі на знак «Waves» університету Pepperdine. Окружний суд відхилив прохання Pepperdine зупинити показ серіалу, а згодом відхилив позов із правом на внесення поправок, визнавши, що використання знака Waves у серіалі було частиною сюжету, а не ідентифікатором джерела самого серіалу, тому рішення у справі Rogers залишалося чинним…

Хоча компанія Jack Daniel's дещо підвищила ризики використання торговельних марок у сфері розваг, творче використання знаків третіх осіб, яке не вказує на їхнє походження, має залишатися допустимим. Водночас кіностудіям слід бути особливо обережними при створенні трейлерів, постерів та супутніх товарів, оскільки в цих випадках знаки можуть виглядати більше як брендинг і викликати більш серйозні претензії щодо порушення прав» ***(David Halberstadter. The "Rogers" Test Continues to be a Vital Protection for Expressive Works // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/rogers-test-continues-be-vital-protection-expressive-works). 06.04.2026).***

***

«У новому колективному позові стверджується, що компанія Apple без дозволу використовувала контент із 173 536 відеороликів YouTube з приблизно 48 000 каналів як навчальні дані для своїх систем машинного навчання, нібито обійшовши технічні засоби захисту YouTube, призначені для запобігання несанкціонованому завантаженню та збиранню даних. Позов, поданий компаніями h3h3Productions, MrShortGame Golf та Golfholics від імені тисяч авторів, з'явився після повідомлень про те, що набір даних також містив відео від таких відомих авторів, як MrBeast, Marques Brownlee та PewDiePie…

У позові стверджується, що компанія Apple навмисно обходила архітектуру контрольованого потокового передавання та засоби захисту YouTube, і така практика характеризується як експлуатація авторів з метою підтримки галузі генеративної штучної інтелекту без виплати компенсації; позивачі вимагають відшкодування збитків відповідно до Закону про авторське право у цифрову епоху (DMCA), який передбачає застосування передбачених законом штрафних санкцій за кожну роботу. Ті самі позивачі подали подібні позови проти Meta, Nvidia, ByteDance та Snap, що відображає ширшу хвилю з понад 70 справ, пов'язаних з авторським правом, які оскаржують використання компаніями штучного інтелекту зібраного в Інтернеті контенту; результати цих справ можуть змусити компанії ліцензувати навчальні дані та виплачувати

компенсацію творцям або зіткнутися із значними юридичними ризиками» ***(Alex Barrientos. Apple Faces Lawsuit From Three YouTubers Over AI Video Scraping // Gadget Review (https://www.gadgetreview.com/apple-faces-lawsuit-from-three-youtubers-over-ai-video-scraping). 07.04.2026).***

***

«Компанія Deere & Co. погодилася на укладення угоди про виплату 99 мільйонів доларів для врегулювання колективного позову, в якому компанію звинувачували у монополізації ринку ремонту сільськогосподарської техніки шляхом утримання програмного забезпечення для ремонту та співпраці з офіційними дилерами з метою примушення фермерів користуватися послугами, схваленими Deere, замість того, щоб ремонтувати техніку самостійно або в незалежних майстернях… Запропонована угода, яка ще потребує затвердження судом, передбачає створення компенсаційного фонду для клієнтів, які сплатили компанії Deere або її дилерам за ремонт великої сільськогосподарської техніки в період з 10 січня 2018 року до дати попереднього затвердження, а також включає запобіжні заходи, спрямовані на поліпшення доступу до ресурсів для ремонту та діагностичних інструментів… Компанія Deere заперечує будь-які порушення, але заявила, що погодилася на укладення угоди, щоб рухатися далі та зосередитися на клієнтах. Компанія й надалі є фігурантом окремого судового розгляду у Федеральній торговельній комісії (FTC) щодо ймовірних недобросовісних практик у сфері ремонту, і ця справа є відображенням ширшого руху за «право на ремонт», що охоплює товари від сільськогосподарської техніки до смартфонів та ігрових консолей, оскільки законодавці та споживачі виступають проти програмних блокувань та обмеженого доступу до інструментів для ремонту» ***(WYATTE GRANTHAM-PHILIPS. Deere & Co agrees to pay $99 million to settle 'right to repair' lawsuit // The Associated Press (https://apnews.com/article/john-deere-repair-lawsuit-settlement-595d4b089689cd94418991326275b68d). 07.04.2026).***

***

«…Kocowa, легальний корейський стрімінговий сервіс, що належить компанії Wavve Americas, домігся у США винесення заочного рішення проти операторів піратської мережі Dramacool, забезпечивши собі як постійну судову заборону, так і передачу 16 доменних імен, хоча деякі з цих доменів, зокрема dramacool.bg та dramacool.ba, досі працюють. Справа розпочалася після того, як Dramacool припинив свою діяльність у листопаді 2024 року під тиском правових заходів, а Kocowa згодом визначила відповідачів у Таїланді, В'єтнамі, Пакистані, Нідерландах та Нью-Джерсі, які не з'явилися в суді і, за словами компанії, продовжували переносити свою діяльність на нові домени під час судового розгляду… Суддя Крісса М. Ланхем зазначила, що передача доменів є нетиповою практикою у справах про

порушення авторських прав, але в даному випадку вона була виправдана, оскільки відповідачі приховували свою особу, ігнорували судовий процес і демонстрували тенденцію до ухилення від виконання судових рішень; тому суд зобов'язав їх припинити використання зазначених доменів та заборонив їм реєструвати нові домени, пов'язані з піратством. Kocowa не вимагала грошової компенсації, аргументуючи це тим, що це буде неефективно проти нереактивних іноземних операторів, і натомість зосередилася на отриманні контролю над доменами, хоча залишається невизначеним, чи всі реєстратори підкоряться цьому рішенню…» ***(Ernesto Van der Sar. Kocowa Secures Win Against Dramacool Pirates, U.S. Court Grants Domain Takeovers // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/kocowa-secures-win-against-dramacool-pirates-u-s-court-grants-domain-takeovers/). 09.04.2026).***

***

«Інтернет-торгові майданчики відкрили значні можливості для електронної комерції, але вони також створюють сприятливе середовище для поширення контрафактної продукції та несанкціонованого використання торговельних марок, що робить індивідуальне забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності надто дорогим і трудомістким для власників брендів. Щоб протидіяти цьому, компанії все частіше вдаються до судових позовів за «Додатком А» (Schedule A) — судової стратегії, яка дозволяє власникам брендів одночасно притягати до відповідальності сотні анонімних онлайн-продавців в рамках однієї справи. Включаючи відповідачів у додаток, відомий як «Додаток А», а не в основну позовну заяву, позивачі можуть подолати проблеми, пов'язані з анонімністю в Інтернеті, і, що важливіше, забезпечити отримання попередніх судових наказів — таких як заморожування коштів, передача доменних імен або блокування облікових записів на торговельних майданчиках — часто ще до того, як відповідачі навіть дізнаються про існування позову…

Ця стратегія ефективно використовує фінансовий тиск як засіб впливу, оскільки продавці часто змушені швидко йти на укладення угоди, щоб розморозити свої активи та домогтися закриття справи. Однак така ефективність викликала серйозні юридичні дискусії щодо процесуальних гарантій та дотримання належних процедур. Критики стверджують, що ці масові колективні позови несправедливо об'єднують продавців, які не мають між собою жодного зв'язку, а заморожування активів до надсилання офіційного повідомлення позбавляє відповідачів справедливої можливості відповісти на звинувачення. Крім того, існують побоювання щодо можливості зловживання цією владою з боку позивачів шляхом порушення федеральних позовів проти великих груп на підставі мінімальних доказів…

Для інтернет-продавців ці ризики підкреслюють важливість суворого дотримання найкращих практик у сфері інтелектуальної власності, зокрема перевірки постачальників, використання зображень, що мають належну

ліцензію, та укладення угод про відшкодування збитків. І навпаки, власникам брендів рекомендується проводити ретельну перевірку, документувати попередні спроби видалення контенту та підтримувати надійну реєстрацію торговельних марок для посилення своїх претензій. Хоча позови за Додатком А є потужним інструментом правозастосування для боротьби з порушеннями у великих масштабах, правове поле залишається динамічним; суди продовжують зважувати практичні переваги цієї стратегії масового правозастосування проти необхідності забезпечення процесуальної справедливості та захисту прав усіх залучених сторін» ***(Blair Barbieri. One Lawsuit, Hundreds of Sellers: Mass IP Enforcement Through Schedule A Lawsuits // Erise IP (https://eriseip.com/insights/one-lawsuit-hundreds-of-sellers-mass-ip-enforcement-through-schedule-a-lawsuits/). 15.04.2026).***

***

«У важливому рішенні, що має значення для триваючих судових суперечок навколо штучного інтелекту та авторського права, федеральний суд на Манхеттені дозволив продовжити розгляд позову, поданого великими звукозаписними компаніями проти сервісу генерації музики на основі штучного інтелекту Udio на підставі Закону про авторське право в цифрову епоху (DMCA). У позові Sony Music Entertainment проти Uncharted Labs, Inc. стверджується, що Udio незаконно обійшов шифрування YouTube «rolling cipher» для завантаження музики, захищеної авторським правом, з метою навчання своїх моделей штучного інтелекту… Головне юридичне питання полягає в тому, чи є шифрування YouTube — яке призначене для запобігання завантаженню, але дозволяє публічне потокове відтворення — технологічним заходом, що «ефективно контролює доступ» до творів, захищених авторським правом, відповідно до розділу 1201 DMCA…

Хоча суд визнав передчасним виносити остаточне рішення без більш детального викладу фактичних обставин, він відхилив клопотання компанії Udio про відхилення позову. Це рішення заслуговує на особливу увагу, оскільки суд прямо зазначив, що аналогічне основне питання наразі розглядається у Другому апеляційному окрузі в справі «Yout, LLC проти Recording Industry Association of America», що залишає можливість для того, щоб це апеляційне рішення суттєво вплинуло на остаточний результат справи Udio» ***(Matthew Hersh. YouTube encryption 'effectively controls access' for DMCA purposes // CCH Incorporated (https://www.vitallaw.com/news/copyright-s-d-n-y-youtube-encryption-effectively-controls-access-for-dmca-purposes/ipm018430acb1544b452393638d304f772180). 16.04.2026).***

***

«Католицький композитор програв судовий процес про порушення авторських прав проти своєї колеги-композиторки Бернадетт Фаррелл та видавництва «Oregon Catholic Press», оскільки присяжні визнали, що він

не довів, що його пісня 1980 року «Emmanuel» була незаконно скопійована у гімні Фаррелл 1993 року «Christ Be Our Light». Вінсент Амбросетті спочатку подав позов у 2020 році, але окружний суддя США Карін Іммергут відхилила справу в березні 2024 року, мотивуючи це тим, що Амбросетті не довів, що відповідачі мали «доступ» до його пісні перед написанням своєї або що між двома творами існувала «разюча схожість»…

Апеляційний суд поновив розгляд справи у серпні 2025 року, зазначивши, що у 1985 році тодішній видавець «Oregon Catholic Press» Оуен Алстотт нібито зустрівся з Амбросетті на з'їзді, де Амбросетті вручив Алстотту примірник «Emmanuel», а згодом Алстотт познайомився з Фаррелл і зрештою одружився з нею. Коли справа дійшла до суду в березні 2026 року, присяжні прослухали уривки обох пісень, а професор музики Нью-Йоркського університету Лоуренс Феррара подав до суду заяву, в якій стверджував, що існують «переконливі об'єктивні музикознавчі докази копіювання» між цими двома творами…

Проте присяжні винесли рішення на користь як Фаррелл, так і «Oregon Catholic Press», визнавши, що Амбросетті не довів на основі переважної ваги доказів, що відповідачі скопіювали його твір. Присяжні радилися менше ніж день, після чого винесли вердикт, відхиливши позови Амбросетті про порушення авторських прав. У звіті про стан справи після винесення вердикту Амбросетті закликав суд винести рішення на основі вердикту присяжних, водночас натякнувши, що він може подати апеляцію, що свідчить про те, що суперечка щодо авторських прав може тривати й у апеляційному суді» ***(Daniel Payne. Jury Dismisses Copyright Claim Brought by Catholic Composer Over 1980 Hymn // National Catholic Register (https://www.ncregister.com/cna/jury-dismisses-copyright-claim-brought-by-catholic-composer-over-1980-hymn). 17.04.2026).***

***

«…Значний спір щодо інтелектуальної власності перейшов на розгляд до федерального суду після того, як Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів подала позов про порушення прав на торговельну марку та авторських прав проти подкастера Джона Деліна та його фонду «Open Stories Foundation». У позові, поданому після п'яти місяців безрезультатних переговорів, стверджується, що подкаст Деліна «Mormon Stories» навмисно порушує захищену інтелектуальну власність церкви, використовуючи логотипи, що викликають плутанину, елементи дизайну, такі як промені світла, та захищені авторським правом фотографії церкви без дозволу. Церква стверджує, що її дії не є спробою цензурувати критику, а мають на меті запобігти плутанині споживачів щодо приналежності подкасту, підкреслюючи свій обов'язок захищати свої торговельні марки як унікальні ідентифікатори офіційного контенту церкви…

Делін, якого у 2015 році виключили з церкви, стверджує, що порушення немає і що він уже пішов на поступки, зокрема змінив колір свого логотипу та

додав застереження. Однак церква стверджує, що цих змін недостатньо і що подальше використання її знаків, зокрема терміна «Mormon» — який церква все ще активно захищає, незважаючи на прохання 2018 року зменшити його використання — створює високу ймовірність плутанини… Суть суперечки, як видається, полягає в помітності застережень та використанні слова «Mormon», яке, на думку Деліна та інших, церква «відмовилася використовувати». У своїй позовній заяві церква вимагає винесення постійного судового заборони, щоб не допустити використання «Mormon Stories» «ознак, що можуть ввести в оману», а також відтворення її творів, захищених авторським правом, що підкреслює конфлікт між захистом бренду та свободою слова в середовищі цифрових медіа» ***(Tad Walch. Church of Jesus Christ files trademark complaint against podcaster for alleged imitation of brands // Deseret News Publishing Company (https://www.deseret.com/faith/2026/04/19/church-of-jesus-christ-files-trademark-complaint-against-podcaster-for-alleged-imitation-of-brands/). 19.04.2026).***

***

«Верховний суд США відмовився переглядати рішення Федерального апеляційного суду, яке забороняє споживачам оскаржувати реєстрацію торговельних марок, тим самим закріпивши суттєве обмеження участі громадськості в системі торговельних марок. Справа «Curtin проти United Trademark Holdings, Inc.» розпочалася у 2018 році, коли професорка права та колекціонерка ляльок Ребекка Кертін (Rebecca Curtin) оскаржила реєстрацію назви «RAPUNZEL» для ляльок, стверджуючи, що ця назва є загальним терміном, який належить до загального надбання. Хоча Комісія з розгляду спорів щодо торговельних марок та апеляцій (TTAB) спочатку задовольнила її оскарження, пізніше вона змінила свою позицію, застосувавши рішення Верховного суду у справі Lexmark 2014 року, щоб дійти висновку, що Кертін, як споживач, не входить до «зони інтересів» Закону Ланхема і тому не має передбаченого законом права оскаржувати реєстрацію…

У травні 2025 року Федеральний апеляційний суд підтвердив це рішення про відмову, постановивши, що інтереси споживачів є надто віддаленими, а будь-яка шкода є «побічним» наслідком, від якого в першу чергу страждають комерційні суб'єкти. У своїй петиції до Верховного суду Кертін стверджувала, що це рішення неправомірно застосовує доктрини судової правоздатності до адміністративного органу та створює розбіжність у судовій практиці, застерігаючи, що це залишає споживачів повністю залежними від конкурентів на ринку в питанні оскарження недосконалих торговельних марок… Однак, відхиливши її клопотання, Верховний суд залишив у силі тлумачення Федерального апеляційного суду, фактично підтвердивши, що згідно з чинним законодавством про торговельні марки, лише сторони, що мають прямий комерційний інтерес, а не споживачі чи широка громадськість, мають право оскаржувати реєстрацію торговельної марки в USPTO» ***(Rose Esfandiari. Supreme Court Denies Cert in Rapunzel Trademark Case // IPWatchdog, Inc.***

(https://ipwatchdog.com/2026/04/20/supreme-court-denies-cert-rapunzel-trademark-case/). 20.04.2026).

***

«Апеляційний суд США другого округу поновив розгляд позовів про порушення авторських прав проти онлайн-платформи з ліцензування фотографій Shutterstock, скасувавши рішення суду нижчої інстанції, згідно з яким платформа користувалася імунітетом на підставі положень про «безпечну гавань» Закону про авторське право в цифрову епоху (DMCA). Суперечка у справі McGucken проти Shutterstock стосується фотографа, який стверджує, що сотні його зображень були ліцензовані на платформі без його згоди. Хоча Shutterstock видалив зображення після отримання повідомлення про видалення, Другий округ визначив, що фактичні суперечки щодо процесу перевірки контенту Shutterstock не дозволяють винести рішення у спрощеному порядку щодо імунітету «безпечної гавані»…

Суть рішення полягає у розмежуванні між пасивним хостинговим сервісом та активним куратором контенту. Щоб отримати право на захист за законом DMCA, платформа повинна довести, що матеріали, які порушують авторські права, були завантажені «за вказівкою користувача» і що платформа не має «права та можливості контролювати» таку діяльність, якщо вона також отримує фінансову вигоду. Суд визнав, що практика Shutterstock щодо ручного відбору кожного зображення на відповідність естетичним, редакційним та якісним стандартам — а не лише виконання технічних або юридичних перевірок на відповідність вимогам — може становити кураторство. Цей дискреційний перегляд у поєднанні з детальними вказівками, наданими авторам, створює спірне питання щодо того, чи платформа чинить «істотний вплив» або контроль над діяльністю користувачів, що потенційно може позбавити її захисту «безпечної гавані».

Це рішення свідчить про значне зростання ризику судових позовів для цифрових платформ, які здійснюють якісну оцінку контенту, завантаженого користувачами. Другий окружний апеляційний суд фактично звузив сферу застосування положень DMCA про безпечну гавань, чіткіше окресливши правові межі між пасивними посередниками та активними кураторами. Для онлайн-бізнесу це рішення підкреслює необхідність перегляду практик модерації контенту, щоб забезпечити їх об’єктивність та орієнтованість на дотримання вимог, а не на власний розсуд. З іншого боку, це рішення надає власникам авторських прав новий шлях для оскарження імунітету платформ, які виходять за межі простого хостингу та активно формують і просувають контент своїх користувачів» ***(Brandon Pongracz, Joshua M. Dalton, Tessa R. Rose. The Limits of Safe Harbor: Platform Control and Copyright Liability After McGucken v. Shutterstock // Morgan, Lewis & Bockius LLP (https://www.morganlewis.com/pubs/2026/04/the-limits-of-safe-harbor-platform-control-and-copyright-liability-after-mcgucken-v-shutterstock). 20.04.2026).***

«Компанія Anthropic активно захищається від позову про порушення авторських прав, поданого компаніями Universal Music Publishing, Concord та ABKCO, стверджуючи, що навчання її штучного інтелекту Claude на текстах пісень, захищених авторським правом, є «добросовісним використанням» відповідно до законодавства США. У своєму останньому судовому позові Anthropic вимагає повного відхилення позову, стверджуючи, що процес навчання її ШІ схожий на те, як людина «читає і перечитує» матеріал, щоб засвоїти теми, зміст і стиль — це трансформаційний процес, який генерує нові можливості, такі як міркування, кодування та створення, що значно перевищують вихідні дані. Компанія стверджує, що надання правовласникам права вето на таку трансформаційну технологію підірве мандат Верховного суду, згідно з яким авторське право існує насамперед для служіння суспільним інтересам, а не лише для винагороди авторів…

Основна суперечка точиться навколо фактора «розмивання ринку» в аргументації на користь справедливого використання. Видавці стверджують, що контент, створений штучним інтелектом, конкурує за обмежений обсяг доходів від стрімінгу і, таким чином, розмиває ринок музики, створеної людьми, тоді як Anthropic заперечує, що справедливе використання має ґрунтуватися на «заміщенні» — тобто на тому, чи безпосередньо результат роботи ШІ замінює конкретний оригінальний твір — а не на загальній ринковій конкуренції. З стратегічної точки зору, Anthropic використала проти видавців їхні власні внутрішні комунікації, посилаючись на нещодавні заяви інвесторів Universal Music Group, які прямо визнали, що «немає жодних ознак того, що розмивання роялті через ШІ є суттєвою проблемою» для їхніх доходів…

Хоча в попередніх судових рішеннях у справах про авторське право, пов’язаних зі штучним інтелектом, навчання ШІ було визнано «високо трансформативним», правовий шлях залишається спірним. Anthropic визнає, що, хоча суддя в окремій справі Meta припустив, що загальна ринкова конкуренція може послабити аргумент про справедливе використання, компанія стверджує, що такі аргументи є юридично нежиттєздатними та не мають доказів фактичної шкоди. Крім того, видавці мають ще один напрямок атаки: окремий позов, зосереджений на нібито використанні Anthropic піратського контенту для навчання, що, як раніше зазначали судді, може позбавити компанію, що займається штучним інтелектом, права на захист на підставі справедливого використання» ***(Chris Cooke. Universal Music has shot itself in the foot over AI fair use, says Anthropic // Complete Music Update (https://completemusicupdate.com/universal-music-has-shot-itself-in-the-foot-over-ai-fair-use-says-anthropic/). 22.04.2026).***

***

«**Апеляційний суд США Одинадцятого округу нещодавно підтвердив рішення окружного суду щодо компанії Fraifer, оператора стрімінгових сервісів UlaiTV та AhlaiTV, за несанкціоновану ретрансляцію арабських**

телепрограм на територію Сполучених Штатів. Компанія DISH Network, яка володіла ексклюзивними правами на цей контент у США на підставі угод з MBC FZ LLC, успішно довела, що компанія Fraifer вчинила пряме порушення авторських прав, використовуючи кодери для запису прямих трансляцій та їхньої несанкціонованої ретрансляції через мережі доставки контенту для клієнтів…

У апеляційній інстанції Fraifer безрезультатно оскаржував це рішення за трьома пунктами. По-перше, суд відхилив його заперечення щодо права власності MBC на твори, захищені авторським правом, класифікувавши телевізійні програми як «колективні твори» — де права належать організації, яка керує процесом створення, — а не як «спільні твори», та зазначивши, що Fraifer відмовився від будь-яких активних засобів захисту щодо дійсності реєстрацій. По-друге, суд відхилив спробу Фрайфера оскаржити дійсність передачі прав між MBC та DISH, постановивши, що відповідно до розділу 204(a) Закону про авторське право треті особи, які порушують авторські права, не мають права оскаржувати передачу прав, якщо власник і набувач досягли згоди. Нарешті, суд підтвердив висновок про пряме порушення авторських прав, дійшовши висновку, що надані матеріали містять достатні докази, які пов'язують інфраструктуру Fraifer з несанкціонованим розповсюдженням контенту, захищеного авторським правом.

Зрештою, це рішення підкреслює надійність зареєстрованих іноземних авторських прав і обмежує можливості порушників-третіх осіб використовувати технічні аспекти власності або передачі прав як аргумент на свій захист, коли сторони ліцензійної угоди не оскаржують статус цих прав» ***(Lauren Hong. Unauthorized streaming of foreign TV programming dishes up copyright infringement liability // McDermott Will & Schulte (https://www.ipupdate.com/2026/04/unauthorized-streaming-of-foreign-tv-programming-dishes-up-copyright-infringement-liability/). 23.04.2026).***

***

«Останні зміни у законодавстві США свідчать про спротив судової влади практиці використання судових спорів щодо комерційної таємниці з метою обмеження дій колишніх співробітників, особливо тих, хто виступав у ролі винахідників. У справі «International Medical Devices, Inc. проти Cornell» Федеральний апеляційний суд скасував рішення про відповідальність за порушення комерційної таємниці, тоді як у паралельному рішенні суду Каліфорнії було відхилено клопотання про видачу судового заборони, яка б заборонила колишньому співробітнику брати участь у оскарженні патентів. Разом ці справи підкріплюють принцип, згідно з яким інформація, розкрита в патентах, доступна в публічних матеріалах або загальновідома в певній галузі, не може бути перетворена на комерційну таємницю лише шляхом позначення її як конфіденційної. Ці рішення розглядають одну й ту саму межу з різних боків: законодавство про комерційну таємницю може захищати справжню,

непублічну інформацію, що є власністю, але його не можна використовувати для монополізації загальнодоступних знань або професійних навичок…

Роботодавці все частіше намагаються представити технічну обізнаність колишнього винахідника — або його здатність оцінювати та оскаржувати дійсність патентів колишнього роботодавця — як загрозу комерційній таємниці. Однак суди ставляться до цієї теорії дедалі скептичніше, справедливо розцінюючи її як спробу забезпечити виконання фактичних угод про неконкуренцію, які, як правило, не схвалюються або не підлягають примусовому виконанню згідно із законодавством штату Каліфорнія. Суди роз'яснили, що фахові знання колишнього працівника, його незгода з обсягом патенту або участь у законній роботі з «обходу патенту» не становлять незаконного привласнення. Більше того, більшість теорій щодо недійсності патентів ґрунтуються на загальнодоступному рівні техніки та законодавчих стандартах, а не на конфіденційному, власницькому ноу-хау…

У цих рішеннях також підкреслюється, що саме по собі володіння матеріалами проєкту колишніми співробітниками — що є звичним явищем у галузях, де велику роль відіграють наукові дослідження — не є підставою для винесення широких заборон щодо їхньої майбутньої діяльності. Хоча суди можуть зобов’язати повернути конкретні конфіденційні документи, вилучені з порушенням правил, за умови доведення факту правопорушення, вони відмовляються обмежувати майбутню кар’єру колишнього співробітника на підставі його загального розуміння технології. Крім того, існуючі правові доктрини, такі як «заборона заперечувати власні заяви» (assignor estoppel), вже надають патентній системі конкретні інструменти для вирішення ситуацій, коли винахідник оскаржує патент, у створенні якого він колись брав участь; отже, законодавство про комерційну таємницю не слід розширювати для виконання цієї функції виключення. Зрештою, ці судові рішення захищають цілісність патентної системи, гарантуючи, що патенти залишаються предметом громадського контролю, обґрунтованих оскаржень та постійних інновацій без загрози використання судових спорів щодо комерційної таємниці для придушення законної професійної діяльності» ***(Alexandros Nikolaidis. When Trade Secret Injunctions Become Patent Noncompetes // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2026/04/27/when-trade-secret-injunctions-become-patent-noncompetes/). 27.04.2026).***

***

Турецька Республіка

«У своєму рішенні від 2025 року (справа № 2024/6138, рішення № 2025/3800) Касаційний суд Туреччини провів комплексну оцінку схожості торговельних марок між загальновідомими знаками «MONSTER ENERGY» (що охоплюють словесні, колірні та зображувальні елементи) та пізнішою торговельною маркою моторної оливи, в якій використовуються

подібні формулювання, кольори та зображення. Хоча енергетичні напої та моторні оливи належать до різних класів, Суд встановив комерційний зв'язок на підставі таких факторів, як значна присутність позивача у спонсорстві автоспорту та той факт, що обидва товари часто продаються поруч на заправних станціях…

Зважаючи на загальне враження, а не на окремі елементи, суд дійшов висновку, що домінуючий елемент «MONSTER» був ідентичним, колірна гама майже повністю відповідала зареєстрованим кольорам Pantone, а зображення лева було схожим, тоді як термін «motor oil» мав суто описовий характер. З огляду на загальновідомий статус позивача, суд дійшов висновку, що існує ймовірність введення в оману, а також отримання недобросовісної вигоди шляхом перенесення репутації та розмивання розпізнавальних ознак знака. Крім того, суд визнав, що відповідач діяв недобросовісно, навмисно використовуючи відомий бренд…

Відповідно, оскаржуваний товарний знак було повністю визнано недійсним, а це рішення — яке згодом було підтверджено в апеляційній та касаційній інстанціях — є важливим прецедентом, що підкреслює необхідність комплексного порівняння, міжкатегорійної схожості та надійного захисту загальновідомих, кольорових та фігуративних товарних знаків» ***(Mutlu Yıldırım Köse, İrem Girenes Yücesoy. Energy Drink vs. Motor Oil: The Court of Cassation's Holistic Analysis // Gün + Partners Avukatlık Bürosu (https://gun.av.tr/insights/updates/energy-drink-vs-motor-oil-the-court-of-cassation-s-holistic-analysis). 27.04.2026).***

***

Японська Держава

«Токійський окружний суд визнав Ватару Такеучі (Wataru Takeuchi), адміністратора веб-сайту, на якому публікувалися статті зі «спойлерами», що детально описували сюжети та сцени з фільмів та аніме, винним у порушенні Закону Японії про авторське право та засудив його до 18 місяців позбавлення волі з відстрочкою виконання покарання на чотири роки та штрафу в розмірі 1 мільйона ієн. У період з 2018 по 2023 рік Такеучі опублікував дві статті, в яких описував зміст фільму «Годзілла мінус один» та першого епізоду аніме «Оверлорд III», замовляючи статті у авторів та отримуючи дохід від реклами на веб-сайті…

Головним юридичним питанням було те, чи становлять статті зі спойлерами «адаптацію» оригінального твору — поняття, яке в японському законі про авторське право визначається як створення окремого твору шляхом внесення творчих змін із збереженням основних характеристик оригіналу. У рішенні суду було визнано, що статті є адаптацією, оскільки вони містили 12 фотографій, текстові транскрипції діалогів, витяги з характерних діалогів важливих сцен та описи сюжету, які, хоч і були викладені в іншій формі,

зберігали основні риси оригіналів. Експерти з питань права, зокрема професор права Університету Васеда Тацухіро Уено (Tatsuhiro Ueno), пояснили різницю між законним і незаконним використанням: короткі виклади обсягом у кілька десятків слів не вважаються адаптацією, а узагальнення змісту для рецензій є доречним цитуванням, яке не потребує дозволу. Однак, коли значна частина статті присвячена викладенню змісту з мінімальною кількістю критики чи коментарів, матеріал, швидше за все, не буде визнаний цитатою, що підпадає під захист… Прокурори наголосили, що комерційний характер діяльності Такеучі — оплата праці авторів та отримання приблизно 36 мільйонів ієн щорічного доходу від реклами — свідчить про організовану професійну злочинність високого ступеня тяжкості…

Однак Уено застеріг, що поліція та прокуратура повинні бути обережними у питанні притягнення до кримінальної відповідальності за порушення авторських прав, оскільки надмірна ретельність у застосуванні закону може обмежити свободу висловлення вражень та критики, особливо з огляду на роль соціальних мереж, які дають змогу людям публікувати свої думки про твори, що іноді сприяє їх популяризації. Уено рекомендував, щоб власники авторських прав отримали ретельне пояснення щодо унікальних особливостей цієї справи, перш ніж широко застосовувати її прецедент. Такеучі оскаржив вирок, і результат справи може вплинути на те, як правоохоронні органи будуть вирішувати питання, пов'язані з дедалі більшим перетином інтернет-критики, спойлерів та рекламної діяльності» ***(Saori Kuroda, Yasukazu Akada. 'Spoiler' website operator guilty of copyright infringement // The Asahi Shimbun Company (https://www.asahi.com/ajw/articles/16505737). 17.04.2026).***

***

«У знаковому судовому рішенні Окружний суд Токіо визнав 39-річного адміністратора веб-сайту Ватару Такеучі (Wataru Takeuchi) винним у кримінальному порушенні авторських прав за публікацію вичерпних сюжетних резюме популярних фільмів та аніме-серіалів. Такеучі отримав умовний термін ув'язнення на 18 місяців та штраф у розмірі 1 мільйона ієн після того, як суд визначив, що детальні спойлери на його платформі — такі як ті, що стосуються фільму Godzilla Minus One («Годзілла: Мінус один») та аніме-серіалу Overlord («Оверлорд») — були незаконними адаптаціями, а не захищеними коментарями. Суд встановив, що оскільки ці резюме зберігали основні характеристики оригінальних творів, включаючи дослівні діалоги та ключові події, вони слугували несанкціонованими замінниками, що відбивало у глядачів бажання споживати власне медіа…

На винесення вироку значний вплив мала комерційна експлуатація контенту підсудним, оскільки, за повідомленнями, у 2023 році він отримав близько 38 мільйонів ієн доходу від реклами. На відміну від США, в Японії відсутня широка доктрина «добросовісного використання», натомість застосовуються суворі, конкретні винятки, такі як «цитування», що залишило

мало правових підстав для існування сайту Такеучі. Судовий процес ініціювала Асоціація з розповсюдження контенту за кордоном (CODA), яка представляє таких великих гравців індустрії, як Toho та Kadokawa, яким раніше вдалося заборонити несанкціоновані відеоогляди «Fast Movie». Це рішення є значним культурним та правовим зрушенням, яке створює чіткий прецедент, що незаконне отримання прибутку від творів, захищених авторським правом, матиме суворі правові наслідки…» ***(Tokyo Court Sentences Man for Publishing Spoilers // Hypebeast Limited (https://hypebeast.com/2026/4/tokyo-court-rules-anime-spoiler-sites-are-illegal). 21.04.2026).***

***

«Японський суд у п'ятницю зобов'язав велику американську компанію з відеоконференцзв'язку Zoom Communications Inc. виплатити 160 мільйонів єн (1 мільйон доларів) японській аудіокомпанії Zoom Corp. за порушення прав на торговельну марку через схожі логотипи.

Японська компанія Zoom подала позов до Токійського окружного суду, вимагаючи від американської комунікаційної компанії припинити використання свого логотипу, посилаючись на їхню схожість, що призвело до непорозумінь.

Японська фірма заявила, що її завалили запитами щодо послуг відеоконференцій, тоді як події, пов'язані з американською компанією, спричинили волатильність її власних акцій, що перешкоджало діяльності та вплинуло на інвесторів.

Токійська фірма, яка розробляє та виробляє записуючі пристрої, була заснована в 1983 році та зареєструвала свій логотип як торгову марку в 2006 році. ***(US firm Zoom ordered to pay $1m to Japan's Zoom for trademark infringement // Nikkei Asia (https://asia.nikkei.com/business/companies/us-firm-zoom-ordered-to-pay-1m-to-japan-s-zoom-for-trademark-infringement). 24.04.2026).***

***

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«Крадіжка фізичних творів мистецтва та коштовностей є наочною ілюстрацією різниці між вразливістю самого предмета та відносною стійкістю інтелектуальної власності (ІВ), що лежить в його основі. Хоча втрата матеріального предмета позбавляє власника фізичного володіння, нематеріальні юридичні права — такі як авторське право, право на дизайн та репутація бренду — залишаються недоторканими, оскільки ґрунтуються на документації, реєстраціях та записах про ланцюжок правонаступництва, що існують незалежно від самого фізичного предмета. Ця юридична «опора»

дозволяє правовласникам відстоювати свої інтереси навіть тоді, коли сам об'єкт було викрадено або знищено, що доводить: інформація про твір часто є юридично стійкішою, ніж володіння самим твором…

Однак ця стійкість далеко не є абсолютною, і в реальному світі інтелектуальна власність стикається зі своїми власними формами нестабільності. Захист часто обмежений у часі, наприклад, через закінчення терміну дії патентів та авторських прав, тоді як комерційні таємниці залишаються вразливими і можуть бути назавжди знищені одним-єдиним оприлюдненням. Крім того, практична цінність інтелектуальної власності схильна до знецінення через підробку, несанкціоноване відтворення та зміни ринкового попиту. Навіть коли права залишаються чинними на папері, їхнє забезпечення часто ускладнюється через юрисдикційні перешкоди, обмеженість ресурсів та реалії цифрової епохи, де легкість копіювання може розмити ексклюзивність та підірвати ефективний контроль.

Отже, довговічність портфеля інтелектуальної власності не є природною властивістю; її необхідно ретельно вибудовувати правовласникам. Щоб захистити активи від цих вразливих місць, творці та установи повинні інвестувати в надійну документацію, таку як ретельні записи про походження, авторство та ліцензійні угоди. Надійна стратегія також вимагає багаторівневого захисту — поєднання авторських прав та прав на промислові зразки з торговельними марками, договірними механізмами контролю та технологічними заходами — щоб зменшити залежність від будь-якої окремої, потенційно нестійкої форми захисту. Надаючи пріоритет стратегіям безперервності, таким як високоякісна оцифровка, та беручи участь в екосистемах відновлення, таких як спеціалізоване страхування та реєстри втрат, правовласники можуть гарантувати, що цінність їхніх творчих активів збережеться незалежно від стану фізичного артефакту. Зрештою, довговічність інтелектуальної власності є умовним результатом, що вимагає проактивного управління для забезпечення того, щоб творча цінність зберігалася ще довго після зникнення матеріального об'єкта…» ***(Jillian M. Taylor. What Does the Louvre Art Heist Tell Us About the Permanence — and Impermanence — of Intellectual Property? // The Temple 10-Q (https://law.temple.edu/10q/what-does-the-louvre-art-heist-tell-us-about-the-permanence-and-impermanence-of-intellectual-property/). 15.04.2026).***

***

«Організація «Free Knowledge Africa» запустила «Центр доступу до африканських знань» (Access to African Knowledge Hub, AAKH) — структуровану інституційну мережу, покликану допомогти африканським бібліотекам, архівам та культурним центрам оцифрувати свої колекції та відкрито ділитися ними на таких платформах, як Wikimedia Commons. Ця ініціатива виникла на основі досвіду, набутого під час успішного проєкту з оцифрування матеріалів Нігерії, що перебувають у публічному доступі, в

результаті якого було завантажено понад 40 000 сторінок історичних документів. Визнаючи, що шлях до загального відкритого доступу є поступовим, ААКН виступає за прагматичний, поетапний підхід, а не вимагає негайної, повної відкритості…

Ця стратегія починається з оцифрування матеріалів, що вже перебувають у публічному доступі, що не несе жодних юридичних ризиків чи ризиків, пов'язаних з ліцензуванням, і дозволяє установам зміцнити внутрішню довіру. Щоб заручитися підтримкою обережного керівництва установ, ААКН наголошує на необхідності говорити їхньою мовою — наводити конкретні показники, такі як кількість переглядів сторінок та повторне використання матеріалів, що демонструють зростання видимості та впливу відкритого доступу. Щоб ще більше знизити бар'єри, Центр надає заздалегідь підготовлені та перевірені моделі й шаблони, що полегшує установам впровадження відкритих практик без необхідності починати з нуля. Висвітлюючи історії успіху колег, ділячись ресурсами та сприяючи розвитку спільноти, ААКН прагне створити імпульс і продемонструвати, що те, що є складним для однієї установи, стає здійсненним, коли над цим працюють спільно в рамках мережі, що надає підтримку» ***(Opening What Can Be Opened, Where It Can Be Opened // Diff (https://diff.wikimedia.org/2026/04/20/opening-what-can-be-opened-where-it-can-be-opened/). 20.04.2026).***

***

«Мозаїчний плагіат, також відомий як «патчрайтинг» або «інкрементальний плагіат», має місце, коли автор з'єднує фрази, синтаксичні конструкції або ідеї з джерела, вносячи лише незначні заміни слів, без належного цитування або достатньої переробки оригінального викладу. Хоча формулювання може здаватися зміненим, основна структура та хід думок залишаються практично незмінними, створюючи помилкове враження оригінальності. Закон про авторське право захищає виклад ідей, а не самі ідеї, але копіювання виразної структури твору без вказівки джерела може становити порушення або академічну недобросовісність. Визначення мозаїчного плагіату, сформульоване в «Гарвардському посібнику з використання джерел», описує копіювання «уривків» джерела з заміною лише кількох слів, без належного перефразування або прямого цитування…

Цей вид плагіату є особливо витонченим і важким для виявлення, оскільки він посідає проміжне положення між прямим копіюванням та оригінальним написанням. На відміну від правильного переказу, який передбачає переформулювання власною мовою з новою структурою речень та належним цитуванням, мозаїчний плагіат значною мірою ґрунтується на заміні слів-синонімів із збереженням оригінальної структури тексту. Суди та наукові установи вважають таку поведінку неприйнятною незалежно від намірів, оскільки вона полягає у привласненні захищених висловлювань. Гучні справи — зокрема ті, що стосуються істориків, політичних діячів та наукових

дисертацій — демонструють, що копіювання у стилі мозаїки може мати серйозні наслідки для репутації та професійної діяльності…

Щоб уникнути мозаїчного плагіату, авторам слід переказувати текст з пам'яті, а не дивлячись на джерело, чітко позначати нотатки як цитати чи перефразування, використовувати лапки там, де це доречно, суттєво змінювати як формулювання, так і структуру під час перефразування, а також наводити посилання як на прямі цитати, так і на основні ідеї. Різні інструменти виявлення плагіату, такі як Turnitin, iThenticate, Grammarly та подібні платформи, можуть допомогти виявити структурні подібності, які можуть вказувати на патч-райтинг. Зрештою, щоб уникнути мозаїчного плагіату, необхідно продемонструвати незалежний інтелектуальний внесок і забезпечити належне зазначення джерела запозиченого матеріалу — чи то формулювань, чи то концептуальної основи» ***(Christian Perry. Mosaic Plagiarism: What It Is and How to Avoid It // Undetectable AI (https://undetectable.ai/blog/pt/mosaic-plagiarism/). 22.04.2026).***

***

«У музичній індустрії спостерігається зміна підходів до залучення капіталу артистами з одночасним збереженням їхніх прав інтелектуальної власності, оскільки фінансування на основі роялті стає альтернативою традиційним авансам, які часто вимагають від творців продажу або передачі своїх авторських прав… Компанія Sound Royalties, заснована Алексом Хайче, надає аванси на основі існуючих потоків роялті артистів, не вимагаючи від них відмови від прав власності на свою музику. На відміну від продажу каталогів або традиційних позик, ці аванси структуровані як фіксовані виплати протягом визначеного періоду і не передбачають відсотків, особистих гарантій або передачі прав власності на авторські права. Ця модель дозволяє артистам реалізувати економічну цінність своїх роялті, зберігаючи при цьому повний контроль над своїми каталогами, творчими рішеннями та довгостроковим потенціалом заробітку..

Збереження прав власності на інтелектуальну власність є ключовим елементом пропозиції. Гейче підкреслює, що фінансування за рахунок роялті дає творцям можливість інвестувати в запис, маркетинг, гастролі, розвиток студій або нові бізнес-проєкти, не продаючи свою інтелектуальну власність передчасно. Збереження прав власності дозволяє артистам самостійно вирішувати, як і коли надавати ліцензії на свою музику, а також, можливо, продати її пізніше за вищою ціною… Зростаюча обізнаність щодо права власності на оригінальні записи — що особливо проявилася у гучних випадках, таких як стратегія Тейлор Свіфт щодо перезапису пісень — підкреслила важливість збереження контролю над авторськими правами. У міру розширення світових ринків, особливо в Європі та Латинській Америці, компанія Sound Royalties позиціонує себе як партнер, що допомагає артистам розібратися у потоках роялті, захищати інтелектуальну власність та приймати обґрунтовані

рішення щодо ліцензування та вартості каталогу. У ширшому сенсі це означає, що артистам більше не потрібно обмінювати права власності на капітал; натомість фінансові структури можуть підтримувати розвиток кар'єри, зберігаючи при цьому довгострокову економічну та стратегічну цінність їхніх авторських прав» ***(Jeremy Young. Alex Heiche on Funding Artists and Never Asking for Copyright in Return // Hypebot (https://www.hypebot.com/alex-heiche-on-funding-artists-and-never-asking-for-copyright-in-return/). 22.04.2026).***

***

Україна

«У сучасному видавничому, медійному та цифровому середовищі збірники є поширеною формою організації контенту і можуть охоплювати як традиційні літературні чи наукові видання (антології, енциклопедії, періодику), так і цифрові об'єкти — бази даних або вебсайти. Ключовою ознакою збірника є його упорядкування, тобто добір і/або розташування матеріалів, що формує цілісну структуру. Саме характер цього упорядкування визначає правовий режим такого об'єкта.

Існує два базові сценарії створення збірника. Якщо композицію формує людина, збірник визнається складеним твором і є об'єктом авторського права. У цьому випадку охороняється не самі матеріали як такі, а їх творча організація — структура, логіка побудови, взаємозв'язки між елементами. Така композиція виступає результатом інтелектуальної діяльності упорядника і може проявлятися через принципи добору, порядок розташування, змістові зв'язки та структурні елементи (розділи, коментарі, вступи тощо). Окрім композиції, правова охорона може поширюватися на назву збірника (за умови її оригінальності), авторські тексти упорядника (передмови, пояснення, аналітичні матеріали), а також на дизайнерське оформлення.

Автором такого збірника є упорядник, якому належать майнові та немайнові права на результат творчого упорядкування. Водночас реалізація цих прав можлива лише за умови дотримання прав авторів творів, включених до збірника: їх використання потребує дозволу або має відповідати умовам вільного використання. При цьому інші особи можуть створювати власні збірники на основі тих самих матеріалів, але за умови самостійного, оригінального упорядкування. Автори включених творів зберігають права на їх окреме використання, якщо інше не передбачено договором…

Інший правовий режим виникає у випадку, коли композицію збірника формує штучний інтелект без безпосередньої творчої участі людини. Такий результат не визнається твором у розумінні авторського права, оскільки відсутній людський творчий внесок, і кваліфікується як неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою. Відповідно, він підпадає під режим так званого права особливого роду. У такому випадку відсутній автор як суб'єкт авторського права, а майнові права належать особі, яка правомірно

використовує відповідну технологію, і за обсягом вони подібні до авторських: включають право використання об’єкта та можливість дозволяти або забороняти його використання іншим.

Водночас навіть у збірниках, згенерованих ШІ, окремі елементи, створені людиною (наприклад, передмова чи коментарі), можуть охоронятися як самостійні літературні твори. Важливо також, що незалежно від способу створення збірника використання включених до нього матеріалів вимагає дотримання авторських прав їхніх правовласників…

Отже, визначальним критерієм правового статусу збірника є наявність або відсутність творчого внеску людини у формування його композиції: саме цей фактор розмежовує об’єкти авторського права та неоригінальні об’єкти, згенеровані штучним інтелектом, і визначає відповідний режим їх правової охорони» ***(Володимир Коноваленко. Збірник як складений твір чи неоригінальний об'єкт, згенерований ШІ // ТОВ «Юридична газета» (https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/zbirnik-yak-skladeniy-tvir-chi-neoriginalniy-obekt-zgenerovaniy-shi.html). 01.04.2026).***

***

«Трек російського виконавця R. Riccardo, у якому була використана мелодія пісні «Енкарапіста» українського артиста Drevo, було видалено з міжнародних цифрових платформ після звернення правовласників. Лейбл Sound United ініціював блокування, оскільки реліз було представлено як оригінальний твір без належного дозволу.

Ключова складність ситуації полягає в тому, що йдеться не лише про порушення суміжних прав, пов’язаних із використанням фонограми, а насамперед про порушення авторських прав на саму мелодію. Якщо незаконне використання фонограми зазвичай легко виявляється за допомогою цифрових систем розпізнавання контенту, то запозичення мелодії — тобто послідовності нот — є значно складнішим для автоматичного виявлення. У цьому випадку порушник створив нову фонограму зі своїм текстом, вокалом і аранжуванням, що унеможливлює швидке блокування за стандартними алгоритмами та вимагає повноцінного юридичного аналізу…

За словами продюсера Drevo Михайла Шияна, такі кейси часто переходять у площину судового розгляду, особливо коли порушення має транскордонний характер. У подібних ситуаціях застосовується іноземне законодавство про авторське право, а правовласникам необхідно пройти комплексну процедуру захисту — від фіксації факту порушення та подання скарг до взаємодії з цифровими платформами або ініціювання судових процесів… Представники Drevo наголошують, що у спірному треку мелодія була використана повністю, «від першої до останньої ноти», що й стало підставою для подання скарги дистриб’ютору та подальшого видалення контенту» ***(Гала Скляревська. Пісню росіянина, який вкрав музику***

українського співака Drevo, заблокували на всіх міжнародних платформах // ГО «Детектор медіа» (https://detector.media/infospace/article/248992/2026-04-11-pisnyu-rosiyanyna-yakyy-vkrav-muzyku-ukrainskogo-spivaka-drevo-zablokuvaly-na-vsikh-mizhnarodnykh-platformakh/). 11.04.2026).

***

«Авторське право є особливим механізмом захисту творчості та інших видів інтелектуальної власності, який в Україні регулюється Законом «Про авторське право та суміжні права». Воно виникає автоматично з моменту створення твору науки, літератури чи мистецтва — від літературних текстів, музичних композицій, фотографій, комп'ютерних програм і баз даних до дизайну та цифрового контенту — і надає автору виключні майнові права (на використання, розповсюдження, переробку тощо для отримання винагороди) та немайнові (визнання авторства, захист від спотворення), що діють усе життя автора плюс 70 років після його смерті (для співавторства, псевдонімів чи анонімних творів можуть застосовуватися особливі правила). Після цього твір переходить у публічне надбання, але немайнові права зберігаються безстроково. Хоча реєстрація не є обов'язковою, вона слугує вагомим доказом авторства в спорах.

Для ефективної реєстрації в УКРНОІВІ спочатку визначте об'єкт захисту за вичерпним переліком Закону (стаття 6), проведіть пошук у спеціальних реєстрах, щоб уникнути спорів з уже зареєстрованими об'єктами. Потім підготуйте заявку з детальним описом: видом твору, повною назвою, анотацією, відомостями про оприлюднення, авторів (співавторів, псевдоніми), заявника. Заявку подають письмово чи електронно, після чого проводиться експертиза; за умови відповідності вимогам і сплати держзборів видається свідоцтво. Юрист допоможе з корекціями для підвищення шансів успіху.

Після реєстрації правовласник може укладати правочини (відчужувати майнові права, встановлювати умови використання) та звертатися до суду за захистом від порушень. Розуміння процедури, «підводних каменів» і строків дозволяє уникнути ризиків, стимулювати творчість і забезпечувати справедливу винагороду, тому рекомендується професійний супровід спеціаліста» ***(Юлія Бирлад. Реєстрація авторського права в Україні: особливості оформлення // Адвокатське об'єднання «Бачинський та партнери» (https://legalaid.ua/ua/reyestracziya-avtorskogo-prava-v-ukrayini-osoblyvosti-oformlennya/). 15.04.2026).***

***

«Правове регулювання службових творів у новому Законі України «Про авторське право і суміжні права» зазнало суттєвих змін, що насамперед стосуються визначення самого поняття службового твору, порядку його створення та розподілу майнових прав. Відповідно до чинної редакції закону, службовим визнається твір, створений працівником у зв'язку з

виконанням обов’язків за трудовим договором (контрактом). На відміну від попереднього регулювання, де підставою також могло бути службове завдання як односторонній акт роботодавця, новий підхід акцентує виключно на двосторонньому правочині — трудовому договорі, що передбачає погоджену волю обох сторін. Це означає, що для надання твору статусу службового недостатньо внутрішніх розпорядчих актів роботодавця — відповідні обов’язки працівника мають бути прямо закріплені у договорі.

Важливе значення мають істотні умови трудового договору в частині розпорядження майновими правами на службовий твір. Закон вимагає, щоб у такому договорі було чітко визначено: об’єкт (через його ідентифікацію), обсяг прав, що передаються або надаються, а також розмір або спосіб визначення винагороди чи безвідплатний характер домовленості. Ідентифікація твору повинна здійснюватися саме у договорі, що може створювати практичні труднощі у випадках, коли твір виникає пізніше; у таких ситуаціях доцільним є укладення додаткових угод щодо кожного конкретного твору. Аналогічно, обсяг майнових прав має визначатися щодо конкретного твору, а не узагальнено щодо всіх можливих результатів діяльності працівника.

Особливістю правового режиму є те, що майнові права на твір виникають лише з моменту його створення. До цього моменту вони юридично не існують, що унеможливлює їх відчуження або ліцензування наперед. У зв’язку з цим договір не може прямо передбачати передачу прав на майбутній твір, але може містити зобов’язання укласти окремий договір після його створення. Водночас закон містить диспозитивну норму, за якою майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення, якщо інше не встановлено договором. Така конструкція породжує дискусію щодо допустимості «автоматичного» переходу прав без прямого волевиявлення сторін, особливо з урахуванням європейської практики, яка вимагає попередньої згоди правовласника на передачу прав.

Окремо врегульовано питання винагороди: закон допускає як оплатні, так і безвідплатні моделі розподілу прав, однак у випадку переходу майнових прав працівник має право на винагороду. Водночас винагорода за створення твору є самостійною і має виплачуватися незалежно від подальшої долі майнових прав. Дотримання письмової форми для відповідних умов договору є обов’язковим, а її порушення тягне нікчемність правочину.

Новелою законодавства є також розширення прав роботодавця щодо службового твору: за відсутності іншого регулювання в договорі він може доручити іншій особі завершити незавершений твір, вносити зміни до завершеного твору або доповнювати його ілюстраціями, передмовами чи іншими елементами. Водночас ці правомочності мають різну правову природу: внесення змін є реалізацією майнового права на переробку і потребує ліцензії, супроводження твору пов’язане з особистими немайновими правами автора і можливе лише за його згодою, а завершення твору іншою особою фактично означає виникнення співавторства. З огляду на це, доцільним є чітке письмове

врегулювання кожного з таких прав у договорі з визначенням відповідної винагороди.

Загалом нове регулювання посилює договірну природу відносин між працівником і роботодавцем у сфері службових творів, підвищує вимоги до визначеності умов та водночас залишає низку дискусійних питань, пов'язаних із моментом і підставами переходу майнових прав, що потребують подальшого тлумачення і практичного узгодження» ***(Олександр Мисенко. Службовий твір у новому Законі про авторське право // Інформаційна агенція ЛІГАБізнесІнформ (https://blog.liga.net/user/amyisenko/article/59169). 17.04.2026).***

***

«Форму виробу можна захистити авторським правом інколи, але це нестабільний і часто слабкий спосіб, оскільки авторське право охороняє не ідею чи функціональні рішення, а лише оригінальне творче вираження. Головна проблема — форма виробу зазвичай поєднує естетику з функцією, а технічні аспекти не підпадають під охорону. Захист можливий, якщо форма дійсно оригінальна, не зумовлена виключно технічними вимогами, допускає альтернативи та має виразну естетичну складову — наприклад, нестандартний дизайн лампи чи декоративного предмета, а не функціональної деталі.

Проте на практиці виникають серйозні складнощі: важко довести оригінальність форми як творчого результату та порушення прав, адже опоненти апелюють до функціональності, стверджуючи, що це не копіювання, а подібне технічне рішення. Авторське право виникає автоматично без перевірки, що не забезпечує визначеності в комерційних спорах, роблячи його формальним і неефективним інструментом.

Для надійного захисту форми виробу з комерційною цінністю краще використовувати цільові механізми: промисловий зразок для зовнішнього вигляду чи, у окремих випадках, торговельну марку, якщо форма стала впізнаваною. Покладатися лише на авторське право ризиковано» ***(Гавва Софія. Чи можна захистити форму виробу через авторське право? // ТОВ "ВіКонсалт про" (https://www.viconsult.com/ua/publikatsii/chy-mozhna-zakhystyty-formu-vyrobu-cherez-avtorske-pravo/). 30.04.2026).***

***

Австралійський Союз

«Австралійська доктрина «fair dealing» слугує законодавчим захистом від порушення авторських прав, але, на відміну від доктрини «fair use» у США, яка має відкритий характер, вона суворо обмежена конкретними цілями, прямо переліченими в Законі про авторське право. Ці цілі, які включають дослідження, критику, висвітлення новин та пародію, становлять вичерпний перелік; якщо конкретне використання не підпадає під ці

категорії, воно не може кваліфікуватися як справедливе використання, незалежно від того, наскільки «справедливим» (fair) може бути таке використання. Це робить австралійську систему значно менш гнучкою, ніж канадська, яка тлумачить справедливе використання як широке «право користувача» (user right), і навіть більш обмеженою, ніж підхід США…

Хоча австралійські суди застосовують комплексний підхід до оцінки справедливості, що базується на конкретних обставинах справи, подібно до своїх міжнародних колег — зважуючи такі фактори, як характер твору та вплив на ринок — вони відрізняються тим, що конкретно враховують комерційну доступність твору як фактор і не визнають самостійного поняття «трансформативного використання» (transformative use). Судова практика з цього питання залишається нечисленною, при цьому суди часто спираються на англійське прецедентне право та дотримуються обережного підходу, що базується на конкретних обставинах справи. Крім того, значна реформа в найближчому майбутньому видається малоймовірною. Незважаючи на різні запити щодо розширення доктрини, австралійський уряд не виявляє схильності до розширення цих винятків, нещодавно відхиливши пропозиції щодо винятку для аналізу тексту та даних для штучного інтелекту та віддаючи перевагу підходу «спостерігати та чекати» (watch and wait) щодо впливу штучного інтелекту на авторське право…» ***(Katrina Crooks. Fair Dealing: The Australian Context // Spruson & Ferguson Pty Ltd (https://www.spruson.com/fair-dealing-the-australian-context/). 24.04.2026).***

***

Європейський Союз

«Участь Люксембургу в цьогорічному конкурсі «Євробачення» опинилася під питанням після того, як пісня «Mother Nature» у виконанні Еви Марії стала предметом розслідування щодо порушення авторських прав через те, що, як стверджується, вона майже повністю збігається з хітом Birdy 2016 року «Keeping Your Head Up». Було виявлено, що приспів люксембурзької пісні схожий на пісню Birdy, що спонукало команду Birdy розпочати розслідування та перегляд ситуації…

Представник гурту Birdy підтвердив, що їм відомо про цю ситуацію, а люксембурзька телерадіокомпанія RTL заявила, що вивчає звинувачення у порушенні авторських прав і серйозно ставиться до обговорень щодо можливих порушень, пообіцявши розглянути це питання у прозорий спосіб. Цей інцидент — не перший випадок, коли «Євробачення» стикається з перешкодами; конкурс 2024 року, що відбувся у Мальме (Швеція), супроводжувався бойкотами та арештами під час підготовки, що підкреслило постійні виклики, з якими стикається цей захід…» ***(Lucretia Munro. Eurovision Song Contest chaos as star faces copyright investigation // Reach plc (https://www.mirror.co.uk/tv/tv-news/eurovision-song-contest-chaos-star-36972524). 05.04.2026).***

«У Люксембурзі авторське право залишається життєво важливою основою для творчих професіоналів, проте воно зазнає дедалі більшого тиску з боку мінливих очікувань споживачів, незаконного використання та розвитку штучного інтелекту. У міру скорочення обсягів фізичних продажів та непередбачуваності доходів від концертів, роялті від стрімінгових сервісів та телерадіомовлення стали основним джерелом фінансової стабільності для артистів та авторів. Однак цій економічній структурі загрожує поширення серед споживачів уявлення, що контент має бути доступним миттєво та безкоштовно. Цю тенденцію ілюструють дослідження, які показують, що 21% населення Люксембургу досі регулярно користується незаконним онлайн-контентом. Ця системна проблема посилюється технологіями штучного інтелекту, які навчаються на існуючих творах без чітких правових підстав, що призводить до ситуацій на кшталт «Wild West» («Дикого Заходу»), де крадуть особистість митців, а алгоритми генерують несанкціонований новий матеріал під їхніми іменами, щоб заробити на їхньому успіху…

Окрім музики, ця проблема поширюється й на такі галузі, як література, де такі установи, як Національна бібліотека Люксембургу, мусять ретельно збалансувати право громадськості на доступ до знань із обов'язком виплачувати винагороду творцям, часто через угоди з організаціями, що управляють правами на відтворення, такими як Luxorr. Як зазначає фахівець з питань авторського права Ванесса Хіменес Серранія, правова система перебуває на переломному етапі й стоїть перед вирішальним випробуванням: чи зможе вона пристосуватися до цих нових технологій, чи її авторитет буде дедалі більше підриватися. Зрештою, криза, з якою стикається авторське право, є питанням суспільних цінностей: наскільки ми справді цінуємо людську творчість в епоху швидкого та безперешкодного цифрового доступу? Щоб вирішити цю проблему, Міністерство економіки Люксембургу в найближчі тижні розпочинає інформаційну кампанію, спрямовану на зміну свідомості в бік визнання економічної необхідності авторського права для забезпечення засобів до існування всіх творчих працівників» ***(Tim Morizet. Copyright remains vital source of income for Luxembourg creators // RTL Luxembourg (https://today.rtl.lu/news/luxembourg/copyright-remains-vital-source-of-income-for-luxembourg-creators-1181746897). 27.04.2026).***

***

Китайська Народна Республіка

«Несанкціоноване виконання китайською співачкою Шань Ічунь пісні Лі Жунхао «Лі Бай» на концерті в Шеньчжені спричинило суперечку щодо авторських прав та поновило критику поширеного виправдання «необізнаності» у справах про порушення авторських прав… Цей інцидент відображає більш широку проблему дотримання законодавства, яка

загострилася через використання інструментів штучного інтелекту, що значно спростили створення та поширення контенту, але водночас збільшили ризик випадкового порушення авторських прав на музику, зображення та відео…

Згідно з китайським Законом про авторське право, твори, захищені авторським правом, можуть використовуватися лише з дозволу, а організатори виступів повинні отримати дозвіл та сплатити винагороду, тоді як порушники можуть бути притягнуті до відповідальності за фактичні збитки або незаконний прибуток, причому за умисні та серйозні порушення передбачені більш суворі штрафні санкції.

На практиці посилання на необізнаність не є достатнім для уникнення відповідальності, якщо користувач не може довести справжню необізнаність, проявлення розумної обережності та законність джерела; оскільки команда Шань Ічунь не змогла цього зробити, справа все ще може закінчитися вибаченням та виплатою компенсації… Нещодавня справа про порушення авторських прав на зображення, створені за допомогою штучного інтелекту, в Пекіні також показала, що незначні зміни чужих творів за допомогою штучного інтелекту все одно можуть призвести до кримінальної відповідальності. Головний урок для компаній полягає в тому, що перевірка авторських прав повинна бути інтегрована в усі заходи з поширення інформації, як офлайн, так і за допомогою штучного інтелекту, з належним дозволом, документацією та чіткими внутрішніми механізмами відповідальності для запобігання порушенням та захисту репутації бренду» ***(Emma Ma. Copyright Compliance in the Spotlight: A Case You Can't Ignore // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/3988.html). 08.04.2026).***

***

«Цанчжоу, одне з перших міст Китаю, визнаних «батьківщиною бойових мистецтв», використовує сучасні механізми авторського права для збереження та відродження своєї 2000-річної спадщини кунг-фу. 53 унікальні стилі бойових мистецтв міста, які історично передавалися через вразливу традицію «від майстра до учня», зараз систематично документуються як об'єкти інтелектуальної власності, що захищені законом…

Ця масштабна робота з документації, яка розпочалася у 2008 році, дала понад 120 наукових томів та тисячі хвилин технічних відеозаписів, перетворивши втілені знання на «живий архів»...

Для майстрів бойових мистецтв авторське право є надійним механізмом перевірки лінійного походження та збереження офіційно затвердженої навчальної програми для учнів у всьому світі, а також стимулює інновації завдяки захисту нещодавно систематизованих комплексів рухів. Такий структурований підхід не лише захищає від спотворення інформації, а й сприяє глобальному обміну, забезпечуючи єдині стандарти міжнародного навчання та зміцнюючи довіру й ентузіазм серед учнів, які прагнуть опанувати ці традиційні мистецтва» ***(How China Is Using Copyright to Protect Ancient Kung***

Fu Traditions // Cision US Inc. (https://www.prnewswire.com/news-releases/how-china-is-using-copyright-to-protect-ancient-kung-fu-traditions-302744521.html). 16.04.2026).

***

Об'єднані Арабські Емірати

«Центр арабської мови Абу-Дабі реалізує ініціативи, спрямовані на зміцнення видавничої галузі та захист прав інтелектуальної власності, тим самим підкріплюючи роль Абу-Дабі як провідного культурного центру. За допомогою розробки відповідної політики, підтримки видавничої та перекладацької діяльності, а також розширення цифрового та аудіоконтенту Центр прагне створити справедливі умови, що забезпечують захист прав авторів і видавців, одночасно зміцнюючи довіру до креативної індустрії… Серед основних програм — заходи з підвищення обізнаності про авторське право, переклад арабських творів на різні мови та підтримка наукових досліджень, що сприяють збагаченню арабської літератури та наукової думки. Центр також сприяє цифровій трансформації за допомогою таких платформ, як «Арабська цифрова бібліотека», яка забезпечує глобальний доступ до контенту, гарантуючи при цьому захист інтелектуальної власності. У поєднанні з міжнародним партнерством ці ініціативи розширюють глобальний вплив арабської мови та культури» ***(Sayed Badry. Abu Dhabi Arabic Language Centre promotes copyright protection and strengthens the position of the book // Voice Of Emirates (https://www.voiceofemirates.com/en/emirates/2026/04/23/abu-dhabi-arabic-language-centre-promotes-copyright-protection-and-strengthens-the-position-of-the-book/). 24.04.2026).***

***

Республіка Зімбабве

«Влада Зімбабве наказала призупинити діяльність Організації з питань репрографічних прав Зімбабве (RROZ) у місті Масвінго після скарг підприємств на вимоги сплатити ліцензійні збори за авторські права. Організація вимагала платежів від різних операторів, іноді залучаючи до цього поліцію, що викликало плутанину та занепокоєння щодо законності та правомірності таких стягнень. Поліція пояснила, що ці дії не були офіційно санкціоновані і повинні належним чином координуватися через урядові канали…

Хоча RROZ стверджує, що має законні повноваження стягувати роялті від імені авторів, підприємці ставлять під сумнів прозорість та справедливість цієї системи, посилаючись на незрозумілу структуру тарифів та можливе дублювання з іншими зобов'язаннями. Ця ситуація підкреслює необхідність чіткішого регулювання, нагляду та інформування громадськості, щоб

забезпечити ефективне та безсуперечне функціонування колективного управління правами…» ***(Police HQ halts controversial copyright fee collection // Bulawayo24 (https://bulawayo24.com/index-id-news-sc-national-byo-264250.html). 27.04.2026).***

***

Республіка Індонезія

«Вихід на ринок Індонезії відкриває значний потенціал для зростання перед компаніями зі Сінгапуру, однак для уникнення юридичних та комерційних ризиків надзвичайно важливо орієнтуватися у швидкозмінній системі інтелектуальної власності (ІВ) цієї країни. Хоча багато компаній надають пріоритет торговельним маркам, дедалі важливішим стає розуміння нюансів авторського права та географічних зазначень (GI), які безпосередньо впливають на маркетинг, дистрибуцію та оцінку вартості брендових товарів та товарів, пов'язаних із певним регіоном… Генеральне управління інтелектуальної власності Індонезії (DGIP) модернізувало свої системи, що прискорило процес реєстрації, але також зробило контроль за дотриманням законодавства більш суворим, залишивши іноземним компаніям мало місця для помилок. Ігнорування цих вимог може призвести до дорогих суперечок щодо продукції та втрати ексклюзивності на ринку, проте правильне дотримання вимог надає стратегічні переваги, такі як можливість встановлювати вищі ціни та зміцнення позиціонування бренду, особливо для товарів, захищених географічними зазначеннями.

Авторське право може захищати маркетингові матеріали, упаковку, дизайн та інші творчі активи, тоді як географічні зазначення можуть впливати на діяльність іноземних підприємств, коли назви продуктів, джерела постачання або брендинг перетинаються з охоронюваними регіонами. Водночас захист географічних зазначень також може створювати комерційні можливості, сприяючи зміцненню бренду, встановленню преміальних цін та більш впевненому виходу на ринок. Оскільки процедури інтелектуальної власності в Індонезії стають дедалі більш цифровими та простішими у застосуванні, компаніям потрібна локалізована стратегія та місцева юридична експертиза, щоб своєчасно виявляти конфлікти, забезпечувати дотримання вимог та уникати затримок або суперечок під час виходу на ринок» ***(Entering Indonesia Without Copyright and Geographical Indications Strategy Is Risky // AMR Partnership (https://amr.co.id/copyright-and-geographical-indications-in-indonesia). 14.04.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«У Великій Британії авторське право виникає автоматично з моменту створення твору, за умови, що він відповідає низці встановлених законом критеріїв, зокрема: включення до вичерпного переліку творів, що підлягають захисту; оригінальність; фіксація (у разі необхідності); належне авторство; а також відповідність вимогам щодо захисту у Великій Британії. Перед початком процедури захисту прав необхідно встановити ланцюжок правонаступництва та підтвердити право власності, приділяючи особливу увагу розмежуванню між творами, створеними в процесі трудової діяльності, та творами, створеними незалежними підрядниками. Після підтвердження існування авторського права та права власності захист зазвичай здійснюється через три основні канали…

Попереднє листування є обов'язковим першим кроком згідно з протоколами Великої Британії. Надсилання листа з вимогою припинити порушення, до якого додаються пропозиції щодо зобов'язань, є не лише економічно вигідним, а й надає можливість гнучко домовлятися про глобальні угоди, що виходять за територіальні межі судового заборони. Онлайн-заходи з забезпечення дотримання прав — такі як процедури повідомлення та видалення або інструменти захисту бренду на основі штучного інтелекту — є ефективним методом швидкого видалення контенту, що порушує права. Хоча це «швидке рішення» є цінним, воно не дає можливості забезпечити компенсацію або постійні договірні обмеження, тому є найбільш ефективним, коли використовується разом із листуванням перед початком судового розгляду…

Судовий розгляд вважається крайнім заходом, до якого вдаються у разі невдачі досудових заходів. Позивачі можуть вибрати між Судом з питань інтелектуальної власності (Intellectual Property Enterprise Court), який пропонує спрощену процедуру з обмеженими витратами для розгляду дрібних позовів, або Канцелярським відділенням Вищого суду (High Court's Chancery Division) для вирішення складних спорів із високими ставками та необмеженим потенціалом відшкодування. Хоча судові провадження забезпечують комплексні засоби правового захисту, такі як судові заборони, знищення матеріалів та відшкодування збитків, їхня сфера застосування обмежена територією Великої Британії, а самі провадження можуть бути дорогими та тривалими. Зрештою, вибір стратегії повинен ґрунтуватися на ретельній оцінці особи порушника, вартості та характеру позову, а також на тому, чи бажаним результатом є лише видалення матеріалу, чи ширша фінансова компенсація» ***(Nick Buckland, Alexander Fewtrell. Remedies for copyright infringement: what actually works in practice // Lewis Silkin LLP (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/04/09/remedies-for-copyright-infringement-what-actually-works-in-practice). 09.04.2026).***

***

«У Великій Британії не існує єдиного «закону про права на зображення»; натомість власники бізнесу мусять орієнтуватися у складному комплексі взаємопов'язаних правових механізмів захисту, що включають авторське право, захист даних, право на приватність, заборону недобросовісної конкуренції та заборону наклепу. Щоб успішно використовувати фотографії, відео або зображення окремих осіб у маркетингових цілях, необхідно подолати дві окремі юридичні перешкоди: забезпечити права на сам творчий контент та отримати необхідний дозвіл на використання зображень осіб, що фігурують у цьому контенті. Згідно із законодавством Великої Британії, авторські права зазвичай належать творцеві — фотографу чи відеооператору — а не підприємству, яке замовило роботу. Проста оплата рахунку не надає підприємству автоматично безстрокових або необмежених прав на використання; підприємства повинні отримати письмову ліцензію або дозвіл, який чітко охоплює передбачувані маркетингові канали…

Крім того, якщо на зображенні або відео можна впізнати конкретну особу, такий контент часто кваліфікується як персональні дані відповідно до британського GDPR та Закону про захист даних 2018 року. Це накладає на підприємства суворі вимоги щодо прозорості, мети використання та безпеки даних. Окрім захисту даних, підприємства повинні уникати «неправомірного використання», яке відбувається, коли використання зображення помилково натякає на схвалення або комерційний зв'язок, а також вони повинні бути пильними щодо дифамації, якщо контекст зображення може зашкодити репутації особи… Навіть контент, опублікований клієнтами у відкритому доступі — який часто називають контентом, створеним користувачами, — не можна вважати вільним для комерційного використання без явного письмового дозволу. Аналогічно, зйомка на приватній території вимагає ретельного контролю, особливо щодо елементів фону, які можуть містити логотипи чи ілюстрації, захищені авторським правом. Щоб мінімізувати ці ризики, підприємствам слід запровадити стандартну процедуру отримання дозволів, яка підтверджує авторство контенту, ідентифікує всіх зображених осіб, гарантує наявність письмових дозволів та враховує потенційні проблеми з авторським правом на фонові елементи. Застосовуючи дисциплінований підхід, що передбачає ретельне документування, малі підприємства можуть мінімізувати ризик претензій щодо авторських прав, повідомлень про видалення контенту та дорогих юридичних наслідків несанкціонованого використання зображень, одночасно зберігаючи динаміку свого маркетингу» ***(Alex Solo. Image Rights In the UK: Using Photos And People's Likeness Legally // Sprintlaw (https://sprintlaw.co.uk/articles/image-rights-in-the-uk-using-photos-and-peoples-likeness-legally/). 17.04.2026).***

***

«Публікація важливого звіту Міжнародної конфедерації товариств авторів і композиторів (CISAC) викликала чергову хвилю закликів до

Великої Британії щодо впровадження законодавчо закріпленої системи компенсації за приватне копіювання. Такі системи, поширені в усьому світі, забезпечують компенсацію творцям за рахунок невеликого збору з порожніх носіїв інформації та електронних пристроїв, що використовуються для особистого зберігання та копіювання творів, захищених авторським правом. Згідно з «Глобальним дослідженням приватного копіювання» CISAC, у 2024 році ці механізми принесли творцям у всьому світі понад 1 млрд євро, надавши значну фінансову підтримку та водночас створивши мінімальне навантаження на споживачів…

Незважаючи на послідовні рекомендації Комітету з питань культури, ЗМІ та спорту Великої Британії та наполегливі заклики таких організацій, як Товариство з питань авторського права дизайнерів та художників (DACS), щодо створення «Smart Fund», Велика Британія залишається помітним винятком серед основних ринків. Уряд Великої Британії досі дотримується обережної позиції, вважаючи, що для підтвердження ефективності такої схеми потрібні додаткові докази, зважаючи на зменшення обсягів традиційного приватного копіювання у зв'язку з переходом користувачів на стрімінгові сервіси. Однак прихильники стверджують, що висновки звіту CISAC підкреслюють нагальну потребу у функціонуючій системі винагороди, і вважають, що запровадження «Smart Fund» нарешті приведе Велику Британію у відповідність до найкращих міжнародних практик та забезпечить стійке, перспективне рішення для сектору мистецтва та культури країни» ***(Rachel Alexander. Private Copying Schemes: CISAC's report reignites calls for the UK to introduce Smart Fund // Wiggin LLP (https://www.wiggin.co.uk/insight/private-copying-schemes-cisacs-report-reignites-calls-for-the-uk-to-introduce-smart-fund/). 20.04.2026).***

***

«Нещодавнє рішення Суду Європейського Союзу (CJEU) у тривалій справі між Kraftwerk та Pelham GmbH внесло вкрай необхідну ясність щодо винятку щодо «пастишу» в законодавстві про авторське право. Суперечка точилася навколо двосекундного музичного семплу, який без дозволу був вставлений у новий трек у вигляді зацикленого фрагмента. CJEU постановив, що для застосування винятку щодо пастишу новий твір повинен не просто повторно використовувати впізнаваний фрагмент; він повинен вступати в «справжній творчий діалог» з оригінальним твором і демонструвати «помітні відмінності». Це означає, що новий твір повинен містити коментар, жартівливу імітацію або стилістичну відсилку, водночас чітко виступаючи як самостійний твір…

Акцент на трансформації та діалозі слугує попередженням про те, що пастиш не є загальним дозволом на семплінг чи копіювання. Якщо пересічний глядач може чітко ідентифікувати оригінальний матеріал як центральну основу нового твору без істотних змін, виняток навряд чи забезпечить правовий захист.

Цей принцип відображений у британському Законі про авторське право, промислові зразки та патенти 1988 року, і хоча рішення Європейського суду справедливості (CJEU) більше не є обов'язковими для виконання у Великій Британії, очікується, що це рішення матиме значну переконливу силу у майбутніх внутрішніх спорах…

На практиці це рішення впливає на низку творчих галузей. Щодо музики, воно підкреслює: якщо семпл є основною рушійною силою пісні, ймовірно, потрібна ліцензія. У кіно, на телебаченні та в рекламі творці повинні переконатися, що відсилання до творів інших авторів або стилістичні алюзії не переходять у надто точне відтворення характерних елементів. Крім того, щодо контенту, створеного штучним інтелектом, завдання системі створити твір «у стилі» певного митця не звільняє результат від перевірки на предмет авторського права; якщо кінцевий продукт є фактичною копією існуючого твору, це все одно може становити порушення. Зрештою, на творцеві лежить обов'язок переконатися, що його робота є трансформативною та додає щось нове, а не є похідною» ***(John-Joe Massey. Steal like an artist? What copyright law actually allows // Walker Morris LLP (https://www.walkermorris.co.uk/comment-opinion/steal-like-an-artist-what-copyright-law-actually-allows/). 21.04.2026).***

***

«Екранізація реальних історій для кіно та телебачення пов'язана з необхідністю орієнтуватися у складному лабіринті правових питань, зокрема щодо дифамації, права на приватність та інтелектуальної власності (ІВ), які дедалі частіше стають предметом розгляду в судах Великої Британії та США. Хоча англійське законодавство не визнає невід'ємного права на власну життєву історію, творці все одно повинні уникати спотворення фактів або порушення існуючих прав інтелектуальної власності. Недавні справи, такі як «The Lost King» у Великій Британії та «Baby Reindeer» у США, ілюструють зростаючу динаміку цих юридичних викликів. У справі «The Lost King» університетський чиновник успішно подав позов про дифамацію після того, як його зобразили як «перешкоду» для виявлення останків Річарда III, що призвело до угоди, яка передбачала значну компенсацію та застереження від виробничих компаній. Ця справа підкреслила, що «загальне враження» на глядача, включаючи тон та акценти, є більш важливим, ніж дослівний запис подій, при визначенні дифамаційного змісту…

Згідно з англійським законодавством, для визнання факту дифамації необхідні три умови: можливість ідентифікації особи, заподіяння серйозної шкоди репутації, а також можливість захисту на підставі правди, чесної думки або суспільного інтересу; водночас у випадку неправомірного використання приватної інформації необхідно зважити право на приватність та свободу вираження поглядів, причому більший захист надається тим, хто не оприлюднював подробиці свого приватного життя. Питання авторського права виникають, коли оригінальні твори, такі як мемуари, музика чи фотографії,

адаптуються без дозволу, хоча сама історія життя людини не підлягає захисту. Відповідні застереження відіграють вирішальну роль у регулюванні очікувань та зменшенні відповідальності, а формулювання на кшталт «за мотивами реальних подій» або «художня драматизація» впливають на те, як глядачі сприймають контент. Оскільки кількість екранізацій реальних історій продовжує зростати, сценаристи та продюсери повинні ретельно зважувати художню свободу та юридичні ризики, отримувати необхідні дозволи на використання творів, що підлягають захисту, враховувати ідентифікацію персонажів та використовувати чіткі застереження, щоб зменшити ймовірність потенційних позовів. Загалом ці випадки нагадують, що екранізація реальних життів вимагає ретельного юридичного аналізу, щоб уникнути дорогих судових спорів» ***(Tom Moore, Quinn Liang, Rebecca Hamilton. Based on a true story? Where biopics go wrong when it comes to the law // Bird & Bird (https://mediawrites.twobirds.com/post/102mqfn/based-on-a-true-story-where-biopics-go-wrong-when-it-comes-to-the-law). 21.04.2026).***

***

«…Активістська група «Action Speaks Louder», розчарована тим, що, на її думку, компанія lululemon досягла недостатнього прогресу у питанні викидів у ланцюжку поставок, відкрила в лондонському районі Мерілебон тимчасовий магазин-двійник під назвою «Mumumelon», який імітував стиль lululemon і продавав товари, виготовлені з використанням відновлюваної енергії, під гаслом «Порушуємо авторські права, а не планету»… Цей тимчасовий магазин став ескалацією багаторічної взаємодії з lululemon, що включала дослідження, діалог та традиційну адвокаційну діяльність. У травні 2025 року lululemon оголосила про ціль щодо 50% використання відновлюваної електроенергії для основних постачальників до 2030 року, але Action Speaks Louder зазначила, що власний звіт lululemon про вплив на 2024 рік показав 14% зростання абсолютних викидів категорії 3 та лише незначний прогрес у впровадженні відновлюваної електроенергії…

Кампанія цієї групи висвітлює значний розрив між іміджем бренду lululemon «Be Planet» та реальним станом справ у його ланцюжку поставок: незважаючи на річний дохід у понад 11 мільярдів доларів, загальний обсяг викидів парникових газів компанії з моменту запуску кампанії зі сталого розвитку у 2020 році зріс приблизно удвічі, причому понад 60 % продукції виготовляється з матеріалів, отриманих із викопного палива, а понад 99 % викидів припадає на ланцюжок поставок, який досі значною мірою залежить від вугілля. Mumumelon представляє те, що можна назвати «капіталістичним активізмом» — використання механізмів інтелектуальної власності, імітації бренду та комерційної мови як інструментів протесту замість традиційних тактик адвокації. Ця стратегія навмисно розроблена таким чином, щоб ускладнити її сприйняття корпоративним апаратом, налаштованим на протидію

традиційним кампаніям тиску, і продемонструвати на прикладі реального виробництва, що масове виробництво з використанням відновлюваних джерел енергії є цілком реальним...

Хоча компанія lululemon могла б подати позов про порушення прав на торговельну марку, захист на підставі пародії був би цілком обґрунтованим, зважаючи на явно асоціативний (а не замінювальний) характер назви та явно некомерційний характер кампанії, що робить судовий процес стратегічно ризикованим у разі програшу lululemon. Ретельно сформульована відповідь компанії Lululemon, в якій висловлюється розчарування таким підходом, а не надається ґрунтовна відповідь на висунуті звинувачення, є стратегією мінімального реагування, що базується на припущенні, що новини з часом забудуться. Однак це працює лише тоді, коли висунуті претензії дійсно можна оскаржити — а подвоєння обсягів викидів з моменту запуску кампанії «Be Planet» важко виправдати. Перед компанією стоять три варіанти: продовжувати дотримуватися нинішньої пасивної позиції, очікуючи на подальше загострення ситуації, яке супроводжуватиметься залученням більших ресурсів та увагою ЗМІ; вступити в прямий діалог з активістами та взяти на себе конкретні зобов'язання з чіткими термінами виконання, які будуть достатньо вагомими, щоб підірвати основи кампанії; або ж випередити події, взявши на себе значущі зобов'язання щодо ланцюга поставок ще до винесення рішення за результатами наступного розслідування чи проведення чергової акції…

Кампанія Mumumelon має успіх, оскільки розрив між іміджем бренду lululemon та реальним станом справ у ланцюжку поставок є достатньо великим, щоб його можна було ефективно висміяти, а суть повідомлення є чіткою: компанія опинилася «під прицілом», і лише суттєві дії — коли відповіді керівництва зрештою відповідатимуть цифрам у звіті про вплив — стануть справжньою стратегією для припинення циклу активізму, розслідувань та громадського контролю» ***(Shann Biglione. Lululemon Look-Alike Store Violated Copyright To Save The Planet // Forbes Media LLC (https://www.forbes.com/sites/shannbiglione/2026/04/20/activists-copied-lululemon-on-purpose-to-expose-their-purpose/). 21.04.2026).***

***

«22 квітня 2026 року правоохоронні органи Великої Британії провели масштабну операцію з викриття підпільного виробництва підроблених вінілових платівок у місті Лутон (графство Бедфордшир), вилучивши 6 498 незаконних платівок загальною роздрібною вартістю 259 920 фунтів стерлінгів. Операція була проведена підрозділом поліції Лондона з боротьби зі злочинами проти інтелектуальної власності (PIPCU) у співпраці з підрозділом BPI (Британська фонографічна індустрія). Ця операція підкреслює зростаючу тенденцію до злочинної діяльності, спрямованої на ринок вінілових платівок, який переживає комерційне відродження у Великій Британії, що

характеризується 18 роками безперервного зростання, включаючи 13,3% зростання продажів у 2025 році…

Лідери галузі, зокрема представники BPI та Асоціації роздрібних продавців розважальної продукції (ERA), попередили, що злочинці активно намагаються скористатися популярністю цього формату на шкоду артистам, авторам пісень та незалежним музичним магазинам. Експерти наголосили, що піратство вінілових платівок не лише позбавляє творців життєво важливих роялті, а й підриває довіру споживачів та створює незаконні джерела прибутку, які часто фінансують інші форми злочинної діяльності. Знешкодивши цю масштабну операцію з підробки, правоохоронні органи ще раз підтвердили, що злочини проти інтелектуальної власності не будуть терпітися, та продемонстрували ефективність спільних зусиль поліції та організацій музичної індустрії…» ***(Police seize nearly 6,500 counterfeit vinyl records in UK raid // Music Business Worldwide (https://www.musicbusinessworldwide.com/police-seize-nearly-6500-counterfeit-vinyl-records-in-uk-raid/). 28.04.2026).***

***

Сполучені Штати Америки

«Брітні Спірс приєдналася до лав світових музичних ікон, серед яких Брюс Спрінгстін, Боб Ділан та Кеті Перрі, продавши весь свій музичний каталог компанії Primary Wave в рамках угоди, оцінюваної приблизно в 200 мільйонів доларів. Ця значна угода підкреслює тенденцію до прискорення розвитку галузі, в якій артисти капіталізують довгострокову цінність своєї інтелектуальної власності, обмінюючи майбутні джерела доходу на негайну, гарантовану фінансову ліквідність. Хоча ліквідація каталогу забезпечує артистам авансовий платіж, що зменшує ризики коливання доходів від стримінгу та усуває складні адміністративні навантаження, пов'язані з управлінням авторськими правами та роялті, ця стратегія вимагає значних компромісів… Продаючи свої права, автори відмовляються від можливості отримати несподівані прибутки у разі майбутнього сплеску популярності та втрачають контроль над тим, як їхня музика комерціалізується, що потенційно наражає їхні твори на ліцензійні угоди, від яких вони в іншому випадку могли б відмовитися. Зрештою, такі угоди з передачі прав, що мають високу вартість, ілюструють складний стратегічний баланс, якого автори повинні дотримуватися, прагнучи забезпечити собі негайну фінансову стабільність і водночас зберегти довгостроковий контроль над своєю творчою спадщиною» ***(W. Drew Kastner, Edward Baxter, and Stephenie Wingyuen Yeung. Britney Spears' Music Catalog Sale Highlights Rise in IP Deals Across the Music Industry // Offit Kurman, Attorneys At Law (https://www.offitkurman.com/offit-kurman-blogs/insightsmusic-catalog-sales-intellectual-property-strategy). 02.04.2026).***

***

«…Згідно із законодавством США про авторське право, більшість окремих цитат, назв та слоганів не підлягають захисту авторським правом, оскільки федеральні норми прямо виключають «короткі фрази» з реєстрації, незалежно від того, наскільки вони можуть бути дотепними чи оригінальними. Хоча захист авторським правом настає автоматично в той момент, коли оригінальний твір зафіксовано на матеріальному носії, Бюро з авторських прав вимагає мінімального рівня творчого змісту, якому короткі фрази просто не відповідають. Однак автори можуть захистити свої слова, зареєструвавши більші твори, з яких вони походять, — такі як книга, промова або есе — або зібравши кілька оригінальних висловлювань в одну зареєстровану збірку. Право власності на цитату, як правило, належить особі, яка її вимовила або написала, з певними нюансами для спільних творів, таких як інтерв'ю, де опитаний володіє своїми відповідями, а інтерв'юер — своїми запитаннями…

Хоча реєстрація не є обов'язковою для набуття авторського права, вона є необхідною умовою для подання позову про порушення авторських прав до федерального суду та надає значні юридичні переваги, зокрема можливість стягнення передбачених законом компенсацій та витрат на юридичні послуги, за умови, що твір зареєстровано у встановлені терміни. Процес реєстрації здійснюється через систему eCO Бюро з авторських прав США, а розмір збору зазвичай становить від 45 до 125 доларів США залежно від типу заявки… Навіть якщо цитата повністю захищена, інші особи можуть використовувати її без дозволу на підставі доктрини «добросовісного використання» для таких цілей, як критика, висвітлення новин або наукові дослідження; це право на захист суди визначають шляхом індивідуального зважування чотирьох законодавчо встановлених факторів у кожному конкретному випадку. Якщо заявка на реєстрацію цитати відхиляється, заявники мають право подати адміністративну апеляцію на двох рівнях, перш ніж вони зможуть оскаржити авторське право на твір у федеральному суді; отже, для тих, хто прагне захистити свої оригінальні твори, найефективнішою стратегією є реєстрація всього твору, а не спроба виділити та захистити короткий однорядковий фрагмент…» ***(How to Register Copyright for a Quote: Steps and Rules // LegalClarity (https://legalclarity.org/how-to-register-a-copyright-for-your-quote/). 07.04.2026).***

***

«…Ваш вірш автоматично захищений авторським правом з моменту його зафіксування у матеріальній формі — незалежно від того, чи він записаний у зошиті, набраний у документі чи збережений у файлі — без необхідності реєстрації, сплати збору чи подання повідомлення. Це надає вам виключні права на відтворення, розповсюдження, публічне виконання та створення похідних творів протягом усього вашого життя та ще 70 років після вашої смерті. Однак офіційна реєстрація в Бюро авторських прав США надає

важливі юридичні переваги: це є необхідною умовою для подання федерального позову про порушення авторських прав, а своєчасна реєстрація (до порушення або протягом трьох місяців після публікації) дає можливість вимагати відшкодування збитків у встановленому законом розмірі (до 150 000 доларів за умисне порушення) та оплати послуг адвоката… Реєстрація здійснюється просто та недорого в режимі онлайн через систему Electronic Copyright Office (eCO) — всього за 45 доларів за допомогою єдиної заявки. Ви подаєте основні відомості про автора, назву та статус публікації, завантажуєте цифрову копію вірша та сплачуєте збір; обробка заявки зазвичай займає близько двох місяців. Позначення авторського права (©, рік та ім'я) не є обов'язковим, але допомагає уникнути захисту на підставі ненавмисного порушення. Поети, які часто публікують свої твори в Інтернеті, можуть зареєструвати до 50 коротких творів разом за 65 доларів, скориставшись опцією групової реєстрації…

До особливих випадків належать використання псевдоніма (що скорочує строк дії авторського права, якщо пізніше не буде зафіксовано справжню особу), твори, створені за наймом (де авторські права належать роботодавцю), а також поезія, створена за допомогою штучного інтелекту або з його участю (для реєстрації якої необхідний значний творчий внесок людини, про що слід повідомити під час реєстрації). Для вирішення дрібних спорів Рада з питань авторських прав пропонує добровільний, недорогий онлайн-трибунал із обмеженням розміру відшкодування до 30 000 доларів. На міжнародному рівні захист виникає автоматично в понад 180 країнах-учасницях Бернської конвенції без додаткової реєстрації, хоча забезпечення дотримання прав залишається предметом місцевого законодавства. Загалом, хоча авторське право існує з моменту створення твору, оперативна реєстрація є практичним кроком, який надає вашому віршу реальну юридичну силу» ***(How Do You Copyright a Poem? Rights and Registration // LegalClarity (https://legalclarity.org/how-do-you-copyright-a-poem-the-official-process/). 07.04.2026).***

***

«Оцифровка історичних документів — це складне завдання, яке вимагає ретельного планування, технічної точності та дотримання законодавчих вимог, щоб гарантувати точність, можливість пошуку та довговічність отриманих файлів. Процес починається з ретельної фізичної оцінки для виявлення пошкоджень та біологічних небезпек, таких як цвіль, що вимагає використання належного засобу індивідуального захисту та ізоляції. З крихкими предметами слід поводитися в рукавичках та з належним підкріпленням, використовуючи підвісні камери для переплетених або делікатних томів, щоб запобігти фізичному навантаженню. Перед публікацією матеріалів в Інтернеті установи повинні ретельно ознайомитися з законодавством про авторське право, перевірити статус публічного домену або справедливого використання, а також перевірити документи на наявність

конфіденційної інформації, що дозволяє ідентифікувати особу (PII), та медичних даних відповідно до нормативних актів щодо конфіденційності, таких як HIPAA (Закон про перенесення та підзвітність медичного страхування)…

Після початку сканування надзвичайно важливо використовувати відповідне обладнання, таке як планшетні сканери або верхні камери, у поєднанні зі стандартизованою роздільною здатністю та калібруванням кольорів, щоб забезпечити високу якість зображень. Надзвичайно важливо дотримуватися єдиних стандартів під час процесу сканування — за допомогою рівномірного освітлення, обережного розгладження документів та використання кольорових еталонів. Після сканування необроблені зображення необхідно перетворити на впорядковані цифрові ресурси за допомогою послідовної системи іменування файлів та детальних описових метаданих. Організації повинні зберігати вихідні файли без втрат якості, такі як TIFF, які ніколи не редагуються, одночасно створюючи стислі копії для щоденного доступу. Крім того, застосування оптичного розпізнавання символів (OCR) є необхідним для перетворення зображень тексту на дані, доступні для пошуку, що значно підвищує корисність архіву…

Довгострокова стійкість залежить від надійної стратегії збереження, такої як правило «3-2-1»: збереження трьох копій кожного файлу на двох різних носіях, причому принаймні одна копія має зберігатися в іншому географічному місці. Ця інфраструктура має супроводжуватися регулярними «перевірками цілісності» з використанням контрольних сум для виявлення прихованого пошкодження даних, а також періодичною міграцією форматів, щоб запобігти застаріванню файлів. Нарешті, оцифровані колекції повинні бути доступними відповідно до таких стандартів, як Розділ 508, що гарантує наявність у файлах структурних тегів та альтернативного тексту, щоб усі користувачі, включаючи тих, хто покладається на допоміжні технології, могли знаходити та використовувати оцифровану історію» ***(Digitizing Historical Documents: Copyright and Privacy Rules // LegalClarity (https://legalclarity.org/digitizing-historical-documents-a-preservation-workflow/). 07.04.2026).***

***

«Майже через три роки після продажу видавничого гіганта Simon & Schuster компанія Paramount під керівництвом Девіда Еллісона повертається у книжковий бізнес із новим видавничим підрозділом під назвою Paramount Global Publishing. Новий підрозділ реалізовуватиме подвійну стратегію: з одного боку, використовуватиме величезну бібліотеку персонажів та інтелектуальної власності Paramount, а з іншого — розроблятиме нові оригінальні історії, які в майбутньому можуть бути екранізовані. Цей крок відповідає сучасній тенденції в галузі, яка полягає у використанні книг для подолання «втоми від франшиз» та розширення кінематографічних всесвітів…

Новий видавничий підрозділ очолить Емі Джарашоу в рамках підрозділу «Продукти та досвід» компанії; він займатиметься створенням друкованого, цифрового та аудіоконтенту, а питаннями продажу та дистрибуції займатиметься окремий партнер. Цей запуск знаменує собою значний стратегічний поворот для Paramount, яка у 2023 році продала Simon & Schuster за 1,6 млрд доларів, визнавши її «непрофільним» активом. Цей проект повторює шлях, обраний компанією Fox, яка нещодавно запустила власний видавничий бренд через HarperCollins для адаптації своєї інтелектуальної власності та розробки нового контенту» ***(Alex Weprin. Paramount Gets Back Into the Book Business, Launches New Publishing Imprint in IP Play // The Hollywood Reporter, LLC (https://www.hollywoodreporter.com/business/business-news/paramount-launches-book-publishing-imprint-1236558719/). 08.04.2026).***

***

«Ефективне планування спадщини для творців, підприємців та винахідників є особливо складним завданням, оскільки інтелектуальна власність (ІВ) — яка може становити значну частину чистого капіталу особи — вимагає спеціалізованого управління, відмінного від управління матеріальними активами. Процес починається з комплексного інвентаризації всіх прав на ІВ, які класифікуються на торговельні марки (бренди), авторські права (творчі твори), комерційні таємниці (конфіденційні процеси) та патенти (винаходи). Власники повинні ретельно розрізняти право власності на фізичний об’єкт та відповідне авторське право; наприклад, володіння оригінальною картиною не надає автоматично права на її відтворення або ліцензування. Оскільки ІВ створює вартість через безпосереднє використання, захисні стратегії або ліцензування — джерела доходу, які часто зберігаються ще довгий час після смерті — плани спадщини повинні чітко визначати, як ці права передаються та реалізуються…

Юридичні та адміністративні складнощі часто виникають у зв’язку із законодавством про спільне майно подружжя, яке зазвичай розглядає інтелектуальну власність, створену під час шлюбу, як спільне майно, а також у зв’язку з федеральними «правами на припинення дії». Ці передбачені законом права дозволяють творцям або їхнім спадкоємцям повернути собі передані авторські права через 35–40 років після первісного надання, і від цього положення неможливо відмовитися в рамках стандартних процедур передачі майна. Крім того, особи, які мають значний суспільний авторитет, повинні управляти правами на ім’я, зображення та схожість (NIL) після смерті, які регулюються різними законами штатів і становлять значні проблеми з оцінкою вартості. Оскільки визначення точної грошової вартості комерційної цінності особи є суб’єктивним, спадкові справи повинні бути ретельно задокументовані, щоб уникнути перевірки з боку Податкової служби США (IRS), штрафів за заниження вартості та потенційних податкових суперечок…

З огляду на те, що термін дії авторського права може тривати 70 років після смерті автора, активи інтелектуальної власності потребують активного та довгострокового управління. Власникам слід розглянути можливість призначення спеціалізованих довірених осіб, які мають досвід у сфері інтелектуальної власності, або розміщення активів у спеціальних юридичних особах — таких як ТОВ, партнерства чи трасти — для забезпечення професійного управління, податкової ефективності та збереження творчої спадщини. Зрештою, успішне планування спадщини в галузі інтелектуальної власності вимагає проактивного, мультидисциплінарного підходу. Творці повинні ретельно документувати всі існуючі контракти, ліцензії та реєстрації, проводити регулярні огляди портфеля та координувати свої дії з командою експертів, включаючи юристів з питань спадщини, інтелектуальної власності та оподаткування, щоб забезпечити захист, правильну оцінку та безперешкодний перехід своїх творчих і цифрових активів до наступного покоління» ***(Bansari Amin, Lori L. Wiese-Parks, James (Jim) D. Lamm. Estate Planning for Intellectual Property // Lathrop GPM LLP (https://www.lathropgpm.com/insights/estate-planning-for-intellectual-property/). 22.04.2026).***

***

Турецька Республіка

«Вихід у 2025 році турецького фільму «Yan Yana» («Пліч-о-пліч») режисера Мерта Байкала знову розпалив у Туреччині дискусії щодо правового статусу адаптованих творів у контексті законодавства про авторське право. Хоча фільм відкрито позиціонується як адаптація французької стрічки 2011 року «Intouchables» («Недоторканні»), звинувачення в соціальних мережах у тому, що він є просто «вкраденим», свідчать про стійку плутанину серед громадськості щодо меж між законною адаптацією та порушенням авторських прав…

Відповідно до статті 6 Закону Туреччини про інтелектуальні та художні твори (LIAW), похідні твори визначаються як інтелектуальні та художні твори, що використовують існуючий твір, але не є повністю незалежними від нього. Щоб такі адаптації були захищені законом, вони повинні отримати дозвіл від оригінального правовласника та відображати власний творчий внесок автора адаптації. Фільм «Пліч-о-пліч» тісно дотримується основної сюжетної структури, динаміки персонажів та емоційної лінії фільму «Недоторканні», водночас значно локалізуючи історію відповідно до турецьких соціокультурних реалій — замінюючи західну класичну музику на турецьку класичну музику, R&B на романські мелодії, а також адаптуючи гумор, сімейні стосунки та соціальні контексти, щоб вони резонували з турецькою аудиторією…

Ця практика є досить поширеною в турецькому кіно та на телебаченні. У період «Yeşilçam» такі фільми, як «Aşk Hikâyesi» та «Sen Bir Meleksin», були екранізаціями «Love Story» («Історії кохання») та «The Sound of Music»

(«Звуків музики»). На телебаченні успішні ліцензовані адаптації, такі як Medcezir (The O.C.), Kavak Yelleri (Dawson's Creek), Mucize Doktor (The Good Doctor) та Hekimoğlu (House), демонструють, як іноземні формати переосмислюються в культурному контексті, зберігаючи при цьому свою основну драматичну «основу»…

З юридичної точки зору, якщо основна структура оригінального твору, взаємовідносини між персонажами або сюжет залишаються впізнаваними, така екранізація вважається похідним твором. Це вимагає отримання відповідної ліцензії від власника оригінальних прав, незалежно від того, чи йдеться про кінофільми, чи про телевізійні формати, що підлягають правовій охороні. Якщо такі адаптації створюються з дозволу, їх не слід розглядати як прості копії, а як легітимні форми творчого самовираження, що заповнюють культурні прогалини та роблять історії, які здобули міжнародний успіх, доступними для місцевої аудиторії завдяки переосмисленню з урахуванням культурних особливостей» ***(Hande Hançar and Elif Melis Özsoy. An Analysis of the Film 'Side by Side' in the Context of Adaptations and Copyright Law // Gün + Partners Avukatlık Bürosu (https://gun.av.tr/insights/updates/an-analysis-of-the-film-side-by-side-in-the-context-of-adaptations-and-copyright-law). 24.04.2026).***

***

Федеративна Республіка Нігерія

«Генеральний директор Нігерійської комісії з авторських прав (NCC) Джон Асейн підтвердив прихильність відомства до боротьби з піратством книг як в офлайні, так і в Інтернеті, наголосивши на необхідності захисту авторів, видавців та інших творців, щоб вони отримували належну винагороду за свою працю. Виступаючи під час передачі вилучених піратських Біблій для гуманітарних цілей, Асейн охарактеризував цю подію як приклад збалансованого підходу до правозастосування, що забезпечує дотримання закону та повагу до релігійних цінностей, підкресливши, що піратство є не лише незаконним, а й порушенням етичних принципів… Він ще раз наголосив, що релігійні тексти, як і будь-які інші твори, повністю захищені законом про авторське право, а несанкціоноване відтворення, ввезення чи розповсюдження є кримінальним правопорушенням, яке порушує як права авторів, так і цілісність текстів. NCC співпрацює з Митною службою Нігерії та іншими відомствами з метою перехоплення піратських матеріалів на кордонах, причому незаконні копії підлягають вилученню та знищенню; нещодавно організація провела низку заходів із забезпечення дотримання законодавства по всій країні...» ***(Copyright commission committed to preventing circulation of pirated works: NCC Director-General // Peoples Gazette Ltd (https://gazettengr.com/copyright-commission-committed-to-preventing-circulation-of-pirated-works-ncc-director-general/). 06.04.2026).***

***